

ΠΕΡΙΟΔΟΣ Β' ΕΤΟΣ Γ' ΤΕΥΧΟΣ 7

ΝΕΑ
ΠΟΛΙΤΙΚΗ
ΑΥΓΟΥΣΤΟ

ΠΟΛΙΤΙΚΗ - ΕΠΙΣΤΗΜΑΙ - ΤΕΧΝΑΙ

ΑΘΗΝΑΙ

ΙΟΥΛΙΟΣ

1939

ΝΕΑ ΠΟΛΙΤΙΚΗ

— ΜΗΝΙΑΙΑ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ —
ΠΟΛΙΤΙΚΗ-ΕΠΙΣΤΗΜΑΙ-ΤΕΧΝΑΙ
ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΗ ΥΠΟ Ι. ΤΟΥΡΝ ΚΗ

ΔΙΕΥΘΥΝΣΙΣ: ΔΙΟΝΥΣΙΟΥ ΑΡΕΟΠΑΓΙΤΟΥ 4 ΤΗΛ. 32-906

ΟΡΟΙ ΣΥΝΔΡΟΜΩΝ

ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ		ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ		ΟΡΟΙ ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΕΩΝ	
*Ετησία	Δρ. 250	Κύπρος-Δωδεκάνη-	*Όλοσέλιδος έξω-	φύλλου	δρχ. 1.500
*Εξάμηνος	• 150	σος-Β."Ηπειρος Δρ. 300	*Ημισέλιδος έσω-		
Τραπεζών και Νο-		*Αμερικής Δολλ. 5	φύλλου	» 1.000	
μικτών προσώπων	» 500	Λοιπού'Εξωτερικού Λ. 1	*Υποσέλιδος	» 750	

ΣΥΝΔΡΟΜΑΙ ΕΠΑΡΧΙΩΝ ΠΡΟΠΛΗΡΩΝΟΝΤΑΙ

ΕΜΒΑΣΜΑΤΑ ΑΠΕΥΘΥΝΟΝΤΑΙ ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΔΙΕΥΘΥΝΣΙΝ
ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ ΑΠΕΥΘΥΝΕΤΑΙ ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΣΥΝΤΑΞΙΝ

ΤΙΜΗ ΕΚΑΣΤΟΥ ΤΕΥΧΟΥΣ ΔΡΧ. 25

ΤΑΧΕΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΗ ΔΙΑ ΝΕΑΝ ΥΟΡΚΗΝ

ΠΡΟΣΕΧΕΙΣ ΕΚ ΠΕΙΡΑΙΩΣ ΑΝΑΧΩΡΗΣΕΙΣ

ΤΟ ΥΠΕΡΩΚΕΑΝΕΙΟΝ

“ΝΕΑ ΕΛΛΑΣ,,

Έκτοπίσματος 27.000 τόννων

5ην ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ

9ην ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ

13ην ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ

Πληροφορίαι και εισιτήρια εις τὸ ΓΕΝΙΚΟΝ ΠΡΑΚΤΟ-
ΡΕΙΟΝ τῆς Ἐπιτελείας «ΑΔΕΛΦΟΙ ΓΟΥΛΑΝΔΡΗ («ΕΛΛΑΣ»)
Α. Ε.».

ΠΕΙΡΑΙΕΥΣ: Μέγαρον ΒΑΤΗ, τηλ. 44 288 και εις ἅπαντα τὰ
ανεγνωρισμένα, ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΑ καὶ ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΤΙΚΑ
ΓΡΑΦΕΙΑ.

ΤΟ ΠΑΡΟΝ ΤΕΥΧΟΣ ΤΗΣ “ΝΕΑΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ,,

ΑΦΙΕΡΟΥΤΑΙ

ΕΙΣ ΤΟΥΣ ΔΗΜΙΟΥΡΓΟΥΣ ΤΟΥ ΝΕΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ

ΤΗΝ Α. Μ. ΤΟΝ ΒΑΣΙΛΕΑ ΓΕΩΡΓΙΟΝ ΤΟΝ Β΄

Κ Α Ι

ΤΟΝ ΕΘΝΙΚΟΝ ΚΥΒΕΡΝΗΤΗΝ κ. Ι. ΜΕΤΑΞΑΝ

26 459

Η Α. Μ. Ο ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ ΓΕΩΡΓΙΟΣ Ο Β΄

Η Α. Ε. Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ Κ. ΙΩΑΝΝΗΣ ΜΕΤΑΞΑΣ

ΝΕΑ ΠΟΛΙΤΙΚΗ

ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΔΕΥΤΕΡΑ — ΕΤΟΣ ΤΡΙΤΟΝ — ΤΕΥΧΟΣ 7

ΑΘΗΝΑΙ ΙΟΥΛΙΟΣ 1939

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Θ. ΝΙΚΟΛΟΥΔΗ. Ὑφυπουργοῦ Τύπου καὶ Τουρισμοῦ. Οἱ νέοι τῆς Νέας Πολιτικῆς.	Σελ.	III
I. ΤΟΥΡΝΑΚΗ. Τακτικῶν καθηγητοῦ τῆς Πολιτικῆς Οἰκονομίας εἰς τὴν Ἀνωτάτην Σχολὴν Οἰκον. καὶ Ἐμπορ. Ἐπιστημῶν. Τὸ κίνημα τῆς 4ης Αὐγούστου, ὁ στρατὸς τῶν ιδεολόγων καὶ ἡ νέα ἐθνικὴ ἐξόρμησις.	»	V
K. ΤΟΥΡΝΑΚΗ Διπλωματούχου τῶν Γεωπονικῶν Σχολῶν Grignon — Montpellier (Γαλλία). Τὸ ἀγωνιστικὸν πνεῦμα τῆς Ἑλλάδος.	»	XIV
I ΚΩΤΗ. Ὑφηγητοῦ τῆς Κοινωνιολογίας. Τὸ καθεστὸς τῆς 4ης Αὐγούστου ἐξεταζόμενον ὑπὸ τὸ πρῖσμα τῆς κοινωνικῆς φιλοσοφίας.	»	731
Δ. ΚΟΥΣΗ. Ὑφηγητοῦ τῆς Πολ. Οἰκονομίας. Τὰ ἰδανικὰ τοῦ Νέου Κράτους καὶ ἡ ἑλληνικὴ νεολαία	»	739
K. Β. ΜΠΑΝΤΑΛΟΥΚΑ. Διπλ. Οἰκον. Ἐπιστημῶν. Ἡ πειθαρχημένη οἰκονομία ὡς προῖον ἐξελίξεως τῆς φιλελευθέρας οἰκονομίας.	»	748
A. Π. ΣΠΗΤΕΡΗ. Διπλ. Οἰκον. ἐπιστημῶν Πανεπιστημίου Louvain (Βέλγιον). Θεωρητικαὶ ἀρχαὶ μιᾶς πολιτικῆς οἰκονομικῆς αὐταρκείας.	»	755
A. ΓΥΦΤΑΚΗ. Συμβολὴ εἰς τὸ οἰκοδόμημα τῶν ἀρχῶν τοῦ Νέου Κράτους.	»	758
Ω. ΒΟΥΛΓΑΡΗ. Δικηγόρου. Σκέψεις καὶ κρίσεις ἐπὶ τῆς 3ης ἐπετείου τῆς 4ης Αὐγούστου 1936.	»	763
Γ. ΡΟΥΜΑΝΗ. Δικηγόρου. Ἡ νέα Ἑλλάς	»	767
T. ΜΠΕΝΟΥ. Διευθυντοῦ Σχολῶν Palmer. Τὸ φῶς τῆς 4ης Αὐγούστου.	»	776
Γ. ΜΙΣΤΑΡΔΗ. Συμβούλου Ἑλλ. Γεωγρ. Ἐταιρίας. Ἀνάγκη ὑπερεντάσεως τῶν προσπαθειῶν τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ.	»	780
K. ΚΩΣΤΟΠΟΥΛΟΥ. Λογιστοῦ τοῦ ΤΕΒΕ. Ἡ κοινωνικὴ ἀσφάλισις ἐν Ἑλλάδι.	»	785
A. ΚΟΛΙΟΥ. Τμηματάρχου τοῦ ΤΕΒΕ. Ἀριστούχου Ἀν. Σχ. Οἰκ. Ἐμπ. Ἐπιστ. Ἡ ἐπαγγελματικὴ καὶ βιοτεχνικὴ ἐξασφάλισις ἐν Ἑλλάδι.	»	791
II. ΜΗΤΣΟΠΟΥΛΟΥ. Δικηγόρου. Οἱ γεωργικοὶ συνεταιρι-		

σμοί καὶ ἡ ἀγροτική πολιτική τοῦ κράτους.	»	795
Δ. ΚΑΡΑΤΖΑ. Διατὶ πιστεύομεν εἰς τὸ ὀλοκληρωτικὸν κράτος.	»	800
Δ. ΚΑΒΑΓΙΩΡΓΗ. Χημικοῦ. Ἡ ἑλληνικὴ νεολαία.	»	803
Χ. ΠΑΝΑΓΟΥ. Οἰκονομολόγου—Βιομηχάνου. Ἐπὶ τῆς ἐξωτερικῆς ἐμπορικῆς πολιτικῆς.	»	805
Α. ΚΡΥΣΤΑΛΛΗ. Δικηγόρου Διδάκτορος Πανεπιστημίου Heidelberg. Πολιτικὴ καὶ φιλοσοφία.	»	810
Μ. ΤΣΙΜΑΡΑ. Ὑφηγητοῦ εἰς τὸ Πανεπιστήμιον Θεσσαλονίκης. Ἱστορικαὶ συγκυρίαι.	»	817
Γ. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΗ. Πρὸς δημιουργίαν τοῦ ἑλληνικοῦ θαύματος.	»	821
Α. ΡΟΥΣΣΟΠΟΥΛΟΥ. Πρὸς νέαν ἐξόρμησιν.	»	827
Α. ΚΑΒΒΑΔΙΑ. Ἡ 4η Αὐγούστου καὶ ἡ σπουδάζουσα νεολαία.	»	832
Κ. ΖΑΡΟΚΙΑΔΙ Διδάκτορος Πανεπιστημίου Πετρούπολεως (Ρωσσία). Ἡ 4η Αὐγούστου καὶ ἡ μουσική.	»	837
Δ. ΑΒΡΑΜΙΔΗ. Δ) τοῦ Ἑλληνοαμερικανικοῦ Ἐμπορικοῦ Ἰδρύματος. Ἑλλάς καὶ Ἑλληνες.	»	842
Χ. ΚΟΥΒΟΠΟΥΛΟΥ. Διπλ. Ἀν. Σχ. Οἰκ. Ἐμπ. Ἐπιστημῶν. 4η Αὐγούστου : αἷτια, ἀρχαί, ἔργον.	»	845
Β. ΣΠΗΛΙΟΠΟΥΛΟΥ. Τὸ ἔθνικόν κράτος καὶ οἱ ἐπιστήμονες.	»	851
Φ. ΑΛΕΞΑΝΔΡΙΔΟΥ. Δικηγόρου. Ἡ ἰσχὺς τοῦ συντάγματος τοῦ 1911 μετὰ τὰ Β. Δ. τῆς 4ης Αὐγ. 1936.	»	855
Δ. ΓΩΓΟΥ. Δικηγόρου-Διδάκτορος τοῦ Πανεπιστημίου τοῦ Μονάχου. Ἡ σημασία τῆς νομοθετικῆς προσπάθειας τοῦ ὑπουργείου Δικαιοσύνης.	»	859
Β. ΑΘΑΝΑΣΟΠΟΥΛΟΥ. Δ) τοῦ Οἰκονομικοῦ Χρόνου. Αἱ νέαι κατευθύνσεις τῆς δημοσιονομικῆς πολιτικῆς.	»	861
Β. ΒΑΡΔΑΚΟΥ. Μέλους Δ. Σ. Πανελ. Ἐπιστημ. Λογ. Ἐταιρείας. Ὁ θεσμὸς τῶν ὀρκωτῶν λογιστῶν ὡς ἐφαρμογὴ παρ' ἡμῖν καὶ ἀλλαχοῦ.	»	865
Φ. ΠΑΝΟΠΟΥΛΟΥ-Σ. ΚΡΑΝΑΚΗ. Διπλωματούχων Οἶκον. Ἐπιστημῶν. Ἡ 4η Αὐγούστου ὡς ἔθνικὴ ἀνάγκη.	»	869
Ε. ΣΑΒΒΟΠΟΥΛΟΥ. Οἰκονομολόγου Βιομηχάνου. Ὁ ἐργάτης καὶ τὸ κράτος τῆς 4ης Αὐγούστου.	»	872
Σ. ΤΟΥΡΝΑΚΗ. Ἡ σημασία μιᾶς ἐπετείου.	»	879
Κ. ΚΑΡΑΒΙΔΑ.	»	882
Ε. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗ. Πτυχ. Πανεπ. Ρώμης. Ἡ Πολιτικὴ τῆς αὐταρκειᾶς κίνητρον ἰσχύος καὶ προόδου.	»	891
Ν. ΑἸΔΙΚΑΚΟΥ. Καθηγητοῦ. Ἐπαγγελματικὴ ἐκπαίδευσις καὶ ἐπαγγελματικὸς προσανατολισμὸς	»	894
Δ. ΣΙΓΑΛΑ. Μέτρον καὶ ἁρμονία.	»	897
Κ. ΜΠΟΥΚΗ Νευρολόγος-Ψυχίατρος. Κοινωνικαὶ ἀσφαλίσεις.	»	900

ΟΙ ΝΕΟΙ ΤΗΣ “ΝΕΑΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ,”

Σύσσωμον τὸ Ἔθνος ἐπὶ τῇ προσεγγίσει τῆς τρίτης ἐπετείου τῆς μεγάλης μεταβολῆς τῆς 4ης Αὐγούστου 1936 ἐνθουμεῖται, σκέπτεται, παραβάλλει καὶ αἰσθάνεται τὴν ἀνάγκην νὰ ἐκδηλωθῇ καθ' ἓνα οἰονδήποτε τρόπον, διὰ νὰ ἀποδείξῃ ὅτι μετέχει τῆς νέας ζωῆς, τὴν ὁποίαν ἐνεφύσησε μὲ τὴν πίστιν, τὴν θέλησιν, καὶ τὴν σοφίαν του, ἓνας ἄνθρωπος, ἓνας πατριώτης, ἓνας ἀρχηγός, ὁ ἸΩΑΝΝΗΣ ΜΕΤΑΞΑΣ, εἰς ἓνα λαὸν ὀλόκληρον.

Ἡ «Νέα Πολιτικὴ» ἡ ὁποία ἀπὸ μακροῦ ἀγωνίζεται τὸν καλὸν ἀγῶνα, τῆς διαδόσεως τῶν νέων ἰδεῶν τοῦ Ἐθνικοῦ Κράτους, μὲ θάρρος καὶ ἀνιδιοτέλειαν, ποῦ τὴν τιμοῦν, ἀφιερώνει τὸ πανηγυρικὸν αὐτὸ τεῦχος εἰς τὴν τρίτην ἐπέτειον τῆς 4ης Αὐγούστου καὶ εἰς τὰς ἰδέας αἱ ὁποῖαι διέπουν τὸ σημερινὸν καθεστῶς.

Δὲν ἠδυνάμην νὰ ἀπουσιάσω ἀπὸ τὰς σελίδας τῆς, ἀφοῦ προσπαθῶ νὰ μὴν ἀπουσιάζω ἀπὸ καμμίαν ἐκδήλωσιν, ἡ ὁποία μέσα εἰς τὰ πλαίσια τοῦ νέου κράτους φέρει τὴν σφραγίδα, τῆς πίστεως, τοῦ θάρρους, τῆς ἰδέας τοῦ ἀγωνίζεσθαι καὶ ὑπηρετεῖν ὑπὲρ τοῦ συνόλου.

Μέσα εἰς τὸν τραχὺν ἀγῶνα τῆς ἀναστηλώσεως τῶν ἐρειπίων καὶ τῆς ἐπὶ τούτων οἰκοδομήσεως μιᾶς νέας ζωῆς τοῦ Ἐθνους, ἀγῶνα τὸν ὁποῖον ἀπὸ τριετίας ἀγωνίζεται ὑπερανθρώπως ὁ Ἰωάννης Μεταξᾶς, ἐκεῖνα ποῦ ἔλειπαν καὶ ἐστάθη δύσκολον νὰ ἐγερθοῦν ὑπῆρξαν τὰ νέα πνευματικὰ κέντρα, τὰ θεωρητικὰ βήματα τῶν νέων ἰδεῶν, αἱ ἰδεολογικαὶ ἐπάλξεις ἐπὶ τῶν ὁποίων θὰ ἐσηκώοντο καὶ θὰ ἐξεδηλοῦντο οἱ ἀπόστολοι, οἱ κήρυκες τῆς νέας κρατικῆς καὶ ἔθνικῆς μας θρησκείας.

του, πρέπει έστω και συντόμως να προσπαθήσωμεν να παρακολουθήσωμεν τὰς έπελθούσας μεταβολὰς εἰς τὰς διαθέσεις τῆς Ἑλληνικῆς κοινωνίας ἔναντι τοῦ κινήματος τῆς 4ης Αὐγούστου ὡς καὶ τὰ αἷτια τὰ προκαλέσαντα τὰς μεταβολὰς ταύτας.

Ἡ ἐγκαθίδρυσις τοῦ Νέου Ἐθνικοῦ Κράτους δὲν εἶχε ὅπως ἦτο πολὺ φυσικὸν τὴν αὐτὴν ἀπήχησιν εἰς ὅλα τὰ κοινωνικά στρώματα. Μιὰ μερὶς τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ μὲ ἐπὶ κεφαλῆς τὴν παλαιὰν πολιτικὴν ἡγέτιδα τάξιν, λόγῳ τῶν θιγέντων συμφερόντων τῆς, τῆς φαυλοκρατικῆς τῆς νοοτροπίας καὶ γενικῶς τῶν πολλαπλῶν ἠθικῶν καὶ ὕλικῶν δεσμῶν τῆς πρὸς τὸ ἐκπεσὸν ἀμαρτωλὸν παρελθόν, ἔλαβε εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς στάσιν ἐχθρικήν ἔναντι τῆς μεταβολῆς τῆς 4ης Αὐγούστου. Ἐξ ἄλλου ὅμως μία μεγάλη μερὶς τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ ἐμφορούμενη ἀπὸ ἀνώτερα ἔθνικα ἰδανικά, ἀηδιασμένη καὶ ἀγανακτισμένη ἀπὸ τὰς φαυλότητας τοῦ παρελθόντος καὶ τὴν ἀποτελεμάτωσιν τῶν μεγάλων ἔθνικῶν ζητημάτων, ἐνεκολπώθη μὲ μεγάλον ἐνθουσιασμόν τὴν ἰδεολογίαν τῆς 4ης Αὐγούστου καὶ ἐνίσχυσε σημαντικῶς διὰ τῆς στάσεώς τῆς τὸν ἀγῶνα τῆς Ἐθνικῆς Κυβερνήσεως ἔναντι τῆς ἀντιδράσεως τῶν ἀνθρώπων τῶν κομμάτων. Μεταξὺ ὅμως αὐτῶν τῶν δύο συναισθηματικῶς καὶ ἰδεολογικῶς ριζικῶς διῆσταμένων μερίδων, δέον νὰ ὑπολογίσωμεν καὶ μίαν μεγάλην μάζαν ἀδιαφόρων καὶ ἀδρανούντων ἀνθρώπων οἱ ὅποιοι οὐδεμίαν ἐξαιρετικὴν σημασίαν ἀπέδωσαν εἰς τὸ κίνημα τῆς 4ης Αὐγούστου θεωρήσαντες τοῦτο ὡς σύνηθες φαινόμενον τοῦ ἀσταθοῦς πολιτικοῦ βίου τῆς χώρας. Τέλος δὲν πρέπει νὰ παραλείψωμεν ν' ἀναφέρωμεν καὶ μίαν ἰδιαιτέραν κατηγορίαν ἀνθρώπων ἀρριβιστῶν καὶ καιροσκόπων οἱ ὅποιοι πάντοτε κατορθώνουν νὰ ἐπωφελοῦνται οἰασδῆποτε ἀλλαγῆς καταστάσεως. Οἱ ἄνθρωποι αὐτοὶ εἰς τὸ βάθος δὲν πιστεύουν εἰς οὐδεμίαν ἰδέαν, εἶναι ἔτοιμοι νὰ συνθηκολογήσουν καὶ νὰ προσφέρουν τὰς ὑπηρεσίας των εἰς οἰονδήποτε καθεστῶς ὅπως ἐπίσης εἶναι ἔτοιμοι νὰ λιποτακτῆσουν εὐθὺς μὲ τὴν πρώτην πνοὴν ἀντιθέτου ἀνέμου. Οἱ τύποι αὐτοὶ θεωρούμενοι ἀπαραίτητοι, λόγῳ τῆς δῆθεν ἐιδικότητός των καὶ τοῦ συμβατικοῦ των κύρους, παίζουν πάντοτε σημαντικὸν ρόλον εἰς τὴν τύχην τῶν διαφόρων καθεστώτων. Ὑπῆρξαν πάντοτε οἱ πρόχειροι στυλοβάται ἀλλὰ καὶ οἱ μοιραῖοι ὑπονομευτοὶ πάσης νέας καταστάσεως. Τὰ ὀλοκληρωτικὰ καθεστῶτα γνωρίζοντα τὸ γλοιῶδες

τοῦ χαρακτήρος τῶν κυρίων αὐτῶν ἐφρόντισαν νὰ θεμελιώσουν τὸ οἰκοδόμημά των ἐπὶ στερεοῦ ἐδάφους καὶ νὰ δημιουργήσουν διοικητικά, οἰκονομικά καὶ ἐκπαιδευτικά στελέχη ἐκ τῆς ἰδικῆς των ἰδεολογικῆς παρατάξεως. Τὸ τοιοῦτον λόγῳ τῶν γνωστῶν εἰδικῶν ὄρων τῆς δημιουργίας τοῦ Κράτους τῆς 4ης Αὐγούστου μόνον εἰς πολὺ περιορισμένην κλίμακα ἐπετεύχθη παρ' ἡμῖν.

Ὁ δεξιὸς χειρισμὸς τῶν ἐξωτερικῶν ζητημάτων, ὁ ταχὺς καὶ συγχρονισμένος ἐξοπλισμὸς τῆς χώρας, ἡ σταθερότης τῆς οἰκονομικῆς ζωῆς καὶ ἡ ἐπιτευχθεῖσα αὐξήσις τῆς παραγωγῆς διὰ τῆς ἐσπευσμένης ἀποπερατώσεως τῶν παλαιῶν καὶ τῆς ἐκτελέσεως καὶ νέων παραγωγικῶν ἔργων, ἐπολλαπλασίασαν σημαντικῶς τοὺς φίλους τῆς Κυβερνήσεως. Ὅλοι, ἀκόμη καὶ οἱ πλεον μεμψίμοιροι καὶ οἱ ἐξ ἰδιοσυγκρασίας στρεψόδοικοι καὶ ἀρνητικοὶ τύποι, ἠναγκάσθησαν τέλος νὰ ὁμολογήσουν ὅτι ἡ Ἑλλάς, ἐν τῷ συνόλω, δὲν ἀποτελεῖ πλέον ἀμελητέαν ποσότητα ἀλλ' ὑπολογίσιμον παράγοντα, καὶ ὅτι ἂν διέφυγε τὸν κίνδυνον τῆς ἀποσυνθέσεως τοῦτο ὀφείλεται, ἐξ ὀλοκλήρου, εἰς τὰς προσωπικὰς ἰκανότητας τοῦ Ἐθνικοῦ Κυβερνήτου καὶ εἰς τὸν γοργὸν μηχανισμόν τοῦ Νέου ὀλοκληρωτικοῦ Κράτους. Ἄλλο ὅμως φίλοι καὶ φιλικὴ διάθεσις καὶ ἄλλο συνειδητοὶ ὀπαδοὶ τοῦ νέου ὀλοκληρωτικοῦ Κράτους. Σημαντικὴ μερὶς τοῦ πλήθους τὸ ὅποῖον σήμερον ἐπιδοκιμάζει τὴν πολιτικὴν τῆς Κυβερνήσεως νομίζει ὅτι ἡ σημερινὴ κατάστασις εἶναι προσωρινή, ἀπλῶς μεταβατικὴ καὶ ὅτι εὐθὺς ὡς ἡ παγκόσμιος εἰρήνη σημειώσει κάποιαν σταθερότητα καὶ οἱ οἰκονομικοὶ ὄροι βελτιωθῶσι θέλει ἡ χώρα ἐπανέλθῃ εἰς τὴν λεγομένην κατάστασιν τῆς «νομιμότητος» ἢ «ὀμαλότητος», εἰς τὸν παλαιὸν δηλαδὴ κοινοβουλευτικὸν βίον μὲ ὅλας του τὰς κακὰς ἕξεις καὶ τὰ ἐξαθλιωτικά του ἀποτελέσματα : τὰς ἀχαλινώτους λαϊκὰς ἐλευθερίας, τὸν κίτρινον τύπον, τὰς ἐξαντλητικὰς κομματικὰς διαμάχας, τὴν πολιτικὴν ἀστάθειαν, τὸν ἐξοντωτικὸν ἀγῶνα τῶν τάξεων, τὴν οἰκονομικὴν καὶ κοινωνικὴν ἀναρχίαν, τὰς φαύλους μεθόδους ἐπιβολῆς καὶ ἐπικρατήσεως καὶ πλαστογραφίας τῆς λαϊκῆς θελήσεως κτλ. κτλ. Ἀλλὰ ἐναντίον τῆς ἐπικρατήσεως μιᾶς τοιαύτης ἀντιλήψεως, πρέπει ν' ἀντιταχῶμεν δι' ὅλων μας τῶν δυνάμεων. Εἶναι ἀνάγκη νὰ διαφωτίσωμεν τὸν λαὸν καὶ νὰ ἐπιστήσωμεν τὴν προσοχὴν του ἐπὶ τῶν τρομακτικῶν συνεπειῶν, τὰς ὁποίας θὰ εἶχεν διὰ τὴν χώραν, ἢ καθ'

οιονδήποτε τρόπον ἐπάνοδος εἰς τὸ παλαιὸν φιλελεύθερον πολιτικο-οικονομικὸν σύστημα.

Ἐπὶ τῶν ζωτικῶν ἔθνη ζητήματα ὅπως τὸ ζήτημα τῆς μεταβάσεως τῆς χώρας ἀπὸ τῆς καθυστερημένης εἰς τὴν προηγμένην οἰκονομίαν, τὰ ζητήματα τῆς ἀναπτύξεως τῆς πολεμικῆς βιομηχανίας, τῆς ὀργανώσεως τῆς ἔθνικῆς ἀμύνης, τῆς οἰκονομικῆς αὐταρκείας, τὰ θεμελιώδη ζητήματα τῆς ἔθνικῆς διαπαιδαγωγήσεως τοῦ λαοῦ καὶ τῆς διορθώσεως τῶν ἐλαττωμάτων τῆς φυλῆς, τῶν ὁποίων ἡ ἐπίλυσις ἀπαιτεῖ μακρὸν καὶ συνεχῆ μόχθον, ἐνέργειαν, κοινωνικὴν ἀλληλεγγύην καὶ πειθαρχίαν ἥτοι στοιχεῖα τὰ ὁποῖα μόνον ὑπὸ τὸ καθεστῶς τοῦ δυναμικοῦ ὀλοκληρωτικοῦ κράτους εἶναι δυνατόν νὰ ἐξασφαλισθῶσιν.

Ἰσχυρίζομεθα λοιπὸν ὅτι τὸ ὀλοκληρωτικὸν κράτος εἶναι συνυφασμένον μὲ αὐτὴν ταύτην τὴν ὑπαρξίν μας. Ἐὰν θέλωμεν νὰ διατηρήσωμεν τὴν ἔθνικὴν μας ἀνεξαρτησίαν πρέπει νὰ προσδεύσωμεν καὶ νὰ προσδεύσωμεν μὲ ρυθμὸν ἀφαντάστως γοργόν. Ἡ πίεσις τὴν ὁποίαν ὑφίστανται σήμερον τὰ καθυστερημένα ἀπὸ τὰ τεχνικῶς προηγμένα κράτη ὄχι μόνον θὰ ἐξακολουθήσῃ ἀλλὰ καὶ θὰ ἐντείνεται, μέχρις ὅτου οἱ ἀσθενέστεροι ὑποκύψουν εἰς τὴν πίεσιν τῶν ἰσχυροτέρων καὶ ἀποκατάσταθῇ μία νέα ἰσορροπία εἰς τὸν κόσμον. **Κατ' οὐσίαν ἄλλως τε σήμερον δὲν ὑφίστανται πλέον φιλελεύθερα κοινοβουλευτικὰ κράτη ἀλλὰ κράτη ὀλοκληρωτικὰ ἢ ἡμι-ὀλοκληρωτικὰ** ἔνθα ὁ κρατικὸς παρεμβατισμὸς συνεχῶς ἐπεκτείνεται καὶ δὴ ὄχι μόνον ἐπὶ τοῦ καθαρῶς οἰκονομικοῦ ἀλλὰ καὶ ἐπὶ τοῦ κοινωνικοῦ καὶ τοῦ πολιτικοῦ πεδίου, περιορίζων τὴν ἐλευθέραν, ἀνεξέλεγκτον καὶ ἀναρχικὴν δρᾶσιν τοῦ ἀτόμου. Καὶ αὐτοὶ ἄλλως τε οἱ πλέον φανατικοὶ ὁπαδοὶ τῶν φιλελευθέρων δογμάτων παραδέχονται σήμερον τὴν ἀνάγκην τῆς ὑπάρξεως μιᾶς διευθυνομένης ἢ σχεδιασμένης οἰκονομίας καὶ μιᾶς πειθαρχημένης ἐλευθερίας.

Ἐπὶ τίνων πεδίων καὶ μέχρι τίνος βαθμοῦ πρέπει νὰ ἐπέλθῃ ὁ περιορισμὸς τῆς ἐλευθέρως δράσεως τοῦ ἀτόμου, τοῦτο εἶναι ζήτημα πραγματικὸν ἐξαρτώμενον ἐκ τῆς πολιτικῆς καὶ ἱστορικῆς ὀριμότητος ἐκάστου λαοῦ καὶ τῶν ἔθνικῶν του ἐπιδιώξεων. Τὸ οὐσιαστικὸν ὅμως γεγονὸς το ὁποῖον μᾶς ἐνδιαφέρει ἐνταῦθα εἶναι ὅτι κατέπεσεν πλέον ἢ φιλοσοφικὴ βᾶσις

ἐπὶ τῆς ὁποίας εἶχεν στηριχθῆ ὀλοκληρὸς ἢ κοσμοθεωρία τοῦ laissez-faire.

Ἀλλὰ διὰ νὰ ἐπιτευχθοῦν οἱ σκοποὶ τοῦ ὀλοκληρωτικοῦ ἔθνικοῦ Κράτους δὲν ἀρκεῖ μόνον ἡ δυναμικὴ ἰδιοσυγκρασία τοῦ Ἄρχηγου. Χρειάζεται ἐκ παραλλήλου ἡ δυναμικὴ προσπάθεια ὀλοκληροῦ τοῦ ἔθνους. Εἶναι ἀνάγκη τὸ ἔθνος νὰ λάβῃ συνείδησιν τῆς ὀντότητός του καὶ τῆς ἰδιοτυπίας του.

Κάθε Ἕλλην πολίτης πρέπει νὰ εἶναι ὑπερήφανος διὰ τὴν πατρίδα του καὶ τὸν πολιτισμὸν του καὶ νὰ κατέχεται ἀπὸ τὴν ἰδέαν τῆς προόδου καὶ τῆς τελειώσεως ὄχι μόνον χάριν τῆς ἀτομικῆς εὐδαιμονίας, ἀλλὰ καὶ χάριν τῆς εὐδαιμονίας τῆς ὀλοκληροῦ καὶ τῆς ἐξυψώσεως τοῦ ἔθνικοῦ γοήτρου. Συμφώνως πρὸς τὴν ἀνωτέρω προοπτικὴν δεόν νὰ ἀνασυγκροτηθῇ ἡ σχετικὴ ὑπηρεσία προπαγάνδας, τὸ δὲ ἔργον τῆς λαϊκῆς διαφωτίσεως πρέπει ν' ἀποβλέπῃ εἰς τὴν κατάκτησιν τῆς κοινῆς γνώμης ὄχι διὰ τῶν συνήθων προπαγανδιστικῶν μέσων, (ἐκδόσεως ἀνωνύμων φυλλαδίων, ραδιοφωνικῶν ἐκπομπῶν, διαλέξεων ὑπὸ ὑπαλλήλων πρὸς τοῦτο μισθοδοτούμενων) τῶν ὁποίων ἡ ἀποτελεσματικότης εἶναι ἀμφισβητήσιμος, ἀλλὰ διὰ τοῦ προσεταιρισμοῦ καὶ τῆς ὀργανώσεως μιᾶς φάλαγγος ὀρίμων ἰδεολόγων καὶ ζωντανῶν ἐπιστημόνων καὶ διανοουμένων οἱ ὁποῖοι χάρις εἰς τὴν ἀνωτέραν των μόρφωσιν καὶ ἠθικὴν καὶ τὸν δυναμικὸν των χαρακτήρα, νὰ δύνανται ὄχι μόνον ν' ἀναπτύξουν εἰς τὸν λαὸν κατὰ τρόπον εὐθὺν καὶ ἐπιστημονικὸν τὴν σημασίαν τῶν νέων ἀρχῶν καὶ κατευθύνσεων, ἀλλὰ καὶ νὰ μεταδώσουν εἰς αὐτὸν τὸν παλμὸν καὶ τὴν πίστιν τῆς ἰδεολογίας των. Κατὰ τὸν τρόπον αὐτὸν θὰ ἐξέλθῃ τὸ ἔθνος ἀπὸ τὸ τέλμα τῆς ἀδιαφορίας καὶ τοῦ πρωτογονισμοῦ, θὰ αὐξήσῃ τὸν δυναμισμόν του, θὰ ἀξιοποιήσῃ καὶ θὰ συνειδητοποιήσῃ τὰς ἐμφύτους ἀρετάς του καὶ θὰ θέσῃ τὰς βᾶσεις ἐνὸς νέου μεγάλου ὕλικου καὶ πνευματικοῦ πολιτισμοῦ ἄνευ τοῦ ὁποίου δὲν εἶναι δυνατόν νὰ διατηρήσωμεν τὴν ἰσορροπίαν μας κατὰ τὴν περίοδον αὐτὴν τῶν μεγάλων ζυμώσεων καὶ ἐκπλήξεων.

Ἀπευθυνόμεθα πρὸς τοὺς νέους ἐπιστήμονας καὶ διανοουμένους καὶ καλοῦμεν ὄλους ἐκείνους ποὺ δὲν συνδέονται μὲ τὰς παλαιὰς ἀμαρτίας, ποὺ αἰσθάνονται τὴν ἀηδίαν τοῦ παρελθόντος καὶ τὴν μούχλαν τῆς παρούσης κοινωνίας, ὄλους ἐκείνους ποὺ πονοῦν τὸν τόπον καὶ ὀνειρεύονται μίαν Ἑλλάδα

μεγάλην, ισχυράν και πολιτισμένην ὅπως ἀρθοῦν εἰς τὸ ὕψος τῶν περιστάσεων και ὑπερνικήσουν κάθε ἀμφιβολίαν, τασσόμενοι ἀνεπιφυλάκτως παρὰ τὸ πλευρόν τοῦ δημιουργοῦ τῆς 4ης Αὐγούστου διὰ τὴν σωτηρίαν και τὴν μεγάλουν τῆς Πατρίδος. Τὸ μέλλον τῶν Ἐθνῶν εἶναι τόσο ἀβέβαιον και σκοτεινὸν ὥστε δὲν χωρεῖ πλέον κανεὶς δισταγμός. Εἶναι ἀνάγκη νὰ ὀργανωθῶμεν, νὰ πειθαρχήσωμεν, νὰ διπλασιάσωμεν τὴν ἐνέργειάν μας. Τὸ σύνθημα τοῦ κινήματος τῆς 4ης Αὐγούστου και σκοπὸς τοῦ Νέου Κράτους εἶναι ἡ δημιουργία ἐνὸς νέου Ἑλληνικοῦ πολιτισμοῦ. Κανένα ἄλλο ἐθνικὸν ἰδεῶδες δὲν ἤσκησεν τόσο μεγάλην γοητείαν ἐπὶ τοῦ Ἑλληνισμοῦ ὅσον ἡ ἰδέα αὐτή. Χάρις εἰς τὸ σύνθημα τοῦτο κατάρθωσε τὸ κίνημα τῆς 4ης Αὐγούστου νὰ μαγνητίσῃ τὰς ψυχὰς τῆς διανοουμένης νεολαίας και νὰ δημιουργήσῃ ἰσχυροὺς ἰδεολογικοὺς πυρῆνας οἱ ὁποῖοι ἐργάζονται διὰ τὴν σύνθεσιν τῶν προσπαθειῶν τῆς φυλῆς και τὴν διάδοσιν τῶν νέων ἰδεῶν.

Μέσα εἰς τὸ μεγάλο αὐτὸ ἰδανικὸν κατοπτρίζεται ὅλη ἡ ἱστορία και ὁ δυναμισμὸς τοῦ Ἔθνους ὄχι μόνον διότι μᾶς ἐνθυμίζει τὸ μεγαλεῖον τῆς Ἀρχαίας, τῆς Βυζαντινῆς και τῆς Ἡρωϊκῆς Ἑλλάδος τοῦ 21 ἀλλὰ και διότι ἄπτεται ὅλων ἐν γένει τῶν στοιχείων τῆς ἐθνικῆς μας δραστηριότητος, τῶν τάσεων δηλαδὴ πρὸς ἀνάπτυξιν τοῦ ὕλικου και τοῦ πνευματικοῦ πολιτισμοῦ και τῆς ἐδαφικῆς μας ἐξαπλώσεως.

Αἱ θεμελιώδεις ἰδέαι δὲν ἐπιβάλλονται πάντοτε, ὑπάρχουν ἰδανικὰ τὰ ὁποῖα δὲν κατάρθωσαν νὰ ριζώσουν εἰς τὴν ψυχὴν τῶν λαῶν ἀλλὰ και εἰς τὰς περιπτώσεις ποὺ αἱ ἰδέαι ἐκυριάρχησαν και ἐθριάμβευσαν τοῦτο δὲν ἐπετεύχθη αὐτομάτως ἀλλὰ ἀπητήθη μεγάλο χρονικὸ διάστημα μέχρις ὅτου αὐταὶ μεταμορφωθοῦν εἰς αἴσθημα, δόγμα και πίστιν. Ἡ ἰδέα ὅμως τοῦ τρίτου ἑλληνικοῦ πολιτισμοῦ κατεγοήτευσεν ἀμέσως τὰ πλήθη και οὐδὲν κώλυμα δύναται νὰ ἀναχαιτίσῃ τὴν πρόδόν τῆς. Χάρις εἰς τὴν δύναμιν τῆς ἰδέας αὐτῆς ἀνεκόπη τὸ ρεῦμα πρὸς τὰ ἰσοτικά δόγματα τοῦ φιλελευθερισμοῦ και τοῦ κομμουνισμοῦ και ἀπέκτησε τὸ νόημα τῆς ζωῆς ἠθικὸν και πνευματικὸν περιεχόμενον. Ἐὰν δὲ ἡ ἰδέα αὕτη κατάρθωσε σχεδὸν αὐτομάτως νὰ κατακτήσῃ τοὺς ἐπιλέκτους τοῦ Ἔθνους, τοῦτο ὀφείλεται εἰς τὸ ὅτι αὕτη δὲν ἀποτελεῖ ἀνέφικτον χίμαιραν ἀλλ' ἀνταποκρίνεται εἰς τὴν νοοτροπίαν, τὰ αἰσθήματα και

τὸν συνθετικὸν και ἀνήσυχον χαρακτήρα τοῦ Ἕλληνοσ και ἐκφράζει τὴν ὑποσυνείδητον θέλησιν τοῦ Ἔθνους πρὸς ἄνοδον και ἐπικράτησιν, ἥτις ἄλλωστε ἀπὸ πολλοῦ εὐρίσκεται εἰς τὸ στάδιον τῆς πραγματοποιήσεως διότι ἡ Ἑλληνικὴ Ἀναγέννησις ἔχει ἤδη ἀρχίσει μὲ τὴν πολεμικὴν και πνευματικὴν ἐξόρμησιν τοῦ Ἑλληνισμοῦ κατὰ τὴν περίοδον γύρω ἀπὸ τὸ 1821. Ἡ θεωρία τὴν ὁποῖαν ὑποστηρίζουν μερικοὶ κύκλοι ἱστορικῶν και διανοουμένων ὅτι ἡ ἑλληνικὴ φυλὴ εὐρίσκεται σήμερον εἰς τὸ στάδιον τῆς παρακμῆς, διότι τάχα ἐξήντησε τὴν ψυχικὴν και τὴν πνευματικὴν τῆς ἐνέργειαν μὲ τὴν ἠρωϊκὴν προσπάθειαν και τὴν πνευματικὴν ἄνθισιν τοῦ 21, εἶναι ἐσφαλμένη διότι τὸ λίαν ὕψηλὸν ποσοστὸν γεννήσεων τοῦ πληθυσμοῦ και ἡ οικονομικὴ δραστηριότης τοῦ Ἑλληνισμοῦ ἀποδεικνύουν ὅτι τὸ ἑλληνικὸν στοιχεῖον ἀποτελεῖ νέαν και ἐξαιρετικῶς ζωτικὴν φυλὴν. Τὸ γεγονὸς εἶναι ὅτι τὸ ἀπότομον σταμάτημα τῆς πνευματικῆς ἀκμῆς τοῦ ἑλληνισμοῦ, τὸ ὁποῖον παρατηρεῖται περίπου ἀπὸ τοῦ 1850, ὀφείλεται κυρίως εἰς τὴν μεγάλην πτωχείαν τῆς χώρας και τοὺς ὀξεῖς πολιτικοὺς ἀγῶνας οἱ ὁποῖοι ἀπερρόφησαν τὴν προσοχὴν τοῦ λαοῦ και ἐστείρευσαν τὰς πηγὰς τῆς πνευματικῆς ζωῆς τοῦ Ἔθνους. Διὰ τοῦτο σήμερον ποὺ τὸ κίνημα τῆς 4ης Αὐγούστου κατέλυσε τὸ κομματικὸν κράτος και ἔλαβε ὅλα τὰ ἐνδεικνύμενα μέτρα διὰ τὴν ἐξύψωσιν τοῦ βιωτικοῦ ἐπιπέδου τοῦ λαοῦ και τὴν ἀποκατάστασιν τῆς ἐθνικῆς του ἐνότητος, ὑπάρχει πλέον ἡ βásiμος ἐλπίς ὅτι τὸ Ἔθνος θὰ συνεχίσῃ μὲ τὴν προτέραν ὁρμὴν του τὴν πολιτιστικὴν του πρόοδον εἰς ὅλους τοὺς τομεῖς τῆς ἀνθρωπίνης δραστηριότητος.

Κίνητρον και συνισταμένη τῆς νέας αὐτῆς ἐξορμήσεως θὰ εἶναι ἡ ἰδέα τοῦ τρίτου νέου ἑλληνικοῦ πολιτισμοῦ ἡ ὁποία σημαίνει τρία τινὰ ἤτοι α) πολλαπλασιασμὸν τῆς φυσικῆς ψυχικῆς και πνευματικῆς ἐνεργείας τοῦ Ἔθνους, β) ἄρνησιν τῶν παλαιῶν ἀποσυνθετικῶν δογμάτων τοῦ ἀτομισμοῦ, φιλελευθερισμοῦ, κομμουνισμοῦ, καπιταλισμοῦ, γ) βεβαίωσιν και κατοχύρωσιν τῶν πηγαιῶν Ἑλληνικῶν θεσμῶν και παραδόσεων: τῆς θρησκείας, τῆς οἰκογενείας, τῆς κοινότητος και ἀνασυγκρότησιν τῆς κοινωνικῆς ζωῆς βάσει τῶν ἀξιῶν τῆς ἱεραρχίας, τῆς πειθαρχίας, τοῦ μέτρου, τῆς κοινωνικῆς ἀλληλεγγύης και δικαιοσύνης. Διὰ νὰ διαδοθοῦν ὅμως και νὰ ἐπικρατήσουν αἱ νέαι ἀρχαὶ πρέπει ἐν πρώτοις αἱ ἰδέαι αὐταὶ νὰ υἱοθετηθοῦν ἀπὸ ἕνα εὐάριθμον

κύκλον επιλέκτων, ή έντασις τής πίστεως και ή αύθεντία του όνόματος τών όποιων να δύνανται να άσκούν μέγα γόητρον επί τών μαζών.

Έτσι θα δημιουργηθούν οί πρώτοι άπόστολοι, έργον πρώτιστον τών όποιων θα είναι ή ίδρυσις ιδεολογικών πυρήνων έφ' όλης τής χώρας άποτελουμένων έκ τών άρίστων, τών άτόμων δηλαδή εκείνων τά όποια λόγω του άκεραίου των χαρακτηρισ και τής άνωτέρας μορφώσεώς των να δύνανται να επιβάλλωνται άβιάστως επί του πλήθους. Άκολουθως θα όργανωθής ή έξόρμησις δια τήν διαφώτισιν και άφύπνησιν του λαου με άλλους λόγους δια τήν διάδοσιν τών ιδεών μεταξύ τής εύρυτέρας μάζης. Δέον όμως και πάλιν να τόνισθής ότι ή έπιτυχία τής προσπαθείας αύτης δέν έξαρτάται τόσον έκ τής ένεργείας διαλέξεων και όμιλιών προς διαφώτισιν και φρονηματοσμόν όσον κυρίως **έκ του γοήτρου τού όποιον δύνανται να άσκήση επί του πλήθους ή καθ' όλου συμπεριφορά τών επιλέκτων.** Άληθως είπειν τά πλήθη δέν πείθονται τόσον δια συλλογισμών και άποδείξεων, βάσει του όρθου λόγου, όσον κυρίως δια καταφατικών βεβαιώσεων, τών όποιων ή αύθεντία έξαρτάται άποκλειστικώς έκ του γοήτρου, του άσκουμένου ύπ' εκείνων οίτινες τās έκφράζουν.

Ούτω λοιπόν πρέπει να τεθής εις κίνησιν ό μηχανισμός τής διαδόσεως τής ιδέας δια να δημιουργηθής ή ποθουμένη ειδική άτμόσφαιρα κοινής νοοτροπίας και ψυχοσυνθέσεως. Βαθμηδόν αί νέαι ιδέαι και αί συνέπειαι αύτων θα άποιελέσουν μέρος του συμπαγους άποθέματος παραδόσεων και αξιωμάτων που μάς μεταβιβάζει και επιβάλλει ή άνατροφή. Τότε θα είμεθα βέβαιοι ότι ή ιδέα θα έχη κατέλθη άπό τήν άεικίνητον δρώσαν σφαίραν τής διανοήσεως δια να κινήση και έμπνεύση τήν περιοχήν του αίσθήματος, πράγμα τού όποιον θα καταστήση ταύτην άπρόσβλητον άπό πάσης άδυναμίας και πτώσεως.

* * *

Σήμερον έχει συγκεντρωθής γύρω άπ' τον έθνικόν Κυβερνήτην μία πρώτη οργανωμένη όμάς έκ 200 και πλέον νέων έπιστημόνων με άνώτερον ήθος και με άνωτέραν συνθετικήν μόρφωσιν οί όποιοι δέν γνωρίζουν ένδοιασμούς αλλά είναι έτοιμοι όχι μόνον να ύπηρετήσουν, αλλά και με τήν ζωήν των, έν ανάγκη, να ύπερασπίσουν τās ιδέας τής

4ης Αυγούστου. Τήν πηγαίαν αύτην πνευματικήν κίνησιν άς τήν έχουν λοιπόν ύπ' όψει τους οί άντιδραστικοί, οί έρωτοτροπούντες με τού παρελθόν και τās άνατρεπτικές ιδέας και άς άντιληφθούν ότι αί ένεργείαι των και ή άδράνειά των δέν πρόκειται να ανακόψουν τήν δημιουργικήν πνοήν τής 4ης Αυγούστου.

Ό κύκλος αυτός τών επιλέκτων καθίσταται όσημέραι μεγαλείτερος, συντόμως δέ θα περιλάβη κάθε άνώτερον ήθικόν, πνευματικόν και δυναμικόν στοιχείον τής Έλληνικής Κοινωνίας. Όσοι έκ τών Έλλήνων έπιστημόνων έξακολουθούν να ρεμβάζουν και να άδιαφορούν προς τήν συντελουμένην κοσμογονίαν άποτελουν άσθενικούς μικροοργανισμούς, όπισθοδρομικά και άνεξέλικτα κύτταρα τά όποια μόνον των καταδικάζονται να παραμείνουν εις τού περιθώριον τής νέας Έλληνικής κοινωνίας.

Η έποχή μας δέν είναι έποχή έπαμφοτερισμού, άρνήσεως και σκεπτικισμού, είναι έποχή τών κρισίμων περιστάσεων και τών μεγάλων καθάρσεων δια μέσου τών όποιων ή άνθρωπότης προβαίνει προς εύρυτέρους όρίζοντας, εις τιαούτην δέ έποχήν μόνον ή άποφασιστική στάσις και ή άκεραία κατάφασις πρόκειται να επικρατήσουν.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΤΟΥΡΝΑΚΗΣ

ΚΩΣΤΑ ΤΟΥΡΝΑΚΗ

ΤΟ ΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΝ ΠΝΕΥΜΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Είναι γεγονός θεμελιώδους σημασίας ὅτι ὁ σοφὸς καὶ ψυχραῖμος Κυβερνήτης κ. Ἰωάννης Μεταξᾶς ὁ ὁποῖος κατὰ τὰς κρισίμους αὐτὰς στιγμὰς εὐρίσκειται εὐτυχῶς εἰς τὸ πηδάλιον τῆς Πολιτείας ἀπευθυνόμενος πρὸς τὴν διανοουμένην Νεολαίαν τοῦ Ἔθνους ἐπανειλημμένως ἐτόνισεν ὅτι τὸ κεντρικὸν σημεῖον τῆς γενικῆς προσπαθείας πρὸς ἀνασύνταξιν τοῦ Ἔθνους καὶ ὀλοκλήρωσιν τῆς ἀναγεννητικῆς θελήσεως αὐτοῦ πρέπει νὰ εἶναι ἡ καλλιέργεια καὶ ἡ ἀνάπτυξις τῆς προσωπικότητος. Ἐπὶ τούτοις ἄς μᾶς ἐπιτραπῆ νὰ παρουσιάσωμεν κατωτέρω, ὅπως δὲ προχείρως, μερικὰς σκέψεις τὰς ὁποίας ἐπιφυλασσόμεθα εἰς τὸ ἐξῆς νὰ ἀναπτύξωμεν εὐρύτερον (1).

Ἄτομον καὶ Προσωπικότης

Ἡ καθ' ὅλον τὸν κόσμον παρατηρουμένη τάσις πρὸς τὸν κρατικισμὸν ἢ ὁποία ἐμφανίζεται ὡς ἀντίδρασις ἐναντίον τῆς ἀτομοκρατίας καὶ τοῦ Φιλελευθερισμοῦ μὲ τὰ χρεωκοπημένα καὶ καταρρέοντα συστήματά των δὲν φαίνεται νὰ φέρῃ τίποτε τὸ νέον εἰς τὸν κόσμον. Αἱ ἀντιδράσεις ἐνέχουν μοιραίως κάτι ἀπὸ τὸν

(1) Βλ. ἐπίσης εἰς «Ν. Πολιτικὴν» τοῦ ἰδίου συγγραφέως : «Ὁ Κύκλος τῶν Ἱερῶν» 1, 2, 3, 4 1937—«Ἡ Ἀνταρσία τῶν Μαζῶν» τοῦ J. O. y Gasset 11, 12, 1937 καὶ 2, 1938—«Ἡ νέα πολιτικὴ Φιλοσοφία» 8, 11 1938 καὶ 1 1939.

φαιλὸν κύκλον. Μόνον συνθέσεις ὅπως ἐκείνη τὴν ὁποίαν δικαίως διὰ τὸ ἔξοχον τῆς σημασίας της καὶ τὴν ἀμείωτον αἴγλην της ὠνόμασαν «ἐλληνικὸν θαῦμα» εἶναι εἰς θέσιν νὰ ρίψουν νέον φῶς καὶ νὰ δώσουν νέας συγχρονισμένας μορφάς. Ἡ μελέτη ὅμως τοῦ ἐλληνικοῦ θαύματος μὲ μίαν σύγχρονον καὶ ἐνημερωμένην συνείδησιν μᾶς πείθει ὅτι ἡ λάμπρις του ὀφείλεται εἰς μίαν βασικῆς σημασίας διὰ τὴν ἐποχὴν μας διάκρισιν ἢ ὁποία ὑφίσταται ὀργανικὴ καὶ ἀνεξίτηλος μέσα εἰς τὰ σπλάχνα τῆς ἐλληνικῆς Συνθέσεως, μετὰξὺ ἀτόμου καὶ προσωπικότητος. Τὴν διάκρισιν ὅμως αὐτὴν δὲν ἦτο εἰς θέσιν νὰ κἀνῃ ὁ εὐρωπαϊκὸς κόσμος ἀπὸ τῆς Ἀναγεννήσεως καὶ ἐντεῦθεν. Πρῶτον διότι αἱ πληροφορίαι του ἦσαν ἀνεπαρκεῖς καὶ κατὰ μέγα μέρος παραμορφωμέναι κάτω ἀπὸ τὴν ἐπίδρασιν τῆς ἐλληνορωμαϊκῆς παρακμῆς μὲ τὸν ἔκδηλον ἀτομοκρατισμὸν της. Δεύτερον διότι ἡ Εὐρωπαϊκὴ Ἀτομοκρατία ἐν τῇ ἀντιδράσει της πρὸς τὸν κόσμον τοῦ Μεσαίωνος ἐκολακεύετο νὰ νομίσῃ τὸν ἑαυτὸν της κατοπτριζόμενον μέσα εἰς τὴν μεγάλην ψυχὴν τῆς Ἑλλάδος. Διὰ τοῦτο τίποτε τὸ πιὸ ἀποκαλυπτικὸν ἀπὸ τὴν προσπάθειάν της νὰ ἀποκρύψῃ τὸ λαμπρὸν παγκόσμιον φῶς ποὺ ἀναδίδουν τὰ μεγάλα θερησκευτικὰ κέντρα τῶν Ἑλλήνων καὶ δὴ ἐκεῖνα τῶν Δελφῶν, τῆς Ὀλυμπίας καὶ τῆς Ἐλευσίνο. Καὶ τοῦτο διότι ἀκριβῶς τὸ μὲν ἄτομον εἶναι ἀθεϊστικὸν καὶ ἀναρχικὸν ἢ δὲ προσωπικότης θερησκευτικὴ. Τίποτε τὸ πιὸ ἀντίθετο πρὸς τὴν πραγματικότητα ἀπὸ τὴν προσπάθειάν της νὰ ἀποδώσῃ τὴν δόξαν τῆς Ἑλλάδος εἰς τὰ κρατίδιά της ἐκεῖνα τὰ γέμοντα μικρόνοιαν καὶ συκοφάντας. Αἱ πόλεις τῆς Ἑλλάδος ὑπῆρξαν βεβαίως ἐνδοξοὶ εἰς κατορθώματα καὶ ἀριστουργήματα. Τοῦτο ὅμως μόνον ἐφ' ὅσον ἀρύονται τὸ φῶς καὶ τὴν ἀλκὴν των ἀπὸ τοὺς πανελληνίους θεσμοὺς καὶ τὴν πανελλήνιον σκέψιν τῶν μεγάλων της ἱερῶν.

Τὸ ἔργον καὶ τὸ κῆρος τῶν ἀρχαίων ἱερῶν

Ἡ Ἀτομοκρατία ὅμως καὶ ὁ Φιλελευθερισμὸς ἐχρεωκόπησαν καὶ καταρρέουν. Καὶ εἰς τὸ σκοτεινὸ βάθος τῆς χρεωκοπίας αὐτῆς ἢ ὁποία ἐξαπέλυσε ὅλα τὰ καταχθόνια ἔνστικτα τῶν μαζῶν ἐναντίον τοῦ πολιτισμοῦ προβάλλει καὶ κτυπάει ἐμφανεστερα τὸ ἀντίθετο συνθετικὸ καὶ οἰκοδομητικὸ ἔργον τῶν ἀρχαίων ἱερῶν τῶν Ἑλλήνων μὲ τὴν καταφανῆ συνδρομὴν πρὸς ἓνα καὶ τὸν αὐτὸν σκοπὸν : τὴν καλλιέργειαν τῆς προσωπικότητος.

Ποία εἶναι ἡ καλλιέργεια αὐτῆ τῆς προσωπικότητος; Ἀπολλώνιον ἦθος τῶν Δελφῶν, σφριγος καὶ ἄθλος τῆς Ὀλυμπίας, βάθος καὶ σιγή τῶν μυστῶν τῆς Ἐλευσίνοσ! Ὅ,τι καὶ ἂν εἶπαν ἀντίθετο διὰ τὴν ἀξίαν τῶν Μυστηρίων τῆς Ἐλευσίνοσ οἱ σύγχρονοι σοφοὶ μὲ τὰ βάρβαρα ἀπάνω σ' αὐτὰ τὰ θέματα, κριτήριά των καὶ τὰς συγκεχυμένασ μεθόδουσ, εἶναι μάταιο μπροστὰ στὸ ἀπλὸ αὐτὸ γεγονός· ὅτι ἡ élite τῆς εὐφροστεράσ καὶ πνευματικωτέράσ πόλεωσ τοῦ κόσμου ἦταν συγχρόνωσ καὶ μῦστοι τῆς Ἐλευσίνοσ. Ἄσ ὑπομνήσωμεν ἐπίσης, σχετικῶσ μὲ τὸ κῦροσ τοῦ ἱεροῦ ἐκείνου· ὅτι τὸ μυστικὸν του ὑπῆρξε ἀπαραβίαστον μέχρι τῶν ὑστῆτων στιγμῶν του καὶ κατὰ τοὺσ χειρίστουσ δὲ χρόνουσ τῆσ ρωμαϊκῆσ περιόδου. Εἶναι δὲ γνωστὸν πῶσ τὸ ἀθηναϊκὸν κοινὸν τὸ ὁποῖον συνῶδευε μὲ γέλωτασ τὴν διακωμῶδησιν εἰσ τὸ θέατρον τῶν διαφόρων ἀδυναμιῶν καὶ ἐρωτροπιῶν τῶν θεῶν τοῦ Ὀλύμπου ἠπείλησε μὲ θάνατον τὸν Αἰσχύλον ὅταν ὑποπτεύθη ὅτι ἔθιγε ἔστω κατ' ἐλάχιστον τὸ ἀπαραβίαστον τῶν Μυστηρίων. Ποῖοσ δὲν γνωρίζει ὅτι ἡ ὑπαρξισ τῆσ Ἑλλάδοσ ἠριθμεῖτο κατὰ Ὀλυμπιάδασ; Κατὰ τὴν ἱερὰν στιγμὴν κατὰ τὴν ὁποῖαν ἠρχίζαν οἱ ἀγῶνεσ καὶ τὸ σεμνὸν ἄνθος τῆσ ἑλληνικῆσ ἀλκῆσ συναντᾶτο εἰσ τὴν Ἄλτιν, καθ' ὅλην τὴν Ἑλλάδα ἄπλωνε τὰσ πτέρυγάσ τῆσ ἀπαραβίαστοσ ἡ εἰρήνη καὶ θεσμοὶ σεβασμοῦ τῆσ ἀνθρωπίνησ ὑπάρξεωσ καὶ ξενίασ ἀπετέλουσ τρόπον τινὰ τὸ διεθνὲσ δίκαιον τῆσ Ἑλλάδοσ.

Ὀλιγότερον γνωστὸσ εἶναι ὁ ρόλοσ τῶν Δελφῶν μέσα εἰσ τὴν οἰκονομικὴν καὶ κοινωνικὴν ὁργάνωσιν τῆσ χώρασ. Ὁ καθηγητῆσ Ζελίνσκυ κατέδειξε εἰσ θαυμασίασ μελέτασ του πῶσ οἱ Δελφοὶ εἶχαν θεσπίσει ὑπεράνω τῶν τοπικῶν λατρειῶν καὶ συνηθειῶν ἕνα πανελλήνιον σύστημα θρησκευτικοῦ σεβασμοῦ τῶν βάρθρων τῆσ πολιτισμένησ ζωῆσ· τοῦ δάσουσ καὶ τῶν νερῶν, τῶν ὀπωροφόρων δένδρων καὶ τῶν σιτηρῶν, τῆσ χλωρίδοσ ἐν γένει καὶ τῆσ πανίδοσ τὸ ὁποῖον ἦτο πανταχοῦ καὶ πάντοτε σεβαστόν, ἀκόμα καὶ ἐν ὄρᾳ πολέμου.

Τὸ ἀγωνιστικὸν πνεῦμα τῆσ Ἑλληνικῆσ καλλιέργειασ

Ἡ διαφορὰ ἀτόμου καὶ προσωπικότητοσ μᾶσ ἀποκαλύπτεται μὲ ὅλην των τὴν θεμελιώδη ἀντίθεσιν μὲ τὴν σύγκρισιν τῶν δύο πνευμάτων πού τὰ διέπουν· τοῦ συναγωνισμοῦ καὶ τοῦ ἀγωνιστικοῦ πνεύματοσ. Τὸ κίνητρον τοῦ ἀτόμου εἶναι ὁ συναγωνισμὸσ. Συνα-

γωνισμὸσ ἀσκούμενοσ ἐν τῇ ἀχαλινώτῃ ἐπιδιώξει τοῦ κέρδουσ καὶ ἐν τῷ ἀκορέστῃ τοῦ πάθουσ τῆσ φιλοδοξίασ καὶ τῶν ὀρέξεων. Τοῦτων οὕτωσ τεθέντων κάθε ἀντίθετοσ ἰάσισ περιορισμοῦ ἢ αὐτοπεριορισμοῦ τοῦ ἀτόμου ἠθικῆσ τάξεωσ φανερόνεται ὡσ μία καθαρὰ ἀσυνέπεια ἢ ἕνασ κοῦφοσ ρωμαντισμὸσ, Ἐξ οὗ καὶ ἡ ἔννοια ἡ καθαρώσ ἀρνητικὴ τῆσ ἀτομικιστικῆσ ἐλευθερίασ. Ἡ ἐποχὴ μᾶσ ὁμωσ μὲ τὴν τραγικὴν τῆσ ἀποσύνθεσιν μᾶσ ἀποκαλύπτει ὅτι οἱ νόμοι οἱ διέποντεσ τὴν δρᾶσιν τῶν ἀτόμων δὲν εἶναι τῆσ ἰδίασ κατηγορίασ μὲ τοὺσ κανόνασ τοῦ Πολιτισμοῦ. Τὸ ἀγωνιστικὸν πνεῦμα ἀπεναντίασ, δὲν νοεῖται παρὰ σύμφωνα μὲ μίαν ἐπίδοσιν προϋποθέτουσαν τὸν Κανόνα καὶ ἕνα εὐρύτερον Πίνακα ἀξιῶν.

Ἐπανερχόμενοι τώρα εἰσ τὴν καλλιερρητικὴν πολιτικὴν τῶν ἀρχαίων ἱερῶν παρατηροῦμεν ὅτι ἕνα κοινὸν πνεῦμα τὰ διέπει· Εἶναι δὲ τοῦτο ἀκριβῶσ τὸ ἀγωνιστικὸν πνεῦμα. Εἴτε πρόκειται περὶ τοῦ μέτρον καὶ τῆσ ἠθικῆσ ἀγνότητοσ τῶν Δελφῶν εἴτε περὶ τοῦ σεμνοῦ μόχθου τῶν ἀθλητῶν καὶ πενταθλητῶν τῆσ Ὀλυμπίασ εἴτε περὶ τοῦ ἐσωτερικοῦ ἄθλου τῶν μυστῶν τῆσ Ἐλευσίνοσ ἐν τῇ ἐπιπόνῃ πορεία διὰ μέσου τῶν βαθμῶν τῆσ μνήσεώσ των διαλάμπει πάντοτε μέσα ἀπὸ ὅλα αὐτὰ ἡ πνευματικὴ ἐπιταγή ἢ ἀτεγκτοσ, ἢ παγκόσμιοσ, ἢ ἀντικειμενικὴ, πράγμα δηλαδὴ ριζικῶσ ἀντίθετο ἀπὸ τὸ ἀτομικὸ συμφέρον τοῦ συναγωνισμοῦ, καὶ τῆσ αὐτοκολακείασ του, τὸν ὑποκειμενισμόν του. Ἴδοῦ ἀκριβῶσ διατὶ ὁ ἀγὼν καὶ ἡ νίκη του προκαλοῦν τὸν ἐνθουσιασμόν, τὴν ἐξύψωσιν καὶ τὴν τόνωσιν τοῦ λαοῦ ἐνῷ ἀπεναντίασ ὁ συναγωνισμὸσ καὶ ἡ κυριαρχία του, τὸ μῖσοσ καὶ τὴν διαφθορά του.

Θέλομεν νὰ ἀποδείξωμεν ἐν συνεχείᾳ ὅτι ἡ δόξα τῆσ ἑλληνικῆσ πόλεωσ ὀφείλεται ἀκριβῶσ εἰσ τὸ ἀγωνιστικὸν πνεῦμα πού τὴν ὑποτείνει· α) κατὰ τὴν πνευματικὴν τῆσ ζωὴν καὶ β) εἰσ τὸ ἐσώτερον στρώμα τῆσ πολιτικῆσ τῆσ ὁργανώσεωσ. (Κανὼν τῆσ μεσότητοσ). Πρὸσ τοῦτο δὲ θὰ πάρωμεν ὡσ παράδειγμα τὰσ Ἀθήνασ.

Στοιχεῖα Ἑλληνικῆσ Ἱστορίασ ἢ γραμματολογίασ μᾶσ πληροφοροῦν ὅτι τὸ ἀρχαῖον θέατρον εἶχε συγχρόνωσ παναθηναϊκὸν κοινοτικὸν χαρακτῆρα (οἱ θεαταὶ δὲ ἀντὶ νὰ πληρῶνουν ἐπληρῶνοντο ἀπὸ τὴν πόλιν), θρησκευτικὸν καὶ ἀγωνιστικόν. Τὰ ἴδια μανθάνομεν καὶ διὰ τοὺσ ἀγῶνασ ἐν τῷ Παναθηναϊκῷ Σταδίῳ. Καὶ τὰ δύο λοιπὸν αὐτὰ διαφέρουν ἀπὸ τὰ σύγχρονα θεάματα τῶν μαζῶν τὰ καθαρώσ κερδοσκοπικὰ τὰ ὁποῖα σκοπὸν μόνον ἔχουν τὴν τέρψιν καὶ τὰ ὁποῖα κολακεύουν καὶ ἐξάπτουν τὰ ἐνστικτα τοῦ

ὄχλου. Θεατρικαὶ δὲ παραστάσεις καὶ ἀγῶνες ἀπετέλουν μέρος ἐνὸς θρησκευτικοῦ κοινοτικοῦ προγράμματος, ἄνθος τοῦ μόχθου τῆς χώρας, τελετῶν καὶ ἐξορτῶν τῶν ὁποίων τὸ κορυφωμα ἦσαν τὰ Παναθηναῖα καὶ ἡ ἄνοδος τοῦ λαοῦ ἐν θρησκευτικῇ πομπῇ εἰς τὴν Ἀκρόπολιν ὅπου τὸ ἀπαστράπτον ὑπερέχον ἄγαλμα τῆς Παρθένου Ἀθηνᾶς, θεᾶς κατ' ἐξοχὴν πνευματικῆς μαζῦ καὶ ἀγωνιστικῆς, μετὰ τὸ δόρυ καὶ τὴν ἀσπίδα τῆς εἰς τὰς χεῖρας ἀπετέλει τὴν ὑπερτάτην ἔκφρασιν καὶ ἀποθέωσιν τοῦ ἀγωνιστικοῦ πνεύματος τῆς πόλεως.

Τὸ γεγονός αὐτὸ μᾶς ἐπιτρέπει νὰ κάνωμεν μίαν νέαν διάκρισιν: μετὰ ξὺ γνησίου καὶ νόθου δημοκρατικοῦ πνεύματος. Παρατηροῦμεν δηλαδή, ὅτι τὰ παγκοσμίως θαυμαζόμενα αἰώνια ἀριστουργήματα τῶν Ἀθηνῶν ἐβγήκαν ἀπὸ τὸ ἀγωνιστικὸν αὐτὸ σύστημα καὶ ἀπευθύνοντο πρὸς τὸν λαόν. Ἐνῶ δὲ τοῦτο ἐξύψωνεν κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον τὸν λαὸν ἀνεδείκνυε συγχρόνως τοὺς ἀρίστους. Ἀπεναντίας τὸ φαῦλον, τὸ ψευδοδημοκρατικὸν πνεῦμα ὑπὸ τὴν πρόφασιν τῆς ἰσότητος ἐξορτῶνει κάθε ἐξέχουσαν μορφήν πέραν τῶν στεῖρων ἀνταγωνισμῶν εὐρισκομένην ἐξ οὗ ἡ ἀπερίγραπτος πεζότης καὶ ὑλιστικὴ παχυλότης τῶν συγχρόνων μαζῶν. Ἐφιστῶμεν ἐπὶ πλέον τὴν προσοχὴν τῶν ἀναγνωστῶν μας εἰς τὸ γεγονός, ὅτι ἡ λεγομένη σήμερον ἀριστοκρατία ἀντιδιαστέλλεται ὡς πρὸς τὴν καλλιέργειάν της ἀπὸ τὸν «ὄχλον», ἀπὸ τὴν «μαζαν». Τὰ ἔργα τέχνης εἶναι σήμερον ἰδιοκτησία ἰδιωτῶν ἢ κρατικῶν μουσείων καὶ ἀπόλαυσις μικρᾶς σχετικῶς τάξεως «καλλιεργημένων» καὶ esthètes !.

Ὁ Κανὼν τῆς μεσότητος

Εἶναι γνωστὸν μέσα ἀπὸ πόσας ζυμώσεις καὶ ἀναπροσαρμογὰς ἐπέρασε ἡ ἐσωτερικὴ ὀργάνωσις τῆς Ἀθηναϊκῆς Πολιτείας. Συνήθως ὅμως ἐπειδὴ εἶναι ἀντιπαθὴς εἰς τὴν ποτισμένην ἀπὸ ἀτομικισμὸν νοοτροπίαν μας ἡ παραδοχὴ ὡς θρησκευτικῆς τῆς ἐσωτέρας συστάσεως τοῦ ἑλληνικοῦ πολιτισμοῦ ἀντιπαρερχόμεθα ἐν σιωπῇ, παρὰ τὰς ρητὰς μαρτυρίας τῆς ἱστορίας (1), τὸ γεγονός τῆς βαθείας ἐπιδράσεως τοῦ ἱεροῦ τῶν Δελφῶν εἰς τὴν διαμόρφωσιν καὶ τὴν οὐσιαστικὴν, διὰ μέσου τοῦ χρόνου, ἐνότητα τοῦ πολιτεύματος. Ἡ θε-

1. Βλ. Ἀριστοτέλους· Ἀθηναίων Πολιτεία.

μελιώδης λοιπὸν σύστασις καὶ ἐνότης τῆς Πολιτείας εὐρίσκεται καὶ πάλιν εἰς τὸ ἀγωνιστικὸν πνεῦμα κατὰ τρόπον, ὃ ὁποῖος ἀνατρέπει ἄρδην κάθε ἀπόπειραν τῶν δημοκρατιῶν τοῦ συναγωνισμοῦ καὶ τοῦ πλούτου παραλληλισμοῦ τοῦ δημοκρατικοῦ τῆς πνεύματος μετὰ τὸ ἰδικόν των. Ἡ βασικὴ ἀριστουργηματικὴ ἐν προκειμένῳ σύνθεσις ἐλευθερίας καὶ κοινωνικῆς Δικαιοσύνης, εἶναι ὅτι ἐνῶ, σύμφωνα μετὰ τὸ ἀγωνιστικὸν πνεῦμα, ἡ ἐπιχειρηματικότης καὶ ἡ αὐθορμησία τῆς οἰκονομικῆς ἐνεργείας ἦσαν σεβασταί, ὃ πλοῦτος ὅμως δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ ὑπερβῇ ἕνα ὀρισμένον ἐπικίνδυνον σημεῖον διὰ τὴν ἐλευθερίαν τῆς πόλεως. Οὔτε νὰ πληγώσῃ οὕτω τὸ λίαν ἀνεπτυγμένον λόγω τῆς καλλιέργειας τῆς προσωπικότητος αἴσθημα τῆς ἀξιοπρεπείας τοῦ Ἀθηναίου πολίτου μετὰ τὴν ἐπίδειξιν πολυτελείας καὶ κάθε ἄλλου εἴδους πλουτοκρατικῆς ματαιοδοξίας. Κατὰ ταῦτα οἱ πλοῦσοι ὑπέκειντο εἰς τὰς χορηγίας αἱ ὁποῖαι μαζὶ μετὰ τὴν ἐκμετάλλευσιν τῶν μεταλλείων ἀντιμετώπιζον τὸ μέγιστον τῶν ἀναγκῶν τῆς πόλεως. Ἄς ἀναφέρωμεν ἐκεῖνας τῶν διαφόρων θεαμάτων καὶ τελετῶν, τῶν μεγαλοπρεπεστάτων, καὶ ἐκεῖνας τῆς κατασκευῆς, καταρτίσεως, συντηρήσεως τοῦ ἀθηναϊκοῦ στόλου, ὃ ὁποῖος ἐπὶ ἀρκετὸν διάστημα ὑπῆρξε καὶ θαλασσοκράτωρ. Ἀπεναντίας οἱ πτωχοὶ πολῖται ἀντὶ ἄλλης ὑποχρεώσεως εἰσέπραττον ἀπὸ τὴν πόλιν διὰ τὴν διαδοχικὴν ἐκτέλεσιν τῶν διαφόρων δημοσίων ὑπηρεσιῶν πρὸς κέρδος καὶ πάλιν τῆς Πολιτείας ἢ ὁποῖα οὕτω ἦτο ἀπληλαγμένη ἀπὸ τὴν μεγάλην γραφειοκρατικὴν πληγὴν τῶν συγχρόνων κρατῶν. Μέρος καὶ αἱ χορηγεῖαι τοῦ μεγάλου ἀγωνιστικοῦ συστήματος ἐξύψωνον τὸν χορηγὸν εἰς τὰ ὄμματα τοῦ λαοῦ ἀφ' ἐνὸς καὶ ἀφ' ἐτέρου τὴν ἐπλήρουν μετὰ ἕνα εἶδος ὀλυμπιακῆς ὑπερηφανείας νὰ συμβάλῃ διὰ τοῦ μόχθου του εἰς τὴν ἀλκὴν καὶ εἰς τὴν δόξαν τῆς μεγάλης πατρίδος του.

Αὐτοματισμὸς καὶ ἐξέλιξις

Παραλλήλως πρὸς τὸν ἀχαλίνωτον συναγωνισμὸν μᾶς παρουσίασε ἡ σύγχρονος ἐποχὴ τὴν θεωρίαν τῆς ἐξελίξεως μετὰ τὴν ἀνόητον αἰσιοδοξίαν καὶ πεποιθήσιν πρὸς ἕνα μηχανικὸν γίγνεσθαι τὸ ὅποῖον θὰ μᾶς ἔφερε πρὸς ἕν ὄλοεν καὶ πῶδ ῥόδινον μέλλον, θεωρίαν ἢ ὁποῖα ὡς μοιραῖον ἐπακολούθημα ἔχει τὴν ἀχρήστευσιν τῶν ἀρίστων μετὰ τὴν αἴσθησιν τῆς εὐθύνης καὶ μετὰ τὴν ἐπίγνωσιν τῆς σοβαρότητος τῆς ὑπάρξεως. Ἡ σημερινὴ ὅμως ἀγωνία τοῦ κόσμου

μὲ τὴν βαθμιαίαν ὑποχώρησιν τοῦ πολιτισμοῦ μᾶς πείθει, ὅτι κάθε ἄλλο παρὰ ἓνας ἀπλὸς σταθμὸς ἐξελίξεως πού θὰ εἶχε ξεπεράσει ἡ ἀνθρωπότης, εἶναι αἱ θρησκευτικαί, συνθετικαί καὶ πνευματικαί ἐποχαί. Τὸ ἀντίθετον ἀπεναντίας θὰ ἦτο ἀληθές, ὅπως τὸ πιστοποιεῖ ἡ δελφικοολυμπιακὴ Ἑλλάς ἡ ὁποία διεδέχθη τὴν σιδηρᾶν ἐποχὴν ὅπως τὴν ἀποκαλεῖ ὁ Ἡσίοδος, ἐποχὴν, ὅπως ἡ ἰδική μας, τυφλοῦ ἐγωῖσμοῦ καὶ σκληροῦ ἀνταγωνισμοῦ. Ὁ Coclin ἓνας ἐκ τῶν ἀρίστων ἄγγλων ἐπιστημόνων, ἀσχολούμενος μὲ τὰ προβλήματα τῆς κληρονομικότητος, τοῦ περιβάλλοντος καὶ τῆς ἀγωγῆς ἀναγνωρίζει ὅτι μεταξὺ ἐνὸς ἀρχαίου Ἀθηναίου καὶ ἐνὸς σημερινοῦ Ἀγγλου ὑπάρχει ἡ ἴδια ἀπόστασις πού ὑπάρχει σήμερον μεταξὺ ἐνὸς Ἀγγλου καὶ ἐνὸς Κάρου. Ἀλλὰ μέσα εἰς μίαν ἐποχὴν τὸ πᾶν ἀλληλοεξαρτᾶται. Ἡ διάθεσις πνεύματος καὶ ἡ μηχανικὴ νοοτροπία τῆς ἐξελίξεως ἐπανευρίσκονται εἰς τὴν ὄνειροπόλησιν ἐνὸς κρατικοκοινωνικοῦ αὐτοματισμοῦ ἀχρηστεύοντος κάθε προσωπικὴν αὐθορμησίαν. Κατὰ βάθος πρόκειται περὶ μᾶς καὶ τῆς αὐτῆς διαδικασίας ἡ ὁποία ἀφοῦ ἐκένωσε τὸν ἀνθρώπον ἀπὸ κάθε πνευματικὸν περιεχόμενον καὶ τὸν μετέτρεψε ἀπὸ ἓνα κόσμον προσωπικότητος καὶ πνευματικῆς ποικιλίας σὲ ἓνα ὁμοιόμορφον ἀπύθμενον ἄτομον, ἤδη προβαίνει εἰς τὴν μαζοποίησιν τούτου καὶ τὴν γενικὴν ὁμοιομορφοποίησιν μέσα εἰς ἓνα σύστημα μηχανικὸν ὅπου τὸ πᾶν ρυθμίζεται αὐτομάτως. Ὁ μυστικὸς αὐτὸς δεσμὸς μεταξὺ ἐνὸς ροδίνου μέλλοντος καὶ ἐνὸς ἀμερίμνου αὐτοματισμοῦ μᾶς ἀποκαλύπτει ἀκριβῶς ὅτι μόνον εἰς τὴν παρακμὴν ὑπάρχει ἐξέλιξις ἡ ὁποία τείνει πάντοτε νὰ ἐπαναφέρῃ τὴν ἀνθρωπότητα ἀπὸ τὸν ἀγωνιστικὸν κόσμον τοῦ πνεύματος πρὸς τὴν φυσικὴν κατάστασιν τῆς ἀδρανείας, τῆς βαρύτητος καὶ τῆς πτώσεως. Ἡ συνείδησις τοῦ διαφορομένου καὶ ἡ στάσις ἀναμετρήσεως τῶν τεκταινομένων λέγει ὁ J. O. y Gasset αἱ ἀπαιτοῦσαι τὴν ἐπαγρύπνησιν καὶ τὴν ἀέναον σκέψιν τῶν ἀρίστων ἀντικατεστάθησαν ἀπὸ μίαν ἀδικαιολόγητον αἰσιοδοξίαν καὶ τάσιν πρὸς μίαν ἀμέριμνον ἀπόλαυσιν τῆς ζωῆς. Ὁ διανοητικὸς αὐτὸς σατυρισμὸς ἀφοῦ παρεμόρφωσε τὴν ἔννοιαν τῆς ἀριστοκρατίας μετεδόθη καὶ εἰς τὰς μάζας αἱ ὁποῖαι ἐννοοῦν νὰ θέσρῶν τὸ κράτος εἰς τὴν ὀλοκληρωτικὴν τῶν ὑπηρεσίαν. Ἀλλὰ μία παρομοία κατάστασις θὰ ἐκφυλίσῃ τὴν ζωὴν καὶ θὰ ἐξαφανίσῃ τοὺς ἀρίστους. Ἡ ἐπιστῆμη θὰ ἐξαφανισθῇ καὶ ὁ τεχνικὸς πολιτισμὸς θὰ καταρρεύσῃ. Μέσα εἰς ἓνα σύστημα αὐτοματισμοῦ τὸ πᾶν ἄλλωστε μοιραίως τείνει νὰ ἀπολιθωθῇ. «Ἡ ζωὴ, λέγει ὁ Κάιζερ-

λινγκ, μιλώντας γιὰ τὴν φωλεὰν τῶν τερμιτῶν, ἡ ἀσυνείδητη καὶ τυφλὴ τῶν τερμιτῶν, μᾶς προσφέρει μίαν ἀνυπέρβλητη, γελοιογραφία κάθε ζωῆς καλλιεργημένης τοῦ ἀνθρώπου πού γεννήθηκε ἀπὸ τὴν ἐλευθερίαν καὶ τὴν κατανόησιν πού κατόπιν ἀπελιθώθη τὰ δὲ ἔξωτερικά της σχίσματα διακοῦν ἀπὸ αὐτοματισμοῦ. Ἀλλὰ μία τέτοια καλλιέργεια εἶναι οὐσιαστικῶς πεθαμένη».

Ἡ ωαγκοσμότης τῶν ἱερῶν.

Ἐνα ἄλλο ἔργον σοφίας τῶν ἱερῶν ὑπῆρξεν ἡ ὀργάνωσις τοῦ ἐλληνικοῦ ἀποικισμοῦ ἀπὸ τοὺς Δελφούς. Εἶναι γνωστὴ ἡ λαμπρότης καὶ ἡ ἔκτασις τῆς τότε ἀποικιακῆς Ἑλλάδος. Ὁ ἀποικισμὸς ἐτελεῖτο ὄχι κατὰ τὸ σύγχρονον ἀναρχικὸν σύστημα ἀλλὰ κατόπιν ὑποδείξεως τοῦ τόπου ὑπὸ τοῦ ἱεροῦ διὰ σημιουργίας ἡ ὁποία μετέφερε αὐτούσιον τὸν πολιτισμὸν τῆς μητροπόλεως καὶ τὸ ὀργανικὸν σύστημα τῆς ἐλληνικῆς πόλεως εἰς τὴν ξένην γῆν. Αἱ νέαι πόλεις εἶχον μάλιστα περισσότερον ἀπολλώνειον χαρακτῆρα ἀνεγειρόμεναι ἐπὶ τῇ βάσει σχεδίου μὲ κέντρον τὸν ναὸν τοῦ Ἀπόλλωνος, τὸ Στάδιον καὶ τὸ Θέατρον. Ἐφ' ὅσον ὅμως τὰ ἱερά ἔχονον τὸ κύρος τῶν καὶ αἱ σημαίνουσαι πόλεις ἐγίνοντο ἐπὶ πλέον καὶ πλέον ἐγωκεντρικαὶ καὶ ἱμπεριαλιστικαὶ ἐπὶ τοσοῦτον ἐπετείνεται ἡ παρακμὴ τῆς Ἑλλάδος. Ἡ ἀντίθεσις μὲ τὴν ἀρχαίαν πνευματικὴν ἀποικιακὴν πολιτικὴν τίθεται ἐν ἀπόπτῳ μὲ τὴν καταστρεπτικὴν ἀποτυχίαν τῆς ἱμπεριαλιστικῆς ἐκστρατείας τῶν Ἀθηναίων ἐναντίον τῆς Σικελίας. Ἐφ' ὅσον αὐταὶ τείνουν καὶ ἐπιδιώκουν ν' ἀντικαταστήσουν τὸν ρυθμιστικὸν ρόλον τῶν πνευματικῶν κέντρων διὰ τῆς ἡγεμονίας ἐπὶ τοσοῦτον ἐξάπτεται τὸ πάθος καὶ ὁ στεῖρος ἀνταγωνισμὸς ὁ ὁποῖος ἔφερε τελικῶς τὴν Ἑλλάδα εἰς τὴν ἐξάντλησιν καὶ τὴν ὑποδούλωσιν.

Ὁ Jose Ortenga y Gasset ἀφοῦ ἀπέδειξε εἰς τὸ περίφημον βιβλίον του «Ἡ ἀνταρσία τῶν μαζῶν» ὅτι ἡ πραγματικὴ ὀργανικὴ σύστασις τῆς Εὐρώπης εἶναι ἡ ἰσορροπία τῶν δυνάμεων καὶ ὅτι ἡ ἐνότης της ὀφείλεται εἰς τοὺς ὁμοιομόρφους θεσμοὺς οἱ ὁποῖοι τὴν ὑποτείνουν παραλληλίζει αὐτὴν ὡς πρὸς τοῦτο πρὸς τὴν ἀρχαίαν Ἑλλάδα. Ἀληθέστατον ἔφ' ὅσον εἶναι ἀναμφισβήτητον ὅτι ἡ ἐνότης μᾶς καλλιέργειας δὲν εἶναι τὸ αἷμα ἀλλὰ τὸ πνεῦμα. Σαφῆς προειδοποίησις ἐνὸς διαυγοῦς πνεύματος διὰ τὴν ἐπαύριον ἡ ὁποία ἀναμένει τὴν Εὐρώπην ἔπειτα ἀπὸ μίαν σύγκρουσιν διὰ τὴν ἡγεμονίαν. Ἴσως νὰ ἀντέτεινε κανεὶς φέρων ὡς παράδειγμα τὴν δῆθεν ἡγεμονίαν καὶ ἱμ-

περιαλιστικήν πολιτικήν τοῦ Ἀλεξάνδρου, ἡ πολιτική ὅμως τοῦ Ἀλεξάνδρου οὐδέποτε ὑπῆρξε τοπικιστική ἀλλὰ πανελλήνιος συγχρόνως δὲ καὶ παγκόσμιος συναδελφωσύνης καὶ λυτρώσεως λαῶν ἀπὸ τὸ ἀσιατικὸν δεσποτικὸν πνεῦμα. Διὰ τοῦτο δὲν ἔκανε παρὰ νὰ ὀλοκληρώσῃ τὸ ἔργον τῶν Δελφῶν καὶ νὰ προετοιμάσῃ τὴν διάδοσιν καὶ ἐπικράτησιν τοῦ Χριστιανισμοῦ.

Ὄυσιαστικὴ ἐνότης ἀρχαίας καὶ νέας Ἑλλάδος

Διὰ κάθε λοιπὸν ἀμερόληπτον μελετητὴν εἶναι ἀναμφισβήτητον ὅτι ἡ ἀπίστευτος δυναμικότης τῶν μικρῶν ἐκείνων πόλεων τῆς ἀρχαίας Ἑλλάδος ὀφείλεται εἰς τὴν ποιοτικὴν καλλιέργειαν καὶ τὴν πνευματικὴν ἀξιοποίησιν τοῦ πολίτου ἢ ὁποῖα ἐβασίζετο ὀλοφάνερα ἀπάνω εἰς τοὺς πανελληνίους θεσμοὺς τῶν πνευματικῶν τῆς κέντρων. Ὁ ἀγνὸς ἐνθουσιασμὸς τοῦ ἀγωνιστικοῦ πνεύματος ὑπῆρξε τὸ χυτήριο μέσα εἰς τὸ ὁποῖον ἐχαλυβδῶθη ἡ Ἑλλὰς ψυχικῶς καὶ σωματικῶς διὰ ν' ἀντιμετώπισῃ ἕνα πρὸς δέκα, τὴν εἰσβολὴν τῆς Ἀσίας. Μόνη μία τοιαύτη καλλιέργεια τῆς προσωπικότητος ἦτο δυνατὸν νὰ δώσῃ τὴν εὐψυχίαν ἐκείνην τῆς ἀντιστάσεως καὶ τῆς νίκης παρὰ πᾶσαν χθαμαλὴν λογικὴν ποσότητων καὶ ὄγκων. Ἀλλὰ μία τοιαύτη διαπίστωσις εἶναι μοναδικῆς σημασίας δι' ἡμᾶς. Διότι μᾶς ἀποκαλύπτει τὴν οὐσιαστικὴν συνέχειαν καὶ ἐνότητα τῆς ἀρχαίας μετὰ τὴν νέαν Ἑλλάδα ὅπως θέλομεν τώρα ἐπιχειρήσει νὰ ἀναπτύξωμεν θεωροῦντες : α) τὴν συνέχειαν τοῦ πνεύματος τῆς ἀρχαίας καλλιέργειας μετὰ τὴν Ὀρθοδοξίαν καὶ β) τὴν ταύτισιν τῆς οὐσιαστικῆς ὑποστάσεως τῆς ἀρχαίας κοινότητος μετὰ τὴν νέαν.

Μέχρι σήμερον τὸ πρόβλημα τοῦτο τῆς ἱστορικῆς μας συνεχείας παρέμενε ἄλυτον. Χάσμα ἀγεφύρωτον ἐφαίνετο ὅτι ἐχώριζε ἀρχαίαν Ἑλλάδα καὶ νέαν, ἀρχαίαν καλλιέργειαν καὶ Χριστιανισμόν. Ἀλλὰ καὶ ὁ Χριστιανισμὸς ἐνεφανίζετο εἰς ἡμᾶς ὡς ἀναχρονισμὸς. Ἡ σημερινὴ ὅμως ἐξαθλίωσις τῆς δυτικῆς σκέψεως εὐτυχῶς ἐλευθερώνει τὴν ἰδικὴν μας ἀπὸ τὸν μαγνητισμὸν τῆς ἐπιβολῆς τῆς. Ἡ ἀλήθεια εἶναι ὅτι πράγματι χάσμα μέγα χωρίζει παγανισμόν καὶ χριστιανισμόν. Ἀλλὰ ὁ παγανισμὸς αὐτὸς δὲν εἶναι παρὰ μορφαὶ καταπτώσεως διαφόρων ἐποχῶν, μορφαί, σχετικῶς ἰδίως μετὰ τὴν σύγχρονον ἑλληνολατρείαν, πραγματικῶς εἰδωλολατρικαί : λατρείας τῶν πραγμάτων ἀπεσπασμένων ἀπὸ τὸ πνεῦμα ἐκεῖνο τὸ ἀδιαίρετον τὸ ὁποῖον τὰ ἐγέννησε μέσα σὲ ἕνα, ὅπως εἶδαμε, ἀδιάσπαστο ἀγωνιστικὸν σύστημα.

Τὸ πνεῦμα ὅμως τοῦ πραγματικοῦ Ἑλληνικοῦ πολιτισμοῦ τοῦ

θηρησκευτικοαγωνιστικοῦ, τὸ ὁποῖον ἐπήγαγε ἀπὸ τὰ μεγάλα ἀρχαία ἱερά τῆς Ἑλλάδος κατὰ τὴν περίοδον τῆς ἀκμῆς ὄχι μόνον δὲν ἀποτελεῖ ἀντίθεσιν ἀλλ' εὐρίσκει τὴν οὐσιαστικὴν του τελείωσιν μέσα εἰς τὸ Χριστιανικὸν φῶς τὸ ὁποῖον ἀποτελεῖ τὴν τελικὴν βεβαίωσιν τῆς ἀνθρωπίνης προσωπικότητος καὶ τοῦ θρησκευτικοῦ καὶ ἀγωνιστικοῦ πνεύματος τὸ ὁποῖον φθάνει μέχρι τῆς κατανικῆσεως καὶ αὐτοῦ τοῦ θανάτου διὰ τῆς πίστεως καὶ τῆς εὐψυχίας. Δικαίως ὁ μέγας φιλόσοφος Μπερντάιερ τονίζει ὅτι ἡ οὐσία τῆς ἑλληνικῆς Ὀρθοδοξίας κατ' ἀντίθεσιν πρὸς τὴν δυτικὴν μονόπλευρον λατρείαν τοῦ Ἐσταυρωμένου, (ὁ Ὅποιος οὕτω καταντᾷ μετὰ τὴν μπουρζουαδικὴν νοοτροπίαν νὰ γίνεταί ἕνα εἶδος μεγάλου ἀνθρώπου μαρτυρήσαντος διὰ τὴν πρόοδον καὶ τὴν ἐξέλιξιν τῆς ἀνθρωπότητος) εἶναι ἡ Ἀνάστασις καὶ ὁ τελικὸς θρίαμβος τοῦ πνεύματος ἐπὶ τῆς ὕλης.

Ἐρχόμενοι τώρα εἰς τὸ ζήτημα τῆς νεοελληνικῆς κοινότητος κατὰ τὴν ἐσωτέραν τῆς ὑφὴν διαπιστώνομεν ὅτι αὕτη χάρις εἰς τὴν παράδοσιν καὶ τὴν Ὀρθοδοξίαν διατηρεῖ πλήρως τὸ βασικὸν ἀγωνιστικὸν πνεῦμα. Ἀνευρίσκομεν πράγματι καὶ πάλιν εἰς τὸ ὑπόστρωμά τῆς ἕνα ἀγωνιστικὸν σύστημα προσαρμοσμένον εἰς τὰς νέας περιστάσεις ἀποτελούμενον ἀπὸ θρησκευτικὰς τελετὰς καὶ ἀγῶνας μέσα εἰς τὰς ὁποίας εὐρίσκειται ρυθμισμένη ἡ κοινωνικο-οικονομικὴ τῆς ζωῆς. Ἀξιοσημείωτος εἶναι ἡ κατοχύρωσις τῆς παραγωγῆς μετὰ τοὺς προστάτας ἁγίους καὶ ἡ καθαρῆσις τῆς ἀρχῆς καὶ τοῦ τέλους τῶν ἀγροτικῶν ἐργασιῶν. Ἐξ ἴσου ἀξιοσημείωτον εἶναι ἐπίσης ὅτι τὸ θρησκευτικὸν πνεῦμα τοῦ λαοῦ συνεδύασε καὶ πάλιν τοὺς ἀγῶνας μετὰ τὰς θρησκευτικὰς ἐορτάς. Ἰδιαιτέρως πρέπει νὰ τονισθῇ, λόγῳ τῆς συγχίσεως ποῦ ἔχει φέρεῖ στὴ σκέψιν μας ἡ ἀναρχοατομιστικὴ νοοτροπία, ἡ αὐτούσιος παρουσία τοῦ πνεύματος τῆς Κοινότητος μέσα εἰς τὸ ἡρωϊκὸ κλέφτικο τραγοῦδι. Ἄλλως τε αὕτη αὕτη ἡ σεμνότης καὶ ἡ λιτότης τοῦ τραγοῦδι, τοῦ νεοελληνικοῦ αὐτοῦ ἀριστουργήματος, τὸ μαρτυρεῖ ἀρκούτως.

Τὸ 1821 αἱ ἑλληνικαὶ κοινότητες ἀνέλαβον καὶ πάλιν τὸν ἀγῶνα ἐναντίον τοῦ Ἀσιάτου, ἀγῶνα ἀκόμα πιὸ ἀξιοθαύμαστον ἀπὸ ἐκεῖνον τῆς Ἀρχαίότητος δεδομένων τῆς ἀπορίας καὶ τοῦ ἀνοργανώτου τῶν ἀγωνιστῶν. Δυστυχῶς αἱ παρακρούσεις τοῦ 19ου αἰῶνος καὶ ὁ φανατισμὸς ἐνὸς ἐθνικισμοῦ στεῖρου ὅταν δὲν συνδυάζεται μετὰ μίαν ἀνωτέραν πνοὴν μᾶς ἀπέκρουσαν τὸ γεγονός τὸ ἀναμφισβήτητον τοῦ θρησκευτικοῦ καὶ διὰ χριστιανικοῦ χαρακτῆρος τοῦ ἀγῶνος ἐκεῖνου. Οἱ μαρτυρήσαντες ἥρωες τοῦ 21 ἐνεπνέοντο κατ' εὐθείαν ἀπὸ τὴν πνευ-

ματικήν εὐψυχίαν τοῦ χριστιανισμοῦ καὶ τὸ παράδειγμα τῶν ἀπειρο-
πληθῶν μαρτύρων καὶ νεομαρτύρων του διὰ τὴν λατρείαν τῶν ὁποίων
γέμουν ἀκόμα ἢ κορφὰς καὶ ἢ λαγκαδιὰς τῆς Ἑλλάδος ἀπὸ ἐξωκλήσια
καὶ μοναστήρια.

Κατὰ τὴν σύντομον αὐτὴν διαδρομὴν διεπιστώσαμεν ὅτι ἡ ἑλ-
ληνικὴ ἐλευθερία, τὸ βᾶθρον αὐτὸ τῆς ἑλληνικῆς ὑπάρξεως, δὲν εἶναι
ἀτομιστικῆς ἀλλὰ κοινωνικῆς φύσεως. Ἡ κοινότης εἶναι ὁ
στίβος ὅπου δρᾷ καὶ πολλαπλασιάζεται ποι-
οτικῶς ἢ προσωπικότης καὶ ἢ ὁποία ξεπετᾷ τρόπον τινὰ
ὀργανικῶς τοὺς ἀρίστους εἰς ὅλους τοὺς κλάδους τῆς ἀνθρωπίνης δρα-
στηριότητος καὶ εἰς ὅλας τὰς μορφὰς τοῦ ἀγῶνος διὰ τὴν βεβαίωσιν
τῆς ζωῆς. Διὰ μίαν δὲ ἐποχὴν ὅπου τὸ ζήτημα τῆς ὑπάρξεως τῶν μι-
κρῶν ἔθνῶν τίθεται τόσον ὡμὰ ἢ ἰδιότης αὐτῆ, ἢ ἐσωτερικῆ, τῆς
Ἑλλάδος ἀποκτᾷ πρωταρχικὴν σημασίαν.

Σήμερον ὅμως τὸ πρόβλημα τῆς ἑλληνικῆς ὁλότητος παρουσιάζε-
ται κατὰ τρόπον πολυπλοκώτερον. Ἐνας νέος συντελεστὴς παρουσιάζε-
ται ὡς ἀπαραίτητος μέσα εἰς τὴν ἑλληνικὴν σύνθεσιν ὁ συντελεστὴς
Κράτος τούτου δὲ τὸ πρόβλημα εἶναι ὅτι ὀφείλει νὰ διατηρήσῃ ὅλον
τὸ κύρος του χωρὶς ἢ Ἑλλάς νὰ χάσῃ τὴν κοινοτικὴν τῆς σύστασιν
καὶ εὐλυγισίαν. Ὅχι Κράτος ρασιοναλιστικῆς καὶ ἡγεμονικῆς τρόπον
τινὰ φύσεως τοῦ ὁποίου αἱ ἄκαμπτοι γραμμαὶ ἐνθυμίζουσι τὴν νέκραν
τῆς μούμιας ἀλλὰ Κράτος πνευματικόν ἐσωτερικῶς συντονισμοῦ. Καθί-
σταται πασίδηλον ἀπὸ ὅ,τι εἶπαμε ὅτι ἐὰν ἡ Πολιτεία εὖρη τὸν τρόπον
τῆς ὀργανώσεως καὶ τοῦ συντονισμοῦ τῶν ἐργατικῶν καὶ πολεμικῶν
συγχρόνως κυφελῶν αὐτῶν πὸν εἶναι αἱ κοινότητες τῆς Ἑλλάδος θέ-
λει καταστῆ μία μεγάλη πνευματικὴ ἀλλὰ καὶ ὑλικὴ δύναμις. Ἐνα
εἶναι βέβαιον, πάντως, διαγραφόμενον ἀπὸ τοῦδε σαφῶς : ὅτι ἡ νέα
Πολιτεία ὀφείλει, ἀναδυομένη μέσα ἀπὸ τὰ καθαρὰ νάματα τῆς ἑλλη-
νικῆς παραδόσεως, νὰ θεωρήσῃ τὸν ἑαυτὸν τῆς ὡς μίαν εὐρύτεραν
ἔθνικὴν κοινότητα ἀποτελουμένην ἀπὸ τοὺς ἀρίστους τῶν ἀρίστων
καὶ ἀπὸ τὴν πεμπτουσίαν τῆς πνευματικῆς ὑποστάσεως τῶν κοινοτή-
των. Κατὰ ταῦτα θὰ σταθῇ ἀντίθετος τόσον πρὸς τὰς συγχρόνους ρο-
πὰς πρὸς τὴν ἀποσύνθεσιν ὅσον καὶ πρὸς ἐκείνας πρὸς τὸν αὐτομα-
τισμὸν αἱ ὁποῖαι τείνουσι πρὸς τὴν κατάπτωσιν τοῦ πνεύματος καὶ
πρὸς τὴν ἐξουθένωσιν τῆς ἀξιοπρεπείας τῆς ἀνθρωπίνης ζωῆς ἀποτε-
λοῦν ἄρνησιν αὐτῆς ταύτης τῆς ὄντοτητος τῆς Ἑλλάδος ἢ ὁποία εἶναι
ἢ ἀριστοκρατία τοῦ πνεύματος καὶ ἢ ζωή.

ΚΩΣΤΑΣ ΤΟΥΡΝΑΚΗΣ

ΙΩΑΝΝΟΥ ΚΩΤΗ
ΥΦΗΓΗΤΟΥ ΤΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΟΛΟΓΙΑΣ

ΤΟ ΚΑΘΕΣΤΩΣ ΤΗΣ ΤΕΤΑΡΤΗΣ ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟΝ ΥΠΟ ΤΟ ΠΡΙΣΜΑ ΤΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ

Μερικοὶ συγγραφεῖς δικαίως παρομοιάζουσι τὸ ἱστορικὸν γίγνε-
σθαι μὲ τὰς ρυθμικὰς κινήσεις τοῦ ἔκκερομους. Ἡ ἐξέλιξις τῶν ἱστο-
ρικῶν φαινομένων δὲν ἀκολουθεῖ εὐθεῖαν γραμμὴν. Τὸ ἀνθρώπινον
γένος κυμαίνεται εἰς τὴν ἱστορικὴν του πορείαν ἀπὸ τὴν μίαν ἄκραν
κατάστασιν εἰς τὴν ἄλλην. Ἡ ἱστορικὴ ἐξέλιξις διέπεται ὑπὸ τοῦ νόμου
τῆς δράσεως καὶ ἀντιδράσεως. Ἡ διαπίστωσις αὕτη ἐξηγεῖ διατί εἰς
διαφόρους ἐποχὰς καὶ εἰς διαφόρους τύπους πολιτισμοῦ παρατηροῦνται
τὰ ἴδια φαινόμενα. Τὸν ἄκρον ὀρθολογισμὸν (ρασιοναλισμὸν) π. χ.
τὸν ἄκαμπτον καὶ ψυχρὸν φορμαλισμὸν διαδέχεται ὁ ἀκατάσχετος, ὁ
νεφελώδης ρωμαντισμὸς ἢ διονυσιακὴ ἀδιαφορία διὰ τὰ θεῖα, ὁ σκε-
πτικισμὸς, τὸ πνεῦμα τῆς ἀμφιβολίας γεννοῦν μίαν περίοδον θρησκο-
μανίας καὶ σχεδὸν παθολογικοῦ μυστικισμοῦ ὁ ἄκρος φιλελευθερισμὸς,
ἢ πολιτικὴ τοῦ Laisser Faire, καὶ αἱ φυσικαὶ αὐτῆς συνέπειαι : ὁ ὀξύς
συναγωνισμὸς, ἢ οἰκονομικὴ καὶ κοινωνικὴ ἀναρχία, μοιραίως ἄγουν
πρὸς τὸ καθεστῶς τοῦ αὐστηροῦ κρατικοῦ ἐλέγχου, τοῦ ἀσχετῶς ὑπὸ
ποῖαν πολιτικὴν μορφήν ἐμφανιζομένου κρατικοῦ παρεμβατισμοῦ.

Καὶ ἕως ὅτου κατορθώσουσι οἱ πολιτικοὶ ἄνδρες νὰ καθορίζουσι,
βασίζόμενοι ἐπὶ τῶν δεδομένων τῶν κοινωνικῶν ἐπιστημῶν, τὸν
ρυθμὸν καὶ τὴν κατεύθυνσιν τῆς ἱστορικῆς διαδικασίας, ἢ μετὰ βᾶσιν
ἀπὸ τὴν θέσιν εἰς τὴν ἀντίθεσιν θὰ εἶναι τὸ κύριον γνώρισμα τῆς ἐξε-
λίξεως τῶν κοινωνικῶν ομάδων. Ὅπως ὁ ἄνθρωπος ἐνόησε καὶ ἐδά-
μασε τὰς φυσικὰς δυνάμεις, οὕτω θὰ μάθῃ βαθμηδὸν νὰ καθυποτάσῃ
εἰς τὴν θέλησίν του καὶ τὰς κοινωνικὰς δυνάμεις. Ἡ ἱστορία τοῦ ἀν-
θρώπινου γένους δὲν εἶναι προῖδον τυφλῶν δυνάμεων. Ἡ ἐξέλιξις τῶν
κοινωνικῶν δυνάμεων δὲν ἐκφεύγει τῆς γενικῆς ἀρχῆς τῆς ζωῆς, ἀλλὰ

• ΝΕΑ ΠΟΛΙΤΙΚΗ •

διέπεται υπό ώρισμένων βιολογικῶν καὶ ψυχολογικῶν νόμων. Ἡ ζωὴ εἰς ὅλας αὐτῆς τὰς ἐκδηλώσεις προϋποθέτει τὴν διατήρησιν τῆς ἰσορροπίας. Αὐτὴ αὐτὴ ἢ φύσις τοῦ ἀνθρώπου καθιστᾷ ἀδύνατον τῆς ἐπ' ἀόριστον διάρκειαν ὀξεῶν κρίσεων, τὴν διαιώνισιν ὑπερβολικῶν καταστάσεων. Ἡ «βούλησις πρὸς τὴν ζωὴν» πάντοτε εἶναι συνειδητῶς ἢ ὑποσυνειδητῶς νὰ ἐπαναφέρῃ τὴν διασαλευθεῖσαν ἰσορροπίαν.

Ἡ κίνησις τῆς 4ης Αὐγούστου, ὑπὸ τὸ πρῖσμα τῆς κοινωνικῆς φιλοσοφίας ἐξεταζομένη, παρουσιάζει διὰ τὸν ἱστορικὸν τῆς χώρας μας ὅλως ἰδιαίτερον ἐνδιαφέρον. Δὲν εἶναι ἡ 4η Αὐγούστου τόλμημα ὀρισμένων φιλοδόξων πολιτικῶν ἀνδρῶν, δὲν εἶναι ἐκδήλωσις αὐθαιρέτων καὶ ἰδιοτελῶν ἀποφάσεων, εἶναι ἡ λογικὴ συνέπεια μιᾶς ἐκρύθμου καταστάσεως, καταστάσεως γενικῆς ἀποσυνθέσεως καὶ ἀναρχίας, εἶναι ἐνστικτώδης ἀντίδρασις τοῦ ἔθνους κατὰ τῶν διαφόρων κακῶν τοῦ παρελθόντος, τὰ ὁποῖα ἔφερον τὴν χώραν μας μοιραίως πρὸς τὴν κατάρρευσιν καὶ τὸν ἐκφυλισμόν.

Τὸ κίνημα τῆς 4ης Αὐγούστου καὶ αἱ παρατηρούμεναι εἰς ἄλλας χώρας τοῦ Δυτικοῦ πολιτισμοῦ καὶ τῆς Ἀνατολῆς μεταρρυθμιστικαὶ τάσεις, διακρίνονται διὰ τὸν διπλοῦν αὐτῶν χαρακτήρα. Ὅλαι αἱ ἀνακαινιστικαὶ αὐταὶ προσπάθειαι ἔχουν πολλὰ κοινὰ σημεῖα, διότι ἀντιμετωπίζουν τὰ ἴδια διαλυτικὰ ρεύματα τῆς συγχρόνου ἐποχῆς, διότι ἐμπνέονται ἀπὸ τὴν ἰδίαν ἰδεολογίαν καὶ εἶναι δραστικαὶ ἐκδηλώσεις τῆς ἰδίας θελήσεως πρὸς αὐτοσυντήρησιν. Ἐκαστον ὅμως ἐξ αὐτῶν τῶν μεγάλων πολιτικῶν καὶ κοινωνικῶν κινήματων, παρ' ὅλην τὴν κοινότητα τοῦ σκοποῦ, διαφέρει τῶν ἄλλων, διότι φέρει τὴν σφραγίδα τῆς ψυχοσυνθέσεως τοῦ λαοῦ καὶ πλαισιοῦται ὑπὸ ἰδιαζουσῶν ἐθνικῶν καὶ γεωγραφικῶν συνθηκῶν.

Ἡ 4η Αὐγούστου εἶναι ἡ γιγαντιαία προσπάθεια νὰ ἀνακατίσῃ τὴν ὁρμὴν τοῦ ἀχαλινώτου ἀτομικισμοῦ καὶ νὰ θεράπευσῃ τὰς καταστρεπτικὰς αὐτοῦ συνεπείας. Τὸ ἀτομικιστικὸν πνεῦμα ἐπέδρασε μεγάλως ἐπὶ ὅλων τῶν σχέσεων τοῦ ἀνθρώπου : ὑπέσκαψε τὰ θεμέλια τῆς οἰκογενείας, κατέστρεψε τὸ γόητρον τῶν οἰκονομικῶν καὶ πολιτικῶν θεσμῶν καὶ ἐδηλητήριασε ὅλας ἐν γένει τὰς πλευρὰς τῆς κοινωνικῆς ζωῆς.

Αἱ ρίζαι τοῦ ἀτομικισμοῦ δέον νὰ ἀναζητηθοῦν εἰς τὴν ἀρχαίαν Ἑλλάδα. Ἐκεῖ ὅμως ὁ ἀτομικισμὸς εἶχεν ἀνώτερον περιεχόμενον. Ὁ ἀτομικισμὸς τῶν ἀρχαίων ἦτο ἀπηλλαγμένος τοῦ καθαῶς ὕλιστικου

χαρακτῆρος, διότι αὐτοὶ ἐπεδίωκον κυρίως τὴν πνευματικὴν ἐλευθερίαν τοῦ χωριστοῦ ἀτόμου. Ἡ Ἀναγέννησις ἔχουσα ὡς πρότυπον τὸν ἀρχαῖον ἑλληνικὸν πολιτισμὸν συνέβαλε μεγάλως εἰς τὴν ἀπελευθέρωσιν τῆς ἀνθρωπίνης προσωπικότητος ἀπὸ τοὺς πολλαπλοῦς περιορισμούς, τοὺς ὁποίους ἐπέβαλεν ἡ ἐκκλησιαστικὴ ἐξουσία τοῦ Μεσαίωτος. Ἡ θρησκευτικὴ Μεταρρυθμισίς ἐπεσφράγισε καὶ συνεπλήρωσε τὸ ἔργον τῆς Ἀναγεννήσεως.

Καὶ ἡ Ἀναγέννησις καὶ ἡ Μεταρρυθμισίς ἔδωσαν μεγάλην ὄψιν εἰς τὴν ἐξέλιξιν τῆς ἀνθρωπίνης προσωπικότητος, ἐσημείωσαν πραγματικὴν πνευματικὴν ἐπανάστασιν, διότι μετέθεσαν τὸ κριτήριον περὶ τοῦ ὀρθοῦ καὶ τοῦ ἀγαθοῦ ἀπὸ τὴν ἐξουσίαν τῆς ἐκκλησίας εἰς τὴν συνείδησιν ἐκάστου χωριστοῦ ἀτόμου, ἐφύτευσαν ὅμως καὶ τοὺς σπόρους τοῦ κακοῦ διότι δὲν ἠδυνήθησαν νὰ μεταδώσουν εἰς τὸν ἀνθρώπον τὸ ἀρχαῖον πνεῦμα τοῦ μέτρου, τὸν πόθον τῆς ἐσωτερικῆς ἰσορροπίας. Ἡ ἀτομικὴ πρωτοβουλία καὶ ὁ ὀξὺς ἀνταγωνισμὸς—φυσικαὶ ἐκδηλώσεις τοῦ ἀτομικισμοῦ—γίνονται βαθμηδὸν τεράστια δυνάμεις, αἱ ὁποῖαι συλλαμβάνουν καὶ πραγματοποιοῦν μὲν πολλὰ τολμηρὰ καὶ μεγαλεπήβολα ἔργα, ἀλλὰ καὶ συντελοῦν εἰς τὴν διασάλευσιν τῆς κοινωνικῆς τάξεως. Τὸ συναίσθημα τοῦ καθήκοντος ἀπέναντι τῆς δόλητος, τὸ πνεῦμα τῆς ἀλληλεγγύης, τὰ ὁποῖα ἐχαρακτήριζον τὴν μεσαιωνικὴν ἐποχὴν, ὑποχωροῦν ἐνώπιον τοῦ ἐπικρατοῦντος εἰς κάθε μορφήν τῆς κοινωνικῆς ζωῆς ἀτομικοῦ συμφέροντος. Ἡ ἀκατάσχετος προσπάθεια ἐκάστου ἀτόμου πρὸς ἐξασφάλισιν τῆς εὐημερίας καὶ εὐτυχίας του, ἐξαλείφει κάθε ἔγνος τῆς εὐθύνης πρὸς τὸν συνάνθρωπόν του. Ὁ ἀγὼν διὰ τὴν πραγματοποίησιν ὅσον τὸ δυνατὸν μεγαλειτέρου κέρδους νεκρώνει τὴν συμπάθειαν καὶ τὸν ἀνθρωπισμόν. Τὸ ἀτομικὸν συμφέρον ἀναγκάζει τὸν ἀνθρώπον νὰ ἀδιαφορῇ διὰ τὴν ὑγίαν καὶ ζωὴν τοῦ πλησίον του. Σοβαρὰ κοινωνικὰ προβλήματα δημιουργοῦνται : ἀνήλικα παιδιά καὶ γυναῖκες ἐργάζονται μέχρι πλήρους ἐξαντλήσεως εἰς τὰ σκοτεινὰ ὄρυγεῖα ἢ εἰς τὰ ἐργοστάσια καὶ στεγάζονται ὑπὸ τοὺς πλέον δυσμενεῖς ὄρους· αἱ τροφαὶ νοθεύονται καὶ βαθμιαίως δηλητηριάζουν τὸν ὄργανισμὸν πολυαρίθμων ἀνθρώπων· τὰ μέσα ψυχαγωγίας ἐμπορικοποιοῦνται, γίνονται ἀντικείμενα αἰσχροκερδείας καὶ ἡ νέα γενεὰ διαφθείρεται πνευματικῶς καὶ ψυχικῶς· οἱ ἀντίπαλοι ἐπὶ τοῦ οἰκονομικοῦ πεδίου ἐξοντώνονται ἀνηλεῶς. Τὰ δίκαια τῶν ἄλλων μελῶν τῆς κρινωνίας καταπατῶνται ὅταν ἀποτελοῦν ἐμπόδιον πρὸς τὴν προαγωγὴν τοῦ χωριστοῦ ἀτόμου. Τὸ σύνολον ἔχει δι' ἕκαστον

ἄτομον ἀξίαν, μόνον ἐφ' ὅσον δύναται νὰ χρησιμοποιηθῆ, ὡς ὄργανον πρὸς ἐπίτευξιν ἐγωϊστικῶν σκοπῶν !

Μία ἄλλη μορφή τῆς ἀτομικιστικῆς νοοτροπίας εἶναι ἡ χαλάρωσις τοῦ πατριωτικοῦ συναισθήματος, ἡ ἀδιαφορία πρὸς τὸ ἐθνικὸν σύνολον, πρὸς τὰ πεπρωμένα τῆς φυλῆς. Τὸ ἀτομικὸν συμφέρον ἐμφανίζεται συχνάκις ὑπὸ τὸ πρόσχημα «φωτισμένης» ἀντιλήψεως. Ἡ ἀφοσίωσις πρὸς τὴν πατρίδα θεωρεῖται ὑπὸ τινων ὡς ὑπόλειμμα καθυστερημένης νοοτροπίας. Ἡ ἱκανοποίησις ὅλων τῶν ἐγωϊστικῶν διαθέσεων ἔγινε, δυστυχῶς, διὰ πολλοὺς αὐτονόητος καὶ φυσικῆ, ἀσχέτως ποῖον ἀντίκτυπον θὰ εἶχεν αὕτη διὰ τὸ ἐθνικὸν σύνολον.

Ἡ 4η Αὐγούστου καὶ αἱ συγγενεῖς μεταρρυθμιστικαὶ προσπάθειαι, ἀσχέτως ἐντὸς ποίου πολιτικοῦ πλαισίου πραγματοποιοῦνται, εἶναι ἡ σθεναρὰ ἀντίδρασις ἐναντίον τῆς ἐκρύθμου καταστάσεως τὴν ὁποίαν ἐδημιούργησε τὸ καθεστὼς τοῦ ἄκρου ἀτομικισμοῦ καὶ «λιμπεραλισμοῦ». Ἡ 4η Αὐγούστου, ἐν ἀντιθέσει πρὸς τὸ προγενέστερον πολιτικὸν σύστημα τοῦ φιλελευθερισμοῦ, διὰ τὸ ὁποῖον ἡ κοινωνία εἶναι ἐν ἀπλοῦν «μηχανικὸν» ἄθροισμα τῶν ἀποτελούντων αὐτὴν ἀτόμων, ὑπογραμμίζει τὸν ὀργανικὸν χαρακτῆρα τῆς κοινωνίας καὶ τῆς ἐθνικῆς ὀλότητος· τονίζει τὴν ἀνάγκην τῆς κοινωνικῆς ἀλληλεγγύης. Ἐπομένως, τὸ νέον, τὸ ὀλοκληρωτικὸν Κράτος, ἔχει πάντοτε ὑπ' ὄψει τὸ καλὸν τοῦ συνόλου, καὶ δὲν προστατεύει τὰ συμφέροντα «προνομιούχων» ἀτόμων ἢ συγκροτημάτων εἰς βάρος τῶν ἄλλων μελῶν τῆς κοινωνίας. Τὸ Κράτος τῆς 4ης Αὐγούστου ἀφήνει ἄρκετὸν περιθώριον εἰς τὴν ἐλευθερίαν καὶ πρωτοβουλίαν ἐκάστου ἀτόμου, ἐφ' ὅσον ὅμως δὲν γίνεται κατάχρησις αὐτῆς, ἐφ' ὅσον ἡ ἐλευθερία δὲν γίνεται τὸ αἷτιον κοινωνικῆς ἀναρχίας καὶ μέσον ἐκμεταλλεύσεως τῶν ἄλλων μελῶν τῆς ομάδος. Ἐμπνεόμενον ἀπὸ τὸ συναίσθημα τῆς κοινωνικῆς δικαιοσύνης, τὸ Νέον Κράτος, ἔδειξεν ὅλως ἰδιαιτέραν μέριμναν διὰ τὴν εὐημερίαν τῶν οἰκονομικῶς ἀδυνάτων τάξεων. Τὸ ἐπὶ τόσον καιρὸν ἐπικρατήσαν καθεστὼς τοῦ ἀτομικισμοῦ ἤνοιξε πολλὰς πληγὰς, αἱ ὁποῖαι δὲν δύναται νὰ ἐπουλωθοῦν ἐντὸς βραχείου χρονικοῦ διαστήματος. Εὐρισκόμεθα ἀκόμη εἰς τὰ πρῶτα στάδια τοῦ μεγάλου ἀναδημιουργικοῦ προγράμματος, ἀλλὰ ἤδη ἔγιναν πολλὰ διὰ τὴν ἀναχαίτισιν τοῦ ἐπικινδύνου κακοῦ, διὰ τὴν προστασίαν τῶν ἀπόρων, διὰ τὴν ἀνύψωσιν τοῦ ὕλικου καὶ πνευματικοῦ ἐπιπέδου ἐκείνων τῶν τάξεων, αἱ ὁποῖαι ὑπῆρξαν τὰ τραγικώτερα θύματα τοῦ ἀτομικισμοῦ καὶ τοῦ ὀξέος συναγωνισμοῦ.

Τὸ Νέον Κράτος ἀντετάχθη δραστηρίως ἐναντίον ὅλων ἐκείνων,

οἱ ὁποῖοι—συχνὰ ὄργανα τῶν ἐχθρῶν τῆς Ἑλλάδος—ἐκήρυττον τὸ δόγμα τοῦ κοσμοπολιτισμοῦ καὶ παρέσυρον πολλοὺς νέους. Τὸ Κράτος τῆς 4ης Αὐγούστου κατέβαλε κάθε δυνατὴν προσπάθειαν νὰ ἐμπνεύσῃ εἰς τὴν νέαν γενεάν τὸ συναίσθημα τῆς ἐθνικῆς ὑπερηφανείας, νὰ ἐμφυσήσῃ τὴν πίστιν εἰς τὴν δυναμικότητα τῆς φυλῆς, νὰ τονώσῃ τοὺς πνευματικοὺς δεσμοὺς οἱ ὁποῖοι μᾶς συνδέουν μὲ τοὺς ἀρχαίους προγόνους μας, ἀλλὰ πιστὸν πρὸς τὰς παραδόσεις τῶν ἀρχαίων δὲν ἐξεφυλίσθη εἰς τὸν παθολογικὸν ἐθνικιστικὸν ἐγωκεντρισμὸν καὶ δὲν παρεγνώρισε τὰ δίκαια καὶ τὴν συμβολὴν τῶν ἄλλων ἐθνῶν.

Ὁ Ρασιοναλισμός, ἡ θεοποίησις τοῦ λόγου, ἦτο ἐν ἀπὸ τὰ χαρακτηριστικὰ γνωρίσματα τῆς νεωτέρας ἐποχῆς. Ὁ ἄνθρωπος ἐπίστευε εἰς τὴν παντοδυναμίαν τῆς ψυχρᾶς λογικῆς, ἐθεωροῦσε τὸν λόγον ὡς τὸ ἀνώτατον στοιχεῖον τῆς φύσεώς του. Ὁ ἄνθρωπος ἐνόμιζε ὅτι διὰ τοῦ λόγου θὰ ἠδύνατο νὰ ἐννοήσῃ τὸ μυστήριον τῆς Ζωῆς, θὰ ἠδύνατο νὰ διεισδύσῃ εἰς τὸ βαθύτερον νόημα τοῦ Σύμπαντος.

Ἡ ὑπέμετρος ὅμως προσήλωσις πρὸς τὸν λόγον ἠνάγκασε τὸν ἄνθρωπον νὰ παραμελήσῃ καὶ νὰ περιφρονήσῃ τὰς ἄλλας πλευρὰς τῆς προσωπικότητός του, τὸν ἀπεμάκρυνε ἀπὸ τὴν θρησκείαν καὶ οὕτω ἤνοιξε εἰς τὴν ψυχὴν του μέγα κενὸν τὸ ὁποῖον τίποτε δὲν ἠδύνατο νὰ πληρῶσῃ. Ἡ νοσηρὰ τάσις πρὸς τὴν διαλυτικὴν κριτικὴν, ἡ «λογικοποίησις» τῆς ζωῆς ἐν γένει, ἀπεγύμνωσαν τὸν ἐσωτερικὸν κόσμον τοῦ ἀνθρώπου, διότι περιώρισαν τὴν δύναμιν τῆς φαντασίας, ἐδέσμευσαν τὴν θέλησιν, ἐνέκρωσαν τὸν ἐνθουσιασμόν, τὸ αὐθόρμητον, τὸ πηγαῖον τῆς φύσεώς του καὶ κατέστρεψαν τὴν χαρὰν τῆς ζωῆς.

Ἦδη κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ 19ου αἰῶνος ἠκούοντο φωναὶ ἀνησυχίας, προειδοποιήσεως κατὰ τῶν κινδύνων τῆς ὑπερβολικῆς λογικοκρατίας. Ὅλαι ὅμως αἱ ἀντιδράσεις αὗται ἦσαν μεμονωμένα καὶ δὲν κατόρθωσαν νὰ ἀντιτάξουν ὀργανωμένην ἀντίδρασιν. Τὰ ὀλοκληρωτικὰ καθεστῶτα ἀνέλαβον τὸν ἀγῶνα μὲ ὅλον τὸ κύρος τῆς ἰσχύος των.

Τὸ Κράτος τῆς 4ης Αὐγούστου δὲν παραγνωρίζει βεβαίως τὴν ἀνάγκην καὶ ἀξίαν τοῦ λόγου, δὲν ἐμποδίζει τὴν ἐντὸς λογικῶν ὀρίων καλλιέργειαν αὐτοῦ, ἀλλὰ παρουσιάζει εἰς τὴν νέαν γενεάν τῶν Ἑλλήνων νέον ἰδεῶδες : τὴ ν ἰ δ ἔ α ν τ ο ὕ ἐ ν ἄ ρ μ ο ν ἰ α π ρ ὸ ς ἔ α ν τ ὸ ν δ ι α τ ε λ ο ὕ ν τ ο ς , τ ο ὕ ὀ λ ο κ λ η ρ ω μ ἔ ν ο υ ἀ ν θ ρ ὼ π ο υ , διότι ἡ μονομερῆς λειτουργία τῆς διανοίας ἄγει μοιραίως πρὸς τὴν ἄρνησιν, πρὸς τὸν σκεπτικισμόν, πρὸς τὸν ὕλισμόν. Ἡ πείρα τῶν αἰῶνων μᾶς ἐδίδαξεν ὅτι μόνον τὸ γνήσιον, τὸ ζωντανὸν θρησκευτικὸν συναίσθημα δύναται νὰ ἐξασφαλίσῃ εἰς τὸν ἀγωνιζόμενον καὶ

μοχθοῦντα ἄνθρωπον τὴν ἐσωτερικὴν γαλήνην καὶ ἡρεμίαν. Ὡς Ἑλληνες δὲν πρέπει ποτὲ νὰ λησμονῶμεν ὅτι εἰς τὸ μακρὸν ἱστορικὸν παρελθόν μας ἡ θρησκεία ἦτο πάντοτε στενῶς συνυφασμένη μὲ κάθε ἄλλην ἐκδήλωσιν τῆς κοινωνικῆς ζωῆς. Εἰς τὸν ἀπελευθερωτικὸν ἀγῶνα τοῦ 21 τὰ μεγαλοεργήματα τῶν ἡρώων ἔγιναν δυνατὰ μόνον διότι κατὰ τὰς κρίσιμους στιγμὰς τὸ θρησκευτικὸν συναίσθημα, ἡ πίστις, ἔδινε θάρρος εἰς τοὺς πολεμιστὰς καὶ ἓνα βαθύτερον νόημα εἰς τὰς ἀπεγνώσμενας αὐτῶν προσπαθείας.

Τὸ Κράτος τῆς 4ης Αὐγούστου προσπαθεῖ νὰ δημιουργήσῃ μίαν ἁρμονικῶς ἀνεπτυγμένην νέαν γενεάν καὶ δι' αὐτὸν τὸν λόγον δίδει μεγάλην προσοχὴν εἰς τὴν σωματικὴν ἀγωγὴν καὶ εἰς τὴν διαμόρφωσιν τοῦ χαρακτῆρος. Πρέπει ὅλοι κατὰ δύναμιν νὰ συντελέσωμεν εἰς τὴν εὐδῶσιν τοῦ μεγαλειώδους αὐτοῦ ἔργου. Ὄταν τὸ Κράτος κατορθώσῃ νὰ τονώσῃ τὰς σωματικὰς δυνάμεις τῶν νέων, νὰ χαλυβδώσῃ τὴν θέλησίν των, νὰ καλλιεργήσῃ τὰς εὐγενεστέρας ὁρμάς των, νὰ χαρίσῃ τὴν χαρὰν τῆς ζωῆς, τότε θὰ δυνηθῇ νὰ ἐξασφαλίσῃ τὴν ἐπίτευξιν τῆς ἐθνικῆς Ἀναγεννήσεως!

Οὐδὲν τὸ πλέον λανθασμένον καὶ πλέον ἐπικίνδυνον ἀπὸ τὸ νὰ νομίζῃ τις, ὅτι ὑπάρχουν πολιτικοὶ θεσμοὶ δυνάμενοι, ἀνεξαρτήτως τοῦ χρόνου καὶ χώρου, νὰ ἔχουν ἀπόλυτον ἀξίαν. Τοιαύτη δοξασία προοδίδει ἄγνοιαν τῆς ἱστορικῆς πραγματικότητος ἢ προκατάληψιν. Κάθε πολιτικὸς θεσμὸς δύναται νὰ συμβάλῃ εἰς τὴν πρόοδον καὶ εὐημερίαν τοῦ ἔθνους, ὅταν ἀνταποκρίνεται πρὸς τὰς ἐκάστοτε ἀνάγκας καὶ προσαρμόζεται πρὸς τὰς συνθήκας τῆς χώρας. Ὁ κοινοβουλευτικὸς θεσμὸς δὲν ἀποτελεῖ ἐξαιρέσιν. Ὁ θεσμὸς οὗτος δὲν ἐδικαιολόγησε τὰς ἐλπίδας τῶν ἐνθέρμων ὑπερασπιστῶν του : δὲν ἔγινε τὸ θαυματοεργὸν ἐκεῖνο μέσον, τὸ ὁποῖον θὰ ἐξησφάλιζε εἰς ὅλα τὰ μέλη τῆς ομάδος τὴν ποθυμένην εὐτυχίαν, οὔτε ἀπεδείχθη ὡς πανάκεια δυνάμει νὰ θεραπεύσῃ ὅλα τὰ κοινωνικὰ κακά. Εἰς πολλὰς μάλιστα χώρας, ὅπως π. χ. ἡ Ἑλλάς, εἰς τὰς ὁποίας, ἕνεκα διαφορῶν ἱστορικῶν λόγων, ἔλειπον αἱ ἀπαραίτητοι προϋποθέσεις διὰ τὴν ἀριωτέραν λειτουργίαν τοῦ κοινοβουλευτικοῦ συστήματος, ὑπῆρξεν αὐτὸς μία ἀπὸ τὰς κυριωτέρας πηγὰς τῆς κοινωνικῆς ἀδικίας καὶ κακοδαιμονίας. Ἀλλὰ ἀκόμη καὶ εἰς χώρας, ὅπου τὸ κοινοβουλευτικὸν καθεστῶς εἶχε μακροχρόνιον παράδοσιν, ἢ ἀπόλυτος ἐμπιστοσύνη εἰς τὴν ἀξίαν τοῦ μεγάλου ἀριθμοῦ τῶν ψηφοφόρων ἐκλονίσθη. (Ὁ ἄγγλος συγγραφεὺς Carlyle, ἔγραψε τὸ Chartism ἤδη εἰς τὰ 1839, καὶ τὸ Past and Present εἰς τὰ 1843). Τὸ δίκαιον καὶ ἡ ἀλήθεια δὲν ἐξασφαλίζονται διὰ

τῆς «ἀριθμητικῆς», διὰ τῆς «ποσοτικῆς» ὑπεροχῆς τῶν ἀτόμων. Ὁ μεγαλύτερος δυνατὸς ἀριθμὸς τῶν ψήφων εἰς οὐδεμίαν περίπτωσιν ἀποτελεῖ ἀπόλυτον ἐγγύησιν διὰ τὸ δίκαιον καὶ τὸ ὀρθὸν τῆς ἀποφάσεως. Εἶναι λίαν ἐπικίνδυνον ἂν ὄχι ἐγκληματικὸν νὰ ἐμπιστεύεται τις—καὶ ἰδιαιτέρως εἰς κρίσιμους περιστάσεις, ὅταν ἐπέιγῃ ἡ ἄμεσος λύσις καὶ δρᾶσις—τὰς τύχας τοῦ κράτους καὶ τοῦ ἔθνους εἰς τὴν παρελκυστικὴν τακτικὴν τῆς κομματικῆς πολιτικῆς. Εἰς τὴν σύγχρονον ἐποχὴν βαίνομεν σταθερῶς πρὸς νέαν ἀναθεώρησιν τῶν πολιτικῶν ἀξιών καὶ ἀρχίζομεν ἐκ νέου νὰ ἀντιλαμβάνομεθα τὴν πραγματικὴν σημασίαν τῆς κοινωνικῆς ἱεραρχίας καὶ νὰ ἐκτιμῶμεν τὴν ἀξίαν αὐτῆς.

Ἡ 4η Αὐγούστου εἶναι ἡ σθεναρὰ προσπάθεια νὰ ἀντιμετωπίσῃ τὰς ὀλεθρίας συνεπείας τοῦ κοινοβουλευτισμοῦ, αἱ ὁποῖαι μοιραίως ἔφερον τὸ ἔθνος εἰς τὸ τραγικὸν τέλος. Τὸ Κράτος ἔχει τὴν πεποιθήσιν ὅτι ἐπαναφέρων τὸ καθεστῶς τῆς ἀριστοκρατίας τοῦ πνεύματος καὶ τοῦ ἥθους θὰ δυνηθῇ νὰ θέσῃ τέλος εἰς τὴν καταστρεπτικὴν κυριαρχίαν τῆς μετριότητος. Αἱ διάφοροι ἀνωμαλίας, ἡ κληρονομία τῆς ἀναρχίας τῶν προγενεστέρων ἐποχῶν, θὰ ἐκλείψουν ἐπὶ τέλους, ὁ κρατικὸς μηχανισμὸς θὰ λειτουργήσῃ ὁμαλότερα ὅταν τὸ ἔθνος εὐρίσκειται ὑπὸ τὴν σφόδρα καὶ ἀνιδιοτελεῖ ἡγεσίαν τῶν ἐκλεκτῶν.

Ἡ νέα κυβέρνησις ἔκοψε εἰς πολλὰς περιπτώσεις τὸν γόρδιον δεσμὸν τὸν ὁποῖον εἰς μάτην προσπαθοῦσαν νὰ λύσουν τὸ ἀτομικὸν συμφέρον, ἢ ἀπεραντολογία καὶ ἡ σοφιστικὴ νοστοροπία τοῦ κομματισμοῦ, καὶ κατώρθωσεν ἐντὸς ὀλίγου σχετικῶς χρονικοῦ διαστήματος νὰ ἐπιτελέσῃ πολλὰ ἔργα ὑψίστης σπουδαιότητος διὰ τὸ ἀγαθὸν τῆς ὁλότητος καὶ ἰδίᾳ διὰ τὰς οικονομικῶς ἀδυνάτους τάξεις.

Ἡ 4η Αὐγούστου περιέβαλε καὶ πάλιν τὸ Κράτος μὲ τὸ ὀφειλόμενον εἰς αὐτὸ γόητρον καὶ ἐστερέωσε τὴν κυριαρχίαν του τὴν ὁποίαν ἀπειλοῦσαν αἱ διάφοραι διαλυτικαὶ δυνάμεις τοῦ κοινοβουλευτικοῦ καθεστώτος. Τὸ Κράτος ἔπαυσε νὰ εἶναι κενὴ ἔννοια, ἔπαυσε νὰ εἶναι πηγὴ ἀδικίας καὶ ὄργανον τῶν προνομιοῦχων ομάδων πρὸς ἐκμετάλλευσιν τῶν ἀδυνάτων τάξεων, ἀλλὰ πιστὸν πρὸς τὰς παραδόσεις τοῦ Ἑλληνισμοῦ, ἀπέφυγε νὰ προσλάβῃ τὴν μεταφυσικὴν χροιάν τὴν ὁποίαν ἀποδίδουν εἰς αὐτὸ ὀρισμένοι ἄκριθαι θεωρίαι τοῦ Βορῶ. Τὸ Κράτος δὲν εἶναι ὄντοτης ἢ ὁποία δύναται νὰ ὑπάρξῃ ἄνευ καὶ ὑπεράνω τῶν ἀποτελούντων αὐτὸ ἀτόμων. Ἡ ἱερωτέρα ἀποστολὴ τοῦ Κράτους, συμφώνως πρὸς τὴν ἰδεολογίαν τῆς 4ης Αὐγούστου, εἶναι νὰ γίνῃ δίκαιος καὶ ἀμερόληπτος οὐθμιστὴς τῶν συμφερόντων ὅλων τῶν τάξεων, νὰ γίνῃ θεματοφύλαξ τῆς κληρονομίας τοῦ ἔθνους.

Τὸ καθεστὼς τῆς 4ης Αὐγούστου εἶναι ἀριστοκρατικὸν καὶ δημοκρατικόν : ἀριστοκρατικόν, ἐφ' ὅσον πιστεύει εἰς τὴν δημιουργικὴν ἀποστολὴν τῶν ὀλίγων, τῶν ἐκλεκτῶν, τῆς élite τοῦ πνεύματος καὶ τοῦ ἤθους· δημοκρατικόν, διότι ἔθεσεν ὡς βᾶσιν τῆς κοινωνικῆς πολιτικῆς τὴν χριστιανικὴν ἀρχὴν περὶ τῆς ἀξίας ἐκάστου χωριστοῦ ἀτόμου καὶ στρέφει τὴν προσοχὴν πρὸς ὅλα τὰ κοινωνικά στρώματα, διότι δὲν ἐμποδίζει τὴν ἀνοδὸν—ἀσχέτως τῆς προελεύσεως καὶ τῆς οικονομικῆς θέσεως του—οὐδενὸς ἰκανοῦ μέλους τῆς ἐθνικῆς ομάδος.

Ὁ ἀπώτατος σκοπὸς τοῦ Κράτους εἶναι ἡ ἐξασφάλις εἰς ἕκαστον ἄτομον τῆς πλήρους ἀναπτύξεως τῆς προσωπικότητός του. Ἡ 4η Αὐγούστου θεμελιώνει οὕτω τὸ μεγαλειῶδες οἰκοδόμημα ἐπὶ τῆς χριστιανικῆς ἀγάπης καὶ ἐπὶ ἀρχῶν τῆς γαλλικῆς ἐπαναστάσεως : ἀδελφωσύνης, ἐλευθερίας καὶ ἰσότητος, εἰς τὰς ὁποίας δίδει νέαν ἐρμηνεύσαν πλαισιώνουσα αὐτὰς ἐντὸς τοῦ πνεύματος τῆς «ἀρετῆς τῶν ἀρετῶν» τῶν ἀρχαίων προγόνων μας, τῆς Δικαιοσύνης.

ΙΩΑΝ. ΚΩΤΗΣ

Δ. ΚΟΥΣΗ
ΥΦΗΓΗΤΟΥ ΤΗΣ ΠΟΛ. ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ

ΤΑ ΙΔΑΝΙΚΑ ΤΟΥ ΝΕΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ ΚΑΙ Η ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΝΕΟΛΑΙΑ

Μετὰ μακρὰν περίοδον κοινωνικῆς ἀβεβαιότητος, πνευματικῆς ἀναρχίας καὶ ἐθνικῆς ἀγωνίας, αἱ ὁποῖαι διεσάλευσαν σοβαρώτατα τὰ θεμέλια τῆς ἐλληνικῆς πολιτείας καὶ κοινωνίας, ἀναπτύσσεται καὶ ἐμπεδοῦται παρ' ἡμῖν προοδευτικῶς ἀπὸ τῆς 4ης Αὐγούστου ἡ δημιουργὸς δύναμις τῆς ἐμπιστοσύνης πρὸς τὸ μέλλον τοῦ ἔθνους, ἀποκαθίσταται ἡ τάξις καὶ ἡ κοινωνικὴ ἱεραρχία καὶ καλλιεργεῖται ἡ ἐθνικὴ ἀναγέννησις.

Ἡ ἐλληνικὴ κοινωνία ἔχει βαθυτάτην συνείδησιν τῶν πραγματικῶν κινδύνων, τοὺς ὁποίους διέτρεξαν τὰ ἰδανικὰ καὶ τὰ ὄνειρα τοῦ ἐλληνικοῦ ἔθνους, μέρος τῶν ὁποίων ἐθυσιάσθη εἰς τὸν βωμὸν τοῦ ἐσωτερικοῦ διχασμοῦ κατὰ τὴν μακρὰν περίοδον τῆς ἐσωτερικῆς πολιτικῆς κρίσεως καὶ εὐγνωμονοῦσα ἐκδηλώνει ἔκτοτε τὴν ἀφοσίωσιν τῆς πρὸς τὸν Βασιλέα καὶ τὸν Ἀρχηγὸν τῆς Κυβερνήσεως I. Μεταξᾶν, ὑπὸ τὴν αἰγίδα τῶν ὁποίων ἐπιχειρεῖται ἡ ἀναδημιουργία τῆς ἐλληνικῆς ψυχῆς καὶ τῆς ἐθνικῆς ἀναγεννήσεως. Δικαίως δὲ διότι τὸ Νέον Κράτος δὲν ταλαντεύεται πλέον ἄλλοτε ἀριστερὰ καὶ ἄλλοτε δεξιὰ, τὸ Νέον Κράτος εἶναι σταθερόν, διότι εἶναι σταθερὰ καὶ ἀκαμπτος ἡ θέλησις, διότι εἶναι ἰσχυρὸς καὶ ἀκατάβλητος ὁ χαρακτήρ τοῦ Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως I. Μεταξᾶ.

Ἡ 4η Αὐγούστου καὶ ἡ ἐλληνικὴ Νεολαία.

Ἄλλ' ἂν τὸ Νέον Κράτος προέκυψεν ἀπὸ τὸ πρόσφατον παρελθὸν τῆς ἐθνικῆς ἀγωνίας, οὐχ ἦττον ὑπάρχει καὶ δεῖ χάριν τοῦ αἰωνίου μέλλοντος τοῦ Ἑλληνικοῦ ἔθνους, τοῦ ὁποίου ἡ ἀδιάπτωτος συνέχεια ἐξασφαλίζεται ἀπὸ τοὺς νέους καὶ τὰς νέας, οἱ ὁποῖοι εἶναι ὁ ἐνεργὸς λαὸς τῆς αὔριου.

Ἄλλ' ἐπειδὴ ἡ νεολαία εἰς τὸ ἀκάθεκτον ῥεῦμα τῆς ζωῆς εἰσέρχεται συνεχῶς ἀπὸ στιγμῆς εἰς στιγμήν εἰς τὴν ἐνεργὸν δρᾶσιν τῆς κοινωνίας καὶ εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ Κράτους, οἱ νέοι καὶ αἱ νέαι ὀφείλουν νὰ φανοῦν τὸ ταχύτερον ἄξιοι τῆς ἱστορικῆς αὐτῶν ἀποστολῆς, ὥστε ἀφ' ἑνὸς μὲν νὰ διατηρήσουν ἀλωβήτους τὰς ὑπὸ τὴν πνοὴν τοῦ Νέου Κράτους δημιουργουμένας ἠθικὰς, πνευματικὰς, καλλιτεχνικὰς, κοινωνικὰς, πολιτικὰς καὶ οἰκονομικὰς ἀξίας, ἀφ' ἑτέρου δὲ νὰ μεταλαμπαδεύσουν ταύτας εἰς τὰς ἐπερχομένας γενεάς, ἵνα ἡ περαιτέρω δημιουργία, ἡ ἐξέλιξις καὶ ὁ πολλαπλασιασμός τῶν ὡς ἄνω ἀξιῶν γίνωνται ὑπὸ τὸ αὐτὸ πνεῦμα διὰ τῆς παραδόσεως ὁμαλότεραι καὶ γονιμότεραι.

Ἐκ τῶν ἐκτεθέντων δέον νὰ καταστῇ κοινὴ συνείδησις ἡ μεγάλη ἀλήθεια ὅτι ἡ 4ῃ Αὐγούστου ἐγίνε διὰ τὴν Ἑλληνικὴν Νεολαίαν. Ὅπως ἱστορικὴ ἀνάγκη ἦτο ἡ 4ῃ Αὐγούστου διὰ τὴν συνέχισιν τῆς ἱστορίας καὶ τοῦ πολιτισμοῦ τῆς Ἑλλάδος, οὕτω ἱστορικὴ εἶναι καὶ ἡ ἀποστολὴ τῆς νεολαίας διὰ τὸ Νέον Κράτος. Δὲν εἶναι ὄθεν τυχαῖον τὸ γεγονός ὅτι τὸ Νέον Κράτος ἀπέδωκε πρωταρχικὴν σημασίαν εἰς τὴν ἀποστολὴν τῆς νεολαίας ὑπὲρ τῆς ὁποίας πολλαπλοῦν δεικνύει ἐνδιαφέρον. Ὁ ἀρχηγὸς τῆς Κυβερνήσεως Ι. Μεταξᾶς ἐγνώριζεν ὅτι τὸ παραστράτημα τῶν νέων ὀφείλετο εἰς τὸ ἀσταθὲς πολιτικὸν καὶ κοινωνικὸν περιβάλλον, ὑπὸ τὸ ὁποῖον μοιραῖον ἦτο καὶ ἡ ἑλληνικὴ νεολαία νὰ προσανατολισθῇ πρὸς τὸν ὕλισμὸν καὶ πρὸς τὸ κενόν. Ἄλλ' ἦτο συγχρόνως καὶ ἱστορικὴ ἀνάγκη, ὅπως ὁ Ἰωάννης Μεταξᾶς, ὁ πρῶτος πολιτικὸς παιδαγωγὸς τοῦ ἔθνους, ἐκδηλώσῃ διὰ τῆς ἀναλήψεως τοῦ Ὑπουργείου Παιδείας καὶ τῆς Ἐθνικῆς Ὄργανώσεως τῆς Νεολαίας τὴν ἀμετάκλητον ἀπόφασίν του ὅπως διαπαιδαγωγηθῇ ἡ ἑλληνικὴ νεότης μὲ τὰ ἰδανικὰ τοῦ Νέου Κράτους, δηλαδὴ μὲ τὰ ὄνειρα καὶ τὰ ἰδανικὰ τῆς Ἑλλάδος. Τὸ Νέον Κράτος ἀγκάλιασε μὲ δύναμιν καὶ στοργὴν τὴν ἑλληνικὴν νεότητα, διότι οἱ νέοι καὶ αἱ νέαι εἶναι οἱ οἰκοδόμοι τῆς αὔριου καὶ ὀφείλουν νὰ συγκεντρώσουν τὰ πνευματικὰ καὶ ἠθικὰ ὑλικά διὰ νὰ συνεχίσουν καὶ ὀλοκληρώσουν τὸ οἰκοδόμημα τοῦ Νέου Κράτους, τοῦ ὁποίου τὴν ἀρχιτεκτονικὴν μορφήν σχεδιάζει καὶ τὰ στερεὰ θεμέλια θέτει ὁ Κυβερνήτης τῆς χώρας μας. Οἱ νέοι καὶ αἱ νέαι εἶναι οἱ ὁδοιπόροι, οἱ ὁποῖοι θὰ περιβληθοῦν αὔριον τὸ ἔνδυμα τοῦ ἀναχωρητοῦ διὰ τὴν μακρὰν καὶ κοπιώδη πορείαν τοῦ ὠραίου καὶ τοῦ εὐγενοῦς ἀγῶνος τῆς ἀναγεννωμένης Ἑλλάδος. Ἐχουν δὲ οἱ νέοι καὶ αἱ νέαι ὅλα τὰ προσόντα διὰ τὴν ἐθνικὴν ταύτην ἀποστολήν, διότι ἔχουν ἀκε-

ραίας καὶ ζωηρὰς τὰς σωματικὰς καὶ πνευματικὰς δυνάμεις, διότι φέρονται φυσιολογικῶς ἀκατανικήτως πρὸς δρᾶσιν, διότι ἔχουν τὸ θάρρος καὶ τὴν αἰσιοδοξίαν καὶ διότι γενναῖα καὶ ὑψηλὰ αἰσθήματα πλημμυρίζουν τὴν ψυχὴν των.

Ἀνάγκη ἡγέτου

Οἱ νέοι καὶ νέαι ἔχουν πάντοτε τὴν καλὴν θέλησιν νὰ ἐργασθοῦν κατὰ τὴν εἰσοδὸν των εἰς τὸν ἐνεργὸν βίον ὑπὲρ τοῦ κοινωνικοῦ συνόλου καὶ ὑπὲρ τοῦ ἔθνους, ὑπὲρ τῆς ἀρετῆς καὶ τοῦ χριστιανικοῦ βίου, ἀλλ' ἔχουν ἀνάγκην μιᾶς φωτισμένης κατευθύνσεως, μιᾶς ἰσχυρᾶς καὶ φρονίμου καθοδηγήσεως διὰ νὰ θερμανθοῦν ἀπὸ τὰ νέα ἰδανικὰ τοῦ Κράτους μας, διὰ νὰ φωτισθοῦν μὲ τὸ νέον πνεῦμα τῆς ἐποχῆς μας καὶ νὰ πιστεύσουν εἰς τὰ νέα συνθήματα διὰ νὰ ἐξορμήσουν πρὸς κατάκτησιν τῆς ὠραίας Ἑλλάδος, πὺν περικλείει ὅ,τι ὠραῖον καὶ ὑψηλὸν ὑπάρχει εἰς τὸν πολιτισμὸν τῆς ἀνθρωπότητος. Οἱ σημερινοὶ νέοι εἶναι εὐνοούμενοι ἐξαιρετικῆς τύχης, διότι ἔχουν παιδαγωγὸν τὸν Πρόεδρον τῆς Κυβερνήσεως, ὅστις ὄχι μόνον ἐνθουσιάζει καὶ ἐμπνέει τὴν νεότητα ἀλλὰ καὶ ἐνθουσιάζεται καὶ ἐμπνέεται ἐπίσης ἀπὸ τὴν νεότητα. Οἱ νέοι καὶ νέαι καλοῦνται νὰ γίνουν ἀπόστολοι τῶν νέων συνθημάτων, τὰ ὁποῖα εἶναι σύμβολα πίστεως διὰ τὸν ἀρχηγὸν καὶ τὰ ὁποῖα πρέπει νὰ γίνουν ἐπίσης σύμβολα πίστεως καὶ διὰ τοὺς νέους διὰ νὰ ὀδηγηθῇ αὔριον ὁ λαὸς μας εἰς τὸν ἠλιόλουστον δρόμον τῆς ἐθνικῆς ἀναγεννήσεως.

Ἡ κοσμοθεωρία.

Καὶ τώρα ποία εἶναι ἡ κοσμοθεωρία τοῦ Νέου Κράτους; Ποῖοι οἱ νέοι πνευματικοὶ καὶ ἠθικοὶ προσανατολισμοὶ τοῦ ἔθνους; Ἡ μετ' ἀποστολικῆς διαθήσεως καὶ πίστεως ὑπὸ τοῦ Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως ἐξαγγελλομένη νέα κοσμοθεωρία εἶναι ἡ ἰδεολογία, συμφώνως πρὸς τὴν ὁποῖαν θέλει ἀναγεννηθῆ παρ' ἡμῖν τὸ ἰδανικὸν τῆς πολιτείας, ἡ παιδεία, ἡ θρησκεία, ἡ οἰκογένεια, ἡ πνευματικὴ ζωὴ, ἐν μιᾷ λέξει ὁ πολιτισμὸς τῆς Ἑλλάδος.

Τὸ ἰδανικὸν τῆς πολιτείας.

Δὲν προτάσσω τυχαίως ὅτι ἀναγεννᾶται παρ' ἡμῖν τὸ ἰδανικὸν

τῆς πολιτείας, διότι τίποτε ἄλλο ἀπὸ τὴν ἀνυπαρξίαν τοῦ Κράτους δὲν ἔβλαψε περισσότερο τὴν πολιτικὴν καὶ κοινωνικὴν ζωὴν τῆς χώρας μας καὶ τίποτε ἄλλο δὲν θὰ συμβάλῃ περισσότερο ἀπὸ τὸ Κράτος εἰς τὴν ἀνάπτυξιν καὶ ἐπικράτησιν τῶν νέων ἰδανικῶν. Ἀπὸ τῆς 4ης Αὐγούστου τὸ Κράτος ἀνέκτησε τὰ δικαιώματά του, ἀσκεῖ δὲ τὴν πολιτικὴν του ἐξουσίαν κυριαρχικῶς ὑπὲρ τῶν συμφερόντων τοῦ ἔθνους καὶ διὰ τοῦτο λέγομεν ὅτι τὸ Κράτος τῆς 4ης Αὐγούστου εἶναι κυρίαρχον καὶ ὄχι κυριαρχούμενον ὑπὸ τῶν ἀνευθύνων ομάδων. Ἡ ἀνάκτησις τῆς κυριαρχίας τοῦ Κράτους ἦτο τὸ πρῶτον καθήκον πρὸς ἑαυτό, ἡ ἀναπότρεπτος ἀνάγκη νὰ ἀνανεωθῇ τὸ ἰδανικὸν τῆς πολιτείας, ἵνα αὕτη δυνηθῇ νὰ συνδιαλλάξῃ καὶ ἐναρμονίσῃ τὰ ὁμαδικὰ καὶ ἀτομικὰ συμφέροντα πρὸς τὰ συμφέροντα τοῦ ἔθνους. Ἴδου διατὶ ἡ ἀναγέννησις τοῦ ἰδανικοῦ τῆς πολιτείας ἦτο ἱστορικὴ ἀνάγκη διὰ τὴν Ἑλλάδα.

Ἐλευθερία καὶ τάξις. Δικαίωμα—χρέος.

Τὰ δύο οὐσιώδη συστατικὰ στοιχεῖα τῆς ἑλληνικῆς κοινωνίας, δηλαδὴ τὸ ἄτομον καὶ ἡ ὁμάς, ἀναπτύσσονται ἤδη ὑπὸ τὸ Νέον Κράτος ὑπὸ τὸ φῶς τῶν ἀρχῶν τῆς ἱεραρχίας καὶ τῆς πειθαρχίας. Τὸ πνεῦμα τῆς νέας ἱστορικῆς περιόδου ἐκδηλοῦται ἐν τῷ πολιτικῷ βίῳ διὰ τοῦ περιορισμοῦ τῆς ἐξωτερικῆς πολιτικῆς ἐλευθερίας. Ὁ περιορισμὸς οὗτος ἦτο ἀναγκαῖος χάριν τῆς ἀναπτύξεως τοῦ παραμεληθέντος ἐσωτερικοῦ ἀνθρώπου καὶ χάριν τῆς τάξεως. Τὸ ἄτομον διὰ νὰ ἀναπτυχθῇ ἔχει ἀνάγκην ἐλευθερίας, ἀλλ' ἡ ὁμάς, καὶ δὴ ὡς ἔθνικὸν σύνολον, διὰ νὰ συντηρηθῇ ἔχει ἀνάγκην τῆς τάξεως. Ὑπὲρ τοῦ ἀτόμου δημιουργοῦνται δικαιώματα, ὑπὲρ τοῦ ἔθνικοῦ συνόλου ἐπιβάλλονται ὑποχρεώσεις. Μεταξὺ τῆς ἀπολυταρχίας, ἣτις κοριοροποιεῖ τὸ ἄτομον διὰ τῆς βίας ὑπὲρ τοῦ κοινωνικοῦ συνόλου, ἣτις συνθλίβουσα τὴν ἐλευθερίαν ἐπιβάλλει τὴν δεσποτικὴν τάξιν χάριν τοῦ κοινωνικοῦ χρέους καὶ τῆς ἀναρχίας, ἣτις θεοποιεῖ τὸ ἄτομον εἰς βάρος τοῦ ἔθνικοῦ συνόλου καὶ λατρεῖ τὴν ἀναρχικὴν ἐλευθερίαν καὶ τὰ ἀπεριορίστα δικαιώματα εἰς βάρος τῆς κοινωνικῆς τάξεως καὶ τῶν ὑποχρεώσεων ἔναντι τοῦ ἔθνικοῦ συνόλου, ὑπάρχει τὸ **Ἐθνικὸν Κυρίαρχον Κράτος**. Τὸ Κυρίαρχον Κράτος τῆς 4ης Αὐγούστου συνδιαλλάσσει τὰς ἀνάγκας τῶν συστατικῶν στοιχείων τῆς κοινωνικῆς ζωῆς, δηλαδὴ τοῦ ἀτόμου καὶ τοῦ συνόλου ὑπὲρ τῆς ἁρμονικῆς ἀναπτύξεως ἀμφοτέρων. Τὸ Νέον Κράτος δὲν ἀναγνωρίζει δικαίωμα ἄνευ ἀντι-

στοίχου χρέους, δὲν προστατεύει τὴν ἀτομικὴν ἐλευθερίαν εἰς βάρος τῆς κοινωνικῆς τάξεως. Τὰ δικαιώματα τοῦ ἀτόμου ὑπὸ τὸ Νέον Κράτος εἶναι ἀντανάκλασις τῶν δικαιωμάτων τοῦ Κράτους, ἀναγνωρίζονται δὲ καὶ προστατεύονται ἐφ' ὅσον δὲν ἀντιστρατεύονται πρὸς τὰ συμφέροντα τῆς πολιτείας καὶ τοῦ ἔθνους. Εἶναι μεταφυσικὴ πλάνη ἡ θεωρία τῶν ἀναπαλλοτριωτῶν δικαιωμάτων τοῦ ἀτόμου, ὅπου δὲ ἐπεκράτησεν ἡ θεωρία τῶν ἀπεριορίστων ἀτομικῶν δικαιωμάτων ἐν τῷ πρακτικῷ βίῳ τοῦ Κράτους ὠδήγησεν εἰς τὴν διάλυσιν καὶ τοῦ Κράτους καὶ τῆς κοινωνίας.

Ὁ θεσμὸς τῆς Βασιλείας.

Ἄλλ' ἡ ἔννοια τοῦ συγχρόνου Κράτους μας ἔχει ὡς ἀναγκαίαν γενικὴν προϋπόθεσιν καὶ τὸν θεσμὸν τῆς βασιλείας, ὅστις εἶναι θεσμὸς ἑλληνικὸς, διότι ἡ Ἑλλὰς ἀνέπτυξε τὴν πολυκύμαντον αὐτῆς ἱστορικὴν δρᾶσιν ὑπὸ τὸν θεσμὸν τῆς βασιλείας.

Ἴδου πῶς ἐκδηλοῦται τὸ πνεῦμα τῆς 4ης Αὐγούστου εἰς τὴν πολιτικὴν ζωὴν τῆς χώρας μὲ τὸ ὅποῖον ἡ ἑλληνικὴ νεότης ὀφείλει νὰ ἐμποτισθῇ. Ἄλλ' αὕτη ὀφείλει ἐπίσης νὰ ἀφοσιωθῇ εἰς τὸ Νέον Κράτος, διότι ἡ ἀφοσίωσις τοῦ λαοῦ πρὸς τὸ Νέον Κράτος εἶναι ἠθικὴ ἐπιταγή, ἵνα τοῦτο δυνηθῇ νὰ ἐξασφαλίσῃ τὰς πραγματικὰς καὶ γενικὰς ἐλευθερίας τοῦ συνόλου.

Τὰ ἰδανικὰ τῆς ἐκπαιδεύσεως. Τὸ πνεῦμα τῆς ἀγωγῆς.

Ὁ ἀρχηγὸς τῆς Κυβερνήσεως διεκήρυξε μετὰ πίστεως ὅτι τὸ πνεῦμα τῆς ἀγωγῆς τῆς νεότητος θὰ εἶναι **ἔθνικὸν κοινωνικὸν** καὶ μὲ τὸ πνεῦμα αὐτὸ πρέπει νὰ ἐμποτισθῇ ἡ ἑλληνικὴ νεολαία, πιστεύει δὲ ὅτι διὰ τῆς ἀγωγῆς ταύτης θὰ ἀναγεννηθῇ ἡ Ἑλλὰς ἐκ τῆς καταπτώσεως εἰς τὴν ὁποίαν ἐσύρθη ὑπὸ τῶν ὑλιστικῶν θεωριῶν. Οἱ ἐπὶ τοῦ ζητήματος τούτου λόγοι του εἶναι προωρισμένοι νὰ γίνουν στοιχεῖον ἑλληνικῆς ἱστορίας καὶ νὰ συμπράξουν εἰς τὴν ἀνοικοδόμησιν τῆς ἑλληνικῆς πνευματικῆς ζωῆς. Ὁ νέος καὶ ἡ νέα ὀφείλουσαν νὰ διαπαιδαγωγηθοῦν **ἐν τῇ οἰκογενεῖα καὶ τῷ σχολείῳ** διὰ τὸ ἑλληνικὸν κράτος. Ἡ μόρφωσις καὶ ἡ ἀγωγή διὰ τὸ Νέον Κράτος δὲν εἶναι **κοινωνικὴ λειτουργία** ἀλλὰ **κράτικὴ λειτουργία**, διότι ἡ ἀγωγή καὶ ἡ μόρφωσις ἔχουν πολιτικὴν ἀποστολήν. Ἡ ἐκπαίδευσις ἀνήκει εἰς τὸ κράτος καὶ ὡς τοιαύτη ὀφείλει νὰ ἐμπνέεται ὑπὸ τοῦ πνεύμα-

τος τῆς πολιτείας. Τὰ ἰδανικά τοῦ Κράτους τῆς 4ης Αὐγούστου εἶναι ἐπίσης τὰ ἰδανικά τῆς ἑλληνικῆς ἐκπαιδεύσεως. Τὰ ἰδανικά τοῦ Νέου Κράτους εἶναι τὰ ἰδανικά τοῦ Πολιτισμοῦ, ἡ δημιουργία **τῆς ἐθνικῆς ἀναγεννήσεως**. Αὐτὸ εἶναι τὸ ἰδανικὸν τῆς ἑλληνικῆς ἐκπαιδεύσεως μὲ τὸ ὁποῖον θὰ δημιουργηθοῦν νέοι ἄνθρωποι, διότι ἄνθρωποι δὲν ὑπάρχουν χωρὶς πίστιν εἰς ἀνώτερα ἰδανικά τῆς ζωῆς. Ὡς ἄξονες τῆς ἑλληνικῆς ἀγωγῆς υἰοθετήθησαν ὑπὸ τοῦ Νέου Κράτους ἡ ἐθνικὴ ἀγωγή καὶ τὸ κοινωνικὸν φρόνημα. Ἡ βᾶσις τῆς ἑλληνικῆς πραγματικότητος εἶναι ἡ ἔννοια τῆς πατρίδος καὶ τοῦ ἔθνους. Ἡ συνειδητοποίησις τῆς ἰδέας τοῦ ἔθνους εἶναι σπουδαῖος ἀντικειμενικὸς σκοπὸς τοῦ Νέου Κράτους. Μόνον ὡς Ἕλληνες θὰ εὐτυχίσωμεν καὶ διὰ τοῦτο πρέπει νὰ μείνωμεν Ἕλληνες.

Τὸ πρῶτον σύνθημα τοῦ Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως ἦτο ἡ καταπολέμησις τοῦ ἀτομικισμοῦ, ὅστις ἐμποδίζει τὴν ὁμαλὴν καὶ προοδευτικὴν ἐξέλιξιν τοῦ συνόλου καὶ ἀπεργάζεται τὴν διάλυσιν τοῦ κράτους. Διὰ τοῦτο τὸ Νέον Κράτος συνδυάζει τὴν ἐθνικὴν ἀγωγὴν μὲ τὴν ἀνάπτυξιν τοῦ κοινωνικοῦ φρονήματος. Πρέπει νὰ καταστῇ συνείδησις τῆς νεότητος, ὅτι δὲν ὑπάρχομεν παρὰ ὡς μέλη τοῦ συνόλου· ὁ ἄνθρωπος γίνεται ἄνθρωπος μόνον διὰ τῆς ἀνθρωπίνης κοινωνίας. Τὸ σύνολον δημιουργεῖ καὶ συντηρεῖ τὰ μέλη. Τὸ Κράτος διαπαιδαγωγεῖ τὸν ἄνθρωπον καὶ ὁ ἄνθρωπος διαπαιδαγωγεῖται διὰ τοῦ Κράτους. Ἡ ὀργανωμένη κοινωνία δὲν εἶναι τὸ μηχανικὸν ἄθροισμα τῶν ἀτόμων ἀλλὰ τελολογικὸς ὀργανισμὸς προσδιορίζων τὴν ἠθικὴν καὶ πνευματικὴν αὐτῶν ὄντοτητα. Ἡ ἐπικράτησις τοῦ ὀργανωμένου συνόλου δικαιολογεῖται ἀξιολογικῶς, διότι τὸ Κράτος ἐξασφαλίζει πέραν τῆς βραχείας ἀτομικῆς ζωῆς τὴν εἰς τὸ Ἔθνος ἐδραζομένην ἐθνικὴν συνείδησιν, διότι τὸ Κράτος διαπαιδαγωγεῖ πρὸς τὴν ἀρετὴν καὶ ἐνσταλλάζει εἰς τὴν ψυχὴν τοῦ λαοῦ τοῦ τὴν συνείδησιν τῆς ἱστορικῆς του ἀποστολῆς. Αὕτῃ εἶναι ἡ ἔννοια τοῦ κοινωνικοῦ φρονήματος καὶ μὲ τὸ πνεῦμα αὐτὸ πρέπει νὰ ἐμποτισθῇ ἡ ἑλληνικὴ νεολαία διὰ νὰ προκόψῃ τὸ ἑλληνικὸν κράτος καὶ νὰ εὐτυχίσῃ ὁ ἑλληνικὸς λαός.

Ἡ ἑλληνικὴ οἰκογένεια ἔχει ὑπερτάτην ὑποχρέωσιν νὰ καλλιεργήσῃ ἐπιμελῶς τὰ κοινωνικὰ αἰσθήματα καὶ τὰς λανθανούσας καὶ φανεράς φιλοκοινωνικὰς τάσεις τῆς νεανικῆς ψυχῆς. Ἡ νεότης ὀφείλει νὰ περιορίσῃ τὸν ἐγωκεντρισμὸν τῆς διὰ νὰ ταχθῇ ὁμαλῶς εἰς τὸ πλαίσιον τοῦ κοινωνικοῦ συνόλου. Ἡ ἐθνικὴ καὶ κοινωνικὴ ἀγωγή δὲν ἀρκοῦν διὰ τὴν πλήρη ἀγωγὴν τῆς ἑλληνικῆς νεολαίας.

Ἡ θρησκευτικότης.

Ἡ νεότης πρέπει νὰ διαπαιδαγωγηθῇ καὶ θρησκευτικῶς μὲ τὰς μεγάλας ἠθικὰς ἀξίας τοῦ Χριστιανισμοῦ. Τὸ ἑλληνικὸν ἔθνος εἶναι στενωτάτα ἀπὸ αἰῶνων συνδεδεμένον μὲ τὴν ἔννοιαν τῆς ἐκκλησίας καὶ τῆς θρησκείας, τὸ δὲ Νέον Κράτος θὰ ἀποκαταστήσῃ πλήρως παρ' ἡμῖν τὸν κλονισθέντα θρησκευτικὸν βίον. Ἡ νεανικὴ ψυχὴ εἶναι ψυχὴ θρησκευτικὴ καὶ ἐπιβάλλεται ἡ καλλιέργεια τῶν ἐθνικῶν καὶ κοινωνικῶν ἰδανικῶν μετὰ τῶν ἰδανικῶν τοῦ Χριστιανισμοῦ, διότι οὗτος εἶναι ἡ θρησκεία τοῦ πνεύματος καὶ τῆς ἀγάπης, ἡ θρησκεία ἣτις ἱκανοποιεῖ τοὺς ὑψηλοτέρους ὀραματισμοὺς καὶ τοὺς ὠραιότερους παλμοὺς τοῦ πνεύματος, ἡ θρησκεία ἣτις συνδιαλλάσσει τὴν πειθαρχίαν καὶ τὴν ἐλευθερίαν καὶ ἀναζωπυρῶνει τὸν ἀληθινὸν πατριωτισμὸν.

Ἡ οἰκογένεια.

Ἄλλ' ἡ μεγάλη προσπάθεια τοῦ Κράτους θὰ εἶναι ἀποτελεσματικώτερα ἐὰν ἔχῃ συνεπίκουρον εἰς τὴν διαπαιδαγωγίαν τῆς νεότητος τὴν οἰκογένειαν. Ἴδου διατὶ τὸ Νέον Κράτος ἀποκαθιστᾷ τὴν πολυτιμὴν ἀξίαν τοῦ οἰκογενειακοῦ βίου. **Τὸ κύτταρον** τοῦ ἔθνους δὲν εἶναι **τὸ ἄτομον**, ἀλλ' ἡ **οἰκογένεια** καὶ λίαν εὐλόγως τὸ Νέον Κράτος ἐξεδήλωσε τὸ ἐνδιαφέρον του διὰ τὴν ἐξύψωσιν τοῦ παλαιοῦ καὶ αἰωνίως ἀληθοῦς θεσμοῦ τῆς οἰκογενείας. Ἀπὸ τοὺς νέους καὶ τὰς νέας τῆς σήμερον θὰ προέλθῃ ἡ νέα γενεὰ καὶ ἡ νέα τάξις τῶν ἡγετῶν. Ἴδου οἱ βαθύτεροι λόγοι διὰ τοὺς ὁποίους τὸ Κράτος ἀποκαθιστᾷ τὴν ἀξίαν τῆς οἰκογενείας καὶ φροντίζει διὰ τὴν ἀνάπτυξιν τῶν πνευματικῶν καὶ συναισθηματικῶν διαθέσεων ἀμφοτέρων τῶν φύλων. Οὕτω ἐπανερχόμεθα ὑπὸ τὴν αἰγίδα τοῦ Νέου Κράτους ἀπὸ τὴν ἀποστασίαν τοῦ παρελθόντος αἰῶνος εἰς τὰς παλαιὰς ἀλλὰ πάντοτε γνησίας ἀξίας. Αἱ ταραγμέναι ψυχαί μας εὔρον τὴν ἰσορροπίαν των. Οἱ νέοι ἐπομένως καὶ αἱ νέαι τῆς σήμερον, ἔχοντες ὡς παιδαγωγὸν τὸν Ἄρχηγὸν τοῦ ἔθνους δὲν θὰ δοκιμάσουν τὴν περιπέτειαν τῶν μεγαλύτερων ἀδελφῶν των.

Κήρυγμα αἰσιοδοξίας καὶ ἠθικότητος.

Ἄλλ' ἡ ἰδεολόγος κοσμοθεωρία τοῦ Ἄρχηγου μας εἶναι καὶ αἰ-

σιόδοξος, διότι κηρύσσει ότι η ύπαρξίς μας δὲν χάνεται ἀσκόπως εἰς τὴν ἀνυπαρξίαν καὶ πιστεύει ὅτι ὁ βίος καὶ ὁ κόσμος εἶναι καθ' ἑαυτὰ πολύτιμα. Ἐκ τῆς τοιαύτης περὶ τῆς ζωῆς ἀντιλήψεως προέρχεται καὶ ἡ ἀκαταμάχητος ῥοπή διὰ τὴν ἐξύψωσιν καὶ τὴν βελτίωσιν τῶν βιωτικῶν σχέσεων τοῦ ἀτόμου καὶ τοῦ συνόλου διὰ τῆς ὑπερνεκλήσεως τοῦ πνεύματος ἐπὶ τῆς ὕλης καὶ διὰ τῆς ἀνωτέρας κοινωνικῆς ὀργάνωσης. Αὐτὸ εἶναι τὸ βαθύτερον νόημα τῆς αἰσιοδοξίας.

Ἄλλ' ἡ νέα κοσμοθεωρία εἶναι συγχρόνως καὶ ἠθικὴ, διότι μᾶς διδάσκει ὅτι ὁ ἄνθρωπος πρέπει νὰ φροντίζει συνεχῶς διὰ τὴν τελειότητα τῆς ἠθικῆς ὄντοτήτός του ὑποτάσσων τὰς ἀτομικὰς ἀνάγκας εἰς τὰς πνευματικὰς ἀξίας καὶ ἐπιβάλλων εἰς ἑαυτὸν τὴν αὐτοκυριαρχίαν. Χάριν τῆς ἀναπτύξεως τοῦ ἐσωτερικοῦ ἀνθρώπου ὀφείλομεν νὰ υἱοθετήσωμεν ψυχικῶς καὶ περιορισμούς τινὰς τῆς ἐξωτερικῆς ἐλευθερίας διὰ νὰ γίνωμεν ἠθικῶς ἐλεύθεροι, δηλαδὴ πραγματικῶς ἐλεύθεροι.

Ἡ αἰσιοδοξία μᾶς παρέχει τὴν αὐτοπεποίθησιν, ὅτι ἡ ἐξέλιξις τῶν ἐθνικῶν, τῶν πολιτικῶν καὶ οἰκονομικῶν μας ζητημάτων ἔχει ἕνα πνευματικὸν νόημα ὡς σκοπὸν καὶ ὅτι ἡ βελτίωσις τῶν κοινωνικῶν σχέσεων προάγει τὴν πνευματικὴν καὶ ἠθικὴν ἀνάπτυξιν τοῦ λαοῦ μας.

Ὁ τρίτος πολιτισμός.

Ἡ ἑλληνικὴ νεότης πρέπει νὰ πιστεύσῃ ὅτι οἱ πολιτισμοὶ ἐδημιουργήθησαν ἐκ τῆς συμπράξεως τῆς αἰσιοδόξου κοσμοθεωρίας μετὰ τῆς ἠθικότητος καὶ ὅτι τὰ στοιχεῖα ταῦτα εἶναι αἱ προϋποθέσεις διὰ τὴν δημιουργίαν τοῦ τρίτου ἑλληνικοῦ πολιτισμοῦ, τὸν ὁποῖον ἡ ἑλληνικὴ νεότης εἶναι ἠθικῶς ὑποχρεωμένη νὰ δημιουργήσῃ.

Ὁ τρίτος ἑλληνικὸς πολιτισμὸς θὰ στηρίζεται εἰς τὰ ἰδανικὰ τοῦ Χριστιανισμοῦ καὶ εἰς τὰς πνευματικὰς ἀξίας τοῦ ἀρχαίου πολιτισμοῦ μας· θὰ εἶναι πολιτισμὸς πραγματολογικὸς, διότι θὰ ἐμπνέεται ἀπὸ τοὺς φυσικοὺς παλμούς τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ, θὰ στηρίζεται δὲ εἰς τὸ δυναμικὸν στοιχεῖον τῆς ζωῆς τῆς πόλεως καὶ εἰς τὸ συντηρητικὸν πνεῦμα τῆς ρωμαντικῆς ἑλληνικῆς ὑπαίθρου, ὅπου ἀναδημιουργεῖται ὑπὸ τὴν πνοὴν τοῦ Νέου Κράτους ὁ Ἕλληνας ἀγρότης. Ἐχει δὲ τὸ ἑλληνικὸν ἔθνος εὐνοϊκὰς προϋποθέσεις, διότι καὶ τὸ κλίμα του εἶναι προνομιοῦχον διὰ τὰς πνευματικὰς ἐξάρσεις καὶ τὸ παρελθόν του εἶναι πλούσιον εἰς πνευματικὰ ἔργα, ἀλλὰ καὶ τὸ παρόν του εἶναι πλημμυρισμένον ἀπὸ τοὺς ὑψηλοτέρους ὀραματισμούς καὶ τοὺς ὠραιότερους πόθους τῆς ἑλληνικῆς ψυχῆς. Ἀλλὰ τὸ μέγα κλασσικὸν παρελθὸν δὲν

ὀμιλεῖ μόνον τοῦ πρὸς τὸ παρόν. Εἶναι ἀνάγκη νὰ δημιουργηθῇ καὶ σύγχρονος πνευματικὴ ζωὴ διὰ νὰ ἐπιτευχθῇ ἡ πνευματικὴ ἐπικοινωνία μετὰ τὸ ἀπώτερον κλασσικὸν παρελθόν, διὰ νὰ ἀναζήσωμεν τὴν ἐπανελληνίσιν τοῦ ἔθνους μας.

Ὁ φυσικὸς ἀρχηγός.

Ὁ Ι. Μεταξᾶς εἶναι ὁ φυσικὸς Ἀρχηγὸς τῆς διαμορφουμένης νέας πολιτικῆς καταστάσεως καὶ ὁ ἐμπνευστὴς τῆς νέας ἐθνικῆς μας κοσμοθεωρίας, διότι **ἔζησε βαθύτατα προσωπικῶς τὴν ἐθνικὴν τραγωδίαν καὶ τὰς ἀτομικὰς δοκιμασίας τῆς πολιτικῆς μας κρίσεως**, ἐνδεδειγμένος καὶ ἱκανὸς νὰ ὀδηγήσῃ τὸ Κράτος καὶ τὸν λαὸν εἰς τὴν ἀπολύτρωσιν ἐκ τῆς περιόδου τῆς ἐθνικῆς καὶ κοινωνικῆς ἀποσυνθέσεως. Οἱ νέοι πρέπει νὰ ἀντιληφθοῦν τὰ σημεῖα τῶν καιρῶν καὶ ἔχουν ὑποχρέωσιν νὰ συνταχθοῦν ὀλοψύχως μετὰ τὸ Κράτος τῆς 4ης Αὐγούστου, τὸ ὁποῖον εἶναι δημιουργικὸν καὶ θὰ ὀδηγήσῃ τὸ ἔθνος εἰς τὴν μεγάλην ἰδέαν, δηλαδὴ τὴν ἐθνικὴν ἀναγέννησιν.

Ἡ νεότης ἐμποτισμένη μετὰ τὸ πνεῦμα τῆς αἰσιοδοξίας καὶ τὴν ἠθικὴν τῆς νέας καταστάσεως ὑπὸ τὴν γενικωτέραν ὀλοκληρωτικὴν καὶ φωτεινὴν κατεύθυνσιν τοῦ Νέου Κράτους ἐφ' ὅλων τῶν ἐκδηλώσεων τῆς κοινωνικῆς ζωῆς, καὶ μετὰ παιδαγωγὸν τὸν Ἀρχηγὸν Ἰωάννην Μεταξᾶν, ἔχουσα συνάμα συνείδησιν τῆς ἱστορικῆς τῆς ἀποστολῆς καὶ ἐξωπλισμένη μετὰ τὴν ἡρωϊκὴν περὶ ζωῆς ἀντίληψιν, θὰ λύσῃ ἐπιτυχῶς τὰ προβλήματα τῆς Ἑλληνικῆς πραγματικότητος, εἴτε πνευματικὰ, εἴτε ἠθικὰ, εἴτε πολιτικὰ καὶ οἰκονομικὰ εἶναι ταῦτα καὶ θὰ ὀδηγήσῃ τὸ ἔθνος εἰς τὸν ἠλιόλουστον δρόμον τῆς ἀναγεννήσεως καὶ τοῦ ἐπανελληνισμοῦ τὸν ὁποῖον ἔταμεν ἡ 4 Αὐγούστου.

Δ. ΚΟΥΣΗΣ
Ἐφηγητὴς τῆς Πολιτικῆς Οἰκονομίας

ΚΛΑΥΔΙΟΥ Β. ΜΠΑΝΤΑΛΟΥΚΑ

Η ΠΕΙΘΑΡΧΗΜΕΝΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ ΩΣ ΠΡΟΪΟΝ ΕΞΕΛΙΞΕΩΣ ΙΔΙΑΣ ΤΗΣ ΦΙΛΕΛΕΥΘΕΡΑΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ

Ἐν τῇ ἱστορίᾳ τῶν λαῶν ὑφίστανται περίοδοι καθ' ἃς ἀνεπαισθήτως ἐν ἀρχῇ, καὶ ὑπὸ τὴν πίεσιν ἱστορικῶν νόμων συνειδητῶς μεταγενεστέρως, οἱ ζωτικοὶ λαοὶ ἐπεξεργάζονται γενικὴν ἢ μερικὴν μεταβολὴν τῶν ἀντιλήψεων καὶ θεσμῶν των. Ἀπέβησαν εὐτυχεῖς ἐκεῖνοι οἵτινες ἀντελήφθησαν τὸ πνεῦμα τῶν περιόδων αὐτῶν καὶ ἐγένοντο οἱ εὐσυνείδητοι ἐργάται καὶ φορεῖς τῆς μεταβολῆς. Μίαν τοιαύτην μεταβατικὴν περίοδον διερχόμεθα ἤδη, ὡς ἀποτέλεσμα ἱστορικῆς ἐξελίξεως τῆς οἰκονομίας.

Εἶναι δὲ ἀποτέλεσμα τοιαύτης ἐξελίξεως πᾶσα κοινωνικὴ μεταβολή, καθόσον μόνον τὰ οἰκονομικὰ γεγονότα κατευθύνουν τὴν κοινωνικὴν πολιτικὴν, δι' ἧς καὶ ἡ ἐξέτασις τῆς ἐξελίξεως τῆς κοινωνικῆς πραγματικότητος θὰ βασισθῇ ἐνταῦθα εἰς τὴν κατ' ἐξοχὴν κοινωνικὴν ἐπιστήμην, τὴν οἰκονομικὴν, ἣτις ἐξετάζει τὸ οἰκονομικὸν γεγονός, ὡς τοῦτο πράγματι ἐκδηλοῦται ἐν τῇ κοινωνίᾳ καὶ οὕτω δύναται νὰ φθάσῃ εἰς ἀποτελέσματα συμφωνοῦντα πρὸς τὴν πραγματικότητα.

Μετὰ τὴν κατάλυσιν τῆς ἀπολυταρχικῆς οἰκονομίας, κατόπιν τῶν μοιραίων ἀγώνων τῶν λαῶν διὰ τὴν ἀπαλλαγὴν των ἀπὸ τὸν φεουδαρχικὸν καὶ τυραννικὸν ζυγόν, ἣτις ἐξεπλήρωσε τὸν ἱστορικὸν αὐτῆς προορισμόν, προέκυψε ἡ φιλελευθέρα οἰκονομία, ὡς ἀπαιτήσις τῆς βαθμιαίως δημιουργηθείσης ἐπεκτάσεως τῶν ἐπικοινωνιῶν, τῶν διεθνῶν συναλλαγῶν καὶ τῶν ἀρχῶν τῆς ἐλευθερίας, ἰσότητος καὶ δικαιοσύνης.

Λέγοντες φιλελευθέραν οἰκονομίαν, ἐννοοῦμεν τὰ δόγματα ἐκεῖνα, ἅτινα θεωροῦν τὸ ἄτομον ἰκανὸν νὰ προβῇ εἰς οἰκονομικὰς δράσεις, ἀνεξαρτήτως πρὸς τὸ περιβάλλον ἐν ᾧ τοῦτο δρά,

ἦτοι πρὸς τὴν δρᾶσιν τοῦ κράτους. Ἐπομένως πρόκειται περὶ μιᾶς κρατικῆς ὀργανώσεως ἰδρυθείσης ἐπὶ τῇ βάσει τῆς ἀρχῆς τῆς μὴ παρεμβάσεως, ἣτις ὅταν ἀποφασίξῃ τὰ παρεμβῆ, εἰς περιπτώσεις ἐσχάτης ἀνάγκης, δὲν δύναται νὰ τὸ πράξῃ παρὰ κατὰ τρόπον ἐπιζήμιον διὰ τὴν ὁλότητα.

Ἐκ τῆς κρατικῆς ἀδιαφορίας διὰ τὰ οἰκονομικὰ ζητήματα ἐπήγαγεν ὁ φιλελευθερισμός, ὅστις, ἐνῶ ἐκ πρώτης ὄψεως φαίνεται βασιζόμενος ἐπὶ τῶν ἀρχῶν τῆς ἐλευθερίας, ἰσότητος καὶ δικαιοσύνης, καταντᾷ ἐν τῇ πράξει μεταγενεστέρως προφανῆς ἀδικία εἰς βάρος ὀρισμένων τάξεων, αἵτινες, λόγῳ τῆς ἐλλείψεως ὀργανώσεως καὶ μέσων ἀντιστάσεως ἴσων πρὸς τὰ τῶν ἰσχυροτέρων οἰκονομικῶς τάξεων, εὐρίσκονται εἰς θέσιν λίαν μειονεκτικὴν ἐναντι αὐτῶν, ἀκριβῶς ἐπειδὴ ὁ φιλελευθερισμὸς θεωρεῖ δίκαιον νὰ τὰς ἐκλαμβάνῃ ἀπάσας ὡς ἴσας, ἀδιαφορῶν διὰ τὰς οἰκονομικῆς φύσεως διαφορὰς, τὰς ἀναφυομένας μεταξὺ των.

Οὕτω, ἀπὸ τῆς ἐμφανίσεως τῆς φιλελευθέρας οἰκονομίας, κατεστράφησαν ἅπαντα τὰ ἀνεγερθέντα ὑπὸ τοῦ ἐργαζομένου λαοῦ ἄχρωματα, κατόπιν ἐργασίας αἰῶνων πρὸς ἰδίαν προστασίαν, ἦτοι τὰ δικαιώματα τοῦ ὀργανώσεσθαι καὶ συνεταιρίζεσθαι, καὶ προέκυψεν ὡς ἐκ τούτου ἐργατικὴ κρίσις. Ἡ νοοτροπία τῆς ἐποχῆς συνοψίζεται εἰς τὴν φράσιν τοῦ Ἀδάμ Σμίθ, ἐν τῷ συγγράμματι του περὶ τοῦ Πλούτου τῶν Ἑθνῶν. «Εἶναι δυσχερὲς ὅταν συναντῶνται πρόσωπα τοῦ αὐτοῦ ἐπαγγέλματος, ἔστω καὶ μόνον διὰ νὰ διασκεδάσουν, νὰ μὴ προετοιμάσουν τί τὸ ἐπιζήμιον διὰ τὸ κοινόν». Τότε ἀκριβῶς ὁ ἐργατικὸς κόσμος ἤρχισεν ἓνα νέον ἀγῶνα, ὅστις φαίνεται ὡς ἐπανάστασις, ἀλλ' ἐν τῇ πραγματικότητι ἦτο μία ἀπαιτήσις κρατικῆς ἐπεμβάσεως. Εἰς τὴν ὑπεροχὴν τῶν ἐργοδοτικῶν ἐνώσεων ἀντεπαρετάχθησαν αἱ ἐργατικαὶ τοιαῦται, ἀποτελέσασαι σὺν τῷ χρόνῳ μεγαλυτέραν δύναμιν, ἱκανὴν νὰ δημιουργήσῃ νέον παράγοντα ἀσταθείας τῆς ἀγορᾶς. Δέον ἐν προκειμένῳ νὰ τοινοσθῇ ὅτι τὸ ζήτημα ἔχει χαρακτῆρα πρὸ παντὸς οἰκονομικὸν καὶ κοινωνικόν, καὶ μόνον ἡ ἐπιδειχθεῖσα ἐναντι αὐτοῦ κρατικὴ ἀδράνεια ἠδυνήθη νὰ δικαιολογήσῃ τὸν ἐκφυλισμόν του εἰς πολιτικὸν ζήτημα. Ἐπομένως «ἡ πάλῃ τῶν τάξεων» δὲν εἶναι αὐθόρμητον αἴσθημα τῶν μαζῶν, ἀλλ' ἐπιβληθὲν εἰς αὐτὰς ἔσωθεν.

Ἡ ἐν τῷ οἰκονομικῷ πεδίῳ ἀπόλυτος ἐλευθερία δὲν δύναται ἐπωφελῶς νὰ συμβάλῃ πρὸς τὸ γενικώτερον συμφέρον, εἰς τὴν λύσιν τῶν οἰκονομικῶν προβλημάτων, τοῦναντίον μάλιστα, ὅπως μᾶς

πείθει μία εξέταση των οικονομικών δικαιωμάτων και των αιτίων αὐτῶν.

Γνωστὸν τυγχάνει κατὰ τίνα τρόπον ἡ βιομηχανικὴ τεχνικὴ πρὸδος ᾠδήγησε μοιραίως εἰς προοδευτικὴν ἀνοδὸν τῶν μεγάλων ἐπιχειρήσεων καὶ συγκέντρωσιν αὐτῶν ὑπὸ μορφήν συνδικάτων, κλπ., μειώνουσα τὰς μεσαίας καὶ μικρὰς ἐπιχειρήσεις, αἵτινες ἀποτελοῦν τὴν ἀπαρχὴν τοῦ συναγωνισμοῦ, ὡς ἐπίσης καὶ εἰς τὴν βαθμιαίαν ὑπεροχὴν τοῦ παγίου ἐπὶ τοῦ κυκλοφοροῦντος κεφαλαίου, ἣτις ἐξησθένεισεν σὺν τῷ χρόνῳ τὴν ἀγορὰν, ἐξουδετερώουσα τὰς αὐτορρυθμιζομένας δυνάμεις τοῦ συναγωνισμοῦ καὶ ὠθοῦσα πρὸς μονοπωλιακοὺς συνασπισμοὺς πρὸς μετριασμὸν τῶν κινδύνων καὶ ἐπαναφορὰν τῆς ἐν τῇ ἀγορᾷ ἰσορροπίας.

Ὡς ἐκ τούτου, ἡ φιλελευθέρη οἰκονομία, πρὸς κατάταξιν τῶν ἀπείρων πραγματικῶν καὶ τοῦ περιβάλλοντος συνθηκῶν, ἐν οἷς ἐμφανίζεται τὸ οἰκονομικὸν φαινόμενον, ἀκίνητοποιεῖται ἐπὶ δύο ἀντιθέτων ἀπόψεων, τὴν τοῦ συναγωνισμοῦ, ὅστις ἐπιδιώκει τὴν ἐξασφάλισιν ὅσον τὸ δυνατόν μεγαλυτέρων κερδῶν καὶ τὴν καταδυνάστευσιν τῶν οἰκονομικῶς ἀσθενεστέρων, καὶ τὴν τοῦ μονοπωλίου, ὅπερ ὑψώνει τὰς τιμὰς συνήθως εἰς βαθμὸν ἀποκλείοντα τὴν κατανάλωσιν εἰς πᾶσαν ἀγοραστικὴν δυνάμιν. Ἐξ αὐτῶν, ἡ πρώτη ἀποτελεῖ ἀποχαλίνωσιν τῆς ἐλευθέρως ἀτομικῆς βουλήσεως, ἡ δὲ δευτέρα ἀποτελεῖ τὴν πλήρη ἄρνησιν τῆς πρώτης. Ἀμφότεραι ἐν τούτοις αἱ ἀπόψεις αὗται ἀναχωροῦν ἐκ τῆς προϋποθέσεως ὅτι ὁ ὑπόλοιπος πληθυσμὸς ἀποδέχεται ἀσυζητητῆ τὴν οἰκονομικὴν κατάστασιν ὡς φυσικῶς ἀμετάβλητον, εἶναι συνεπῶς οὐχὶ μόνον ἐκτὸς τῆς πραγματικότητος, ἀλλὰ καὶ ἀντίθετοι πρὸς τὴν βᾶσιν τῆς φιλελευθέρως οἰκονομίας, τὴν ἀτομικὴν ἐλευθερίαν. Καὶ ἡ ἀντίθεσις αὕτη εἶναι ἀναπόδραστος, καθόσον μόνον παρὰ ἀπομονωμένῳ τελείως ἀτόμῳ δύναται νὰ ὑπάρξῃ ἡ πλήρης ἐλευθερία.

Ἐκτὸς τῶν ἀνωτέρω οἰκονομικῶν ἀντιθέσεων καὶ διακνυμάνσεων, ἡ φιλελευθέρη οἰκονομία, ἰδίως κατὰ τὴν μεταπολεμικὴν περίοδον, παρουσίασε πλείστα εἰσέτι φαινόμενα οἰκονομικῆς ἀναρχίας. Ἡ ἐμφανισθεῖσα ὑπερπαραγωγὴ ἐπέφερον φοβερὰν πτώσιν τῶν τιμῶν, παρ' ὅλην τὴν ὑφισταμένην ὑποκατανάλωσιν. Ἡ μείωσις τῆς ἀγοραστικῆς δυνάμεως τῶν γεωργῶν ἐπέφερε ἀνισορροπίαν εἰς τὰς τιμὰς γεωργικῶν καὶ βιομηχανικῶν προϊόντων. Ἐξ ἄλλου ἢ κατὰ τὸν Εὐρωπαϊκὸν πόλεμον ἐπιστράτευσις τῶν ἐργατικῶν χειρῶν, ἡ μετατροπὴ πλείστων βιομηχανικῶν εἰς πολεμικὰς καὶ

ἢ αὐξήσις τῆς παραγωγῆς ὑπὸ τῶν μὴ μετασχόντων τοῦ πολέμου κρατῶν πρὸς ἱκανοποίησιν τῶν ἀναγκῶν τῶν ἐμπολέμων, ἐπέφερον ὑπερβολικὴν ὑψωσιν τῶν τιμῶν. Εἰς τὴν ἀναρχίαν ταύτην δύναται νὰ προστεθῇ καὶ ἡ μικρὰ εἰσαγωγὴ συναλλάγματος ἐκ τοῦ ἐξαγωγικοῦ ἐμπορίου καὶ ἡ συσσώρευσις τῶν πολυτίμων μετάλλων εἰς ὠρισμένα μόνον κράτη, λόγῳ τοῦ ὅτι τὰ μὲν ἦσαν κυρίως παραγωγοί, ἐνῶ τὰ δὲ κυρίως καταναλωταὶ καὶ ὀφειλέται λόγῳ δανείων καὶ ἐπανορθώσεων, αἵτινες ἐδημιούργησαν ἀφ' ἐνὸς συναλλαγματικὰς δυσχερείας καὶ ἀφ' ἑτέρου σοβαρὰς διαταραχὰς ἐν τῇ διεθνεί οἰκονομίᾳ.

Συνέπεια πάντων τούτων ἦτο ἡ ἐμφάνισις κατὰ τὸ 1929 παγκοσμίου οἰκονομικῆς κρίσεως, ἣτις δυστυχῶς δὲν δυνάμεθα νὰ εἴπωμεν ὅτι παρήλθεν, ἢ ἐπιλεγόμενη κρίσις τοῦ κράτους καὶ ἡ νέα πολιτικοοικονομικὴ διαμόρφωσις μεγάλων τινῶν χωρῶν. Αἱ ἐκδηλώσεις αὗται, εἶναι φανερὸν ὅτι εἶναι καὶ αἱ τελευταῖαι τῆς κρίσεως τῆς φιλελευθέρως οἰκονομίας.

Ἐπόμενον ἦτο ὅθεν νὰ καταρρεύσουν τὰ παλαιὰ στηρίγματα καὶ νὰ ἐπιδιώκεται παντοῦ ἡ ἀνοικοδόμησις, ἄλλοτε μὲν μετὰ πλήρους συνειδήσεως τῶν σκοπῶν καὶ τῶν μέσων, ἄλλοτε δὲ προχείρως καὶ κατὰ τύχην ἢ διὰ συμπτωματικῶν συμβιβασμῶν.

Τινὲς τῶν οἰκονομολόγων ὑποστηρίζουν ὅτι δύναται νὰ ἐφαρμοσθῇ ἡ φιλελευθέρη οἰκονομία, ἀλλὰ μόνον διεθνῶς, καθόσον τὸν διὰ τῆς συγκεντρώσεως ἐξαφανισθέντα συναγωνισμὸν θ' ἀντικαταστήσῃ ὁ διεθνῆς τοιοῦτος καὶ θὰ παύσῃ ἡ ἐθνικὴ ὑποπαραγωγὴ ἣτις προέρχεται ἐξ ἐδαφολογικῶν καὶ κλιματολογικῶν συνθηκῶν, ἐκάστη δὲ χώρα θὰ παράγῃ καλλιτέρας ποσότητος καὶ μικροτέρου κόστους προϊόντα, αὐξανομένης οὕτω τῆς καταναλώσεως, ἣτις θὰ ὑπερκαλύψῃ τὴν λεγομένην σήμερον ὑπερπαραγωγὴν.

Παρὰ τὸ ἀναμφισβήτητον ὅμως τῶν πλεονεκτημάτων τούτων, ἡ πραγματοποίησις τοιαύτης οἰκονομίας προσκόπτει εἰς τὰ διαφορετικὰ συμφέροντα καὶ τὴν διάφορον οἰκονομικὴν ἀνάπτυξιν τῶν κρατῶν, διὰ τῆς μὴ παραγωγῆς εἰδῶν πρώτης ἀνάγκης, καλυπτόντων τὴν κρατικὴν αὐτάρκειαν καὶ ὡς ἐκ τούτου ἀποκλειόντων ἐνδεχόμενον ἀποκλεισμὸν ἐν περιπτώσει πολέμου, αὐξήσιν τῆς τοπικῆς ἀνεργίας, ἀχρηστοποίησιν τῶν παγίων κεφαλαίων, κλπ.

Ἀληθὲς εἶναι ὅτι κατὰ τοὺς τελευταίους χρόνους παρατηρεῖται ἔντασις τῆς παρεμβάσεως τοῦ κράτους πρὸς ρυθμίσιν τῆς οἰκονομίας του, ἀλλ' αὕτη εἶχε σκοπὸν καὶ ἀποτέλεσμα τὴν πρόληψιν

μεγάλων ἀδικιών, χωρίς να θίγη την βάση του φιλελευθερισμοῦ, τὸν ἀτομικισμόν. Σήμερον ὅμως σὺν τῷ χρόνῳ ἀπανταχοῦ ἐπιβάλλεται ἡ ἀνάγκη τῆς κρατικῆς ἐπεμβάσεως, οὐχὶ μόνον ὑπὸ μορφήν κηδεμονίας ἀλλὰ καὶ ὡς ρύθμισις τῶν οἰκονομικῶν δυνάμεων.

Παρατηρεῖται ἐν τούτοις ὅτι ἐκ τῆς γενέσεως καὶ ἐξελίξεως τῆς φιλελευθέρου οἰκονομίας ἐξεπήδησεν ὡς ἀντίδρασις κατὰ τοῦ ἀκράτου ἀτομικισμοῦ ὁ ἀκράτος κοινωνισμός, διὰ τῆς ὑλιστικῆς σοσιαλιστικῆς οἰκονομίας, ἣτις εἶναι προῖον λογικῆς ἀφαιρέσεως, ἐπιβληθεῖσα βία μόνον ἐπὶ μικροῦ σχετικῶς τμήματος τῆς διεθνούς οἰκονομίας καὶ ὑπὸ διάφορον τῆς θεωρητικῆς μορφήν. Ἄλλ' ἡ ὑλιστικὴ σοσιαλιστικὴ οἰκονομία, κατὰ τὸν Μποντιέν, εἶναι ἰδεῶδες τοῦ φανταστικοῦ κόσμου, οὐχὶ πραγματικότης. Ἐν ἐκάστη χρονικῇ περιόδῳ οἱ ἄνθρωποι δημιουργοῦν τὸ ὄνειρον μιᾶς νέας πολιτείας, ἣτις συνήθως εἶναι οὐτοπιστικῆ. Μεταξὺ τῶν κυριωτέρων ἐκπροσώπων τοιούτων θεωριῶν ὑπῆρξαν οἱ Πλάτων, Μόρους, Καμπέ, Ὅουεν, Φουριέ, Σαιν Σιμόν, Μπελαμι καὶ Λένιν. Ἀπὸ τοῦ πρώτου μέχρι τοῦ τελευταίου ἐκτυλίσσεται ἡ ἄλυσσος τῶν οὐτοπιῶν, καὶ τὸ μόνον ὅπερ ἐπραγματοποίησε τὸ ρωσσικὸν πείραμα εἶναι ἡ σφυρηλάτησις ἐνὸς νέου κρικοῦ.

Ἐν τῇ ἐφαρμογῇ, τὸ ἀκράτον τοῦ ἀτομικισμοῦ καὶ τοῦ κοινωνισμοῦ οὐδέποτε πραγματοποιοῦνται, εἶναι ἀπλῶς δύο ἀντίθετοι πόλοι, δύο κατευθύνσεις πρὸς ἃς τείνει ἐκάστοτε ἡ κοινωνικὴ πολιτικὴ. Ἐκαστον σύστημα εὐρίσκειται εἰς μίαν βαθμίδα τῆς κλίμακος τῆς ὀδηγούσης ἀπὸ τὸν ἀτομικισμόν εἰς τὸν κοινωνισμόν καὶ τὰνάπαλιν.

Μετὰ τὴν χρεωκοπίαν τῆς φιλελευθέρου καὶ τῆς ὑλιστικοσοσιαλιστικῆς οἰκονομίας ἡ ὁδὸς πρὸς τὴν πειθαρχημένην τοιαύτην δὲν ἀποτελεῖ ἀπλῶς λύσιν ἐπιβεβλημένην, ἀλλὰ καὶ τὴν μόνην ἀπομένουσαν. Ἡ πειθαρχημένη οἰκονομία κληρονομεῖ καὶ ἀπὸ τὰς δύο προηγουμένας πᾶν ὅ,τι ζωτικὸν εἰς αὐτὰς ὑπῆρχεν.

Ἀρχομένης τῆς δευτέρας εἰκοσιπενταετηρίδος τοῦ παρόντος αἰῶνος, ἡ πειθαρχημένη οἰκονομία, ὡς λογικὸν καὶ ἀνθρώπινον προῖον τῆς ἱστορικῆς ἐξελίξεως τοῦ παρελθόντος αἰῶνος, ἤρchiσε νὰ λαμβάνη διαστάσεις διαρκῶς εὐρύτερας. Καθιεροῖ ἐν τρίτον κοινωνικὸν σύστημα, ἀντιτιθέμενον πρὸς τε τὸν κεφαλαιοκρατισμόν καὶ τὸν κομμουνισμόν, κυμαινόμενον μεταξὺ ἀτομικισμοῦ καὶ κοινωνισμοῦ καὶ ζητοῦν τὴν ἀνεύρεσιν τοῦ ὀρθοτέρου ἐκασταχοῦ μέσου ὄρου. Οὐχὶ μόνον θεωρητικῶς ἀλλὰ καὶ πρακτικῶς ἡ μεταβολὴ αὕτη διττὴν ἔχει τὴν πηγὴν. Ἐμφανίζεται ἀφ' ἐνὸς μὲν ὡς ἀντίδο-

τον κατὰ τῶν ἐκ τοῦ ὑλιστικοῦ σοσιαλισμοῦ ἀπογοητεύσεων εἴτε κατὰ τῶν ἐξ αὐτοῦ ἐπαναστατικῶν κινδύνων, ἀφ' ἑτέρου δὲ ὡς ἀντίδρασις κατὰ τῆς ἀναρχίας τοῦ κεφαλαιοκρατικοῦ ὑπερατομιστικοῦ φιλελευθερισμοῦ. Ἀπὸ τὸ δεύτερον σύστημα λαμβάνει τὸν σεβασμὸν πρὸς τὴν ἐλευθερίαν τῶν ἐργαζομένων πολιτῶν, τὴν παραδοχὴν τῆς ἰδιωτικῆς πρωτοβουλίας, ὑπὸ τὴν βασικὴν ἀρχὴν ὅτι τὰ δικαιώματα τοῦ ἀτόμου τελειώνουν ἐκεῖ ὅπου ἄρχονται τὰ τοῦ συνόλου, ὡς καὶ τὴν ἀρχὴν τῆς ἀτομικῆς ἰδιοκτησίας, ἐν τῇ ἐννοίᾳ τῆς ἐξυπηρετήσεως τοῦ συνόλου, καθόσον δέχεται ὅτι αὕτη συμπληρῶνει τὴν ἀνθρωπίνην προσωπικότητα. Ὁ Ζίντ λέγει ὅτι τὸ ἄτομον δὲν εἶναι ἰδιοκτήτης διὰ τὸν ἑαυτόν του, ἀλλὰ διὰ τὴν κοινωνίαν.

Ἀπὸ τὸ πρῶτον σύστημα λαμβάνει ἡ πειθαρχημένη οἰκονομία τὴν ὑποχρεωτικὴν συνεταιριστικὴν ὀργάνωσιν, τὴν ἀρχὴν τῆς αὐτοπειθαρχίας τῶν ἐργαζομένων κατὰ τὴν ὀργάνωσιν καὶ συστηματοποίησιν τῆς παραγωγῆς, ἀλλὰ καὶ τὸν ἀπλοῦν ἔλεγχον. Ὁ Φιλίπποβιτς παοατηρεῖ ὅτι ἡ ἐλευθερία καὶ ἡ ἐπέμβασις, ὁ καταναγκασμὸς ἐν τῇ οἰκονομικῇ πολιτικῇ, δὲν εὐρίσκονται ἐν ἀντιθέσει, ἀλλ' ἐν συνεχεῖ ἀλληλοσυμπληρῶσει.

Ἡ σύγχρονος ἐποχὴ ἔπαυσε νὰ εἶναι στατικὴ, κατέστη πλέον δυναμικῆ. Ἄριστον πολίτευμα, λέγει Ἕλλην τέως πολιτικός, εἶναι ἐκεῖνο ὅπερ ἰσορροπεῖ τὰ δύο οὐσιώδη σύστατικά στοιχεῖα τῆς ἀνθρώπινης ζωῆς, τὸ ἄτομον καὶ τὴν ὁμάδα, καὶ τὰ στοιχεῖα ὑπάρξεως αὐτῶν, τὴν ἐλευθερίαν καὶ τὴν πειθαρχίαν, τὸ δικαίωμα καὶ τὴν ὑποχρέωσιν, τὴν μονάδα καὶ τὸ σύνολον.

Ἡ πειθαρχημένη οἰκονομία στηρίζεται ἐπὶ σχεδίου ἐκ τῶν προτέρων συντεταγμένου καὶ καθορίζοντος τὰς λεπτομερείας τῆς ρυθμίσεως ὀλοκλήρου τῆς οἰκονομικῆς ζωῆς. Πρὸ τῆς λήψεως ὀρισμένου μέτρου πρὸς ρύθμισιν μιᾶς δυσαρέστου οἰκονομικῆς ἐκδηλώσεως, ἐξετάζεται ποία θὰ εἶναι ἡ ἀντανάκλασις τοῦ μέτρου τούτου, οὐχὶ μόνον εἰς τὸν κλάδον εἰς ὃν συντελεῖται ἡ παρέμβασις, ἀλλὰ καὶ εἰς ὀλόκληρον τὴν οἰκονομίαν, οὐχὶ μόνον εἰς τὸ παρόν, ἀλλὰ καὶ εἰς τὸ μέλλον, οὐχὶ μόνον ἄμεσον, ἀλλὰ καὶ ἔμμεσον.

Σήμερον ζῶμεν εἰς μίαν μεταβατικὴν περιόδον. Ἡ σημερινὴ κοινωνία, εἰς ἀπάσας αὐτῆς τὰς ἐκδηλώσεις, παρουσιάζει ἓνα χαρακτηριστικὸν, οὐχὶ μόνον ὑποστηριζόμενον ὑπὸ τοῦ κράτους, ἀλλὰ καὶ ἐπιβαλλόμενον. Εἶναι πλέον φανερόν ὅτι ὁ συλλογικὸς χαρακτήρ, ὅστις περιέβαλεν ὅλας τὰς ἐκφάνσεις τῆς κοινωνικῆς ζωῆς θὰ περιβάλῃ καὶ τὴν οἰκονομίαν. Τὸ μέλλον τῶν κρατῶν εὐ-

ρίσκεται εις τὴν ὁδὸν ταύτην. Αἱ σημεριναὶ συνθήκαι τῆς ἐθνικῆς οἰκονομίας εἶναι ὄριμοι διὰ τὴν νέαν κρατικὴν μορφήν, ἣτις ἐπιδιώκει νὰ ὀργανωθῆ κατὰ τρόπον καθιστῶντα ἑαυτὴν ἑκπρόσωπον καὶ ἐκδήλωσιν ἀπασῶν τῶν οἰκονομικῶν καὶ παραγωγικῶν δυνάμεων τῆς χώρας.

Ὅπου οἱ νόμοι τῆς φιλελευθέρου οἰκονομίας δὲν δύνανται νὰ ἔχουν ὡς ἀποτέλεσμα τὴν μεγαλυτέραν παραγωγικότητα τῆς ἐθνικῆς οἰκονομίας, οὔτε τὴν κοινωνικὴν εἰρήνην, ἐκεῖ ἐπεμβαίνει ρυθμιστικῶς τὸ κράτος. Ἐπεμβαίνει πρὸς δημιουργίαν αὐτῶν τῶν προϋποθέσεων καὶ διὰ νὰ ἐπιτρέψῃ τὴν ἄσκησιν τῆς ἑναρμονιστικῆς καὶ θεραπευτικῆς ἐπιδράσεως τῶν οἰκονομικῶν νόμων, δι' ὀλιγωτέρων ἐν τῷ μέτρῳ τοῦ δυνατοῦ ταλαντεύσεων διὰ τὴν κοινωνικὴν ὁλότητα. Ὁ Ὀλιβιὲ Μαρτέν μάλιστα παραδέχεται ὅτι ἡ πειθαρχημένη οἰκονομία εἶναι προσπάθεια ὀρθολογικῆς ὀργανώσεως τῆς παραγωγῆς καὶ τῆς κατανομῆς.

Ἡ ἀρχὴ τῆς πληρωμῆς εἰς τοὺς ἐργαζομένους ἡμερομισθίους ἐξασφαλίζουσα ἕν ἐλάχιστον ὄριον συντηρήσεως, εἶρε, κατὰ τὸν Ν. Φωτήλαν, τὴν ἱστορικὴν τῆς δικαίωσιν εἰς ἀπάσας τὰς κοινωνίας τοῦ συγχρόνου πολιτισμοῦ, οὐχὶ μόνον διότι ἐνσαρκώνει μίαν τῶν σπουδαιότερων κατακτήσεων τῆς ἐργαζομένης ἀνθρωπότητος καὶ τοῦ πνεύματος τῆς κοινωνικῆς δικαιοσύνης, ἀλλὰ καὶ διότι αὐτὴ ἡ ὑπόστασις μιᾶς συγχρόνου συναλλακτικῆς οἰκονομίας ἀπεδείχθη ὅτι δὲν θὰ ἦτο ἐπὶ μακρὸν χρόνον δυνατὴ, ἐὰν δὲν ἐξασφαλιζέτο ἡ ἀνθρωπίνη καὶ ὁλονὲν ἀνθρωπινωτέρα διαβίωσις τῶν μισθωτῶν, δι' ἀναλόγον τινὸς ἐκάστοτε μειώσεως τῶν εἰσοδημάτων τοῦ κεφαλαίου.

Πρὸς μίαν τοιαύτην οἰκονομίαν βαδίζει μοιραίως καὶ ἡ Ἑλλάς. Αὕτη συντελεῖται βάσει τῶν ἑλληνικῶν οἰκονομικῶν καὶ κοινωνικῶν συνθηκῶν, βάσει τῆς ἑλληνικῆς πραγματικότητος. Ἡ Ἑλλάς ἀπὸ τριετίας καὶ ἄνευ κοινωνικῶν κλονισμῶν, ἐπραγματοποίησεν ἀληθῆ ἐπανάστασιν κατὰ τῆς οἰκονομικῆς, ἠθικῆς καὶ πολιτικῆς ἀναρχίας καὶ ἀποσυνθέσεως, εὐρισκομένη ἤδη μεταξὺ τῶν πρωτοπόρων κρατῶν εἰς τὴν ἀναδιοργάνωσιν αὐτὴν τοῦ κράτους, τῆς ὁποίας ὁ ἥλιος τὴν ἀναζωογονεῖ. Οὕτω βαδίζομεν πρὸς ἕνα νέον Ἑλληνικὸν πολιτισμὸν καὶ μίαν συγχρονισμένην πολιτείαν.

ΚΛΑΥΔΙΟΣ Β. ΜΠΑΝΤΑΛΟΥΚΑΣ

ΑΝΤΩΝΙΟΥ Π. ΣΠΗΤΕΡΗ

ΠΤΥΧΙΟΥΧΟΥ ΟΙΚΟΝΟΜ. ΕΜΠ. ΚΑΙ ΠΡΟΞΕΝΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΛΟΥΒΑΙΝ (ΒΕΛΓΙΟΥ)

ΘΕΩΡΗΤΙΚΑΙ ΑΡΧΑΙ ΜΙΑΣ ΠΛΙΤΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΑΥΤΑΡΚΕΙΑΣ

Ἐν τῶν κυριωτέρων θεμάτων τὰ ὁποῖα σήμερον ἀπασχολοῦν τὴν οἰκονομικὴν πολιτικὴν τῆς Κυβερνήσεως, εἶναι καὶ τὸ τῆς οἰκονομικῆς αὐταρκείας τῆς χώρας.

Ἀπὸ τὴν ἀρχαιότητα ἤδη ἡ σκέψις τῆς αὐταρκείας τῆς πόλεως, ἀψησάκει τὸν Ἀριστοτέλην, ὅστις ὑπεστήριξε ὅτι ἡ «πόλις» καθίσταται τελεία κοινωνία ὅταν δύναται μόνη τῆς νὰ ἐπαρκέσῃ εἰς τὰς διαφόρους ἀνάγκας τῆς. Συναντῶμεν ἐπίσει τὰς αἰτίας μιᾶς πολιτικῆς αὐταρκείας εἰς τὴν περὶ Πολιτείας ἀντίληψιν τοῦ Πλάτωνος, ὁ ὁποῖος ὅμως καταλήγει εἰς τὴν πραγματοποίησιν κράτους ἐφαρμόζοντος κλειστὴν οἰκονομίαν.

Ἡ τάσις πρὸς αὐτάρκειαν ἤρχισε νὰ ἐκδηλοῦται σαφέστερον ἀπὸ τῆς ἐμφανίσεως τῶν ἐμποριοκρατικῶν θεωριῶν, αἵτινες, ἐν ἀντιθέσει πρὸς τὰς φιλελευθέρου τοιαύτας, παραβάλλονται πρὸς τὰς συγχρόνους περὶ αὐταρκείας θεωρίας. Ἡ βάση τῶν θεωριῶν αὐτῶν ἦτο : ἐθνικὸς προστατευτισμὸς πρὸς ἐπίτευξιν κρατικῆς ἰσχύος καὶ μεγαλυτέρας κοινωνικῆς εὐδαιμονίας. Ἀργότερον ὁ οἰκονομολόγος Λιστ βασίζει τὸ σύστημά του ἐθνικῆς οἰκονομίας ἐπὶ τοῦ δασμολογικοῦ προστατευτισμοῦ, καὶ τῆς ἀναπτύξεως τῆς ἐθνικῆς παραγωγῆς, ὑποτασσομένων τῶν ἀτομικῶν συμφερόντων εἰς τὸν ὑπέριστατον σκοπὸν τῆς αὐτονομίας καὶ τῆς ἰσχύος τοῦ ἔθνους.

Ἐξελισσομένης τῆς οἰκονομίας ἐν τῷ πλαισίῳ τοῦ φιλελευθερισμοῦ, ἐπῆλθε σὺν τῷ χρόνῳ συγκέντρωσις τῶν κεφαλαίων, τόσον εἰς ὄρισμένον ἀριθμὸν ἀτόμων ὅσον καὶ κρατῶν. Τὸ φαινόμενον τῆς αὐταρκείας ἐκδηλοῦται τότε ὡς φυσικὴ συνέπεια ἀντιδράσεως κατὰ τῆς συγκεντρώσεως ταύτης καὶ ὡς ἱστορικὴ ἐξέλιξις τῆς οἰκονομίας. Σήμερον παρατηροῦμεν ὅτι αἱ ἐσωτερικαὶ καὶ ἐξωτερικαὶ συνθήκαι ὠθοῦν τοὺς Κυβερνῶντας, ἰδίᾳ ἀδικημένων καὶ ἐνδεῶν χωρῶν, πρὸς

οικονομικήν πολιτικήν, τείνουσαν πρὸς ὅσον τὸ δυνατόν μεγαλυτέραν ἀπελευθέρωσιν τοῦ κράτους ἐκ τῶν δεσμῶν οἱ ὅποιοι τὸ ὑποδουλῶνουν οἰκονομικῶς καὶ πολιτικῶς εἰς ἰσχυρὰς χώρας. Ἡ αὐτάρκεια ὅθεν βασίζεται ἐπὶ οἰκονομικῶν, πολιτικῶν καὶ ψυχολογικῶν προϋποθέσεων, εἶναι δὲ φυσικὴ συνέπεια μιᾶς πειθαρχημένης οἰκονομίας καὶ ζωτικῆ ἀνάγκῃ διὰ λαοὺς οἱ ὅποιοι ἐπιθυμοῦν τὴν εὐημερίαν, τὴν ἀνεξαρτησίαν καὶ τὴν δύναμιν τῆς χώρας των.

Ἐκείνο τὸ ὅποιον κυρίως ἐπιδιώκει ἡ πολιτικὴ τῆς αὐταρκείας εἶναι ἡ ἀντιμετώπισις ὑπὸ τοῦ Κράτους τὸσον τῶν τακτικῶν, ὅσον καὶ τῶν ἐκτάκτων ἀναγκῶν, πρὸς ἐξασφάλισιν τῆς ὑπάρξεώς του διὰ τῶν μέσων ἅτινα διαθέτει ἐκ τοῦ ἰδίου αὐτοῦ ἐδάφους, ἐξασφαλίζον οὕτω τὴν βελτίωσιν τῆς ἐσωτερικῆς παραγωγῆς καὶ καταναλώσεως τῶν προϊόντων του ἐν τῇ ἐσωτερικῇ ἀγορᾷ. Τὸ οἰκονομικὸν τοῦτο σύστημα τείνει νὰ ἐλευθερώσῃ τὴν χώραν ἐκ τῆς ἐξαρτησεώς της ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ. Τόσον ἐν καιρῷ εἰρήνης, ὅσον καὶ ἐν καιρῷ πολέμου, αἱ συνέπειαι τῆς τοιαύτης πολιτικῆς δὲν εἶναι δυνατόν παρὰ νὰ εἶναι λίαν ὠφέλιμοι διὰ τὴν χώραν ἣτις τὴν ἐφαρμόζει. Ἐκτὸς τῆς οἰκονομικῆς ἀνεξαρτησίας, ἡ ὁποία ἔχει ὡς ἐπακόλουθον καὶ τὴν πολιτικὴν τοιαύτην, προστίθενται καὶ πλεῖστα ἄλλα ὠφέλη. Βελτιοῦνται οἱ ὅροι τῆς ἐργασίας, ἐπιτυγχάνονται συμφερότεροι τιμαὶ τῶν προϊόντων, μειοῦται ἡ ἀνεργία, καὶ γενικῶς ἐπέρχεται ἐντατικὴ ἐκμετάλλευσις ὅλων τῶν ζωτικῶν παραγωγικῶν δυνάμεων τῆς χώρας. Ἐκτὸς τῶν ἀνωτέρω πλεονεκτημάτων, διὰ τῆς αὐταρκείας ἐξασφαλίζεται, ἐν καιρῷ πολέμου, ὁ ἀνεφοδιασμός τῆς χώρας, ἀποφενγομένου ἐνὸς ἀποκλεισμοῦ ἢ ἐνὸς ὑποσιτισμοῦ.

Ἐξετάσωμεν ἤδη δι' ὀλίγων τὰς διαφορὰς προϋποθέσεις πρὸς ἐφαρμογὴν μιᾶς πολιτικῆς αὐταρκείας. Αὕτη ἐφαρμόζεται μόνον εἰς τὰ ὑπὸ πειθαρχημένην οἰκονομίαν κράτη, καθ' ὅσον τὰ ὑπὸ κοινοβουλευτισμὸν διατελοῦντα δυσχερῶς δύνανται νὰ ἐφαρμόσουν πολιτικὴν οἰκονομικῆς αὐταρκείας, λόγῳ τοῦ ὅτι ἡ διοικητικὴ λειτουργία ἐπηρεάζεται καὶ ὑποτάσσεται εἰς τὴν νομοθετικὴν, ἣτις ἀντιπροσωπεύει τὸν κομματισμὸν καὶ τὴν δημαγωγίαν. Τοῦναντίον τὰ ὀλοκληρωτικὰ κράτη, ὀδηγούμενα ἀπὸ σταθερὰν καὶ ἐνιαίαν κατεύθυνσιν, δύνανται νὰ ἐπιφέρουν τὰς ἀναγκαίας μεταβολὰς εἰς τὴν παραγωγικὴν πολιτικὴν ὡς καὶ εἰς τὴν συναλλαγματικὴν καὶ ἐν γένει οἰκονομικὴν ζωὴν. Ἐπίσης δύνανται νὰ προδιαθέσουν τὸ καταναλωτικὸν κοινὸν πρὸς ὑποστήριξιν τῶν ἐθνικῶν προϊόντων δι' ἀναλόγου προπαγάνδας, ἣτις θὰ οὐντελέσῃ εἰς τὴν δημιουργίαν συνειδήσεως, καὶ οὕτω

θὰ τονωθῇ ἡ κρατικὴ προσπάθεια πρὸς ἐκμετάλλευσιν ὅλων τῶν παραγωγικῶν δυνάμεων τῆς χώρας καὶ ἀντικατάστασιν διὰ νέων ἐφευρέσεων καὶ νέων συνθετικῶν προϊόντων, τῶν πρώτων ὑλῶν καὶ οἰκονομικῶν ἀγαθῶν ἅτινα δὲν κατέχει.

Διὰ χώρας ὡς ἡ Ἑλλάς, ἣτις δὲν εἶναι κάτοχος ἀποικιακοῦ συγκροτήματος ἐκ τοῦ ὁποίου νὰ προμηθεύεται πρώτας ὕλας καὶ τρόφιμα καὶ εἶναι γεωλογικῶς καὶ οἰκονομικῶς πτωχὴ, μόνον εἰς ὠρισμένους κλάδους τῆς παραγωγῆς δύνανται νὰ ἐφαρμοσθῇ ἡ πολιτικὴ αὕτη. Ἀναγκαῖαι προϋποθέσεις πρὸς τοῦτο εἶναι :

- α) ἡ τεχνικὴ παραγωγικὴ πρόοδος
- β) ἡ ἐξέυρεσις καὶ χρησιμοποίησις νέων ἐνεργειῶν
- γ) ἡ ὀρθολογικὴ ὀργάνωσις τῆς βιομηχανίας καὶ γεωργίας.

Πρὸς τὴν κατεύθυνσιν ταύτην βαδίζει σήμερον τὸ Κράτος τῆς 4ης Αὐγούστου, καὶ ἤρχισε τὴν ἀναδημιουργικὴν του πορείαν ἀπὸ τὴν κυριωτέραν πλουτοπαραγωγικὴν Ἑλληνικὴν πηγὴν, τὴν γεωργίαν, ὅπου ἐνέτεινε τὴν καλλιέργειαν, ἀξιοποίησε τὸ ἔδαφος, ἐφαρμόζει προοδευτικῶς βελτιωμένας μεθόδους καλλιέργειας καὶ κατανομῆς τῶν καλλιεργειῶν κλπ. Καὶ τοιουτοτρόπως, διὰ νὰ ἀναφέρωμεν ἓνα μόνον παράδειγμα, βλέπομεν μεθ' ἱκανοποιήσεως ὅτι ἐντὸς τοῦ διαρρευσαντος τριετοῦς χρονικοῦ διαστήματος πλησιάζομεν πρὸς τὴν πλήρη αὐτάρκειαν.

ΑΝΤ. Π. ΣΠΗΤΕΡΗΣ

ΑΝΔΡ. ΓΥΦΤΑΚΗ

ΣΥΜΒΟΛΗ ΕΙΣ ΤΟ ΟΙΚΟΔΟΜΗΜΑ ΤΩΝ ΑΡΧΩΝ ΤΟΥ ΝΕΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ

Ἡ μεταβολὴ τῆς 4ης Αὐγούστου 1936 εἰς τὸν τρόπον τῆς διακυβερνήσεως τῆς χώρας ἀποτελεῖ ἀναμφισβητήτως τὸ σπουδαιότερον γεγονός τῆς μεταπολεμικῆς ζωῆς τῆς Ἑλλάδος. Δὲν εἶναι συνεπῶς ὑπερβολὴ ἂν τὴν γενομένην μεταβολὴν χαρακτηρίσωμεν ὡς ἱστορικὴν, λαμβανομένων ἰδίως ὑπ' ὄψιν τῶν συνθηκῶν ὑφ' ἃς συνετελέσθη καὶ τῶν σκοπῶν οἱ ὁποῖοι ἐξ ἀρχῆς ἐτάχθησαν ὅπως ἐκπληρωθῶσιν. Μὲ τὴν 4ην Αὐγούστου συνδέεται ἡ ἐπανάστασις κατὰ τῶν φθοροποιῶν δυνάμεων τοῦ μέχρι τότε κρατοῦντος συστήματος τοῦ κοινοβουλευτισμοῦ, εὐρισκομένου εἰς χεῖρας ἐκείνων οἱ ὁποῖοι ἐπὶ μακρὰν σειρὰν ἐτῶν κατώρθωνον διὰ τῆς ἐπιβολῆς τῆς ὑλικῆς τῶν δυνάμεως νὰ παρακάθηνται, πάντοτε οἱ αὐτοί, εἰς τὰς πολυκρότους καὶ πολυώρους συζητήσεις τῶν δύο νομοθετικῶν σωμάτων, καὶ ἡ ἀντεπανάστασις κατὰ τῶν κομμουνιστικῶν ἀντιλήψεων καὶ ἰδεῶν αἱ ὁποῖαι ἐπρέσβευον τὴν ἀνατροπὴν τῶν θεμελίων τῆς Ἑλληνικῆς ζωῆς. Ἡ σημασία τῆς ἐπαναστάσεως εἶναι δι' ἡμᾶς μεγαλυτέρα τῆς ἀντεπανάστασεως, διότι ἀνέκαθεν ἐπιστεῦομεν ὅτι κομμουνιστικὸς κίνδυνος δὲν ὑφίστατο ἐν Ἑλλάδι εἰς ἣν ἔκτασιν παρ' ὀρισμένων ὑπεστηρίζετο. Ὁ κίνδυνος εὐρίσκατο εἰς τὸν «σκουριασμένον» μηχανισμόν τοῦ κοινοβουλευτισμοῦ συνεπεία τοῦ ὁποίου ἠπειλεῖτο μία βαθύτερα ἐθνικὴ σῆψις καὶ κατάρουσις παντὸς ὅ,τι ἠδύνατο νὰ θεωρηθῆ ὡς ἠθικὸν καὶ ὠραῖον. Τὸ ἔργον συνεπῶς τὸ ὁποῖον ἀνελήφθη νὰ ἐκπληρωθῆ ἀπὸ τὸ Νέον Κράτος εἶναι ἔργον μακρᾶς προοπτικῆς καὶ ἀνωτέρας πνοῆς. Δὲν εἶναι μόνον ἔργον καταστροφῆς τῶν ἐστιῶν τῆς μόλυνσεως, ἀλλὰ καὶ ἔργον ἀνασυγκροτήσεως, ἀνασυνθέσεως καὶ δημιουργίας τῶν νέων ἀξιῶν ἐπὶ τῶν ὁποίων νὰ ἐδρασθῆ ἡ μέλλουσα πολιτικὴ, κοινωνικὴ καὶ οἰκονομικὴ ζωὴ τῆς χώρας.

Τὴν ἐποχὴν ταύτην, ὁπότε συμπληροῦται τριετία ἀπὸ τῆς γενο-

μένης μεταβολῆς, ὁ Ἑλληνικὸς λαὸς πρέπει νὰ γνωρίσῃ ἐν γενικαῖς γραμμαῖς πρὸς ποίας κατευθύνσεις στρέφονται αἱ προσπάθειαι τοῦ ἀρχηγοῦ τῆς κυβερνήσεως κ. Ι. Μεταξᾶ καὶ τῶν συνεργατῶν του.

Ὁ κ. Πρωθυπουργὸς εἶχε τὴν εὐκαιρίαν νὰ τονίσῃ ἐπανειλημμένως ὅτι ἀνωτέρα σκέψις του εἶναι νὰ θέσῃ τὰς βάσεις ἐνὸς αὐτοτελοῦς πολιτισμοῦ μὲ καθαρὰς ἑλληνικὰς ἀξίας καὶ παραδόσεις, πολιτισμοῦ τοῦτέστιν ἀπηλλαγμένου τοῦ τεχνοκρατισμοῦ τῆς Δύσεως καὶ τοῦ ραγιαδισμοῦ τῆς Ἀνατολῆς. Τοῦτον ἀπεκάλεσε Τρίτον Ἑλληνικὸν Πολιτισμόν. Ἀλλὰ διατὶ παρέστη ἀνάγκη θεμελιώσεως ἐνὸς Νέου Πολιτισμοῦ καὶ ποῖον ἐν ἀδραῖς γραμμαῖς τὸ περιεχόμενον του ;

Οὐδενὸς διαφεύγει τὴν ἀντίληψιν ὅτι ἡ σύγχρονος ἐποχὴ ἀποτελεῖ μίαν τῶν κρισιμωτέρων ἐξ ὅσων ποτὲ ἐγνώρισεν ὄχι μόνον ἡ Ἑλλάς, ἀλλὰ καὶ ὁλόκληρος ἡ ἀνθρωπότης. Αἱ αἰτίαι δέον ν' ἀναζητηθοῦν εἰς πολλὰς συνθήκας, ἀναγομένας τόσον εἰς τὴν σύγχρονον ὅσον καὶ εἰς παλαιότερας ἐποχάς, καὶ ἐκ τῶν ὁποίων ὡς βασικαὶ δέον νὰ θεωρηθοῦν τὸ πνεῦμα τοῦ φιλελευθερισμοῦ καὶ ἡ τεραστία τεχνικὴ ἐξέλιξις τῶν νεωτέρων ἰδίως χρόνων.

Ὁ φιλελευθερισμὸς, ἀναπτυχθεὶς εἰς τὴν Γαλλίαν καὶ τὴν Ἀγγλίαν κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ παρελθόντος αἰῶνος, ταχύτατα κατέκτησε τὴν ἀνθρωπότητα καὶ ἀπετέλεσε τὴν βάσιν τῆς ὀργανώσεως τῶν κοινωνιῶν ἐπὶ ἓνα περίπου αἰῶνα. Μία νέα φιλελευθέρα πνοὴ κατέρριψε τὸ προηγούμενον κοινωνικὸν οἰκοδόμημα, τὸ ὁποῖον, παρὰ τὰ ἐλαττώματά του, εἶχε τὸ μέγα πλεονέκτημα ὅτι ἐστηρίζετο ἐπὶ κεντρικῶν τινων ἀρχῶν ὡς πρὸς τὸν τρόπον τοῦ ζῆν καὶ τὰς περὶ τοῦ κόσμου ἀντιλήψεις. Ὁ φιλελευθερισμὸς ἠγνόησε τὰς ἀξίας τοῦ παρελθόντος, διακόψας οὕτω τὸ νῆμα τῆς ἱστορικῆς συνοχῆς καὶ διέπλασε νέον κόσμον ἰδεῶν στηριζομένων εἰς τὴν ἐφευρεθεῖσαν «μηχανήν», διὰ τῆς ὁποίας κατέστη δυνατὴ ἡ ἀπὸ πάσης ἀπόψεως βελτίωσις τῆς ἐξωτερικῆς μορφῆς τῶν ἀτόμων καὶ τῶν κοινωνιῶν. Ἡ ὀργανικὴ περὶ κοινωνίας ἀντίληψις ὑπεχώρησε πρὸ τῆς νέας μηχανικῆς—ὕλιστικῆς ἀντιλήψεως. Τὸ ποσὸν ὀντικατέστησε τὸ ποιὸν καὶ ἡ ὑποδούλωσις εἰς τὸν ὑλικὸν κόσμον τὴν πνευματικὴν τοῦ ἀνθρώπου ἀπελευθέρωσιν. Τὸ Ἑλληνικὸν πνεῦμα, πνεῦμα κατ' ἐξοχὴν ὀργανικόν, τείνον εἰς μίαν συνεχῆ ἐναρμόνισιν τοῦ ὑλικοῦ καὶ τοῦ πνευματικοῦ κόσμου καὶ εἰς τὸ ἄτομον καὶ εἰς τὸ σύνολον, ἐλησμονήθη πρὸ τῶν «εὐκολιῶν» τῆς ζωῆς τὰς ὁποίας προσέφερον αἱ νέαι θεωρίαι.

Τοιοιουτρόπως, ὑπὸ τὴν οὐσιώδη καὶ ἀποφασιστικὴν ἐπίδρασιν

τοῦ φιλελευθερισμοῦ καὶ τεχνοκρατισμοῦ, διεμορφώθη ἡ νεωτέρα ἐποχὴ μὲ τὰ τρία θεμελιώδη αὐτῆς γνωρίσματα : Τὸν ἀτομικισμόν, τὴν τεχνοκρατίαν καὶ τὸν οἰκονομισμόν. Ἡ Ἑλλάς εἰς τὸ ρεῦμα τῶν γενικωτέρων τούτων ἀνεξίξεων δὲν ἠδυνήθη νὰ παραμείνῃ ἀμέτοχος. Τὸ νέον Εὐρωπαϊκὸν «ἐμπόρευμα», τὸ ἀποκληθὲν φιλελευθερισμός, εἰσήχθη ἀνεξελέγκτως καὶ ἤρχισε τὴν καταστροφικὴν του ἐπίδρασιν ἐπὶ τοῦ ὀργανισμοῦ τῆς Ἑλληνικῆς κοινωνίας, τὴν ἐκδηλωθεῖσαν βασικῶς, κατὰ τὸ παρελθόν, πρὸς δύο κατευθύνσεις: εἰς τὰς ἀτέρμονας συζητήσεις τῶν ποικιλομόρφων ἀντιπάλων παρατάξεων εἰς τὸν τομέα τῆς πολιτικῆς ζωῆς καὶ εἰς τὴν ἠθικὴν, ὑπὸ εὐρεῖαν ἔννοιαν, σῆψιν εἰς τὸν τομέα τῆς οἰκονομικῆς καὶ κοινωνικῆς ζωῆς.

Ἐναντίον, ὅθεν, τῆς καταστροφικῆς ταύτης ἐξελίξεως τῆς Ἑλληνικῆς ζωῆς ὀρθοῦται τὸ καθεστὼς τῆς 4ης Αὐγούστου. Τὸ ἐγγείρημα εἶναι τολμηρὸν καὶ τὸ νέον οἰκοδόμημα τὸ ὁποῖον πρέπει νὰ κτισθῆ ἀπαιτεῖ ἀληθῶς κολοσσιαίας προσπαθείας. Ἡ μηχανικὴ—ὕλιστικὴ ἐξέλιξις τῆς νεωτέρας ἐποχῆς ἐπέβαλεν ἰδίαν «λογικὴν» προσμετρήσεως τῶν ἀξιών, τὴν «μηχανικὴν λογικὴν», ἐναντίον τῆς ὁποίας πρέπει ν' ἀντιταχθῆ μία νέα ἰσχυρότερα καὶ πλέον σύμφωνος πρὸς τὴν ὀργανικὴν πραγματικότητα τῶν κοινωνιῶν. Οὐδεμία ἐπανάστασις ἐπέτυχε τοῦ σκοποῦ της, ἐφ' ὅσον δὲν ἠδυνήθη νὰ ὀλοκληρώσῃ τὴν διαδοχὴν ταύτην. Ἡ μεταβολὴ τῆς 4ης Αὐγούστου, ὡς ἐπανάστασις καὶ ἀντεπανάστασις, σκοπὸν ἔχει ν' ἀνατρέψῃ τὴν «μηχανικὴν λογικὴν» τῆς ἐποχῆς μας καὶ ταύτην ν' ἀντικαταστήσῃ διὰ μιᾶς «ὀργανικῆς λογικῆς», τῆς ὁποίας κύριον περιεχόμενον εἶναι ἡ ἐπιβολὴ τοῦ κοινωνικοῦ ἐπὶ τοῦ ἀτομικοῦ συμφέροντος εἰς πᾶσαν ἐκδήλωσιν τῆς ζωῆς.

Ἡ ἐπιβολὴ τῶν νέων τούτων «ὀργανικῶν» περὶ τῆς ζωῆς ἀντιλήψεων ἀποτελεῖ ἀκριβῶς τὸν ἀκρογωνιαῖον λίθον ἐκείνου τοῦ ὁποῖου ἀποκαλεῖται Τρίτος Ἑλληνικὸς Πολιτισμός. Τὸ Νέον Κράτος, συνεπῶς, δὲν μιμεῖται ξένα συστήματα καὶ δὲν μεταφτυεῖ μέτρα, ἀλλαγοῦ ἐφαρμοζόμενα, εἰς τὴν Ἑλλάδα. Στήριζει τὴν ὑπόστασίν του εἰς τὰς αἰωνίας Ἑλληνικὰς ἀξίας καὶ ἀντλεῖ εἰς τὴν ἀνεξάντλητον πηγὴν ἡ ὁποία λέγεται Ἑλληνικὸν πνεῦμα καὶ Ἑλληνικὴ Ἱστορία. Εἰς τὰς ὕλιστικὰς τάσεις τῆς ἐποχῆς μας ἀντιτάσσει τὰς ἀκαταλύτους πνευματικὰς καὶ ἠθικὰς ἀρετὰς αἱ ὁποῖαι ἐδημιούργησαν μέγαρα Ἔθνη καὶ ὑπερόχους Πολιτισμούς. Τοῦ ἀτομικοῦ συμφέροντος προτάσσει τὸ κοινωνικὸν συμφέρον ἐπὶ τοῦ ὁποίου θὰ θεμελιωθῆ ἡ ἐπιβλητικὴ ἀρχὴ τῆς Κοινωνικῆς Ἀλληλεγγύης. Τὴν θεωρητικὴν ἐλευθερίαν τοῦ ἀτόμου τὴν ὁποίαν κατὰ κόρον ἐσάλπισεν ὁ φιλελευθερισμός, πραγματι-

κῶς ἀνύπαρκτον, θέλει ν' ἀντικαταστήσῃ διὰ μιᾶς ἀνωτέρας πραγματικῆς ἐλευθερίας. Κανονικὴ κατανομὴ τοῦ ἐθνικοῦ εἰσοδήματος, κοινωνικὴ δικαιοσύνη, ἐκπαίδευσις, ἐξύψωσις τῆς ἐννοίας τῆς ἐργασίας, τῆς οἰκογενείας καὶ τῆς θρησκείας, εἶναι ἀσφαλεῖς ὁδοὶ ὀδηγοῦσαι εἰς τὴν ἀπόκτησιν τῆς ἐλευθερίας ταύτης.

Ἦδη ἀπὸ τῆς ἐπιούσης τῆς 4ης Αὐγούστου τὸ δύσκολον ἔργον τῆς ἀνασυγκροτήσεως τῆς χώρας ἤρχισε πραγματοποιούμενον καὶ δείγματα τοῦ νέου κύκλου εἰς τὸν ὁποῖον εἰσῆλθεν ἡ Ἑλλάς εἶναι τὰ διάφορα μέτρα τὰ ληφθέντα πρὸς ὀφθίμους κεφαλαιωδῶν τιμῶν ζητημάτων τῆς Ἑλληνικῆς ζωῆς (ἐκπαίδευσις, φορολογικαὶ διαρρυθμίσεις, συλλογικαὶ συμβάσεις ἐργασίας, ὕψωσις τῶν ἀμοιβῶν τῶν ἐργαζομένων, ἀποτελεσματικὴ καταπολέμησις τοῦ κομμουνισμοῦ, κ. τ. λ.). Πολλὰ βεβαίως ἀπομένουν πρὸς πραγματοποίησιν, τὰ ὁποῖα καὶ χρόνον μακρὸν ἀπαιτοῦν καὶ ἐγγυτέραν ἔρευναν τῆς Ἑλληνικῆς πραγματικότητος.

Τοιαῦται, κατὰ γενικωτάτας γραμμάς, εἶναι αἱ ἐπιδιώξεις τοῦ Νέου Κράτους, ἐμπεποτισμένου μὲ Ἑλληνικὴν, ὀργανικὴν ἀντίληψιν τῆς ζωῆς. Αἱ μεγάλαι ὅμως ἱστορικαὶ μεταβολαί, ἀπαιτοῦν, ὡς ἐλέγχθη, μεγάλας προσπαθείας καὶ χαλυβδίνην θέλησιν ὄχι μόνον ἐκ μέρους τῶν κυβερνῶντων ἀλλὰ καὶ ἐκ μέρους τῶν κυβερνωμένων. Οἱ Ἕλληνες πολῖται καλοῦνται ν' ἀναπτύξουν τὴν ἀρίστην καλὴν θέλησιν καὶ ν' ἀγαπήσουν τὴν μεγάλην προσπάθειαν χάριν τοῦ γενικωτέρου ἐθνικοῦ καὶ κοινωνικοῦ συμφέροντος. Ἀλλὰ καὶ ἡ Κυβέρνησις ἀναζητεῖ καὶ θ' ἀναζητήσει εἰς τὸ προσεχὲς μέλλον μὲ μεγαλύτερον ἐνδιαφέρον μεταξὺ τῶν νέων Ἑλλήνων ὅλους ἐκείνους οἱ ὁποῖοι, ἐμπνεόμενοι ἀπὸ τὰς ἰδικὰς της ἀρχάς, εἶναι εἰς θέσιν νὰ τεθοῦν εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τῶν μεγάλων σκοπῶν της. Ἀκόμη καὶ μία ἐπιστροφάουσις, «ἐπιστροφάουσις δυναμικότητων», ἀνεξαρτήτως ἡλικίας καὶ κοινωνικῆς θέσεως, οὐσιώδη θὰ προσέφερε συμβολὴν εἰς τὴν ὀλοκλήρωσιν τοῦ ἔργου τῆς 4ης Αὐγούστου.

Τὰς βαρύτερας ὅμως ὑποχρεώσεις τόσον ἀπέναντι τοῦ ἀρχηγοῦ τῆς Κυβερνήσεως ὅσον καὶ ἀπέναντι τῆς πατρίδος καὶ τῆς ἱστορίας ὑπέχει ἡ Ἑλληνικὴ Νεολαία, εἰς αὐτὴν ἀνήκει τὸ μέλλον τῆς χώρας, εἰς αὐτὴν θὰ παραδοθῆ ἡ συνέχεια τῆς μεγάλης προσπαθείας. Αἱ βαρεῖαι εὐθύναι προϋποθέτουν καὶ ἀνάλογα ἠθικὰ ἀναστήματα, τὰ ἐπιβλητικὰ οἰκοδομήματα ἰσχυρὰ θεμέλια. Ἀκριβῶς μάλιστα τὸ ἰδιαίτερον ἐνδιαφέρον τοῦ πρωθυπουργοῦ διὰ τὴν ὀργάνωσιν τῆς Ἑλληνικῆς Νεολαίας καταδεικνύει ὁποῖαν σημασίαν οὗτος ἀποδίδει εἰς τὴν

νεότητα ἢ ὁποία, διὰ κάθε χώραν, ἀποτελεῖ τὴν χαραγγὴν τῆς ζωῆς καὶ τὴν ἐλπίδα τοῦ μέλλοντος. Ὅπισθεν τῆς ὀργανώσεως τῆς Νεολαίας διαφαίνεται ἡ μεγάλη ἐπιθυμία τοῦ Ἀρχηγοῦ τῆς Κυβερνήσεως ὅπως ἴδῃ μίαν Ἑλλάδα ἀναγεννωμένην ἐκ θεμελίων. Εἰς τοὺς κόλπους τῆς νεότητος θ' ἀναζητηθοῦν τὰ αὐριανὰ ἡγετικά στοιχεῖα τὰ ὁποῖα θ' ἀναλάβουν νὰ συνεχίσουν τὴν μεγάλην ἐθνικὴν μας κληρονομίαν. Μεταξὺ τῶν νέων ὀλοκλήρου τῆς Ἑλλάδος καὶ οὐχὶ ὠρισμένων προνομιούχων περιφερειῶν, ὡς ἐγένετο ἄλλοτε, θὰ ἐκλεγοῦν ἐκεῖνοι οἱ ὁποῖοι θὰ παρουσιάσουν, οὐχὶ τὸν περισσότερον πλοῦτον, ἀλλὰ τὴν ἀνωτέραν φυσικὴν καὶ πνευματικὴν δυναμικότητα διὰ νὰ τεθοῦν ἐπὶ κεφαλῆς τῆς οἰκονομικῆς, κοινωνικῆς καὶ πολιτικῆς ζωῆς τῆς χώρας. Οὕτως ἐπιτυγχάνεται ἡ ἀπαρχὴ τῆς ὀλοκληρώσεως τοῦ κύκλου τῆς φυσιολογικῆς διαδοχῆς τῶν κοινωνικῶν ἀξιών πρὸς τὸ μέγιστον κοινωνικὸν ὄφελος. Ὁ πρωθυπουργὸς διὰ λόγων καὶ δι' ἔργων ἀπέδειξε τὸ ἐνδιαφέρον του πρὸς τὴν Νεότητα. Ἄς ἀποδείξῃ καὶ αὐτὴ μὲ τὴν σειράν της ὅτι θὰ καταστῇ ἀνταξία τῶν προσδοκιῶν τοῦ Ἐθνικοῦ Κυβερνήτου καὶ τῆς Πατρίδος. Ὡς καθοδηγητὰς ἔχει δύο ἰσχυροτάτους προβολεῖς: Τὴν ὑπέροχον κληρονομίαν τῆς πατρίδος μας καὶ τὸν Ἐθνικὸν Κυβερνήτην Ἰωάννην Μεταξᾶν.

ΑΝΔΡ. Π. ΓΥΦΤΑΚΗΣ

ΛΟΥΚΑ Π. ΒΟΥΛΓΑΡΗ

Δικηγόρου

ΣΚΕΨΕΙΣ ΚΑΙ ΚΡΙΣΕΙΣ

ΕΠΙ ΤΗΣ 3ΗΣ ΕΠΕΤΕΙΟΥ ΤΗΣ 4ΗΣ ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ 1936

Συμπληροῦται μετ' οὐ πολὺ τριετία ἀφ' ἧς ὁ Μέγας Ἐθνικὸς Κυβερνήτης Ἰωάν. Μεταξᾶς τῇ ἐπινεύσει καὶ τῆς Α. Μ. τοῦ λαοφιλοῦς Βασιλέως μας Γεωργίου Β' ἀνέλαβε τὴν ἡνία τῆς διακυβερνήσεως τῆς χώρας, ἄνευ κοινοβουλευτικῶν δεσμεύσεων

Ἀπὸ τὰς ἐξαγγελθείσας προγραμματικὰς κατευθύνσεις καὶ τὴν ἐκδηλωθεῖσαν μέχρι σήμερον τοῦλάχιστον μεγαλειώδη ἐθνικὴν ἀναδημιουργίαν εἰς ὅλας τὰς ἐκφάνσεις τῆς ζωῆς τοῦ ἔθνους, δικαίως δύναται νὰ θεωρηθῇ ἡ ἡμέρα αὕτη ὡς τὸ ξύπνημα τῆς ἑλληνικῆς ψυχῆς. Καὶ λέγομεν ξύπνημα τῆς ἑλληνικῆς ψυχῆς, διότι ἀτυχῶς εἶναι γνωστὸν εἰς ποῖον κατάντημα εἶχε φθάσει πρὸ τῆς 4ης Αὐγούστου 1936 τὸ ἔθνος μας ἀπὸ τοὺς ὀξείς καὶ ἄνευ οὐδενὸς χαλινοῦ αἰσχροῦς κομματικῶν ἀνταγωνισμῶν. Εἶνε γνωστὸν ὅτι ποικιλόμορφοι καὶ ὑπουλοὶ ἐχθροὶ τῆς ὑπάρξεως τῆς Ἑλληνικῆς Πατρίδος, εἶχον ὑποσκάψει τὸ ἐθνικὸν οἰκοδόμημα, ὥστε νὰ μὴ ὑπελείπετο ἢ ἡ παραμικρὰ προσπάθεια, ἵνα μεταβληθῇ ἡ Ἑλλάς, ἡ κοίτις τοῦ πολιτισμοῦ τῆς ἀνθρωπότητος, εἰς Ἴσπανίαν ἢ Μεξικόν, σφαδάζουσα ὑπὸ τὸ πέλημα τῆς ἐθνικῆς διαιρέσεως καὶ ἀλληλεξοντώσεως. Ἡ δὲ ἐλευθέρα ζωὴ τοῦ ἔθνους μας ἢ ποτισθεῖσα μὲ ποταμοὺς αἱμάτων τῶν ἐνδόξων προγόνων μας, ν' ἀπολεσθῇ διὰ παντός. Ἐκινδυνεύσαμεν πράγματι νὰ διαλυθῶμεν καὶ ὡς φυλὴ καὶ ὡς ἔθνος καὶ νὰ ὑποταχθῶμεν εἰς κατωτέρους λαούς. Ὑπὸ τὰς τραγικὰς αὐτὰς συνθήκας τοῦ ἔθνους πᾶσα γνησία ἑλληνικὴ ψυχὴ, ἢ ἡ λαίλαψ αὕτη δὲν ἠδυνήθη νὰ παρασύρῃ, δικαίως διηρωτάτο, μήπως ἄραγε ἐξεφυλίσθη διὰ μέσου τῶν αἰῶνων τοῦ πα-

ΝΕΑ ΠΟΛΙΤΙΚΗ»

ρελθόντος ή άθάνατος έλληνική φυλή, ήτις ύπῆρξεν ή πηγή του παγκοσμίου φωτός και τὸ λίκνον του σημειοῦ πολιτισμοῦ τῆς ἀνθρωπότητος ; Μήπως ή ζωικότης της έξ άκατανικήτων φυσιολογικῶν ὄρων φερομένη, εκάμφθη πλέον και επέκειτο μοιραῖον τὸ τέλος της και ή έξαφάνισίς της εκ του προσώπου τῆς γῆς ;

Εἰς τοιοῦτον σημείον ἐθνικῆς κατασχύνης και άπογοητεύσεως περιήγαγε τὴν ἀγαπητὴν μας Πατρίδα ή κομματικὴ φαυλότης τῶν πρὸ τῆς 4ης Αὐγούστου 1936 καταστάσεων τῆς δῆθεν κοινοβουλευτικῆς διακυβερνήσεως τῆς χώρας μας.

Ἐπὶ ἓν σχεδὸν ἔτος με ὑπομονὴν και σύνεσιν ἀπίστευτον ὁ μέγας συμφιλιωτῆς Βασιλεὺς ἡμῶν Γεώργιος Β', προσεπάθησε νὰ ἐπαναφέρῃ τοὺς ἐκτροχιασθέντας ἰθύνοντας Ἑλληνας, εἰς τὴν εὐθείαν ἐθνικὴν ὁδόν. Πᾶσα ὁμως τοιαύτη προσπάθεια ἐστάθη ἀτυχῶς ἀδύνατον νὰ καρποφορήσῃ. Καὶ τότε, ἀνεφάνη ὁ Μέγας Ἐθνικὸς Κυβερνήτης Ἰωάννης Μεταξᾶς, ὅστις τῇ συγκαταθέσει του Βασιλέως ἀνέλαβε τὴν ἀπόλυτον ἐξουσίαν τῆς διακυβερνήσεως τῆς χώρας με κεντρικὸν ἄξονα τὴν ἐθνικὴν ἀναγέννησιν και ἀναδημιουργίαν του παραπαίοντος και σεσαθρωμένου κοινωνικοῦ μας Κρατικοῦ ὀργανισμοῦ. Ἀγῶνα πολυμέτῳπων και σκληρὸν πρὸς ὅλας τὰς κατευθύνσεις τῆς ἐθνικῆς ζωῆς.

Και δὲν ἤργησαν ν' ἀναφανοῦν τὰ θαυμαστὰ ἀποτελέσματα του ἔργου τούτου. Ἡ τάξις ἀπεκατεστάθη πλήρως. Αἱ κοινωνικαὶ διαταραχαὶ ἐκόπασαν και ἐξηφανίσθησαν. Ἐθνικὴ γαλήνη παντοῦ ἐπεκράτησεν Ἰσοπολιτεία και ἐφαρμογὴ τῶν νόμων έξ ἴσου πρὸς ὅλους ἐμπεδώθη. Κοινωνικὴ πρόνοια διὰ τους δυστυχοῦντας ἐλήφθη, προστασία δὲ τῶν ἐργαζομένων και τελεία έξαφάνισις τῆς ἀνεργίας ἐπετελέσθη. Ἀφ' ἐτέρου ή ὀργάνωσις τῆς ἐθνικῆς ἀμύνης τῆς χώρας κατ' ἀξιοθαύμαστον γοργότητα συνετελέσθη μέχρι τοιοῦτου σημείου τελειότητος ἀναλόγως τῶν ὑπαρχόντων οικονομικῶν πόρων, ὥστε ή Ἑλλὰς ν' ἀποτελῇ ἀναμφισβητήτως ὑπολογήσιμον παράγοντα εἰρήνης ἐν τῇ Ἑγγυῆς Ἀνατολῇ, ἀγαπητὴ εἰς τοὺς φίλους της και σεβαστὴ εἰς τοὺς ἐχθρούς της. Τὰ ἐθνικὰ ἰδανικὰ ἀνεπτέρωθησαν, σύμπνοια δὲ και ἐθνικὴ ἀλληλεγγύη και πατριωτικὸς ἐνθουσιασμός ἐνεπνεύσθη εἰς τὴν Νεολαίαν του ἔθνους. Ἡ ἐργασία προστατεύε-

ται. Αἱ δεινοπαθοῦσαι τάξεις τῶν ἀγροτῶν, τῶν ὑπαλλήλων ἐν γένει και τῶν ἐργατῶν ἔτυχον τῆς εὐεργετικῆς μερίμνης και προστασίας του Κράτους ἀνευ προηγουμένου. Διὰ τοῦτο δὲ εἶνε λίαν δεδικαιολογημένος ὁ Πανελλήνιος συναγερωμὸς ὑπὲρ τῆς μετὰ τὴν 4ην Αὐγούστου 1936 ἐλληνικῆς πραγματικότητος.

Ἡ ἱστορικὴ αὐτὴ ἡμέρα ἀπετέλεσε σταθμὸν εἰς τὴν ζωὴν και τὴν ἱστορίαν του ἔθνους μας, διότι ἔθεσε τέρμα ὀριστικὸν εἰς τὸν δρόμον τῆς ἐθνικῆς κατασχύνης και τῆς ὀλοκληρωτικῆς καταστροφῆς. Εἶνε μία προσπάθεια τιτάνειος ἐνσαρκοῦσα τὴν ἐλληνικὴν ψυχὴν, ήτις διὰ μέσου τῶν αἰῶνων τῆς μακρᾶς ἱστορίας του ἔθνους, ἐμεγαλοῦργησε και ἀνέδειξε τὴν Ἑλληνικὴν φυλὴν εἰς μίαν τῶν πρώτων τῆς γῆς. Διὰ τοῦτο οἱ ἐπωμισθέντες τὸς εὐθύνας μιᾶς τοιαύτης μεγαλειώδους ἐθνικῆς προσπάθειας εἶνε ἄξιοι τῆς πανελληνίου εὐγνωμοσύνης.

Μόνον ἐθελουφλοῦντες και ἀνιάτως ἐθισθέντες εἰς τὴν κομματικὴν δουλείαν του παρελθόντος, κοπτόμενοι δῆθεν ὑπὲρ τῶν λαϊκῶν ἐλευθεσιῶν, αἵτινες οὐδέποτε ἐπροστιάτησαν εἰς τὰ προηγηθέντα κοινοβουλευτικὰ καθεστῶτα, μένουν ἀκόμη με κλειστὴν τὴν καρδίαν των, ἀπὸ τὴν συντελούμενην ἐθνικὴν ἀναγέννησιν.

Ὁ ἐργαζόμενος ἐλληνικὸς λαὸς ὅστις οὐδέποτε ἔσχεν ἄμεσον ἰδιαιτέρον συμφέρον ἂν ἐκυβέρνα ὁ Α ἢ ὁ Β τῆς μιᾶς ἢ τῆς ἄλλης κομματικῆς παρατάξεως, ἀλλὰ μόνον ἐπλήρωνε πάντοτε τὰ σπασμένα, πανηγυρίζει τὴν λαμπρὰν ταύτην ἐπέτειον με τὴν καρδιά του διὰ τὴν ἀπελευθέρωσιν του ἀπὸ τὰ δεσμὰ τῆς κομματικῆς δουλείας, ἀλλὰ και διὰ τὸ συντελούμενον ἐθνικὸν μεγαλεῖον.

Εἶνε καθῆκον ὄθεν παντὸς ἔλληνας, και δὴ ἀνεξαρτήτως κομματικῆς ἀποχρώσεως, νὰ προσέλθῃ πιστὸς στρατιώτης εἰς τὸν μέγαν ἀγῶνα του ἐθνικοῦ τούτου ἔργου και τὸν ἐνισχύσῃ κατὰ δύναμιν. Εἶνε ἀνάγκη νὰ σφίξῃ τὴν καρδιά του και νὰ λησμονήσῃ τοὺς ἀμαρτωλοὺς δεσμούς του ἐκείνους, εἰς οὓς ἄθελά του ἢ καλῇ τῇ πίστει ἴσως παρεσύνη, και ν' ἀκούσῃ τὴν φωνὴν τῆς ἐλληνικῆς του συνειδήσεως. Ὑπάρχει δὲ τόσον εὐρὸν πεδίον ἀναδειξεως πάσης εὐγενοῦς θελήσεως

μέσα στὸ πλαίσιον τῆς ἐλληνικῆς ἀναδημιουργίας, ὥστε πᾶσα καθυστέρησις ν' ἀποτελῇ ἔγκλημα.

Ἐπὶ τούτοις πιστεύομεν ἀφ' ἑτέρου, ὅτι οἱ ἀναλαβόντες τὴν ἐθνικὴν ἀναδιοργάνωσιν, δὲν εἶνε δυνατόν νὰ παρεῖδον ὅτι τὸ μέχρι τῆς 4ης Αὐγούστου 1936 Κρατικὸν καὶ Κοινωνικὸν οἰκοδόμημα, δὲν διέφερε καὶ πολὺ τῆς «Κόπρου τοῦ Αὐγείου» καὶ ὅτι ἡ ἀποκάθαρσις αὐτοῦ καὶ ἡ δημιουργία ἐνὸς νέου ὕγιους ἐλληνικοῦ πολιτισμοῦ, στηριζομένου ἐπὶ τῶν ἀρχῶν τοῦ ἀθανάτου ἐλληνικοῦ πνεύματος, δὲν εἶνε δυνατόν νὰ εἶναι ἔργον ἐνὸς μόνου ἀνθρώπου, οὔτε καὶ μόνου τῶν ἀνθρώπων τῆς ἀπολύτου ἐμπιστοσύνης του, ε ς οὐ; ὡς ἦτο φυσικὸν ἀπειτάθη τὸ πρῶτον ὁ ἐπωμισθεὶς τοσοῦτον σοβαρὰς εὐθύνας Κυβερνήτης Ἰωάννης Μεταξᾶς. Εἶνε ὅθεν ἀνωτέρα ἐθνικὴ ἐπιταγή, ἵνα πέριξ τοῦ μεγάλου ἀρχηγοῦ ἀνευρεθῶσι καὶ συσπειρωθῶσιν ἅπαντες οἱ νέοι ἐκεῖνοι Ἕλληνες, οἵτινες, ὡς σεβόμενοι ἑαυτούς, πραγματικὰ παρέμειναν ἄφθαρτοι ἀπὸ τὸ ἀμαρτωλὸν κομματικὸν παρελθόν, οἱ οὐδέποτε παύσαντες νὰ πιστεύωσιν εἰς τὰ ἐθνικὰ ἰδανικὰ καὶ ἀνιδιοτελῶς ἀποβλέποντες, πρὸς τὴν ἐξυπηρέτησιν τῶν ἀνωτέρων σκοπῶν τῆς ἐθνικῆς ἀναδημιουργίας, ἦν πράγματι κατὰ τὰς ἐξαγγελθείσας προγραμματικὰς ἀρχάς, συμβολίζει ἡ 4η Αὐγούστου 1936. Οἱ νέοι οὗτοι ὄριμοι Ἕλληνες ἀσφαλῶς ὑπάρχουν, διότι ἂν πιστεύσωμεν ὅτι ἐξέλιπον, τότε ἀσφαλῶς ἐγήρασεν ἡ φυλὴ μας καὶ ὑπόκειται εἰς διάλυσιν. Τούτους δὲν μᾶς περιμένει ὁ χρόνος νὰ τοὺς ἀναμῆνωμεν νὰ προέλθωσιν ἀπὸ τὴν κατ' ἀξιεπαινον πράγματι ρυθμὸν καὶ τόνον διαπαιδαγωγουμένην νεολαίαν.

Εἶναι, ἐπιτραπήτω ἡμῖν νὰ φρονοῦμεν, τὸ πρῶτιστον μέλημα τῶν ἰθυνόντων ν' ἀνευρεθῶσιν τὰ ἐθνικὰ ταῦτα στοιχεία ἐκ τῶν ὠρίμων ἤδη Ἑλλήνων, ἅτινα θ' ἀποτελέσουν τὸ ἐκλεκτὸν ἐκεῖνο ἐπιτελεῖον πέριξ τοῦ ἀρχηγοῦ διὰ τὴν ἐκβάθρων ἀναδιοργάνωσιν τῆς ζωῆς τοῦ Ἔθνους καὶ τοῦ Κράτους.

Πᾶσα ὡς πρὸς τὸ κεφαλαῖῳδες τοῦτο ζήτημα ὀλιγορία, ζημιώνει ἀπείρως τὴν μεγαλειώδη ἐθνικὴν προσπάθειαν καὶ καθιστᾷ ταύτην ἔρμαιον πάσης ἐν τῷ μέλλοντι ἀπροόπτου καὶ ἀντιθέτου ἐθνοφθόρου πνοῆς.

ΛΟΥΚΑΣ Π. ΒΟΥΛΓΑΡΗΣ

Γ. Ι. ΡΟΥΜΑΝΗ ΔΙΚΗΓΟΡΟΥ

Η ΝΕΑ ΕΛΛΑΣ (1)

Ἐκεῖ ὅπου ἦτο ἐξηπλωμένον τὸ βαθύ σκοτός φῶς ἄπλετον σκορπίζεται. Ἐκεῖ ὅπου ἡ λύπη καὶ ἡ κατῆφεια εἶχον στήσει τοὺς θρόνους τῶν ἡ χαρὰ καὶ ἡ αἰσιοδοξία κυβερνοῦν. Καὶ ὅπου ἀπελπισμοί, κλαυθμοὶ καὶ ὄδυρμοι ἐγέμιζον τὸν ἀέρα τῶρα ἀλλαγαμοὶ ἐνθουσιασμῶν τὸν δονοῦν. Ἡ Ἑλλάς ζῆ. Ἡ Ἑλλάς ἀναγεννᾶται. Ἡ Ἑλλάς θαυματουργεῖ. Δὲν θὰ ἔφθανε λοιπὸν μόνον τὸ γεγονός ὅτι ἔσθυσαν τὰ ἐγκληματικὰ ἐκεῖνα πάθη; Δὲν εἶναι ἀρκετὸν νὰ πείσῃ περὶ τῆς ριζικῶς παρατηρουμένης ἀλλαγῆς, τὸ ὅτι ἡ κλασσικὴ πλέον Ἑλληνικὴ διχόνοια ἐξηφανίσθη; Ποῦ ἡ λύσσα τῆς; Ποῦ τὰ θύματά τῆς; Καὶ πῶς τὸ μεγαλύτερον θῦμα τῆς, ἡ Ἑλλάς δλόκληρος δηλαδὴ, δὲν ψυχορραγεῖ; Ἄλλ' αὐτὸ τὸ συνεχῆς ψυχορράγημα ἦτο ἡ βαθυτέρα ἐκνοποίησης διὰ τοὺς εὐγενεῖς ἐκεῖνους ἰσρεῖς τῆς κομματικῆς σκοπίμου διαμάχης. Ὅποια εὐτυχία ὅμως τώρα! ἡ Ἑλλάς τῶν ἐμφυλίων σπαραγμῶν, χώρα ἀγάπης! Τὸ Κράτος—ἐχθρὸς τοῦ Λαοῦ—τώρα κράτος στοργῆς. Καὶ ἡ ἀναρχομένη καὶ ἄπιστος κοινωνία τῆς χθὲς τώρα πειθαρχικὴ, γεμάτη ἀπὸ ἰδανικὰ ἐθνικὰ, πιστὴ καὶ συγκεκορημένη. Ἄς εἴμεθα εἰλικρινεῖς. Ἡ εἰλικρίνεια δὲν εἶναι κολακεία. Ἡ Ἑλλάς ἡ ἀποσυντεθειμένη, ὡς διὰ μαγείας ἀνεζωογονήθη. Καὶ ξένοι καὶ Ἕλληνες, καὶ φίλοι καὶ ἐχθροὶ, καὶ μικροὶ καὶ μεγάλοι θὰ τὸ ὁμολογήσουν. Ἡ νέα Ἑλληνικὴ κρατικὴ καὶ κοινωνικὴ πραγματικότης βροντοφωνεῖ καὶ πείθει μὲ τὴν γλῶσσαν τῆς ζωῆς ἀληθείας τῶν νέων καθημερινῶν δημιουργιῶν. Ἡ Ἑλλάς ἡ μέχρι χθὲς ἐγκαταλελειμμένη εἰς τὸ ἔλεος τῶν κομμάτων καὶ τῶν κομμουνιστῶν, ἡ ἀνευθλων, ἡ ἀνοχύρωτος, ἀναπηδᾷ ἐντὸς ὀλίγου πάνοπλος.

«Ὅποιος ἔχει σίδηρον ἔχει καὶ ἄρτον». Ὁ Κυβερνήτης τῆς Χώρας τὸ γνωρίζει καλῶς. Καὶ στρατηγὸς ὡς εἶναι θέτει ὡς ἕνα τῶν κυριωτέρων σκοπῶν του τὸν ἐξοπλισμὸν καὶ τὴν δχύρωσιν τῆς Χώρας

(1) Ἀπόσπασμα ἀπὸ μελέτην περὶ τοῦ Νέου Κράτους.

του. Και ιδού ἡ σημερινή Ἑλλάς δυνατή, ὀπλισμένη, ἱκανή καὶ ὑπολογιζομένη ὡς σημαντικὸς παράγων καὶ ἀπὸ φίλους καὶ ἀπὸ ἐχθρούς. Ἑλληνες, δύνασθε νὰ ἐργάζεσθε ἡσυχῶν. Ἡ Χώρα σας δὲν εἶναι χώρα πλαδαρῶν, γυμνῶν, ἀόπλων καὶ ἀνοχυρῶτων γῶρα. Τὰ σύνορά σας εἶναι ὠχυρωμένα. Τὸ ὕλικόν τὸ πολεμικόν εἶναι ἄριστον. Ἡ ψυχὴ τοῦ Ἑλληνος στρατιώτου δὲν μολύνεται πλέον ἀπὸ τὰ κομματικὰ μικρόβια καὶ ἀπὸ τὴν φλυσιότητα τῶν κινήματων. Ὁ Ἑλλην ἀξιωματικὸς εἶναι ὁ πειθαρχικὸς, ὁ ἐργατικὸς, ὁ μελετηρὸς καὶ υπερήφανος μύστης τῆς πολεμικῆς τέχνης. Εὐγενὴς καὶ κατηρτισμένος φρουρὸς τῆς Χώρας του. ἔτοιμος νὰ τὴν ὑπερασπισθῆ κατὰ παντὸς ἐσωτερικοῦ καὶ ἐξωτερικοῦ ἐχθροῦ, πιστὸς εἰς τὸν Βασιλέα του καὶ τὸν Κυβερνήτην του. Ὁ Ἑλλην ἀξιωματικὸς εὖρε καὶ πάλιν τὴν πρώτην αὐτοῦ αἰγλήν. Τὸ διαπιστώνομεν μὲ ὑπερηφάνειαν βαθεῖαν καὶ ἀγαλλίασιν ἰδιαιτέρην. Ὁ Ἑλληνικὸς στρατὸς ἀποτελεῖ πλέον ἕνα θαυμάσιον πειθαρχημένον σύνολον, καὶ ὁ Ἑλλην ἀξιωματικὸς τὸ φωτεινὸ τῆς Ἑλληνικῆς λεβεντιάς σύμβολον.

Ἡ παιδεία τῆς Χώρας ἡ μέχρι χθὲς παραπαίουσα εὖρε καὶ αὐτὴ τὸν ἀληθινὸν δρόμον της! Καὶ ἐκεῖ ὅπου ἐδιδάσκοντο ὅτι ἡ Ἑλλάς εἶναι τὸ μικρότερον κράτος, ὅτι ἡ ἐπανάστασις τοῦ 21 ἦτο ἕνα κίνημα συμφεροντολόγων ἐμπόρων, ὅτι τὸ νὰ πολεμᾷ κανεὶς γιὰ τὴν Πατρίδα του εἶναι ἀτιμία καὶ ἐξόδρισις κατὰ τοῦ ἀνθρωπισμοῦ καὶ ὅτι ἡ λιποταξία ἢ ἡ αὐτοκτονία εἶναι αἱ μόναι ἡρωϊκαὶ ἐκδηλώσεις—τώρα ὑψώνονται ὕμνοι πρὸς τὸ πατριωτικὸν ἰδεῶδες. Τώρα διδάσκεται ἡ λατρεία πρὸς τὴν Πατρίδα, ἡ θυσία δι' αὐτήν, ἡ ἐργατικότης διὰ τὴν ἐπαύξεισιν τοῦ μεγαλείου καὶ τοῦ πλοῦτου της. Ἐκεῖ ὅπου τὰ πάντα εἶχον παραλύσει, τώρα γυμνάζονται καὶ ἐνδυναμοῦνται ἐν πνεύματι ἑλληνικῷ καὶ ἀνδρικῷ.

Ἡ ἀρετὴ, ὁ ἀνδρισμὸς καὶ μία φλογερὰ ἑλληνικότης διαπνέει τοὺς ἐκπαιδευτικοὺς λειτουργοὺς καὶ ἕνας ὥραϊος ἐνθουσιασμὸς φουντώνει καὶ ὄρμα ἀπὸ τὰ στήθη τῆς μαθητιώσης Νεολαίας. Καὶ μέσα εἰς τοὺς Ναοὺς τῆς Σοφίας διὰ πρώτην φοράν τὰ Ἑλληνόπουλα γνωρίζουν τὴν Ἑλλάδα μας, μαθαίνουν νὰ τὴν ἀγαποῦν καὶ ἀκόμη διδάσκονται πῶς μποροῦν νὰ δουλέψουν γιὰ νὰ τὴν καμαρώνουν ὥραϊα καὶ πλουσία καὶ δυνατή.

Ὁ ὑπαλληλικὸς κόσμος ὁ μέχρι τῆς χθὲς χωρισμένος σὲ κλίκες διάφορες, ἕνας ἀλληλοὑποβλεπόμενος συρφετὸς ἀναπήρων ψυχικῶς, διανοητικῶς καὶ σωματικῶς, τυφλὸν ὄργανον εἰς χεῖρας τῶν κομμάτων, μία στρατιὰ ἀνθρώπων μισούντων καὶ περιφρονούντων τὸν Λαόν—

τώρα πειθαρχεῖ καὶ αὐτὸς καὶ ἀρχίζει νὰ συναισθάνεται ὅτι ἔχει εὐθύναν... Ἡ ζωὴ τοῦ ὑπαλλήλου πλέον εἶναι μὲ δικαιώματα ἀλλὰ καὶ μὲ ὑποχρεώσεις. Δὲν εἶναι ἕνα ἀπλοῦν γραφειοκρατικὸν μηχανήμα ὁ σημερινὸς ὑπάλληλος—ἕνα νευρόσπαστο—εἶναι ζωντανὸ κύτταρον. Εἶναι ὑπόστασις ἐλευθέρα ἐντὸς τοῦ κύκλου τῆς ὑποχρεουμένης νὰ ἐπηρεάζῃ καὶ τοὺς ἄλλους πολίτας. Μὲ τὴν γοργὴν καὶ ἐντιμὸν ἐξυπηρέτησιν τῶν πολιτῶν καὶ μὲ τὸ παράδειγμα μιᾶς ἀνεπιλήπτου ὑπηρεσιακῆς καὶ ἰδιωτικῆς ζωῆς ὁ ὑπάλληλος ἐπιτυγχάνει νὰ ἐπαυξάνῃ τὸ γόητρον καὶ τὴν δύναμιν τοῦ Νέου Κράτους. Τὸ Νέον Κράτος δὲν ἀνέχεται καὶ δὲν συγχωρεῖ δωρολήπτας, ἀνικάνους, ἀμορφώτους καὶ ἀκαταρτίστους. Ἐπιζητεῖ δι' ὅλας τὰς ὑπηρεσίας του τοὺς ἀρίστους—τοὺς ἠθικοὺς καὶ παλμώδεις τύπους καὶ δι' αὐτῶν προσπαθεῖ νὰ συμπληρώσῃ τὰ κενὰ καὶ νὰ ἀντικαταστήσῃ τοὺς παλαιούς. Ὁ ὑπάλληλος εἰς τὸ Νέον Κράτος εἶναι ὡς ὁ στρατιώτης καὶ ὁ ἀξιωματικὸς ἐν ὄρα μάχης. Δίδει διαρκῶς τὴν μάχην του ὑπὲρ τῆς τηρήσεως, καὶ τῆς ἐφαρμογῆς τῶν Νόμων.

Ἄλλ' ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον ἀποτελεῖ ἐπιτυχίαν σημαντικὴν διὰ τὸ Νέον Κράτος εἶναι τὸ ὅτι εἰς τὸν Λαόν ἐδόθη θαυμαστὴ ἀληθῶς Διολοκίσις. Δὲν ἐξαρτῶνται ὅλα τώρα ἀπὸ τὸ κέντρον. Κέντρον ἀποτελεῖ ὁ νοῦς, ἡ ψυχὴ καὶ ἡ στοργὴ τοῦ Νομάρχου, ὁ ὁποῖος εἶναι πραγματικὸς ἀντιπρόσωπος τῆς Κυβερνήσεως καὶ ὄχι σκιώδης τοιοῦτος. Ὁ Νομάρχης τοῦ Νέου Κράτους εἶναι ὁ πιστὸς φύλαξ τῶν νόμων, ὁ στοργικὸς παραστάτης τῶν πολιτῶν, ὁ κήρυξ τῶν νέων ἀρχῶν, ὁ αὐστηρὸς ἐλεγκτὴς ὑπαλλήλων καὶ πολιτῶν, ὁ ἐμπνευστὴς, ὁ ἀκούραστος καὶ ἐργατικὸς ἀξιωματικὸς τοῦ νέου ἰδεώδους τῆς Πειθαρχίας—ὁ ἀνιδιοτελής, τὸ πρότυπον ἀρετῆς, ἐντιμότητος καὶ ἐργατικότητος—ὁ παιδαγωγὸς καὶ ὁ πολιτικὸς. Τὸ πνεῦμα, ἡ ψυχὴ, καὶ ἡ ἀγάπη, πῶς τοῦ Κυβερνήτου εἰς τὸν Νομόν.

Ἄλλὰ πρέπει νὰ μᾶς ἀπασχολήσῃ καὶ ὁ βραχὺς πόνος τοῦ Κυβερνήτου καὶ ἡ ἰδιαιτέρα ἀγάπη του πρὸς τοὺς ἀγρότας καὶ τοὺς ἐργάτας. Ἐχομεν ἐνώπιόν μας κάτι τὸ ὁποῖον ὑπερβαίνει καὶ τὸ θαῦμα κατὰ τὴν ταπεινήν μας ἀντίληψιν. Διότι τὸ ν' ἀρπάξῃ τὴν δυστυχίαν εἰς τὴν χώραν μας ἀπὸ τὰ μαλλιά καὶ νὰ τὴν πετᾷς εἰς τὴν θάλασσαν εἶναι μία πράξις ἐγκληματικὴ. Ἡ δυστυχία εἶναι καθιερωμένον καθεστῶς καὶ καλλιεργουμένη μόνιμος κατάστασις ὑπὸ τῶν κομμάτων. Ποῖος λοιπὸν θὰ τολμήσῃ νὰ καταστρέψῃ τὴν ἰσορροπίαν τοῦ Κομματικοῦ Κράτους; Ἀτρόμητος ὅμως, ὁ Ἰωάννης Μεταξᾶς, κάτοχος καὶ γνώστης τέλειος τῶν ἀναγκῶν τοῦ μοχθοῦντος αὐτοῦ Λαοῦ, ταχέως καὶ

κατὰ τρόπον ἀληθῶς σοφὸν δίδει τὰς δεούσας λύσεις εἰς ὅλα τὰ προβλήματα, ἐργατικά καὶ ἀγροτικά.

Ἡ ἄρσις τῶν ἀγροτικῶν χρεῶν, ἡ ἐφαρμογὴ τῶν Συλλογικῶν συμβάσεων, ἡ προστασία τῆς ἐργασίας γενικώτερον, τὰ ταμεία Κοινωνικῆς Ἀσφαλίσεως, ἡ ὑποστήριξις τῶν συνεταιριστικῶν ὀργανώσεων, ἡ συστηματικὴ ἀντιμετώπισις τοῦ προβλήματος τῆς ἀνεργίας, τὰ μεγάλα ἀρδευτικά καὶ ἀποξηραντικά ἔργα, ἡ διάδοσις τῶν ἐπιστημονικῶν γεωργικῶν μεθόδων, ἡ καλυτέρευσις τῶν ὄρων ὑγιεινῆς διαβιώσεως τοῦ ἐργάτου καὶ τόσα ἄλλα μέτρα, καταδεικνύουν τὴν εἰλικρινῆ στοργὴν τοῦ Κυβερνήτου πρὸς τὸν Ἑλληνα ἀγρότην, τὸν στρατιώτην καὶ ἐραστὴν αὐτὸν τῆς Ἑλληνικῆς γῆς καὶ πρὸς τὸν ἐργάτην, τὸν ἀκούραστον αὐτὸν βοηθὸν τῆς Ἑλληνικῆς βιομηχανίας καὶ βιοτεχνίας. Μήπως ὅμως ἡ πολιτικὴ τοῦ Νέου Κράτους διὰ τὴν ἐξυγίανσιν τῆς Χώρας δὲν γίνεται μὲ σύστημα ἀληθῶς θαυμαστόν; Τὰ νοσοκομεία, τὰ πολιτισμένα σανατόρια, τὰ πάσης φύσεως ἰατρεία ὁμιλοῦν ὑπὲρ τοῦ πραγματικοῦ πόνου τοῦ Κράτους τῆς 4ης Αὐγούστου πρὸς τὸν Λαόν. Μήπως εἰς τὸν τομέα τῶν Γραμμάτων καὶ τῶν Καλῶν Τεχνῶν καὶ τοῦ Θεάτρου, ἀπὸ ἀπόψεως κτιριακῆς δὲν ἔχουν ἀναγγελθῆ ἔργα ἀληθῶς θαυμαστά; καὶ δὲν ἔχει δοθῆ κάθε ὑποστήριξις ἠθικὴ καὶ ὑλικὴ εἰς τοὺς ἀνθρώπους τῶν Γραμμάτων;

Μήπως ἡ φορολογικὴ πολιτικὴ τοῦ Νέου Κράτους δὲν εἶναι σοφὴ; Μήπως τὸ συγκοινωνιακὸν πρόβλημα τῆς Χώρας δὲν ἀντεμετωπίσθη καὶ δὲν ἀντιμετωπίζεται κατὰ τὸν ἰδεωδέστερον τρόπον; Χρειάζεται ἀπαρίθμησις ἔργων; Ὁ φορολογούμενος Ἕλλην τὰ γνωρίζει ὅλα καλῶς ὅπως καὶ κάθε παραγωγικὸν στοιχεῖον τῆς Χώρας. Καὶ δρόμοι καὶ γέφυραι καὶ φράγματα καὶ τόσα ἄλλα ἀναρρίθμητα εὐτυχῶς ἔργα διαμορφώνουν τὴν Ἑλληνικὴν γῆν κατὰ τοιοῦτον τρόπον ὥστε καὶ ὠραία καὶ πολιτισμένη καὶ πλέον παραγωγικὴ καὶ ἀποδοτικὴ νὰ καθίσταται αὕτη.

Καὶ παντοῦ καὶ πάντοτε εἰς πᾶσαν ἐκδήλωσιν τοῦ Νέου Κράτους βλέπει κανεὶς τὴν φωτεινὴν σφραγίδα τοῦ Ἐνός—τοῦ δυνατοῦ καὶ σοφοῦ ἄρχοντος—τοῦ στοργικοῦ καὶ καλοῦ Κυβερνήτου. Ἡ ζωογόνος πνοή του, ἡ ἀκτινοβολία τοῦ πνεύματός του, ὁ ἠλεκτρισμὸς τῆς ψυχῆς του, ὁ ἔρωσ του πρὸς τὴν Ἑλλάδα, αὐτὰ γεμίζουν τὴν ζωὴν τοῦ Ἑλληνοῦ τώρα—αὐτὰ ἀποτελοῦν τὴν νέαν χαρὰν του. Οὐδέποτε ἄλλοτε πολιτικὸς ἐδίδαξε τόσον στοχαστικὰ καὶ σοφά! Οἱ λόγοι τοῦ Ἰωάννου Μεταξᾶ ἀποτελοῦν ἐγχειρίδιον πολιτικῆς σοφίας καὶ συνέσεως ὑψίστης ἀξίας διὰ τὴν Ἑλλάδα. Γεννήματα φλογεροῦ νοῦ καὶ πονούσης καρ-

δίας—σοφίας καὶ πάθους συγχρόνως, ἀποτελοῦν διδάγματα διὰ τὸν Ἑλληνικὸν Λαόν, ὁ ὁποῖος μέχρι τῆς χθὲς ἔν ἐδιδάσκετο: τὸ ψεῦδος, τὰς δολοπλοκίας τῶν ἐμφυλίων σπαραγμῶν, τὴν δειλίαν καὶ τὴν ἀδράνειαν. Ἄλλ' ἰδοὺ τὸ πραγματικὸν μεγαλεῖον τοῦ ἀνδρός: Δὲν εἶναι μόνον κῆρυξ ἠθικῶν ἀρχῶν. Εἶναι καὶ ὁ ἐφαρμοστής—ὁ πιστὸς τηρητὴς αὐτῶν.

Εἶναι ὅμως ἀδύνατον ν' ἀπαριθμήσω καὶ ν' ἀναπτύξω ἔστω καὶ εἰς γενικωτάτας γραμμὰς τὰ ὑπὸ τοῦ Νέου Κράτους ἐκτελεσθέντα. Ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον ἐπιθυμῶ νὰ ἐξάρω ἰδιαίτερος εἶναι ἡ ριζικὴ καὶ θαθεῖα πνευματικὴ καὶ ψυχικὴ ἀναγέννησις τὴν ὁποίαν ἡ μεταβολὴ τῆς 4ης Αὐγούστου ἐπέφερεν ἐν Ἑλλάδι. Βεβαίως ὁ ὑλικὸς πολιτισμὸς, ἡ ἀνάπτυξις δηλ. τοῦ Ἐθνικοῦ πλοῦτου, ἡ αὔξησις τῆς παραγωγῆς, ἡ καλυτέρευσις τῆς, ἡ ἀνάπτυξις τῆς συγκοινωνίας καὶ τόσα ἄλλα συναφῆ συντελοῦν εἰς τὴν δημιουργίαν ζωῆς ὑπὸ ὄρους καλυτέρους καὶ πλέον συγχρονισμένους. Ἡ ἄνεσις ἢ ὑλικὴ ἀναμφισβητήτως εἶναι στοιχεῖον πολιτισμοῦ. Καὶ διὰ τοῦτο βλέπει κανεὶς τὸν πραγματιστὴν Κυβερνήτην νὰ μεριμνᾷ δι' ὅλα ταῦτα ὡς στοργικὸς πατέρας μὲ νοῦν σοφόν καὶ μὲ ἀπέραντη καρδιά. Οἰκοδόμος ὅμως καὶ ποιητὴς ἀληθῆς, γνωρίζει ὅτι οἱ πολιτισμοὶ εἶναι δημιουργήματα πίστεως θαθείας, πνευματικότητος ἀνωτέρας οὐσίας καὶ κόσμων ψυχικῶν καλλιεργημένων. Διὰ τοῦτο ὁ ὑπ' αὐτοῦ ἐξαγγελθεὶς Γὸς Ἑλληνικὸς Πολιτισμὸς ἡμεῖς πιστεύομεν ὅτι θὰ γίνῃ πραγματικότης. Διότι ὁ Ἰωάννης Μεταξᾶς κατέχει καλῶς, ὡς ἀληθῆς φιλοσοφικὸς νοῦς, τὴν ἱστορίαν, τὴν φυλετικὴν καὶ κοινωνικὴν σύνθεσιν αὐτοῦ τοῦ Λαοῦ, τὴν ψυχολογίαν του, τὸν τρόπον τῆς σκέψεώς του, τὰ ἐλαττώματά του, τὰς ἀρετάς του, πρόσωπα καὶ πράγματα εἰς πάσας αὐτῶν τὰς ἐκδηλώσεις. Γνωρίζει ἄριστα τὸν Λαόν τοῦτον, τὸν εἶδεν εἰς ὄρας πολέμων νικητὴν—ἠττημένον—τὸν εἶδε παραληροῦντα ἀπὸ ἐνθουσιασμὸν καὶ ἀμέσως μεταπίπτοντα εἰς ἀπελπισμὸν καὶ εἰς ἐγκληματικότητα—τὸν ἐγνώρισε καὶ τὸν κατέχει ἀπὸ πάσης πλευρᾶς. Γνωρίζει τὴν Ἑλληνικὴν γῆν καὶ τὴν Ἑλληνικὴν ἀνήσυχον ψυχὴν... Εἶναι ὁ φιλόσοφος ὁ γεμᾶτος ἀπὸ Ἑλλάδα—ἀπὸ μίαν Ἑλλάδα σοφῆ, ἠλιολάμωτη. Καὶ ἐπομένως ὅταν ἐξήγγειλλε πρὸς τὸν Ἑλληνικὸν Λαόν καὶ πρὸς σύμπαντα τὸν κόσμον ὅτι πρέπει νὰ ἐργασθῶμεν ἵνα δημιουργήσωμεν τὸν Γόν Ἑλληνισμὸν Πολιτισμὸν, ἐγνώριζε καλῶς τί ὑπέσχετο ἐνώπιον Θεῶν καὶ ἀνθρώπων, ἐνώπιον τῆς ψυχῆς τῆς φύσεως καὶ τῆς ψυχῆς τῆς αἰωνίας Ἑλλάδος.

«Ἀποδείξατε διὰ τῆς ὑπακοῆς σας ὅτι ἐννοεῖτε τί θὰ εἶπῃ τάξις.

Βοηθήσατέ την εἰς τὸν τίμιον ἀγῶνα τοῦ καλοῦ καὶ τοῦ δικαίου, τοῦ τιμίου καὶ τοῦ ὠφελίμου διὰ τὴν πατρίδα μας».

Ἔτσι ἔγραψεν ὁ ἀθάνατος Καποδίστριας.—Καὶ ἔτσι ἐπανέλαβε τὴν 4ην Αὐγούστου πρὸς τοὺς ἀγωνιῶντας καὶ ἀπωλολότας Ἕλληνας ὁ Ἰωάννης Μεταξᾶς. Καὶ ἰδοὺ τὰ θεμέλια τοῦ Γου Ἑλληνικοῦ Πολιτισμοῦ τίθενται ἀπὸ τὴν ἀνήσυχον πολεμικὴν ψυχὴν του,

Ἡ πειθαρχία—ἡ τάξις—ἡ τιμὴ—ἡ ἐργατικότης. Καὶ ὅλα ταῦτα γεμᾶτα ἀπὸ τὸ θεσπέσιον φῶς τῆς πίστεως καὶ λουσμένα εἰς τῆς ἀθανάτου Ἑλλάδος τὴν ἀστείρευτον πηγὴν ἀποτελοῦν τὰ θεμέλια τοῦ Νέου Πολιτισμοῦ. Ἡ ἀναπτέρωσις τοῦ Ἐθνικοῦ φρονήματος εἶναι ἡ μεγαλυτέρα ἐπιτυχία τοῦ δημιουργοῦ τῆς νέας καὶ δυνατῆς Ἑλλάδος. Ὁ Ἕλληνας ἤρχισε νὰ αἰσθάνεται πλέον θαθεῖαν τὴν ἀγάπην πρὸς τὴν Πατρίδα του καὶ ὁ πατριωτισμὸς εἶναι τῶρα ὑπόθεσις ἱερά, ὑπέθεσις ἀπασχολοῦσα σοβαρῶς τὸν σημερινὸν πολίτην. Δὲν εἶναι κατηλεία εἰς χεῖρας ὀλίγων ἢ ἀγάπη πρὸς τὴν Ἑλλάδα. Κάθε Ἕλληνας ἔχει πλήρη τὴν συνείδησιν ὅτι εἶναι πολῦτιμον κύτταρον ἑνὸς ἀρτίου κρατικοῦ συνόλου καὶ διὰ τοῦτο ὅτι ὕλικόν ἢ πνευματικὸν ἀποδίδει γνωρίζει ὅτι πρόκειται νὰ ἐκανοποιήσῃ τὸ ὄλον. Εἶναι δὲ ὑψίστης σημασίας ἢ συναίσθησις αὕτη τῆς ἔνκαντι τοῦ Ἐθνικοῦ συνόλου ἀξίας τῆς ἀποδοτικότητος τοῦ ἔργου ἑνὸς ἐκάστου πολίτου. Ὁ πολίτης ἤδη εἶναι στρατιώτης πιστὸς ἑνὸς ἰδεώδους, τοῦ Ἐθνικιστικοῦ, καὶ ἑνὸς Ἐθνους συγκεντρωμένου πλέον καὶ ὁ μ ο ν ο ὁ ὁ —τοῦ νέου Ἑλληνικοῦ Ἐθνους.

Πανταχοῦ παρῶν καὶ πληρῶν σύμπαντα τὸν Ἑλληνικὸν κόσμον ὁ Ἰωάννης Μεταξᾶς ἐπέτυχεν νὰ ἐξυπνήσῃ εἰς τὸν πληρωμένον καὶ κουρασμένον αὐτὸν Λαὸν τὴν χαρὰν. Εἰς τὸν Λαὸν ποὺ μοιρολογοῦσε, ποὺ ἔκλαιε καὶ κατηράτο τὴν μοῖραν του, αἰσιόδοξος αὐτὸς ἐσκόρπισεν τὸ γέλοιο ποὺ μόνον πνευματικοὶ ἀνώτεροι τύποι μποροῦν νὰ φέρουν ὡς δῶρον εἰς τοὺς ἀνθρώπους, Καὶ μὲ τὰ κηρύγματά του γιὰ τὴν χαρὰ καὶ μὲ τὰ στοργικὰ μέτρα ὑπὲρ τοῦ Λαοῦ ἔκαμε ὥστε τὰ σύννεφα τῆς κατηφείας καὶ τῆς θλίψεως νὰ σκορπισθοῦν καὶ ἕνας ἥλιος χαρούμενος νὰ φωτίξῃ τοὺς πολίτας τοῦ Νέου Κράτους. Ἔτσι γελαστοί, χαρούμενοι, χωρὶς ἐφιέλτες κινήματων, οἱ Ἕλληνες δύνανται νὰ ἐπιδίδωνται εἰς τὰ ἔργα των ἀπερίσπαστοι. Ἀκατάβλητος ὁ Κυβερνήτης τῆς Χώρας περιέρχεται τὴν Ἑλλάδα καὶ διὰ τῶν λόγων του καὶ διὰ τοῦ παραδείγματός του κηρύσσει μετὰ τὴν χαρὰν τὴν ἐργατικότητα. Ἀγρυπνος ἐπιδίδει—ἐλέγχει—ἐπαινεῖ—τιμωρεῖ—παρακολουθεῖ ἐξονυχιστικῶς μάλιστα ὅλα καὶ γελαστός, φωτεινὸς ὁ ἀκούρατος αὐτὸς ἡγέτης διδάσκει τὴν χαρὰν καὶ τὴν ἐργασίαν. Ὁ δραματιστὴς θεμελιωτὴς τοῦ

Γου Ἑλληνικοῦ Πολιτισμοῦ γνωρίζει καλῶς ὅτι ἡ ἀνάπτυξις ἑνὸς σοβαροῦ ἐπαρχιακοῦ πολιτισμοῦ θὰ ὑποβοηθήσῃ πολὺ τὸ ἔργον του. Καὶ προσπαθεῖ νὰ φουντώσῃ μιὰ ὠραία πνευματικὴ ἀνοιξις εἰς τὴν μέχρι χθὲς ἔρημον καὶ ὄρφανὴν ἐπαρχίαν.

Ἄλλὰ δὲν φθάνουν αὐτά. Ἡ πειθαρχία εἰς ὠρισμένας ἀρχὰς Ἐθνικᾶς—Ἑλληνικᾶς—αἰωνίους εἶναι ἐκείνη ἢ ὁποία θὰ ἀποκαθήρῃ τοὺς ἐσωτερικοὺς τοῦ Ἑλληνικοῦ κόσμου. Καὶ διαπλάσσει τὸν στρατὸν—δημιουργεῖ τὴν νέαν πειθαρχημένην ἀστυνομίαν μὲ ἕνα τῶν πλέον δυναμικῶν ὑπουργῶν του. Κάμνει τὸν ὑπάλληλον πειθαρχικὸν τῶν νόμων καὶ ἰδεῶν τοῦ Νέου Κράτους στρατιώτην καὶ ὀργανώνει τὴν μέχρι τῆς χθὲς ἀναρχικὴν Ἑλληνικὴν Νεότητα. Συγκεντρώνει τοὺς βλαστοὺς τῆς Φυλῆς—τὸ μέλλον τῆς Ἑλληνικῆς Πατρίδος εἰς μίαν ὀργάνωσιν καὶ καλεῖ τοὺς παραπαλόντας νέους τῆς Χώρας του ν' ἀνεδοῦν στίς κορυφὰς τῶν ἰδανικῶν μαζί του καὶ νὰ ζήσουν ἐκεῖ γείτονες τῶν ἀετῶν, γείτονες τοῦ χιονιοῦ, γείτονες τοῦ ἡλίου, ὅπως ζοῦν οἱ δυνατοὶ ἄνθρωποι.

Χαρούμενοι, ἐργατικοί, πειθαρχοῦντες οἱ Ἕλληνες, μικροὶ καὶ μεγάλοι, θεδαίως δύνανται νὰ δημιουργήσουν καὶ ν' ἀποδώσουν πολλὰ. Ἄλλὰ διὰ νὰ εἶναι σταθερὰ καὶ ῥωμαλέα ἢ δημιουργία αὕτη πρέπει νὰ ὑπάρχῃ ἀρετὴ, πίστις καὶ δύναμις. Καὶ παντοῦ καὶ πάντοτε ὁ χαλκέντερος αὐτὸς Ἕλληνας διδάσκει τὴν εὐπρέπειαν, τὴν σύνεσιν, τὴν τιμὴν, τὴν ἀρετὴν καὶ τὴν αἰωνίαν ἀξίαν τῆς ζωῆς τῶν ἀτόμων καὶ τῶν Λαῶν οἱ ὅποιοι ἔχουν ἕνα μέγαλον προορισμόν. Ὑψώνει γυμναστήρια, δημιουργεῖ κέντρα χαρᾶς καὶ παιχνιδιοῦ, ἐκπαιδεύει στρατιωτικῶς τὴν Νεολαίαν καὶ γενικῶς προσπαθεῖ νὰ ἐνδυναμώσῃ τὸ σῶμα—τὸ σάρκινον αὐτὸ δοχεῖον εἰς τὸ ὅποιον θὰ κλεισθοῦν αἱ ἰδέαι. Διότι πιστεύει ὅτι οἱ φορεῖς τῶν νέων ὑγιῶν ἀρχῶν τῆς 4ης Αὐγούστου πρέπει νὰ εἶναι δυνατοί, σφριγηλοί, ὠραῖοι... Χρειάζεται ὅμως νὰ εἶναι πρὸ πάντων οἱ δυνατοί—οἱ ἐντιμοί—οἱ πειθαρχικοὶ αὐτοὶ Ἕλληνες, πιστοί. Πιστοὶ καὶ ἀφωσιωμένοι. Πιστοὶ καὶ ἐνθουσιώδεις. Χωρὶς τὴν ἠφαιστειώδη τῆς πίστεως ὀρμὴν, χωρὶς τὴν ἔμμονον σταθερότητα, χωρὶς τὸ ἱερὸν πείσμα τοῦ πιστεύοντος, χωρὶς τὴν μέχρι θανάτου πίστιν, ὅτι θὰ δημιουργήσῃς θὰ εἶναι ἄγονον καὶ ἀσταθὲς καὶ θνησιγενές. Μόνη ἢ πίστις σώζει. Μόνη ἢ πίστις θεμελιώνει καὶ ὑψώνει. Μόνη αὕτη ἐξωραΐζει καὶ τὰς ἰδέας καὶ τὴν ζωὴν. Ἡ πίστις καὶ τὸ ἐρωτικόν, πρὸς τὴν ἰδέαν τοῦ Ἐθνικισμοῦ, πάθος θὰ ὀδηγήσουν ἀσφαλῶς εἰς τὴν γοργὴν καὶ μεγαλειώδη ἐπιτυχίαν τῶν ὀνειρῶν τοῦ Μεγάλου Κυβερνήτου.

Μὲ τὴν στερεὰν λοιπὸν καὶ ἀκλόνητον πίστιν ἐπὶ τὴν ἀθάνατον

Ἑλλάδα, ἐπὶ τὸν σοφὸν καὶ δυνατὸν Ἐθνικὸν Κυβερνήτην καὶ ἐπὶ τὸν Βασιλέα — μὲ τὴν ψυχὴν γεμάτην ἐνθουσιασμὸν — χαρούμενοι — πειθαρχικοί — ὁμοσούντες — δυνατοί, ἄς σταθοῦμε στὸ πλευρὸ τοῦ φωτεινοῦ Ἐθνικοῦ Κυβερνήτου στρατιῶται πιστοί, ἀφωσιωμένοι καὶ ἔτοιμοι διὰ κάθε θυσίαν ὑπὲρ τοῦ Νέου Κράτους, ὑπὲρ τῶν Νέων Ἀρχῶν. Ἄς μὴ λησμονῶμεν δὲ οὐδ' ἐπὶ στιγμὴν — ὅτι ὅλοι μαζί καὶ ὁ καθείς χωριστὰ εἴμεθα οἱ σκαπανεῖς τοῦ Γου Ἑλλην. Πολιτισμοῦ. Εἰς τὴν γενεάν μας ἔλαχεν ὁ κληρὸς ν' ἀποκαθάρῃ ὅ,τι σάπιο εἰς τὸν τόπον αὐτὸν καὶ ν' ἀρχίσῃ νὰ θέτῃ τὰς βάσεις καὶ τὰ θεμέλια τοῦ Γου Ἑλλην. Πολιτισμοῦ. Ἐκλήθημεν δι' ἔργον βαρὺ καὶ ἐπίμοχθον, ἱερὸν ὅμως. Ἡ δημιουργία τῶν Πολιτισμῶν ἀπαιτεῖ κόπους — θυσίας συνεχεῖς γενεῶν ὁλοκλήρων, καλλιέργειαν ἐντατικὴν ψυχῶν καὶ πνευμάτων. Πρὸ παντὸς ὅμως συγκέντρωσιν, πειθαρχίαν καὶ ὑπακοήν.

Οἱ πολιτισμοὶ εἶναι ἀρμονικὰ δημιουργήματα Κρατικῆς ἐπιβολῆς καὶ κοινωνικῆς ἑυθυμισμένης ζωῆς.

Εἶναι δὲ βαρύτερον τὸ ἔργον τῆς γενεᾶς μας διότι ὅ,τι ἔχει δημιουργηθῆ εἰς τὴν χώραν αὐτὴν ἀπετέλεσε πάντοτε δι' ὅλους τοὺς Λαοὺς πηγὴν ζωῆς καὶ ἐμπνεύσεως.

Εἶναι ἡ μοῖρα τῆς ἀγαπημένης μας Ἑλλάδας καὶ ὁ προορισμός της! Νὰ φωτίξῃ εἰς τοὺς αἰῶνας τὸν κόσμον ὁλόκληρον.

Ἄς συγκεντρωθῶμεν λοιπόν. Ἄς πειθαρχήσωμεν καὶ ἄς ἐργασθῶμεν μὲ ἐνθουσιασμὸν διὰ τὸ μεγαλειῶδες ὄραμα τοῦ Γου Ἑλληνικοῦ Πολιτισμοῦ.

Τὰ μνημειώδη ἔργα, τὰ θαύματα τῆς ἀρχιτεκτονικῆς — τὰ αἰώνια καὶ φωτεινὰ ἔργα τῶν καλῶν τεχνῶν — αἱ μεγαλόπνευστοι ἀρμονικαὶ μουσικαὶ συνθέσεις, αἱ νεώτεραι τραγωδίαι — τὰ μεγάλα ἐπικά καὶ λυρικά ποιήματα — αἱ ἐπιστημονικαὶ ἐφευρέσεις — ὅ,τι τέλος ἀποτελεῖ στοιχεῖον ἀνωτέρου πολιτισμοῦ ἔλα ταῦτα θ' ἀναπηδήσουν ἀπὸ τὰ σπλάγχνα τῆς αἰωνίας Ἑλλάδος ἵνα ἀποτελέσουν τὴν φωτεινὴν Νέαν Ἑδέμ τῆς Ἀνθρωπότητος.

Ὁ Νοῦς καὶ ἡ ψυχὴ τοῦ Ἐθνικοῦ Κυβερνήτου μας, τοῦ μεγάλου σοφοῦ πολιτικοῦ δραματιστοῦ — ἡ στοργὴ τοῦ εὐγενοῦς Βασιλέως μας καὶ ἡ ἀθάνατη ψυχὴ τῆς Ἑλλάδος μᾶς ὁδηγοῦν καὶ μᾶς εὐλογοῦν.

Ἐκτὸς τῶν ἄλλων γνωρίζομεν ὅτι ἡ βαθυτέρα φιλοδοξία τοῦ Κυβερνήτου εἶναι νὰ δημιουργήσῃ ἓνα κρατικὸν ὀργανισμὸν πρωτότυπον, σταθερὸν, συγκεκροτημένον ἀρτίως — ἱκανὸν νὰ ζήσῃ ἐπὶ αἰῶνας καὶ ἔλως ἰδιότυπον — Ἑλληνικὸν καθαρῶς, ὁ ὅποιος ν' ἀποτελέσῃ τὸ ὄχυρόν τοῦ Γου Ἑλληνικοῦ Πολιτισμοῦ. Καὶ ἀκόμη ὅτι φιλοδοξεῖ καὶ

πρασπαθεῖ νὰ διαπλάσῃ τὸν νέον τύπον Ἑλληνοῦ, τὸν εὐγενῆ, τὸν σφριγηλόν, τὸν δίκαιον, τὸν πειθαρχικόν, τὸν ἀνδρικόν καὶ τίμιον, τὸν σοφόν ἀλλὰ καὶ ῥωμαλέον φορέα τῶν αἰώνιων Ἑλληνικῶν Ἐθνικιστικῶν Ἰδανικῶν τῆς Μείζονος Ἑλλάδος. Ἐμπρὸς λοιπόν.

Ἡ Ἀνθρωπότης ζητεῖ καὶ πάλιν τὸ πνευματικὸν καὶ ψυχικὸν φῶς ἀπὸ τὴν Ἑλλάδα.

Ἐμπρὸς — μὲ θάρρος καὶ ὀρμὴν — μὲ πάθος, μὲ ἐνθουσιασμὸν καὶ πίστιν.

Ἐμπρὸς !!

Γ. Ι. ΡΟΥΜΑΝΗΣ
Δικηγόρος

ΠΑΡΕΛΘΟΝ-ΠΑΡΟΝ-ΜΕΛΛΟΝ

ΤΟ ΦΩΣ ΤΗΣ 4^{ΗΣ} ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ

Κατ' ἀρχὴν ποτὲ δὲν μὲ ἐνθουσιάζουν αἱ ἀναμνήσεις τοῦ παρελθόντος, ἐκτὸς ὀρισμένων «ὕψιστων» γεγονότων. Πολὺ ὀλιγώτερον δὲ μ' ἐνθουσιάζουν πολιτικαὶ ἀναμνήσεις ἀπὸ τὴν ἐποχὴν τοῦ κοινοβουλευτισμοῦ Ἄλλὰ στὸ σημερινό μας σημείωμα τὸ πρᾶγμα διαφέρει. Θὰ ἀνατρέξωμεν εἰς τὸ παρελθὸν διὰ νὰ παρουσιάσωμεν ἀνάγλυφον τὴν εἰκόνα τῆς κοινωνικῆς καὶ πολιτικῆς μας ζωῆς, οὕτως ὥστε ἐκ τῆς συγκρίσεως παρελθόντος καὶ παρόντος νὰ ἐξαγάγωμεν χρήσιμα καὶ ὠφέλιμα διδάγματα.

Ἡ Ἑλλάς ἐκ τῶν ὀρισμένων ἀναλομπῶν κατὰ τὴν τελευταίαν 25ετίαν δὲν παρουσίασεν οὐδεμίαν κοινωνικὴν καὶ πολιτικὴν πρόοδον. Παραδοθεῖσα εἰς ἐσωτερικὰς διαμάχας καὶ προσωπικὰς φιλοδοξίας, εἶδε τὴν κοινωνικὴν τῆς ὑπόστασιν κλονιζομένην καὶ τὸ ἐθνικὸν καὶ ἠθικὸν τῆς γόητρον διαρκῶς μειούμενον.

Μακροχρόνιοι πολιτικοὶ ἀγῶνες, ἐσωτερικαὶ διαιρέσεις, διασπάθις τοῦ ἐθνικοῦ πλοῦτου, ἦσαν εἰς τὴν ἡμερησίαν διάταξιν. Ἡ Ἑλλάς ἡμέραν μὲ τὴν ἡμέραν ἐβάδιζε πρὸς τὴν διάλυσιν καὶ τὴν ὑποδούλωσιν, ἢ Ἑλληνικὴ κοινωνία πρὸς τὴν ἀθείαν καὶ τὸν μπολσεβικισμόν. Οἱ πολιτικοὶ ἄνδρες, ἀνίκανοι νὰ παραμερίσουν προσωπικὰ πάθη καὶ ἀτομιστικὰς φιλοδοξίας, δὲν ἔβλεπον τὸν ἐπερχόμενον ὀλέθριον κίνδυνον τῆς πατρίδος καὶ τῆς κοινωνίας. Ἀρκοῦμενοι εἰς τὴν προσωπικὴν ἱκανοποίησιν, ἀδιαφοροῦσαν διὰ τὸ σύνολον. Ματαίως ἢ Ἑλλάς, ἢ Ἑλληνικὴ κοινωνία, ἀναζητοῦσε τὸν ἄξιον ἡγέτην ὅστις θὰ ἀνελάμβανε τὸν

ἀγῶνα ἐναντίον τῆς διαφθορᾶς καὶ τῆς κοινωνικῆς ἀποσυνθέσεως. Τὰ βλέμματα ἠρεῦνων ἀγωνιωδῶς, ἀλλ' ὁ ὀρίζων ἔμενε βυθισμένος εἰς τὸ πυκνὸν σκότος. Τὸ ὑπουργὸν δηλητήριο τοῦ κομμουνισμοῦ ἤρχισε νὰ εἰσέρχεται καὶ εἰς τὸ ἑλληνικὸν ἔδαφος καὶ νὰ δηλητηριάζῃ πᾶν τὸ ὑγιὲς καὶ δίκαιον. Οἱ ἄνθρωποι, κυβερνῶντες καὶ κυβερνῶμενοι, εὕρισκοντο ὑπὸ μίαν ἀκαθόριστον καὶ καταθλιπτικὴν ἀδράνεια, ἀφίνοντες πᾶσαν ἐξωθεν ἐπίδρασιν νὰ ἐνεργῇ κατὰ βούλησιν

Ἡ καταστροφὴ μετ' ὀλίγον θὰ ἦτο πλήρης καὶ ἀνεπανόρθωτος, ἢ δὲ Ἑλλάς, τὸ λίκνον αὐτὸ τοῦ σημερινοῦ μας πολιτισμοῦ, θὰ μετεβάλλετο εἰς στρατόπεδον αθεΐας, τυραννίας καὶ βαναυσότητος.

Ἡ ἱστορικὴ μοῖρα ὅμως ἐπέπρωτο καὶ πάλιν νὰ ἐπέμβῃ καὶ νὰ σώσῃ ἀπὸ τὸ χεῖλος τῆς ἀβύσσου τὴν δυστυχισμένην Ἑλλάδα. Ἴσως αἱ ἐπείγουσαι ἀνάγκαι τῶν καιρῶν, ἴσως ὁ ὑψηλότερος σκοπὸς τὸν ὁποῖον μέλλει πάλιν νὰ διαδραματίσῃ ὡς Ἑλλάς εἰς τὴν ἀνθρωπότητα, τῆς ἔστειλεν ἀφ' ἑνὸς μὲν τὸν φυσικὸν τῆς ἀρχηγὸν τὴν Α. Μ. τὸν Βασιλέα μας καὶ ἀφ' ἑτέρου τὸν ἀναζητούμενον πολιτικὸν ἀρχηγὸν ὅστις θὰ ἀνελάμβανε τὸ γιγαντιαῖον ἔργον τῆς ἐξυγιάνσεως. Ὁ ἡγέτης αὐτὸς ποῦ προΐσταται σήμερον τῶν τυχῶν 7 ἑκατομμυρίων ψυχῶν, ὁ στυλοβάτης καὶ ἐμπυχωτῆς τοῦ νέου κράτους, εἶναι ὁ ΙΩΑΝΝΗΣ ΜΕΤΑΞΑΣ.

Ἄλλ' ἄς ἀφηγηθῶμεν καλλίτερον τὰ γεγονότα τῆς ἱστορικῆς Τετάρτης Αὐγούστου.

Ἦτο ἡμέρα κατὰ τὴν ὁποίαν δύο ρεύματα, δύο ἄκρως ἀντίθετοι ἀντιλήψεις ἐπρόκειτο νὰ δώσουν μάχην. Ὁ κομμουνισμὸς, ἐξωπλισμένος καὶ πανέτοιμος, καιροφυλακτοῦσε νὰ ἐπιβληθῇ. Μία καταστροφὴ ἀνευ προηγουμένου διὰ τὴν Ἑλλάδα ἐπρόκειτο νὰ συμβῇ. Τὰ πάντα ἦσαν ἔτοιμα, τὸ λαϊκὸ μέτωπο μὲ τὰ λαγωνικά του σφυγμομετροῦσαν τὸν παλμὸ τῆς ἀσθενοῦς Ἑλλάδος καὶ ἀνέμενον παρὰ τὸ νεκροκρέβατόν της, ἔτοιμοι νὰ τῆς δώσουν τὸ τελειωτικὸν καὶ καίριον κτύπημα.

Ἄλλὰ συνέβη κάτι ἀπὸ ἐκεῖνα ποῦ στὰ χίλια ἔνα συμβαίνει. Τὴν τελευταίαν στιγμὴν ἐνεφανίσθη ὁ κατάλληλος καὶ ἐνεργητικὸς σωτὴρ τοῦ ἔθνους, ὅστις ἤρπασε

τὴν ἐτοιμοθάνατον Ἑλλάδα ἀπὸ τοὺς ὤμους καὶ τῆς ἐφώ-
ναξε μὲ στεντορείαν φωνήν : ΕΛΛΑΣ ΞΥΠΝΑ. Καὶ μονο-
μιᾶς ἡ φωνὴ τοῦ ἀνδρὸς αὐτοῦ ἔφερε ἀναστάτῳσιν. Ἡ μέ-
χρι πρό τινος ἡμιθανὴς Ἑλλάς ἀνορθώθηκε, πρόεβαλλε τὸ
ἀνάστημά της καὶ ἀπήντησε : Ἴδου ἸΩΑΝΝΗ ΜΕΤΑΞΑ εἴ-
μαι ἔτοιμη. Θέλω νὰ σ' ἀκολουθήσω διὰ νὰ μὲ ὀδηγήσης
καὶ πάλιν στὰ παιδιὰ μου. ὦ ! κύτταξε πόσο παραμένουν
σὲ ἀδράνεια. Κάποιος τὰ πότισε μὲ δηλητήριον. Σάλπισε
τὸ ἐγερτήριον σάλπισμα, γιὰ νὰ συνέλθουν. Καὶ ὁ ἸΩΑΝ-
ΝΗΣ ΜΕΤΑΞΑΣ ἐμίλησε στὴ νεολαία . . .

«Σήκω ἐπάνω ἑλληνικὴ νεολαία. . . » καὶ σηκώθηκε καὶ
ἀνορθώθηκε καὶ τὸν ἠκολούθησε. Τὸν ἠκολούθησε μὲ
πίστη καὶ ἀφοσίωση, μὲ φανατισμὸ καὶ σέβας. Κι' ἐνῶ
αὐτὰ ἐγένοντο τὸ ἑσπέρας τῆς 4ης Αὐγούστου 1936, τὴν
πρωΐαν τῆς 5ης Αὐγούστου οἱ πράκτορες τῆς Μόσχας καὶ
μαζὶ μ' αὐτοὺς καὶ ἡ καταστρεπτικὴ τῶν θεωρίᾳ παρέδι-
δον τὰ ὄπλα ἀμαχητεῖ ! Ἐκτοτε ἀρχίζει μίᾳ πάλῃ σκληρὰ
καὶ ἐξοντωτικὴ. Στὸ διάστημα αὐτὸ ὁ ἸΩΑΝΝΗΣ ΜΕΤΑ-
ΞΑΣ ἐπέδειξε θάρρος ἀκαταγώνιστον καὶ θέλησιν ἰσχυ-
ράν. Ἐντὸς διετίας ἀνύψωσε τὸ ἐπίπεδον τοῦ ἐργαζομέ-
νου μέχρι τοιοῦτου σημείου, ὥστε καὶ αὐτοὶ οὗτοι οἱ ἀρ-
χηγοὶ κομμουνισταὶ νὰ δηλώσουν δημοσίᾳ ὅτι οὔτε ἡ ὑπ'
αὐτῶν ὄνειρευομένη κομμουνιστικὴ διοίκησις δὲν θὰ ἦτο
δυνατὸν νὰ ἐπιτύχη ὅ,τι ἐπέτυχε τὸ κράτος τῆς 4ης Αὐγού-
στου. Ἐξησφάλισε καλὸ ἡμερομίσθιον στὸν ἐργάτη, ἔκαμε
ὑποχρεωτικὸ τὸ ὀκτάωρον, ὑπέγραψε συλλογικὰς συμβά-
σεις κατωτάτου ἡμερομισθίου καὶ ἔθεσεν εἰς ἐφαρμογὴν
τὸ σπουδαιότερον ὄλων, τὰς κοινωνικὰς ἀσφαλίσεις. Ἄλ-
λὰ τὸ μεγαλειότερον καὶ σπουδαιότερον ἐξ ὄλων κατὰ
τὴν κρίσιν μου εἶναι ἡ κοινωνικὴ συμφιλίωσις.

Τὸ κράτος τῆς 4ης Αὐγούστου κατήργησε τὰ κόμματα
καὶ τὰς διαιρέσεις καὶ ἐκάλεσεν ὄλους τοὺς Ἕλληνας
εἰς εἰλικρινῆ συνεργασίαν. Ἡ διχόνοια ἐξηλείφθη, τὰ μί-
ση ἔσβυσαν καὶ ἡ Ἑλλάς ἠνωμένη καὶ πειθαρχημένη, βα-
δίζει πάντα ἐμπρὸς μὲ βῆμα γοργόν, ἵνα ἀναστηλώσῃ τὸ
κατεστραμμένον καὶ ἐρειπωμένον ἔθνικὸν οἰκοδόμημα. Οὐ-
δέποτε ἡ Ἑλλάς παρουσίαζεν ὄψιν σφριγῶντος λαοῦ ὅπως
σήμερον. Χάρης εἰς δύο στυλοβάτας, τὴν Α. Μ. τὸν ΒΑΣΙ-

ΛΕΑ μας καὶ τὸν ἀρχηγὸν μας ἸΩΑΝΝΗΝ ΜΕΤΑΞΑΝ, ἡ
Ἑλλάς εἰσῆλθεν εἰς τὸν δρόμον τῶν ἱστορικῶν πεπρωμέ-
νων της καὶ τῆς ὑπὸ πᾶσαν ἔποψιν ἀνασυγκροτήσεως Αἰ
δύο αὐταὶ μορφαὶ θὰ ὑψωθοῦν ὡς σύμβολα διὰ τὰς ἐπερ-
χομένας γενεάς, χάριν τῶν ὁποίων μοχθοῦν καὶ ἐργάζον-
ται. Τὸ μέλλον τῆς Ἑλλάδος διαγράφεται εὐρὺ καὶ ρό-
δινον, ἡ δὲ ἐπερχομένη γενεὰ διαπαιδαγωγουμένη ὑπὸ
τὴν αὐστηρὰν πατρικὴν ἐπίβλεψιν τοῦ ἀρχηγοῦ μας, ἀπο-
τελεῖ τὴν καλλιτέραν ἐγγύησιν τῆς αὔριον.

ΤΑΚΗΣ ΜΠΕΝΟΣ

ΓΑΣΠΑΡΗ ΜΙΣΤΑΡΔΗ
Συμβούλου Ἑλλην. Γεωγρ. Ἑταιρείας

ΑΝΑΓΚΗ ΥΠΕΡΕΝΤΑΣΕΩΣ ΤΩΝ ΠΡΟΣΠΑΘΕΙΩΝ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΛΑΟΥ

I

1. Εἰς τοὺς Ἑλληνας, οἵτινες κατοικοῦν τὰς κατὰ τὰ μεθόρια Ἀνατολῆς καὶ Δύσεως χώρας εἶναι εὐνόητον ὅτι, ὡς ἐκ τῆς ἐπιδράσεως κυρίως τῶν κλιματικῶν συνθηκῶν, ἐπικρατοῦν δύο τάσεις: ἅφ' ἑνὸς μὲν ροπὴ πρὸς ἀδράνειαν, χαρακτηριστικὴ τῆς Ἀνατολῆς, ἅφ' ἑτέρου δὲ τάσις πρὸς ζωηρὰν δρασίαν, χαρακτηριστικὴ τῆς Δύσεως.

Κατὰ τὴν μακροαῖωνα ἱστορίαν τῆς Ἑλλάδος παρατηρεῖται ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον μία ἐνδιάμεσος κατάστασις, τῆς μᾶς ροπῆς ἐξουδετερώσεως κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἥτιον τὴν ἑτέραν, συχνὰ ὅμως ἐσημειώθη ἰσχυροτέρα ἐπικράτησις τῆς ροπῆς πρὸς ἀδράνειαν μὲ ἀποτελέσματα λίαν ὀλέθρια.

Εὐτυχῶς ὅτι πάντοτε, μετὰ λήθαργον βραχὺν ἢ μακρὸν ἐσημειούτο ἀφύπνισις μὲ τάσιν ζωηροτάτης δράσεως. Μάλιστα δὲ ἡ χαρακτηριστικὴ τῆς Δύσεως τάσις αὕτη συγκεκριμένη εἰς ὠρισμένας περιπτώσεις κατὰ τὸ ἀρμόζον μέτρον μετὰ τῆς χαρακτηριστικῆς τῆς Ἀνατολῆς ἀντιθέτου τάσεως, ἐπέτρεψεν εἰς τοὺς Ἑλληνας νὰ ἐπιτελέσουν πλεῖστα ὅσα ἐπὶ πάντων τῶν πεδίων καὶ νὰ καταλάβουν πολλάκις ἐξέχουσαν θέσιν ἐν τῇ Οἰκουμένῃ.

II

2. Κατὰ τοὺς Νεωτέρους χρόνους ὁ Ἑλληνισμὸς ἀφύπνισθη πλεόν ἢ ἅπαξ, ἐπιδείξας μάλιστα καὶ ζωηροτάτην δρασίαν εἰς τρόπον ὅστε, παρὰ τὰς γενικωτέρας φύσεως δυσμενεῖς συνθήκας καθ' ὧν εἶλε νὰ παλαίση, ἐπετέλεσε πλείοτερα τῶν ὅσων θ' ἀνέμενέ τις.

Κατὰ τὴν πρώτην ἀφύπνισιν, ἥτις σημειοῦται κυρίως κατὰ τὰ τέλη τοῦ 18ου αἰῶνος καὶ τὰς ἀρχὰς τοῦ 19ου, ὅχι μόνον ἀνυψοῦται τὰ μέγιστα τὸ ἐθνικὸν φρόνημα, ὅχι μόνον βελτιοῦται ἡ οἰκο-

νομικὴ θέσις τοῦ Ἑλληνισμοῦ λίαν ἀξιολόγως, ἀλλὰ καὶ γενικῶς ἀνέροχεται οὗτος βαθμηδὸν εἰς ἐπίπεδα πολιτισμοῦ ἐπὶ μᾶλλον καὶ μᾶλλον προσεγγίζοντα, τοῦλάχιστον ἐν πολλοῖς, τὰ τῶν χωρῶν τῆς Δύσεως.

Γενικωτέρας ὅμως φύσεως αἷτια δὲν ἐπέτρεψαν τὴν πραγματοποίησιν τοῦ ὀνείρου, τοῦ νὰ ἐπιτευχθῇ μία ἐξέχουσα θέσις ἐν τῇ Οἰκουμένῃ ἀπὸ ἀπόψεως δυνάμεως καὶ πολιτισμοῦ. Παρὰ τὰς ἐπιμόνους δὲ ἐκείνας προσπάθειάς δὲν κατέστη δυνατὸν ἢ ἐλάχιστον μέρος τῶν Ἑλληνικῶν χωρῶν νὰ ἐλευθερωθῇ.

Καὶ ὅμως, παρὰ τὰ φαινομενικῶς πενιχρὰ ἀποτελέσματα τῆς πρώτης ἀφύπνισεως, αἱ συνέπειαι τῆς ἐντατικῆς ἐκείνης δραστηριότητος ὑπῆρξαν ἀνυπολογίστου ἀξίας διὰ τὸν Ἑλληνισμόν. Χάρις εἰς τὴν λαμπρὰν ἐκείνην προσπάθειαν κατώρθωσαν οἱ Ἕλληνες νὰ κρατήσουν προέχουσαν θέσιν ἀπέναντι τῶν ἄλλων λαῶν τῆς νοτιανατολικῆς Εὐρώπης, οἵτινες εἶχον ἀρχίσει, βραδέως εἶναι ἀληθές, ν' ἀφύπνίζονται καὶ αὐτοί, ἄνευ δὲ ταύτης θὰ ἐκινδύνευεν ὁ Ἑλληνισμὸς ἂν ὄχι νὰ σβύση τελείως, τοῦλάχιστον νὰ περιέλθῃ εἰς ἀφάνειαν, ἐπισκιαζόμενος μετ' ὀλίγον ὑπὸ ἐκείνων.

3. Εἰς τ' ἀπελευθερωθέντα βαθμιαίως κατὰ τὸν 19ον αἰῶνα τμήματα θ' ἀνέμενέ τις νὰ ἐπικρατήσῃ οὐχὶ ροπὴ πρὸς ἀδράνειαν, ἀλλὰ τάσις ἐντόνου δράσεως. Ἐν τούτοις δὲν ἤργησε δυστυχῶς νὰ διαμορφωθῇ εἰς αὐτὰ μία κατάστασις πᾶν ἄλλο ἢ καλὴ, ὀφειλομένη εἰς τὴν κακὴν περιέργως τακτικὴν ὠρισμένων κύκλων (οἰκονομικῶν, ἀριστοκρατιζόντων, ἐνίων πνευματικῶν κλπ.), οἵτινες κατὰ τὸν ἕνα ἢ τὸν ἄλλον τρόπον, ἀμέσως ἢ ἰδίᾳ ἐμμέσως, θυσιάζοντες ἐν πολλοῖς τὰ γενικώτερα συμφέροντα εἰς τὰ ἴδια αὐτῶν συμφέροντα ἐξουδετέρουν πᾶσαν πρὸς τὸ γενικὸν καλὸν προσπάθειαν, καὶ τῶν κυβερνήσεων, ὅσας ἐξεδηλοῦτο τοιαύτη, καὶ τοῦ λαοῦ. Ὅχι δὲ μόνον ἠγνόησαν σχεδὸν καθ' ὀλοκληρίαν τὸν ἕξω Ἑλληνισμόν, ἀλλὰ καὶ ἐφ' ὅσον τοῖς ἦτο δυνατὸν προσεπάθουν νὰ τὸν ἐκμετολλευθῶσιν.

Καὶ ὅμως παρόμοιοι κύκλοι εἰς ἄλλας χώρας ἠκολούθησαν τὴν ἀντίθετον ἀκριβῶς τακτικὴν. Αὐτοὶ κατὰ μέγα μέρος ὤθησαν τὰς χώρας των εἰς τὸ μεγαλεῖον, τὴν ἰσχύν, τὴν ἀνοδὸν εἰς ἀνώτερα ἐπίπεδα πολιτισμοῦ. Ἀλλὰ καὶ εἰς τὰς ἑλληνικὰς χώρας οἱ ἴδιοι οὗτοι κύκλοι κατὰ τὴν περίοδον τῆς πρώτης ἀφύπνισεως ἔδωκαν τὴν μεγαλυτέραν ὄθησιν εἰς τὴν πρὸς τὰ πρόσω ἐξέλιξιν τοῦ Ἑλληνισμοῦ.

Καθ' ὃ δὲ διάστημα ἡ ἀρκετὰ καταστροφικὴ ἐπίδρασις τῶν κύκλων τούτων καθίστα ἐπὶ μᾶλλον καὶ μᾶλλον δυσχερῆ τὴν θέσιν τοῦ Ἑλληνισμοῦ ἐν τῷ συνόλῳ του, οἱ ἄλλοι λαοὶ τῆς νοτιοανατολικῆς Εὐρώπης ἐχώρουν σχετικῶς ταχύτατα πρὸς τὰ πρόσω.

4. Εὐτυχῶς ὅτι κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ παρόντος αἰῶνος διὰ δευτέραν φορὰν ἀφυπνίσθη ὁ Ἑλληνισμός, τὴν φορὰν δὲ ταύτην κατ' ἐξοχὴν ὁ εἰς τὰ ἐλεύθερα τμήματα. Ἀνέπτυξε τότε καὶ πάλιν ζωηροτάτην δραστηριότητα, παρέσχε δὲ πλὴν ἄλλων καὶ εἰς τοὺς κυβερνητικὰς τὴν δύναμιν ὅχι μόνον νὰ ἐξουδετερώσουν τὰς ἀντιδράσεις τῶν ἐν λόγῳ κύκλων, ἀλλὰ καὶ μέχρις ἐνὸς σημείου νὰ τοὺς ἐξαναγκάσουν ν' ἀκολουθήσουν τὴν ἐμπρέπουσαν διὰ τὰ γενικώτερα συμφέροντα τοῦ Ἑλληνισμοῦ τακτικὴν.

Χάρις εἰς τὴν δευτέραν ταύτην ἀφύπνισιν κατέστη δυνατὸν νὰ περισώσῃ ὁ Ἑλληνισμὸς ὅ,τι ἦτο δυνατόν νὰ περισωθῆ ἐκ τοῦ σάλου, ὅστις ἐπεκράτησε κατὰ τὴν δευτέραν κυρίως δεκαετηρίδα τοῦ παρόντος αἰῶνος, καθ' ἣν εἶχε ν' ἀντιμετώπισῃ πλὴν ἄλλων καὶ τὸν ἀνταγωνισμὸν τῶν ἀφυπνισθέντων καὶ ἀξιολόγως ἐξελισσομένων γειτονικῶν λαῶν.

III

5. Δὲν ἤρρησαν ὅμως καὶ πάλιν οἱ κύκλοι, περὶ ὧν ἀνωτέρω ὡμιλήσαμεν, νὰ ἐπαναρχίσουν εἰς εὐρεῖαν σχετικῶς κλίμακα τὴν ἀρκετὰ καταστροφικὴν διὰ τὰ γενικώτερα συμφέροντα τοῦ Ἑλληνισμοῦ τακτικὴν των, καὶ μάλιστα κατὰ περίοδον, καθ' ἣν διεμορφοῦντο πέριξ τῆς Ἑλλάδος συνθῆκαι γενικωτέρας φύσεως τοιαῦται, ὥστε ὑπὲρ ποτε ἄλλοτε ἐπεβάλλετο ὅπως οἱ κύκλοι οὗτοι τεθῶσιν ἐπὶ κεφαλῆς μιᾶς ἐντατικῆς δράσεως εἰς ὅλα τὰ πεδία.

Τῷ ὄντι, ὅχι μόνον αἱ ἐν τῇ νοτιοανατολικῇ Εὐρώπῃ γειτονικαὶ καὶ μὴ χῶραι, ἀλλὰ ἀκόμη καὶ αἱ ἐν τῇ δυτικῇ Ἀσίᾳ καὶ τῇ βορείῳ Ἀφρικῇ, ἐξελίσσονται τελευταίως ραγδαίως, τείνουσαι μάλιστα τινὲς τούτων νὰ καταλάβουν καὶ σχετικῶς ἀξιόλογον θέσιν ἐν τῇ Οἰκουμένῃ.

Εὐνόητον ὅθεν ὅτι ἐπικράτησις τῆς ροπῆς ἀδρανείας, ἔστω καὶ ἐν μικρᾷ κλίμακι ἢ ἐξακολούθησις τῆς ἀρκετὰ καταστροφικῆς ἀπογενικωτέρας ἀπόψεως ἐπιδράσεως τῶν ἐν λόγῳ κύκλων θὰ ἠδύνατο νὰ ἔχῃ ὀλέθρια ἀποτελέσματα. Εὐτυχῶς ἡ παρούσα Κυβέρνησις ἀντιπροσωπεύει αὐτὴν ἀκριβῶς ταύτην τὴν τάσιν τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ πρὸς ἀνάνηψιν καὶ πρόοδον, στηριζομένην ἐπὶ ἐντατικῆς καὶ

πολυμεροῦς δράσεως, καὶ ἐπὶ τῶν ἠνωμένων προσπαθειῶν ὅλων τῶν ὑγιῶν στοιχείων τοῦ Ἔθνους. Ἡ ἐνεργητικὴ καὶ ἐπιβαλλομένη ὑπὸ τῆς ἀνάγκης τῶν πραγμάτων κατάργησις τῶν ἀργοσχόλων συζητήσεων καὶ διαιρέσεων τοῦ Κοινοβουλευτισμοῦ καὶ τὸ ἔμβλημα τοῦ ἀκαμάτου Ἀρχηγοῦ ἐπὶ ὅλων τῶν πεδίων τῆς δράσεως « Ἐργασία ! Ἐργασία ! » ἀποτελοῦν τὴν καλυτέραν ἐπικύρωσιν τῶν ἀνωτέρω λεχθέντων.

6. Εἰς τὴν ἀμιλλαν ἐπικρατήσεως τῶν λαῶν ἐπὶ οἰουδήποτε πεδίου, δὲν νικοῦν ἢ ἐκεῖνοι οἱ ὅποιοι ἀναπτύσσουν δραστηριότητα καὶ παρ' οἷς ἐξουδετεροῦνται αἱ καταστροφικαὶ ἐπιδράσεις ὠρισμένων κύκλων.

Εἶναι ἀνάγκη ἐπιτακτικὴ ὅθεν ὑπερεντάσεως τῶν προσπαθειῶν ὅλων τῶν Ἑλλήνων, μιᾶς γενικῆς δηλονότι ἀφυπνίσεως, ἴσως μάλιστα ἐντονωτέρας τῶν προηγουμένων δύο, διότι τοῦτο ἐπιβάλλουν αἱ γενικώτεροι συνθῆκαι ὡς διαμορφοῦνται νῦν πέριξ ἡμῶν.

Εἶναι ἀνάγκη νὰ ἐξαναγκασθῶσιν οἱ κύκλοι περὶ ὧν ἀνωτέρω πρόκειται, ὡς ἐγένετο μέχρις ὁρίου τινὸς καὶ κατὰ τὴν δευτέραν ἀφύπνισιν, ὅπως ἐγκαταλείψουν πλήρως τὴν μᾶλλον καταστροφικὴν τακτικὴν των, ἀντιθέτως δὲ συμβάλλουν πάσῃ δυνάμει ὡς ἐγένετο καὶ εἰς ἄλλας χώρας εἰς τὸ ν' ἀνέλθῃ καὶ ἡ ἡμετέρα εἰς ἐπίπεδα ἐπὶ μᾶλλον καὶ μᾶλλον ἀνώτερα. Οὕτω θὰ καταστῆ δυνατόν ν' ἀντιμετωπισθῶσιν ἐν τῷ μέλλοντι δυσχερεῖς περιστάσεις, θὰ δυναθῆ δὲ ὁ Ἑλληνισμὸς νὰ καταλάβῃ ἀξιόλογον θέσιν ἐν τῇ Οἰκουμένῃ, ἔστω καὶ ἐπὶ τινων μόνων πεδίων.

7. Δὲν πρέπει δὲ νὰ μιᾶς ἐπηρεάζῃ ποσῶς τὸ γεγονὸς ὅτι περιορίσθη πολλαχοῦ μίαν σημαντικῶς ἢ ἀκτὶς δράσεως τοῦ Ἑλληνισμοῦ καὶ ὅτι τούτου ἔνεκεν ἐστερήθη ἐν πολλοῖς τῶν ἐκτατικῶν ἐκείνων βάσεων, αἵτινες θὰ τοῦ ἐπέτρεπον ἀνετώτερον νὰ ἐπιτελέσῃ τί τὸ μίαν ἀξιόλογον Ἡ στέρσις τῶν ἐκτατικῶν βάσεων δύναται ν' ἀναπληρωθῆ ἐν πολλοῖς διὰ τῆς ἐντατικωτέρας ἐργασίας.

Αἱ ἀπόψεις δὲ ὅτι αἱ συνθῆκαι φυσικοῦ περιβάλλοντος εἰς τὰ ἐντὸς τῶν νῦν ὁρίων τοῦ Ἑλληνικοῦ Κράτους τμήματα τῆς χέρσου, ὡς καὶ ἡ γεωγραφικὴ θέσις αὐτῶν δὲν εἶναι εὐνοϊκαὶ διὰ μίαν ἀξιόλογον ἐξέλιξιν, εἶναι κατὰ βάσιν ἐσφαλμένα. Τοῦναντίον μάλιστα, αὐταὶ εἶναι ἀρκετὰ εὐνοϊκαί, παρέουν δὲ πεδίων δι' ἐπιτέλειαν πλείστων ὄσων, ἀρκεῖ νὰ πράξουν ὅλοι ὅ,τι καὶ κατὰ τὰς δύο προηγουμένας ἀφυπνίσεις, εἰ δυνατόν δὲ νῦν καὶ ἔτι πλέον ἵνα ἀποδείξω-

μεν ὅτι ὁ νεώτερος Ἑλληνισμὸς δὲν ὑστερεῖ κατὰ τίποτε τοῦ τῶν ἄλλων ἐποχῶν ἐντόνου δράσεώς του.

Τὸ Ἑλληνικὸν πνεῦμα ἐθαυματούργησε πάντοτε ἐν τῇ ἱστορίᾳ ὅποτε εὗρεν ἀρχηγὸν ἀντάξιον, ἐνσαρκώνοντα τὰς μυχιαιτάτας αὐτοῦ τάσεις καὶ τὰς ὑποσυνειδήτους του κατευθύνσεις. Ἡ ἐνδελεχὴς μελέτη τῶν τάσεων αὐτῶν ὑπὸ τοῦ σημερινοῦ Ἀρχηγοῦ τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἡ ἀναμφισβήτητος φλογερὰ ἀγάπη του πρὸς πᾶν τὸ Ἑλληνικόν, θὰ μεταδώσῃ ἀναμφιβόλως τὸν σπινθῆρα τῶν νέων ἐξορμήσεων εἰς ἅπαντα τὸν Ἑλληνικὸν λαόν, εἰς τὴν τάξιν τῶν ἐπιλέκτων του καὶ εἰς τὴν νεότητα, ἵνα βαδίσῃ τὸ Ἔθνος τοῦτο ἠνωμένον πρὸς περιόδον ὑλικῆς καὶ διανοητικῆς ἀκμῆς.

ΓΑΣΠ. ΜΙΣΤΑΡΔΗΣ

ΚΩΣΤΑ ΚΩΣΤΟΠΟΥΛΟΥ
ΛΟΓΙΣΤΟΥ ΤΟΥ ΤΕΒΕ

Η ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΑΣΦΑΛΙΣΙΣ ΕΝ ΕΛΛΑΔΙ

ΥΠΟ ΤΗΝ ΑΙΓΙΔΑ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ ΤΗΣ 4ΗΣ ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ

Μέγιστον μέρος τῆς πολιτικῆς δράσεως τοῦ Νέου Κράτους τῆς 4ης Αὐγούστου ἀφιερώθη εἰς τὴν ὀργάνωσιν τοῦ θεσμοῦ τῆς Κοινωνικῆς Ἀσφαλίσεως. Κατὰ τὸ διαρρεῦσαν βραχὺ χρονικὸν διάστημα ἀπὸ τῆς πολιτικῆς μεταβολῆς τῆς 4ης Αὐγούστου τοῦ 1936 ἡ ὑποχρεωτικὴ κοινωνικὴ ἀσφάλισις ἐπεξετάθη τόσον εὐρέως παρ' ἡμῖν, ὥστε δύναται τις νὰ ἰσχυρισθῇ εὐλόγως ὅτι ὁ θεσμὸς τῆς Κοινωνικῆς Ἀσφαλίσεως ὠλοκληρώθη διὰ τῆς ὑπαγωγῆς σχεδὸν ὅλων τῶν μισθωτῶν καὶ ἐν γένει τοῦ ἐργαζομένου κόσμου εἰς τὴν ὑποχρεωτικὴν ἀσφάλισιν εἴτε τῶν κλαδικῶν ταμείων, εἴτε τοῦ Ἰδρύματος τῶν Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων.

Ἡ ὑπὲρ τῶν ἐργατῶν προστατευτικὴ πολιτικὴ τοῦ Κράτους— Κοινωνικὴ Πολιτικὴ—κατὰ τὰς ἀπαρχὰς τῆς κεφαλαιοκρατικῆς βιομηχανικῆς οἰκονομίας ἀσκουμένη εἴτε ὑπὸ τὸν τύπον νομοθετικῶν μέτρων, εἴτε διοικητικῶν τοιούτων ἀπέβλεπεν εἰς τὴν προστασίαν τῶν ἐργατῶν ἐναντίον τῶν καταχρήσεων καὶ τῆς ἀσυνειδήτου ἐκμεταλλεύσεως τῆς ἐξηρητημένης ἐργασίας.

Ἄλλ' ἀπὸ τῆς ἐποχῆς τοῦ Bismark ἡ Κοινωνικὴ Πολιτικὴ ἔλαβε νέας κατευθύνσεις. Ὁ Bismark διέγνωσεν ὅτι ὁ οἰκονομικῶς ἐξηρητημένος ἐργάτης ὅστις ἔχει τὸν ἐργατικὸν μισθὸν ὡς μοναδικὴν πηγὴν εἰσοδήματος, ἀπειλεῖται σχεδὸν διαρκῶς ἐξ αἰτίας τῶν διακυμάνσεων τῆς οἰκονομικῆς ζωῆς καὶ τῶν συναφῶν πρὸς τὴν ἐργασίαν συνθηκῶν ὑπὸ κινδύνων, τοὺς ὁποίους δὲν δύναται ν' ἀντιμετωπίσῃ τελεσφόρως δι' ἰδίων μέσων. Ἡ ἐξ οἰουδήποτε λόγου (προσωρινῆς ἢ διαρκοῦς ἀσθενείας, ἀτυχήματος, ἀνικανότητος ἢ γήρατος) διακοπὴ τῆς ἐργασίας συνεπάγεται ἀναγκαστικῶς καὶ ἀπώλειαν τοῦ εἰσοδήματος τοῦ ἐργάτου, τοῦθ' ὅπερ σημαίνει ἀπώλειαν τῶν μέσων τῆς συντηρήσεως αὐτοῦ καὶ τῆς οἰκογενείας του. Εἶναι ἄλλως τε γνωστότατον ὅτι τὸ περιορισμένον εἰσόδημα τῶν πλείστων ἐργατῶν δὲν ἐπαρκεῖ, ἵνα ὁ ἐρ-

γάτης αποταμιεύη δι' αντιμετώπισιν τῶν οικονομικῶν δυσχερειῶν, αἵτινες προέρχονται ἐκ τῶν ὡς ἄνω σημειωθέντων αἰτιῶν.

Ἐκ τῶν ἐκτεθέντων λόγων ὁ Bismark προέβη θαρραλέως εἰς τὴν εἰσαγωγὴν τοῦ θεσμοῦ τῆς κοινωνικῆς ἀσφαλίσεως καὶ μάλιστα ὑπὸ τὴν μορφήν καὶ τῶν τριῶν ἀσφαλιστικῶν κλάδων (ἀσθενείας, ἀτυχήματος καὶ συντάξεων, 1883—1889). Ἡ διὰ τῆς μεθόδου τῆς κοινωνικῆς ἀσφαλίσεως ἐπιδιωκομένη οικονομικὴ ἐξασφάλις στηρίζεται ἐπὶ τῆς ἀρχῆς τῆς ἀλληλεγγύης, καθ' ἣν ὁμὰς ἀτόμων ἐπιθυμοῦσα νὰ ἐξασφαλισθῆ ἔναντι τῶν αὐτῶν ἀβεβαίων καὶ ἔνδεχόμενων μελλοντικῶν κινδύνων ἀσφαλίζεται ὁμαδικῶς ἀντὶ τῆς ἀτομικῆς ἐπιδιώξεως τοῦ σχηματισμοῦ ἰκανοῦ κεφαλαίου, τὸ ὅποιον ἤθελε χρησιμοποιηθῆ κατὰ τὴν ἐπέλευσιν τῶν διὰ τῆς κοινωνικῆς ἀσφαλίσεως ἀσφαλιζομένων κινδύνων (ἀσθενείας, ἀτυχήματος, γήρατος).

Ἡ κοινωνικὴ ἀσφάλις πλεονεκτεῖ ἔναντι τῆς ἀτομικῆς ἀποταμιεύσεως καθ' ὅσον ἢ πρὸς τὸ καταβαλλόμενον ἀσφαλιστρὸν ἀναλογούσα παροχὴ εἶναι ὁπωσδήποτε ἐξησφαλισμένη καὶ ἐν περιπτώσει ἀκόμη προώρου ἐπελεύσεως τῆς ἀσφαλιστικῆς περιπτώσεως, ἐνῶ εἰς τὴν ἰδιωτικὴν ἀποταμίευσιν θ' ἀπητεῖτο ἀπαρατήτως διὰ τὸν σχηματισμὸν τοῦ ἀναγκαίου κεφαλαίου ἢ ἀποταμιευτικῆς ἐνέργειας ἐπὶ ὠρισμένον χρονικὸν διάστημα. Εἰς τὸ πλεονέκτημα δὲ τοῦτο ὀφείλεται καὶ ἡ εὐρυτάτη καθ' ὄλον τὸν κόσμον διάδοσις τοῦ θεσμοῦ τῆς κοινωνικῆς ἀσφαλίσεως.

Τὸ πλεονέκτημα τοῦτο τῆς κοινωνικῆς ἀσφαλίσεως στηρίζεται ἐπὶ τοῦ στατιστικοῦ δεδομένου ὅτι ἡ ἀσφαλιστικὴ περίπτωσις εἰς ἄλλον μὲν ἐπέρχεται προώρως, εἰς ἄλλον δὲ μετὰ μεγάλην ἀναμονὴν ἐν τῇ ἀσφαλίσει ἢ τέλος καὶ βραδύτατα, μάλιστα δὲ εἰς ὠρισμένας ἀσφαλιστικὰς περιπτώσεις οὐδόλως, τοῦθ' ὅπερ ἐπιτρέπει προφανῶς τὴν χρησιμοποίησιν τῶν ἀσφαλιστρῶν διὰ τὰς ἐπερχομένας ἀσφαλιστικὰς περιπτώσεις.

Παρ' ἡμῖν αἱ πρῶται ἀπαρχαὶ τῆς Κοινωνικῆς Ἀσφαλίσεως εἰσῆχθησαν διὰ τῆς ἰδρύσεως τοῦ Ναυτικοῦ Ἀπομαχικοῦ Ταμείου, 1861, ὡς ἀσφαλιστικοῦ ὄργανισμοῦ κατὰ τῆς ἀναπηρίας, τοῦ γήρατος καὶ τοῦ θανάτου τῶν ναυτικῶν καὶ τῶν χερῶν καὶ τῶν ὄρφανῶν αὐτῶν. Ἀκολούθως ἤρχισε σὺν τῷ χρόνῳ ἡ προοδευτικὴ ἐπέκτασις τῆς κοινωνικῆς ἀσφαλίσεως διὰ τῆς συστάσεως τῶν ἀποκληθέντων κλαδικῶν Ταμείων, τὰ ὅποια παρέχουν συντάξεις εἰς τὰς περιπτώσεις τῆς ἀνικανότητος πρὸς ἐργασίαν, τοῦ γήρατος ἢ τοῦ θανάτου.

Ἄλλ' εἶναι προφανὲς ὅτι οἱ αὐτοτελεῖς οὔτοι ὄργανισμοὶ κοινω-

νικῆς ἀσφαλίσεως ἰδρυσόμενοι εἴτε ὑπὸ τῶν ἐργατῶν, εἴτε ὑπὸ τῶν ἐργοδοτῶν, εἴτε ὑπὸ αὐτοτελῶν ἐπαγγελματιῶν, ἀφ' ἑνὸς μὲν δὲν ἠσφάλιζον παρὰ περιορισμένον κύκλον προσώπων, τοῦ πλείστου τοῦ ἐργαζομένου κόσμου παραμένοντος ἀνασφαλιστοῦ, ἀφ' ἑτέρου δὲ οἱ ὄργανισμοὶ οὔτοι ἐστεροῦντο συστηματικῆς καὶ ἐνιαίας κατευθύνσεως.

II. Τὸ Ἴδρυμα τῶν Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων.

Ὅθεν πρὸς ὀλοκλήρωσιν καὶ ἐδραΐωσιν τοῦ θεσμοῦ τῆς κοινωνικῆς ἀσφαλίσεως ἐπεβάλλετο παρ' ἡμῖν καὶ ἡ εἰσαγωγὴ τῆς κοινωνικῆς ἀσφαλίσεως ἐν γένει τῶν μισθωτῶν, ἥτοι τῶν παρεχόντων ἐργασίαν ἢ ὑπηρεσίαν ἐπὶ μισθῷ, ἥτις ἐπραγματοποιήθη διὰ τῆς ἰδρύσεως τοῦ Ἰδρυματος τῶν Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων (N. 6298), ὅπερ δικαίως θεωρεῖται ὡς τὸ ἐπιστέγασμα τοῦ παρ' ἡμῖν ὀλοκληρωθέντος θεσμοῦ τῆς κοινωνικῆς ἀσφαλίσεως καὶ ἐξαίρεται ἢ ἑναρξίς τῆς λειτουργίας αὐτοῦ ὡς σπουδαιότατου σταθμοῦ τῆς Κοινωνικῆς Πολιτικῆς τοῦ Ἑλληνικοῦ Κράτους. Κατ' ἐφαρμογὴν τοῦ νόμου 6298 «Περὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων» συνεστήθησαν τὰ πρῶτα περιφερειακὰ Ὑποκαταστήματα ἐν Ἀθήναις, Πειραιεῖ καὶ Θεσσαλονίκῃ, ἡ δὲ εἰσπραξίς τῶν εἰσφορῶν τῶν ἠσφαλισμένων καὶ ἐργοδοτῶν ἤρχισεν ἀπὸ τῆς 1ης Δεκεμβρίου 1937 ἐν Ἀθήναις καὶ Πειραιεῖ, καὶ ἀπὸ τῆς 1ης Ἰανουαρίου 1938 ἐν Θεσσαλονίκῃ.

Ἦδη τὸ Ἴδρυμα τῶν Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων ἐπετείνεται βαθμηδὸν καὶ εἰς τὰ ἄλλα ἐπαρχιακὰ βιομηχανικὰ κέντρα. Μέχρι σήμερον ἐτέθησαν ἐν λειτουργίᾳ τὰ περιφερειακὰ ὑποκαταστήματα τῶν Καλαμῶν καὶ Πατρῶν, ἐπίκειται δὲ ἡ ἑναρξίς τῆς λειτουργίας τοῦ ὑποκαταστήματος Βόλου.

Ἡ Ἐθνικὴ Κυβέρνησις δὲν ὠρρόδησε πρὸ τῶν ἐπισηομένων κινδύνων τῆς οικονομικῆς ἐπιβαρύνσεως τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας καὶ τῆς διῆθεν ἀναστολῆς τῆς οικονομικῆς προόδου τῆς χώρας ἐξ αἰτίας τῶν νέων κοινωνικῶν βαρῶν. Ἡ μετὰ θάρρους καὶ αἰσιοδοξίας ἐφαρμογὴ τῶν Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων ἐδικαίωσε πλήρως τὰς θετικὰς προβλέψεις τοῦ Κυβερνήτου τῆς χώρας κ. I. Μεταξᾶ, διότι καὶ ἡ πρόοδος τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας συνεχίζεται ἀδιαπτῶτως, ὅπως ἄλλως τε καὶ τῆς Γερμανικῆς οἰκονομίας ἡ παραγωγικὴ καὶ ἀνταγωνιστικὴ ἰκανότης δὲν ἐκάμφθη ἐκ τῆς εἰσαγωγῆς τῆς κοινωνικῆς ἀσφαλίσεως (1883), καὶ τὸ Κράτος ἐπετέλεσε διὰ τοῦ θεσμοῦ τῶν Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων τὸ ὑπέρτατον αὐτοῦ καθήκον ἔναντι τοῦ ἐρ-

γαζομένου κόσμου, τὸν ὁποῖον ἀπῆλλαξεν ἀπὸ τὴν οἰκονομικὴν ἐξαθλίωσιν καὶ τὴν ἠθικὴν κατάπτωσιν, τὰ ὁποῖα συνεπάγεται ἡ διακοπὴ τῆς ἐργασίας, εἴτε ἐξ αἰτίας οἰκονομικῶν αἰτίων (ἀνεργίας) εἴτε συνεπείᾳ φυσιολογικῶν λειτουργιῶν (τοκετὸς, θάνατος, γῆρας) ἢ ἄλλων διαταραχῶν (ἀσθένεια, ἀνικανότης). Ἡ Ἐθνικὴ Κυβέρνησις διὰ τῆς ὀλοκληρώσεως τῆς Κοινωνικῆς Ἀσφαλίσεως ὄχι μόνον ἐξησφάλισε τὴν οἰκονομικὴν βᾶσιν τῶν μισθωτῶν, ἀλλ' ἐπέτυχε συνάμα καὶ τὴν πραγματικὴν ἐνστελέχωσιν τοῦ ἐργατικοῦ κόσμου εἰς τὸ κρατικὸν σύνολον, τοῦθ' ὅπερ ἐνίσχυσεν εἰς τὴν συνείδησιν τῶν δυσηρεστημένων καὶ κοινωνικῶς μειονεκτούντων τμημάτων τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ τὴν ἰδέαν τοῦ Κράτους καὶ τὴν ἰδέαν ὅτι ὅλοι οἱ Ἕλληνες εἶναι ἐνιαῖον καὶ ἀδιαίρετον ὅλον, ἐκπροσωπούμενοι διὰ τοῦ Κράτους, ἡ ἀφοσίωσις πρὸς τὸ ὁποῖον εἶναι ἠθικὴ ἐπιταγὴ τοῦ ὑπερτάτου νόμου τῆς ἐθνικῆς ἀλληλεγγύης.

Εἶναι ὄθεν εὐλόγος ἡ ἐκάστοτε ἐκφραζομένη εὐγνωμοσύνη τοῦ ἐργαζομένου κόσμου πρὸς τὸν ἀρχηγὸν τῆς Κυβερνήσεως κ. Ι. Μεταξᾶν καὶ τὸν ἐπίλεκτον συνεργάτην αὐτοῦ καὶ ὑπεύθυνον Ὑφυπουργὸν τῆς Ἐργασίας κ. Ἀρ. Δημητράτον, ὅστις χειρίζεται μετὰ ἀσυνήθους ἐνεργητικότητος καὶ πλήρους ἐπιτυχίας τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ θεσμοῦ τῶν Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων.

Διὰ τῆς ὑποχρεωτικῆς κοινωνικῆς ἀσφαλίσεως, ἣτις συνιστᾷ οὐσιώδες στοιχεῖον τῆς Κοινωνικῆς Πολιτικῆς τοῦ Νέου Κράτους καὶ ὃ ἐργατικὸς κόσμος ἀπέκτησε τὴν εὐτυχίαν καὶ τὴν χαρὰν τῆς ζωῆς καὶ τὸ ἐθνικὸν σύνολον ἔχει τὸ συναίσθημα τῆς ἀσφαλείας καὶ τῆς κοινωνικῆς εἰρήνης. Ἡ Κοινωνικὴ Πολιτικὴ, ἣτις ἄλλοτε ἐκτραπέσα τῆς κυρίας τῆς ἀποστολῆς ἔτεινεν εἰς τὴν ἀνατροπὴν τῆς ἰσχυροῦσης ἀστικῆς, οἰκονομικῆς καὶ κοινωνικῆς τάξεως, ἡ ἀπέβλεπεν εἰς τὴν ἐξυπηρέτησιν μεμονωμένων συμφερόντων κοινωνικῶν ομάδων, ἀδιαφοροῦσα διὰ τὴν προαγωγὴν τῶν συμφερόντων τοῦ συνόλου καὶ τὴν ἑναρμόνισιν τῶν ταξικῶν ἐπιδιώξεων πρὸς τὰ συμφέροντα τοῦ ἐθνικοῦ συνόλου, ἐπανῆλθεν εἰς τὸν ἀληθῆ αὐτῆς προορισμόν, δηλαδὴ τὴν ἐξισωτικὴν δρᾶσιν τῆς πολιτικῆς ἐνεργείας τοῦ Κράτους ὑπὲρ τῶν οἰκονομικῶς μειονεκτούν-

των κοινωνικῶν ομάδων πρὸς τὸ ἀγαθὸν καὶ τὸ συμφέρον τοῦ ἐθνικοῦ συνόλου.

III. Τὸ Ταμεῖον Ἀσφαλίσεως Ἐπαγγελματιῶν καὶ Βιοτεχνῶν τῆς Ἑλλάδος.

Ἄλλ' ἐὰν ἡ Ἑλλὰς ἠκολούθησεν ὡς πρὸς τὸν θεσμὸν τῆς κοινωνικῆς ἀσφαλίσεως τῶν μισθωτῶν τὰ οἰκονομικῶς μᾶλλον προηγμένα εὐρωπαϊκὰ κράτη, εἶναι ὅμως πρωτοπόρος ὡς πρὸς τὴν ὑποχρεωτικὴν ἀσφάλισιν τῶν ἀνεξαρτήτων ἐπαγγελματιῶν καὶ βιοτεχνῶν.

Κατὰ τὸν ἰδρυτικὸν νόμον 6364]1934 σκοπὸς τοῦ Ταμείου τούτου εἶναι ἡ ὑποχρεωτικὴ ἀσφάλισις τῶν ἐπαγγελματιῶν καὶ βιοτεχνῶν ἐναντίον τοῦ κινδύνου τῆς ἀνικανότητος, τοῦ γήρατος καὶ τοῦ θανάτου. Ἐν τῷ νόμῳ 6364 ὑπάρχει μάλιστα καὶ νομοθετικὴ ἐξουσιοδότησις διὰ τὴν ὀργάνωσιν καὶ τῆς ἀσφαλίσεως τῆς ἀσθενείας. Τὸ ὅλως ἰδιότυπον τοῦ ἀσφαλιστικοῦ τούτου ὀργανισμοῦ εἶναι ἡ ἀπουσία τοῦ ἐργοδότητος ἐκ τῆς ἀσφαλιστικῆς σχέσεως, διότι ἀσφαλίζεται αὐτὸς οὗτος ὁ αὐτοτελὴς ἐπαγγελματίας ἢ βιοτέχνης, ὅστις εἶναι συνήθως καὶ ἐργοδότης.

Ἡ ὑποχρεωτικὴ ἀσφάλισις τῶν αὐτοτελῶν ἐπαγγελματιῶν καὶ βιοτεχνῶν εἰσῆχθη ἐπίσης ὑπὸ τῆς Βουλγαρίας, δυνάμει τοῦ Νόμου τῆς 10 Φεβρουαρίου 1937. Κατὰ τὸν νόμον τοῦτον οἱ ἀνεξάρτητοι ἐπαγγελματίαι καὶ βιοτέχνη, οἵτινες εἶναι μέλη τῶν ἐπαγγελματοβιοτεχνικῶν ὀργανώσεων ἀσφαλίζονται ὑποχρεωτικῶς ἐναντίον τοῦ κινδύνου τοῦ γήρατος καὶ τῆς ἀνικανότητος. Ἡ ὀργανωτικὴ προπαρασκευαστικὴ ἐργασία διὰ τὴν λειτουργίαν τοῦ Ταμείου τῆς Βουλγαρίας ἐπροχώρησε μετὰ χύτατον ρυθμόν. Εἰς τὸ περιοδικὸν Handwerks—Nachrichten, No 6—7, VI. Jahrgang, 10 Juli 1938, ἐδημοσιεύθησαν τὰ πρῶτα στοιχεῖα τῆς στατιστικῆς ἐπεξεργασίας τῶν δελτίων ἀπογραφῆς. Τὸ σύνολον τῶν ἠσφαλισμένων ἀνέρχεται εἰς 71.740, τῶν μισθωτῶν εἰς 22.657 καὶ τῶν μαθητευομένων εἰς 37.836.

Ἡ Γερμανία εἰσῆγαγεν ὡσαύτως διὰ τοῦ Νόμου τῆς 21 Δεκεμβρίου 1938 (1), οὗτινος ἡ ἰσχὺς ἤρχισεν ἀπὸ τῆς 1ης Ἰανουαρίου 1939, τὴν ἀσφάλισιν τῶν ἀνεξαρτήτων βιοτεχνῶν.

(2) Reichsgesetzesblatt 1, 23)12)38 S. 1900.

Τὸ Ταμεῖον Ἐπαγγελματιῶν καὶ Βιοτεχνῶν εἶναι παρ' ἡμῖν ὁ πρῶτος ὀργανισμὸς κοινωνικῆς ἀσφαλίσεως ἀπὸ ἀπόψεως δυνάμεως ἠσφαλισμένων μετὰ τὸ Ἴδρυμα τῶν Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων. Ἡ μέχρι σήμερον δύναμις τῶν ἠσφαλισμένων ἀνέρχεται εἰς 120.000 περίπου, προβλέπεται δὲ ὅτι αὕτη θ' ἀνέλθῃ λίαν συντόμως διὰ τῆς ὑπαγωγῆς εἰς τὴν ἀσφάλισιν καὶ τῶν μὴ ἀπογραφέντων ἐπαγγελματιῶν καὶ βιοτεχνῶν εἰς 150.000.

Ἡ ἐξ 150.000 ἠσφαλισμένων δύναμις τοῦ Ταμείου καὶ ἡ ιδιότης τῶν ἠσφαλισμένων, ἀπάντων ἀνεξαρτήτων βιοτεχνῶν, προσιωπίζουσι τὴν μεγάλην αὐτοῦ οικονομικὴν σταδιοδρομίαν καὶ τὴν πλήρη πραγματοποίησιν τῶν ταχθέντων σκοπῶν.

Ἡ πραγματικὴ λειτουργία τοῦ Ταμείου ἤρξατο ἤδη ἀπὸ τῆς 1ης Ἰανουαρίου 1939, ἀφ' ἧς εἰσπράττονται καὶ αἱ μηνιαῖα ἀτομικαὶ εἰσφοραὶ τῶν ἠσφαλισμένων.

Ἡ Ἑλλάς εἰσήγαγεν ἐπίσης πρώτη τὴν ἀσφάλισιν τῶν Ἐμπόρων, ἰδρυθέντος τοῦ Ταμείου Ἀσφαλίσεως τῶν Ἐμπόρων.

Ἐπίσης ἰδρύθησαν ἢ ἤρξαντο οὐσιαστικῶς λειτουργοῦντα ἀπὸ τῆς 4ης Αὐγούστου πολλὰ κύρια ἢ ἐπικουρικὰ Ταμεία καὶ ὀργανώθησαν ἴδιοι ἀσφαλιστικοὶ κλάδοι εἰς λειτουργοῦντα ἤδη Ταμεία.

Ἐκ τῶν ἀνωτέρω ἀποδεικνύεται νομίζομεν ὅ ἐν προοίμιῳ ἰσχυρισμὸς ἡμῶν ὅτι ἡ κοινωνικὴ ἀσφάλισις ὀλοκληρώθη παρ' ἡμῖν ὑπὸ τὴν αἰγίδα τοῦ Κράτους τῆς 4ης Αὐγούστου.

Παραλλήλως πρὸς τὴν ἴδρυσιν τῶν ὡς ἄνω κυριωτέρων νέων ἀσφαλιστικῶν ὀργανισμῶν ὁ Ὑφυπουργὸς τῆς Ἐργασίας κ. Δημητρίου διασειρᾶς εἰδικῶν νομοθετημάτων ἀφορῶντων τὴν κοινωνικὴν ἀσφάλισιν ἐπιδιώκει τὴν συνεχῆ βελτίωσιν καὶ συμπλήρωσιν τοῦ θεσμοῦ τῆς κοινωνικῆς ἀσφαλίσεως.

Μεταξὺ τῶν μέχρι σήμερον ἐκδοθέντων σχετικῶν νομοθετημάτων ἀναφέρομεν τοὺς ἀναγκαστικοὺς νόμους 417, 418, 419.

Ἐπίσης μνημονεύομεν τὸν ἀναγκαστικὸν Νόμον 591 «περὶ μέτρων ἐξυγιάνσεως τῶν Ὄργανισμῶν Κοινωνικῆς Ἀσφαλίσεως» δι' οὗ συνιστῶνται παρὰ τῷ Ὑφυπουργεῖῳ Ἐργασίας γραφεῖα Στατιστικῆς καὶ Ἀναλογιστικῶν Μελετῶν, τὸν Ἀναγκαστικὸν Νόμον 694 «περὶ αὐθεντικῆς ἐρμηνείας, συμπληρώσεως καὶ τροποποιήσεως διατάξεων τινῶν τῆς ἀσφαλιστικῆς νομοθεσίας» κ.λ.π.

ΚΩΣΤΑΣ ΚΩΣΤΟΠΟΥΛΟΣ

Λογιστῆς

Τοῦ Ταμείου Ἀσφαλίσεως Ἐπαγγελματιῶν
καὶ Βιοτεχνῶν τῆς Ἑλλάδος

(Ἀπ. Δ. ΚΟΛΙΟΥ : Τμηματάρχου Τ.Ε.Β.Ε.)

Διπλ. Ἀν. Σχ. Οἰκον. καὶ Ἑμπ. Ἐπιστημῶν

Ἡ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΑΣΦΑΛΙΣΙΣ

Ἡ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ & ΒΙΟΤΕΧΝΙΚΗ ΕΞΑΣΦΑΛΙΣΙΣ ΕΝ ΕΛΛΑΔΙ ΕΝ ΤΩ ΠΛΑΙΣΙΩ ΤΟΥ ΝΕΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ

Ἐν σύνολον ἀτόμων ἀθορύβως ἐργαζομένων, πλὴν ὅμως εὐεργετικῶς δρώντων ἐπὶ τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας τῆς χώρας, ἀποτελεῖ ἡ πολυπληθὴς τάξις τῶν ἐν Ἑλλάδι Ἐπαγγελματιῶν καὶ Βιοτεχνῶν. Τόσον αἱ συνεχεῖς ὑπηρεσίαι τὰς ὁποίας αὕτη προσφέρει πρὸς τὸ σύνολον ἀπὸ ἀπόψεως κοινωνικῆς, ὅσον καὶ ἡ ἀπὸ οἰκονομικῆς ἀπόψεως κίνησις ζωτικωτάτων κεφαλαίων, ἐξαιροῦν τὴν καθ' ὅλου σημασίαν τῆς τάξεως ταύτης, εἰς τρόπον ὥστε νὰ καθιστῶσι ταύτην ἓνα τῶν κυριωτέρων παραγόντων τῆς ρυθμίσεως τῶν οἰκονομικῶν καὶ κοινωνικῶν συνθηκῶν τῆς χώρας.

Τὰ διάφορα ἐπαγγέλματα, τῶν ὁποίων κοιτίς ὑπῆρξεν ἡ οἰκιακὴ οἰκονομία, διαμορφωθέντα βαθμηδὸν καὶ κατ' ὀλίγον καὶ ἐξελισσόμενα εἰς ἰδίας κατηγορίας ὑπὸ τὴν ἐπίδρασιν τοῦ καταμερισμοῦ τῆς παραγωγῆς, ἔφθασαν εἰς τὸ σημαντικὸν ἐκεῖνο ἐπίπεδον τῆς ἐξελίξεως, τὸ ὁποῖον σήμερον παρουσιάζουσι εἰς τὴν σύγχρονον συναλλακτικὴν οἰκονομίαν.

Εἶναι ὅθεν εὐνόητον διατὶ ἡ τάξις τῶν Ἐπαγγελματιῶν καὶ Βιοτεχνῶν ἐν τῇ σπουδαιότητι τοῦ προορισμοῦ τῆς ἐντὸς τοῦ πλαισίου τῆς καθόλου Ἑλληνικῆς ζωῆς ἐπέσυρεν ἐν Ἑλλάδι ὅπως καὶ ἀλλαχοῦ, τὴν προσοχὴν τοῦ Κράτους καὶ ἀπετέλεσεν ἀντικείμενον ἐπισταμένης ἐρεύνης ἐκ μέρους τούτου, τὸ ὁποῖον καὶ περιέβαλε ταύτην

διὰ τῆς προστασίας του τῆς ὁποίας ἄμεσον εἶχε τὴν ἀνάγκην.

Πράγματι ἡ προϊοῦσα ἐπικράτησις τῆς τεχνοκρατίας καὶ ἡ αὐξανομένη ἐπιβολὴ τῆς κεφαλαιοκρατικῆς ἐπιχειρήσεως ἐπὶ τῆς παραγωγῆς καὶ τῆς κυκλοφορίας τῶν ἀγαθῶν, ἐδημιούργησαν τὸν κίνδυνον τῆς βαθμιαίας ἐκτοπίσεως τῶν βιοτεχνῶν καὶ ἐπαγγελματιῶν ἐκ τῆς κατηγορίας τῶν ἀνεξαρτήτων ἐπαγγελματιῶν καὶ κατέστησαν ἔτι μᾶλλον ἐπιβεβλημένην τὴν παρέμβασιν τοῦ Κράτους πρὸς συγκράτησιν τῆς τάξεώς των καὶ ἀποφυγὴν τῆς βαθμιαίας προλεταριοποιήσεώς της πρὸς ὄφελος καὶ αὐτῆς τῆς ἰδίας ἀλλὰ καὶ τοῦ κοινωνικοῦ ἐν γένει ζητήματος, τὸ ὁποῖον ἄλλως ἤθελεν ὀξυνθῆ.

Ἡ τοιαύτη ἐκ μέρους τοῦ Κράτους προστασία ἐξεδηλώθη κατὰ τὸν δυτατὸν καλύτερον τρόπον, ἰδίᾳ δὲ ἐν τῇ συσσωματώσει τοῦ ἐπαγγελματοβιοτεχνικοῦ κόσμου εἰς ὀργανώσεις ἐπαγγελματικὰς ἢ βιοτεχνικὰς δημοσίου ἢ ἰδιωτικοῦ δικαίου ὡς καὶ ἐν τῇ κατοχυρώσει τῶν διαφορῶν ἐπαγγελμάτων.

Τοῦτο ὅμως δὲν ἦτο ἀρκετόν. Ἡ μέριμνα τοῦ Κράτους δὲν ἦτο δυνατόν νὰ ἀρκεσθῆ μόνον εἰς τὴν ρύθμισιν τῶν συμφερόντων τῆς παρούσης στιγμῆς, χωρὶς νὰ ἐπεκταθῆ καὶ εἰς τὴν πρόβλεψιν διὰ τὴν ἐξασφάλισιν τοῦ μέλλοντος Ἐπαγγελματικοῦ καὶ Βιοτεχνικοῦ κόσμου ἔναντι παντὸς κινδύνου τῆς ὑγείας καὶ τῆς ζωῆς του.

Εἶναι ἤδη γεγονός ἀναμφισβήτητον ὅτι εἰς πάντα πεπολιτισμένον λαόν, μία τῶν σπουδαιοτέρων βάσεων ἐφ' ὧν δέον νὰ ἐδράζηται τὸ σημερινὸν κοινωνικὸν καὶ οικονομικὸν καθεστῶς ἀποτελεῖ ὁ θεσμὸς τῆς κοινωνικῆς ἀσφαλίσεως. Τυχάνει δὲ τοιαύτη ἢ ἀπὸ πάσης ἀπόψεως (οικονομικῆς, κοινωνικῆς, πολιτικῆς, ἠθικῆς) σημασία τῆς κοινωνικῆς ἀσφαλίσεως, ὥστε τὸ μέτρον τῆς ἐφαρμογῆς της παρά τινι λαῷ νὰ χαρακτηρίζη ἐντόνως τὸν ἐκπολιτιστικὸν βαθμὸν τοῦ λαοῦ τούτου.

Εἶναι γνωστὸν εἰς ὅλους ὅτι παρ' ἡμῖν μόνον τὸ Νέον Κράτος τῆς 4ης Αὐγούστου, εἶναι ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον, κατανοῆσαν καλῶς τὴν μεγίστην σημασίαν καὶ ἀποστολὴν τοῦ θεομοῦ τῆς κοινωνικῆς ἀσφαλίσεως, ἐνεστερνί-

σθη πλήρως τὴν ἰδέαν, καὶ εἰς αὐτὸ ἀνήκει ἡ τιμὴ τῆς ὀλοκληρώσεως καὶ τῆς πραγματικῆς λειτουργίας τοῦ θεσμοῦ τούτου.

Πράγματι ἡ Ἐθνικὴ μας Κυβέρνησις ἐν τῷ γοργῷ ρυθμῷ τῆς ἀναγεννήσεως καὶ ἐμψυχώσεως τῶν ζωτικῶν τῆς χώρας παραγόντων καὶ τῇ βαθεῖα πεποιθήσει περὶ τῆς χρησιμότητος τοῦ θεσμοῦ τῆς Κοινωνικῆς Ἀσφαλίσεως ὡς θετικῆς ἐκδηλώσεως τῆς κοινωνικῆς αὐτῆς πολιτικῆς, προέβη εἰς τὴν ἄμεσον τούτης ὀλοκλήρωσιν καὶ ἐφαρμογὴν, ἐξασφαλίσασα οὕτω τὴν αὐθόρμητον ἐκδήλωσιν τῆς πηγαίας καὶ εἰλικρινοῦς εὐγνωμοσύνης ὀλοκλήρου τοῦ ἐργαζομένου Ἑλληνικοῦ Λαοῦ ὑπὲρ τοῦ Ἀρχηγοῦ κ. Ἰωάννου Μεταξᾶ καὶ τοῦ ἐπιλέκτου ἐπὶ τῆς Ἐργασίας Ὑφυπουργοῦ του κ. Ἀριστείδου Δημητράτου.

Ὅπως λοιπὸν προκειμένου περὶ τῆς ἀσφαλίσεως τούτων κατηγοριῶν ἐργαζομένου κόσμου τῆς χώρας, οὕτω καὶ προκειμένου περὶ τῆς πολυπληθεστάτης τάξεως τῶν Ἑλλήνων Ἐπαγγελματιῶν καὶ Βιοτεχνῶν, ἡ ἐκδήλωσις τοῦ Κρατικοῦ ἐνδιαφέροντος, ὑπῆρξεν ἄμεσος καὶ πλήρης. Μία ἐκ τῶν κυριωτέρων φροντίδων τῆς Ἐθνικῆς μας Κυβερνήσεως ἦτο ἀρχομένου τοῦ 1938 νὰ θέσῃ εἰς ἐφαρμογὴν διὰ τοῦ πολυτίμου συνεργάτου τοῦ Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως Ὑφυπουργοῦ τῆς Ἐργασίας κ. Ἀρ. Δημητράτου τὴν ἐπαγγελματικὴν καὶ βιοτεχνικὴν ἀσφάλισιν ἐν Ἑλλάδι, ἐκπληροῦσα οὕτω παλαιὸν πόθον ὀλοκλήρου τοῦ Ἐπαγγελματοβιοτεχνικοῦ κόσμου καὶ ἀποσείουσα ἐκ τῆς ψυχῆς του τὸ θλιβερὸν βάρος τῆς μελλοντικῆς ἀβεβαιότητος.

Πράγματι διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 22695 τῆς 23ης Ἀπριλίου 1938 ἀποφάσεως τοῦ Ὑφυπουργοῦ Ἐργασίας ἤρξατο ἡ πραγματικὴ λειτουργία τοῦ διὰ τοῦ Νόμου 6364 τοῦ 1934 ἰδρυθέντος Ταμείου Ἀσφαλίσεως Ἐπαγγελματιῶν καὶ Βιοτεχνῶν τῆς Ἑλλάδος, ἀποσκοποῦντος τὴν ἀσφάλισιν τῶν ἀπανταχοῦ τῆς Ἑλλάδος Ἐπαγγελματιῶν καὶ Βιοτεχνῶν διὰ τὰς περιπτώσεις τῆς σωματικῆς ἢ πνευματικῆς ἀνικανότητος, τοῦ γήρατος καὶ τοῦ θανάτου.

Διὰ τῆς Ὑπουργικῆς ταύτης Ἀποφάσεως ἡ ἀσφάλισις τῆς Ἐπαγγελματοβιοτεχνικῆς τάξεως, ἐγένετο πλέον

πραγματικότητας, καὶ ἡ Κοινωνικὴ πρόνοια τοῦ Κράτους ἐκτὸς τοῦ Ἰδρύματος κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων καὶ τῶν λοιπῶν κλαδικῶν ασφαλιστικῶν Ταμείων, περιλαμβάνουσα διὰ τοὺς Τ.Ε.Β.Ε. εἰς τοὺς κόλπους της, ὁλόκληρον τὴν τάξιν τῶν Ἐπαγγελματιῶν καὶ Βιοτεχνῶν τῆς Ἑλλάδος, ἔτεινε πλέον πρὸς ὁλοκλήρωσιν τοῦ ἔργου τῆς ἀσφαλίσεως τοῦ ἐργαζομένου λαοῦ τῆς Χώρας μας.

Τόσον ὁ μέγας ἀριθμὸς τῶν παρὰ τῷ Τ.Ε.Β.Ε. ἠσφαλισμένων, —οἱ ἀσφαλισθέντες μέχρι σήμερον ὑπερβαίνουν τὰς 120 000, ὅσον καὶ οἱ σημαντικοὶ πόροι τοῦ Ταμείου, ἐκ τῶν ὑπὲρ αὐτοῦ ποικίλων κοινωνικῶν πόρων, καθιστοῦν τὸ Ταμεῖον ἕνα τῶν σημαντικωτέρων Ὄργανισμῶν Κοινωνικῆς Ἀσφαλίσεως, πρωτεύουσαν κατέχοντα θέσιν μεταξὺ τῶν ἄλλων κλαδικῶν ασφαλιστικῶν Ταμείων. Θεωροῦμεν δὲ ἄξιον ἰδιαίτερας ἐξάρσεως τὸ γεγονός ὅτι τὸ ἑλληνικὸν Κράτος ἐφήρμοσε πρῶτον καὶ κοινωνικὴν ἀσφάλισιν ὑπὲρ τῶν ἐπαγγελματιῶν καὶ βιοτεχνῶν, ἐμφανιζόμενον οὕτω πρωτόπορον εἰς τὴν ἀσφάλισιν ταύτην τὴν ὁποίαν ἐμιμήθησαν ἀκολούθως ἡ Γερμανία καὶ ἡ Βουλγαρία.

Τὸ ἐνδιαφέρον, ἡ στοργὴ καὶ τέλος ὁ ἐνθουσιασμὸς μὲ τὰ ὁποῖα ὑπεδέχθησαν καὶ περιβάλλουν τὸ Ταμεῖον τῶν, οἱ ἐν Ἑλλάδι Ἐπαγγελματίαι καὶ Βιοτέχνηαι, ἀποτελοῦν τὴν ὠραιότεραν δικαίωσιν καὶ ἐπιβράβειυσιν τῶν κόπων ὄλων ἐκείνων ποὺ ἐπίστευσαν εἰς τὴν μεγίστην ἀποστολὴν του καὶ ἐργάζονται καὶ μοχθοῦν διὰ τὴν πρόοδον τούτου. Ὁ ἐπαγγελματικὸς καὶ βιοτεχνικὸς κόσμος τῆς Ἑλλάδος αἰσθανόμενος παρ' αὐτῷ ἰσχυρότατον ὄργανισμὸν, τὸν ὁποῖον τὸ Κράτος μετὰ τόσου ἐνδιαφέροντος παρακολουθεῖ, ὄργανισμὸν ἐπὶ τοῦ ὁποῖου, καὶ δικαίως, τὸ πλεῖστον τῶν ἐλπίδων του στηρίζει, προχωρεῖ πρὸς ἐκπλήρωσιν τοῦ σπουδαίου προορισμοῦ του, εὐγνώμων πρὸς τὴν Ἐθνικὴν μας Κυβέρνησιν διὰ τὴν κατὰ πάντα τρόπον ἐκδηλουμένην πρὸς αὐτὸν στοργὴν του, καὶ ἐνατενίζων πλήρως χρηστῶν ἐλπίδων εἰς αἴσιον μέλλον αὐτῆς ταύτης τῆς τάξεώς του καὶ τῆς Πατρίδος Ἑλλάδος.

Α. Δ. ΚΟΛΙΟΣ

ΠΟΛΥΒΙΟΥ ΧΡ. ΜΗΤΣΟΠΟΥΛΟΥ
ΔΙΚΗΓΟΡΟΥ

ΟΙ ΓΕΩΡΓΙΚΟΙ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΟΙ ΚΑΙ Η ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ

Εἰς παλαιότεραν ἐποχὴν ὁ γεωργικὸς συνεταιρισμὸς ἐθεωροῦτο ὡς ἀποκλειστικὸν ὄργανον ἐξυπηρέτησεως τῶν ἀτομικῶν συμφερόντων τοῦ συνεταιριζομένου. Πρόκειται περὶ ἀντιλήψεως σχηματισθείσης ὅχι εἰς μακρινὴν ἱστορικὴν περίοδον καὶ δὴ κατὰ τὴν διαμόρφωσιν συνεταιρικῶν πλασμάτων εἰς τὴν ἀρχέγονον οἰκονομίαν, ἀλλὰ περὶ τοιαύτης ἥτις ἐπεκράτησεν κατὰ τὴν τελευταίαν ἑκατονταετίαν, ὅτε ἡ συνεταιρική κίνησις ἔλαβε τὴν μέχρι πρὸ ὀλίγου ὑφισταμένην μορφήν της. Ἦτο δὲ ἡ μορφή αὕτη ἡ σκοπούσα τὴν ἀτομικὴν κυρίως ἐξυπηρέτησιν τῶν μελῶν τοῦ συνεταιρισμοῦ, ὅπως δὲ ἀορίστως καὶ χωρὶς οὐδεμίαν συγκεκριμένην κατεύθυνσιν ἐπιδιώκουσα καὶ τὴν ἐναρμόνισιν τῶν ἀτομικῶν αὐτῶν συμφερόντων πρὸς τὴν οἰκονομικὴν ζωὴν καὶ τῶν ἄλλων κοινωνικῶν τάξεων.

Αἱ ἀσαφεῖς αὗται ἰδέαι περὶ συσχετισμοῦ τῶν κρατικῶν συμφερόντων πρὸς τοὺς σκοποὺς τῶν συνεταιριζομένων, ἐνισχυθεῖσαι κατὰ τὰς τελευταίας δεκαετηρίδας ἀπὸ πολλοὺς ἐξέχοντας κοινωνιολόγους, ὅπως ὁ Charles Gide, ὁ H. Brunner, ὁ Hans Müller κ. ἄ. καὶ παλαιότερον ὑπὸ τοῦ Luigi Luzzatti ὅστις εἰσήγαγεν ἴδιον σύστημα συνεταιρικῶν ἀρχῶν ἐν Ἰταλίᾳ, ἔλαβον εἰς τὰ σημερινὰ ὁλοκληρωτικὰ κράτη τοιαύτην διαμόρφωσιν, ὥστε ὅχι μόνον ἡ οἰκονομικὴ διάρθρωσις τῆς χώρας, ἀλλὰ καὶ αὐτὴ ἡ κοινωνικὴ νὰ βασίζονται κατ' ἐξοχὴν ἐπὶ τῆς συνεταιριστικῆς ὁργανώσεως. Προκειμένου δὲ μάλιστα περὶ τῆς γεωργικῆς τοιαύτης, τὰ κράτη ταῦτα ἐθεμελίωσαν μίαν ἐξόχως ἰδιάζουσαν σωματειακὴν γεωργικὴν πολιτικὴν ἐπιδράσαν βαθύτατα εἰς τὴν ἐξέλιξιν τῶν ἰδεολογικῶν τῶν ἀρχῶν. Εἰς τὴν κατηγορίαν αὐτὴν τῶν κρατῶν, πρωτίστως κατατάσσονται ἡ Ἰταλία καὶ ἡ Γερμανία. Ἡ πρώτη διὰ τῆς ὅλης συνεχιακῆς—συνεταιριστικῆς τῆς ὁργανώσεως καὶ ἡ δευτέρα διὰ τῆς μεγάλης σωματειακῆς ὁργανώσεως Reichswährstand. Παρ' ἡμῖν ἡ ἀγροτικὴ τάξις ἦτο μέχρι τῆς ἐγκατα-

στάσεως τοῦ σημερινοῦ κράτους ἰδεολογικῶς ἀσύντακτος, μὴ ἐπιτυγχάνουσα τὴν καθολικὴν τῆς ἀντιπροσώπευσιν καὶ δὴ διὰ συνεταιρισμῶν πειθαρχημένων καὶ ἰσταμένων εἰς τὴν πραγματικὴν των θέσιν.

Ὁλόκληρος ἄλλωστε ἡ ἱστορία τῶν γεωργικῶν μας συνεταιρισμῶν μέχρι τῆς χθὲς, ἔξαιρουμένης τῆς στενῆς ὀργανώσεως τῶν κτηνοτρόφων καὶ τινῶν ἄλλων μικρῶν κοινοτικῶν ομάδων μὲ γεωργικὰς—ἐργατικὰς ἀσχολίας, εἶναι μία ὑπόθεσις συνεχῶν διακυμάνσεων μεταξὺ ἀξιεπαίνων πρωτοβουλιῶν καὶ ἀξιοθρηνήτων πολιτικῶν ἐπεμβάσεων. Ἰδεωδέστεροι γεωργικοὶ συνεταιρισμοὶ (μετοχικοί, προμηθευτικοί, πιστωτικοὶ κλπ.), εἶναι μᾶλλον οἱ κατὰ τὸν παρελθόντα αἰῶνα λειτουργήσαντες ἐλάχιστοι τοιοῦτοι, καὶ δὴ ὁ τῶν Ἀμπελακίων, ὅστις εἶχεν ὀργανώσει κατ' ἀπαράμιλλον διὰ τὴν ἐποχὴν του τρόπον τὴν παραγωγὴν, τὴν πώλησιν καὶ τὴν κατανάλωσιν, ἐνῶ οἱ κατὰ τὴν τελευταίαν τριακονταετίαν συσταθέντες τοιοῦτοι δὲν κατώρθωσαν, ἂν μὴ τι ἄλλο, οὐδὲ τὴν ἀπόκτησιν τῆς συνεταιρικῆς ἰδέας νὰ ἐπιτύχουν παρὰ τοῖς ἀγρόταις.

Οἱ οὕτω συνιστώμενοι συνεταιρισμοί, σπανίως ἔφθανον εἰς τὸν τελικόν των σκοπόν. Ὡς αἷτια τοῦ κακοῦ θὰ ἠδύνατό τις ν' ἀναφέρει τὴν ἰδρυσιν συνεταιρισμῶν ὑπὸ μορφήν διάφορον τῶν πραγματικῶν γεωργικῶν ἀναγκῶν, τὴν ἔλλειψιν συνεταιριστικῆς μορφώσεως ἐκ μέρους τῶν ἐταίρων, τὴν πλημμελῆ κάπως ἄσκησιν τῆς συνεταιριστικῆς πίστεως ὑπὸ τῶν ἄρμοδιῶν ἰδρυμάτων, τὸν ἀνοργάνωτον θεσμόν τῶν ἐποπτῶν, ἀπαραίτητον καὶ βασικόν εἰς τὴν καθοδήγησιν καὶ τὸν ἔλεγχον τῶν συνεταιρισμῶν, τὴν προβληθεῖσαν ἀντίστασιν παρὰ τῶν ἐπαγγελματικῶν καὶ ἐμπορικῶν συνήθως ἐνώσεων καὶ ἰδίως τὴν ὀλεθρίαν ἐπέμβασιν ἄλλοτε μὲν τῶν γραφειοκρατῶν ὑπαλλήλων τοῦ κέντρου, ἄλλοτε δὲ τῶν κομματικῶν παραγόντων τοὺς ὁποίους ἔθιξε καιρίως ἡ τοιαύτη τῶν ἀγροτῶν ὀργάνωσις. Ἡ ἰδρυσίς ἐξ ἄλλου πολυαριθμῶν συνεταιρικῶν ὀργανώσεων, μὴ ὑπαγορευθεῖσα ὑπὸ οὐσιαστικῶν ἀναγκῶν, συνέτεινε εἰς τὴν ἐκτροχιάσιν των καὶ τὴν ἐπιδίωξιν σκοπῶν μακρὰν τοῦ προορισμοῦ των, πολὺ περισσότερον ἐφ' ὅσον ἀπουσίαζεν ὁ ἀνώτερος ρυθμιστής, ὑπὸ τὴν μορφήν μίᾶς Γενικῆς Συνομοσπονδίας τῶν Γεωργικῶν Συνεταιρισμῶν. Διότι οὔτε ὀλόκληρον τὸν γεωργικὸν κόσμον τῆς Χώρας περιελάμβανον αἱ συνεταιρικαὶ αὐταὶ ὀργανώσεις—καίτοι ἠδύνατο καὶ ὄφειλον—οὔτε καὶ πρόδόν τινα ἐσημείωσαν εἰς τὴν καλλιέργειαν τῆς συνεταιρικῆς ἰδέας. Τὰ βασικὰ καὶ χρόνια αὐτὰ ἐλαττώματα διεΐδε τὸ σημερινὸν κράτος καὶ ἐν τῇ ἐπιθυμίᾳ του νὰ κατευθύνῃ τὴν δρᾶσιν τῶν γεωργικῶν συνεταιρισμῶν εἰς τὸν ἀλη-

θινὸν δρόμον, ἰδρυσεν τὴν Ἀνωτάτην Συνομοσπονδίαν τῶν Γεωργικῶν Συνεταιρισμῶν τῆς χώρας, τελούσαν ὑπὸ τὴν ἄμεσον ἐποπτεῖαν τοῦ ἰδίου τοῦ ἀρχηγοῦ του καὶ προεδρευομένην ἐπαξίως ὑπὸ τοῦ κ. Μπάμπη Ἀλιβιζάτου, γενικοῦ γραμματέως τοῦ ὑπουργείου τῆς Γεωργίας καὶ ὑποδιοικητοῦ τῆς Ἀγροτικῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος. Δύναται δὲ σήμερον νὰ θεωρηθῇ βέβαιον ὅτι διὰ τῆς ἐπιτευχθείσης συστηματικῆς ὑπαγωγῆς τῶν συνεταιρισμῶν εἰς περιφερειακὰς ἐνώσεις τελούσας ὑπὸ τὴν ἐποπτεῖαν ὀμοσπονδιῶν καὶ τούτων ὑπὸ τὴν καθοδήγησιν καὶ τὸν ἔλεγχον τῆς Ε.Σ.Σ.Ε., θ' ἀναπτυχθῇ ἐπωφελῶς διὰ τοὺς γεωργοὺς ἡ δρᾶσις τῶν γεωργικῶν συνεταιρικῶν ὀργανώσεων. Ἡ σκοπιμότης διὰ τοῦτο τοῦ νόμου 1154 εἶναι μεγίστης σημασίας, τόσον διὰ τὴν ὀργάνωσιν τῆς ἀγροτικῆς συνεταιριστικῆς ζωῆς, ὅσον καὶ διὰ τὴν πραγματοποίησιν τῆς συνεργασίας τοῦ γεωργικοῦ κόσμου μετὰ τοῦ κράτους.

Ὁ πρόεδρος τῆς Ε.Σ.Σ.Ε. κ. Μπ. Ἀλιβιζάτος, ἐμπνευστής, δημιουργὸς καὶ ψυχὴ τῆς ὅλης κινήσεως, εἰς τὸν ἐκφωνηθέντα πέρυσιν λόγον του, κατὰ τὴν ἔναρξιν τοῦ Α'. Πανελληνίου Συνεδρίου τῶν Γεωργικῶν Συνεταιρισμῶν, εἰς τρεῖς βασικὰς ἐκδηλώσεις διέκρινε τὴν χωρικὴν μας οἰκονομίαν: Εἰς τὴν ἀνεπάρκειαν τοῦ εἰσοδήματος τῶν γεωργικῶν ἐκμεταλλεύσεων, εἰς τὴν ἀστάθειαν τοῦ γεωργικοῦ εἰσοδήματος καὶ εἰς τὸν ταχὺν ἐκχρηματισμὸν τῆς οἰκονομίας τοῦ ἀγρότου. Τῆς πρώτης ἐκδηλώσεως ἀποτέλεσμα εἶναι ὅτι ἀδυνατοῦν αἱ ἀγροτικαὶ ἐπιχειρήσεις νὰ χρησιμοποιήσουν ἐπωφελῶς τὴν ἀνθρωπίνην ἐργασίαν εἰς τὰ χωριά. Εἶναι τοῦτο μία μεγάλη ἀλήθεια, συνεπείᾳ τῆς ὁποίας ὁ ἀγροτικὸς πληθυσμὸς συχνὰ εὐρίσκεται εἰς ἀδιέξοδον περὶ τοῦ ποῖαν ὁδὸν ν' ἀκολουθήσῃ. Ἐδῶ μὲν ἡ στείρα γῆ δὲν τοῦ ὑπόσχειται ἄνετον ζωὴν· ἐκεῖ δὲ ἡ ἀστυφιλία καὶ ὁ ἀστικὸς ἐπαγγελματισμὸς τὸν ξεγελοῦν πρὸς στιγμὴν διὰ νὰ τὸν βυθίσουν ἀργότερον εἰς μεγαλυτέραν δυστυχίαν. Ἡ δευτέρα ἐκδήλωσις, ἀφορῶσα τὴν ἀστάθειαν τοῦ γεωργικοῦ εἰσοδήματος, εἶναι φανερόν ὅτι δὲν ἐπιτρέπει ποτὲ εἰς τὸν ἀγρότην νὰ ὑπολογίσῃ, ἔστω καὶ μετὰ πιθανότητος, εἰς τὴν παραγωγὴν τῶν κτημάτων του. Καὶ ὅταν ὁ ἀγρότης εἶναι ἠναγκασμένος νὰ προσφεύγῃ ἀλλαχοῦ διὰ τὴν θεραπείαν τῶν βιωτικῶν του ἀναγκῶν, ἀντιλαμβάνεται ὁ καθεὶς ὄχι πλέον τὴν ἀστάθειαν τοῦ γεωργικοῦ εἰσοδήματος, ἀλλὰ καὶ ὀλοκλήρου τῆς ἀγροτικῆς οἰκονομίας. Ἡ τρίτη τέλος φάσις τοῦ γεωργικοῦ μας ζητήματος, εἶναι ἡ ἀνάγκη ποὺ ὀδηγεῖ τοὺς ἀγρότας, ἐκ λόγων συντηρήσεως, νὰ ρευστοποιοῦν ἀμέσως τὴν παραγωγὴν, γινόμενοι οὔτω θύματα ἐκμεταλλεύσεως τῶν ἐμπόρων καὶ τῶν

ἄλλων κερδοσκόπων. Πρὸ τῆς καταστάσεως λοιπὸν αὐτῆς, ποία πρέπει νὰ εἶναι ἡ στάσις τοῦ κράτους ἔναντι τῶν γεωργικῶν συνεταιρισμῶν καὶ τούτων πρὸς αὐτό ;

Τὸν κανονισμὸν τῶν σχέσεών των θὰ ρυθμίξῃ κατ' ἀνάγκην ἡ προγραμματικὴ ἀγροτικὴ πολιτικὴ τοῦ κράτους, ἡ ὁποία ὡς βασικὴν τῆς ἐπιδιώξεϊν δέον νὰ ἔχῃ ἀπ' ἐνὸς τὴν αὔξησιν τοῦ γεωργικοῦ εἰσοδήματος καὶ ἀπ' ἑτέρου τὴν ἐξέυρεσιν νέων πηγῶν ἐργασίας, αἱ ὁποῖαι θὰ δημιουργήσουν νέους πόρους ὑπὲρ τῆς ἀγροτικῆς οἰκογενείας. Εἰς τὸ σημεῖον ἀκριβῶς τοῦτο ἐμφανίζεται ὁ σημαντικὸς ρόλος τὸν ὁποῖον θὰ παίξουν οἱ συνεταιρισμοὶ κατὰ τὴν ὑπὸ τοῦ κράτους ἐφαρμογὴν τῆς γεωργικῆς του πολιτικῆς. Ἡ αὔξησις τοῦ εἰσοδήματος καὶ ἡ ἀναζητήσις νέων πηγῶν ἐργασίας, ἔργον καθ' ἑαυτὸ ἐκάστου τῶν ἀγροτῶν, εἶναι κυρίως μέλημα τοῦ συνεταιρισμοῦ, ὡς ἰδιωτικῆς οἰκονομικῆς ὀργανώσεως, πρὸς τὸν σκοπὸν διατηρήσεως συνοχῆς μεταξὺ τῆς προσπαθείας τοῦ ἀγροτικοῦ κόσμου καὶ τῆς ἐφαρμογῆς τῆς ἀγροτικῆς πολιτικῆς τοῦ κράτους. Ἐκάτερον τούτων εἶναι ἀναποσπάστως συνδεδεμένον μετὰ τοῦ ἄλλου, ὡς ἐκ τῆς ἰδιαζούσης κοινωνικῆς μορφῆς τὴν ὁποῖαν ἔλαβε κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη τὸ πρόβλημα τοῦ ἀγροτικοῦ βίου. Τὸ κράτος μάλιστα, θὰ ἠδυνάμεθα νὰ εἴπωμεν, ἔξαρχτὰ ἐξ ὀλοκλήρου τὴν ἐπιτυχίαν τοῦ γεωργικοῦ του προγράμματος ἀπὸ τοὺς γεωργικοὺς συνεταιρισμοὺς. Ἡ ἐκτέλεσις ἔργων ἐγγείων βελτιώσεων διὰ τὴν ἀπόδοσιν νέων ἐδαφῶν εἰς τὴν γεωργίαν, ἡ ἐντατικὴ καλλιέργεια, ἡ ὀργάνωσις τῆς κτηνοτροφίας, ἡ σιτάρχεια, ἡ ἐπέκτασις ὠρισμένων εἰδῶν ἀμπελοφυτείας, τὸ πρόβλημα τῆς σταφίδος, ἡ σκαλιστικὴ καλλιέργεια, ἡ μεθοδικὴ λίπανσις, τὸ ζήτημα τῆς δενδροκαλλιέργειας, ἡ ἀνάπτυξις τῶν ἐσπεριδοειδῶν καὶ πλεῖστα ἄλλα, εἶναι ἐξ ἐκείνων τὰ ὁποῖα πραγματοποιούμενα, αὐξάνουν κατὰ πολὺ τὴν δημογραφικὴν χωρητικότητα τῆς χώρας μας. Τότε δὲ ἀκριβῶς καὶ ὁ συνεταιρισμὸς δύναται ν' ἀσκήσῃ τὴν πλέον ἀγαθὴν ἐπίδρασιν ἐπὶ τῆς ἰδιωτικῆς οἰκονομίας τοῦ ἀγρότου, διότι ἐξ αὐτοῦ θ' ἀντλήσῃ οὗτος τὰ μέσα τῶν γεωργικῶν ἐπιχειρήσεών του καὶ διὰ τούτου θὰ θεραπεύῃ τὰς πιστωτικὰς του ἀνάγκας.

Μετὰ τὴν παραγωγὴν, ἡ κατανάλωσις ἀπομένει τὸ ἕτερον σπουδαιότατον ζήτημα τῆς ἰδιωτικῆς ἀγροτικῆς οἰκονομίας. Ἡ ὀργάνωσις τῆς, ἐπὶ τεχνικῶν ἰδίως βάσεων, διὰ τῆς δημιουργίας ἀποθηκῶν, ψυγείων, ἀποξηραντικῶν ἔργων, ἀποστειρωτηρίων κλπ. θὰ ἐξυγιάνῃ κατὰ πολὺ τὰ οἰκονομικὰ μέσα τοῦ γεωργοῦ. Καὶ τοῦτο εἶναι ἔργον τῶν συνεταιρισμῶν καὶ τῶν ἐνώσεων αὐτῶν, αἵτινες θὰ ὀργανώσουν

θὰ παρακολουθοῦν καὶ θὰ ἐλέγχουν τὴν κυκλοφορίαν τῶν γεωργικῶν προϊόντων. Ἡ καλὴ λειτουργία τοῦ κλάδου αὐτοῦ, συντελοῦσα καὶ εἰς τὴν κανονικὴν κυκλοφορίαν τοῦ κεφαλαίου, θὰ δώσῃ τὴν εὐκαιρίαν εἰς τὸν συνεταιρισμὸν νὰ βοηθήσῃ καὶ τὴν Ἀγροτικὴν Τράπεζαν εἰς τὸ ἔργον τῆς τοῦ καταμερισμοῦ τῆς γεωργικῆς πίστεως ἐν τῇ ὑπαίθρῳ. Τοιοῦτοτρόπως ὁ συνδυασμὸς τῆς δράσεως τῶν συνεταιρισμῶν καὶ τῆς πολιτικῆς τοῦ κράτους, θ' ἀγάγουν ἀσφαλῶς εἰς τὴν ἀγροτικὴν εὐημερίαν διὰ τῆς αὐξήσεως τῆς γεωργικῆς παραγωγῆς. Ἡ ἐπιτυχία, κατὰ ταῦτα, τῆς ἀποστολῆς τῶν γεωργικῶν συνεταιρισμῶν, σημαίνει οὐ μόνον ἐπιτυχίαν τῆς ἀγροτικῆς πολιτικῆς τοῦ κράτους, ἀλλὰ καὶ ὀλοκλήρου τῆς ἐθνικῆς οἰκονομίας. Εἶναι, οὕτως εἰπεῖν, ἡ ἐπιτυχία αὕτη, μία τελεία ἐπικράτησις τῶν ἰδεολογικῶν ἀρχῶν τοῦ σημερινοῦ κράτους, ἐν ἀλληλουχίᾳ πρὸς τὴν ἐφαρμοζομένην ριζικὴν γεωργικὴν μεταρρύθμισιν. Καὶ διὰ νὰ ἐνθυμηθῶμεν τὸν Werner Sombart, ἡ συνεταιρικὴ ἰδέα εἶναι ἐκείνη ἡ ὁποία συνδυάζει κατὰ τὸν πλέον ἐπιτυχῆ τρόπον τὴν πραγματικότητα μετὰ πλείστης ἰδεολογίας.

ΠΟΛΥΒΙΟΣ ΧΡ. ΜΗΤΣΟΠΟΥΛΟΣ
Δικηγόρος

ΔΙΑΤΙ ΠΙΣΤΕΥΟΜΕΝ ΕΙΣ ΤΟ ΟΛΟΚΛΗΡΩΤΙΚΟΝ ΚΡΑΤΟΣ

Ὁ 19ος αἰὼν ἀπετέλει πεδῖον ἐφαρμογῆς τῶν ἀρχῶν τῆς φιλελευθέρως κοσμοθεωρίας. Ἀπετέλεσε κυρίως εἰπεῖν περίοδον ἀκμῆς καὶ στασιμότητος τῶν φιλελευθέρων ἀρχῶν. Αἱ ἀρχαὶ αὗται εὗρισκον ἐφαρμογὴν τόσον εἰς τὴν κοινωνικὴν καὶ οἰκονομικὴν ζωὴν ὅσον καὶ εἰς ἀπάσας τὰς ἐκδηλώσεις τῆς ἀνθρωπίνης ζωῆς. Ἡ περίοδος ἀκμῆς τοῦ φιλελευθερισμοῦ περατοῦται περίπου συγχρόνως μὲ τὸν Γαλλογερμανικὸν πόλεμον τοῦ 1870. Θανμασίως ἀντικατοπτρίζεται ἡ ὅλη ἐξέλιξις τῆς ἐφαρμογῆς τῶν φιλελευθέρων ἀρχῶν εἰς τὸ οἰκονομικὸν πεδῖον. Ἀκμὴ τοῦ φιλελευθερισμοῦ μὲ τάσεις περαιτέρω ἐπεκτάσεως τῶν ἀρχῶν του μέχρι τοῦ 1870. Περαιτέρω περίοδος στασιμότητος ἢ μᾶλλον περίοδος καθ' ἣν ἡ συνεχὴς ἐφαρμογὴ τῶν ἀπολύτων φιλελευθέρων δογμάτων ὀδηγεῖ εἰς ἀδιέξοδον καθ' ὅσον ἡ οἰκονομικὴ δρᾶσις ἐκφεύγει πλέον ἐκ τοῦ ἀνθρωπίνως δυνατοῦ λόγῳ τῆς δημιουργίας παγκοσμίων οἰκονομικῶν ὀργανισμῶν. Ἡ ἀπόλυτος καὶ συνεχὴς ἐφαρμογὴ τῶν οἰκονομικῶν φιλελευθέρων ἀρχῶν ἀπετέλεσε καὶ τὴν αἰτίαν τοῦ τέλους τοῦ οἰκονομικοῦ φιλελευθερισμοῦ καθ' ὅσον ἠμπόδισε τὴν ἐφαρμογὴν τῆς κυρίας ἀρχῆς αὐτοῦ, τοῦ νόμου τῆς προσφορᾶς καὶ τῆς ζητήσεως. Τὸ αὐτὸ συνέβη καὶ ὡς πρὸς τὰς λοιπὰς ἐκδηλώσεις τῆς φιλελευθέρως κοσμοθεωρίας, συντρέχοντος βεβαίως καὶ τοῦ γεγονότος τῆς εἰς τὴν οἰκονομίαν χρεωκοπίας τῶν ἀρχῶν ταύτης.

Ἡ ἀντίδρασις, καθ' ἀρχὰς ἀσθενής, ἐκδηλοῦται ὑπὸ τὴν μορφήν τῆς παρεμβάσεως τοῦ κράτους. Θεωρητικῶς δὲν ἔχει θεμελιωθῆ ἕνα σύστημα. Τὸ Κράτος παρεμβαίνει ἐκάστοτε ὥσάν τις κρίνει ὅτι τοῦτο εἶναι ἀναγκαῖον. Αἱ δὲ περιπτώσεις καθ' ἃς κρίνει ὅτι ἡ παρέμβασις εἶναι ἀναγκαία πληθύνονται. Πλὴν ὅμως ὀλίγον καθ' ὀλίγον ἡ παρέμβασις αὕτη λαμβάνει συγκεκριμένην μορφήν. Παύει πλέον νὰ εἶναι, ἂν ὄχι τυχαία, πάντως σπασμωδική, οὐδεμίαν σχέσιν ἔχουσα μὲ τυχοῦσαν παρελθοῦσαν ἐνέργειαν. Αἱ διάφοροι ἐνέργειαι ὡς ἐκ τῆς ἀρχῆς τῆς ἐπιρροῆς καὶ ἀντεπιρροῆς συνδέονται μεταξύ των, τὸ δὲ

Κράτος ὑποχρεοῦται νὰ παρακολουθῇ πλέον ἐκ τοῦ σύνεγγυς, νὰ προβλέπῃ εἰ δυνατόν τὰς διαφόρους συνεπείας ἐκάστης πρὸς παρέμβασιν προσπαθείας. Παύει πλέον τὸ κράτος ν' ἀποτελῇ τὸν ψυχρὸν θεατὴν, ὁ ὁποῖος ἐπιβλέπει ἀπλῶς καὶ μόνον τὴν τήρησιν τῶν νόμων. Τὸ Κράτος ἐπεμβαίνει : Καὶ ἐπεμβαίνει πλέον μέχρι καὶ τῶν ἐλαχίστων ἐκδηλώσεων τῆς κοινωνικῆς καὶ οἰκονομικῆς ζωῆς, πατάσσει πᾶσαν ἀντίδρασιν, διότι πλέον καθίσταται δεκτὴ ἡ ἀρχή, ὅτι πᾶσα ἐκδήλωσις τοῦ ἀτόμου πρὸς πᾶσαν κατεύθυνσιν ἔχει σημασίαν διὰ τὴν ὑπαρξιν καὶ ζωὴν τοῦ ἔθνους. Ἡ τοιαύτη τοῦ ἔθνους προσπάθεια, - ὁ ὅρος ἔθνος καλλίτερον ἐκφράζει τὴν ἐννοίαν τῆς χωριστῆς ὄντοτος καὶ τῶν ἰδιαιτέρων σκοπῶν τοῦ Κράτους, - δίδει ἕνα νέον περιεχόμενον καὶ συνδέει ἔτι περισσότερον τὰς διαφόρους ομάδας τῶν ἀτόμων καὶ τὰ άτομα, παύουν πλέον νὰ εἶναι ὄντοτες, ἴδιον ἐπιδιώκουσαι ἐκάστη σκοπὸν, ἀλλὰ τοῦναντίον συντρέχουν, κατὰ τὰς δυνάμεις τῆς ἐκάστη, εἰς τὸ νὰ δημιουργηθῇ ἡ συνισταμένη τοῦ ὑπὸ τοῦ ἔθνους ἐπιδιωκόμενου σκοποῦ, ὅστις καὶ εὐγενέστερος καὶ ἱερώτερος τυγχάνει τῶν ὑπὸ τῶν ἀτόμων ἐπιδιωκόμενων τοιούτων.

Εἰδικώτερον δέ, καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὴν Ἑλλάδα, ὁ τύπος τοῦ ὀλοκληρωτικοῦ κράτους εἶναι ὁ μᾶλλον προσιδιάζων πρὸς τὸν ἱστορικὸν τῆς Ἑλληνικῆς φυλῆς προορισμὸν ἀφ' ἐνός, ἀφ' ἑτέρου δὲ πρὸς τὰς σημερινὰς ἀνάγκας τῆς ἑλληνικῆς ζωῆς, ἥτις εἶναι ὑποχρεωμένη διὰ νὰ διατηρηθῇ καὶ νὰ ἐπιζήσῃ τῶν ὑφισταμένων σήμερον διαφορῶν ἀντιξῶν ρευμάτων, τὰ ὁποῖα καθίστανται ἔτι αἰσθητότερα λόγῳ τῆς εἰδικῆς τῆς Ἑλλάδος θέσεως, ν' ἀναζωπυρήσῃ τὸν ἐθνικὸν αὐτῆς παλμόν, ἢ ὑπαρξιν τοῦ ὁποίου εἶναι ἀναγκαία διὰ νὰ ὑπερπηδηθοῦν, ὡς ἄλλωστε καὶ αὕτη ἡ μακροαίων τῆς Ἑλληνικῆς Φυλῆς ἱστορία ἀποδεικνύει, τὰ διάφορα ὑφιστάμενα ἐμπόδια.

Τὸν σκοπὸν τοῦτον δὲν δυνάμεθα νὰ τὸν ἐπιτύχωμεν παρὰ ὑπὸ τὴν μορφήν τοῦ ὀλοκληρωτικοῦ Κράτους, τῆς μορφῆς δηλ. τοῦ κράτους τῆς ρυθμιζούσης πᾶσαν ἐκδήλωσιν τῆς ἐθνικῆς, κοινωνικῆς καὶ οἰκονομικῆς ζωῆς τοῦ ἔθνους. Ἡ προσπάθεια αὕτη εἶναι εὐγενής, καὶ δὲν δύναται νὰ παραβλεφθῇ καθ' ὅσον μὲ αὐτὴν συνδέεται αὕτη αὕτη ἢ ὑπαρξιν τοῦ ἔθνους. Ἐπειδὴ δὲ σκοπὸς τοῦ ἔθνους δὲν εἶναι μόνον ἡ αὔξησις τοῦ ὕλικου πλοῦτου, ἀλλὰ τοῦναντίον ὁ τυχὸν ὑπάρχων πλοῦτος πρέπει νὰ συντρέξῃ ὡς εὐνοϊκὴ προϋπόθεσις διὰ τὴν δημιουργίαν πνευματικῆς ἀναπτύξεως, δι' αὐτὸ καὶ πιστεύομεν ὅτι μόνον ὑπὸ ἕνα τοιοῦτον καθεστῶς ὡς τὸ τοῦ ὀλοκληρωτικοῦ κράτους εἶναι δυνατόν νὰ διατηρήσῃ ἡ Ἑλλὰς ὄχι μόνον τὴν ἐθνικὴν τῆς ἀνεξαρ-

τησίαν, ἀλλὰ καὶ νὰ εὐημερήσῃ αὐξάνουσα τοὺς οἰκονομικοὺς αὐτῆς πόρους, ὡς ἐπίσης καὶ νὰ δυναθῇ ἐκ νέου νὰ δημιουργήσῃ ἓνα νέον πολιτισμὸν μὲ ἴδια χαρακτηριστικά, ἀπηλλαγμένον τοῦ μηχανικοῦ χαρακτῆρος τοῦ δυτικοῦ πολιτισμοῦ καὶ ὅστις θὰ φέρῃ καθαρῶς ἑλληνικὸν χαρακτῆρα, προωρισμένος νὰ δημιουργήσῃ ἐπιρροὰς καὶ οὐχὶ νὰ δεχθῇ τοιαύτας, ὡς ἐπίσης καὶ νὰ ἐπιτελέσῃ τὸ αὐτό, μὲ τοὺς δύο προγενεστέρους ἑλληνικοὺς τοιοῦτους, ἔργον. Καὶ διότι ἡ θέσις τῆς Ἑλλάδος, αἱ κλιματολογικαὶ αὐτῆς συνθῆκαι, αὐτὸς οὗτος ὁ χαρακτῆρ τοῦ Ἑλλήνος, ἀπαλλασσόμενος ὠρισμένων ἐπικτήτων ἐλαττωμάτων, ἀποτελοῦν εὐνοϊκὰς προϋποθέσεις διὰ τὴν ἀνάπτυξιν ἑνὸς νεωτέρου, ἑνὸς τρίτου ἑλληνικοῦ πολιτισμοῦ. Αἱ βάσεις τοῦ πολιτισμοῦ τούτου ἔχουν ἤδη τεθῆ ὑπὸ τοῦ νεωτέρου κράτους. Δὲν ἀπομένει πλέον εἰς ἡμᾶς τοὺς νέους ἢ νὰ ἀνοικοδομήσωμεν τὸ ὅλον ἔργον. Εἴμεθα δὲ βέβαιοι καὶ αἰσθανόμεθα τὰς δυνάμεις μας ἰκανὰς διὰ νὰ ἐπιτελέσωμεν ἓνα τοιοῦτον ἔργον.

Δ. ΚΑΡΑΤΖΑΣ

Δ. ΚΑΒΑΓΙΩΡΓΗ

Η ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΝΕΟΛΑΙΑ

Ἡ λέξις Νεολαία ἔγινεν ἤδη τὸ σύμβολον τῆς μᾶλλον ἀναδημιουργικῆς, ἰδανιστικῆς ἅμα καὶ ρεαλιστικῆς, ἐπιδιώξεως τῆς σημερινῆς Κυβερνήσεως, καὶ ἀξίζει νὰ ἐξετάσωμεν δι' ὀλίγων ποία ἦτο ἡ κατάστασις τῆς Ἑλληνικῆς νεωτέρας γενεᾶς, ὅπως ἐνεφανίζετο πρὸς τριετίας, καὶ ποιοὶ σκοποὶ καὶ ἐπιτεύξεις διαφαίνονται ἤδη σήμερον, μετὰ τόσον βραχὺ χρονικὸν διάστημα, ὡς πραγματοποιήσεις ἑνὸς προγράμματος συνεχιζομένου καὶ ἐμπνεομένου ὑπὸ πίστεως ἀκραδάντου.

Πρὸ ὀλίγων ἀκόμη ἐτῶν, ἐνῶ ἅπαντες οἱ πολιτικοὶ ἐτόνιζον εἰς ὠραίους λόγους τὴν σημασίαν τῆς νέας γενεᾶς, οὐδεὶς εἶχεν ἐνδιαφεροθῆ ἐν τῇ πράξει διὰ τὰ προβλήματα, τὰς ἀνάγκας καὶ τὰ διανοητικὰ διλήμματα ἐνώπιον τῶν ὁποίων εὐρίσκετο ὀλόκληρος ἡ Ἑλληνικὴ νεολαία, καὶ κατὰ μείζονα λόγον ἢ καλυτέρα καὶ περισσότερον ἀνεπτυγμένη μερίς τῆς, ἡ σπουδάζουσα καὶ ἐργαζομένη νεότης. Εἶναι γνωστόν, σύμφωνα μὲ ὅλας τὰς θεωρίας τῆς συγχρόνου στατιστικῆς, μὲ τὴν βιολογίαν καὶ τὴν κοινωνιολογίαν, ὅτι ἡ γενεὰ τῶν νέων ἀποτελεῖ τὸν δείκτην ζωτικότητος κάθε φυλῆς. «Δεῖξε μου τὴν νεολαίαν σου καὶ θὰ σοῦ εἰπῶ τὴν μοῖραν σου» ἢμπορεῖ κάθε ἐπιστήμων νὰ εἴπῃ εἰς οἰανδήποτε Κυβέρνησιν, χωρὶς νὰ χρειάζεται ἰδιαιτέρας πρὸς τοῦτο μαντικῆς δυνάμεις. Τὰ γύρω μας ἔθνη εἶχον στρέψει ἰδιαιτέρως τὴν προσοχὴν τῶν πρὸς τὴν τόνωσιν τῶν φυσιολογικῶν καὶ ἠθικῶν δυνάμεων τῆς νεολαίας τῶν, γνωρίζοντα πόσον ἐξοντωτικὸν ἀγῶνα πρὸς ἐπικράτησιν θὰ εἶχαν ἐνωρὶς ἢ ἀργὰ ν' ἀντιμετωπίσουν.

Ἡ ἑλληνικὴ ἰθύνουσα τάξις καὶ οἱ κυβερνῶντες ἐκοιμῶντο μακαρίως. Καὶ ἡ Ἑλληνικὴ νεολαία εἶχεν ἀφεθῆ ἔρμαιον τῶν ἀνευθύνων δημαγωγικῶν τάσεων καὶ τῶν διαβρωτικῶν θεωριῶν, ποὺ εἰσήγον ἔξωθεν κατὰ κακὴν ἀντιγραφὴν καὶ πρὸς ἴδιον αὐτῶν συμφέρον ἀσυνείδητοι ὑποστηρικταὶ ξένων καθεστώτων ἢ ἀφελῆ θύματα ὑπόπτου προπαγάνδας. Ἡ νεολαία, συναισθανομένη ἐνδομύχως τὰ δικαιώματά της εἰς τὴν ζωὴν, ἤκουεν εὐχαρίστως ἐκείνους ποὺ τῆς τὰ ἐτόνιζαν, ἀλλὰ δὲν ἠδύνατο νὰ σκεφθῆ λογικῶς ἐπὶ τοῦ τρόπου καθ' ὃν θὰ τὰ κατακτοῦσε, οὔτε ἐπὶ τῶν συμπαρομαρτούντων καθηκόντων εἰς πᾶσαν ὀργανωμένην καὶ ὀργανικὴν κοινωνίαν. Ἐφθασε λοιπὸν ἡ νεολαία ν' ἀκολουθῆ κάθε ταραχοποιὸν δημαγωγόν, κάθε παραπειστικὸν συλλογισμόν, καὶ μὲ τὴν συγχωρητέαν εἰς τὴν ἡλικίαν τῆς ὀ-

μητικότητα να εκδηλοῦται μόνον με ἀνωμάλους καὶ ἐπαναστατικὰς ἐμφανίσεις. Εἶχε χάσει κάθε συναίσθημα κοινωνικῆς καὶ ἀξιολογικῆς ἱεραρχίας, περιφρονοῦσε τὴν πειθαρχίαν ὡς ἀποστεωμένον λείψανον τῶν σκοτεινῶν ἐποχῶν ὅπου παρεγνωρίζοντο τὰ δικαιώματά της καὶ παρηγωνίζετο τὸ δίκαιόν της, καὶ ἔρρεπε πρὸς μίαν διεθνικιστικὴν ἀναρχίαν καὶ μίαν ἰταμὴν περιφρόνησιν πρὸς κάθε καθιερωμένον θεσμόν. Οἱ ἐκ παραδόσεως θεσμοί, αἱ ἱεραὶ ὑποθῆκαι τῆς Ἑλληνικῆς ἱστορίας, ἐποδοπατοῦντο χωρὶς ἐπιφύλαξιν, ὡς ἐμπόδια εἰς τὸν δρόμον της, καὶ ὁ νόμιμος δρόμος τῆς ἀνόδου καὶ τῆς ἐπικρατήσεως, ὁ δρόμος τῆς τιμίας σπουδῆς καὶ ἐργασίας ὑπεχώρει πρὸ τῶν εὐκολωτέρων μέσων τῶν ἀνατρεπτικῶν κινημάτων καὶ ἀπεργιῶν. Εἰς τοιαύτην κατάστασιν φυσικὸν ἦτο νὰ μὴν ὑπολογίζονται καθόλου αἱ προαιώνιοι ἐκεῖναι ἠθικαὶ καὶ πνευματικαὶ ἀξίαι πού ἀποτελοῦν τὸ πλαίσιον ἐντὸς τοῦ ὁποίου ὀφείλει νὰ κινεῖται ἓνα ἔθνος, ἂν πρόκειται νὰ καταλάβῃ τὴν ἐμπρέπουσαν αὐτῷ θέσιν εἰς τὴν χορείαν τῶν μᾶλλον πολιτισμένων λαῶν.

Σήμερον ἔχουν ἀλλάξει ὅλα αὐτά. Ὁ δημιουργήσας τὴν πρὸ τριετίας μεταβολὴν εἰς τὰ ἑλληνικὰ πράγματα, διείδεν ἀπὸ τῆς πρώτης στιγμῆς μετὰ τὴν χαρακτηρίζουσαν αὐτὸν δεξυδέρκειαν τὸν κατήφορον πρὸς τὸν ὅποιον ἐφέρετο ἡ νεολαία μας καὶ κατ' ἐπέκτασιν τὸ σύνολον καὶ ἐφρόντισεν ὅπως ἐπαναφέρῃ αὐτὴν εἰς τὸν ὀρθὸν δρόμον.

Ἡ νεολαία ἐμψυχώθη μετὰ τὰ Ἐθνικὰ ἰδανικά, ἐνεπνεύσθη τὸ πνεῦμα τῆς Ἑλληνικῆς ἱστορίας, συνειδητοποίησε τὰς μεγάλας εὐθύνας τῆς γιγαντιαίας πνευματικῆς παραδόσεως πού ἐκληρονόμησε. Ἐνωμένοι καὶ ὀργανωμένοι, ὑπὸ τὴν σθεναρὰν καὶ πλήρη στοργῆς καθοδήγησιν τοῦ ἐνδεδειγμένου ἀρχηγοῦ τῆς νέας Ἑλλάδος κατὰ τὴν κρίσιμον αὐτὴν ἱστορικὴν καμπὴν τῶν τυχῶν τοῦ Ἐθνους μας, κατέλαβε τὴν ὀργανικὴν τῆς θέσιν εἰς τὴν ζωὴν, βοηθοῦσα τὸν Κυβερνήτην εἰς τὸ ἔργον του, ἐνστερνιζόμενοι τὰς πατρικὰς συμβουλὰς του. Γνωρίζει σήμερον ἡ Νεολαία ὅτι ὅλοι οἱ δρόμοι τῆς εἶναι ἀνοικτοί, ἂν ἀφοσιωθῇ εἰς τὴν ἐργασίαν, εἰς τὸ γενικὸν καλόν, εἰς τὰ Ἑλληνικὰ ἰδανικά. Γνωρίζει ὅτι τὸ μέλλον τῆς Ἑλληνικῆς φυλῆς εἶναι ἐναποτεθειμένον εἰς τὰ χέρια της, καὶ ἐνσυνείδητος, πλήρης χαρᾶς καὶ ὁρμῆς πρὸς δρᾶσιν, πειθαρχικὴ, ὀργανωμένη καὶ ὁργῶσα, ἀναμένει τὰ ὄρατα συνθήματα τοῦ Ἀρχηγοῦ καὶ διαπλάσσει τὰς χιλιάδας τῶν ψυχῶν της ὡς μίαν ψυχὴν, ἓνα πνεῦμα, διὰ ν' ἀνταποκριθῇ εἰς τὰς ὑψηλὰς ἀπαιτήσεις του καὶ τὰ ὑψηλότερα πεπρωμένα τῆς Ἑλληνικῆς φυλῆς.

ΔΗΜΟΣΘΕΝΗΣ ΚΑΒΑΓΙΩΡΓΗΣ

Χ. ΠΑΝΑΓΟΥ
ΟΙΚΟΝΟΜΟΛΟΓΟΥ-ΒΙΟΜΗΧΑΝΟΥ

ΕΠΙ ΤΗΣ ΕΞΩΤΕΡΙΚΗΣ ΕΜΠΟΡΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

Οἱ ποσοτικοὶ περιορισμοὶ ἐμπορευμάτων εἰσαγομένων ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ ἐφαρμοσθέντες ἀπὸ τοῦ 1932 ἔσχον γενικῶς ἀγαθὰ ἀποτελέσματα ἐπὶ τοῦ κοινωνικοῦ καὶ οἰκονομικοῦ πεδίου. Οἱ ποσοτικοὶ οὗτοι περιορισμοὶ ἔχοντες ὡς βάσιν τὸ προηγούμενον ἔτος τῆς ἐφαρμογῆς των, ἦτοι τὸ 1931, διενεμήθησαν μεταξὺ τῶν τυχηρῶν τῆς τότε ὑπαρχούσης καταστάσεως εἰσαγωγῶν ἐξωτερικοῦ κατ' ἀναλογίαν 65--70 ο)ο περίπου ἐπὶ τῶν ὀλικῶν εἰσαγωγῶν τοῦ ἔτους 1931.

Ἡ διανομὴ τῶν εἰσαγωγικῶν δικαιωμάτων ἢ δυναμικότητων ἔγινε τῇ φροντίδι τῶν κατὰ περιφερείας ἐπιμελητηρίων ἐπὶ τῇ βάσει διαφόρων ἀποδεικτικῶν στοιχείων εἰσαγωγῆς ἐμπορευμάτων ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ ὡς τελωνειακῶν διασαφήσεων κτλ. Ἐχορηγήθησαν σχετικὰ βιβλιάρια εἰς ἓνα ἕκαστον ἔμπορον μετὰ ἀναγεγραμμένον τὸ ποσὸν τοῦ ἐμπορεύματος ὅπερ δικαιούται νὰ εἰσαγάγῃ ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ δι' ἓν ἐξάμηνον.

Κατὰ τὰ πρῶτα ἔτη τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ ποσοτικοῦ περιορισμοῦ δὲν παρουσιάσθησαν μειονεκτήματα σοβαρὰ πού νὰ προκαλέσουν σκέψεις ἀναθεωρήσεως τοῦ συστήματος τούτου.

Ἀπὸ τὸ 1932 μέχρι σήμερον τὸ σύστημα τοῦτο ὑπέστη ὠρισμένας τροποποιήσεις (ἀνακατανομαί, περικοπαί, πίνακες εἰσαγωγῆς καθ' ὑπέρβασιν, κτλ.) αἵτινες εἰδικῶς οὐδόλως ἐπηρεάσαν τὰς συνεπείας τοῦ συστήματος τούτου ἐπὶ τῆς ἐξελίξεως τοῦ ἐμπορικοῦ ἐπαγγέλματος.

Δεδομένου μάλιστα ὅτι ἀπὸ τὸ 1937 μέχρι σήμερον οὐδεμία τροποποίησις ἐσημειώθη καὶ οὔτε προβλέπεται ἀφοῦ ἐχορηγήθησαν καὶ τὰ νέα βιβλιάρια τοῦ τρέχοντος ἐξαμήνου, εἶναι λογικὸν νὰ ἀπορῇ τις πῶς εἶναι δυνατὸν τὸ ἐμπορικὸν ἐπάγγελμα νὰ κατοχυρωθῇ δι' ἑνὸς συστήματος τοῦ ὁποίου αἱ συνέπειαι εἶναι τόσο ἀποπνικτικαὶ διὰ τὴν ἐξέλιξίν του. Διατὶ τὸ εἰσαγωγικὸν δικαίωμα νὰ εἶναι προσωπικὸν καὶ νὰ μὴ δύ-

ναται να άλλοιωθῆ ἀναλόγως με τὰς διακυμάνσεις τῆς ἐμπορικῆς ζωῆς :

Παρατηρεῖται πολλάκις συντήρησις ἐπιχειρήσεων ἀπὸ τὰ κέρδη ἐκ τῆς πωλήσεως τῶν δικαιωμάτων εἰσαγωγῆς. Παρὰ δὲ τὰς ἀπαγορευτικὰς διατάξεις μεταβιβάσεως τῶν δικαιωμάτων τούτων ἐπὶ πληρωμῇ, οὐδεὶς μέχρι σήμερον ἐτιμωρήθη καθότι εἶναι δύσκολος ἡ ἐξακρίβωσις τῆς πωλήσεως τῆς δυναμικότητος. Ἡ πώλησις δὲ γίνεται διὰ τοῦ ἀπλουστάτου τρόπου τῆς εἰσαγωγῆς τοῦ ἐμπορεύματος ἐπ' ὀνόματι τοῦ ἔχοντος τὸ δικαίωμα εἰσαγωγῆς.

Ὅλα τὰ σχετικὰ ἔγγραφα (τιμολόγια, πιστοποιητικὰ προελεύσεως, διασαφήσεις κτλ.) γίνονται ἐν ὀνόματι τοῦ πωλούντος τὴν δυναμικότητα, ἐνῶ τὸ ἐμπόρευμα μετὰ τὸν ἐκτελωνισμόν του μεταφέρεται εἰς τὸ κατάστημα τοῦ ἔχοντος πραγματικῶς ἀνάγκην τούτου.

Δι' ὅλα τὰ εἶδη ἅτινα ὑπόκεινται εἰς τὸ σύστημα τοῦ περιορισμοῦ ὑπάρχει καὶ τρέχουσα τιμὴ ἀγορᾶς δυναμικότητος, ἣτις καὶ κυμαίνεται ἀναλόγως τῶν ἀναγκῶν, τοῦ περιορισμοῦ, καὶ τῆς χρονικῆς περιόδου.

Δι' ὠρισμένα μάλιστα εἶδη τῶν ὁποίων ἡ εἰσαγωγή τῶρα τελευταίως συνεκεντρώθη εἰς ὠρισμένας χεῖρας, ἡ πώλησις τῶν δυναμικότητων γίνεται ὁμαδική. Ἡ τιμὴ κανονίζεται ἂν εἶναι μοναδικὸς ὁ ἐνδιαφερόμενος νὰ ἀγοράσῃ τὴν δυναμικότητα καὶ ἐμπνέει ἐμπιστοσύνην εἰς χαμηλὴν τιμὴν, ἂν ἀντιθέτως εἶναι περισσότεροι συναγωνισταὶ εἰσαγωγῆς τότε δημιουργεῖται εἶδος πλειστηριασμοῦ καὶ ἐπικυρώνεται εἰς τὸν ἀκριβώτερον πληρώνοντα τὴν δυναμικότητα. Δι' ὠρισμένους μάλιστα ἔχει γίνῃ τὸσον ἐπωφελὲς καὶ ἀναπαυτικὸν ἐπάγγελμα ὥστε παρ' ὅλον ὅτι ἡ ἐπιχείρησις των ἔκλεισε πρὸ πολλοῦ, ἐν τούτοις δὲν ἀπαρνοῦνται τὰ εἰσαγωγικὰ τῶν δικαιώματα.

Μεταφέροντες εἰκονικῶς τὴν ἐπιχείρησίν των εἰς ἐν δωμάτιον τῆς οἰκίας των πληρώνουν τὰς ἐτησίας δόσεις των εἰς τὸ Ἐπιμελητήριον κανονικῶς καὶ ἐξασκοῦν ἐλευθέρως τὸ ἐπάγγελμα τῆς πωλήσεως δυναμικότητων.

Ἐξ ὅλων τῶν ἀνωτέρω συνάγεται ὅτι τὰ ληφθέντα μέτρα περιορισμοῦ εἰσαγωγῆς ἐμπορευμάτων δὲν ἀνταποκρίνονται πλήρως πρὸς μίαν ὑγιᾶ ρύθμισιν τοῦ ὅλου ζητήματος τῆς εἰσαγωγῆς. Εἶναι ἀναμφισβήτητον ὅμως ὅτι τὰ μέτρα ταῦτα ἐνῶ

βλάπτουν ὡς ἐξεθέσαμεν τὸ ἐμπορικὸν ἐπάγγελμα, τοῦτ' ἔστι τὸ καθιστοῦν πλέον οὐχὶ στῖβον ἠθικῆς ἀμίλλης μεταξὺ τῶν μελῶν του, ἀφ' ἑτέρου συντελοῦν α) εἰς τὴν προστασίαν τῆς ἐγγχωρίου βιομηχανίας, β) εἰς τὴν σταθερότητα τῶν ὑπαρχόντων στόκ ἐμπορευμάτων, γ) τὴν περιορισμένην εἰσαγωγὴν πολυτελῶν εἰδῶν καὶ τέλος εἰς τὴν δημιουργίαν πλείστων ὠφελημάτων κοινωνικοῦ καὶ οἰκονομικοῦ περιεχομένου.

Ἡ λύσις ἣτις πρέπει νὰ εὑρεθῆ δὲν πρέπει νὰ εἶναι ἐκείνη ποῦ θὰ ἀπαιτῆ τὴν αὔξησιν τῶν καθ' ἐξαμηνίαν προσδιορισμένων ἤδη κοντενζάν, ἀλλὰ νὰ δοθῆ προσοχὴ ὥστε ἡ διανομὴ τῶν δικαιωμάτων εἰσαγωγῆς νὰ γίνῃ μεταξὺ τῶν συνεργαζομένων πράγματι μετὰ τοῦ ἐξωτερικοῦ ὡς καὶ μεταξὺ τῶν νέων ἐπιχειρήσεων αἵτινες ὑφίστανται τοῦλάχιστον πρὸ πενταετίας.

Εἰς τὰς τελευταίας μάλιστα δύναται νὰ δοθῆ μικρὸν ποσοστὸν δικαιώματος εἰσαγωγῆς ἐφ' ὅσον ἔχουν ἀνάγκην τούτου.

Διὰ τοῦτο καὶ ἡ λύσις τοῦ ὅλου ζητήματος φαίνεται νὰ προσκόπη εἰς πολὺ λεπτὰ σημεῖα. Κατ' ἀρχὴν ἡ ἐξακρίβωσις τῆς πωλήσεως τῶν δυναμικότητων εἶναι δυσχερῆς ἂν ὄχι ἀδύνατος.

Δὲν γνωρίζομεν ἂν εἶναι τολμηρὸν νὰ προτείνωμεν τὰ κάτωθι μέτρα διὰ τὴν ἐξακρίβωσιν τῆς δυναμικότητος ἐνὸς ἐκάστου εἰσαγωγέως κατὰ πιθανὴν προσεχῶς ἀναθεώρησιν τοῦ συστήματος τῶν περιορισμῶν εἰσαγωγῆς.

Ἡ ἐπιτροπὴ, τῆς ὁποίας τὰ μέλη πρέπει νὰ εἶναι κατὰ πλειονότητα ὑπάλληλοι τοῦ ὑπουργείου Ἐθνικῆς Οἰκονομίας καὶ ἣτις θ' ἀναλάβῃ τὸν ἔλεγχον τοῦτον καὶ θὰ προβῆ εἰς τὴν ἀκριβῆ καθορισμὸν τῆς δυναμικότητος ἐκάστου, πρέπει νὰ ἔχη ὑπ' ὄψιν τὰ κάτωθι :

1) Ποῖον τὸ ποσὸν τῶν ἀδειῶν καθ' ὑπέρβασιν τῶν ὁποίων ἔκαμαν χρῆσιν οἱ ἀδικούμενοι κατὰ τὸ διάστημα 1935 καὶ ἐντεῦθεν.

2) Νὰ ταξινομηθοῦν τὰ τιμολόγια εἰσαγωγῆς ἐμπορευμάτων ἐνὸς ἐκάστου ἐμπόρου οὕτως ὥστε νὰ μὴ παρουσιασθοῦν τὰ αὐτὰ τιμολόγια ὡς στοιχεῖα εἰσαγωγῆς παρὰ τοῦ πωλήσαντος καὶ τοῦ ἀγοράσαντος τὴν δυναμικότητα.

3) Ἐὰν εἶναι κατάστημα λιανικῆς πωλήσεως νὰ ἐξακριβωθοῦν αἱ πωλήσεις τῶν εἰσαχθεισῶν ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ εἰδῶν ἀπὸ τὰ λογιστικὰ βιβλία. Ἐὰν εἶναι χονδρικῆς πωλήσεως,

ἀπὸ τὰ τιμολόγια χονδρικής πωλήσεως.

4) Νὰ ληφθῆ ὑπ' ὄψιν ἡ ἀναλογία καταναλώσεως εὐρωπαϊκῶν καὶ ἐγχωρίων ἐμπορευμάτων.

5) Νὰ ἐξακριβωθῆ ἂν ἀναγράφονται στὰ λογιστικά βιβλία αἱ πληρωμαὶ ἐκ τῆς ἀγορᾶς τῶν ἀναφερομένων εἰς τὰ τιμολόγια ἐξωτερικοῦ ἐμπορευμάτων. Κυρίως σημασίαν ἔχει ἡ 2α παράγραφος ἐκ τῆς ὁποίας εἴμεθα βέβαιοι ὅτι ἡ ἐξακρίβωσις εἶναι εὐκολος καθότι συνήθως ὁ πωλῶν τὴν δυναμικότητα στερεῖται τοῦ σχετικοῦ τιμολογίου καὶ λοιπῶν ἀποδεικτικῶν (ἐπιβεβαίωσις παραγγελίας, ἀλληλογραφίας μετὰ ἀντιπροσώπων ἢ ἐργοστασίων κλπ.).

Ὡς ἐξάγεται ἐκ τῶν ἀνωτέρω εἶναι γεγονός ὅτι τὸ σύστημα τῶν δυναμικότητων ἔχει ἀνάγκην ἀναθεωρήσεως καὶ συντόμου μάλιστα.

Τὸ σεβαστὸν Ὑπουργεῖον Ἐθνικῆς Οἰκονομίας τοῦ ὁποίου αἱ προσπάθειαι μέχρι σήμερον εἶναι ἀξιέπαινοι θὰ ἀναλάβῃ τὴν πρωτοβουλίαν νὰ ρυθμίσῃ τὸ ζήτημα τοῦτο κατὰ τρόπον ὄχι μόνον δίκαιον ἀλλὰ καὶ ἐξασφαλίζοντα τὴν ἐπιτυχή καὶ ἀπρόσκοπτον ἐξέλιξιν τοῦ ἐμπορικοῦ ἐπαγγέλματος. Ἡ ὅλη μελέτη τοῦ ζητήματος δὲν πρέπει νὰ ἀνατεθῆ ἐξ ὀλοκλήρου εἰς τὰ ἐπιμελητήρια τῶν ὁποίων τὰ συμβούλια ἀπαρτίζουν καὶ μέλη ἔχοντα ζωτικὰ συμφέροντα ἐκ τῆς δημιουργηθείσης οὕτω προνομιακῆς καταστάσεως ἐπὶ τῶν εἰσαγωγῶν ἐξωτερικοῦ. Ὁ κλάδος τῶν εἰσαγωγῶν ἐξωτερικοῦ εἶναι πιθανῶς ὁ μόνος εἰς τὸν ὁποῖον παρατηροῦνται μεταξὺ τῶν μελῶν τοῦ διαρκῶς μεταπτώσεις, μετακινήσεις, συγκεντρώσεις κ.τ.λ.

Διὰ τὸν λόγον τοῦτον θὰ ἔπρεπε νὰ γίνηται ἡ ἀναθεώρησις τῶν εἰσαγωγικῶν δικαιωμάτων τοῦλάχιστον κατὰ διείκταν νὰ ὑποστηριχθῶν αἱ νέαι ἐπιχειρήσεις αἱ περισσότεραι τῶν ὁποίων εὐρίσκονται ἀπὸ τοῦ 1932 ἄνευ δυναμικότητος. Καὶ μὲ ἐλάχιστον ποσὸν δυναμικότητος ἐν ἀναλογίᾳ μὲ τὴν ὅλην κίνησιν τῶν ἐπιχειρήσεών των. Τὸ ὅτι εἰς τὰς τελευταίας δίδονται δικαιώματα εἰσαγωγῆς καθ' ὑπέρβασιν δὲν δύναται νὰ εἶναι σοβαρὸν ἐπιχείρημα καθ' ὅτι πρῶτον αἱ εἰσαγωγαὶ καθ' ὑπέρβασιν δὲν εἶναι δι' ὅλα τὰ εἶδη καὶ δὲν δίδονται πάντοτε καὶ δεύτερον διότι μὲ τὰς εἰσαγωγὰς καθ' ὑπέρβασιν δὲν δύναται νὰ γίνῃ χρῆσις χορηγουμένης πιστώσεως.

Ὡς ἐκ τούτου ἡ θέσις τῆς παλαιᾶς ἐπιχειρήσεως ἔναντι τῆς νέας εἶναι ἄκρως πλεονεκτική.

Τὰ νέα δυναμικὰ στοιχεῖα ποῦ εἰσχωροῦν εἰς τὸν ἐμπορικὸν στίβον εἰς βραχὺ χρονικὸν διάστημα θὰ εὐρεθῶν πρὸ δυσκόλου ἀτμοσφαίρας συνεχίσεως τῆς ἐργασίας των. Καταδικασμένοι νὰ ἀγοράζουσι δυναμικότητος καταλήγουσι νὰ ἔχουσι ὑψηλότερον κόστος ἐπὶ τῶν ἐμπορευμάτων των ἢ οἱ συναγωνισταὶ των. Ὑποχρεωμένοι νὰ περιορίζουσι τὴν δράσιν των μέσα εἰς τὰ ποσοτικά ὄρια τῶν κοντεζᾶν φθάνουσι εἰς τὸ σημεῖον τῆς ἀπογοητεύσεως καὶ μαρασμοῦ. Ἡ χορήγησις δυναμικότητος δὲν πρέπει νὰ εἶναι σταθερὰ κατάστασις ἀλλὰ νὰ στρέφεται πάντοτε πρὸς ἐκείνους ποῦ συγκεντρώνουσι τὰς εὐνοϊκὰς προϋποθέσεις ἀναπτύξεως τῶν εἰσαγωγῶν του.

Ὅσον ἀφορᾷ δὲ τὰς εἰσαγωγὰς καθ' ὑπέρβασιν ἐκ χωρῶν μεθ' ὧν συνδεόμεθα διὰ κλήρικκ ἔχομεν τὴν γνώμην πῶς μᾶλλον ἀνωμαλίαν δημιουργήσαν ὄχι μόνον στὸ ἐμπόριον ἀλλὰ καὶ στὴν σχετικὴν ἐγχώριον βιομηχανίαν τῆς ὁποίας τὰ προϊόντα προσέβαλε τὸ ἐλευθέρως εἰσαγόμενον καθ' ὑπέρβασιν εἶδος.

Διὰ τοῦ συστήματος καθ' ὑπέρβασιν τῶν εἰσαγωγῶν ἐξυπηρετήθησαν βεβαίως γενικώτερα συναλλακτικὰ συμφέροντα τοῦ κράτους καὶ εἶναι ἀνάγκη νὰ τονισθῆ ὅτι δὲν ἦτο δυνατόν νὰ γίνῃ ἀλλοιῶς ἐφ' ὅσον εἴμεθα ὑποχρεωμένοι νὰ ἀπορροφήσωμεν εἰς εἰσαγωγὰς τὰ ὑπόλοιπα τῶν ἰσοζυγίων τῶν χωρῶν ἐκείνων μεθ' ὧν αἱ ἀνταλλαγαὶ ρυθμίζονται ἐπὶ τῆ βάσει τοῦ συστήματος κλήρικκ.

Τὸ ἀρμόδιον ὑπουργεῖον κατέβαλλεν ἐπανειλημμένας προσπάθειας νὰ προσαρμοσθῆ πρὸς τὴν ἐκάστοτε διαμορφουμένην κατάστασιν, ἀλλὰ παρ' ὅλον τοῦτο φαίνεται ὅτι δὲν εἶναι εὐκόλον νὰ προβῆ εἰς ριζικὰς λύσεις ρυθμιζούσας τὸ πρόβλημα τῶν ποσοτικῶν περιορισμῶν. Ἐλπίζεται ὅμως ὅτι συντόμως θὰ τεθῆ ὑπὸ μελέτην καὶ θὰ δοθῆ λύσις ἱκανοποιούσα τὰ συμφέροντα τοῦ κράτους καὶ τῆς ἰδιωτικῆς οἰκονομίας, τὰ ὁποῖα εἶναι ἀντικείμενον στοργῆς τοῦ κράτους τῆς 4ης Αὐγούστου, τὸ ὁποῖον καθώρισε τοὺς μεγάλους πολιτικοὺς καὶ οἰκονομικοὺς σκοποὺς τοῦ Ἑλληνικοῦ Κράτους καὶ ἐφαρμόζει τὰς ὑγιεῖς μεθόδους διὰ τὴν ἐξυπηρέτησιν τοῦ ἐξωτερικοῦ ἐμπορίου καὶ τὴν ὀλοκληρωτικὴν ἀνάπτυξιν τῆς ἐθνικῆς μας οἰκονομίας.

Χ. ΠΑΝΑΓΟΣ

Οἰκονομολόγος — Βιομήχανος

ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΚΑΙ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ

1. Όσονδήποτε και αν θέλουν οι άνθρωποι της εμπειρίας να αρνούνται την αξίαν πάσης ιδεολογίας, όμως πάντοτε θα ισχύη και θα ἔχῃ σημασίαν ὁ λόγος τοῦ Kant καὶ τοῦ Fichte. Ὁ μεγάλος Kant ἔλεγε κάποτε: «ἐὰν καθῆ ἡ δικαιοσύνη (ἀπὸ τὸν κόσμον), δὲν ἔχει λόγον, οὔτε ἀξίαν νὰ ζοῦν οἱ ἄνθρωποι ἐπὶ τῆς γῆς». Πράγματι, δὲν ὑπάρχει ὠραιότερον ἰδανικὸν ἐκτὸς τῆς δικαιοσύνης ἐν τῇ ζωῇ, μὲ τὸ ὅποῖον εἶναι ἀνάγκη πρὸς τὸ συμφέρον τοῦ αὐτοῦ καὶ τῆς κοινωνίας νὰ τρέφεται καθημερινῶς ἡ ἀνθρωπίνη σκέψις καὶ ἡ ψυχὴ, καὶ ὅπερ δέον νὰ χρησιμεύῃ εἰς ἡμᾶς ὡς μέτρον τῶν πράξεών μας. Ὁ Fichte ἔλεγεν ἐξ ἄλλου: «τὸ ὅτι τὰ ἰδανικὰ δὲν ἐμφανίζονται εἰς τὸν ἐμπειρικὸν κόσμον, τὸ γνωρίζομεν..... ἰσχυρίζομεθα μόνον, ὅτι ἐπὶ τῇ βάσει αὐτῶν κρίνεται ἡ ἐμπειρικὴ πραγματικότης καὶ ὅτι αὕτη θὰ μεταβληθῆ κατ' ἀνάγκην ὑπ' ἐκείνων, οἱ ὅποιοι αἰσθάνονται ἐν ἑαυτοῖς τὴν δύναμιν» νὰ ὀυθμίσουν τὰ πράγματα τοῦ κόσμου συμφώνως πρὸς τὰς ἐπιταγὰς τῶν ἰδανικῶν.

Προτάσσω αὐτὰς τὰς σκέψεις δύο ὑπερόχων φιλοσόφων, διὰ νὰ ἰσχυρισθῶ: πρῶτον μὲν ὅτι ἡ Φιλοσοφία δὲν εἶναι αὐθαίρετον κατασκευάσμα τῆς φαντασίας· ὅτι οἱ φιλόσοφοι δὲν ζοῦν, καθὼς νομίζεται, μέσα εἰς ἓνα ἀφηρημένον κόσμον, ἐν νεφέλαις, μακρὰν τῆς πραγματικότητος· δεύτερον δὲ ὅτι ἡ ιδεολογία εἶναι ἀνάγκη νὰ κατευθύνῃ ἡμᾶς ἐν τῷ πράττειν καὶ ὅτι ἀκόμη συμφώνως πρὸς αὐτὴν δέον νὰ ἀποκτήσουν τάξιν καὶ ὀυθμὸν τὰ πράγματα τοῦ κόσμου.

* *

2. Κατόπιν τούτων ἐρωτᾶται: τί εἶναι Φιλοσοφία καὶ κατὰ τί διαφέρει αὕτη τῶν ἄλλων ἐπιστημῶν, εἰδικώτερον δὲ κατὰ τί διαφέρει τῆς θεωρίας περὶ κράτους καὶ δικαίου· τί εἶναι πολιτισμός, τί εἶναι ἰδέα καὶ δεοντολογία καὶ ποία εἶναι ἡ πρωταρχικὴ ἰδέα, ἥς τὴν πραγματοποίησιν ἐπιδιώκει ἡ Πολιτικὴ· τέλος τί σημαίνει διὰ τὸν ἐφήμερον ἄνθρωπον ἡ γνῶσις καὶ ἡ πίστις.

Εἰσερχόμενος εἰς τὸ θέμα ἀναπτύσσω δι' ὀλίγων τὴν ὑπάρχουσαν σχέσιν μεταξὺ τῶν δύο ἐννοιῶν: τῆς ἐννοίας τῆς Πολιτικῆς - δηλαδὴ τῆς περὶ κράτους θεωρίας - καὶ τῆς ἐννοίας τῆς Φιλοσοφίας. Αἱ περὶ κράτους θεωρίαι, αἱ πολιτικαὶ θεωρίαι εἶναι κατὰ βάσιν θεωρίαι φιλοσοφικαί. Ἡ Πολιτικὴ ἀνήκει εἰς τὴν Φιλοσοφίαν. Ἡ Πολιτικὴ δὲν εἶναι ἄλλο τι παρὰ μίαν φιλοσοφίαν τῆς πρακτικῆς ζωῆς. Ἡ περὶ κράτους Φιλοσοφία ἔχει νὰ ἐρευνήσῃ, νὰ ἐξετάσῃ, νὰ ἀναπτύξῃ τὰς πολιτικὰς θεωρίας.

Διὰ νὰ καταστήσῃ τὴν σχέσιν αὐτὴν Πολιτικῆς καὶ Φιλοσοφίας φανεράν, εἶναι ἀνάγκη νὰ ἀναφέρω ὀλίγα τινὰ περὶ τῆς ἐννοίας τῆς Φιλοσοφίας καὶ κατόπιν μὲ βάσιν αὐτὴν τὴν ἐννοιαν νὰ ἀναπτύξω τὴν περὶ κράτους καὶ πολιτικῆς Φιλοσοφίαν. Ἐὰν ἀναλύσωμεν τὴν λέξιν Φιλοσοφία, εἰς τὰ μέρη ἐξ ὧν αὕτη ἀποτελεῖται, εὐρίσκομεν ὅτι φιλοσοφία σημαίνει: φιλῶ τὴν σοφίαν· σημαίνει ἀγάπην πρὸς τὴν σοφίαν. Ἡ σοφία πάλιν εἶναι μία γνῶσις γενικὴ, ἐν ἀντιθέσει πρὸς τὰς εἰδικὰς γνώσεις τῆς φυσικῆς ἐπιστήμης, τῆς φιλολογίας, τῆς νομικῆς, κλπ. Τὸ ἀντικείμενον ὅπερ ἐξετάζει ἡ Φιλοσοφία εἶναι ὁ ὅλος κόσμος. Ἡ Φιλοσοφία ἀναζητεῖ τὴν σοφίαν ὀλοκλήρου τοῦ κόσμου, τοῦ τε φυσικοῦ καὶ τοῦ ψυχικοῦ, τοῦ ἀντικειμενικοῦ καὶ τοῦ ὑποκειμενικοῦ. Ἰδιαιτέρως ὁμως ἡ Φιλοσοφία ἀσχολεῖται μὲ τὸν πολιτισμὸν, μὲ τὴν ζωὴν καὶ τὰς σχέσεις τῶν ἀνθρώπων. Εἶναι χαρακτηριστικὴ ἡ ἀπάντησις τοῦ Σωκράτους, τὴν ὁποίαν δίδει εἰς τὸν Φαῖδρον, ὅταν μίαν ἡμέραν, ἐξεληθὼν εἰς περίπατον μετὰ τῶν μαθητῶν του ἔξω τοῦ τείχους τῶν Ἀθηνῶν, ἐθαύμαζε τὴν ὠραίαν φύσιν καὶ τὰ πέριξ. Εἰς ἐρώτησιν τοῦ Φαίδρου, διατί, ἀφοῦ ἀγαπᾷ τόσον τὴν φύσιν, δὲν μεταβαίνει συχνότερον εἰς αὐτήν, λέγει: «συγγίγνωσκέ μοι, ὦ ἄριστε, φιλομαθὴς γὰρ εἰμί· τὰ μὲν οὖν χωρία καὶ τὰ δένδρα οὐδὲν μ' ἐθέλει διδάσκειν, (ἀλλ' ὁμως) οἱ δ' ἐν τῷ ἄστει ἄνθρωποι». Τὸν φιλόσοφον ἐνδιαφέρει, ἐκτὸς τῶν ἄλλων, κυρίως ἡ ἐν τῷ ἄστει κοινωνία τῶν ἀνθρώπων.

Εἶναι ἀληθὲς ὅτι καὶ ἄλλαι ἐπιστῆμαι ἀσχολοῦνται μὲ τὴν κοινωνίαν, μὲ τὸν πολιτισμὸν, ὡς π. χ. συμβαίνει μὲ τὰς κοινωνικὰς πνευματικὰς ἐπιστήμας, μὲ τὴν ἱστορίαν, τὴν κοινωνιολογίαν, τὴν φιλολογίαν, τὴν ψυχολογίαν, κλπ. Πάντως, ὅλαι αὐταὶ αἱ ἐπιστῆμαι ἐξετάζουν ἐν μέρος μόνον τοῦ πολιτισμοῦ, ἐρευνοῦν μίαν μόνον πλευρὰν αὐτοῦ, ἐνῶ ἡ Φιλοσοφία ἐρευνᾷ τὸν πολιτισμὸν τῶν ἀνθρώπων ἐξ ὀλοκλήρου. Ἡ Φιλοσοφία φροντίζει νὰ ἀνακαλύψῃ τὸ κύριον χαρακτηριστικὸν γνώρισμα, τὴν οὐσίαν τοῦ ὅλου πολιτισμοῦ. Φιλοσοφία εἶναι ἡ

ἐπιστημονική θεωρία περὶ τοῦ πολιτισμοῦ καθόλου. Τόσα ἐν συντομίᾳ περὶ Φιλοσοφίας καὶ τοῦ ἀντικειμένου αὐτῆς.

**

3. Νῦν ὅσον ἀφορᾷ τὰ διάφορα τμήματα τοῦ πολιτισμοῦ. Ὁ Πλάτων, ὁ ὑπεροχώτερος τῶν φιλοσόφων, διακρίνει τὴν ἀνθρωπίνην ψυχὴν εἰς τρία μέρη : εἰς τὸ λογιστικόν, τὸ θυμοειδὲς καὶ τὸ ἐπιθυμητικόν, ἢ ὡς λέγομεν ἡμεῖς σήμερον, εἰς τὴν νόησιν, τὴν βούλησιν καὶ τὴν αἴσθησιν. Συμφώνως πρὸς αὐτὴν τὴν διάκρισιν τῆς ἀνθρωπίνης ψυχῆς διαιρεῖται καὶ ὁ πολιτισμὸς τῶν ἀνθρώπων εἰς τρία μέρη, ἐφ' ὅσον οὗτος εἶναι ἀνθρώπινον δημιούργημα ἀπορρέον ἐκ τῆς τοιαύτης ἢ τοιαύτης ψυχοσυνθέσεως τοῦ ὑποκειμένου καὶ ἐφ' ὅσον διὰ τῶν δημιουργημάτων του ὁ ἄνθρωπος δὲν ἐκφράζει ἄλλο τι ἢ τὸν ἐσωτερικόν του, ψυχικὸν κόσμον. Ἐκ τοῦ ἀνθρώπινου λόγου, ἐκ τῆς νοήσεως, προέρχεται ἡ ἐπιστήμη, ὁ ἐπιστημονικὸς πολιτισμὸς ἐκ τῆς ἀνθρωπίνης βουλήσεως, ἐκ τοῦ βουλευτικῆς μέρους τῆς ψυχῆς ἀπορρέει ἡ ἠθικὴ τάξις ἐν κοινωνίᾳ καὶ ἐκ τῆς αἰσθήσεως ἡ καλλιτεχνία, ὁ καλλιτεχνικὸς πολιτισμὸς τῆς ἀνθρωπότητος. Τὸν ἀνθρώπινον λόγον κατευθύνει ἡ ἰδέα τῆς ἀληθείας καὶ ἐπ' αὐτῆς βασιίεται ἡ ἐπιστήμη. Ἡ ἐπιστήμη δὲν εἶναι ἄλλο τι ἢ μία ἀδιάκοπος προσπάθεια πρὸς κατάκτησιν τῆς ἀληθείας. Ἡ βούλησις ἐξ ἄλλου ἐπιδιώκει πάντοτε τὸ ἀγαθόν. Τὴν ἀνθρωπίνην βούλησιν παρὰκινεῖ ἡ ἰδέα τοῦ ἀγαθοῦ καὶ ἐπ' αὐτῆς τῆς πρωταρχικῆς ἰδέας στηρίζεται ὁ ἠθικὸς πολιτισμὸς, ἡ ἠθικὴ τάξις τῶν κοινωνικῶν πραγμάτων. Τὴν αἴσθησιν ὀδηγεῖ ἡ ἰδέα τοῦ ὡραίου καὶ ἐπ' αὐτῆς τῆς ἰδέας βασιίόμενος ὀρθοῦται ὁ καλλιτεχνικὸς πολιτισμὸς.

Μὲ τὴν ἰδέαν τῆς ἀληθείας ἀσχολεῖται ἡ ἐπιστήμη, περὶ τοῦ ἀγαθοῦ πραγματεύεται ἡ ἠθικὴ καὶ μὲ τὴν ἰδέαν τοῦ ὡραίου ἐργάζεται ἡ καλλιτεχνία. Ἐπιστήμη, ἠθικὴ, αἰσθητικὴ εἶναι τὰ τρία ὑπέροχα τόξα ἐπὶ τῶν ὁποίων βασιίεται τὸ λαμπρὸν οἰκοδόμημα τῆς Φιλοσοφίας.

**

4. Κατόπιν αὐτῶν θὰ ἐρωτήση τις : εἰς ποῖον τμήμα τοῦ οὗτου πως διαιρεθέντος πολιτισμοῦ ἀνήκουν αἱ περὶ κράτους καὶ δικαίου θεωρίαι ; Τὸ δίκαιον εἶναι δημιούργημα τῆς ἀνθρωπίνης βουλήσεως, καὶ τὴν βούλησιν, ὡς ἐλέχθη, κατευθύνει ἡ ἰδέα τοῦ ἀγαθοῦ. Διὰ τῆς θεσπίσεως τοῦ δικαίου ὑπὸ τῆς ἀνθρωπίνης βουλήσεως, ὑπὸ τῆς κοινωνίας ἐπιδιώκεται ἡ πραγματοποίησις τοῦ ἀγαθοῦ ἐν τῷ κόσμῳ, ἤτοι ἡ ἀπὸ πάσης ἀπόψεως ἠθικὴ καὶ ὕλικὴ εὐημερία τῶν ἀνθρώπων. Καὶ τὸ δίκαιον μᾶς φέρει πρὸς τὴν ἰδέαν τοῦ ἀγαθοῦ, διότι χρησι-

μεύει ὡς ἀναγκαστικὸν μέσον πρὸς πραγματοποίησιν τοῦ ἀγαθοῦ, συνεπῶς ἀποτελεῖ καὶ αὐτὸ μέρος τῆς ἠθικῆς. Μὲ τὸ δίκαιον ὅμως συνδέεται στενῶς τὸ κράτος. Τῇ βοηθείᾳ τῆς κρατικῆς ἐξουσίας πραγματοποιεῖται τὸ δίκαιον, καθίσταται ὑποχρεωτικόν, δίκαιον ἀναγκαστικόν. Οἱ νόμοι γίνονται πλέον νόμοι τοῦ κράτους. Ὅπως λοιπὸν τὸ δίκαιον ἀπορρέει ἐκ τῆς ἀνθρωπίνης βουλήσεως, βασιίεται ἐπὶ τῆς ἰδέας τοῦ ἀγαθοῦ, ἀποτελεῖ μέρος τῆς ἠθικῆς, τοιουτοτρόπως καὶ τὸ κράτος καὶ ἡ πολιτεία ἐν γένει εἶναι ἔργον τῆς ἀνθρωπίνης βουλήσεως, ἀποτελεῖ μέρος τῆς ἠθικῆς καὶ μᾶς κατευθύνει πρὸς τὴν ἰδέαν τοῦ ἀγαθοῦ.

Συνελόντι εἰπεῖν : ἐπὶ τῆς θεωρητικῆς ἠθικῆς, κατὰ τὰ λεχθέντα, στηρίζονται αἱ φιλοσοφικαὶ περὶ κράτους καὶ δικαίου θεωρίαι, ἡ Πολιτικὴ. Δηλαδή ἡ Πολιτικὴ δὲν εἶναι ἄλλο τι ἢ μία πρακτικὴ ἠθικὴ. Δι' αὐτῆς ἐπιδιώκεται ἡ πραγματοποίησις τοῦ ἀγαθοῦ ἐν τῷ κόσμῳ. Καὶ ἔχει τοῦτο σπουδαίαν σημασίαν· διότι, ὅταν θέλωμεν νὰ γνωρίσωμεν ἀκριβῶς τὰς πολιτικὰς ἀντιλήψεις μιᾶς ἐποχῆς ἢ ἐνὸς φιλοσόφου ἢ πολιτικοῦ, εἶναι ἀνάγκη προηγουμένως νὰ γνωρίσωμεν τὰς ἠθικὰς ἰδέας τῆς ἐποχῆς ταύτης, τὰ ἰδανικὰ τῆς ἐποχῆς, ἵνα ἀντιληφθῶμεν τὴν οὐσίαν καὶ τὸ βαθύτερον νόημα τῆς πολιτικῆς κινήσεως. Ἡμεῖς οἱ ἄνθρωποι εἴμεθα, καθὼς λέγει ὁ Kant, παιδιὰ τῆς ἐποχῆς μας, καὶ συνεπῶς ὅταν θέλωμεν νὰ γνωρίσωμεν τοὺς ἀνθρώπους μιᾶς ἐποχῆς, εἶναι ἀνάγκη νὰ ἔχωμεν ὑπ' ὄψιν τὰς ἠθικὰς ἀντιλήψεις τῆς, τὴν ἰδεολογίαν τῆς, μὲ ἄλλους λόγους, τὴν κατὰ τὴν ἐποχὴν ταύτην κρατοῦσαν κοσμοθεωρίαν.

**

5. Τέλος ὀλίγα τινὰ περὶ ἰδεῶν. Ἐρωτᾶται, τί ἐννοοῦμεν μὲ τὰς λέξεις : ἰδέα τῆς ἀληθείας, ἰδέα τοῦ ὡραίου, τοῦ ἀγαθοῦ. Ἡ ἰδέα δὲν εἶναι κάτι ἐμπειρικόν, πραγματικόν, αἰσθητόν, ἀλλὰ κάτι ἀφηρημένον, νοητόν. Τὰ πράγματα τοῦ κόσμου ἀντιλαμβανόμεθα διὰ τῶν αἰσθήσεων, ἐνῶ τὰς ἰδέας νοοῦμεν ἀπλῶς. Ἡ ἰδέα εἶναι ὁ πολιτικὸς ἀστήρ, ὅστις κατευθύνει τὸν ἄνθρωπον εἰς τὸν δρόμον τῆς δημιουργίας. Αὕτη καὶ μόνον φωτίζει τὴν ἀνθρωπότητα εἰς τὸν δύσκολον δρόμον τῆς προόδου καὶ τοῦ πολιτισμοῦ. Διὰ τὴν πραγματοποίησιν τῶν ἰδεῶν φροντίζει ἀδιακόπως ἡ ἀνθρωπότης, χωρὶς βεβαίως νὰ δύναται νὰ πραγματοποιήσῃ αὐτὰς ἐξ ὀλοκλήρου, διότι εἶναι τῆς φύσεως τῶν ἰδεῶν νὰ μὴ πραγματοποιῶνται καθ' ὀλοκλήριαν καὶ ἐξ αὐτοῦ προέρχεται τὸ ἀτελείωτον αὐτῆς τῆς προσπαθείας τοῦ ἀνθρώπου. Εἰς αὐτὸν τὸν δρόμον τῆς ἀδιακόπου προσπαθείας δὲν πρόκειται ὁ ἄνθρωπος νὰ εὕρῃ τέρμα, ἀνάπαυσιν, ἡσυχίαν. Διαρκῶς θὰ ἀνέρχεται

τὸν ἀνηφορικὸν δρόμον τοῦ βουνοῦ καὶ πάλιν ἀπογοητευμένος θὰ κατέρχεται ἀπὸ τὴν ἀπέναντι πλευράν. Αὕτη εἶναι ἡ πορεία τῆς ἀνθρωπότητος: ἄνοδος καὶ κάθοδος, πρόοδος καὶ κατάπτωσης, πάντοτε ὅμως, παρὰ τὴν πεσσιμιστικὴν αὐτὴν διαπίστωσιν, θὰ παρακινῆται ἀπὸ τὸν αἰώνιον πόθον τῆς ἀναζητήσεως, τῆς ἐρεῦνης. Μὲ ἄλλους λόγους ἢ ἰδέα σημαίνει διὰ τὴν ἀνθρωπότητα μίαν ἀτελείωτον προσπάθειαν, καὶ εἶναι, καθὼς λέγει ὁ Πλάτων περὶ τῆς ἰδεατῆς Πολιτείας του, οὐχὶ κάτι πραγματικόν, ἀλλ' «ἐν οὐρανῷ ἴσως παρὰδειγμα ἀνάκειται τῷ βουλομένῳ ὄραν καὶ ὁρῶντι. ἑαυτὸν κατοικίσειν. Διαφέρει δὲ οὐδὲν εἴτε που ἔστιν εἴτε ἔσται· τὰ γὰρ ταύτης μόνης ἂν πράξειεν, ἄλλης δὲ οὐδεμιᾶς». (Πολ. 592 Β).

* *

6. Ἐξ ὅλων τούτων καθίσταται φανερόν, τί δύναται νὰ ἀναμῆν τις ἀπὸ τὴν περὶ κράτους καὶ δικαίου Φιλοσοφίαν, ἀπὸ τὴν πολιτικὴν Φιλοσοφίαν. Τίποτε ἄλλο, παρὰ μίαν διδασκαλίαν περὶ τοῦ ἀτομικοῦ-κοινωνικοῦ ἀγαθοῦ, ὅπερ σήμερον ὀνομάζομεν κοινωνικόν, κρατικὸν εὐδαιμονισμόν, κοινωνικὴν εὐημερίαν. Ἡ πολιτικὴ Φιλοσοφία δὲν ἐπιδιώκει τὴν ὀλοκληρωτικὴν πραγματοποίησιν τῆς ἰδέας τοῦ ἀγαθοῦ, διότι ἡ ἰδέα, ὡς ἰδέα, δὲν πραγματοποιεῖται ἐξ ὀλοκλήρου. Οὔτε ἀναζητεῖ νὰ ἀνεύρῃ αὐτὴν πραγματοποιηθεῖσαν εἰς τι ἱστορικὸν κράτος. Ἡ πολιτικὴ Φιλοσοφία δὲν ἀσχολεῖται μὲ τὰ ἱστορικὰ κράτη καὶ δὴ πῶς ταῦτα εἶναι, ἀλλὰ πῶς δέον νὰ εἶναι. Πῶς τὰ ἱστορικὰ κράτη εἶναι ἐν τῇ πραγματικότητι, αὐτὸ τὸ προϋποθέτει ὡς γνωστὸν ὁ φιλόσοφος τῆς Πολιτικῆς. Γνωρίζει ἐκ τῶν προτέρων, ὅτι εἰς αὐτὸν τὸν κόσμον βασιλεύει ἡ ἀθλιότης, ἡ ἀδικία, τὸ ψεῦδος, ἡ ἀπάτη ἢ ὅπως ἔλεγεν ὁ Bismark: ὅ,τι λείπει εἰς αὐτὸν τὸν κόσμον τοῦ μίσους καὶ τῆς ἀπάτης εἶναι μία εὐδαίμων, ἡσυχος, ἁγία Κυριακή. Ὅ,τι ἐνδιαφέρει τὸν φιλόσοφον εἶναι τὸ δέον: πῶς δέον νὰ εἶναι τὰ κράτη καὶ ἡ πολιτεία καὶ περὶ αὐτοῦ μόνον ἐρχεται νὰ διδάξῃ τοὺς ἀνθρώπους. Περὶ τοῦ δέοντος ὅμως καὶ τῆς δεοντολογίας ἀσχολεῖται γενικῶς ἢ ἠθική. Εἰδικώτερον ἐξετάζει αὐτὸ ἢ περὶ κράτους Φιλοσοφία, ἥτις ὑπὸ τὸ φῶς τῆς αἰωνίου, ἀναλλοιώτου ἰδέας τοῦ ἀγαθοῦ ζητεῖ νὰ φέρῃ τάξιν, ἑνθμόν καὶ ἁρμονίαν εἰς τὰ ἱστορικὰ κράτη. Καὶ εἰς αὐτὴν τὴν προσπάθειαν, εἰς αὐτὸν τὸν δρόμον τῆς προόδου καὶ τοῦ πολιτισμοῦ δὲν ὑπάρχει τέλος. Τοιοῦτοτρόπως ἄλλωστε συμβαίνει εἰς ὅλας τὰς ἐπιστήμας. Ἡ ἐπιστήμη ἀσχολεῖται μὲ τὴν ἰδέαν τῆς ἀληθείας, τὴν

ὁποῖαν οὐδέποτε θὰ δυνηθῇ νὰ συλλάβῃ ἐξ ὀλοκλήρου. Καὶ εἶναι ὀρθὸν τὸ ὅτι οὕτω συμβαίνει, τὸ ὅτι δηλαδὴ εἴμεθα ὑποχρεωμένοι νὰ εὐρισκώμεθα πάντοτε εἰς τὸν ἀτέρμονα δρόμον τῆς ἀναζητήσεως· διότι, ἐὰν ἠδυνάμεθα νὰ γνωρίσωμεν ἐξ ὀλοκλήρου τὸ ἀγαθὸν καὶ τὴν ἀλήθειαν, τότε δὲν θὰ εἶχε πλέον δι' ἡμᾶς σκοπὸν ἡ ζωὴ. Καλλίτερον ποὺ δὲν δυνάμεθα νὰ γνωρίσωμεν τὴν ἀλήθειαν ἐξ ὀλοκλήρου· καλλίτερον ποὺ δὲν δυνάμεθα, καθὼς λέγει ὁ Kant, νὰ ἀντικρύσωμεν τὸν Θεὸν - τὴν πηγὴν τῆς ἀληθείας - διότι ἐνώπιον τοῦ μεγαλείου τοῦ Θεοῦ θὰ ἐφαινόμεθα μαριονέτες, ἀνδρείκελα· θὰ ἐγνωρίζαμεν τὴν μικρότητά μας, θὰ ἐβλέπαμεν τὴν γυμνότητά μας, καὶ συνεπῶς θὰ ἔσβυνε μέσα μας κάθε ὄρεξις διὰ τὸν ἀγῶνα, τὴν πάλην, τὴν εὐγενῆ προσπάθειαν, καὶ πρὸ παντὸς κάθε ἐλπίς διὰ τὸ μέλλον. Ἡ ζωὴ θὰ μᾶς ἦτο βάρος, ὁ ἀνθρώπος θὰ ἦτο ἄχθος τῆς γῆς. Προτιμότερον λοιπὸν ποῦ εὐρισκώμεθα εἰς αὐτὸν τὸν ἀτελείωτον δρόμον τῆς ἀδιακόπου ἀναζητήσεως διὰ τὴν ἀλήθειαν, τὸ ἀγαθόν, τὸ ὠραῖον. Ἐὰν ὁ θεὸς μοῦ προσέφερε νὰ ἐκλέξω, ἔλεγεν ὁ Lessing, τὴν ἀλήθειαν ἢ τὴν ἔρευναν, θὰ προτιμοῦσα ἀσφαλῶς τὴν ἔρευναν. Αὐτὴν ἔταξεν ἡ μοῖρα ὡς σκοπὸν τῆς ζωῆς διὰ τοὺς ἀνθρώπους.

Ἐντὶ λοιπὸν τῆς ἀληθείας, τῆς σοφίας, προτιμότερον νὰ ὑπάρχῃ ἀγάπη διὰ τὴν ἀλήθειαν, τὴν σοφίαν, φιλοσοφία. Φιλόσοφος εἶναι ἐκεῖνος, ὅστις αἰωνίως ἀναζητεῖ τὴν ἀλήθειαν, τὸ ὠραῖον, τὴν σοφίαν καὶ ἀγωνίζεται δι' αὐτὰς τὰς ἰδέας. Οὕτως ἀντιλαμβάνεται τὴν Φιλοσοφίαν γενικῶς καὶ τὴν ἰδέαν τοῦ κοινωνικοῦ ἀγαθοῦ, ὡς ἀδιάκοπον προσπάθειαν, ὁ μικρὸς ἐκεῖνος κύκλος τοῦ Σωκράτους, πέραξ τοῦ ὁποῖου στρέφεται ὁ πολιτισμὸς τῶν αἰώνων ἀπὸ τῆς ἀρχαιότητος μέχρι σήμερον. Οἱ ὀλίγοι ἐκεῖνοι ἀνθρώποι ὑπὸ τὴν ἡγεσίαν τοῦ Σωκράτους τίθενται ἀντιμέτωποι τῶν κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην κρατούντων Σοφιστῶν, οἱ ὁποῖοι ἰσχυρίζονται, ὅτι εἶναι σοφοί, ὅτι γνωρίζουν τὴν ἀλήθειαν, ὅτι εἶναι παντογνώσται. Κατ' ἀντίθεσιν πρὸς αὐτοὺς ἰσχυρίζεται ὁ Σωκράτης, ὅτι δὲν εἶναι σοφός, ἀλλ' ἐραστής τῆς σοφίας, καὶ κατὰ τοῦτο εἶναι σοφώτερος τῶν ἄλλων, κατὰ τὸ ὅτι τοῦ εἶναι συνειδητὴ ἢ ἀγνοία του.

* *

7. Παραλλήλως ὅμως πρὸς τὴν γνῶσιν τοῦ πολιτικοῦ ἀγαθοῦ χρειάζεται καὶ ἡ πίστις, ἵνα δι' αὐτῆς ἐκείνη πραγματοποιηθῇ. Σήμερον τονίζεται ἰδιαιτέρως ὑπὸ τῶν ὀλοκληρωτικῶν κρατῶν καὶ τοῦ Κράτους τῆς 4ης Αὐγούστου ἡ σημασία τῆς πίστεως διὰ τὴν πολιτικὴν

ζωήν. Τὰ ολοκληρωτικά κράτη ἔχουν ἀνάγκην ἀνθρώπων τῆς δράσεως, τῶν μεγάλων ἀποφάσεων, τῆς θυσίας ἀνθρώπων ἀπληλαγμένων τῆς δημοκρατικῆς μεμψιμοιρίας. Πάντως δεόν νὰ παρατηρήσωμεν, ὅτι ὅπως ἡ γνῶσις μόνη δὲν ἀρκεῖ καὶ ἄνευ τῆς σταθεροῦς βουλήσεως πρὸς δρᾶσιν παραμένει ἀνωφελής, τοιουτοτρόπως καὶ ἡ πίστις, ὅταν αὐτὴ δὲν παρακινῆται ἀπὸ τὴν γνῶσιν, καταντᾷ ἀνόητος φανατισμός. Ἀμφότερα πρέπει νὰ συνυπάρχουν διὰ νὰ ἔχωμεν ολοκληρωμένους ἀνθρώπους. Ἡ πολιτικὴ Φιλοσοφία χρειάζεται τὴν γνῶσιν, οὐ μόνον διὰ νὰ ἱκανοποιήσῃ μίαν ἐσωτερικὴν ἀνάγκην, ἀλλὰ κυρίως χάριν τῆς πρακτικῆς ζωῆς καὶ δὴ ἵνα διὰ τῆς γνώσεως ἐνθυσίῃ ἐπὶ τὸ ὀφελιμώτερον τὰ τοῦ κόσμου. Ἀπόδειξιν αὐτοῦ τοῦ συνδυασμοῦ γνώσεως καὶ πίστεως, θεωρίας καὶ πράξεως μᾶς παρέχει ἡ ζωὴ τῶν φιλοσόφων τῆς ἀρχαιότητος. Οἱ φιλόσοφοι τῆς ἀρχαιότητος δὲν ἦσαν ἐρημίται, οὐδὲ διῆγον τὴν ζωὴν των εἰς τὴν μοναξιά τοῦ σπουδαστηρίου. Ἀπεναντίας διήρχοντο τὸν περισσότερον χρόνον τῆς ζωῆς των εἴτε ἐν τῇ ἀγορᾷ τῶν Ἀθηνῶν συνδιαλεγόμενοι, εἴτε διδάσκοντες ἀνὰ τὰς διαφόρους πόλεις τῆς Ἑλλάδος. Ἦσαν οἱ ἀνθρωποὶ τῆς θεωρίας καὶ τῆς πράξεως συγχρόνως, οἵτινες ἔζων τὴ μοναξιά (χάριν τῆς γνώσεως) μέσα εἰς τὸν κόσμον, μέσα εἰς τὴν καθημερινήν, πρακτικὴν ζωὴν. Εἶχον ἀνάγκην τῆς θεωρίας, οὐχὶ διὰ νὰ ἱκανοποιήσουν ἀπλῶς μίαν περιέργειαν, ἀλλ' ἵνα τῇ βοηθείᾳ αὐτῆς διαμορφώσουν τὴν ζωὴν τῆς πόλεως. Ἦθελον ἀκόμη μὲ τὴν γνῶσιν νὰ πλάσσουν χαρακτήρας, ἀνθρώπους, εἰς τοὺς ὁποίους νὰ εἶναι συνειδητὸν τόσον τὸ ἀτομικὸν ὅσον καὶ τὸ κοινωνικὸν ἀγαθόν ἀνθρώπους, τῶν ὁποίων ὁ φανατισμός καὶ ἡ πίστις νὰ εἶναι ἀπόρροια προηγούμενης ὠρίμου σκέψεως καὶ συνειδητῆς γνώσεως ὠρισμένων ἰδανικῶν, τὴν πραγματοποίησιν τῶν ὁποίων νὰ ἐπιδιώκουν μὲ τοιοῦτον ἀνδρισμὸν καὶ τοιαύτην αὐτοπεποίθησιν, οἷαν μᾶς δίδει ὁ Goethe διὰ τοῦ στόματος τοῦ Προμηθέως: «ἐὰν μοῦ ἔλεγεσθε θεεῖ, ὅτι ἔπρεπε νὰ μισήσω τὴν ζωὴν, νὰ δραπετεύσω εἰς τὴν ἔρημον, ἐπειδὴ δὲν ἔγιναν ὠριμοὶ καρποὶ ὄλα τὰ ἀνθητῶν ὀνείρων μου!»

Ἐδῶ θὰ κάθηναι, θὰ πλάθω ἀνθρώπους σύμφωνα μὲ τὴν εἰκόνα μου, μίαν γενεάν ἢ ὁποία νὰ μοῦ μοιάζῃ, ἱκανὴν νὰ ὑποφέρῃ καὶ νὰ κλαίῃ, νὰ ἀπολαμβάνῃ καὶ νὰ αἰσθάνεται τὴν χαρὰν καὶ Σένα νὰ μὴ σὲ συλλογίζεται, ὅπως ἐγώ».

ΑΘΑΝ. Α. ΚΡΥΣΤΑΛΛΗΣ

ΜΑΡΙΟΥ Ν. ΤΣΙΜΑΡΑ
ΥΦΗΓΗΤΟΥ ΕΙΣ ΤΟ ΠΑΝΕΠ.
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

ΙΣΤΟΡΙΚΑΙ ΣΥΓΚΥΡΙΑΙ

Εἰς τὴν Europäische Revue (Dec. 1936) ὁ διαπρεπὴς φίλος ἡμῶν καὶ τῆς «Νέας Πολιτικῆς» καθ. Μ. Manoilescu, παρατηρεῖ ὅτι παριστάμεθα καθ' ὅλην τὴν Εὐρώπην, ἐκ δυσμῶν πρὸς ἀνατολάς, εἰς τὴν ἐξαφάνισιν τοῦ ἰδεολογικοῦ περιεχομένου τοῦ 19ου αἰῶνος. Ὁ αἰὼν οὗτος ἀνέτειλεν εἰς τὴν ἱστορίαν ἐνωρίτερον ἀφ' ὅτι τοῦ ἐπέτρεπε τὸ ἡμερολόγιον διότι ἐγεννήθη, οὐχὶ τὸ 1800, ἀλλὰ μὲ τὴν Γαλλικὴν Ἐπανάστασιν. Ἐπέζησε δὲ πέραν τῶν φυσικῶν του χρονικῶν ὀρίων, διότι τὸ πρῶτον ἰσχυρὸν πλήγμα ἐδέχθη μόλις κατὰ τὸν Εὐρωπαϊκὸν πύλεμον, ἡ δὲ ἀγωνία του παρετάθη μέχρι τοῦ 1922 καὶ 1923, δηλαδὴ μέχρι τῆς ἐμφάνσεως τῶν ἐθνικο-κοινωνιστικῶν κινήματων.

Βεβαίως θὰ ἔπρεπε νὰ ἀναφέρῃ κανεὶς καὶ τὴν ρωσικὴν ἐπανάστασιν, ἢ ὁποία ριζικώτερον ἀκόμη τῆς ἰταλικῆς καὶ γερμανικῆς κοσμοθεωρίας ἀντιτίθεται εἰς τὴν ἰδεολογίαν τοῦ 19ου αἰῶνος.

Ἄλλὰ ἔχει καὶ ἡ ἱστορία τοὺς πρόωρους τοκετοὺς της καὶ τὰς ἀνοργάνους ἀνελίξεις της. Ὡς τοιαύτη δὲ ἐρμηνεύεται ὑπὸ πολλῶν ἀμερολήπτων καὶ ἀνεξαρτήτων διανοουμένων ἢ ἐγκαθίδρυσις ολοκληρωτικοῦ σοσιαλισμοῦ ἐπὶ μιᾶς ἡμιφουδαρχικῆς βάσεως καὶ εἰς μίαν προασιατικὴν καὶ ἄσιατικὴν χώραν. Ἡ σταλινικὴ τρομοκρατία μαρτυρεῖ τὸ ἀδιέξοδον τῆς ἀποκέντρου καὶ ἀτύπου ταύτης ἀνελίξεως.

Ὅπως δὴποτε ἕνα παρελθὸν ἐκκαθαρίζεται καὶ ἕνα μέλλον ὑποφώσκει Ἡ Εὐρώπη, τὸ μικρὸν τοῦτο ἀλλ' ἀσφαλῶς πολυτιμότερον τμήμα τῆς ὑδρογείου, σείεται ἐκ βάρων καὶ μετ' αὐτῆς ὁ πολιτισμός, διότι ὅπως λέγει κάπου ὁ Valéry «les civilisations sont éminemment périssables».

Καί ἐν μέσῳ τοῦ πληθωρισμοῦ τῶν κοσμοθεωριῶν, τῶν ιδεολογικῶν συγκρούσεων, τῶν συναισθηματικῶν ἀντιθέσεων, τῶν ἐνδοιασμῶν καί τῶν ταλαντεύσεων, ἐν μέσῳ τῆς ἀλλαγῆς τῶν ὄπλων, θέτομεν εἰς ἑαυτούς ἕνα ἀγωνιῶδες ἐρώτημα : Ποία εἶναι ἡ ὀρθή θέσις, ἐπὶ ὁποῦ δὲ ἡ ἀσφαλῆς στάσις ποῦ ἐπιβάλλεται σήμερον εἰς τὸν Ἑλληνα διανοούμενον :

Βαθὺ καὶ σκληρὸν ἐρώτημα. Εὐτυχῶς εἰς τὴν ὁδὸν τῆς ἐπιλύσεως τοῦ ἀπαντᾶται μία θεμελιώδης καὶ στερεὰ διαπίστωσις, ἀληθὲς πνευματικὸν σωσίβιον : Εἶναι ὅτι ἡ διαμόρφωσις ἀμέσων πιεστικῶν ἐξωτερικῶν γεγονότων δὲν μᾶς παρέχει τὸ δικαίωμα νὰ ἐξαρθῶμεν εἰς συλλογισμοὺς ἐκτὸς χρόνου καὶ χώρου. Ὑποχρεούμεθα νὰ μορφώσωμεν συλλογισμοὺς πραγματικότητος καὶ οὐχὶ ἀφηρημένους ἐνορχηστρώσεις σκέψεως.

Εἰς τὸ κατώφλιον τοῦ προσανατολισμοῦ μας εἶναι μία πρώτη θυσία : Ἡ συνθηκολόγησις καὶ ἡ πνευματικὴ ὑποταγὴ πρὸς τὰ συγκεκριμένα δεδομένα ἐντὸς τῶν ὁποίων ἴσως κληθῆ ἀύριον νὰ δράσῃ καὶ νὰ ἀμυνθῆ ὁ ἑλληνισμός.

Ὅσοι, νεώτεροι, ἐθωπεύσαμεν ὄνειρα ποῦ δὲν ἦσαν πάντοτε ἐπεξεργασίαι τῆς πραγματικότητος, ἀλλὰ ἐλαφραὶ πνευματικαὶ συλλήψεις, ἀπηλλαγμένοι τοῦ φόρτου τῆς ἱστορίας, ἄς πρόσγειωθῶμεν τὴν ὥραν τῆς δράσεως.

Ἐκ τῆς κατ' ἀνάγκην ὑποταγῆς πρὸς τὰ ἐπερχόμενα ἐξωτερικὰ γεγονότα ἀπορρέει ἕνα ἐπιτακτικὸν πόρισμα :

Εἶναι ἡ συσσωμάτωσις ὅλων τῶν ἐλλήνων καὶ ἰδιαιτέρως τῶν πνευματικῶν στελεχῶν τῆς χώρας πρὸς τὴν Ἑθνικὴν κυβέρνησιν.

Εἶναι ἡ κεντροδόλος φορὰ ὅλων τῶν δυνάμεων—ἠθικῶν, πνευματικῶν, τεχνικῶν—τοῦ ἑλληνισμοῦ πρὸς ἕνα ἰδεατὸν κέντρον τὸ ὁποῖον ἐνσαρκώνει σήμερον ἡ Ἑθνικὴ κυβέρνησις.

Εἰς τὰ πρόθυρα γεγονότων ποῦ δύνανται νὰ ἐνσκήψουν ἀπὸ στιγμῆς εἰς στιγμὴν οἰαδήποτε ἀποχή, οἰονδήποτε ἠθικὸν ἄλλοθι, πᾶσα διασπορὰ δυνάμεων ἰσοδυναμοῦν πρὸς λιποταξίαν.

Ἄλλὰ διατὶ ἡ λιποταξία, διατὶ ἡ ψυχικὴ οὐδετερότης, *au-dessus de la mêlée* ; Ἐν ὀνόματι ποίων ἀρχῶν ;

Αἱ ἀρχαὶ τῆς 4ης Αὐγούστου εὐρίσκονται ἀκόμη ὑπὸ εὐρείαν διαμόρφωσιν, ἀφοῦ ἡ διανυθεῖσα τριετία μόλις ἐπῆρκεσε διὰ τὴν πρώτην φάσιν τῆς περισυλλογῆς, τῆς κινητοποιήσεως τῶν δυνάμεων τοῦ ἔθνους καὶ τῆς ἐξαγγελίας τῶν βασικῶν προσανατολισμῶν τοῦ Νέου Κράτους.

Εἰς τὴν ὀριστικὴν διαμόρφωσιν καὶ σταθεροποίησιν τῶν ἀρχῶν, εἰς τὴν ἔκτασιν καὶ τὴν διαρρῦθμισιν τῆς ἐφαρμογῆς των ἔχει τὴν θέσιν τῆς, ἀσφαλῶς, κάθε εὐλικρινῆς καὶ ἀνυστερόβουλος συμβολῆς.

Περὶ τὴν Νέαν Πολιτικὴν ἔχει συγκεντρωθῆ μία φάλαγξ ἐπιστημόνων καὶ διανοουμένων, οἱ ὁποῖοι εἰς τὸν τομέα εἰδικώτερον τῆς οἰκονομικῆς κοσμοθεωρίας πιστεύουν :

1. Εἰς τὴν ἀνάγκην τῆς ἐντονώτατα ρυθμιζομένης οἰκονομικῆς.

2. Εἰς τὴν συνεχῆ ὕλικὴν καὶ πνευματικὴν ἀνύψωσιν τῶν μαζῶν καὶ εἰς τὴν προοδευτικὴν ἐξαφάνισιν τῶν τεχνικῶν ἀνισοτήτων καὶ τῶν «ἰσχυρῶν θέσεων» (κατὰ τὸν F. Oppenheimer).

3. Εἰς τὴν ἀποτοξίνωσιν ἀπὸ τῆς κεφαλαιοκρατικῆς ἠθικῆς καὶ εἰς τὴν *décapitalisation* τῆς οἰκονομίας.

4. Εἰς τὸν ἐμπλουτισμὸν τῶν διαρθρώσεων τοῦ δικαίου διὰ τοῦ χυμοῦ τῆς δικαιοσύνης.

5. Εἰς τὴν ὀργανικὴν μὲν ἀλλὰ παλαιὰν διαδικασίαν πάσης μεταρρυθμίσεως.

Ὑπεράνω δὲ πάντων τούτων καὶ εὐρύτερον αὐτῶν θέτομεν ἕνα ἰδανικὸν μακρᾶς προοπτικῆς καὶ ὑψηλῆς πνοῆς τὴν δημιουργίαν τοῦ τρίτου ἑλληνικοῦ πολιτισμοῦ. Ὅσοι δὲ κάμπτονται πρὸ τοῦ μεγέθους τοῦ ἐγχειρήματος ὑπερβάλλοντες τὴν καθυστέρησιν μας εἰς τὰς ἐπιστήμας καὶ τὸν πλοῦτον, ἄς ἀναλογισθοῦν τὴν μοναδικὴν μας κληρονομίαν, ἡ ὁποία ἀναμένει τὴν ἔλλογόν τῆς ἀξιοποίησιν.

Ἴδου λοιπὸν τὸ εὐρύτατον ιδεολογικὸν πεδίον εἰς τὸ ὁποῖον καλοῦνται νὰ καταβάλωσιν ἅπαντες τὴν συνεισφορὰν των. Δι' ἐν τοιοῦτον ἔργον μόλις εἰσερχόμεθα εἰς τὴν

φάσιν τῆς ἀναγνωρίσεως τῶν δυνάμεών μας καὶ τοῦ καθορισμοῦ τῶν ἀτομικῶν μας ὑποχρεώσεων.

Οὔτε ἡ τριετὴς μόλις ζωὴ τοῦ Νέου Κράτους—καταπληκτικῶς καρποφόρος—οὔτε ἡ παροῦσα ὥρα ἐπιτρέπουν λεπτομερειακὰς ἐνστάσεις. Ἄθελα ἔρχονται εἰς τὴν σκέψιν μας οἱ στίχοι τοῦ Ρακίνα :

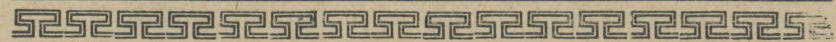
Je ne vous ferai point des reproches frivoles
Les moments sont très chers pour les perdre en paroles

Ἡ ἱστορία σαλπίζει συναγεμὸν τῶν ἑλληνικῶν συνειδήσεων. Πυκνώσωμεν τὰς γραμμὰς περὶ ἄνδρα συνετόν, πολὺπειρον, ὄριμον διὰ μεγάλα ἔργα καὶ μεγάλας θυσίας.

Εἰς τὸν ἀστερισμὸν τοῦ ἑλληνισμοῦ, ἀνατρέχοντες τοὺς αἰῶνας, σπανίως θὰ διαπιστοῦται τόσον εὐτυχῆς συγκυρία ἐθνικῆς ἡγεσίας ἀνταξίας τῶν ἱστορικῶν στιγμῶν τῆς σήμερον καὶ τῆς αὔριον.

Τῆς συγκυρίας ταύτης φανῶμεν ἐξ ἴσου ἀντάξιον καὶ ἀποβῶμεν δρῶντες συντελεσταὶ τῶν πραγματοποιήσεών της.

ΜΑΡ. Ν. ΤΣΙΜΑΡΑΣ

ΦΩΤΙΟΣ Π. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΗΣ

ΠΡΟΣ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑΝ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΘΑΥΜΑΤΟΣ

Τὸ Ἑλληνικὸν Ἔθνος πρόκειται κατ' αὐτὰς νὰ ἐορτάσῃ μὲ πᾶσαν ἐπιβαλλομένην μεγαλοπρέπειαν τὴν τρίτην ἐπέτειον μιᾶς ἱστορικῆς διὰ τὴν Ἑλλάδα ἐπαναστάσεως, ἣτις ὡς κάθε ἐπανάστασις ἐλαυνομένη ἀπὸ ἠθικὰ κίνητρα καὶ ἀνθρωπιστικὰ ἐλατήρια, ἐπέπρωτο ν' ἀποβῆ σῶτεира διὰ τὴν Ἑλληνικὴν ὑπόστασιν, ἣτις ἡμέρᾳ τῆ ἡμέρᾳ ἐκλονίζετο καὶ ἐκινδύνευε νὰ καταρρεῦσῃ παρασύρουσα εἰς τὰ συντρίμματά της ὅ,τι ἱερόν, εὐγενές, ἐκπολιτιστικὸν εἶχε δημιουργηθῆ καθ' ὅλην τὴν διάρκειαν τοῦ ὑπερεκατονταετοῦς βίου της. Τὸ Ἑλληνικὸν Ἔθνος τὴν στιγμὴν ταύτην, ὅπουδῆποτε καὶ ἂν εὐρίσκεται κατεσπαρμένον, συγκεντρώνει νοερῶς τὰς σκέψεις του καὶ προσηλώνει βλέμματα πλήρη βαθείας εὐγνωμοσύνης καὶ ἐθνικῆς ὑπερηφάνειας πρὸς τὴν ἔνδοξον πρωτεύουσαν τοῦ Ἑλληνικοῦ Βασιλείου, ὅπου ἀπὸ τριετίας ἤδη, ἄνδρες μὲ χαλυβδίνην θέλησιν, ἀκαταδάμαστον δύναμιν ψυχῆς, θαυμαστὴν ἐνεργητικότητα, ἰσχυρὸν κύρος καὶ ἐθνικὸν γόητρον, ἐργάζονται σκληρῶς διὰ νὰ γαλβανίσουν τὰ ἀπονεκρωθέντα ἐθνικὰ ἰδεώδη, νὰ ἰσχυροποιήσουν ἐξωτερικῶς τὸ ἐγκαταλειφθὲν εἰς τὴν μοῖραν τοῦ Ἑλληνικοῦ Κράτος, νὰ χαλυβδώσουν τὴν ἐθνικὴν συνειδησιν, νὰ ἐδραιώσουν τὴν ἐκ βάρων διαταραχθεῖσαν ἐσωτερικὴν τάξιν καὶ γαλήνην, νὰ ἐξασφαλίσουν τὴν ἀποπεμφθεῖσαν ἐξ Ἑλλάδος ὕλικὴν καὶ πνευματικὴν εὐδαιμονίαν, καὶ τὴν ἐκ θεμελίων κλονισθεῖσαν ἐθνικὴν αὐτοπεποιθησιν, νὰ θέσουν τέλος τὰς γρανιτώδεις βάσεις διὰ μίαν ἀναγέννησιν τῆς Ἑλληνικῆς πατρίδος, ἣτις πράγματι σοβαρῶς ἠπειλεῖτο ἀπὸ παντοίους ἐξωτερικοὺς καὶ ἐσωτερικοὺς κινδύνους καὶ ἐκινδύνευε νὰ ἀπολέσῃ τὴν ἀνεξαρτησίαν της.

Γεγονὸς εἶναι ὅτι πρὸ τῆς 4ης Αὐγούστου 1936, οἱ Ἑλλη-

νες, υπό την καταστρεπτικήν ἐπήρειαν τοῦ κομματισμοῦ, τῆς κοινοβουλευτικῆς ἀναρχίας, τῆς συναλλαγῆς καὶ τόσων ἄλλων κακῶν τοῦ μακαρία τῆς λήξει ἀμαρτωλοῦ παρελθόντος, τὰ ὅποια ἐλυμαίνοντο τὴν Ἑλληνικὴν ὑπαιθρον καὶ τὰ μεγάλα ἀστικά κέντρα, εἶχον εἰς τοιοῦτον βαθμὸν ἀποχαλινωθῆ, εἰς τοιοῦτο σημεῖον εἶχον προσκολληθῆ εἰς τὸ δόγμα τῆς λαϊκῆς κυριαρχίας καὶ τῶν λαϊκῶν ἐλευθεριῶν, ὥστε τὸ ἐπὶ ἔνδεκαετίαν, ἐν μέσῳ ταραχώδους βίου διαβίωσαν, δημοκρατικὸν πολίτευμα νὰ καταστῆ ἀνίκανον ὅπως ἀνταποκριθῆ εἰς τὰς μεγάλας ἐλπίδας τῶν ἐγκαθιδρυσάντων αὐτὸ καὶ μετὰ ταῦτα ἐργασθέντων διὰ τὴν ἐδραίωσιν τούτου πολιτικῶν. Ἀπεδείχθη ἡ ἀνεπάρκεια τοῦ καθεστώτος τούτου ὅπως ἐξασφαλίσῃ εἰς τὸ Κράτος ὁμαλήν καὶ ἀπρόσκοπτον λειτουργίαν τοῦ πολυπλόκου μηχανισμοῦ του καὶ ἀνυψώσῃ τὸ κοινωνικόν, οἰκονομικόν καὶ πνευματικὸν ἐπίπεδον εἰς ὃ σημεῖον ὄφειλε νὰ εὐρίσκειται ὑπὸ τὴν σύγχρονον ἐξειλιγμένην κεφαλαιοκρατικὴν μορφήν τῶν Κοινωνιῶν. Ἀντὶ τούτου ὁ κοινοβουλευτισμὸς κακῶς ἀρχήθη ἐπιβληθεὶς εἰς τὴν ἑλληνικὴν πολιτικὴν κονίστραν διὰ τοῦ δόγματος τῆς «δεδηλωμένης», διαφθαρεὶς δὲ μετὰ ταῦτα διὰ τῆς ἐπιβολῆς καὶ τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ δημοκρατικοῦ πολιτεύματος, ἠπέλιψε νὰ καταστήσῃ τὴν Ἑλλάδα πεδίον βαρβάρων ταυρομαχιῶν, ἀντεθνικῶν καὶ ἀναρχικῶν κηρυγμάτων, ἀνηθικῶν ἐκμεταλλεύσεων καὶ ἐμφυλίου ἀλληλοσπαραγμοῦ. Διεπιστώθη, δὴλα δὴ, ὅτι ἡ Δημοκρατία, ἐπιβληθεῖσα προῶως, δὲν ἠδυνήθη, παρ' ὅλας τὰς ἐκάστοτε καταβληθείσας προσπάθειάς, νὰ ἀποδώσῃ καρποὺς καλοῦς, ὡς τοῦτο ἀκριβῶς συνέβη μὲ μακρότατον βίον ἀριθμοῦντα καὶ ἐκπολιτιστικῶς λίαν ἐξειλιγμένα ἔθνη, ὅπως ἡ Μεγάλη Βρετανία, ἡ Γαλλία, αἱ Ἡνωμένα Πολιτεῖαι καὶ τὰ εὐγενῆ Σκανδιναυκὰ Ἔθνη, εἰς τὰ ὅποια ἡ μακροχρόνιος ἐλευθέρα καὶ ἀνεξάρτητος διαβίωσις διεμόρφωσε γόνιμον καὶ ὀλοκληρωμένην πολιτικὴν συνείδησιν παρὰ ταῖς εὐρυτέρας μάζις καὶ καταρωθῆ νὰ παγιωθῆ ἄνευ δυσμενῶν ἀποτελεσμάτων τὸ διαμορφωθὲν δημοκρατικὸν πολίτευμα.

Ἄλλ' ὅμως ἡ μικρὰ καὶ ἔνδοξος Ἑλλάς, μ' ὅλον ὅτι ἐκ τῆς τοιαύτης δυσμενοῦς καταστάσεως δεινῶς πληγεῖσα, ἀντεμετώπιζεν τὸ ἀπαίσιον δράμα τῆς ἐξαθλιώσεως καὶ τῆς οἰκτρᾶς καταστάσεως τοῦ νοσοῦντος Κράτους, ἡ Ἑλλάς, λέγω,

δὲν ἀφέθη εἰς τὰς τύχας τῆς. Ἡ Ἑλλάς ἦτο θεόθεν ἐπιβεβλημένον νὰ ζήσῃ. Καὶ πράγματι ἔζησεν ἢ μᾶλλον ἀνεγεννήθη ἐκ τῆς τέφρας τῆς, χάρις εἰς τὴν ἰσχυρὰν πυγμὴν καὶ ἀποτελεσματικὴν ἀποφασιστικότητά, ἐνὸς ἀνδρός. Εἶναι ἀληθές ὅτι τὰς παραμονὰς τῆς 4ης Αὐγούστου ἡ γλυκεῖά μας Πατρίς εἶχε φθάσει εἰς τὸ χεῖλος τοῦ κρημοῦ καὶ ὀλίγου δεῖν νὰ ἐξεργηγνύετο ἡ ἐμφύλιος λαίλαψ μετὰ τῆς ἀστικῆς τάξεως καὶ τῶν καθ' ἡμέραν πυκνουμένων κομμουνιστικῶν καὶ τῶν ἄλλων ἀναρχικῶν φαλάγγων.

Ὁ Ἰωάννης Μεταξᾶς διὰ τῆς ἀποφασιστικῆς καὶ ἐθνοσωτηρίου χειρονομίας του κατάρθωσε νὰ ὀδηγήσῃ μὲ μαεστρίαν τὸ κλυδωνιζόμενον ἔθνικόν σκάφος εἰς εὐλίμενον καὶ ἀσφαλῆ ὄρμον. Συγχρόνως ὅμως ἔθεσε καὶ τὰς βάσεις μιᾶς ἀναγεννήσεως τοῦ Ἔθνους διὰ τῆς ἐφαρμογῆς μέτρων, διασφαλιζόντων ἐπαρκῶς τὴν κοινωνικὴν τοῦ Κράτους ἰσορροπίαν.

Καὶ οὕτω ἀπὸ τῆς 4ης Αὐγούστου ἤρχισε νὰ ἀνοικοδομηταὶ ἐπὶ στερεῶν βάσεων τὸ νέον Ἑλληνικὸν Οἰκοδόμημα. Ἡ Ἑλληνικὴ παράδοσις ζῆ καὶ νέα Ἑλληνικὴ κοσμοθεωρία ἀναφαίνεται εἰς τὸν ἠλιόλουστον ὀρίζοντα τῆς Ἑλλάδος, σκοπὸν ἔχουσα νὰ ὀδηγήσῃ καὶ πάλιν τὸ Ἑλληνικὸν Ἔθνος εἰς τὰ πεπρωμένα του, εἰς τὰ ὑψηλὰ καὶ μεγάλα ἰδανικά του. Ἡ Ἑλληνικὴ Φυλὴ πρὸ χιλιετηρίδων ἐμφανισθεῖσα εἰς τὴν ἱστορίαν τῆς γῆς εἶχε ταχθῆ θεόθεν διὰ τὴν ἐκπλήρωσιν ἀνωτέρων καὶ ὑψηλῶν προορισμῶν. Τὸ ἀρχαῖον Ἑλληνικὸν Πνεῦμα διέλαμψεν ἀνὰ τοὺς αἰῶνας, κατηύγασε πάντα τὰ Ἔθνη καὶ μετέδωκεν εἰς αὐτὰ τὸ ἱερὸν φῶς τοῦ πνευματικοῦ πολιτισμοῦ, τὸ ὅποιον φωτίζει ὀλόκληρον τὸν σύγχρονον κόσμον καὶ τὸν καθοδηγεῖ εἰς τὰς ἐκπολιτιστικὰς του ἐξορμήσεις.

Οὐχ ἦττον ἀρχαὶ βασικαὶ τοῦ Ἑλληνικοῦ Πνεύματος ἦσαν ἀρχαιότερον καὶ ἐπιβάλλεται καὶ σήμερον, ὅποτε ἡ Ἑλλάς ἀναγεννᾶται, νὰ εἶναι ἡ Σύνθεσις, τὸ Μέτρον, ἡ Ἄρμονία καὶ τὸ Κάλλος. Μὲ τὰς ὑπερόχους καὶ ὑψηλὰς αὐτὰς ἀρχὰς ἀνεπτύχθη ἡ Ἀριστοτελικὴ Φιλοσοφία, διέλαμψαν αἱ Πλατωνικαὶ Θεωρίαι καὶ ἀνεφάνησαν καὶ ἐδοξάσθησαν ἀνὰ τοὺς αἰῶνας καὶ τοὺς λαοὺς, ὁ Ὅμηρος, ὁ Πίνδαρος, ὁ Ἡσίοδος, ὁ Θουκυδίδης, ὁ Σοφοκλῆς, ὁ Εὐριπίδης, ὁ Αἰσχύλος, ὁ Ἡρόδοτος, ὁ Δημοσθένης, ὁ Περικλῆς, ὁ Σωκράτης καὶ πολυάριθμα ἄλλα μεγάλα καὶ ἰσχυρὰ πνεύματα, διὰ τῶν ὁποίων ἐξεχύθη εἰς τὸν

κόσμον τὸ Φῶς τῆς Γνώσεως καὶ τοῦ Πολιτισμοῦ. Μόνον διὰ τῆς Συνθέσεως καὶ τοῦ Μέτρου θὰ δυνηθῆ ὄθεν καὶ πάλιν ἡ Ἑλλάς ν' ἀνακτήσῃ τὴν θέσιν τῆς καὶ νὰ ἐκπληρώσῃ τὸν προορισμὸν τῆς ἐν τῷ κόσμῳ καὶ μόνον διὰ τῆς Ἀρμονίας καὶ μιᾶς νέας πνευματικῆς ἀναπτύξεως καὶ δημιουργίας μιᾶς ἰσχυρᾶς πνευματικῆς ἀριστοκρατίας θὰ κατορθώσῃ νὰ ὀλοκληρώσῃ τὴν Ἀναγέννησιν τῆς, ἀφ' οὗ πρωτίστως καταδικασθοῦν καὶ ἀτροφήσονται ὀριστικῶς πλέον τὰ ἀντίζηλα ρεύματα πρὸς τὴν ἀπομῶνυσιν καὶ τὸν ἀναχρονισμὸν.

Τοῦτο εἶναι δυνατόν ; Ἡ μήπως ὀφείλομεν μοιρολατρικῶς νὰ κύψωμεν τὸν αὐχένα πρὸ τῆς ἀναληθοῦς βέβαια θεωρίας τοῦ Fallmerayer καὶ νὰ παραδεχθῶμεν τὸ ἀκατόρθωτον μιᾶς ἀναβιώσεως τοῦ ἀρχαίου Ἑλληνικοῦ Πνεύματος εἰς τὴν σύγχρονον Ἑλλάδα ; Ὁχι ! Παραδεχόμεθα ἀπολύτως ὅτι εἰς τὰς φλέβας μας ρεεῖ θερμὸν ζωογόνον ἀρχαῖον Ἑλληνικὸν αἷμα, τὸ ὁποῖον, ὅπως τότε, οὕτω καὶ σήμερον πέπρωται νὰ δημιουργήσῃ καὶ ὀλοκληρώσῃ τὸ Κράτος, ἐντὸς τοῦ ὁποῖου ἐγεννήθη, ἀνεπτύχθη, παρήκμασε, οὐχ ἦττον ὅμως δὲν ἀπέθανεν, οὔτε ἐξηφανίσθη, ἀναζωογονηθὲν καὶ πάλιν, ὅπως συνεχίσῃ μέχρι τέλους τὸν ἀρχῆθεν ὑψηλὸν καὶ εὐγενῆ προορισμὸν του.

Τὸ Νέον Κράτος τῆς 4ης Αὐγούστου ἔθεσε τὰς βάσεις διὰ μίαν τοιαύτην Ἀναγέννησιν καὶ τὴν ἐκ νέου διάδοσιν καὶ ἐπιβολὴν ἀνὰ τὸν κόσμον τοῦ ἀθανάτου Ἑλληνικοῦ Πνεύματος. Ἐχομεν πρόσφατα καὶ φωτεινὰ παραδείγματα τοῦς τελευταίους θριάμβους τοῦ Ἑλληνικοῦ Βασιλικοῦ Θεάτρου εἰς Ἀγγλίαν καὶ Γερμανίαν καὶ τὰς νέας Ἑλληνικὰς ἀθλητικὰς νίκας εἰς τὸ Λονδῖνον, τὴν Ἑλβετίαν καὶ τὴν Κωσταντινούπολιν. Ἡ Ἑλλάς τοῦ ἐνὸς αἰῶνος, μετὰ τεσσάρων αἰῶνων σκληρὰν καὶ ἐξαντλητικὴν δουλείαν, ὀρθοῦται σήμερον μετ' Ἑθνικὴν ὑπερηφάνειαν μεταξὺ τῶν πλέον πολιτισμένων καὶ ἰσχυρῶν λαῶν, διεκδικούσα καὶ ἐπιτυχάνουσα δάφνας, αἱ ὁποῖαι στεφανώνουν τὴν Ἑλληνικὴν Ἐπιστήμην, τὸ Ἑλληνικὸν Θέατρον, τὴν Ἑλληνικὴν Μουσικὴν, τὸν Ἑλληνικὸν Ἀθλητισμὸν.

Ἄς μὴ ὑποκύπτωμεν εἰς μωρὰς καὶ ἀντεθνικὰς δοξασίας καὶ ἀντιλήψεις. Δὲν διεκδικοῦμεν πρωτεῖα ὡς πρὸς τὴν ὀργανικὴν σύνθεσιν τοῦ Ἑλληνικοῦ αἵματος. Ὀφείλομεν ὅμως νὰ

παραδεχθῶμεν ἄνευ ἐνδοιασμῶν ὅτι οὐδὲν ἔθνος θὰ ἠδύνατο νὰ ἀναπτύξῃ μίαν τοιαύτην ἐκπολιτιστικὴν πρόδοον καὶ ἐξέλξιν ἐντὸς ἑκατὸν μόνον ἐτῶν, ὡς τὸ ἡμέτερον, καὶ νὰ δημιουργήσῃ τοσαύτας καὶ τοιαύτας πνευματικὰς ἀξίας, ὡς αἱ ἡμέτεραι, ἐντὸς τοῦ ἐλαχίστου τούτου χρονικοῦ διαστήματος, παρ' ὅλας τὰς ἐν τῷ μεταξύ παρεμβληθείσας ἐσωτερικὰς ἔριδας καὶ διαμάχας, συνεπιεία τῶν ὁποίων ἐπῆλθε κάποια καθυστέρησις εἰς τὴν ὑλικὴν καὶ πνευματικὴν ἀνάπτυξιν τοῦ Κράτους. Τοῦτο ἀκριβῶς τὸ σημεῖον εἶναι λίαν εὐγλωττον καὶ ἀποδεικνύει ἐμφανῶς τὴν ἀνεξάντλητον πηγὴν δράσεως καὶ δημιουργίας τῆς Ἑλληνικῆς Φυλῆς. Ἡ Ἑλληνικὴ ράτσα δὲν ἐξεφυλλίσθη, ὡς κακῶς ἐπιθυμοῦν νὰ διῆσχυρίζονται τινες. Ἄς μὴ αὐταπατώμεθα καὶ ἄς μὴ αὐτοκατηγοροῦμεθα. Φυλὴ, ἡ ὁποία αὐτοπεριφρονεῖται καὶ δὲν σέβεται ἑαυτὴν δὲν δύναται νὰ μεγαλοουργήσῃ, δὲν εἶναι εἰς θέσιν νὰ ἐπιτελέσῃ θαύματα. Ἐχομεν ὅλας τὰς δυνατότητας καὶ τὰς προϋποθέσεις μιᾶς νέας ἀναπτύξεως καὶ πνευματικῆς ἐξαπλώσεως, ἀρκεῖ νὰ ἔχωμεν βαθεῖαν πίστιν καὶ αὐτοπεποιθῆσιν διὰ νὰ δυνηθῶμεν νὰ ἀκολουθήσωμεν τὸν δρόμον τῶν ἔθνικῶν πεπρωμένων μας.

Ἡ 4η Αὐγούστου ἀπεμπόλησε τὰ ἀνατρεπτικὰ καὶ ἀντίζηλα ρεύματα καὶ κατόρθωσε νὰ ἐκχερσώσῃ τὸν ἀγρόν, ἐντὸς τοῦ ὁποῖου ἦσαν ἐγκατεσπαρμένα τῆδε κακεῖσε τὰ ἀποπνικτικὰ ζιζάνια τῆς ἔθνικῆς διαιρέσεως καὶ τοῦ ἔθνικοῦ ὀλέθρου.

Ἦδη εἰς ἡμᾶς τοὺς νέους ἐπιστήμονας, τοὺς διαπνεομένους ἀπὸ τὸ ἱερὸν συναίσθημα τῆς φιλοπατρίας καὶ τῆς ἔθνικῆς ἀναπτύξεως καὶ δόξης, ἐναπόκειται νὰ ἐξακολουθήσωμεν τὸ ἔργον τῆς πνευματικῆς ἐξαπλώσεως τοῦ Ἑθνους μας ἀνὰ τὸν κόσμον καὶ νὰ δημιουργήσωμεν τὸ Ἑλληνικὸν θαύμα. Πρωτίστως ὅμως ὀφείλομεν νὰ ἐνστερνισθῶμεν συνειδητῶς τὰς ἀρχὰς ἐκείνας διὰ τῶν ὁποίων θὰ εἶναι δυνατόν νὰ φθάσωμεν εἰς τὸ εὐτυχὲς αὐτὸ σημεῖον τοῦ Ἑθνικοῦ ζηνθ. Καὶ τὰς ἀρχὰς αὐτάς, τὰς ὁποίας ἀπὸ πολλοῦ ἤδη χρόνου ἀγωνίζεται νὰ ἐπιβάλλῃ τὸ λαμπρὸν τοῦτο ἐπιστημονικὸν περιδικὸν καὶ αἵτινες συνοψίζονται εἰς τὰς ὑψηλὰς ἐννοίας : «Μέτρον», «Ἀρμονία», «Σύνθεσις», «Κάλλος», ἐντὸς τοῦ πλαισίου τῆς «Ἐπανελληνίσεως», ὀφείλουσιν νὰ τὰς ἐγκολπωθοῦν ὅλοι οἱ Ἕλληνες ἰδίᾳ δὲ ἡ ὁλότης τῶν Ἑλλήνων διανοουμένων, οἵτινες ἀποτελοῦντες τὴν πνευματικὴν

ἀριστοκρατίαν τῆς Ἑλλάδος, εἶναι προωρισμένοι νὰ ἀναλάβουν τὰς αὐριανὰς τύχας τῆς.

Πρὸς αὐτὴν τὴν «ἐλί ε» τοῦ ἑλληνικοῦ πνεύματος ἀπευθύνομαι σήμερον, ἐπ' εὐκαιρίᾳ τοῦ μετ' ὀλίγας ἡμέρας ἑορτασμοῦ τῆς ἐπετείου τῆς ἐθνικῆς ἀφυπνίσεως καὶ προσκαλῶ αὐτὴν εἰς στενὴν καὶ δημιουργικὴν συνεργασίαν πρὸς ἀνάπτυξιν καὶ διάδοσιν τοῦ ἀθανάτου Ἑλληνικοῦ πνεύματος εἰς εὐρυτέρους ὀρίζοντας, εἰς εὐρύτερα ἐθνικὰ στρώματα καὶ δημιουργίαν τοῦ νέου Ἑλληνικοῦ θαύματος.

ΦΩΤΙΟΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΗΣ

ΑΓΗ ΡΟΥΣΣΟΠΟΥΛΟΥ

ΠΡΟΣ ΝΕΑΝ ΕΞΟΡΜΗΣΙΝ

Ἀπὸ τότε ποὺ εἰσῆχθησαν τὰ μηχανήματα σὰν τὸ κυριώτερο στοιχεῖο τῆς ἀνθρωπίνης δράσεως καὶ σὰν ρυθμιστὴς τῆς παραγωγῆς καὶ τῆς οἰκονομικῆς διαρθρώσεως τῶν κοινωνιῶν, μίᾳ μεγάλῃ καὶ ὑπόκωφος ἀντίθεσις ἔβραζε σὰν κακὸ προζύμι καὶ διασπούσε τις ἐνιαῖες δυνάμεις κάθε ἔθνους. Ἦταν ἡ ἀντίθεσις ἢ μᾶλλον ἡ ἀντίφασις ἀνάμεσα στὴ θεωρία καὶ στὴν πραγματικότητα, στὰ ὠραῖα λόγια καὶ στὴν ἀθλία κατάστασις τῶν πραγμάτων. Σύμφωνα μὲ τὰ γραμμένα κείμενα ὁ κάθε ἄνθρωπος εἶχε τὰ ἴδια δικαιώματα μὲ κάθε ἄλλον, ἦταν ὅλοι ἴσοι ἀπέναντι τοῦ νόμου, εἶχαν τὴν ἐλευθερίαν νὰ ἐκφράζουσιν τίς γνώμες καὶ τίς διεκδικήσεις τους καί, τὸ κυριώτερον, εἶχαν τὴν ψήφον, τὴν ἐκλογὴν τῶν ἀντιπροσώπων τους στὸ κοινοβούλιον. Ἔτσι ὁ καθένας αὐταπατάτο ὅτι ὁ ἴδιος ἀπεφάσιζε γιὰ τὰ συμφέροντά του. Στάλθηθα ὅμως συνέβαινε τὸ ἀντίθετον. Ὅσοι μὲ περισσότερην καπατσοσύνη ἢ πονηρίαν ἀπέκτησαν τὰ περισσότερα μηχανήματα καὶ τὸν ἔλεγχον τῶν ἐθνικῶν καὶ παγκοσμίων ἀγορῶν ἦταν κύριοι τῆς ἐργασίας καὶ τῆς ζωῆς τῶν ἄλλων, τῶν πολλῶν καὶ εἶχαν τὴν ἐξουσίαν νὰ τοὺς ἀφήσουν χωρὶς ἐργασίαν, δηλαδὴ χωρὶς ψωμί. Οἱ μηχανεὶ ἀντικατέστησαν τὴν ἐργασίαν τῶν χειρῶν, ὄχι γιὰ τὴν μεγαλύτερην εὐδαιμονίαν καὶ ἄνεσιν τῶν πολλῶν, ἀλλὰ γιὰ τὴν ἀθλιότητά τους καὶ γιὰ τὸ ἐκμεταλλευτικὸν δαιμόνιον τῶν ὀλίγων. Οἱ λίγοι αὐτοὶ εἶχαν στὰ χέρια τους ἀκόμη καὶ τὸν τύπον καὶ τίς ἐκλογὰς καὶ τοὺς ψήφους.

Ἡ τεράστια αὐτὴ ἀντίθεσις ξέσπασε στὴ μεγαλύτερην καταστροφὴν τῆς ἀνθρωπότητος, στὸν παγκόσμιον πόλεμον τοῦ 1914—1918, ποὺ γιὰ τὴν Ἑλλάδα βάσταξε τέσσερα χρόνια ἀκόμη μὲ τὰ γνωστὰ φρικτὰ ἀποτελέσματα.

Κράτη κατεστράφησαν, κράτη ἐξαθλιώθησαν καὶ κράτη ὑπεδουλώθησαν. Ἡ δὲ καταστροφὴ ὠλοκληρώνητο στὶς κοινω-

«ΝΕΑ ΠΟΛΙΤΙΚΗ»

νικοπολιτικές μεταρρυθμίσεις, που είχαν ως αποτέλεσμα τās έσωτερικές επαναστάσεις, αίτινες, όπου τὸ ἔδαφος ἦτο γόνιμον καὶ τὸ κράτος ἐξαθλιωμένον, ἐδραίωσαν τὴν κομμουνιστικὴν κοσμοθεωρίαν, ὡς συνέβη εἰς ἓνα τιμῆμα τῆς βορείου Εὐρώπης. Τὰ μικρὰ κράτη ὑπῆρξαν ἢ λεία τῶν φρενιασμένων μεγάλων κι' εἶχον ἐντελῶς ἐρειπωθῆ ἂν ὄχι διαλυθῆ.

Μέσα σ' αὐτὸ τὸ σάλιο, ἄρχισε ἡ ἀτομικότης νὰ παίρνῃ τὴν πρωτεύουσα θέσιν. Ἀπὸ τῆς μιάς, οἱ κεφαλαιοῦχοι, ἐνόμισαν ὅτι ἔπρεπε νὰ εἶναι ὄχι μόνον οἱ οἰκονομικοί, ἀλλὰ καὶ οἱ κοινωνικοὶ καὶ οἱ πολιτικοὶ ἡγέται. Ἀπὸ τὴν ἄλλη, οἱ μωροὶ φιλόδοξοι, οἱ φρενοβλαβεῖς ψευτοπολιτικοί, οἱ δημαγωγοί, ἐνόμισαν, ὅτι ἡ χώρα θὰ ἐξηρτᾶτο ἀπὸ αὐτοὺς καὶ μόνον. Καὶ ἠγωνίζετο, ὁ καθένας τους, μὲ τὰ πλέον ἀθέμιτα μέσα, γιὰ νὰ πάρῃ τὴν ἀρχὴν καὶ νὰ ἐξυπηρετήσῃ τὰ ἀτομικά του συμφέροντα καὶ τίς φιλοδοξίες του.

Ὡς μικρὸν κράτος καὶ μὲ πολιτικὴν παράδοση μικρότερη ἀπὸ τοὺς μεγάλους λαοὺς τῆς Δύσεως, ἡ Ἑλλάς ἦταν ἰδιαίτερα ἔρμαιο ὄλων τῶν διαλυτικῶν κοσμοπολιτικῶν τάσεων, ὄλων τῶν φθοροποιῶν πνευμάτων. Συντετριμμένη ἀπὸ τὸν πόλεμο, ἀφήνετο ἀπὸ τοὺς ἀνεύθυνους κυβερνήτας της νὰ παρασύρεται εἰκῆ καὶ ὡς ἔτυχε πρὸς οἰανδήποτε καταστροφὴν ποὺ θὰ κατέστρεφε μὲν τὸ σύνολο, ἀλλὰ θὰ ἐξυπηρετοῦσε τὸ ἓνα ἢ τὸ ἄλλο κόμμα. Οἱ δημαγωγοὶ ἐπροτιμοῦσαν νὰ κυβερνοῦν αὐτοὶ μιά Ἑλλάδα ἐξαθλιωμένη καὶ οἰκονομικῶς ὑποδουλωμένη, παρά νὰ τὴν ἀφήσουν νὰ θεραπεύσῃ τὰς πληγὰς της ἢ νὰ μεγαλοουργήσῃ ὑπὸ ἄλλο καθεστῶς. Τὸ καθεστῶς τοῦ κοινοβουλευτισμοῦ ὑπέγραψε τὴν καταδίκη του ὅταν ἄρχισε νὰ κἀνῃ τὰ γλυκὰ μάτια στὸ Κομμουνιστικὸν κόμμα.

Στὴ κρίσιμον ἐκείνη στιγμὴν, ποὺ ἐχρειάζετο μία ἐνιαία πολιτικὴ, ἡ ὁποία νὰ κτυπήσῃ τοὺς ἀναρχικοὺς, νὰ ποδοπατήσῃ τοὺς δημοκόπους καὶ νὰ κυνηγήσῃ ἔξω ἀπὸ τὰ σύνορα τῆς χώρας, τοὺς ἐξηγορασμένους πράκτορας τῆς Μόσχας, ἀκόμη δὲ καὶ νὰ δώσῃ τὴν δυνατὴ πνοὴν στὸ Ἑλληνικὸν κράτος γιὰ τὴν ἐπανόρθωσιν, τότε, ἤρχισαν οἱ κόλακες καὶ οἱ σφετερισταί, νὰ διασκορπίζωνται σ' ὅλην τὴν ἐπικράτειαν. Μὲ ὄπλα τῆς ρητορικῆς καὶ τὰς ὑποσχέσεις, συχνὰ δὲ μὲ τὸ πιστόλι στὸ χέρι καὶ ὑβρίζοντες ἀλλήλους, ἐπλεγον τὸ ἐγκώμιον τοῦ μελλοντικοῦ καλοῦ τοῦ ἔθνους. Μὲ τὰ χρήματά των ἐξηγόραζον τὴν ἱεράν

ψηφον τῶν ἀμορφῶτων καὶ ἐξαθλιωμένων πολιτῶν κι' ἐπετύχχανον οὕτω τὴν ἀνοδὸν τους εἰς τὴν ἀρχὴν.

Ὁ κόσμος τῆς ὑπαίθρου, ἐκεῖνοι δηλαδή ποὺ δὲν ἔβλεπαν, παρά μόνον ἤκουον, ὅτι σήμερον ἐκυβέρνην ὁ ἓνας κι' αὐριον ὁ ἄλλος, ἔπαυσαν νὰ πιστεύουν σὲ κράτος καὶ σὲ νόμους. Ἦγνόουν τοὺς ἄρχοντας καὶ ἔβλεπαν τοὺς ζητιάνους—πολιτικούς, μόνον ὀλίγας ἡμέρας πρὸ τῶν ἐκλογῶν, ἀπὸ τοὺς ἐξώστας τῶν οἰκιῶν, νὰ ὑβρίζουν καὶ νὰ ὑπόσχονται πολλά.

Ἡ γεωργία, ἡ κτηνοτροφία ἢ βιομηχανία, ἡ τέχνη καὶ ἡ ἐπιστήμη, ὅλα παραμελημένα, ὠδεύον τὸν τυφλὸν δρόμον τῆς καταστροφῆς. Μὰ, ἐκεῖνοι συναθροισμένοι ἐδῶ στὴν πρωτεύουσα, ἐσπαταλοῦσαν τὸν δημόσιον πλοῦτον καὶ ἀπρησχολοῦντο εἰς τὸ βουλευτήριον, μὲ τὸ νὰ δημιουργοῦν διατάξεις, γιὰ νὰ ἐξυπηρετήσουν τὰ συμφέροντά τους.

Ἀπογυμνωμένον τὸ κράτος, ἐλεινὸν καὶ τρισάθλιον, ὠδηγεῖτο ἀπὸ τοὺς προδότας στὴν ὑποδούλωσιν. Τὰ γειτονικά κράτη, ἐξοπλισθέντα, ἠτοιμάζοντο νὰ εἰσβάλλουν. Καὶ τὴν δραματικὴν ταύτη στιγμὴν, οἱ ἄνδρες, τοὺς ἤνοιγον μὲ τὴν ἀδιαφορίαν τους τὸν δρόμον. Εἶχον φέρει στὸ χεῖλος τοῦ κρημνοῦ τὸ μεγαλειῶδες ἔθνος καὶ θέλησαν νὰ τὸ συντρίψουν. Θέλησαν, τὰ βρωμερὰ παράσιτα, νὰ σβύσουν ἀπὸ τὸν χάρτη τὸ φάρμακον, ποὺ σκόρπιζε κάποτε τίς ἀκτίνας τῆς ὁμορφίας, τῆς τέχνης καὶ τῆς ἐπιστήμης.

Ἐζήσαμε δυστυχῶς,—ἐμεῖς οἱ νέοι—αὐτὲς τίς τραγικὰς στιγμὰς, καὶ κανεὶς δὲν ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ μᾶς φέρῃ ἀντιρρήσεις, ἀφοῦ κι' ἐμεῖς οἱ ἴδιοι εἶχαμε ἀρχίσει νὰ μπαίνομε στὸν δρόμον τῆς διαφθορᾶς.

Τὴν τραγικὴν λοιπὸν στιγμὴν, ποὺ ὅλα τριγύρω θρηνοῦσαν τὴν ὑποδούλωσίν μας, ἡ ὁποία ἀπὸ στιγμῆς σὲ στιγμὴν ἀνεμένετο, μέσα, στὴ δύσιν τοῦ Ἑλληνικοῦ μεγαλείου, κάποιον πρωῖνον τοῦ Αὐγούστου (4ῆ Αὐγούστου ἦτανε) ἐξυπνήσαμε μὲ τὸ τραγοῦδι τῆς ἀναγεννήσεως τοῦ ἔθνους.

Ἐνας ἀδάμαστος πατριώτης, ἀψήφησε μίσην καὶ πάθη, ἔβαλε δίπλα του τὸ Μεγάλον μας Βασιλεῖον κι' ἀγκαλιασμένοι στὴν αὐτοθυσίαν, προχώρησαν στὴν νίκην. Καὶ ὁ πρῶτος τοῦ λόγου ἦτο :

—«Σὴκω ἐπάνω Ἑλληνικὴ Νεολαία !... Ἐσὺ εἶσαι τὸ ἔθνος καὶ σὲ σένα ἀνήκει ὁ λάκερον».

Πήρε τὸ δρεπάνι κι' ἄρχισε νὰ καθαρίζῃ τὸ Ἑλληνικὸ χωράφι ἀπὸ τὰ ἀγκάθια. Κυνήγησε τοὺς δημαγωγούς, ἔδιωξε μακριὰ τοὺς βρωμεροὺς προδότας καὶ μᾶς ἔδωσε ἓνα χωράφι καθαρὸ καὶ δουλεμένο γιὰ νὰ ρίξουμε τὴ σπορὰ καὶ νὰ θερίσουμε τοὺς ἀγνοὺς καρπούς του.

Ἐξησφάλισε στὸν ἀλήτη, ἓνα πιᾶτο ζεστὸ φαγητὸ καὶ ἓνα κρεββάτι γιὰ νὰ ξεκουράζῃ τὸ κουρασμένο του σῶμα. Γιάτρεψε τὸ κράτος ἀπὸ τίς ἀσθένειες ποὺ τὸ μᾶστιζαν. Ἔδωσε δουλειὰ στὸν πεινασμένο ἄνεργο, ἔδωσε κι' ἄλλο χωράφι στὸ γεωργό, ἔδωσε καὶ χλόη στὸ βοσκό. Ἔδωσε τὸ δικαίον στὸν παραπονεμένο καὶ τοῦδωσε μαζὺ καὶ τὸ δικαίωμα νὰ τὸ διεκδικήσῃ. Ἔδωσε στὸν πατέρα καὶ στὸ παιδί τὸ ψωμί καὶ τὴ χαρὰ κι' ἔκανε τὴ χώρα, ἓνα τέτοιο βασίλειο, ποὺ τὸ σέβονται καὶ τὸ θαυμάζουν οἱ μεγάλοι καὶ τὸ ὑπολογίζουν κι' οἱ γείτονες.

Ἐδημιούργησε ἓνα νέο κράτος Ἑλληνικὸ, μὲ ἀρχές καὶ συστήματα καθαρῶς ἑλληνικὰ κι' ἐκάλεσε στὸ θαῦμα τῆς δημιουργίας του κι' ἐμᾶς συνεργάτες του, ὁ μέγας κυβερνήτης. Μᾶς ἐκάλεσε νὰ δουλέψουμε τὸ μεγάλο περιβόλι μαζὺ του, νὰ τὸ κάνουμε μεγάλο καὶ τρανὸ, γιὰτὶ τέτοιο θέλει νὰ τὸ πάρουν οἱ ἀπόγονοι καὶ νὰ τὸ κάμουν κι' αὐτοὶ μεγαλύτερο.

Δὲν ἔχετε λοιπὸν τίποτε νὰ περιμένετε. Ἦλθεν ἡ ὥρα. Ἀφήσατε τὴν ἔρμαφρόδιτον στάσιν σας γιὰτὶ ἡ στάσις αὐτὴ ἀνήκει σὲ ὑπούλους καὶ σφετεριστὰς κι' ἐλᾶτε νὰ δημιουργήσωμε μιὰ νέα Ἑλλάδα.

Ξεσπαθώσατε, νέοι ἑσεῖς, ἀπόγονοι ἐνδόξων καὶ ἀθανάτων προγόνων. Πάρετε ὁδηγὸ τίς ἀρχές τῆς 4ης Αὐγούστου καὶ, πρωτοπόροι ἑσεῖς, τραβήξατε τὸ δρόμο ποὺ ἐχάραξε ὁ ἔθνικὸς Κυβερνήτης, τὸν καθάριο καὶ ὀλόϊσο ποὺ βγάζει στὴν πρόοδο καὶ στὴ δόξα.

Μέσα στὴν ἀτμόσφαιρα τῆς γαλήνης ποὺ μᾶς ἐχάρισε τὸ Νέο Κράτος, ἦσυχά καὶ γοργὰ γενῆτε—σεῖς νέοι—, οἱ ἀκάματοι ἐργάτες καὶ δημιουργοὶ τοῦ ἠθικοῦ καὶ τοῦ ὠραίου.

Ἔργασθητε σκληρὰ, γιὰ νὰ ἐτοιμάσετε τίς κληρονομίαις τῶν μεγάλων ἀπογόνων σας. Ρίψατε στὴ λήθη τὰ περασμένα, κάνετε νὰ πάρῃ πνοὴ τριγύρω σας τὸ κάθε κοιμισμένο, κι' ἐλᾶτε, παιδιά ἑσεῖς τῆς Μεγάλῃς Ἑλλάδος, ὅπου κι' ἂν

εὐρίσκεσθε : σιμὰ στὸ θυμάρι, στὸ γυαλὸ ἢ στὴν πεδιάδα ἀκόμη καὶ μακριὰ στὴν ξενιτειά, ἐλᾶτε ὅλοι μαζὺ, ἀδελφωμένα ἑλληνόπουλα στὸ μεγάλο μας ταξεῖδι, γιὰ νὰ συντρίψωμε κάθε ὑπουλο καὶ βέβηλο ἐμπόδιο. Καὶ μὲ τὰ κορμιά μας τὰ ἴδια, ἐλᾶτε, νὰ γίνωμε ἐμεῖς, οἱ ἄγρυπνοι φρουροὶ τῆς Ἑλληνικῆς γῆς.

Κι' ἔτσι, σὰν μᾶς δοῦνε ἀδελφωμένους, νὰ ξεπροβάλλουμε στὸ στίβο τοῦ ἔθνικοῦ μας ἀγῶνα, μὲ τ' ἀτσαλωμένα ἀπὸ τὴν πίστη καὶ τὴ δουλειὰ κορμιά μας, στὸ πρόσωπό μας σὰν δοῦνε νὰ λάμπῃ ἡ περηφάνεια καὶ ἡ ὠμορφιά τῆς αὐτοθυσίας, θὰ σταθοῦνε μπρὸς μας ταπεινά, κι' ἐνθουσιασμένοι ἀπὸ τὸ Ἑλληνικὸ Μεγσλεῖο ποὺ θὰ τὸ συμβολίζουμε ἐμεῖς, θὰ ποῦνε :

— Αὐτὰ εἶναι πραγματικὰ Ἑλληνόπουλα καὶ εἶναι ἡ πατρίδα τους πραγματικὴ Ἑλλάδα, ποὺ βαδίζει ἐμπρός, πάντοτε ἐμπρός !....

ΑΓΙΣ ΡΟΥΣΣΟΠΟΥΛΟΣ

ΑΝΔΡ. Η. ΚΑΒΒΑΔΙΑ

Η 4^Η ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ ΚΑΙ Η ΣΠΟΥΔΑΖΟΥΣΑ ΝΕΟΛΑΙΑ

Τὸ πρὸ τῆς 4ης Αὐγούστου καθεστῶς πιστὸν εἰς τὸ δόγμα τοῦ φιλελευθερισμοῦ ἀδιαφοροῦσε τελείως διὰ τοὺς πολίτας τῆς αὔριον ἐγκαταλείψαν τοὺς νέους εἰς τὴν τύχην των. Αἱ συνέπειαι τῆς ἐγκαταλείψεως ταύτης ἦσαν μεγάλες καὶ σοβαρῶς καταστρεπτικά. Ὁ νεαρὸς Ἕλλην ὅστις θὰ εἰσήρχετο πρὸ τῆς 4ης Αὐγούστου τοῦ 1936 εἰς τὸ Πανεπιστήμιον, εἰς τὴν Ἀνωτάτην σχολὴν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐμπορικῶν Ἐπιστημῶν ἢ εἰς τὸ Πολυτεχνεῖον διὰ νὰ συνεχίσῃ τὰς σπουδὰς του θὰ συναντοῦσε ἔξω ἀπὸ τὸν κύκλον τῶν ἀκαδημαϊκῶν παραδόσεων τὴν κομμουνιστικὴν φατρίαν, τὸν διεθνιστὴν, τὸν τροσκιστὴν ἢ τὸν ἀναρχικὸν φίλον καὶ θὰ παρεσύρετο ὑπ' αὐτοῦ διὰ νὰ γίνῃ μετ' ὀλίγον μέλος καὶ τυφλὸν ὄργανον τῶν διαφόρων ποικιλωνύμων τυχοδιωκτικῶν ὀργανώσεων αἵτινες ἐλυμαίνοντο τὰ ἀνώτερα ἐκπαιδευτικὰ ἰδρύματα τοῦ Κράτους, ἀφιέμεναι τελείως ἐλεύθεροι εἰς τὸ καταστρεπτικόν των ἔργον· ἐὰν πάλιν ὁ σπουδαστὴς οὗτος δὲν παρεσύρετο καὶ δὲν ἀνεμιγνύετο εἰς τὴν φανερὴν ἀντεθνικὴν κίνησιν θὰ ἔπιπτεν θύμα ἀσφαλῶς τῆς παγίδος τῶν ἐπιτηδίων πρακτόρων, παραδεχόμενος νὰ ἐγγραφῇ εἰς διαφόρους ὑπόπτους ἐνώσεις καὶ συλλόγους ὅπως ἢ «Φιλειρηλικὴ ἐνώσις ὀργανώσεων νέων», ἢ «Ἐνώσις προοδευτικῶν ὀργανώσεων φοιτητῶν-σπουδαστῶν», ἢ «Ἐνώσις ὑπὲρ τῶν ἐλευθεριῶν τοῦ ἀτόμου καὶ τοῦ πολίτου» καὶ εἰς ἄλλους ὑπόπτους ἀντεθνικοὺς συλλόγους οἵτινες διευθυνόμενοι ἐκ τῶν παρασκηνίων ὑπὸ τῶν κομμουνιστῶν κεκαλυμμένως ἔδρων ἀκριβῶς διὰ νὰ παρασύρουν ἐκείνους ἐκ τῶν σπουδαστῶν οἵτινες δὲν συνεπάθουν τὰς ἀντεθνικὰς των τάσεις, μυσθόντες οὕτω αὐτοὺς βραδέως μὲν ἀλλὰ ἐκ τοῦ ἀσφαλοῦς εἰς τὰς ἰδέας των διὰ νὰ τοὺς μεταχειρισθοῦν ἀργότερον ὡς ὄργανά των.

Ὅσον ἐπροχωροῦσε ὁ χρόνος τόσοι νῆξάνοντο τὰ θύματα τῆς ἀντεθνικῆς προπαγάνδας καὶ ἀπεθρασύνοντο οἱ κομμουνισταὶ πράκτορες. Ἡ κρατοῦσα τότε ἰδεολογικὴ ἀναρχία καὶ

ἢ τελεία παράλυσις τῆς κρατικῆς μηχανῆς ἀφ' ἑνὸς, ἀφ' ἑτέρου δὲ ἢ ἐξαθλίωσις, ὡς μὴ ὑφισταμένης οὐδεμίας κοινωνικῆς πολιτικῆς, τῆς ἐργαζομένης τάξεως ἐγένοντο τὸ θέμα σωρείας ὀλοκλήρου δημαγωγικῶν ἐπιχειρημάτων καὶ ἔδιδον πρόσφορον τὸ ἔδαφος πρὸς δράσιν εἰς τοὺς κομμουνιστὰς καὶ τοὺς ἄλλους ὀπαδοὺς τῶν ἀριστερῶν ἰδεῶν, ἀποτελοῦσα οὕτω, τὸ κυριώτερον μέσον διὰ τοῦ ὁποίου παρεσύρετο καὶ προσηλυτιζέτο ἡ σπουδάζουσα ἑλληνικὴ νεολαία ἀπὸ τοὺς ἐπιτηδείας πράκτορας. Ἐπαρασύρετο ἡ ἑλληνικὴ νεολαία εἰς ἕναν ἀγῶνα ξένον πρὸς αὐτήν, ξένον πρὸς κάθε τι ἑλληνικόν, τὸ ὠραῖον καὶ ὑψηλόν, εἰς ἕναν ἀγῶνα ἐναντίον τῆς ἐννοίας τῆς Πατρίδος, τῆς Θρησκείας, τῆς Οἰκογενείας, τῶν ἠθικῶν ἀξιῶν καὶ παραδόσεων τοῦ παρελθόντος, καὶ ὅλων τῶν ἀπαραιτήτων θεσμῶν διὰ τὴν ὑπόστασιν μιᾶς προηγμένης κοινωνίας, εἰς ἕναν ἀγῶνα κατὰ τὸν ὁποῖον ἢ ἐπίλυσις ὅλων τῶν κοινωνικοῖστορικῶν προβλημάτων ἀνευρίσκετο εἰς τὸ χαμηλὸν ἐπίπεδον τοῦ ἱστορικοῦ ὑλισμοῦ, εἰς ἕνα ἀγῶνα τέλος πού ἀπειλοῦσε ν' ἀνατρέψῃ καὶ νὰ συντρίψῃ τὰ πάντα.

Ἐναντι τῆς ἀπελπιστικῆς ταύτης καταστάσεως ἴστατο βέβαια μία ἐκλεκτὴ μειοψηφία ἀποτελουμένη ἀπὸ σπουδαστὰς μέ εὐρείαν ἀντίληψιν τῶν πραγμάτων καὶ ὑγιεῖς κοινωνικὰς ἀρχὰς ἢ ὁποῖα ἂν καὶ καταφέρετο καὶ αὐτὴ κατὰ τοῦ τότε κρατοῦντος καθεστῶτος δὲν ἔπαυε ὅμως ποτὲ νὰ πιστεῦῃ εἰς τὴν ἰερότητα καὶ δυναμικότητα τῶν ἐννοιῶν τῆς Πατρίδος, τοῦ ἔθνους, τῆς Θρησκείας καὶ τῆς Οἰκογενείας. Ἡ μειοψηφία ὅμως αὕτη ἦτο τελείως ἀνίσχυρος νὰ δράσῃ ἀποτελεσματικῶς ὅχι ἐπειδὴ ἔστερεῖτο δυναμικῶν στελεχῶν, ὅχι διότι ἐνόμιζεν ἑαυτὴν ἀσθενῆ διὰ ν' ἀναλάβῃ τὸ βᾶρος ἑνὸς ἰδεολογικοῦ ἀγῶνος κατὰ τῶν φορέων τῶν ἀντεθνικῶν τάσεων, ἀλλὰ διότι τῆς ἦτο ἀδύνατον νὰ δράσῃ κατὰ τῆς δημαγωγίας ἣτις ἀπειλεῖ τὸ κυριώτερον ὄπλιν τῶν ἡγετῶν τῶν ἀνατρεπτικῶν θεωριῶν ἀφοῦ τὸ κοινοβουλευτικὸν καθεστῶς ὑποθάλλον καὶ ἐνίοτε συνταυτίζον τὴν τύχην του μὲ τὰς ἀντεθνικὰς καὶ ἀντιπατριωτικὰς ὀργανώσεις ἐνδιαφέρετο τύποις μόνον διὰ τοὺς ἱεροὺς τοῦ ἔθνους θεσμούς, ἐνῶ ἀφ' ἑτέρου ἔφερετο διὰ τῆς ἀδιαφορίας ἣν ἐπεδείκνυε, ὡς πρὸς τὴν κοινωνικὴν ζωὴν τοῦ τόπου, ὡς ὁ κυριώτερος τροφοδότης τῆς δημαγωγικῆς ἐπιχειρηματολογίας τῶν κομμουνιστῶν καὶ ἔθεώρει

πᾶσαν ἐνέργειαν κατὰ τῶν ἐπικινδύνων ἀντεθνικῶν ὀργανώσεων ὡς ἀντιβαίνουσαν εἰς τὴν φυσικὴν ἐξέλιξιν τῆς κοινωνίας.

Οἱ κομμουνισταί, διεθνισταί, τροσκισταί, ἀναρχικοὶ καὶ ὅλοι οἱ ἄλλοι ποικιλώνυμοι φορεῖς τῶν ἀντεθνικῶν ἰδεῶν ἐκμεταλλεῦμενοι τὴν ζωτικότητα καὶ τὸν ἐνθουσιασμόν τοῦ Ἑλληνος σπουδαστοῦ ὑπέσχοντο εἰς αὐτὸν εὐκόλον ἀνύψωσιν καὶ ἐπικράτησιν ἀφοῦ διὰ τὸν ἡγέτην τῆς ἀριστερᾶς παρατάξεως δὲν ὑπάρχει σταδιοδρομία καὶ παρελθὸν ἀλλὰ ἡ ἱκανότης του κρίνεται εἰς τὸ πεζοδρόμιον. Δὲν εἶναι ἡ πίστις ἢ ὁποῖα παρέσυρε πρὸ τῆς 4ης Αὐγούστου τὸν Ἕλληνα σπουδαστὴν πρὸς τὰς ἀντεθνικὰς ἰδεολογίας τὰς ὁποίας καλὰ καλὰ δὲν ἐγνώριζεν, ἀφοῦ εἶναι ἀδύνατον νὰ παραδεχθῆ κανεὶς ὅτι τὸ στενὸ μυαλὸ τοῦ, μόλις ἐγκαταλείψαντος τὰ μαθητικὰ θρανία, νέου θὰ ἠδύνατο ν' ἀνταπεξέλθῃ εἰς τὴν μελέτην τοῦ δαιδάλου τῆς μαρξιστικῆς θεωρίας καὶ τῶν παραφυάδων αὐτῆς.

Δὲν εἶναι ἡ πίστις πρὸς ἕναν ἰδεολογικὸν ἀγῶνα ἢ ὁποῖα ὀδηγοῦσε τὸν σπουδαστὴν εἰς τὰς συμπλοκάς τῶν πεζοδρομίων καὶ τῶν ἀκαδημαϊκῶν προαυλίων, ἀλλὰ ἡ ἐξαπάτησις διὰ τῆς ἐκμεταλλεύσεως ἐκ μέρους τῶν ἀριστερῶν ἐπιτηδεῖων πρακτόρων, τῆς καταφορᾶς του ἐναντίον τοῦ τότε κρατοῦντος καθεστώτος καὶ ἡ ἐλπίς ὅτι τοῦ παρουσιάζεται ἤδη μία εὐκαιρία ὅπως ἱκανοποιήσῃ ὠρισμένης ἀτομικᾶς του νεανικᾶς φιλοδοξίας. Καὶ ἡ τραγωδία συνεχίζεται καὶ ἡ ζωτικότης καὶ ὁ ἐνθουσιασμός τοῦ Ἕλληνος σπουδαστοῦ κατηναλίσκοντο εἰς τὴν ὑπηρεσίαν ξένων ἀντιπατριωτικῶν συμφερόντων, ἢ ἐπιστήμη παρημελήθη, ἢ Πατρις ἐπροδίδετο, ἢ οἰκογένεια ἐκλονίζετο καὶ ἡ Θρησκεία ἐφέρετο ὡς ἀναχρονιστικὸς θεσμός χάριν τοῦ κομμουνιστικοῦ ἀγῶνος.

Ἡ τραγωδία συνεχίζεται καὶ θὰ ἐσυνεχίζετο ἀκόμη ἐάν δὲν ἐλάμβανε χώραν ἢ σωτηρία ἀνάμακτος ἐπανάστασις τῆς 4ης Αὐγούστου διὰ τῆς ὁποίας ἐτέθη ἅπαξ διὰ παντὸς τέρμα εἰς τὰς δημαγωγικὰς ἐνεργείας τῶν ἡγετῶν καὶ πρακτόρων τῶν κομμουνιστικῶν ὀργανώσεων αἵτινες ἔδρων μεταξὺ τῶν σπουδαστῶν, ὄχι μόνον διότι ἐθεωρήθησαν ἐκτὸς νόμου αἱ ὀργανώσεις αὗται καθὼς καὶ ὅλαι αἱ κατὰ τοῦ κράτους ἐνεργεῖαι ἀλλὰ κυρίως διότι τὸ καθεστὼς τῆς 4ης Αὐγούστου ἀναπτύξαν ἐντατικὴν δραστηριότητα εἰς ὅλα τὰ ἐπίπεδα τῆς κοι-

νωνικῆς μας ζωῆς ἀνέλαβεν ὡσαύτως αὐτὸ τοῦτο τὴν ἐκπροσώπησιν καὶ τὴν διαφύλαξιν τῶν ἱερῶν τοῦ ἔθνους θεσμῶν ἐξασθενήσαν τὸ κυριώτερον μέσον διὰ τοῦ ὁποίου παρεσύρετο ἡ μάζα τῶν σπουδαστῶν, τὴν δημαγωγίαν.

Ἡ 4η Αὐγούστου ἀφῆρεσε μπορεῖ νὰ πῆ κανεὶς αὐτομάτως ἀπὸ τοὺς ἀρχηγούς τῶν κομμουνιστῶν καὶ τοὺς ἄλλους ἡγέτας τῶν ἀντεθνικῶν ὀργανώσεων τοὺς ὁπαδούς των. Πρώτη μεταξὺ πάντων τῶν σπουδαστῶν τῶν ἀνωτέρων ἐκπαιδευτικῶν ἰδρυμάτων πρὸς ἐσχώρησιν καὶ καθησπάσθησιν δημοσίᾳ καὶ ἐπισήμως τὰς ἀρχὰς τοῦ νέου Κράτους οἱ σπουδασταὶ τῆς Ἀνωτάτης Σχολῆς Οἰκονομικῶν καὶ Ἐμπορικῶν Ἐπιστημῶν διὰ τῆς ἰδρύσεως τῆς «Ἑλληνικῆς Ἐθνικῆς Φάλαγγος τῶν σπουδαστῶν τῆς ΑΣΟΕΕ» ἀμέσως δὲ μετὰ ὁ «Ἐθνικὸς Παμφοιτητικὸς Σύλλογος» προσεχώρησε καὶ αὐτὸς καὶ αἱ δύο αὗται ὀργανώσεις ἀπετέλεσαν τὸ βᾶθρον ἐπὶ τοῦ ὁποίου ἐστηρίχθη τὸ μεγαλοπρεπὲς οἰκοδόμημα τῆς Ἐθνικῆς Ὄργανώσεως τῆς Νεολαίας ἐν τῇ πρωτεύουσῃ.

Σήμερον ὁ Ἕλλην σπουδαστὴς δὲν θὰ συναντήσῃ εἰς τὸ ἀνώτερον ἐκπαιδευτικὸν ἴδρυμα τοὺς φορεῖς τῶν καταστρεπτικῶν δοξασίων οἵτινες πρότερον τὸν ἔσπρωχναν κατὰ κανόνα εἰς ἀνηθικούς κατευθύνσεις τῆς ἀριστερᾶς παρατάξεως, ἀλλὰ ἀφιερῶθη ὀλοκληρωτικὰ εἰς τὴν ἐπιστήμην τὴν ὁποῖαν ἠκολούθησεν καὶ τῇ ὁποῖαν τόσον εἶχεν παραμελήσῃ εἰς τὰς συμπλοκάς τοῦ ἀκαδημαϊκοῦ προαυλίου καὶ τοῦ πεζοδρομίου. Τὸ σημερινὸν Κράτος ἔθεσεν ὡς ἀρχὴν ὅτι μὲ τὸ μέσον ἐπιτυχῶν ἐπινοήσεων καὶ καταλλήλου διαπαιδαγωγήσεως μπορεῖ ν' ἀναπτυχθῆ πολὺ καλύτερα καὶ ὑπέρτερα ὁ πολίτης τῆς αὔριον παρὰ μὲ τὴν τύχην ὅπως ἐγένετο πρότερον.

Ὁ Ἕλλην σπουδαστὴς σήμερον δὲν ἀνήκει εἰς ἀντικαθεστωτικὰς ὀργανώσεις ἢ ὑπόπτους ποικιλώνυμους ἀντεθνικούς συλλόγους, ἀνήκει εἰς τὴν Ἐθνικὴν Ὄργάνωσιν τῆς Νεολαίας ἐντὸς τῆς ὁποίας τονοῦται τὸ ἔθνικόν του φρόνημα καὶ καταβάλλεται πᾶσα προσπάθεια διὰ τὴν καλυτέρευσιν τῆς ψυχικῆς καὶ πνευματικῆς του διαπλάσεως πρὸς ὄφελος τοῦ κοινωνικοῦ συνόλου. Ὅσοι ἐζήσαμε ὡς σπουδασταὶ τὴν μεταβολὴν τῆς 4ης Αὐγούστου ἠσθάνθημεν βαθύτερα τὴν μεταστροφὴν ἢ ὁποῖα ἐπήλθεν εἰς τὸ πνεῦμα καὶ τὰς κατευθύνσεις Ἕλληνος σπουδαστοῦ. Ἀπὸ τῆς 4ης Αὐγούστου καὶ ἐντεῦθεν τὴν ζωτικότητα

καὶ τὸν νεανικὸν ἐνθουσιασμὸν τῶν ἑλλήνων σπουδαστῶν δὲν δύναται νὰ ἐκμεταλλευθῇ οὐδεὶς ὁ ὁποῖος ἐπιδιώκει ἀτομικὰ του συμφέροντα καὶ φιλοδοξίες, οὐδεμία δὲ ἀντεθνικὴ ὀργάνωσις ὑφίσταται, ἐνῶ τὸναντίον αἱ τάξεις τῶν φαλάγγων τῆς Ἐθνικῆς Ὄργανώσεως Νεολαίας διαρκῶς πυκνοῦνται.

Μία εἶναι ἡ σκέψις τοῦ ἑλληνοῦ σπουδαστοῦ, μία εἶναι ἡ θέλησίς του σήμερον, πῶς νὰ καλυτερεύσῃ τὸν ἑαυτὸν του ὄχι μόνον ἀπὸ ἐπιστημονικῆς ἀπόψεως ἀλλὰ καὶ ἀπὸ ἀπόψεως χαρακτήρος καὶ ἠθους διὰ τὸ καλὸν τοῦ κοινωνικοῦ μας συνόλου. Δὲν φιλοδοξεῖ ὁ σπουδαστὴς σήμερον νὰ λάβῃ τὸ χρῆμα τοῦ ἡγέτου στοὺς ἀπιθάνους δημαγωγικοὺς ἀγῶνας τοῦ ἀκαδημαϊκοῦ προαυλίου καὶ τοῦ πεζοδρομίου, ἢ φιλοδοξία του συνίσταται στὸ πῶς νὰ φθάσῃ τὸν τέλειον τύπον τοῦ φαλαγγίτου. Πειθαρχικός, συνεσταλμένος ἀλλὰ καὶ ἀποφασιστικὸς ὁ ἑλλην σπουδαστὴς σήμερον προχωρεῖ μὲ θάρρος πρὸς τὸ μέλλον τὸ ὁποῖον δὲν προοιωνίζεται ὅπως πρότερον ὡς ἕνας ἀκατάπαυστος ἀγὼν τῆς ἐπικρατήσεως τοῦ ἀτόμου. Προχωρεῖ ὑπερήφανος διότι ἀνήκει εἰς τὰς τάξεις τοῦ ὠραιότερου καὶ ἱεροτέρου ἀγῶνος, ὑπὲρ τῆς ἐπικρατήσεως τῶν ἠθικῶν ἀξιών καὶ τῆς κατοχυρώσεως τοῦ μεγαλείου τῆς Πατρίδος, ἑνὸς ἀγῶνος οἱ ἀγωνισταὶ τοῦ ὁποῖου διδάσκονται ὅτι μόνον μὲ τὴν ἠθικὴν καὶ τὴν ἐργασίαν χάριν τοῦ κοινωνικοῦ ἔθνικοῦ συνόλου, τοῦ ὁποῖου ἀποτελεῖ ἀναπόσπαστον μέλος, θὰ προοδεύσῃ καὶ θὰ ἐπιτύχῃ εἰς τὴν ζωὴν του ὁ νέος, ἑνὸς ἀγῶνος τὸν ὁποῖον ἀνέλαβε ἡ Ἐθνικὴ Ὄργάνωσις τῆς Νεολαίας κατὰ τῆς ἀνηθικότητος, τῶν ἀντεθνικῶν ἰδεολογιῶν καὶ κατὰ πάσης ἀντιπειθαρχικῆς καὶ ἀναρχικῆς ἐνεργείας.

Ἔτσι προχωροῦν σήμερον οἱ Ἕλληνες σπουδασταὶ μὲ μιὰ ψυχὴ μὲ ἕνα σύνθημα : τὸ πᾶν εἶναι ἡ Πατρίς.

Προχωροῦν ἀκάθεκτοι οἱ Ἕλληνες σπουδασταὶ σήμερον καὶ τίποτε δὲν θὰ δυνηθῇ νὰ τοὺς συγκρατήσῃ εἰς τὸν δρόμον τὸν ὁποῖον τοὺς ὀδηγεῖ ὁ μέγας κυβερνήτης κ. Γ. Μεταξᾶς καὶ ὁ ὁποῖος ἄγει εἰς τὴν πραγματοποιήσιν τοῦ εὐλαβεστέρου ὀνείρου ποὺ μπόρουσε ποτὲ νὰ ἔχῃ ἕν ἔθνος, τοῦ ὀνείρου μὲ τὸ ὁποῖον ἔζησεν πλέον τοῦ ἑνὸς αἰῶνος ἀπὸ τῆς Ἑλληνικῆς Ἐπαναστάσεως ὁ Ἑλληνισμὸς, τῆς δημιουργίας τοῦ «Τρίτου Ἑλληνικοῦ Πολιτισμοῦ».

ΑΝΔΡΕΑΣ Η. ΚΑΒΒΑΔΙΑΣ

Κ. Π. ΖΑΡΟΚΙΑΛΙ

Η 4^Η ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ ΚΑΙ Η ΜΟΥΣΙΚΗ

Αἱ μεγάλαι ἐποχαὶ καὶ αἱ ἱστορικαὶ καμπαὶ εἰς τὴν σταδιοδρομίαν ἑνὸς Ἐθνους κατὰ τοῦτο κυρίως διακρίνονται, ὅτι αἱ μεταρρυθμίσεις καὶ αἱ εὐρεῖς χειρονομίαι αἱ ὁποῖαι τὰς χαρακτηρίζουν, θίγουν πολλὰς καὶ ἐνίοτε ὅλας τὰς πλευρὰς τῶν προβλημάτων τῆς ζωῆς τοῦ Ἐθνους τούτου, τὸ ὁποῖον, οὕτως εἰπεῖν, ἐξορμᾷ μὲ νέας δυνάμεις πρὸς τὰ ἐκπολιτιστικά του ἰδεώδη, πρὸς τοὺς εὐσεβεῖς του πόθους.

Ἐναμφιβόλως ἡ 4ῆ Αὐγούστου, τῆς ὁποίας ἐορτάζομεν ἤδη τὴν τρίτην ἐπετηρίδα, εἶναι διὰ τὴν Ἑλλάδα, μετὰ τὰς τόσας ἐθνικὰς συμφορὰς καὶ τὰς πολιτικὰς ἀτασθαλίας τοῦ παρελθόντος, ὑψιστῆς ἱστορικῆς σημασίας, οὐχὶ μόνον ὡς σύστημα πολιτικῶν, δυνάμενον νὰ βελτιώσῃ τὰ οἰκονομικὰ καὶ κοινωνικὰ προβλήματα τῆς χώρας, ἀλλὰ καὶ ὡς μοναδικὴ ἀφετηρία διὰ πᾶσαν ἀναδημιουργικὴν ἐργασίαν εἰς τὸ ἐπίπεδον τῆς πνευματικῆς τοῦ ἔθνους ζωῆς. Εἶναι τόσον μεγάλη, ἔστω καὶ ἐν τῇ ἀπαρχῇ τῆς ἀκόμῃ, ἢ συντελεσθεῖσα μεταβολή, ὥστε τὸ ἔθνος πλέον ἢ ποτὲ ἄλλοτε, ἀκομμάτιστον καὶ ἐνοποιηθὲν στρέφει ἤδη τὴν διάνοιάν του πρὸς δυνατότητας καὶ ἐλπίδας δι' ἑνδοξον, ἀκόμῃ μιαν φορὰν, μέλλον, πρὸς μιαν, ὅσον τοῦτο εἶναι δυνατόν, ἐπανελληνισίν του.

ΕΠΑΝΕΛΛΗΝΙΣΙΣ—λέξις πλήρης ὀραματισμοῦ καὶ μαγείας διὰ μιαν ὀλόκληρον φυλὴν, ἥτις διὰ μέσου τῶν αἰῶνων ὑπερήφανος εἰς τὰς δυστυχίας της καὶ μεγαλοπρεπὴς ἐν τῇ εὐτυχίᾳ της δὲν ἔπαισε ποτὲ νὰ αἰσθάνεται τὸν συνεκτικὸν δεσμόν, τὴν ἱστορικὴν συνέχειάν της μὲ προγόνους, τῶν ὁποίων τὸ μεγαλεῖον καὶ τὴν δόξαν φιλοδοξεῖ νὰ ἀναβιώσῃ. Ἦδη ἡ 4ῆ Αὐγούστου συμπίπτει μὲ τὴν ἰδέαν τοῦ 3ου ἑλληνικοῦ πολιτισμοῦ, τὸν ὁποῖον ὅμως ἕκαστος Ἕλλην φαντάζεται ποικίλως. Ἐπανελληνισὶς δὲν πρόπει, οὐδὲ δύναται νὰ σημαίῃ χρονικὴν ἐπιστροφὴν—ἥτις ἄλλως τε εἶναι ἀδύνατος ἐξ αὐτῶν τῶν φυσικῶν νόμων,—ἀλλὰ πρόπει νὰ ὑπονοῇ τὴν ἐπαναπαράδοχὴν καὶ ἐφαρμογὴν ἐν τῷ καθημερινῷ ὕλικῷ καὶ πνευματικῷ βίῳ τῶν Ἑλλήνων, βάσεων, θεωριῶν καὶ παραδόσεων ἀρχαίων ἐν συνδυασμῷ μὲ τὴν σημερινὴν ἐξέλιξιν τοῦ τεχνικοῦ πολιτισμοῦ.

Ὁ ὀρισμὸς τῆς ἐπανελληνίσεως εἶναι κατ' ἀνάγκην ἀκόμη ἀσαφής καὶ ἐλαστικὸς λόγῳ ἐλλείψεως σχετικῆς προεργασίας, εἶναι ὁμοῦ σαφεῖς αἱ μέθοδοι καὶ οἱ τρόποι τῆς ἐπιτεύξεώς του, συνιστάμενοι εἰς τὴν ἐκκαθάρισιν ὀλίγον κατ' ὀλίγον τοῦ ἀρχαίου ἑλληνικοῦ πνεύματος ἐκ τῶν ποικίλων παρασίτων καὶ τῶν παρεισάκτων ἰδεῶν, ἠθῶν καὶ ἐθίμων, ἀπάντων σχεδὸν ἀσιατικῶν καὶ ἅτινα κατὰ τοὺς τελευταίους ἰδίως αἰῶνας παρεμόρφωσαν τὴν ἑλληνικὴν πραγματικότητα διαστρέψαντα τὸν χαρακτῆρα καὶ τὸν ἐξελικτικὸν ρυθμὸν τῆς.

Ἡ ἐκκθάρισις αὕτη ἔχει νὰ ἐπιληφθῆ πολλῶν ἐθνικῶν ἐκδηλώσεων, μεταξὺ τῶν ὁποίων σοβαρὰν θέσιν κατέχει ἡ Μουσική, ἡ τε ἡ ἐκκλησιαστικὴ καὶ ἡ λαϊκὴ, ὡς ἀπόρροια ταύτης.

Δὲν εἶναι ἀνάγκη νὰ τονισθῆ ἑνταῦθα πόσον ἡ μουσικὴ εἶναι ἀπαραίτητος διὰ τὸν ἄνθρωπον ὡς ψυχικὴ τροφή καὶ πόσον συνεπῶς πρέπει νὰ εἶναι καλῆς καὶ εἰ δυνατόν πρώτης ποιότητος, ὅπως καλὴ καὶ πρώτης ποιότητος πρέπει νὰ εἶναι ἡ ὕλική τροφή διὰ τὴν ὑγίαν τοῦ σώματος. Ἡ μουσικὴ ὡς ἀπόλαυσις εἶναι τὸ ὠραιότερον δῶρον τῆς Φύσεως διὰ τὸ ὁποῖον ὁ ἄνθρωπος πρέπει νὰ εἶναι ὑπερήφανος. Τίποτε περισσότερον ἀπὸ τὴν μουσικὴν δὲν ἐξευγενίζει τὰ ζώδη ἑνστικτικὰ τοῦ ἀνθρώπου καὶ αὐτῶν τῶν ζώων, ἐγγενῆς δὲ παρὰ τῷ ἀνθρώπῳ ἔπαιζε, παίζει καὶ θὰ παίξῃ μέγιστον ἐκπολιτιστικὸν ρόλον εἰς τὴν ζωὴν τῶν λαῶν, μεταξὺ τῶν ὁποίων ἐκεῖνοι ἀνέπτυξαν καὶ ἐξύψωσαν τὴν ἐθνικὴν τῶν μουσικῶν ὅσοι καὶ περισσότερον προήχθησαν εἰς τὸν πολιτισμὸν. Ὁραία καὶ καλλιερρημένη μουσικὴ δὲν εἶναι σύμπτωσις τυχαία, ἀλλὰ ἀποτέλεσμα εἰς βαθμὸν, ὥστε προκειμένου περὶ ἐθνῶν ἅτινα δὲν ὑφίστανται σήμερον δυνάμεθα νὰ εἰκάζωμεν τὰ τῆς μουσικῆς του ἐκ τοῦ ἐπιπέδου τοῦ πολιτισμοῦ τῶν καὶ τὰνάπαλιν.

Ἐκ τούτων γίνεται σαφὲς ποίαν σημασίαν ἔχει καὶ δι' ἡμᾶς τὸ ζήτημα τοῦτο, τὸ ὁποῖον δυστυχῶς δὲν παρουσιάζεται ὑπὸ μορφὴν ἱκανοποιητικὴν ὥστε νὰ ἔχωμεν κρίσιν εὐμενῆ διὰ τὸν πολιτισμὸν μας. Ὁ 3ος ἑλληνικὸς πολιτισμὸς δὲν δύναται νὰ παρίδῃ τὴν κατάστασιν ταύτην. Πρέπει νὰ ὁμολογήσωμεν ἀπροκαλύπτως ὅτι ἡ ἐκκλησιαστικὴ ἡμῶν μουσικὴ, ἡ ἐκ κεκτημένης συνηθείας ἀποκαλουμένη βυζαντινὴ, δὲν εὐρίσκειται εἰς τὸ ὕψος αὐτῆς οὐδὲ ἀνταποκρίνεται πρὸς τὸν προορισμὸν τῆς, δὲν εἶναι δὲ οὔτε βυζαντινὴ κατὰ τὸ μέγιστον αὐτῆς μέρος. Ἄν ἐξαιρέσωμεν θέματα ἢ μέλη τινα ὡς τὰ : «Παράσχου Κύριε» (ἐπωδός), «Ἅγιος, ἅγιος Κύριος ὁ Θεός...», «Σὲ ὑμνοῦμεν σὲ εὐλογοῦμεν...», «Σήμερον κρημᾶται ἐπὶ ξύλου ὁ ἐν ὕδασι...» (εἶδος (recitative), τὰ ὁποῖα διεσώθησαν ἀκέραια, ὡς φαίνεται, ἀπὸ τὴν ἐπίδρα-

σιν τῶν διαφόρων ἐπιδρομῶν, καὶ ἰδίως τῆς Τουρκικῆς κατακτῆσεως ἣτις τελικῶς κατέστρεψε καὶ ἐξηνέμισεν ὅτι διεσώθη πρότερον, τὸ ἐπίλοιπον κατάντημα εἶναι ἄμουσον, ἔρρινον, ἄτεχνον, καὶ ἔχει τὸν χαρακτῆρα τοῦ νοχελούς καὶ ἐκνευριστικοῦ ἀμανέ.

Ἐὰν καὶ σήμερον ὑπάρχουν ὁπαδοὶ καὶ ὑπερασπισταὶ τοῦ ῥακούς τούτου, οἱ ὁποῖοι μετὰ μανίας ἀσυνειδήτου θ' ἀντετίθεντο εἰς οἰανδήποτε μεταρρυθμίσειν τῆς μουσικῆς ταύτης, τὰ ἐπιχειρήματα τοῦ φανατισμοῦ τῶν, δὲν θὰ ἦσαν ἰσχυρότερα καὶ πειστικώτερα τῶν περιφήμων ἐπιχειρημάτων τῶν Παλαιοημερολογιτῶν.

Ἄλλὰ τὸ πρόβλημα τῆς ἐξυψώσεως τῆς μουσικῆς ἡμῶν, μολοντί αὐτὸ καθ' ἑαυτὸ δύσκολον, δύναται νὰ λυθῆ σὺν τῷ χρόνῳ ἐὰν ἡ ἐργασία τῶν εἰδικῶν καὶ τοῦ Κράτους στραφῆ πρὸς τὰς ἀθανάτους πηγὰς τῶν προγόνων ἡμῶν, τῶν ὁποίων ἡ μουσικὴ ἦτο ἀνάλογος πρὸς ὅλας τὰς ἄλλας ἐπιδόσεις τῶν. Τοῦτο ἀποδεικνύεται οὐχὶ μόνον διὰ τῆς ρηθείσης ἀνωτέρω ἀληθείας, καθ' ἣν τὸ ὕψος τῆς μουσικῆς ἐνὸς ἔθνους εἶναι ἀνάλογον μὲ τὸ ὕψος τοῦ γενικοῦ πολιτισμοῦ του, ἀλλὰ καὶ διὰ τῶν ἐξῆς : Αἰ λέξεις Μ ο υ σ ι κ ῆ , ὀ ρ χ ῆ σ τ ρ α , μ ε λ ω δ ῖ α , ἄ ρ μ ο ν ῖ α , ἑ ν α ρ μ ο ν ῖ κ ὁ ς , δ ῖ ε ἰ σ ῖ ς , τ ὄ ν ο ς , τ ε τ ρ ἄ τ ο ν ο ν , ὀ κ τ ἄ β α , χ ρ ω μ α τ ῖ κ ὁ ς καὶ ἄ λ λ α ἰ , ὑ π ε ἰ σ ἔ ρ χ ο ν τ α ἰ ε ἰ ς τ ῆ ν ὀ ρ ο λ ο γ ῖ α ν ὅ λ ω ν τ ῶ ν ἔ θ ν ῶ ν , ε ἶ ν α ἰ δ ἑ ἀρχαῖαι ἑλληνικαί.

Κατὰ τὰς παραδόσεις καὶ τοὺς μύθους τῶν ἀρχαίων ὁ Ὅρφεὺς συνεχίνει τοὺς λίθους καὶ τὰ δένδρα διὰ τῆς λύρας του.

Ὁ Σοφοκλῆς ἔγραψε, «καὶ τὸν αἰχμάταν κεραννὸν σβεννύεις». Εἰς βιβλίον Ἀρμονίας τοῦ Γάλλου Fetis, εἶδον τὴν ἐξῆς σημείωσιν ἐξ ἀρχαίου κειμένου, τὸ ὁποῖον ποτὲ δὲν ἔμαθον πόθεν ἠρύσθη ὁ συγγραφεύς. Τὴν δὲ λυδικὴν καὶ ὑπολυδικὴν, τὴν φρυγικὴν καὶ ὑποφρυγικὴν παρὰ τοῖς Λυδοῖς καὶ Φρυγίοις παραλαβεῖν λέγεται... πρόκειται περὶ μουσικῶν κλιμάκων. Ἄλλ' ὅς σκεφθῶμεν καὶ ἀπλούτερα Πῶς εἶναι δυνατόν νὰ φαντασθῆ τις λογικῶς ὅτι, οἱ ἀρχαῖοι Ἕλληνες πρὸ τῶν ἔργων τοῦ Φειδίου, τοῦ Πραξιτέλους καὶ τοῦ Μύρωνος, πρὸ τῆς ρητορικῆς τοῦ Δημοσθένους, τῆς φιλοσοφίας τοῦ Πλάτωνος, τῆς ἠθικῆς τοῦ Σωκράτους, καὶ πρὸ τῶν στίχων τοῦ Ὀμήρου καὶ τῆς καλῶν τῆς Φρύνης, ἐτέρποντο εἰς τὸ ἄκοσμον ἐνὸς ταμτὰμ ἢ ἐνὸς ἀμανέ ;

Τοιαύτην μουσικὴν, τῆς ὁποίας δὲν ἔχομεν δείγματα, παρέλαβεν μαζί με ἄλλους ἀθανάτους πνευματικούς θησαυρούς τὸ Βυζάντιον ἀπὸ τὴν Ἑλλάδα, καὶ συνεπῶς ἡ ἐκκλησιαστικὴ τοῦ Βυζαντίου μουσικὴ

ὑπῆρξε φυσική κόρη τῆς Ἑλληνικῆς, καὶ ἐὰν κρίνωμεν ἐκ τῶν ὀλίγων λειψάνων ἅτινα ἀνέφερα (ὅταν ψάλλωνται ῥοθῶς) καὶ τὰ ὁποῖα διεσώθησαν ὡς διεσώθησαν ὁ Παρθενῶν καὶ ὁ Ἑρμῆς τοῦ Πραξιτέλους ἡ κόρη αὕτη ἐν τῇ ὁμοιότητί της μὲ τὴν μητέρα ἑλληνικὴν ὑπῆρξε περικαλλῆς καὶ θεῖα, παρέμεινε δὲ τοιαύτη τοῦλάχιστον μέχρι τοῦ 10 μ. Χ. αἰῶνος ὅτε συνετελέσθη διὰ τὴν Ὁρθοδοξίαν μέγα ἱστορικὸν γεγονός, ὁ ἐκχριστιανισμὸς τῆς Ρωσσίας διὰ τῆς Μ. Δουκίσσης Ὀλγας.

Ἡ Ὀλγα εἶναι βέβαιόν ὅτι, οὔτε τὸ ἠθικὸν περιεχόμενον τοῦ Εὐαγγελίου ἠγνόησεν οὔτε τὴν ἰδιόρρυθμον φιλοσοφίαν τῶν ψαλμῶν ἀπεθαύμασε, ἀλλ' ἔμεινε κατάπληκτος πρὸ τοῦ πολιτισμοῦ τῆς Κωνσταντινουπόλεως, καὶ ἐθαμβώθη πρὸ τοῦ μεγαλείου τῆς λειτουργίας ἣν ἤκουσεν ἐντὸς τοῦ μεγαλοπρεπεστάτου ναοῦ τῆς Ἁγ. Σοφίας, ἐν μέσῳ χλιδῆς, ἀδαμάντων, λαβάρων καὶ ἐξαπτερύγων, ἐπὶ παρουσίᾳ ἱερῶν καὶ Πατριαρχῶν μὲ ἀπαστραπτύσας ἀμφιέσεις, καὶ τοῦ πόμπου τῆς αὐτοκρατορικῆς Αὐλῆς, μὲ κορύφωμα τὰ παλμῶδη κύματα θείας κατασκευαστικῆς μουσικῆς ἣτις κατέκλυσεν τὰ ὄτα καὶ τὴν ψυχὴν της. Τὴν ἐξωτερικὴν αὐτὴν λατρευτὴν ἐκδήλωσιν ἀντέγραψε πιστῶς βαπτίσασα ὄλον τὸν λαόν της καὶ μεταφυτεύσασα τὴν ἐκκλησιαστικὴν βυζαντινὴν μουσικὴν εἰς τὴν ἀχανῆ χώραν της.

Ἡ μουσικὴ αὕτη ἐξετόπισε ταχέως τὴν τότε μονότονον καὶ βάρβαρον ρωσικὴν λαϊκὴν μουσικὴν, διὰ μέσου δὲ τῶν αἰῶνων ἐξελιχθῆ ἡ ἐγγονὴ αὕτη τῆς ἑλληνικῆς μουσικῆς εἰς μουσικὴν ἀρτίαν καὶ μελωδικὴν ὡς τὴν γνωρίζομεν σήμερον, ἔχουσα ὡς βάσιν τοὺς κανόνας, τὸ ἦθος καὶ τὸν χαρακτῆρα τῆς ἀρχαίας.

Ἴδου λοιπὸν τὸ νῆμα τῆς Ἀριάδνης, τὸ ὁποῖον θὰ ὑπεροβῆται πολὺ τὰς ἐθνικὰς μας φροντίδας διὰ τὴν ἐκκάθαρισιν τῆς σημερινῆς μας ἐκκλησιαστικῆς μουσικῆς.

Εἰρήσθω καὶ τοῦτο, ὅτι εἰς ὅλας τὰς χώρας τῆς γῆς, ὅπου ἐγεννήθησαν θρησκείαι καὶ λατρεῖαι, αὗται ἐπέδρασαν διὰ μὲν τοῦ δογματικοῦ των μέρους, εἰς τὸν ἠθικὸν καὶ κοινωνικὸν χαρακτῆρα, διὰ δὲ τοῦ λατρευτικοῦ ἐπὶ τῆς καλλιτεχνικῆς ζωῆς δεδομένου ἔθνους. Οὕτω ἐκ τῆς φυσιολατρικῆς θρησκείας των ἐνεπνεύσθησαν οἱ Ἕλληνες τὴν ἀρχιτεκτονικὴν, τὴν γλυπτικὴν, τὴν μουσικὴν των, οἱ Αἰγύπτιοι τὰς Πυραμίδας καὶ τὴν Σφίγγα ἐκ τῆς θρησκείας των. Οἱ καθεδρικοὶ ναοὶ τῆς Reims, Κολωνίας, τῆς Bruges, οἱ περίφημοι πίνακες τῆς Ἀναγεννήσεως ἐν Ἰταλίᾳ, Ὁλλανδίᾳ, Ἰσπανίᾳ κλπ. εἶναι παραστάσεις θρησκευτικαὶ ὡς ἐμπνεύσεις θρησκευτικαὶ εἶναι καὶ τὰ ἀθάνατα μουσικὰ ἔργα τῶν κορυφαίων συνθετῶν. Ἡ λαϊκὴ μουσικὴ ἐπίσης δὲν εἶναι

εἰμὴ διαφοροποίησις τῆς ἐκκλησιαστικῆς μουσικῆς τῶν λαῶν, συμβαδίζουσα μετ' αὐτῆς εἰς τὴν ἐξέλιξιν.

Ἴδου διατὶ ἡ λαϊκὴ ἡμῶν μουσικὴ εὐρίσκειται εἰς τὴν ἰδίαν κατάστασιν μὲ τὴν βυζαντινὴν μας, καὶ ἰδου διατὶ, ἐὰν θέλωμεν ν' ἀποκτήσωμεν μουσικὴν ὠραίαν καὶ ὑψηλὴν, ἀνταξίαν τοῦ ὀνόματος Ἑλλην εἶναι ἀνάγκη νὰ ἐξυψώσωμεν πρῶτον τὴν ἐκκλησιαστικὴν μας ἐξ ἧς θὰ ἐκπηγάσῃ γόνιμος μουσικὸς ὄργανισμὸς τοῦ ἔθνους. Λέγω γόνιμος ὄργανισμὸς, διότι, οἰανδήποτε ὤθησιν καὶ ἐὰν δώσωμεν εἰς τὴν τεχνικὴν μουσικὴν ἐκπαίδευσιν τοῦ τόπου, ὅσονδήποτε καὶ ἂν σπουδάσωμεν τὴν εὐρωπαϊκὴν μουσικὴν ὁ ὄργανισμὸς οὗτος θὰ εἶναι στειρὸς, διότι θ' ἀντλήσῃ ἀπὸ πηγὴν ἀπολύτως στειρὰν καὶ ἄγονον, ὡς εἶναι ἡ ἀμυνοποιηθεῖσα μουσικὴ μας.

Τοῦτο ἀποδεικνύεται καὶ ἐκ τῆς τετραφωνήσεως τῆς μουσικῆς μας, διὰ τὴν ὁποῖαν εἰργάσθησαν τόσοι καὶ τόσοι. Τὸ κατασκευάσμα παραμένει ἄγονον καὶ νόθον, διότι δὲν δύναται νὰ ἐννοηθῆ πῶς ἐτετραφωνήθη μία μουσικὴ ἤθους ἀνατολικοῦ καὶ νοηλοῦς, μονότονος καὶ ἄμυνος, μὲ ἀρμονίαν καὶ ἀντίληψιν εὐρωπαϊκὴν ;

Ἐν καιρῷ δουλείας καὶ ἐθνικῆς κακοδαιμονίας ἐπετρέπετο ἴσως μία τοιαύτη κατάστασις Ἀ μ ο υ σ ί α ς τόσον ἐκκλησιαστικῆς ὅσον καὶ κοσμικῆς, σήμερον ὅμως, ὅτε τίθεται ὁ ἀκρογωνιαίος λίθος τοῦ οἰκοδομήματος τοῦ 3ου ἑλληνικοῦ πολιτισμοῦ, εἰς ὃν ὅλοι πιστεύομεν, ἡ μουσικὴ μας αὕτη παραφωνία γίνεται αἰσθητοτέρα καὶ ἡ ἀνάγκη τῆς ἀναδημιουργίας της ἐπιτακτικώτερα, καθότι, ὡς ἐλέχθη καὶ ἐτονίσθη, τὸ μουσικὸν ζήτημα εἶναι σοβαρώτερον καὶ εὐρύτερον παρ' ὅσον δύναται τις νὰ φαντασθῆ, καὶ εἰς τὸ μέλλον θὰ ἐπιδράσῃ ἀμέσως καὶ ἐμμέσως ἐπὶ ὀλοκλήρου τοῦ πολιτισμοῦ τῆς φυλῆς.

Μὴ δυνάμενος νὰ πράξω περισσώτερα, ὑπέδειξα τίνι τρόπῳ καὶ πόθεν δυνάμεθα ν' ἀντλήσωμεν δεδομένα τῆς ἀρχαίας μας μουσικῆς πρὸς ἐξευγενισμόν τῆς ἐκκλησιαστικῆς ἡμῶν μουσικῆς· τὰ ἐπίλοιπα ἀφοροῦν τὴν δημιουργικότητα τῆς 4ης Αὐγούστου, ἣτις τρανώτατα ἀπέδειξεν ὅτι κήδεταί καὶ ἐνδιαφέρεται πατριώτατα δι' ὅλα τὰ ἐθνικά, ὕλικά καὶ πνευματικά ζητήματα, διαθέτει δὲ τρόπους καὶ μέσα συντελεστικώτατα διὰ τὴν ἐπίλυσιν τῶν ἐκάστοτε ἐμφανιζομένων προβλημάτων, εἶναι συνεπῶς ἡ μόνη ἣτις διὰ τοῦ ἐμπνευσμένου, ἐγκρατοῦς δὲ εἰς τοιαῦτα ζητήματα Ἀρχηγοῦ της Ἰωάννου Μεταξᾶ, δύναται νὰ ἐπιληφθῆ καὶ πραγματοποιήσῃ τὸ γιγάντιον ἀλλὰ τόσον ὠραῖον καὶ γόνιμον ἔργον.

Κ. Π. ΖΑΡΟΚΙΛΛΙΣ

ΕΛΛΑΣ ΚΑΙ ΕΛΛΗΝΕΣ

Με ὄσην ἔξαιρετικήν χαρὰ ἐγκαινιάζω διὰ τοῦ σημερινοῦ μου ἄρθρου τὴν ἐποικινωνίαν μου μετὰ τὸ ἐκλεκτὸν ἀναγνωστικὸν κοινὸν τῆς «Νέας Πολιτικῆς», μετὰ ἄλλην τόσην ὑπερηφάνειαν φέρω τὴν τιμὴν ποῦ μοῦ ἔκαμεν ὁ ἰδρυτὴς τῆς ἐκλεκτῆς ταύτης πολιτικοοικονομικῆς ἐπιθεωρήσεως ὅπως μετὰ περιλάβη μετὰ τῶν ἐκλεκτῶν συνεργατῶν του.

Ὅταν ὁ διακεκριμένος ἐπιστήμων κ. Ι. Τουρνάκης ἀνελάμβανε τὴν πρωτοβουλίαν τῆς συγκροτήσεως ἐνὸς εἰδικοῦ ἐπιστημονικοῦ πυρῆνος ἐρευνῶν γύρω ἀπὸ τὴν νέαν του δημοσιογραφικὴν προσπάθειαν τῆς «Νέας Πολιτικῆς», εἶμεθα ἐκ τῶν πρώτων οἱ ὅποιοι εὐρέθημεν συμφωνοῦντες εἰς τὰς γενικὰς αὐτοῦ ἀρχὰς περὶ μιᾶς ριζικῆς ἀντιμετωπίσεως τῆς Ἑλληνικῆς πραγματικότητος, θέτοντες τὰς ὑπηρεσίας μας εἰς τὴν διάθεσιν τῆς πατρίδος ὑπεράνω προσώπων, κομμάτων καὶ καταστάσεων. Διαφωνήσαντες παραλλήλως ἀνέκαθεν πρὸς τὴν παθητικὴν στάσιν ἐνίων Ἑλλήνων ἔναντι τῆς σκληρᾶς πραγματικότητος ποῦ διήλθε καὶ διέρχεται ἡ Ἑλληνικὴ Πατρίς, ἐσπεύσαμεν καὶ ἐτάξαμεν ἑαυτοὺς ἐργάτας τῆς δημιουργίας μιᾶς καλυτέρας αὐριον εἰς τὸν τομέα εἰς τὸν ὅποιον ἡ Ἑλληνικὴ πραγματικότης εἶχε ἀνάγκη τῶν ὑπηρεσιῶν μας. Δὲν μᾶς ἐνδιέφερον τὰ ἐπίσημα ἀξιώματα, πολλάκις ἡ ὑπαλληλικὴ ρουτίνα μᾶς εὔρεν ἀντιμετώπους αὐτῆς, διότι ἦτο ἡ μοιραία σύγκρουσις τοῦ παλαιοῦ κόσμου πρὸς τὸν νέον, τῆς πεζῆς ἐξελίξεως, πρὸς τὴν ἀναδημιουργικὴν ἀνάπλασιν.

Τὸ σύνθημα τῆς Ἐπαναστάσεως ταύτης ἐδόθη τὴν 4ην Αὐγούστου. Εἶμεθα ἐκ τῶν Ἑλλήνων ἐκείνων οἵτινες πιστεύομεν ὅτι αἱ ἐπαναστάσεις, ὅταν μάλιστα ἐπικρατοῦν, ἀποτελοῦν ἱστορικὸν καὶ ἀναγκαῖον σταθμὸν, ἀφαιτηρίαν πολλάκις νέας ζωῆς τῶν Λαῶν καὶ τῶν ἀτόμων. Ἡ 4η Αὐγούστου δὲν ἦτο δυνατὸν παρὰ νὰ ἐμπερικλειῆ ἐν αὐτῇ τὸ σπέρμα τῆς ἀνάγκης τῆς δημιουργίας νέας ζωῆς, ἀφοῦ ἡ κοινοβουλευτικὴ πορεία ἡ ὁποία ἠκολουθήθη τὸν τελευταῖον χρόνον ἔφερον εἰς πλήρη ἀδιέξοδον τὴν χώραν· τὸ γεγονός τοῦτο ἀνεγνωρίσθη ἄλλωστε καὶ ἀπὸ τοὺς πλέον ἀδιαλλάκτους φίλους τοῦ Κοινοβουλευτισμοῦ. Μέσα εἰς τὴν μεταβολὴν ταύτην ὅλοι οἱ Ἕλληνες ἔπρεπε νὰ

λάβουν τὴν θέσιν τῶν καὶ χωρὶς λιποταξίας νὰ συνεχίσουν ὅλοι προσφέροντες τὰς ὑπηρεσίας των. Ἡ Ἑλληνικὴ Πατρίς εἶχε καὶ ἔχει ἀνάγκη τῆς ὑπηρεσίας καὶ τοῦ τελευταίου πολίτου, πᾶσα δὲ λιποταξία τοῦ ἀγῶνος τῆς Ἐθνικῆς ζωῆς, σημαίνει καὶ ἀνεπανόρθωτον ζημίαν τῆς Ἑλληνικῆς δραστηριότητος, τῆς Ἑλληνικῆς δημιουργικότητος.

Ὑπὸ τοιοῦτου ἐλευθέρου πνεύματος ἐμφορούμενοι εὐρέθημεν ἡμεῖς τῆς «Νέας Πολιτικῆς» χωρὶς καμμίαν προσουεννόησιν ψυχικὰ συνδεδεμένοι εἰς ἓνα ἀνώτερον δημιουργικὸν δρόμον. Εἰς τὰς ἐπιστημονικὰς ἀνακοινώσεις τῶν συνεργατῶν τῆς «Νέας Πολιτικῆς», τίγονται ὅλα τὰ θέματα τῆς Ἑλληνικῆς πραγματικότητος μακρὰν πάσης πλάνης. Αὐθόρμητα καὶ ἡμεῖς ἐλάβομεν τὴν θέσιν μας εἰς τὴν ἐπιστημονικὴν ταύτην ὁμάδα, φέροντες ἐνώπιον αὐτῆς εἰδικώτερον τὴν πείραν τὴν ὁποίαν ἀπεκομίσαμεν ἐκ μιᾶς διαρκοῦς ἐπαφῆς μας μετὰ τὸν ἔξω τῆς Ἑλλάδος κόσμον.

Χωρὶς νὰ κατακρίνωμεν τὴν πολιτικὴν τῆς αὐταρκείας, ἀναγκαίαν ὅσον καὶ σκληρὰν πραγματικότητα τῆς συγχρόνου πάλης τῆς ἐπικρατήσεως τῶν Ἐθνῶν, καταδικάζομεν κατὰ τὸν πλέον κατηγορηματικὸν τρόπον πᾶσαν σκέψιν τείνουσαν εἰς τὸν περιορισμὸν καὶ μόνιμον προσανατολισμὸν τῆς Ἑλλάδος εἰς τὰ ἀναγκαστικά πλάσια τῆς πολιτικῆς τῆς αὐταρκείας.

Ὅπως οἱ ἄνθρωποι ἔτσι καὶ οἱ Λαοὶ δὲν δύναται οὔτε τὴν ἱστορίαν των νὰ ἀπαρνηθοῦν, ἀλλ' οὔτε καὶ τὸν χαρακτῆρα των ἀλλάζουν. Τοῦτο θὰ ἐσήμαινε πλήρη ἀπάρνησιν τοῦ ἑαυτοῦ μας. Ἔτσι καὶ ἡ Ἑλλάς καὶ οἱ Ἕλληνες δὲν δύναται νὰ λησμονήσουν τὴν ἱστορίαν των, αὐτὴν ποῦ ξεφεύγει ἀπὸ τὰ στενὰ πάντοτε ὄρια τοῦ ἐλευθέρου Ἑλληνικοῦ Κράτους διὰ νὰ ἐξαπλωθῇ εἰς ὅλους τοὺς ὠκεανούς καὶ ὅλας τὰς ἠπείρους. Τὸ σπινθηροβόλον Ἑλληνικὸν πνεῦμα τὸ ὅποιον ἔκαμε τὴν Ἑλλάδα καὶ τοὺς Ἕλληνας νὰ ξεχωρίζουν εἰς τὴν ἱστορίαν τῶν Λαῶν καὶ τῶν Ἐθνῶν, εἶναι ἀδύνατον νὰ περιορισθῇ εἰς τὰ στενὰ ὄρια τῆς ἑλληνικῆς ζωῆς. Φορεὺς ἀνὰ τοὺς αἰῶνας ἀνώτερου πολιτισμοῦ καὶ πάσης ὑλικῆς καὶ ἠθικῆς προόδου δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ δεσμευθῇ, νὰ φυλακισθῇ εἰς τὰ καταναγκαστικά πλάσια τῆς αὐταρκείας· τὸ πνεῦμα τῆς αὐταρκείας, γέννημα καὶ θρέμμα τοῦ περιορισμοῦ δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ δεσμεύσῃ τὸ πάντοτε φιλελεύθερον Ἑλληνικὸν πνεῦμα κρατῶν τοῦτο μακρὰν τῶν εὐρέων ὁρίζοντων τῆς διεθνοῦς ἐπικρατήσεως.

Κάθε δὲ ἀντίθετος πολιτικὴ φουγαδεύει τὸ μέγα ἑλληνικὸν πνεῦμα τῆς Ἑλληνικῆς ζωῆς, τὸ ἀποξενώνει σὺν τῷ χρόνῳ ταύτης, ἵνα ἀφο-

μοιωθῆ τέλος τοῦτο σὺν τῷ χρόνῳ μὲ ἄλλα πνεύματα εἰς ἄλλας χώρας μὲ τὸν κίνδυνον τῆς πλήρους ἀφομοιώσεώς του ἐφ' ὅσον θὰ καταδιώκεται ἀπὸ τὸ πνεῦμα τῆς ἀκράτου αὐταρχείας.

Τοῦτο ἔχοντες ὑπ' ὄψει μας καὶ πιστεύοντες ὅτι ὁ ἀπόδημος Ἑλληνισμός, ὁ διεσπαρμένος εἰς κάθε γωνίαν τῆς γῆς, ὠφελῶν καὶ τιμῶν τὸ Ἑλληνικὸν ὄνομα εἶναι ὁ ἐκπρόσωπος τοῦ φιλελευθέρου καὶ αἰωνίου Ἑλληνικοῦ Ὀδυσσείου πνεύματος, ὑπεστηρίζαμεν πάντοτε τὴν ἀνάγκην συντονισμοῦ τῶν σχέσεων Μητροπόλεως καὶ διεσπαρμένων Ἑλλήνων, ὅπως καὶ εἰς τὴν ἀρχαιότητα, εἰς πᾶσαν Ἡπειρον.

Ὁ συντονισμὸς αὐτὸς θὰ προλάβῃ τὴν καταστροφὴν τῶν ἐθνικῶν τούτων ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ ἐργαστηρίων καὶ θὰ ξαναζωτανέψῃ τὸ ἡγετικὸν ἐκεῖνο Ἑλληνικὸν πνεῦμα ποὺ λάμπει ἀνὰ τοὺς αἰῶνας εἰς τὴν ἱστορίαν κάθε εὐνομουμένου λαοῦ.

Ἡ Κυβέρνησις εὐθεθεῖσα εἰς τὴν ἀνάγκην νὰ δημιουργήσῃ νέους τομεῖς Ἑθνικῆς δράσεως παραμεληθέντας ἀπὸ τοὺς συνεχεῖς ὑπονομευτικούς ἀγῶνας τῆς Ἑλληνικῆς διαιρέσεως ἀντιμετωπίζει καὶ τὸ ζήτημα τοῦτο. Καὶ τὸ ζήτημα αὐτὸ εἶναι κολοσιαιῖον, εἶναι ἀνυπολόγιστου Ἑθνικῆς σημασίας ἂν λάβωμεν ὑπ' ὄψιν μας ὅτι ὁ διεσπαρμένος ἑλληνισμὸς καὶ μετὰ τὸ συμμαζέμα εἰς τὴν ἐλευθέραν Ἑλλάδα τοῦ τέως ἀλυτρωτικοῦ ἐκπροσωπεῖ τὸ τέταρτον τῆς Ἑλληνικῆς φυλῆς. Εἶναι ὁ ἑλληνισμὸς ὁ ἔχων—καὶ ἅς ὁμολογηθῆ τοῦτο χωρὶς κακοφανισμὸν μας—μέσα του, περισσότερον ἡμῶν, τὴν ἀγνότητα τῆς Ἑθνικῆς συνειδήσεως, καθ' ὃ μακρὰν τῶν ἐσωτερικῶν πολιτικῶν διενέξεων. Εἶναι ὁ ἑλληνισμὸς, ὅστις μαζὺ μὲ τὴν ἀνωτερότητα τοῦ ἑλληνικοῦ πνεύματος ποὺ μετέδωκεν εἰς τοὺς ξένους Λαούς, πῆρεν ἀπ' αὐτοὺς καὶ τὸ ἰδικὸν τῶν πνεῦμα, τὸν ἰδικὸν τῶν πολιτισμὸν, τὰς τεχνικὰς προόδους καὶ αἱ ὅποια ἐν πολλοῖς τυγχάνουσιν ἀνώτεροι τοῦ ἑλληνικοῦ. Ἐπὶ πλέον ὁ ἑλληνισμὸς αὐτὸς ἔχων εἰς τὴν διάθεσίν του παραλλήλως μὲ τὰ ἠθικὰ καὶ ἄθροτα κεφάλαιά του καὶ κολοσιαιάν οικονομικὴν δύναμιν δύναται νὰ προσφέρῃ εἰς οἰανδήποτε στιγμὴν ἀνυπολόγιστους ἐθνικὰς ὑπηρεσίας, ἐνισχύων διὰ τοῦ ὀργανομένου κεφαλαίου τοῦ τὴν Ἑλληνικὴν ἀναγέννησιν καὶ συμβάλλον θετικῶς εἰς τὴν ταχύτεραν (καὶ τὸ οὐσιῶδες εἶναι αὐτὸ) ἀποκατάστασιν τῆς ἐθνικῆς αὐταρχείας, ἀναπληρῶν εἰς πᾶσαν στιγμὴν τὰ, φυσιολογικῶς ἄλλωστε, ἐκ τοῦ χρόνου καὶ τῆς τριβῆς, δημιουργούμενα κενὰ εἰς τὴν οικονομικὴν καὶ πολιτικὴν ζωὴν τῆς χώρας.

Δ. ΑΒΡΑΜΙΔΗΣ

Διευθυντῆς Ἑλληνοαμερικανικοῦ
Ἐμπορικοῦ Ἰδρύματος (Ἐπιμελητηρίου)

ΧΡ. Ι. ΚΟΥΒΟΠΟΥΛΟΥ

ΠΤΥΧΙΟΥΧΟΥ ΑΝΘΡ. ΕΣ. ΟΙΚ. ΚΑΙ ΕΜΠ. ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ

4^Η ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ: ΑΙΤΙΑ·ΑΡΧΑΙ·ΕΡΓΟΝ

ΑΙΤΙΑ. Τὸ καθεστῶς τῆς 4ης Αὐγούστου δὲν ἀποτελεῖ προῖον τῆς στιγμῆς καὶ ἰδιοτροπία τῆς τύχης. Δὲν εἶναι ἔργον τυχοδιωκτικὸν στεροῦμενον παντὸς ἰδεολογικοῦ περιεχομένου ἀνευ θάσεων καὶ ἀνευ κατευθύνσεων, μὴ ἔχον οὐδεμίαν ψυχικὴν ἐπαφήν καὶ συγγένειαν μὲ τὸν Ἑλληνικὸν Λαόν, ὡς χαρακτηρίζεται ὑπὸ ἐνίων ἀμετανοήτων νοσταλγῶν τοῦ κακοῦ παρελθόντος. Τὴν κατάρριψιν τῶν σπερμολογιῶν τούτων ἔκαμεν αὐτὸς οὗτος ὁ Ἑλληνικὸς Λαός, τὸ μὲν διὰ τοῦ ἐνθουσιασμοῦ μὲ τὸν ὅποιον ὑπεδέχθη τὴν μεταβολὴν καὶ τὸν ὅποιον ἔκτοτε συνεχῶς καὶ παντοιοτρόπως εἰς κάθε εὐκαιρίαν σύσσωμος ἐκδηλώνει, τὸ δὲ διὰ τῆς προθυμίας καὶ πίστεως μεθ' ἧν ἠσπάσθη τὰς νέας ὑγιεῖς ἀρχάς, ἀποσκορακίσας τελείως τὰς φθοροποιὰς τοιαύτας τοῦ φαυλοκρατικοῦ παρελθόντος. Ἀπεδείχθη οὕτω ὅτι ἡ 4η Αὐγούστου ἦτο ὁ ὄριμος καὶ φυσιολογικὸς καρπὸς μιᾶς μεγάλης ἐξελιξέως τὴν ὁποίαν ὑφίστατο ἐσωτερικῶς καὶ διεθνῶς ἡ χώρα καὶ ὅτι ἐδημιουργήθη διότι ἀποτελεῖ κατ'ἄστασιν ἀνάγκης καὶ ἐνσαρκώνει τὴν ζωτικὴν θέλησιν τοῦ ἔθνους στροφῆς πρὸς νέας ἐξελίξεις καὶ δημιουργίας, πρὸς κατευθύνσεις τοιαύτας αἰτινες θὰ ἐγγυῶνται τὴν κατάληψιν ὑπὸ τῆς Πατρίδος μας ἐν τῷ κόσμῳ τούτῳ περιβλέπτου θέσεως ἣτις δικαιοματικῶς ἐκ λόγων ἱστορικῶν καὶ γεωγραφικῶν τῆς ἀνήκει.

Ὡς βασικὰ αἰτία τῆς ἐπιβολῆς τοῦ καθεστώτος τῆς 4ης Αὐγούστου ἐν Ἑλλάδι δύνανται νὰ θεωρηθῶσι τὰ ἑξῆς :

α') Ἡ ἀπόλυτος ἐσωτερικὴ χρεωκοπία τοῦ φιλελευθέρου Κοινοβουλευτικοῦ πολιτεύματος, ὅπερ ἐμφανισθὲν καὶ δρᾶσαν ἐν Ἑλλάδι ὑπὸ τὴν μορφήν τοῦ «κομματικοῦ καθεστώτος» ὑπῆρξεν πρότυπον κακοδιοικήσεως, τὰ δὲ βασικὰ αὐτοῦ γνωρίσματα, ὁ ξηρὸς ἀτομικισμὸς καὶ ἡ ἀχαλίνωτος δημαγωγία, αἱ μεγάλοι ἀποσυνθετικοὶ ἐχθροὶ τοῦ ἔθνους. Τὰ καταστρεπτικὰ ἀποτελέσματα τοῦ κομμα-

τισμοῦ ἐν Ἑλλάδι ὑπῆρξαν τόσον μεγάλα καὶ ἐπέφεραν τοιαύτην ὀπισθοδρόμησιν τῆς χώρας καὶ ἐδαφικῶς καὶ ἠθικῶς καὶ πνευματικῶς (καρπὸς τῆς κακοδιοικήσεως ταύτης ὑπῆρξεν καὶ ἡ Μικρασιατικὴ καταστροφή, τὴν ὁποίαν ἐπλήρωσε τόσον πικρὰ δλόκληρον τὸ ἔθνος) ὥστε καὶ σήμερον ἀκόμη ἡ ἀνάμνησις αὐτῶν, σὲ κάθε γνήσιον Ἕλληνα, νὰ προξενῇ ἄφατον ὀδύνην καὶ καταισχύνην. Ἔτσι ὅταν ὁ ἐκφυλισμὸς τοῦ κοινοβουλίου μας, ἡ διαφθορὰ τῶν χαρακτῆρων, ἡ ἀδυναμία τοῦ Κράτους, ἡ ἔκπτωσις ὄλων τῶν ἠθικῶν καὶ προσωπικῶν ἀξιών, ἡνοιγε διάπλατα τὰς πύλας τῆς χώρας εἰς τὴν ἀναρχίαν ἣτις θὰ μετέβαλε τὴν χώραν εἰς μίαν δευτέραν Ἰσπανίαν, ὁ Μεγαλουργὸς Ἰωάννης Μεταξᾶς μὲ χέρι σταθερὸ ἔκοψε ὡς γόρδιον δεσμὸν τὴν κατὰ νύχτα τῆς 4ης Αὐγούστου τὸ ἀγωνιώδες ἑλληνικὸν πρόβλημα.

β') Ἡ ἔντασις τῆς διεθνoῦς καταστάσεως καὶ ἡ μορφή τοῦ ἀπειλουμένου νέου πολέμου, ὅστις ὡς γνωστὸν θὰ εἶναι ὀλοκληρωτικὸς, τοῦτέστι δὲν θὰ περιορισθῇ μόνον εἰς τὰ σύνορα ἀλλὰ χάρις εἰς τὴν ἀνάπτυσιν τῆς πολεμικῆς τεχνικῆς θὰ ἐπεκτείνεται ἐφ' ὀλοκλήρου τοῦ ἐθνικοῦ ἐδάφους, θὰ μετέχη δὲ αὐτοῦ σύμπας ὁ λαός. Ἐνδείκνυται ἐπομένως ἐφαρμογὴ ἐνὸς συγκεντρωτικοῦ συστήματος διὰ τοῦ ὁποίου θὰ εἶναι δυνατὸν νὰ ἐπιτευχθῇ ἀπροσκόπτως ἡ νέα ὀργάνωσις τοῦ Κράτους καὶ τῆς οἰκονομίας καὶ ἡ πολεμικὴ ἐν γένει διαπαιδαγώγησις τοῦ λαοῦ. Καὶ τοιοῦτον ἀκριβῶς σύστημα εἶναι τὸ τῆς 4ης Αὐγούστου. Τὸ προαυγουστιανὸν φιλελεύθερον κοινοβουλευτικὸν πολίτευμα ἀποτελοῦν οὐ μόνον μηχανὴν παλαιοῦ συστήματος κακῶς καὶ βραδέως παράγουσαν ἀλλὰ καὶ μηχανὴν φθαρθεῖσαν ἐκ τῶν ἀναποφεύκτων βλαβῶν (ὄξεις κοινοβουλευτικοὶ ἀγῶνες, κοινοβουλευτικαὶ κρίσεις, κ.λ.π.) καὶ δὴ εἰς περιόδους καθ' ἃς ἀπαιτεῖται συνέχεια καὶ ἔντασις τῆς ἐργασίας μετὰ ταχυτάτων ἐλιγμῶν, τὸ σύστημα αὐτὸ τῆς κυβερνητικῆς ἀρρυθμίας καὶ ἀσταθείας καὶ τῶν συνεχῶν κρίσεων, δὲν ἀποτελεῖ τὸν κατάλληλον κρατικὸν μηχανισμόν πρὸς καλυτέραν ἐξυπηρέτησιν τῶν σκοπῶν τοῦ κοινωνικοῦ συνόλου, τὸ ὁποῖον ἀποτόμως εὐρέθη εἰς μίαν νέαν ἀτμόσφαιραν ἀπαιτουσαν μεγαλυτέραν κοινωνικὴν πειθαρχίαν καὶ ὑπερέντασιν τῆς ἐνεργητικότητος τῶν ἀτόμων καὶ τῶν ἐθνῶν λόγῳ τῆς ραγδαίας ἐξελίξεως καὶ διαδόσεως τῆς οἰκονομικῆς καὶ πολεμικῆς τεχνικῆς καὶ γενικῶς τοῦ τεχνικοῦ πολιτισμοῦ.

γ') Ἡ Ἐθνικὴ φιλοδοξία τοῦ χαλυδίνου κυβερνήτου κ. Ἰωάννου Μεταξᾶ ὅπως ἡ Ἑλλάς ἐπανεύρῃ τὴν ὁδὸν τῶν ἐθνικῶν πεπρωμένων της, ἅτινα εἶχον ἀπεμποληθεῖ εἰς τὸ παρελθόν, καὶ ὅπως δημιουργήσῃ

τὸν Τρίτον Ἑλληνικὸν Πολιτισμὸν ὁ ὁποῖος ὡς τηλαυγῆς φάρος θὰ φωτίσῃ καὶ πάλιν τὴν ἀνθρωπότητα.

ΑΡΧΑΙ. Ἡ κεντρικὴ ἰδεολογικὴ ἀρχὴ τοῦ καθεστώτος τῆς 4ης Αὐγούστου, εἶναι ὅτι ὁ προορισμὸς τοῦ κράτους καὶ συνεπῶς τῆς Κυβερνήσεως εἶναι ἡ ἐκτέλεσις τῶν θελήσεων τοῦ λαοῦ. Κατὰ τοῦτο τὸ πολιτικὸν τοῦτο καθεστῶς διαφέρει ἀπὸ οἰονδήποτε ἄλλο καθεστώτος τῆς Εὐρώπης καὶ εἶναι ἴσως τὸ μοναδικόν. Ὅτι δηλ. δὲν στηρίζεται ἐπὶ ἐνὸς κυβερνῶντος κόμματος, ὅσονδήποτε μεγάλο καὶ ἂν ὑποτεθῇ τοῦτο, ἀλλὰ στηρίζεται ἐπὶ τῆς δλότητος τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ. Ἦδη ἐρωτᾶται ἡ θέλῃσις τοῦ λαοῦ εἶναι τὸ ἐθνικὸν συμφέρον ἢ τὸ ἀτομικὸν ἐνὸς ἐκάστου τοιοῦτον; Καὶ ὁ Ἐθνικὸς κυβερνήτης ἀπεφάνθη σὰν γνήσιος Ἕλλην καὶ σύμφωνα μὲ τὴν λύσιν ποῦ ἦτο μέσα εἰς τὴν ψυχὴν ὀλοκλήρου τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ: Τὸ ἐθνικὸν συμφέρον.

Ἡ ἀρχὴ ἐπομένως ποῦ διέπει τὸ καθεστῶς τῆς 4ης Αὐγούστου εἶναι τὸ Κράτος. Μέσα εἰς τὸ κράτος ὑπάρχει καὶ τὸ ἄτομον, ὄχι ὅμως ὑπὸ τὴν στενὴν του ἐγωϊστικὴν ἔννοιαν, ἀλλὰ ὑπὸ τὴν εὐρυτάτην τὴν διαπλατυνομένην ἕως τὴν ἔννοιαν τῆς Πατρίδος καὶ τοῦ ἠθικοῦ νόμου. Ἐντεῦθεν προέκυψε ἡ ἀνάγκη τῆς ἀρνήσεως τοῦ φιλελευθερισμοῦ ὅστις ὑπηρετεῖ τὸ ἄτομον καὶ τὰς μεμονωμένας ἐκδηλώσεις του καὶ τῆς προκρίσεως τοῦ ὀλοκληρωτικοῦ κράτους, ὅπερ ὑπηρετεῖ τὰ ἠθικὰ καὶ ὕλικὰ συμφέροντα τοῦ συνόλου. Αἱ κακῶς ἐννοούμεναι ἀτομικαὶ ἐλευθερίαι ἐκτρέφουσαι τὴν ἀταξίαν, τὸν ἐγωϊσμόν καὶ τὴν ἀποσύνθεσιν ὑπεχώρησαν πρὸ τῆς Κρατικῆς ἐξουσίας καὶ πειθαρχίας αἵτινες ἐξασφαλίζουν τὴν τάξιν καὶ ἀναπτύσσουσι τὸ καθολικόν, τὸ Ἐθνικὸν πνεῦμα. Μόνον ἔτσι τὸ ἄτομον κατακτᾷ τὴν εὐγενεστέραν ἐλευθερίαν νὰ δρᾷ καὶ νὰ ἀναπτύσσεται ἀγενόχλητον, ἐντὸς ὅμως τῶν πλαισίων ποῦ χαράσσουσι αἱ ἀνάγκαι τοῦ συνόλου. Δὲν περιορίζονται ἐπομένως ὑπὸ τοῦ Νέου Κράτους αἱ ἀτομικαὶ ἐλευθερίαι. Τὸ κράτος ἐπεμβαίνει καὶ περιορίζει μόνον τὰς ἐλευθερίας ἐκεῖνας αἵτινες στρέφονται πρὸς ἀνατροπὴν τοῦ κοινωνικοῦ συνόλου καὶ καταδίκην τῆς Ἑλλάδος εἰς τὸ κατηραμένον παρελθόν, ἐκεῖνας αἵτινες ἀντιτίθενται πρὸς τὸ δημόσιον αἶσθημα καὶ τὸ δημόσιον συμφέρον. Ἐτέρα κατὰ ταῦτα σπουδαία ἀρχὴ τῆς 4ης Αὐγούστου εἶναι ἡ ἀπολύτρωσις τοῦ ἀτόμου ἀπὸ τὰς φθοροποιoῦς καὶ κακῶς ἐννοουμένας ἐλευθερίας τοῦ παρελθόντος αἵτινες κατ' οὐσίαν ἀπετέλουν ὑποδούλωσιν αὐτοῦ εἰς τὰς ἐσωτερικὰς του κακὰς ἐξεις καὶ ἡ ἐγκαθίδρυσις τῆς πραγματικῆς, τῆς γνήσιας ἐλευθερίας, τῆς πειθαρχημένης ἐλευθερίας ὅπως προσφυῶς ἀπεκλήθη αὕτη.

Ἐξ ὅλων τῶν ἀνωτέρω πηγάζει καὶ ἡ ἑτέρα μεγάλη ἀρχὴ τῆς ἀνάγκης τῆς ἐπεμβάσεως τῆς πολιτείας πρὸς διόρθωσιν παντὸς ἀτόπου, καταργήσεως τῆς πάλης τῶν τάξεων, ἐπιβολῆς κοινωνικῆς δικαιοσύνης καὶ γενικῶς πατάξεως πάσης ἐκδηλώσεως στρεφομένης κατὰ τοῦ ἔθνικοῦ συμφέροντος καὶ ἀντιθέτως ἐνισχύσεως πάσης ὑπὲρ αὐτοῦ τοιαύτης. Ἡ σημερινὴ πολιτεία ἄρα εἶναι δυναμικὴ ἥς τὸ πρότυπον ἐφηρμόσθη ὑπὸ τοῦ Περικλέους μὲ ἀποτέλεσμα τὸν χρυσοῦν αἰῶνα.

ΕΡΓΟΝ. Τὰ ἀπὸ τῆς ἱστορικῆς ἐξορμήσεως εἰς διάστημα μιᾶς τριετίας μέχρι σήμερον συντελεσθέντα ἔσχον ἐπὶ τῆς ζωῆς καὶ τῆς ἐν γένει ἐξελίξεως τοῦ ἔθνους τοιαύτην ζωογόνον εὐεργετικὴν ἐπίδρασιν ὥστε δικαίως νὰ δύνανται νὰ χαρακτηρισθῶσι ὡς πραγματικὴ «κοσμογονία».

Κατὰ τὴν ἀτομικὴν ἡμῶν κρίσιν συνοπτικῶς τὰ κυριώτερα εἶναι τὰ ἑξῆς :

1) Ἀπεκατεστάθη εἰς τὴν ψυχὴν τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ, κατόπιν συστηματικῆς προσπάθειας, ὡς ἀπόρροια τῶν μεγάλων πνευματικῶν καὶ ψυχικῶν του πλεονεκτημάτων καὶ τῆς εὐγενοῦς καὶ ἱστορικῆς καταγωγῆς του, ἡ πίστις καὶ ἡ αἰσιοδοξία πρὸς τὸ μέλλον τῆς πατρίδος, στοιχεῖα ἀπολύτως ἀπαραίτητα, ἀποτελοῦντα τὸν πρωταρχικὸν ὄρον διὰ τὴν πνευματικὴν καὶ Οἰκονομικὴν Ἀναγέννησιν τοῦ Ἑλληνισμοῦ. Ὁ ἑλληνικὸς λαὸς πιστεύει πλέον εἰς τὸ αἰώνιον καὶ ἀκατάλυτον μεγαλεῖον τῆς Ἑλλάδος. 2) Ἡ διὰ τῆς καταργήσεως τοῦ κομματισμοῦ ἀπολύτρωσις τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ ἀπὸ τὸν σάρακα τοῦ διχασμοῦ ὅστις ἀπεσυνέθετε καὶ παρέλυε πᾶσαν δημιουργικὴν του προσπάθειαν καὶ χάρις εἰς τὸν ὅποιον οἱ διηρημένοι Ἕλληνας εἶχον φθάσει εἰς τοιοῦτον σημεῖον καταπτώσεως ὥστε οὐ μόνον ὁ εἰς νὰ μὴ χαιρετᾷ τὸν ἄλλον ἀλλὰ καὶ πολλαῖς οὔτοι νὰ φθάνουν εἰς τὸ ἔσχατον σημεῖον τοῦ θαρσρισμοῦ, τὴν ἀλληλοσφαγίαν.

3) Ἡ ἀπομάκρυνσις τοῦ στρατοῦ ἐκ τῆς ἀναμίξεώς του εἰς τὴν πολιτικὴν καὶ ὁ περιορισμὸς αὐτοῦ ἐντὸς τῶν ὁρίων τῆς ἀρμοδιότητος του ἄτινα εἶναι ἡ προστασία τῆς ἔθνικης τιμῆς καὶ τῆς ἀκεραιότητος τῆς χώρας. Τὸ γεγονός τοῦτο ἐν συνδυασμῷ μὲ τὴν ἐπιτευχθεῖσαν καὶ συνεχιζομένην ἔντονον ἐξοπλιστικὴν προσπάθειαν εἶναι ἐκεῖνα ἄτινα συνετέλεσαν νὰ γίνῃ καὶ πάλιν ἡ Ἑλλὰς ἰσχυρὸς καὶ ὑπολογίσιμος διεθνῆς παράγων καὶ νὰ ἀντιμετωπίσῃ μὲ ψυχραιμίαν τὰ διεθνή γεγονότα. 4) Ἡ ἀνύψωσις τῆς νεολαίας ἐκ τῆς ἠθικῆς καταπτώσεως εἰς ἣν εἶχε περιπέσει λόγῳ τῆς ἐντελοῦς αὐτῆς ἀγνοίας

καὶ ἐγκαταλείψεως ἐκ μέρους τοῦ κράτους καὶ ἐντὸς τῆς ὁποίας ἔζη ἄνευ σκοπῶν καὶ ἰδανικῶν, ἔρμαιον τῶν ἀνατρεπτικῶν θεωριῶν. Σήμερον ἡ Νεολαία διατελεῖ ὑπὸ τὸν ἄμεσον ἔλεγχον καὶ ἐποπτεῖαν τοῦ κράτους ἀποτελοῦσα τὸν στρατὸν τῆς πολιτικῆς καὶ κοινωνικῆς εἰρήνης.

5) Ἀνυψώθη τὸ βιωτικὸν ἐπίπεδον τοῦ ἑλλ. λαοῦ μὲ ἀποτέλεσμα τὴν ἄμεσον ἀφ' ἑαυτοῦ παράλυσιν τοῦ μεγάλου μεταπολεμικοῦ ἐχθροῦ τῆς ἀνθρωπότητος, τοῦ κομμουνισμοῦ, ὅστις εἶχεν εἰσβάλλει ἐνισχυόμενος ἀπὸ τὴν ἀπαθλίωσιν ἰδίᾳ τῶν ἐργατικῶν τάξεων καὶ εἶχε προσβάλλει ἐπικινδύνως τὸν ἀσθενῆ ἑλληνικὸν ὀργανισμόν. Ἡ ἀνύψωσις αὕτη τοῦ βιωτικοῦ ἐπιπέδου ἐκ παραλλήλου μὲ διάφορα ἄλλα μέτρα πολιτικῆς ἀναπληθυσμοῦ τῆς χώρας θέλουν συντελέσει εἰς τὴν αὐξήσιν τοῦ πληθυσμοῦ τῆς χώρας ἣτις κρίνεται ἀπαραίτητος διὰ τὴν ἐκπλήρωσιν τῶν μεγάλων σκοπῶν τοῦ Ἑλληνισμοῦ.

6) Μετεβλήθη ὁ τρόπος τοῦ σκέπτεσθαι καὶ ἐνεργεῖν τῶν Ἑλλήνων. Ἀντὶ τοῦ ἐτσιθελισμοῦ καὶ τῆς προχειρολογίας ὁ Ἕλληνας κινεῖται σήμερον καθοδηγούμενος ἀπὸ τὸν ὀρθολογισμόν, τὸ σύστημα, τὴν ὀργάνωσιν, τὴν πειθαρχίαν, τὸν συντονισμόν τῶν προσπαθειῶν, τὴν συνοχὴν καὶ τὸ γενικὸν ἀγωνιστικὸν πνεῦμα. Ὑπὸ τὰς προϋποθέσεις ταύτας δυνάμεθα νὰ εἴμεθα βέδαιοι ὅτι τὸ ἑλληνικὸν πνεῦμα θὰ δώσῃ καὶ πάλιν νέα δείγματα ἐνδὸς ὑπερτέρου πολιτισμοῦ. (Αἱ θριαμβευτικαὶ ἐπιτυχίαι καὶ ἡ ἀποθέωσις τοῦ ἑλλήν. Βασιλικοῦ Θεάτρου εἰς τὴν ἀλλοδαπὴν εἶναι ἀποτέλεσμα τῆς μεταβολῆς ταύτης).

7) Ἡ ἀνακαινιστικὴ προσαρμογὴ τοῦ Ἑλληνικοῦ διοικητικοῦ συστήματός πρὸς τὴν σύγχρονον πραγματικότητα μὲ βᾶσιν τὴν ἰσότητά τῶν πολιτῶν καὶ τὴν κοινωνικὴν δικαιοσύνην.

8) Τέλος, ἡ ἔξοδος τῆς χώρας κατόπιν ἐφαρμογῆς ὑγιоῦς καὶ λελογισμένης οἰκονομικῆς πολιτικῆς ἐκ τοῦ οἰκονομικοῦ ἀδιεξόδου εἰς ὃ εἶχε περιπέσει, ἡ ἐκπαιδευτικὴ ἀναγέννησις, ἡ ἀναστήλωσις τῶν ἠθικῶν ἀξιῶν καὶ τοῦ κράτους τῆς ἱεραρχίας, ἡ διεθνῆς ἀναγνώρισις (διεθνῆς τύπος) τῆς Ἑλλάδος ὡς φορέως δυνάμεως καὶ πολιτισμοῦ, ἡ ἐμπέδωσις παρὰ τῷ λαῷ αἰσθημάτων τάξεως καὶ ἀσφαλείας, ἡ ἐξάλειψις τῆς ἀνεργίας, ἡ ἐξύψωσις τοῦ θρησκευτικοῦ συναισθήματος, ὁ ἐξοβελισμὸς τῆς ὀργιαστικῆς ἀσυδοσίας τοῦ τύπου, κ. ἄ.

Δικαίως ἐπομένως κατόπιν τῶν ἀνωτέρω πραγματικῶς ἐκπληκτικῶν κατορθωμάτων, ἡ σημασία τῆς 4ης Αὐγούστου ὡς ἱστορικῆς ἐπε-

τείου ταυτίζεται με την έτεραν έθνικην έορτήν τής 25ης Μαρτίου, διότι εάν ή 25η Μαρτίου υπήρξεν ή επανάστασις του έλληνικοῦ λαοῦ κατά του ξένου δυνάστου, ή 4η Αυγούστου υπήρξεν ή επανάστασις του αὐτοῦ λαοῦ κατά του έσωτερικοῦ του δυνάστου ὅστις τὸν ἐκράτει δέσμιον καὶ δούλον τῶν κακῶν ἑξερῶν του καὶ τῶν παθῶν του.

Εὐλόγως λοιπὸν ὁ έλληνικὸς λαὸς θὰ πανηγυρίσῃ ἡνωμένος καὶ πάλιν καὶ με αἰσθήματα ὑπερηφανείας τὴν ἐπέτειον τής 4ης Αυγούστου, τής 2ας έθνικῆς έορτῆς, τής ἐπετείου τής ἐξορμήσεως, τής έορτῆς τής προκοπῆς, τής έορτῆς του λαοῦ.

ΧΡΗΣΤΟΣ Ι. ΚΟΥΒΟΠΟΥΛΟΣ

ΒΑΣ. Κ. ΣΠΗΛΙΟΠΟΥΛΟΥ

ΤΟ ΕΘΝΙΚΟΝ ΚΡΑΤΟΣ ΚΑΙ ΟΙ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΕΣ

Μελετῶντες ἀπὸ ιστορικῆς ἀπόψεως τὴν ἐξέλιξιν τῶν πολιτευμάτων παρατηροῦμεν ὅτι ἡ σημειωθεῖσα σύγκρουσις κατὰ τὰ τέλη τοῦ ΙΗ' αἰῶνος μεταξὺ τοῦ καταρρέοντος ἀπολυταρχισμοῦ καὶ τῆς συνεχῶς διαδιδομένης φιλελευθέρως Δημοκρατίας, ἐπαναλαμβάνεται σήμερον μεταξὺ τῆς σχεδὸν διαρκῶς ἐκτοπιζομένης φιλελευθέρως Δημοκρατίας καὶ τοῦ ἐγκαινιαζομένου καὶ ἐπικρατοῦντος ἀπὸ τινων ἑτῶν, εἰς τὴν μίαν μετὰ τὴν ἄλλην χώραν, Ἐθνικοῦ Κράτους, τὸ ὁποῖον δύναται νὰ θεωρηθῆ ὡς ὁ πολιτειακὸς τύπος τοῦ αἰῶνος μας.

Ἡ ἰδεολογία τοῦ Ἐθνικοῦ Κράτους γενικῶς καὶ εἰδικῶς ἡ ἰδεολογία τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἐθνικοῦ Κράτους προέρχεται κατὰ τὸ πλεῖστον κατ' εὐθεῖαν ἀπὸ τὴν ἀρχαίαν Ἑλληνικὴν Πολιτικὴν Φιλοσοφίαν καὶ τοῦτο ἀποτελεῖ πρόσθετον αἰτίαν ἐπαυξάνουσαν τὸ ἐνδιαφέρον ἡμῶν ὡς Ἑλλήνων, εἰς τὴν μελέτην τῶν ἀρχῶν τοῦ Ἐθνικοῦ Κράτους.

Ὁ πολιτειακὸς τύπος τοῦ Ἐθνικοῦ Κράτους καθιερώθη παρ' ἡμῖν τὴν 4ην Αυγούστου 1936.

Αἱ γενικαὶ ἀρχαὶ τῆς πολιτικῆς φιλοσοφίας τοῦ Ἐθνικοῦ Κράτους συνίστανται περίπου εἰς τὰ ἀκόλουθα: Τὸ Ἐθνικὸν Κράτος ἐνσαρκώνει τὴν ἰδέαν τοῦ Ἔθνους καὶ δὲν ἀποδέχεται ὅτι τὸ Ἑλληνικὸν Ἔθνος εἶναι δυνατὸν νὰ ὑπάρξῃ ἀνεξαρτήτως τῆς Ἑλληνικῆς Πολιτείας. Ἐπαληθεύει τὴν ἔννοιαν τοῦ Ἔθνους, ἥτις εἶναι ἡ πεποίθησις τοῦ λαοῦ ὀλοκλήρου ὅτι ἀποτελεῖ ἐνότητα διαμορφωθεῖσαν ἀπὸ τὰς κοινὰς τύχας κατὰ τὸ παρελθὸν καὶ διατηρουμένην ἀπὸ τὰ κοινὰ ἰδανικά κατὰ τὸ παρὸν καὶ ἀπὸ τὴν ταυτότητα τῶν πόθων καὶ ἐλπίδων κατὰ τὸ μέλλον.

Ἡ εἰς πολιτείαν ὁργάνωσις τῆς ἐθνικῆς κοινωνίας προϋποθέτει ἀπαραιτήτως τὴν πολιτικὴν ἐνότητα καὶ ὁμοιογένειαν τοῦ λαοῦ. Τὸ Ἐθνικὸν δὲ Κράτος δὲν εἶναι μόνον Ἐθνικὴ ἐνότης, ἀλλὰ πολιτικὴ καὶ οἰκονομικὴ τοιαύτη. Κατὰ συνέπειαν εἶναι φανερὸν ὅτι ἡ πολιτικὴ φιλοσοφία τοῦ Ἐθνικοῦ Κράτους δὲν συμβαδίζει μετὰ τὸ ἰδανικὸν τῆς Δημοκρατίας, τὸ ὁποῖον ὑποβοηθεῖ τὴν εἰς κόμματα πολιτικὴν διαίρε-

σιν τοῦ λαοῦ, οὔτε συμπίπτει μὲ τὴν θεωρίαν τοῦ κοινοβουλευτισμοῦ ὅστις βασίζει τὴν θεωρίαν του εἰς τὸν ἀνταγωνισμόν τῶν κομμάτων. Κατὰ τὴν θεωρίαν ὅμως τοῦ Ἐθνικοῦ Κράτους, ἐκ τῆς ἑλλείψεως πολιτικῆς ἐνότητος παρὰ τῷ λαῷ διακυβεύεται αὐτὴ ἡ ἐνότης τῆς πολιτείας. Καθὼς καὶ ὁ Πλάτων εἰς τὴν Πολιτείαν του ἔλεγεν, «ἔχομεν οὖν μείζον κακὸν πόλει ἢ ἐκεῖνο, ὃ ἂν αὐτὴν διάσπῃ καὶ ποιεῖ πολλὰς ἀντὶ μίαν ; ἢ μείζον ἀγαθὸν τοῦ ὃ ἂν ξυγδεῖ καὶ ποιεῖ μίαν ;».

Τὸ Ἐθνικὸν Κράτος κατὰ συνέπειαν ἀντιτίθεται εἰς τὴν ὑπαρξιν πολιτικῶν κομμάτων καὶ προβάλλει ὡς ὑπερκομματικόν· ἐφ' ὅσον δὲ παραδέχεται τὴν κοινωνικὴν ὁμοιογένειαν τοῦ λαοῦ φυσικὸν εἶναι νὰ καταδικάζῃ τὴν Μαρξιστικὴν ἀντίληψιν περὶ διαίρεσως τοῦ λαοῦ εἰς τάξεις. Βεβαίως, δὲν ἀμφισβητεῖ τὴν κατ' ἐπαγγελματικὰς κατηγορίας διάκρισιν τῶν πολιτῶν, προσβεύει ὅμως, ὅπως ἐδίδασκε καὶ ὁ Πλάτων, ὅτι αἱ κοινωνικαὶ διαίρεσεις διασποῦν τὴν πόλιν καὶ ἐκάστη τῶν κοινωνικῶν τάξεων ἀποτελεῖ, τρόπον τινά, ἰδίαν πόλιν.

Δεδομένου δὲ ὅτι τὸ Ἐθνικὸν Κράτος πραγματοποιεῖ τὴν ὀργάνωσιν τοῦ ἐθνικῶς ὁμοιογενοῦς λαοῦ, ἀντιληπτὸν τυγχάνει ὅτι, ὡς φιλοσοφικὸν σύστημα βασίζεται ἐπὶ τῆς καλουμένης Κοινωνικῆς ἀρχῆς καὶ ἀντιτίθεται εἰς τὴν ἀτομιστικὴν ἀντίληψιν τοῦ Φιλελευθερισμοῦ. Ἡ Πολιτεία δηλ. ὅπως ἔλεγε καὶ ὁ Ἀριστοτέλης δὲν ὑφίσταται χάριν τῶν συμφερόντων τῶν ἀνθρώπων, ἀλλ' ἔχει ἱστορικὴν ἀποστολὴν τὴν ὁποίαν προδιέγραψε τὸ παρελθόν, συνεχίζει τὸ παρὸν καὶ ἀξιοῖ τὸ μέλλον καὶ ἦτις ἀποστολὴ εἶναι ἀσχετος πρὸς τὰς ἐπιδιώξεις ἐκάστου ἀτόμου.

Ἡ «Πολιτικὴ ἀρετὴ», κατὰ τὸν Ἀριστοτέλη, εἶναι ἡ πρὸς τὴν πολιτείαν ἀφοσίωσις καὶ ὑποταγὴ «τῶν πολιτῶν, καίπερ ἀνομοίων ὄντων, ἡ σωτηρία τῆς κοινωνίας ἔργον ἐστὶ, κοινωνία δ' ἐστὶν ἡ πολιτεία, διὸ τὴν ἀρετὴν ἀναγκαῖον εἶναι τοῦ πολίτου πρὸς τὴν πολιτείαν». Ἐπομένως, ἐκ τῶν ἐκτεθέντων, φανερόν εἶναι ὅτι κατὰ τὴν ἀρχαιότητα ὑφίστατο μᾶλλον πρόβλημα ὑποχρεώσεων τοῦ ἀνθρώπου πρὸς τὴν πόλιν ἢ πρόβλημα ἐκτάσεως τῶν δικαιωμάτων αὐτοῦ.

Κατόπιν τῶν ἀνωτέρω ἐκτεθέντων, καταφαίνεται ἡ ὠφελιμότης, ὡς κοινωνικοῦ Ἑλληνικοῦ συνόλου, τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ συστήματος τοῦ Ἐθνικοῦ Κράτους καὶ παρ' ἡμῖν. Ὁ ἀρχηγὸς τῆς Ἐθνικῆς Κυβερνήσεως ἀντελήφθη πρῶτος τὴν ὠφελιμότητα ταύτην καὶ ἔσπευσεν εἰς λίαν κρισίμους στιγμὰς, κατὰ τὰς ὁποίας ἡ χώρα μας εὕρισκετο ἐν τελείᾳ πολιτικῇ, κοινωνικῇ καὶ οικονομικῇ ἀποσυνθέσει, νὰ πραγματοποιήσῃ τὴν ἐθνοσωτήριον μεταβολὴν τῆς 4ης Αὐγού-

στου 1936, διὰ τῆς ὁποίας ἡ χώρα ἐπανῆλθεν εἰς τὴν ὁδὸν τῆς μετὰ θετικότητος πραγματοποιήσεως τῶν ἰδανικῶν καὶ ἐπιδιώξεων αὐτῆς. Τὰ ἀποτελέσματα τῆς μεταβολῆς ταύτης καθίστανται ὁσημέραι καταφανῆ καὶ συνίστανται εἰς τὴν ἐμπέδωσιν τοῦ αἰσθήματος τῆς ἀσφαλείας, τὸ ὁποῖον ἐπιτρέπει τὴν ἀκόλυτον καὶ ἄνευ ἀμφιβολιῶν διὰ τὴν αὔριον, ἐπίδοσιν ἐνὸς ἐκάστου εἰς τὴν ἐργασίαν του, καὶ εἰς τὴν πεποίθησιν ὅτι ἐργαζόμενοι δὲν ἀποβλέπομεν μόνον εἰς τὴν ἱκανοποίησιν τῶν ἀτομικῶν συμφερόντων μας, ἀλλὰ συμβάλλομεν καὶ εἰς τὴν πραγματοποίησιν τῆς εὐτυχίας τῆς Ἑλληνικῆς ὁλότητος.

Ἡ ἀνασύνταξις τῶν δημοσίων ὑπηρεσιῶν καὶ ἐπαναφορὰ τούτων εἰς τὸν πραγματικὸν προορισμόν των, ὅστις εἶναι ἡ ἐξυπηρέτησις ἐξ ἴσου ὅλων τῶν πολιτῶν, ἡ οἰκοκυρευμένη διαχείρισις τῶν δημοσίων οικονομικῶν, ἣτις ἐπιτρέπει τὴν συνεχῆ κατασκευὴν δημοσίων ἔργων (ὁδῶν, ἐκπαιδευτικῶν κτιρίων, νοσοκομείων) καὶ τὴν δημιουργίαν σαφοῦς πολιτικῆς Κοινωνικῆς Προνοίας εἶναι ἔργα τῆς μεταβολῆς ταύτης.

Ἐπίσης ἐν τῶν σπουδαιότερων ἔργων τῆς ἐπιβολῆς παρ' ἡμῖν τοῦ πολιτικοῦ συστήματος τοῦ Ἐθνικοῦ Κράτους εἶναι ἡ Ἐθνικὴ Ὁργάνωσις τῶν Νέων, διὰ τῆς ὁποίας κατορθώθη ἡ ἀνύψωσις τοῦ Ἐθνικοῦ φρονήματος αὐτῶν, ἡ καθοδήγησις των εἰς τὴν ἀσφαλῆ ὁδὸν τῆς πραγματοποιήσεως τῶν ἰδανικῶν καὶ ἐπιδιώξεων τῆς φυλῆς μας καὶ ἡ ἀπομάκρυνσις τῆς ἀβεβαιότητος διὰ τὸ μέλλον των, ὑφ' ἧς κατεῖχοντο πρότερον. Θέτων πάντα τ' ἀνωτέρω ὑπ' ὄψει τῶν ἀναγνωστῶν, θέλω νὰ καταλήξω εἰς τὸ συμπέρασμα ὅτι τὴν συνέχισιν τοῦ βαρυτάτου τούτου ἔργου, δὲν πρέπει ν' ἀφίσωμεν μόνον εἰς τὸν Ἐθνικὸν Κυβερνήτην καὶ τοὺς σημερινοὺς συνεργάτας του, ἀλλὰ ὀφείλομεν πάντες οἱ πολῖται καὶ εἰδικώτερον οἱ ἐπιστήμονες νὰ βοηθήσωμεν τούτους καὶ νὰ συμβάλλωμεν εἰς τὴν συντομωτέραν ὁλοκλήρωσίν του.

Ἡ ἀποστολὴ ἐνὸς ἐπιστήμονος εἰς μίαν κοινωνίαν δὲν εἶναι κοινὴ, ἀποβλέπουσα μόνον εἰς κερδοσκοπικὴν ἐπιδίωξιν, ἀλλὰ φέρει τὴν σφραγίδα τῆς ἀνωτερότητος. Ὁ πραγματικὸς ἐπιστήμων ἔχει ὑποχρέωσιν νὰ φροντίξῃ ὀλιγώτερον διὰ τὴν ἐξόγκωσιν τοῦ βαλαντίου του καὶ περισσότερον διὰ τὴν διαφώτισιν τῆς μάξης τοῦ λαοῦ ἣτις εὕρισκεται ἐντὸς τῶν ὁρίων τῆς δράσεώς του. Ἀπὸ τὸ ἐλεγκτὸν δὲ καὶ πνευματικὸν ἐκεῖνο σύνολον τὸ ὁποῖον καλεῖται ἐπιστημονικὸς κόσμος ὅχι μόνον ὁ λαὸς ἀναμένει νὰ συμβουλευθῇ καὶ νὰ καθοδηγηθῇ, ἀλλὰ καὶ αὐτὴ ἡ πολιτεία, ἀναγνωρίζουσα τὴν ἀνωτερότητά του αὐτῆν, ὑπολογίζει καὶ ἀναμένει τὴν βοήθειάν του πρὸς συντομωτέραν

πραγματοποιήσιν τῶν σχεδίων της διὰ τὴν εὐτυχίαν τῆς ὀλότητος τῶν μελῶν της.

Καθῆκον καὶ ὑποχρέωσις, ὅθεν, ὅλων τῶν ἐπιστημόνων εἶναι νὰ ἐγκαταλείψουν τὴν τηρηθεῖσαν ἐπιφυλακτικὴν στάσιν ἀπέναντι τοῦ Νέου Κράτους καὶ μετ' ἐνθουσιασμοῦ νὰ ἐπιδοθῶσιν, ἕκαστος εἰς τὴν εἰδικότητά του, εἰς τὴν μελέτην καὶ ἐξέτασιν ὅλων τῶν μεγάλων προβλημάτων τῶν ἀφορόντων τὴν Ἑλληνικὴν κοινότητα, ὑποδεικνύοντες καὶ ὑποβοηθοῦντες τὴν Κυβέρνησιν εἰς τὴν λύσιν αὐτῶν.

Τὸ πρῶτον ἄλλα πρὸς τὴν ἐπιτακτικὴν ταύτην ὑποχρέωσιν κάμνει ὁ κύκλος τῶν συνεργατῶν τῆς «ΝΕΑΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ» ἀποτελούμενος ἀπὸ ἐπιλέκτους κορυφᾶς τοῦ ἐπιστημονικοῦ κύσμου ἰδεολογικῶς ἀντιτιθεμένας πρὸς τὸν κομματισμόν, ὑπὸ τὴν ἡγεσίαν τοῦ διαπρεποῦς καθηγητοῦ κ. Ἰω. Τουρνάκη ὅστις διὰ τῆς μελέτης πάντων τῶν προβλημάτων τῶν ἀφορόντων τὴν χώραν μας καὶ διὰ συνεχῶν δημοσιευμάτων καὶ διαλέξεων πρὸς διαφώτισιν τῆς κοινῆς γνώμης παρέχει θετικὴν συμβολὴν εἰς τὸ ἔργον τῆς κυβερνήσεως.

Ἐάνθρωποι λοιπὸν πάντες οἱ ἐπιστήμονες καὶ ἄς βαδίσουν παρὰ τὸ πλευρὸν τῆς Ἑθνικῆς Κυβερνήσεως, ὑπὸ τὴν αἰγίδα τοῦ μεγαλοπράγμονος ἀρχηγοῦ ταύτης κ. Γ. Μεταξά, θέτοντες ὡς κορωνίδα τῆς ἐξορμήσεως ταύτης τὴν εὐημερίαν τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ ἵνα οὕτω ἐπιταχυνθῇ ἡ ὀλοκληρωτικὴ πραγματοποίησις τοῦ προγράμματος τῆς ἱστορικῆς μεταβολῆς τῆς 4ης Αὐγούστου καὶ ἀποτελέσῃ αὕτη ἐν τῶν λαμπροτέρων φαινομένων ἐν τῇ Ἑλληνικῇ Ἱστορίᾳ.

ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ Κ. ΣΠΗΛΙΟΠΟΥΛΟΣ

Φ. ΑΛΕΞΑΝΔΡΙΔΟΥ
Δικηγόρου

Η ΙΣΧΥΣ ΤΟΥ ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΟΣ ΤΟΥ 1911 ΜΕΤΑ ΤΑ Β.Δ. ΤΗΣ 4 ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ 1936

Τόσον τὸ Σύνταγμα τοῦ 1927, ὅσον καὶ τὸ Σύνταγμα τοῦ 1911 περιέχουσιν ὁμοίας σχεδὸν διατάξεις, δι' ὧν ἐπιτρέπεται ἡ ἀναθεώρησις τῶν μὴ θεμελιωδῶν μόνον διατάξεων αὐτῶν, ἀποκλειομένης τῆς τροποποιήσεως τῶν θεμελιωδῶν τοιούτων.

Ἀμφότερα ἐπίσης τὰ συντάγματα περιέχουσι διατάξεις, δι' ὧν ἐπιτρέπεται ἡ ἀναστολὴ τῆς ἰσχύος ὠρισμένων διατάξεων αὐτῶν διὰ πράξεως τῆς ἐκτελεστικῆς ἐξουσίας. Αἱ διατάξεις ὅμως αὗται ἐπιτρέπουσι τὴν κατὰ τὴν ὑπ' αὐτῶν ὀριζομένην διαδικασίαν, ἀναστολὴν τῆς ἰσχύος διατάξεων τινῶν τοῦ συντάγματος μόνον ἐν περιπτώσει ἐμπολέμου καταστάσεως ἢ γενικῆς ἐπιστρατεύσεως ἔνεκεν ἐξωτερικῶν κινδύνων.

Κατὰ συνέπειαν ἐν περιπτώσει ἐσωτερικῶν γεγονότων, ἀπειλούντων διασάλευσιν τῆς δημοσίας τάξεως, δὲν ἦτο δυνατὴ ἡ θέσις εἰς ἐφαρμογὴν τοῦ περὶ καταστάσεως πολιορκίας νόμου καὶ ἡ ἀναστολὴ τῆς ἰσχύος διατάξεων τοῦ συντάγματος. Ἐν τούτοις ἐν τῇ πράξει πλέον ἢ ἀπαξ ἐτέθη εἰς ἐφαρμογὴν ὁ στρατιωτικὸς νόμος, παραβίασθαι τῶν σχετικῶν διατάξεων τοῦ συντάγματος.

Τὸ γεγονός, ὅτι πλειστάκις παρέστη ἀνάγκη παραβάσεως τοῦ συντάγματος πρὸς ἀντιμετώπισιν ἐσωτερικῶν γεγονότων, κατέδειξε τὴν εἰς τὸ σημεῖον τοῦτο ἀτέλειαν αὐτοῦ. Τούτου δ' ἔνεκεν ἤδη ἀπὸ τοῦ 1932 ἤρχισαν νὰ γίνωνται συζητήσεις περὶ τῆς ἀνάγκης τῆς ἀναθεωρήσεως τοῦ ἀρθροῦ 97 τοῦ Συντάγματος τοῦ 1927 καὶ τῆς θεσπίσεως διατάξεως, ἀναλόγου πρὸς τὴν σχετικὴν διάταξιν τοῦ συντάγματος τῆς Βαϊμόρης, δι' ἧς νὰ παρείχεται εἰς τὴν ἐκτελεστικὴν ἐξουσίαν τὸ δικαίωμα, ἐν περιπτώσει κινδύνου διασαλεύσεως τῆς δημοσίας τάξεως ἔνεκεν ἐσωτερικῶν γεγονότων, νὰ λαμβάνῃ ἔκτακτα

μέτρα, αναστέλλουσα ἐν ἀνάγκη καὶ τὴν ἰσχὺν ὁρισμένων διατάξεων τοῦ συντάγματος.

Μὴ πραγματοποιηθείσης ὁμως τῆς ἀναθεωρήσεως τοῦ συντάγματος, δὲν ἐπετεύχθη καὶ ἡ θέσις τοιαύτης διατάξεως.

Τοιαύτην διάταξιν ἐθέσπισεν ἀργότερον ἡ ΚΔ' Συντακτικὴ Πρᾶξις, ἣτις ἐκυρώθη καὶ ὑπὸ τῆς Ε' Ἐθνοσυνελεύσεως διὰ τοῦ ψηφίσματος τῆς 2 Ἰουλίου 1935. Διὰ τῆς συντακτικῆς ταύτης πράξεως ἐπετράπη ἡ διὰ διατάγματος ἀναστολὴ τῆς ἰσχύος τῶν ἀρθρῶν 10-16, 18 καὶ 100 τοῦ Συντάγματος (τοῦ 1927), ἐν περιπτώσει διαταράξεως ἢ ἀπειλῆς διαταράξεως τῆς δημοσίας τάξεως.

Βάσει τῆς συντακτικῆς ταύτης πράξεως, ἣς ἡ ἰσχὺς παρέμεινε καὶ μετὰ τὴν ἐπαναφορὰν τοῦ Συντάγματος τοῦ 1911, ἐξεδόθη τὸ Β. Δ. τῆς 4/4 Αὐγούστου 1936 «περὶ ἀναστολῆς τῶν ἀρθρῶν 5, 6, 10, 11, 12, 14, 20 καὶ 95 τοῦ Συντάγματος (τοῦ 1911) καθ' ὅλον τὸ Κράτος».

Ἡ ἐκδοσις τοῦ διατάγματος τούτου ἐρειδομένη ἐπὶ διατάξεως τοῦ ἰσχύοντος δικαίου οὐδὲν τὸ ἐξαιρετικὸν παρουσιάζει.

Ἐκτὸς ὁμως τοῦ διατάγματος τούτου ἐξεδόθη τὴν αὐτὴν ἡμέραν καὶ ἕτερον Β. Δ. «περὶ διαλύσεως τῆς Γ' Ἀναθεωρητικῆς Βουλῆς».

Τὸ τελευταῖον τοῦτο διάταγμα, καίτοι, ὡς ἐν αὐτῷ ἀναφέρεται, ἐξεδόθη βάσει τοῦ ἀρθ. 37 τοῦ Συντάγματος, ἀναμφισβήτητον εἶναι, ὅτι δὲν πληροῖ τοὺς ὅρους αὐτοῦ (1).

Ἐν πρώτοις θὰ ἠδύνατο νὰ τεθῆ τὸ ζήτημα ἂν δυνάμει τοῦ εἰρημένου ἀρθρου 37 δικαιούται ὁ Βασιλεὺς νὰ διαλύσῃ ἀναθεωρητικὴν Βουλὴν. Τὸ ζήτημα ὁμως τοῦτο ἐλύθη καταφατικῶς ἤδη ἀπὸ τοῦ 1911 κατὰ τρόπον μὴ ἐπιδεχόμενον ἀμφισβήτησιν (2).

Ἀλλὰ τὸ ἀρθρον τοῦτο ἐπιβάλλει ὅπως τὸ περὶ διαλύσεως τῆς Βουλῆς διάταγμα διαλαμβάνῃ συγχρόνως τὴν σύγκλησιν τῶν μὲν ἐκλογέων ἐντὸς 45 ἡμερῶν, τῆς δὲ βουλῆς ἐντὸς τριῶν μηνῶν. Τὴν διάταξιν ὁμως ταύτην δὲν ἐτήρησε τὸ εἰρημένον διάταγμα τῆς 4/4 Αὐγούστου 1936.

(1) Πρβλ. Κούμαρου-Μαντζούφα «Ἀρχεῖον Ἑλλ. Δημοσ. Δικαίου» 1938 σελ. 49.

(2) Πρβλ. Ν. Ν. Σαριπόλου «Ἑλλ. Συντ. Δίκαιον» (1911) Α' σελ. 31 κ. ἑ. καὶ 83 σημ. 2.

Τίθεται ὁθεν τὸ ζήτημα πῶς δέον νὰ θεωρηθῆ ἢ μὴ τήρησις τῆς διατάξεως ταύτης τοῦ ἀρθρου 37 τοῦ Συντάγματος τοῦ 1911.

Ἀναμφισβήτητον τυγχάνει ὅτι ἡ Κυβέρνησις δὲν προέβη εἰς τὴν ἐκδοσιν τοῦ διατάγματος τούτου δι' ἐσφαλμένης ἐρμηνείας τοῦ εἰρημένου ἀρθ. 37 τοῦ συντάγματος. Ἐκδίδουσα ἡ Κυβέρνησις τὸ διάταγμα τοῦτο δὲν εἶχε τὴν ἐσφαλμένην ἀντίληψιν, ὅτι τηρεῖ τὸ ἀρθ. 37 τοῦ συντάγματος, ἀλλὰ εἶχε τὴν πρόθεσιν νὰ τροποποιήσῃ αὐτό, διὰ λόγους ὧν ἡ ἐξέτασις δὲν ἀνήκει εἰς τὸν νομικόν.

Διὰ τῆς ἐκδόσεως συνεπῶς τοῦ διατάγματος τούτου ἡ Κυβέρνησις ἠθέλησε νὰ ἀποκτήσῃ ἀρμοδιότητα, ἣν μέχρι τότε δὲν εἶχε. Ἡ ἠθελήμενη παράβασις τοῦ ἀρθ. 37 τοῦ συντάγματος, ἣτις διαφέρει τῆς διὰ ψευδοῦς ἐρμηνείας παραβιάσεως τοῦ συντάγματος, ἀποτελεῖ ἐκδήλωσιν τῆς θελήσεως τῆς Κυβερνήσεως ὅπως περιβληθῆ συντακτικὴν ἐξουσίαν.

Ἡ βούλησις ἄλλωστε τῆς κυβερνήσεως ὅπως περιβληθῆ συντακτικὴν ἐξουσίαν συνάγεται καὶ ἐκ τῆς ἐπὶ τοῦ διατάγματος τούτου εἰσηγητικῆς ἐκθέσεώς της.

Συμφώνως πρὸς τὰ ἀνωτέρω τὸ περὶ διαλύσεως τῆς Γ' Ἀναθεωρητικῆς Βουλῆς διάταγμα δέον νὰ θεωρηθῆ ὡς Συντακτικὴ Πρᾶξις, δι' ἣς ἐτροποποιήθη τὸ ἀρθ. 37 τοῦ Συντάγματος τοῦ 1911.

Ἡ Συντακτικὴ ὁμως αὕτη πρᾶξις δὲν κατήργησεν οὔτε ἐτροποποίησε καὶ τὰς λοιπὰς διατάξεις τοῦ Συντάγματος τούτου, ὅπερ ἐξακολουθεῖ κατὰ συνέπειαν ἰσχύον καὶ σήμερον. Ἡ Κυβέρνησις, καίτοι περιβληθεῖσα συντακτικὴν ἐξουσίαν, δὲν ἠθέλησε νὰ θίξῃ τὰς λοιπὰς διατάξεις τοῦ ἰσχύοντος συντάγματος.

Ἡ πρόθεσις αὕτη τῆς Κυβερνήσεως ἐξεδηλώθη σαφῶς τόσον εἰς τὰ κείμενα τῶν δύο Β. Δ. τῆς 4 Αὐγούστου 1936, ὅσον καὶ εἰς τὰς ἐπ' αὐτῶν εἰσηγητικὰς ἐκθέσεις, ἐν αἷς οὐδεὶς γίνεται λόγος περὶ τροποποιήσεως ἢ καταργήσεως ἐτέρων διατάξεων τοῦ συντάγματος.

Ἀναγκαία βεβαίως συνέπεια τῆς μὴ συγκλήσεως νέας βουλῆς ἦτο ἡ ὑπὸ τῶν ὀργάνων τῆς ἐκτελεστικῆς ἐξουσίας ἀσκήσις καὶ τῆς νομοθετικῆς τοιαύτης. Ἐκ τούτου ὁμως δὲν ἔπεται ὅτι ἡ πρόθεσις τοῦ συντάκτου τοῦ Βασιλικοῦ Διατάγματος-Συντακτικῆς Πράξεως «περὶ διαλύσεως τῆς Γ' Ἀναθεωρητικῆς Βουλῆς» ἦτο νὰ καταργήσῃ τὰς περὶ ἀσκήσεως τῆς νομοθετικῆς ἐξουσίας διατάξεις τοῦ ἰσχύοντος συντάγματος.

Ἐφ' ὅσον, ὡς εἴρηται, διὰ τῆς ἐκδόσεως τοῦ εἰρημένου διατάγματος ἡ Κυβέρνησις περιεβλήθη συντακτικὴν ἐξουσίαν, οὐδὲν ἐκώλυεν αὐτήν, ἐὰν εἶχε τοιαύτην πρόθεσιν, νὰ καταργήσῃ ἢ τροποποιήσῃ τὰς διατάξεις ταύτας τοῦ συντάγματος εἴτε διὰ τοῦ αὐτοῦ εἴτε δι' ἐτέρου Διατάγματος-Συντακτικῆς Πράξεως. Ἡ πρόθεσις ἄλλωστε τῆς Κυβερνήσεως τοῦ νὰ μὴ καταργήσῃ ἢ τροποποιήσῃ τότε τὰς εἰρημένους διατάξεις τοῦ Συντάγματος συνάγεται καὶ ἐκ τοῦ ὅτι ἐπεφυλάχθη νὰ εἰσηγηθῇ ἀργότερον εἰς τὸν Ἀνώτατον Ἀρχοντα τὴν ἀρμόζουσαν λύσιν διὰ τὴν διενέργειαν νέων ἐκλογῶν (1).

Κατὰ ταῦτα τὸ Σύνταγμα τοῦ 1911 παρέμεινεν ἰσχύον καὶ μετὰ τὴν 4ην Αὐγούστου 1936, πλὴν τῆς διατάξεως τοῦ ἀρθ. 37, τῆς ἀφορώσης εἰς τὴν σύγκλησιν τῆς Βουλῆς, θὰ ἐξακολουθήσῃ δὲ οὕτω ἰσχύον μέχρις οὗ ἡ Κυβέρνησις, περιβαλλομένη καὶ πάλιν συντακτικὴν ἐξουσίαν, τροποποιήσῃ ἢ καὶ καταργήσῃ αὐτὸ διὰ νέας συντακτικῆς πράξεως.

Φ. ΑΛΕΞΑΝΔΡΙΔΗΣ

(1) Πρβλ. Εἰσηγ. Ἐκθεσιν τοῦ Β. Δ. «Περὶ διαλύσεως τῆς Γ' Ἀναθ. Βουλῆς».

Η ΣΗΜΑΣΙΑ ΤΗΣ ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΗΣ ΠΡΟΣΠΑΘΕΙΑΣ ΤΟΥ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΤΗΣ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ

Εἶναι κοινῶς γνωστόν, ὅτι ἡ κειμένη νομοθεσία, ἀπὸρριπωμένη κατὰ τὸ πλεῖστον, ἐλάχιστα πληροῖ τὸν σκοπὸν ὃν κέκληται νὰ ἐξυπηρετήσῃ. Τὸ Ρωμαϊκὸν Δίκαιον, ἂν καὶ εἶχε τὴν ἀναγκαίαν πληρότητα ὅτε ἀπετέλει τὸ ἰσχύον δίκαιον τῶν Ρωμαίων, εἶνε προφανές, ὅτι προκειμένου νὰ ρυθμίσῃ τὰς ἐπὶ τοῦ πεδίου τοῦ Ἀστικοῦ Δικαίου ἐννόμους σχέσεις τῆς συγχρόνου ἐποχῆς, ἐμφανίζει κενὰ μὴ δυνάμενα νὰ πληρωθῶσιν ἐνδερώς διὰ τῆς ἐρμηνείας. Ὁ Ἐμπορικὸς Νόμος, πλειστάκις τροποποιηθεὶς, ἀποτελεῖ μωσαϊκὸν διατάξεων ἄνευ ἐσωτερικῆς ἀλληλουϊας. Ὁ Ποινικὸς Νόμος, ἀποδίδων θεωρίας καὶ συστήματα τῆς ἐποχῆς καθ' ἣν συνετάχθη, δὲν ἀνταποκρίνεται πλέον εἰς τὰς σημερινὰς ἀπαιτήσεις. Ἀμφότερα τέλος αἱ Δικονομίαι, ἢ τε Πολιτικὴ καὶ ἢ Ποινικὴ, διὰ τῆς πολυτελοῦς διαδικασίας ἣν καθιεροῦσι καὶ τῆς δυνατότητος τῆς παρελκύσεως τῶν δικῶν, καθιστῶσι τὴν οὐσιαστικὴν ἀπονομὴν τοῦ δικαίου γράμμα κειόν.

Ἐκτὸς ὅμως τῶν ἀνωτέρω, ἡ μεταρρυθμίσις τοῦ Ρωμαϊκοῦ Δικαίου καὶ τῶν λοιπῶν Κωδίκων διὰ νεωτέρων νόμων πολλάκις σύγχυσιν ἀντὶ βελτιώσεως ἐπέφεραν, ὅσας οἱ νεώτεροι οὗτοι νόμοι, ἀποβλέποντες εἰς τὴν ρύθμισιν ὀρισμένων σχέσεων, δὲν συμπορεύονται πρὸς τὸ λοιπὸν δίκαιον, καθισταμένης εἰς τὰς περιπτώσεις ταύτας σχεδὸν ἀδυνάτου εἰς τε τὸν θεωρητικῶς ἐρευνῶντα καὶ τὸν πρακτικῶς ἐφαρμόζοντα τὸ δίκαιον τῆς ἐξευρέσεως πορίσματος ἀπηλλαγμένου ἀμφιβολιῶν.

Εἶναι ἀληθὲς ὅτι ἡ ἀνώμαλος αὕτη κατάστασις τῆς ἡμετέρας νομοθεσίας ἐπέσυρε τὴν προσοχὴν τῶν ἐκάστοτε Κυβερνήσεων. Ἐπανειλημμένως συνεστήθησαν Ἐπιτροπαὶ πρὸς σύνταξιν Κωδίκων, τινὲς δὲ τούτων ἐξεπόνθησαν τὰ σχετικὰ σχέδια. Ἡ τύχη ὅμως τῶν σχεδίων τούτων εἶναι εἰς πάντας γνωστὴ. Συνήθως, μέχρι τῆς ἀποπερατώσεως αὐτῶν, ἀνετρέπετο ἢ συστήσασα τὰς καθ' ἕκαστον Ἐπιτροπὰς Κυβερνήσις, ἢ διαδεχομένη δὲ αὐτὴν εἰς τὴν ἀρχὴν Κυβερνήσις ἠκολούθει κατὰ κανόνα διάφορον νομοθετικὴν πολιτικὴν

ἐν σχέσει πρὸς τὴν τῆς προηγουμένης, ἀγνοοῦσα τὴν νομοθετικὴν προσπάθειαν τῆς τελευταίας ταύτης, ἢ ὅλη δὲ νομοθετικὴ δρᾶσις τῶν μέχρι τοῦδε Κυβερνήσεων ἀπετέλει κατ' οὐσίαν συμπτωματικὴν καθαρῶς θεραπείαν, σκοποῦσαν τὴν νομοθετικὴν ρύθμισιν θεμάτων παρεμπιπτόντως ἀναφωμένων καὶ χρηζόντων ταχείας ρυθμίσεως. Οὐδέποτε μέχρι τοῦδε ἀντεμετωπίσθη ἐν τῷ συνόλω αὐτοῦ τὸ πρόβλημα τῆς ἀναθεωρήσεως τῆς κειμένης νομοθεσίας καὶ τῆς προσαρμογῆς αὐτῆς πρὸς τὰς ἀνάγκας τῆς συγχρόνου ἐποχῆς. Τὸ κενὸν τοῦτο πληροῖ ἤδη ἢ προσπάθεια τοῦ Ὑπουργείου τῆς Δικαιοσύνης, τὸ ὁποῖον διὰ τῆς συστάσεως ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ ἀναγκαστικοῦ νόμου 1487 1938 ἐνιαίας Νομοπαρασκευαστικῆς Ἐπιτροπῆς καὶ τῆς ὑπαγωγῆς ὁλοκλήρου τῆς νομοπαρασκευαστικῆς αὐτοῦ ἐργασίας εἰς τὴν παρ' αὐτῷ δυνάμει τοῦ αὐτοῦ νόμου ἰδρυθεῖσαν Διεύθυνσιν Μελετῶν ἐξῆς ἀλίσε τὴν ἐνότητα καὶ τὴν συνέχειαν ἐν τῇ κατευθύνσει τῶν νομοπαρασκευαστικῶν ἐργασιῶν.

Αἱ καθ' ἕκαστον Εἰδικαὶ Ἐπιτροπαί, αἱ συσταθεῖσαι πρὸς ἐκπόνησιν σχεδίων κωδίκων καὶ νόμων ἀφορώντων ὁλόκληρον τὸ οὐσιαστικὸν καὶ τὸ δικονομικὸν δίκαιον, εἶτε διὰ συντάξεως νέων σχεδίων, εἶτε δι' ἀναθεωρήσεως τῶν ὑφισταμένων τοιούτων, χρησιμοποιοῦμένης οὕτω ἐφ' ὅσον τοῦτο εἶνε δυνατὸν καὶ τῆς μέχρι τοῦδε γενομένης ἐργασίας ὑπὸ τῶν διαφόρων Νομοπαρασκευαστικῶν Ἐπιτροπῶν, θέλουσιν συμφώνως πρὸς τὰς δηλώσεις τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Δικαιοσύνης κ. Ταμπακοπούλου ἐντὸς βραχέος χρονικοῦ διαστήματος περατώσει τὰ σχέδια ταῦτα. Οὕτω θέλει δημιουργηθῆ λίαν προσεχῶς ἢ ἀναγκαῖα προϋπόθεσις ὅπως ἐπιτευχθῆ ἢ ἐπιδιωκομένη ἀναθεώρησις τοῦ ἰσχύοντος νῦν οὐσιαστικοῦ καὶ δικονομικοῦ δικαίου, τὸ δὲ γεγονός, ὅτι ἐπὶ κεφαλῆς τοῦ Ὑπουργείου τῆς Δικαιοσύνης ἱσταται ἀνὴρ εὐρυτάτης νομικῆς μορφώσεως, ὅστις συνέδεσεν ἀρρήκτως τὸ ὄνομα αὐτοῦ μετὰ τὴν νομοθετικὴν ταύτην προσπάθειαν τῆς ὁποίας ἡ σημασία ἐκτιμᾶται δεόντως ὑπὸ τοῦ νομικοῦ κόσμου, ἀποτελεῖ ἱκανὴν ἐγγύησιν, ὅτι τὰ ἐκπονούμενα σχέδια κωδίκων καὶ νόμων δὲν θὰ ἔχουν τὴν τύχην τῶν μέχρι τοῦδε συνταχθέντων τοιούτων, ἀλλὰ θὰ περιβληθῶσι κῆρος νόμου, ἀναπροσαρμοζομένης τῆς ἰσχυροῦσής παρ' ἡμῖν νομοθεσίας εἰς τὰς ἀνάγκας τῆς συγχρόνου ἐποχῆς, τοῦτο δὲ καὶ μόνον θέλει ἀποτελέσει σ τ α θ μ ὂ ν οὐ μόνον διὰ τὸν νομικὸν β.ον ἀλλὰ καὶ δι' αὐτὴν τὴν ἱστορίαν τῆς χώρας ἡμῶν.

ΔΗΜ. Χ. ΓΩΓΟΣ

ΒΑΣ. Α. ΑΘΑΝΑΣΟΠΟΥΛΟΥ
ΔΙΕΥΘΥΝΤΟΥ ΟΙΚΟΝ. ΧΡΟΝΟΥ

ΑΙ ΝΕΑΙ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΕΙΣ ΤΗΣ ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

Δὲν μᾶς ἐνδιαφέρει κατὰ τὴν παρούσαν στιγμὴν νὰ ἐξετάσωμεν λεπτομερῶς τὴν ἔκτασιν καὶ τὰ ὄρια τῆς δημοσιονομικῆς πολιτικῆς, ἥτις ἀσκεῖται ἀπὸ τῆς ἱστορικῆς 4ης Αὐγούστου 1936, καθ' ὅσον δὲν ἀποτελεῖ αὕτη στοιχεῖον δυνάμενον νὰ θεωρηθῆ ἀνεξάρτητον καὶ νὰ διακριθῆ εὐχερῶς ἀπὸ τὰς λοιπὰς κοινωνικὰς καὶ πολιτικὰς ἐκδηλώσεις ὡς ἀποτελοῦσα μετ' αὐτῶν ὁλόκληρον σύστημα δυνάμεων εὐρισκομένων εἰς διαρκῆ μετασχηματισμόν.

Ἐκεῖνο ὅπερ ἰδιαίτερος χαρακτηρίζει τὴν δημοσιονομικὴν ταύτην πολιτικὴν ὡς καὶ τὸ σύνολον τῶν πολιτικῶν καὶ κοινωνικῶν πράξεων τῆς Κυβερνήσεως, εἶναι ἡ ἰκανότης μιᾶς πραγματικῆς κατανοήσεως τῶν μονίμων καὶ γενικῶν συμφερόντων τῆς χώρας. Εἰς τοῦτο βεβαίως συντρέχει καὶ μία εὐρύτερα ἀνεξαρτησία, ἣτις ἐσημειώθη εἰς τὸν δημόσιον ἡμῶν βίον ἀπὸ τῆς ἱστορικῆς μεταβολῆς. Ἡ ἀνεξαρτησία αὕτη ὀφείλεται, μέχρις ὀρισμένου βαθμοῦ, εἰς τὸ γεγονός, ὅτι ἔπαυσαν νὰ ἐπηρεάζουν καὶ νὰ κυριαρχοῦν ἐπὶ τῆς ζωῆς τῆς χώρας αἱ κοινωνικαὶ ἐκείναι δυνάμεις, αἱ καθοριζόμεναι ὑπὸ τῶν ἀτομικῶν ἢ ὁμαδικῶν συμπεφορόντων. Αἱ ὑπὸ τὴν ἐπήρειαν τῶν ἐκλογικῶν ἀποτελεσμάτων προτιμήσεις καὶ ἀντεκδικήσεις καὶ τὰ ἐντεῦθεν ἀναπτυσσόμενα πάθη καὶ μίση συνετέλουν εἰς τὴν ὑποδούλωσιν τοῦ κρατικοῦ μηχανισμοῦ εἰς τὸ τμήμα ἐκεῖνο τοῦ λαοῦ, διὰ τῆς δυνάμεως τοῦ ὁποίου ὑπεβηθεῖτο ἢ εἰς τὴν ἔξουσίαν ἄνοδος τοῦ φιλικοῦ κόμματος. Εἰς τὸ γεγονός δὲ τοῦτο ἀκριβῶς ὀφείλετο καὶ ἡ διοικητικὴ ἀποσύνθεσις, ἣτις παρετηρήθη ἐπὶ ἓνα συνεχῆ αἰῶνα ἐλευθέρου βίου. Ἡ κρατικὴ μηχανὴ δὲν ἐλειτούργει παρὰ μόνον ὁσάκις ἐπρόκειτο νὰ ἐξυπηρετηθῆ τὸ ἄτομον καὶ ἐν τινι βαθμῷ καὶ ἡ ὁμάς, ἣτις ἀνῆκεν εἰς τὴν δύναμιν τοῦ κατέχοντος τὴν ἔξουσίαν κόμματος. Ἐκ τῆς καταστάσεως ταύτης τὴν σοβαρωτέραν ἐμπλοκὴν ἐσημείωνε τὸ μέρος ἐκεῖνο τῆς κρατικῆς μηχανῆς τὸ ἀναφερόμενον εἰς τὰ δημόσια οικονομικά. Ὁ Ἑλληνικὸς προϋπολογισμὸς, λόγῳ τῆς πενιχρότητός του, ὑπεστηρίζετο, ὅτι δὲν ἦτο εἰς θέσιν νὰ ἐξυπηρετηθῆ εἰ μὴ μόνον τὰς ἀνάγκας τοῦ ἡμίσεως τῶν κατοίκων.

Εἰς τὸ ἐπιχείρημα τοῦτο δυνάμεθα ν' ἀνεύρωμεν τὸν δικαιολογητικὸν λόγον τῆς σφοδρότητος μεθ' ἧς τὰ κόμματα διεξήγον τοὺς ἐκλογικοὺς τῶν ἀγῶνας. Πολλάκις μάλιστα, ὅταν τὸ εἰς τὴν ἐξουσίαν κόμμα δὲν ἐδείκνυε μεγάλην προθυμίαν νὰ ἐγκαταλείψῃ αὐτὴν ἢ ὅταν ἡ κατανομή τῶν ἐκλογικῶν δυνάμεων ἦτο τοιαύτη, ὥστε ἡ ἐλπίς μιᾶς ἐκλογικῆς νίκης νὰ καθίσταται ἀμφίβολος διὰ τὸ ἐν τῇ ἀντιπολιτεύσει κόμμα, ἐπεδιώκετο καὶ ἡ διὰ τῶν ὅπλων ἀποβολὴ αὐτοῦ, χρησιμοποιούμενον πρὸς τοῦτο τοῦ στρατευομένου τμήματος τῆς μακρᾶν τοῦ προϋπολογισμοῦ παρατάξεως.

Τὴν ἐπαύριον δὲ τῆς νίκης τὸ μεγαλύτερον τμήμα τῶν δημοσίων ἐσόδων ὡς διὰ μαγείας ἤλλασεν ροῦν καὶ δίκην ὀρηκτικοῦ χειμάρρου ἐν μέσῳ χειμῶνι κατέκλυζε τὸν κομματικὸν ἀγρόν. Τὰ γενικὰ κοινωνικά συμφέροντα, τιθέμενα ὑπὸ τὴν κηδεμονίαν τῶν ὁμάδων, αἰτινες ἐξήρχοντο νικητρίαι ἐκ τοῦ ἀγῶνος πρὸς κατάκτησιν τῆς πλειοψηφίας, ἐθυσιάζοντο εἰς τὴν ἀνάγκην τῆς συντηρήσεως ὀλοκλήρου στρατοῦ βρωμερῶν παρασίτων. Τεράστια ἀδικίαι ἐσημειοῦντο ἀπὸ τῆς μιᾶς πλευρᾶς, ἐνῶ ἀπὸ τῆς ἄλλης διηκολύνετο ἡ δημιουργία πολὺ μεγάλων εἰσοδημάτων. Φοροπίσεις τῶν ἀντιπάλων. Φοροδιαφυγὴ τῶν φίλων. Δὲν νομίζομεν ὅτι εἶναι ἐξευτελιστικὸν νὰ ἀναπολώμεν τὰ τόσα παθήματα καὶ νὰ ὁμολογοῦμεν ὅτι ὑπήρξαμεν ὡς λαὸς πολὺ ἀνεκτικοί. Ἐγκαταλείψαντες τὴν τύχην μας εἰς πολιτικοὺς τῶν ὁποίων ἡ δημιουργία δὲν ἐγνώριζεν ὅρια προκειμένου νὰ ικανοποιήσῃ ἀκατονομάστους φιλοδοξίας, κατέστημεν ἕρμαια τῶν ἀγρίων παιδῶν καὶ τῶν ταπεινότερων ἐνστίκτων, ἅτινα μᾶς ἠμπόδιζον νὰ ἴδωμεν καθαρὰ ποῦ μᾶς ὠδήγουν καὶ οἱ ἐντεῦθεν καὶ οἱ ἐκεῖθεν. Οὕτω ἀνέκυψεν ὡς ἱστορικὴ ἀνάγκη ἡ μεταβολὴ τῆς 4ης Αὐγούστου. Ἡ μεταβολὴ αὕτη δὲν ἐγένετο διότι ἐν οἰοδήποτε ἄτομον ἢ ὁμᾶς τὴν ἐπεδίωξαν. Ὑπῆρξεν ὁ καρπὸς μιᾶς ἀνάγκης, τὴν ὁποίαν κάθε τιμία ψυχὴ Ἕλληνας ἠσθάνετο ἐπιτακτικῆν.

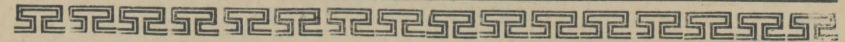
Αἱ δυνατότητες πρὸς ἐπίτευξιν σοβαρῶν τροποποιήσεων εἰς τὸν κρατικὸν καὶ κοινωνικὸν μηχανισμόν ἦσαν σοβαραὶ καὶ αἱ πρὸς τοῦτο συνθῆκαι εἶχον πλήρως ὠριμάσει. Ἐχρειάζετο μόνον τόλμη. Καὶ τὴν τόλμην αὐτὴν ἀπεδείχθη ὅτι κατεῖχεν εἰς μόνον. Δίκαιος ὅθεν ὁ θαυμασμός ὅστις ἐξεδηλώθη. Διὰ τῆς τολμηρᾶς του χειρονομίας ὁ ἀρχηγὸς τοῦ σημερινοῦ Κράτους κ. Ι. Μεταξᾶς ἀπέδειξεν ἑαυτὸν ἐμπνευσμένον ἠγέτην, σοφὸν πολιτικόν, στιβαρὸν Κυβερνήτην.

Τὸ ἀποτέλεσμα τῆς μεταβολῆς ὑπῆρξεν ἡ προσαρμογὴ ὀλοκλήρου τοῦ κρατικοῦ μηχανισμοῦ πρὸς τὰς νέας ἀνάγκας καὶ τὸ νέον πνεῦμα

ἐξ ὧν ὡς εἶναι φυσικὸν δὲν παρέμεινεν ἀνεπηρέαστος καὶ ἡ δημοσιονομικὴ πολιτικὴ. Ἐδῶ αἱ μεταβολαὶ ὑπῆρξαν μικραὶ ἀλλὰ πολυάριθμοι. Χωρὶς νὰ σημειωθῇ ἀπομάκρυνσις ἀπὸ τὰ ὑγιᾶ ἐκεῖνα δόγματα, ἅτινα ἀπεδείχθησαν ὅτι ἀποτελοῦν ἐξαίρετον μέσον προστασίας τῆς ζωτικότητος ἐνὸς λαοῦ, προσηρομόσθη τὸ ὅλον σύστημα διοικήσεως τῶν δημοσίων οικονομικῶν πρὸς τὰς ἀνάγκας καὶ τὰ προβλήματα ἅτινα ἐδημιουργήθησαν ἐκ τῆς μεταβολῆς ἢ ὑφίσταντο πρὸ ταύτης. Ἡ τροποποίησις αὕτη ἐθεωρήθη ἀναγκαία καὶ ἐπέδρασε πράγματι εὐεργετικῶς ἐπὶ τῆς διοικήσεως τῶν συναφῶν οικονομικῶν ὑπηρεσιῶν, ἡ προσπάθεια ἀναδιοργανώσεως τῶν ὁποίων, συνέβαλεν κατ' ἀρχὴν αὕτη καθ' ἑαυτὴν εἰς τὴν περιφρούρησιν τοῦ δημοσίου θησαυροῦ, ἀποκλεισθεισῶν ἐρμητικῶς ὄλων ἐκείνων τῶν μυστηριωδῶν διόδων δι' ὧν διωχετεύετο οὗτος εἰς ὑποπτα θυλάκια καὶ εἰς ἀμφιβόλου ἀξίας ὑπηρεσίας καὶ ἔργα. Τὰ τελωνεῖα, ἡ σπουδαιότης αὕτη ὑπηρεσία, δι' ἐντόνου ἀντιγραφειοκρατικοῦ ἀγῶνος τῆς Διευθύνσεως τῶν Τελωνείων τοῦ Ὑπουργείου τῶν Οἰκονομικῶν καὶ διὰ τῆς πράγματι ἀναδημιουργικῆς προσπαθείας, ἣτις ἐσημειώθη πρὸς ὅλας τὰς κατευθύνσεις, ἐξησφάλισαν τὴν εὐρυθμὸν λειτουργίαν τῶν. Τὸ πνεῦμα τοῦτο ἐπεκράτησε καὶ εἰς τὰς λοιπὰς οἰκονομικὰς ὑπηρεσίας. Κατὰ τὸν τρόπον τοῦτον ἡ εἰσπραξις τῶν πόρων τοῦ Κράτους ἤρχισε ν' ἀποκτᾷ ἕνα ὁμαλὸν ρυθμόν. Ἡ φορολογικὴ συνείδησις ἤρχισε νὰ σημειώη ἄνοδον. Ἡ φορολογικὴ δικαιοσύνη, περὶ ἧς εὐχαὶ μόνον διειτυποῦντο, διεπότισεν πλέον ὀλοκληρὸν τὸ φορολογικὸν μας σύστημα. Ὁ προϋπολογισμὸς ἔπαυσε νὰ εἶναι ὁ πῖθος τῶν Δαναΐδων. Αἱ φορολογίαι ἀπέβαλον τὰ στυγνὰ χαρακτηριστικά τῶν Ἀρπυιῶν. Ὁ λαὸς ἔπαυσε νὰ θεωρῆται ἀπλῆ φορολογητέα μάζα, ξένη πρὸς τὰς κρατικὰς δαπάνας, παρ' ὅλον ὅτι ἐστερήθη τῆς πολυτελείας μιᾶς πλασματικῆς ἐλευθερίας, τὸ ἅπαντον τῆς ὁποίας συνίστατο εἰς τὴν ἐκλογὴν μιᾶς ἀνευθύνου ἀντιπροσωπείας, ἣτις ὑπὸ τὸ πρόσχημα τοῦ λαϊκοῦ ἐλέγχου περιέβαλλεν διὰ τῆς νομιμότητος ὅλας ἐκείνας τὰς κοινοβουλευτικὰς ἀθλιότητας, αἰτινες καθίστων τὸ ἐπίπεδον τῆς ζωῆς του χαμηλότατον. Ὁ τυπικὸς ἔλεγχος τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας ἐπὶ τοῦ προϋπολογισμοῦ ἔπαυσεν, ἀλλὰ συγχρόνως ἔπαυσεν καὶ ὁ ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν νὰ εἶναι ὑποχέριος τῶν Κοινοβουλευτικῶν πλειοψηφιῶν. Τοῦτο ὅμως δὲν εἶναι λόγος νὰ θεωρῆται ὡς ἀνεύθυνος ὁ διοικῶν τὰ δημόσια οἰκονομικά. Αἱ εὐθύναι εἶναι σήμερον πραγματικά. Ἀντὶ νὰ διαχέωνται μέσω τῆς κοινοβουλευτικῆς ἀντιπροσωπείας ἐπὶ τῆς λαϊκῆς μάζης, βαρύνουν καθ' ὀλοκληρίαν τὸν ἐκάστοτε ὑπουργόν, ὅστις εἶναι πλέον ὑπεύθυνος

έναντι τοῦ ἀρχηγοῦ τῆς Κυβερνήσεως, ὑπὸ τὴν κρίσιν τοῦ ὁποίου τίθενται ἅπαντα τὰ οἰκονομικὰ μέτρα. Ἀντὶ τῶν Κοινοβουλευτικῶν ἐπὶ τῶν οἰκονομικῶν ἐπιτροπῶν συνεστήθησαν τοιαῦται ἐκ τεχνικῶν καὶ οἰκονομολόγων ἀναμφισβητήτου κύρους, οἵτινες γνωμοδοτοῦν ἐπὶ τῶν σοβαρωτέρων προβλημάτων. Ἡ καλὴ πίστις, τὸ γενικὸν συμφέρον τῆς κοινωνίας, αἱ μόνιμοι ἀνάγκαι τοῦ λαοῦ ἀποτελοῦν τὸ κριτήριον τῆς νέας δημοσιονομικῆς τακτικῆς. Διὰ τοῦ τρόπου δὲ τούτου πᾶν ὅ,τι ἐκ τοῦ πενιχοῦ ἐθνικοῦ εἰσοδήματος περιέρχεται εἰς τὸ Δημόσιον Ταμεῖον δὲν σπαταλᾶται, ἀλλὰ χρησιμεύει ὅπως καταστήσῃ δυνατὴν τὴν κρατικὴν ἐπέμβασιν εἰς ὅλους τοὺς τομεῖς τῆς ἐθνικῆς μας ζωῆς. Ἡ δημοσία ὅμως αὕτη ἐπέμβασις, ἀφίνουσα πλήρη ἐλευθερίαν εἰς τὴν ἀτομικὴν πρωτοβουλίαν, δὲν δύναται νὰ χαρακτηρισθῇ ὡς ἔχουσα συμπτωματικὸν χαρακτήρα, οὔτε ὅτι ἀποβλέπει νὰ δώσῃ ἀπλᾶς καὶ προχειροὺς λύσεις εἰς ἐπείγοντα ζητήματα, ἀλλὰ εἶναι προῖον βαθείας μελέτης καὶ ἀσκεῖται βάσει ἐπιμελῶς συντεταγμένου σχεδίου ἐξικνουμένου καὶ μέχρι τῶν ἐλαχίστων λεπτομερειῶν. Οὕτω διὰ πρώτην φορὰν ἐσημειώθη τὸ φαινόμενον τῆς συστηματικῆς ἐκτελέσεως κοινωφελῶν ἔργων τεραστίας ἐκτάσεως καὶ ἠσκήθη κοινωνικὴ πολιτικὴ πλήρης ἄνευ προσφυγῆς εἰς ἐκτάκτους πόρους. Σχολεῖα, νοσοκομεῖα, κοινωφελῆ ἰδρύματα, δρόμοι, ἀποξηράνσεις ἐλῶν καὶ πλεῖστα παραγωγικὰ ἔργα ἀξίας δεκάδων δισεκατομμυρίων ἐξετελέσθησαν μέσφ τοῦ προϋπολογισμοῦ. Ὁ Τουρισμός, ἡ Γεωργία, ἡ Συγκοινωνία, ἡ Ἐθνικὴ Ἄμυνα, ἡ Ἐκπαίδευσις, ἡ Διοικήσις, ἡ Ἐσωτερικὴ Ἀσφάλεια, ἡ Ναυτιλία, ἡ Κοινωνικὴ Πρόνοια ἐτέθησαν ἐπὶ τῶν βάσεων μιᾶς ἠρωϊκῆς καὶ ὀλοκληρωμένης προσπάθειας, τῆς ὁποίας αἱ συνέπειαι θὰ εἶναι τεράστιαι διὰ τὴν μελλοντικὴν πρόοδον τοῦ Ἔθνους. Καὶ πάντα ταῦτα ἐν μέσφ τῶν δυσχερειῶν μιᾶς κλυδωνιζομένης παγκοσμίου οἰκονομίας καὶ εἰς ἐποχὴν καθ' ἣν πλουσιώτεροι ὑμῶν χώραι, καμφθεῖσαι ὑπὸ τὸ βάρος τῶν ἐξοπλισμῶν καὶ ἵνα ἀποφύγουν γενικωτέρας διαταραχᾶς τῶν οἰκονομικῶν των, προσέφυγον εἰς δάνεια ἐσωτερικὰ ἢ ἐπέβαλον φορολογίας. Ἀπὸ τῆς πλευρᾶς δὲ ταύτης ἡ δημοσιονομικὴ πολιτικὴ τοῦ Νέου Κράτους ὑπῆρξε μία ἀπὸ τὰς πλέον ἀξιοπαρατηρήτους ἐπιτυχίας αὐτοῦ, εἰς τοῦτο δὲ ἐν πολλοῖς ὀφείλεται ἡ γενικὴ ἐμπιστοσύνη, τόσον ἐν τῷ ἐσωτερικῷ ὅσον καὶ τῷ ἔξωτερικῷ, πρὸς τὴν οἰκονομικὴν ἀντοχὴν καὶ δυναμικότητα τῆς χώρας, ἥτις ἐξεδηλώθη διὰ τῆς εἰσροῆς ξένων κεφαλαίων καὶ τῆς παλιννοστήσεως τῶν φυγαδευθέντων τοιούτων κατὰ τὰς περιόδους τῶν ἀνωμαλιῶν.

Β. Α. ΑΘΑΝΑΣΟΠΟΥΛΟΣ

ΣΩΤΗΡΙΟΥ Γ. ΒΑΡΔΑΚΟΥ

ΠΡΟΪΣΤ. ΛΟΓΙΣΤΟΥ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΥ ΒΑΜΒΑΚΟΣ
ΜΕΛΟΥΣ ΤΟΥ Δ.Σ. ΠΑΝΕΛ. ΕΠΙΣΤΗΜ. ΛΟΓ. ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ

Ο ΘΕΣΜΟΣ ΤΩΝ ΟΡΚΩΤΩΝ ΛΟΓΙΣΤΩΝ ΩΣ ΕΜΠΝΕΥΣΙΣ ΚΑΙ ΩΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΠΑΡ' ΗΜΙΝ ΚΑΙ ΑΛΛΑΧΟΥ

Εἰς ὅλας σχεδὸν τὰς ἐμπορικῶς προηγμένας χώρας, καὶ κατ' ἐξοχὴν τὰς χώρας τῆς Εὐρώπης καὶ τῆς Ἀμερικῆς, ἐνθα ἡ ἐμπορικὴ κίνησις, ἡ βιομηχανία, ἡ ναυτιλία καὶ οἱ λοιποὶ πλουτοπαραγωγικοὶ κλάδοι διαγράφουν ἔντασιν ἐξαιρετικὴν, αἱ δὲ συναλλαγᾶι κινουῦνται μὲ βῆμα ἐξόχως ταχὺ ἐντὸς τοῦ πλαισίου τῶν δοσοληψιῶν καὶ τῆς ἀκτινῶς παραγωγικῆς ἐκμεταλλεύσεως τῶν ἐπιχειρήσεων, ἐκεῖ τὸ Κράτος ἔθεσε ἐν πολλοῖς, πρὸς αὐτὸ τοῦτο καὶ ὠρισμένους περιορισμοὺς καινοτομήσαν τὸ καλῶς ἐννοούμενον συμφέρον αὐτῶν τῶν ἰδίων καὶ τῆς ἰδιωτικῆς καθόλου Οἰκονομίας τοῦ τόπου γενικώτερον.

Καὶ νοοῦμεν ἐν προκειμένῳ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ θεσμοῦ τῶν ὀρκωτῶν λογιστῶν (1).

Παρ' ἡμῖν ἡ ἀρχὴ τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ θεσμοῦ τούτου ἐτέθη δι' εἰδικῆς διατάξεως τοῦ ἀρθροῦ 31 τοῦ νόμου 5076 «περὶ Ἀνωνύμων Ἐταιρειῶν καὶ Τραπεζῶν».

Οὐχὶ δὲ μόνον τοῦτο, ἀλλὰ κατηρτίσθη τὸ σχετικὸν Διάταγμα (2) καὶ ὁ σχετικὸς ὁμοίως ἐσωτερικὸς ὀργανισμὸς λειτουργίας τοῦ σώματος (3) πρωτοβουλία τοῦ Ὑπουργείου τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας διὰ

(1) Τῶν καλουμένων experts comptables, ἢ certified public accountants.

(2) Ὁρα διάταγμα τῆς 11/17/9)1'32. Περὶ συστάσεως καὶ διοικήσεως σώματος ὀρκωτῶν λογιστῶν.

(3) Ὁρα ἀπόφασιν κ. Ὑπουργοῦ Ἐθνικ. Οἰκονομίας ἀριθ. 4.681/22) 7)32 δημοσιευθεῖσαν εἰς τὸ ὑπ' ἀριθ. 209)26)7)32 Φ. Ε. Κ. (τεῦχος Ἀνων. Ἐταιρειῶν).

τὴν ἀσκησὶν οὐσιαστικοῦ ἐλέγχου ἐπὶ τῶν Ἀνωνύμων Ἑταιρειῶν, ὡς ὡς Ἐπιχειρήσεις κεφαλαίου, καὶ ἀφορᾷ ὁ ἔλεγχος τῶν ὀρκωτῶν λογιστῶν (1).

Εἰς τὴν Γαλλίαν ὁ θεσμὸς ἐφαρμοζόμενος πρὸ πολλοῦ ἔδωκεν ἄριστα ἀποτελέσματα, χρησιμοποιουμένων τῶν ὀρκωτῶν τούτων ἐπιστημόνων λογιστῶν καὶ πραγματογνωμόνων, ἐλεγκτῶν, ὀργανωτῶν, ἐκκαθαριστῶν, ἐκπροσώπων ἐν δικαστηρίοις (περιπτώσεις πτωχεύσεων) κλπ.

Εἰς τὸ Βέλγιον τὴν ρηξικέλευθον ταύτην ἐμπορικὴν γωνίαν τῆς Εὐρώπης ὁμοίως, καὶ εἰς τὴν Ἑλβετίαν, εἰς τὴν Γερμανίαν δὲ οὐχὶ μόνον τοῦτο (2), ἀλλὰ καὶ Διάταγμα ἐξεδόθη παρὰ τοῦ Ἐθνικοσοσιαλιστικοῦ κόμματος (3) εἰσαγωγῆς ὑγιοῦς καὶ ἐπιστημονικῆς λογιστικῆς ὀργανώσεως τῶν Ἐπιχειρήσεων ἐπὶ παρομοίον, κατὰ εἶδη ἐπιχειρήσεων, πλαισίου καὶ ἐπὶ σκοπῶ ἀξήσεως τῆς παραγωγικότητος τῆς Γερμανικῆς Οἰκονομίας.

Εἰς τὴν Ἀμερικὴν, ὡς ἐκ τῆς ραγδαίας ἐξελίξεως τῆς ἰδιωτικῆς ἐπιχειρηματικῆς οἰκονομικῆς ἰσχύος, τὸ σῶμα τῶν ὀρκωτῶν λογιστῶν ἔσχε μεγάλην πρόοδον (4), ἀσχοληθέντων ἐπὶ τῆς ὀργανώσεως τοῦτου καὶ ὁρισμένων Πανεπιστημίων (5).

Ἐν Ἀγγλίᾳ καὶ ταῖς σπουδαιότεραις τῶν κτήσεων αὐτῆς, ὁ θεσμὸς τῶν πραγματογνωμόνων λογιστῶν εἶναι λίαν ἐπίσης διαδεδομένος ὁμοίως, τὰ ἐπιτευχθέντα δὲ ἀποτελέσματα ἐφαρμογῆς ἀπολύτως θετικά.

Παρ' ἡμῖν ὁ ἔλεγχος ἐπὶ τῶν Ἀνωνύμων Ἑταιρειῶν ἄχρι τοῦδε ἀσκεῖται τ ρ α χ ὺ ς ἀλλὰ—θὰ μᾶς ἐπιτραπῆ—λίαν ἀτελῶς, μὴ ἐξυπηρετῶν τὸ γενικώτερον συμφέρον τῶν ἰθυόντων τὰ τῆς Ἑταιρείας ὅσον καὶ τῶν μετόχων.

(1) Ὅρα εἰσηγητικὴν ἐκθεσὶν τοῦ καταθέσαντος τὸ ψηφισθὲν νομοσχέδιον Ὑπουργοῦ ἐπὶ τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας (Νόμος 5067).

(2) Ὅρα Διάταγμα Ὑποργ. Ἐθνικ. Οἰκονομίας 11)4)1925 ἐγκριτικὸν τοῦ ἐσωτερικοῦ καὶ ὀνομαστικῶν μαθημάτων τοῦ Ἐμπορικοῦ Πανεπιστημίου τῆς Λειψίας (Handelshochschule).

(3) Ὅρα διάταγμα 11)1)1937 • Περὶ κατευθυντηρίων ἀρχῶν Λογιστικῆς Ὄργανώσεως .

(4) Τὸ American Institute of Accountants κατέβαλε μεγάλην καὶ φιλότιμον προσπάθειαν ἐν Ἠνωμέναις Πολιτείαις διὰ τὴν ἀρτίαν ὀργανώσιν τοῦ σώματος τῶν C. P. A. (Certified Public Accountants).

(5) Τοῦ Harvard, Texas κλπ.

Τούτέστιν :

1) Ἐλεγχος τῆς πλειοψηφίας ἀσκούμενος διὰ τῶν ἐλεγκτῶν τῶν διοριζομένων ὑπὸ τῆς Γεν. Συνελεύσεως (1).

2) Ἐλεγχος τῆς μειοψηφίας (1)20) ἀσκούμενος σπανιώτατα, ὡς ἐκ τῶν ἀντιδράσεων καὶ τῶν παρεκλύσεων τῶν ἐνδιαφερομένων (2).

3) Ἐλεγχος τοῦ Ὑπουργείου Ἐθνικῆς Οἰκονομίας ἀσκούμενος παρὰ τοῦ κ. Ὑπουργοῦ, ἐφ' ὅσον κριθῆ σκοπίμος, καὶ ἀνατιθέμενος εἰς ὁρισμένους ὑπαλλήλους τῆς Τραπεζῆς τῆς Ἑλλάδος, ἢ τῆς Ἐθνικῆς ἢ τῆς Ἀγροτικῆς Τραπεζῆς (3).

Ἐκ τῶν ἐλέγχων τούτων, ὁ πρῶτος κατήντησε τυπικός, καθ' ὅσον οἱ ἐλεγκταὶ, εὐνοούμενοι συνήθως τῶν ἐπιχειρήσεων, ὑπογράφουν τὰς ἐκθέσεις ἐλέγχου ἄνευ σοβαρᾶς παρακολουθήσεως καὶ διαπιστώσεως τῆς οἰκονομικῆς ἀντοχῆς τῶν ἐν τῷ Ἰσολογισμῷ σημειουμένων περιουσιακῶν στοιχείων.

Ὁ δεύτερος σχεδὸν ἀνύπαρκτος διὰ τοὺς ἐν τοῖς προηγουμένοις ρηθέντας περιληπτικῶς λόγους.

Ὁ τρίτος σπάνιος καὶ μόνον ἐν περιπτώσει διαπιστώσεως σοβαρῶν ἐσωτερικῶν ἀνωμαλιῶν, ὑπερβασίων ἢ ἀτασθαλιῶν ἐν τῇ γενικώτερᾳ διαχειρίσει τῶν συμφερόντων τῆς Ἑταιρείας.

Ὁ τελευταῖος οὗτος μάλιστα ἀνατίθεται εἰς τραπεζιτικούς ὑπαλλήλους, οἵτινες—θὰ μᾶς ἐπιτραπῆ νὰ σημειώσωμεν—ὡς ἐκ τῆς τραπεζικῆς ἀπασχολήσεως αὐτῶν, εἶναι ἀδύνατον, ἂν καὶ εἰδικῶς ἐπὶ μακρὸν ἡσχολήθησαν μὲ τὴν ἔρευναν τῶν πολυσχιδῶν οἰκονομικῶν φαινομένων τῶν ἐπηρεαζόντων τὴν οἰκονομικὴν θέσιν τῶν Ἐπιχειρήσεων ἐν τῇ συγχρόνῳ, κατ' ἐξοχὴν, κυκλοφοριακῇ ἐντάσει τοῦ κεφαλαίου, νὰ ἐκπληρώσουν τὸ καθήκον των.

Εἰς ὅλας τὰς περιπτώσεις ταύτας ὁ ὀρκωτὸς λογιστῆς, ὁ διακονῶν εἰς τὴν λογιστικὴν καὶ ἐφηρμοσμένην Ἐπιστήμην τὴν ἐξαρτωμένην ἐκ τῆς καθόλου Οἰκονομίας τῶν Ἐκμεταλλεύσεων, ἐπιλαμβανόμενος ἐν πνεύματι εὐρεῖ τοῦ ἐλέγχου, ὡς καὶ πάσης λογιστικῆς ἐρεύνης, λαμβανόμενου ὑπ' ὄψιν τοῦ κύρους αὐτοῦ καὶ τῆς ἀνεξαρτησίας του ἀπὸ τοῦς ἰθύνοντας, θὰ γίνῃ ὁ λογιστικὸς σύμβουλος καὶ παρα-

(1) Ἄρθρον 36 Νόμου 2190 «περὶ Ἀνωνύμων Ἑταιρειῶν,

(2) Ἄρθρον 39 νόμου 2190 «περὶ Ἀνωνύμων Ἑταιρειῶν ὡς ἐτροποποιήθη ὑπὸ τοῦ ἀρθροῦ ὁ τοῦ νόμου 5076.

(3) Ἄρθρα 22 28 τοῦ Νόμου 5076.

στάτης, ὁ παρέχων σαφῶς καὶ ἀπροκαλύπτως τὰ πορίσματα τῶν παρατηρήσεών του πρὸς τὴν κατεύθυνσιν τῆς πλειοψηφίας καὶ τῆς μειοψηφίας τόσοσιν τῶν μετόχων, ὅσον καὶ τοῦ Κράτους.

Τὸ τελευταῖον τοῦτο μάλιστα, ἄχρι πρό τινος, οὐδέποτε ἠδυνήθη νὰ παρεκκλίνῃ ἀπὸ ἀλλῶς μίαν τυπικὴν παρακολούθησιν τῶν πολλῶν, οἷχ ἦτιον σ κ ι ω δ ῶ ν, ἐλέγχων οὖς ἔθιτο νόμφ.

Εἶναι καιρὸς πλέον πρὸς τοῦτο καὶ παρ' ἡμῖν.

Τὸ σημερινὸν μεταγουστιανὸν Ἐθνικὸν Κράτος, τὸ ἐμφυσῆσαν ζωογόνον πνοὴν εἰς πᾶσαν ἐκδήλωσιν τῆς Κοινωνικῆς του Πολιτικῆς, καὶ τοῦ ὁποίου τὰ οἰσιωδέστερα οἰκόσημα εἶναι ὁ μὀχθὸς πρὸς δημιουργίαν μιᾶς νέας τάξεως πραγμάτων, μακρὰν ἐνὸς ἀτελευτήτου βυζαντινισμοῦ καὶ διαιωνίσεως, τῶν ζητημάτων εἴμεθα βέβαιοι ὅτι θὰ δώσῃ σάρκα καὶ ὄστα εἰς τὰς διατάξεις ταύτας, αἵτινες παρέμειναν γράμμα κενὸν ἄχρι τοῦδε.

Ἡ Κυβέρνησις τῆς 4ης Αὐγούστου 1936, ἡ χαράξασα εὐρέως τὴν λεωφόρον τὴν ὀδηγοῦσαν πρὸς ἓνα καθαρῶς ἑλληνικοῦ περιεχομένου Ἰον Ἑλληνικὸν Πολιτισμόν, θὰ δώσῃ τὴν πνοὴν εἰς τὸ ἰδρυθὲν σῶμα εἰς τὸ ὁποῖον θὰ εἰσέλθουν μετ' ἐνδελεχῆ φροντίδα, οἱ κ ρ ἄ τ ι σ τ ο ι τῶν ἐπιστημόνων Λογιστικῶν, ἐξ ὧν ἱκανοὺς θὰ ἔχη νὰ ἐπιδείξῃ τὸ Ἐμπορικὸν μας Πανεπιστήμιον, ἡ Α.Σ.Θ. καὶ Ε.Ε. συνδυάζοντας τὴν ἀλαορίτητον οἰκονομικὴν μόρφωσιν πρὸς τὴν κατευθυντήριον πεῖραν.

Εἴμεθα βέβαιοι ὅτι οὔτοι ἐμπνεόμενοι ἀπὸ τὴν θεομουρογὸν πνοὴν τοῦ Ἐθνικοῦ Κυβερνήτου, θέλουν δώσει λίαν συντόμως, ὡς ὀδηγοί, ὡς παρασταῖται καὶ ὡς ἐπίτροποι τῶν Ἐταιρικῶν μας τούτων Ἐπιχειρήσεων τὴν γραμμὴν πορείας ἐν τῷ πλαισίῳ τῶν καθέκαστα κατευθύνσεων τῶν Ἐταιρειῶν τούτων, ἐπ' ἀγαθῷ τῆς ὅλης τοῦ τόπου μας οἰκονομίας καὶ προόδου.

ΣΩΤ. Γ. ΒΑΡΔΑΚΟΣ

Φ. ΚΡΑΝΗΚΗ & Σ. ΠΑΝΟΠΟΥΛΟΥ
ΔΙΠΛΩΜΑΤΟΥΧΩΝ ΟΙΚΟΝ. ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ

Ἡ 4^η ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ ΩΣ ΕΘΝΙΚΗ ΑΝΑΓΚΗ

Ὁ τελευταῖος παγκόσμιος πόλεμος ὑπῆρξε τεράστιον κοινωνιολογικὸν φαινόμενον, ὅπερ καὶ οἱ δοκιμώτεροι κοινωνιολόγοι φιλόσοφοι καὶ διανοούμενοι δὲν ἠδυνήθησαν νὰ μελετήσωσιν ἐπαρκῶς καὶ ἐντεῦθεν νὰ συναγάγωσι πορίσματα ἱκανὰ πρὸς ἐξήγησιν τούτου.

Ὁ πόλεμος οὗτος ἦτο ἡ χαρακτηριστικὴ βολὴ των περισσοτέρων ἰδεῶν καὶ θεωριῶν τῆς ἀτομοκρατίας, φιλελευθερισμοῦ, ἀθεΐας καὶ λοιπῶν βιολογικῶν, φιλοσοφικῶν, κοινωνιολογικῶν καὶ κοινωνικοπολιτικῶν θεωριῶν αἵτινες ἐγεννήθησαν μετὰ τὴν Γαλλικὴν ἐπανάστασιν καὶ μετὰ τὴν ἠνδρώθησιν καὶ ἐφθασαν εἰς τὸ κορύφωμά των πρὸς τὸ τέλος τοῦ τρίτου τετάρτου τοῦ 19ου αἰῶνος. Ἄλλ' ὡς ἐκ τῆς αἰωνίας τροπῆς τῶν πραγμάτων ὀλίγον κατ' ὀλίγον ἤρχισαν νὰ μὴ ἱκανοποιοῦν πλέον τὴν διὰ νέων ἰδεῶν μικρὸν κατὰ μικρὸν πληρουμένην ἀνθρωπότητα.

Ἐπομένως ἐν ἔθνος ὅπερ ἤθελε νὰ διατηρήσῃ τὴν θέσιν ἣν κατεῖχεν ὡς κράτος πολιτισμένον καὶ εὐνομούμενον, θὰ ἔδει νὰ προσαρμόσῃ τὴν ζωὴν του, νὰ στρέψῃ τὸ πηδάλιον του καὶ νὰ κατευθυνθῇ πρὸς τὰς καταστάσεις ἐκείνας αἵτινες ἐξεκόλαψεν ἡ φορὰ τῶν πραγμάτων.

Ἡ εὐχέρεια ἢ μὴ τῆς προσαρμογῆς τῶν διαφόρων κρατῶν πρὸς τὰς νέας κατευθύνσεις ἐξηρτάτο ἐκ τοῦ εἴδους καὶ τῆς μορφῆς τοῦ πολιτικοῦ καθεστώτος ἐκάστου κράτους. Τὰ κρατοῦντα ὅμως πολιτικὰ καθεστώτα, ἐνεκα τῆς διαφορᾶς τῶν προϋποθέσεων ὅφ' ἄς εἶχον δημιουργηθῆ καὶ τῶν νέων ὄρων αἵτινες ἐκ τῆς παγκοσμίου ἀναστατώσεως προέκυψαν, δὲν εἶχον τὴν εὐχέρειαν οὐδὲ καὶ τὴν δυνατότητα τῆς προσαρμογῆς, διότι τὰ πλαίσια τούτων ἦσαν στενὰ καὶ δὲν ἐπέτρεπον τὴν λήψιν ριζικῶν μέτρων. Οὕτω ἐγεννήθησαν καταστάσεις αἵτινες ἀνέτρεψαν τὰ φράγματα τοῦ λιμπεραλισμοῦ καὶ ἐπὶ παρθένου πλέον ἐδάφους ἠκοδόμησαν νέον σύστημα, τὸ γνωστὸν διευθυνόμενον ἢ ἔρρυθμον, εἰς δὴ ἠθετικὴ καὶ δημιουργικὴ κρατικὴ ἐποπτεία ἐφ' ὅλων τῶν ἐπιπέδων

τῆς κοινωνικῆς δράσεως βοηθεῖ τὴν ὁμαλωτέραν κοινωνικὴν ἐξέλιξιν τῆς δλότητος.

Οὕτω εἰς ὅλα τὰ ἔθνη ἐδημιουργήθη μία εὐγενῆς ἀμιλλα ἀλλαγῆς τῶν ἀπθρχειωμένων κταστάσεων διὰ νέων τοιούτων, δυναμικῶν καὶ συναδουσῶν πρὸς τὴν πορείαν τῆς ζωῆς.

Τὴν δημιουργικὴν ὁμως ταύτην πορείαν τῶν ἐθνῶν ἡ Ἑλλάς, ἡ πάλαι ποτὲ σφριγῶσα ἀπὸ δρᾶσιν, δύναιμι καὶ ζωῆν, ἠγγόησεν ἕνεκα τῶν πολιτικῶν παθῶν ἅτινα ἦσαν αἱ συνέπειαι τῆς ἀκαίρου ἐφαρμογῆς πολιτικῶν συστημάτων μεταφυτευθέντων ἐκ ξένων χωρῶν καὶ μὴ προσαρμοσθέντων εἰς τὴν Ἑλληνικὴν πραγματικότητα, πολιτικῶν παθῶν τὰ ὅποια εἶχον δξύνει τὸν πολιτικὸν ἀγῶνα εἰς ἐπικίνδυνον σημεῖον, ἐνῶ ἐκ παραλλήλου μία ἐπίσης ξενικὴ καὶ ἐπάρατος ἰδεολογία, ἐπωφελουμένη τῆς ἀντικειμενικῆς ἀδυναμίας τῶν κομμάτων ἀνεπέτασε τὴν σημαίαν τῆς καὶ ἐν τῷ φανερῷ διεκήρυττε τὰς ἀνιεθνικὰς καὶ κατασρεπτικὰς τῆς θεωρίας ἐναντίον τῶν αἰωνίων ἑλληνικῶν ἰδεῶν, ἠθέλησεν δὲ τέλος νὰ καταλάβῃ δι' ἀτίμων μέσων καὶ τὴν ἀρχὴν, πρᾶγμα ὅπερ δὲν ἦτο πλέον δύσκολον λόγῳ τῶν ἐξαντλητικῶν καὶ λίαν φθοροποιῶν εἰς πατριωτικὸν αἰσθημα διαμαχῶν τῶν ποικίλων πολιτικῶν φατριῶν, αἵτινες κατέληξαν νὰ ποδηγετοῦνται ἀπὸ αὐτοὺς τούτους τοὺς ἀνατραπεῖς χάριν τοῦ προσεταιρισμοῦ μερικῶν ἐπὶ πλέον ψήφων.

Ἄλλ' αἰφνης ἐνεφανίσθη ἡ σιθερὰ χεῖρ ἐξόχου πολιτικοῦ ἀνδρός, τοῦ Ἰωάννου Μεταξᾶ; ἣτις τῇ ἐπινεύσει τοῦ συμφιλιωτοῦ Βασιλέως μας, ἔθηκε τέρμα εἰς τὴν διαμάχην τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ, διέλυσε τὰ κόμματα, τὴν Βουλὴν, ἐξηφάνισε τὸ κήρυγμα τοῦ μίσους καὶ τὴν ὑποσκάπτουσαν τὰ θεμέλια τοῦ κράτους ἰδεολογίαν καὶ ἀποκατέστησε πολιτικὸν βίον ὁμαλὸν καὶ σύστημα σύγχρονον συμβιβασζόμενον μὲ τὰς τελευταίας περὶ Κράτους δυναμικὰς θεωρίας τὰς πρὸς τὰς νέας καταστάσεις συμφωνούσας.

Ἡ ἐποχὴ αὕτη τῆς μεταβολῆς, ἣτις συνέπεσε χρονικῶς μὲ τὴν 4ην Αὐγούστου 1936, θὰ γραφῇ χρυσοῖς γράμμασι εἰς τὰς δέλτους τῆς Νέας Ἑλληνικῆς Ἱστορίας καὶ θὰ καταλάβῃ θέσιν ὁμοίαν μὲ ἐκείνην τῆς 25ης Μαρτίου 1821, καθ' ὅσον ἀμφοτέραι ἦσαν νίκαι κατὰ βαρβάρων καὶ ἐχθρῶν τοῦ Ἑλληνικοῦ Γένους, δι' ὃ καὶ εὐφροσύνως ἐορτάζει σύμπας ὁ Ἑλληνικὸς λαὸς αὐτῆς εἰς κάθε ἐπέτειον.

Οὕτως ἡ μεταβολὴ τῆς 4ης Αὐγούστου εἶχεν ἠθικὰ καὶ κοινωνικὰ ἐλατήρια καὶ ἔρεισμα τὴν κοινὴν γνώμην ἐφ' ἧς καὶ ἐστηρίχθη ἀπὸ τῶν πρώτων βημάτων τῆς καὶ ἐξακολουθεῖ νὰ στηρίζεται. Κατέστη

ἀναγκαῖα ἐκ τῶν κινδύνων εἰς οὓς ἡ Κοινοβουλευτικὴ Δημοκρατία ἤγαγεν αὐτὴν ταύτην τὴν ὑπόστασιν τοῦ Ἔθνους.

Ὁ ἀτομικιστικὸς φιλελευθερισμὸς ἐπὶ τοῦ ὁποῦ ἐδασίζετο ἡ λεγομένη κλασσικὴ Δημοκρατία, οἱ διαρκεῖς καὶ λυσσώδεις μεταξὺ τῶν κομμάτων ἀγῶνες εἶχον ἀγάγει εἰς ἀληθῆ ἀποσύνθεσιν τὴν κοινωνίαν καὶ ἐπέφερον ἀντι πορείαν πρὸς τὰ πρόσω, ὀπισθοδρόμησιν. Ὁ ἱστορικὸς ὕλισμὸς καὶ ὁ ἀναρχισμὸς εἰσεχώρουν εἰς τὴν συνείδησιν τῶν λαϊνῶν μαζῶν. Οἱ παλαιοὶ θεσμοὶ εἶχον ἀποδειχθῆ ἀνεπαρκεῖς διὰ τὴν λειτουργίαν τοῦ κράτους. Ὑπῆρχεν ἀνισορροπία μεταξὺ τῶν κρατούντων θεσμῶν καὶ τῶν ἐκ τῆς κοινωνικῆς πραγματικότητος ἀπορροουσῶν ἀπαιτήσεων.

Τὸ ἀνοικοδομητικὸν ἔργον τῆς 4ης Αὐγούστου συνίσταται τὸ μὲν εἰς τὸ νὰ δώσῃ ἐκ νέου ζωὴν εἰς τὰς ἀξίας καὶ τὰς ὑγιεῖς παραδόσεις, τὸ δὲ εἰς τὸ νὰ δημιουργήσῃ νέαν τάξιν πραγμάτων σύμφωνα μὲ τὴν νέαν ἐξέλιξιν οὐχὶ κατ' ἀπομίμησιν ξένων συστημάτων ἀλλὰ βάσει τοῦ χαρακτῆρος καὶ τῶν κοινωνικῶν ὄρων τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ.

Τὸ ὅτι ὁμως δὲν ἔχει παγιωθῆ εἰσέτι καταστατικὸς χάρτης, ὀριστικῶς καὶ λεπτομερῶς διαρρυθμίζων τὴν νέαν δημιουργηθεῖσαν κατάστασιν, δικαιολογεῖται πρῶτον μὲν ἐκ τοῦ ὅτι αὕτη ἐξελίσσεται διηλεκτῶς καὶ δεύτερον ἐκ τοῦ ὅτι οἱ διάφοροι καταστατικοὶ χάρται δημιουργοῦνται διὰ νὰ ἐκανοποιοῦν καλύτερον καὶ ν' ἀνταποκρίνονται πληρέστερον πρὸς τὰς ἀνάγκας τοῦ ἔθνους ποῦ ἐξυπηρετοῦν. Ὅταν ὁμως οἱ ρυθμισταὶ οὗτοι καθίστανται ξηροὶ καὶ ἀκαμπτοὶ, δὲν ἀνταποκρίνονται εἰς τὸν σκοπὸν τῶν, καθιστοῦν τὴν πρόοδον ἀνέφικτον καὶ ἀπόσκορακίζουσαν πᾶσαν ἐπὶ τὰ θελτίφ προσπάθειαν. Ὡς ἐκ τούτου, ἐφ' ὅσον ἡ διακυβέρνησις μιᾶς χώρας εὐρίσκειται εἰς χεῖρας ἀνθρώπων ἐμπνεομένων ἀπὸ ὅλα τὰ ἠθικὰ καὶ ἐθνικὰ ἰδανικά, καὶ ἐφ' ὅσον ὁ Κυβερνήτης ἔχει θέσει ὡς σκοπὸν τῆς ζωῆς του τὴν ἐκπλήρωσιν τούτων καὶ μόνον, ἢ διὰ καταστατικῶν χαρτῶν καὶ ρυθμιστικῶν κανόνων λειτουργία τῆς κρατικῆς μηχανῆς καθίσταται αὐτόχρημα περιττὴ καὶ ἄνευ οὐδενὸς σκοποῦ.

Οὕτω τὸ Κράτος τῆς 4ης Αὐγούστου ἀπέρρευσε ἐκ μιᾶς ἀνωτέρας Ἐθνικῆς ἀνάγκης, ἔργον τῆς θείας προνοίας ἣτις ἐνδ' ἀφέρεται καὶ διευθύνει τὰς τύχας τῶσον ἐνδ' ἐκάστου ἀτόμου ὅσον καὶ ἐκάστου ἔθνους καὶ ἀναδεικνύει ἐκάστοτε καὶ εἰς κάθε κρίσιμον στιγμήν τὸ κατάλληλον πρόσωπον, ὥστε ἡ πρόοδος νὰ καθίσταται ἐφικτὴ καὶ κάθε ἔθνος νὰ ἐκτελῇ ἠθικῶς καὶ ἀπροσκόπτως τὸν ὑψηλὸν προορισμὸν του.

ΕΥΑΓ. Γ. ΣΑΒΒΟΠΟΥΛΟΥ
ΟΙΚΟΝΟΜΟΛΟΓΟΥ-ΒΙΟΜΗΧΑΝΟΥ

ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ

Ο ΕΡΓΑΤΗΣ ΚΑΙ ΤΟ ΚΡΑΤΟΣ ΤΗΣ 4^{ΗΣ} ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ

Ἐν ἐκ τῶν κυριωτέρων μελημάτων τῆς Ἐθνικῆς Κυβερνήσεως ἦτο τὸ γεφύρωμα τοῦ ἀπὸ ἐτῶν ὑφισταμένου χάσματος μεταξὺ τοῦ ψυχικοῦ κόσμου τῶν δύο κυριωτέρων παραγωγικῶν συντελεστῶν τῆς οἰκονομικῆς εὐημερίας, δηλαδὴ τῶν ἐργατῶν καὶ τῶν ἐπιχειρηματιῶν. Τὸ χάσμα τοῦτο, μικρὸν κατ' ἀρχάς, κατώρθωσαν διάφοροι μισάνθρωποι, ἐκμεταλλεζόμενοι διαφόρους σατανικὰς περιστάσεις καὶ ἀτιμῆς συμπτώσεις, νὰ πληθύνουν εἰς τρόπον ὥστε νὰ μεταβληθῶσιν οἱ συνεργαζόμενοι οὗτοι παράγοντες εἰς ἐχθρικὰς τάξεις ἐμπνεομένας ὑπὸ τοῦ ἀντικοινωνικοῦ κηρύγματος τῆς πάλης τῶν τάξεων. Κατώρθωσαν δέ, καταχρόμενοι τῆς ἀγνότητος τῆς ἐργατικῆς ψυχῆς νὰ δημιουργήσουν τὰς βάσεις τῆς ψευδοῦς οὐτοπίας πού παρ' ὀλίγον νὰ καταστρέψῃ τὸν κόσμον, δηλαδὴ τὸ κομμουνισμοῦ. Τὸ χάσμα τοῦτο εἴμεθα εἰς θέσιν σήμερον νὰ πιστεύωμεν ὅτι ἐγεφυρώθη καὶ ὅτι ἐπιχειρηματῆαι καὶ ἐργάται βαδίζουν ὁμοῦ τὸν δρόμον τῆς ἐθνικῆς προόδου. Τοῦτο ἐπετεύχθη διὰ σειρᾶς διοικητικῶν μέτρων καὶ νομοθετημάτων τοῦ ὑφυπουργείου Ἐργασίας, τοῦ ὁποίου ἡ δρᾶσις δύναται νὰ λεχθῆ ὅτι εἶναι καθ' ὅλα δημιουργικὴ καὶ ρηξικέλευθος καὶ ὅτι ἐκπροσωπεῖ ἐναργέστατα τὸ πνεῦμα τῆς σημερινῆς καναστάσεως, ἣτις ἐπιδιώκει τὴν ἁρμονίαν, τὴν συνεργασίαν, τὴν δικαιοσύνην καὶ τὴν γενικὴν πρόοδον.

Ἄλλὰ προτοῦ ἀπαριθμήσωμεν τὰ ληφθέντα μέτρα ὡς καὶ τὰ ἐκ τοῦ περιθωρίου εἰς τὸ προσκίγιον ἀνασυρθέντα παλαιὰ τσιαῦτα, καλὸν εἶναι κατὰ τὴν γνώμην μας νὰ ἐξηγήσωμεν τὸν ὑφιστάμενον σύνδεσμον μεταξὺ ἐπιχειρηματίου καὶ ἐργάτου, τὰς σχέσεις αὐτῶν πρὸς τῆς 4ης Αὐγούστου, ὡς καὶ τὰ ὠφέλη ἅτινα προέκυψαν καὶ θὰ προκύβουν ἐκ τῆς ἁρμονικῆς αὐτῶν συνεργασίας σήμερον. Ἄλλ' διὰ νὰ ἀντιλη-

φθῶμεν καλλίτερον τὰς σχέσεις αὐτῶν πρέπει νὰ κατανοήσωμεν πρῶτον τί σημαίνει ἐπιχειρηματίας καὶ τί ἐργάτης.

1) «Ἐπιχειρηματίας καθ' ἡμᾶς εἶναι ἐκεῖνος ὅστις ἔχει τὴν ἐπιμονήν, ὑπομονήν, θέλησιν, πείραν καὶ θάρρος εἰς τὸ νὰ δημιουργήσῃ ἓνα οἰκονομικὸν ὄργανισμὸν μεγάλης ἢ μικρᾶς ἐκτάσεως καὶ διαρκείας μὲ σκοπὸν τὸ κέρδος, διὰ τῆς ἐξυπηρετήσεως τῶν ἀναγκῶν τῆς κοινωνίας. Οὗτος σχεδὸν πάντοτε διαθέτει τὰ μεγαλύτερα κεφάλαια τῆς ἰδρυθησομένης ἐπιχειρήσεως, ἢ ἄλλως διὰ τῆς πειθοῦς καὶ τοῦ κύρους του κατορθώνει νὰ εὔρη ταῦτα ἀπὸ τρίτους. Πρέπει ἐκ φύσεως νὰ εἶναι ριψοκίνδυνος, νὰ διακρίνεται δὲ διὰ τὴν προβλεπτικότητα καὶ λογικὴν του».

2) «Ἐργάτης δέ, καθ' ἡμᾶς, εἶναι πᾶς ἄνθρωπος ἔχων ἀκεραίας τὰς ἠθικὰς, πνευματικὰς καὶ σωματικὰς δυνάμεις ὅστις ἐργάζεται σωματικῶς ἢ διανοητικῶς. Σὺν τῷ χρόνῳ ὅμως ἡ λέξις ἐργάτης ἔλαβεν ἄλλην ἔννοιαν, θεωρηθεῖσα μάλιστα ὡς ὑποτιμητικὸς τίτλος διὰ τοὺς φέροντας αὐτόν, χωρὶς νὰ ληφθῆ ὑπ' ὄψιν ὅτι εὐγενεστέρα πράξις ἀπὸ τὴν ἐργασίαν καὶ ὠραιότερος τίτλος ἀπὸ τὸν τοῦ ἐργάτου δὲν ἰφίσταται. Αὐτὸς οὗτος ὁ Θεὸς ὡς ἐργάτης παρουσιάζεται δημιουργῶν τὸ Σύμπαν. Ὁ Ἅγιος Αὐγουστίνος παρομοιάζει τὴν ἐργασίαν πρὸς τὴν προσευχήν. Σήμερον ὅμως «ἐργάτης» καλεῖται πᾶς ὅστις λόγῳ ἀνεχρείας εἶναι ὑποχρεωμένος νὰ παρέχῃ τὴν πνευματικὴν του ἐργασίαν εἰς τρίτους ἔναντι ἀμοιβῆς». Καὶ ὑπ' αὐτὴν τὴν σημερινὴν του ἔννοιαν ἐκλαμβάνομεν καὶ ἡμεῖς τὸν ἐργάτην καὶ τὴν θέσιν αὐτοῦ προσπαθοῦμεν νὰ βελτιώσωμεν.

Καὶ διὰ τῆς ἀπλουστεράς παρατηρήσεως τῶν ἀνωτέρω ὀρισμῶν εἶναι εὐκόλως νοητὸς ὁ ὑφιστάμενος σύνδεσμος μεταξὺ ἐπιχειρηματίου καὶ ἐργάτου, ἦτοι μεταξὺ ὀργανοῦντος καὶ παρέχοντος τὴν ἐργασίαν. Εἶναι ἐπίσης εὐκόλως νοητὸν τί δύναται νὰ δημιουργήσῃ μία καλὴ καὶ λογικὴ συνεργασία τούτων, ὡς καὶ τί ὠφέλειαν θὰ ἔχη δι' ἀμφοτέρους ἢ συνεργασία αὕτη. Ὡς καὶ ἀνωτέρω ἀναφέραμεν, τὸν ἐπιχειρηματίαν πρέπει νὰ διακρίνη ἢ λογικὴ, ἢ πείρα καὶ ἢ θέλησις. Εἰς αὐτὰ πρέπει νὰ προστεθῆ καὶ ἡ ἠθικὴ. Διότι ἓνας ἠθικὸς ἐπιχειρηματίας λογικῶς σκεπτόμενος θὰ ἀντιληφθῆ ὅτι καὶ ἀπὸ ἀνθρωπιστικῆς καὶ ἀπὸ συμφεροντολογικῆς ἀπόψεως ὁ ἐργάτης πρέπει νὰ εἶναι φίλος του, διότι εἶναι ὁ καλύτερός του συνεργάτης, διότι εἶναι καὶ αὐτὸς ἄνθρωπος, διότι ἡ πλειονότης συνίσταται ἀπὸ ἐργάτας, διότι τέλος τὸ δικαιοῦται. **Δὲν εἶναι ζήτημα φιλανθρωπίας.** Εἶναι ἀμείλικτος πραγματικότης ἐθνικῆς καὶ οἰκονομικῆς σημασίας.

Τοῦτο ὅμως μέχρι τῆς 4ης Αὐγούστου 1936 δὲν εἶχε γίνει νοητὸν παρὰ τῶν πολλῶν. Ἄφ' ἑνὸς οἱ ἐπιχειρηματῆες βασιζόμενοι εἰς τὴν ἀδιαφορίαν τοῦ κράτους καὶ εἰς τὴν παραπαίουσαν ἐργατικὴν του πολιτικὴν, οἱ ἐργάται ἀφ' ἑτέρου, ὑποκινούμενοι ὑπὸ τῶν ὑπούλων κομμουνιστῶν ἡγετῶν των, παρεσκεύαζαν τὴν οἰκονομικὴν καὶ κοινωνικὴν κατάστασιν τοῦ ἔθνους. Τοῦτο δὲ θὰ ἐκατωρθοῦτο συντόμως ἐὰν δὲν ἔθετε τέρμα καὶ δὲν ἐπανέφερε αὐτοὺς εἰς τὸν δρόμον τῆς αὐτεπιγνώσεως καὶ τῆς προόδου ἢ 4η Αὐγούστου. Σειρὰ μέτρων καὶ νομοθετημάτων ὡς καὶ ἄγρυπνος καὶ ἄμεσος παρακολούθησις τῆς ἐργασίας εἰς ὅλα αὐτῆς τὰ στάδια, κατώρθωσαν σήμερον τὸ μεγαλειώδες ἔργον τῆς ὀργανωμένης ἐθνικῆς ἐργασίας. Τὰ κυριώτερα τῶν νομοθετημάτων τούτων εἶναι τὰ ἑξῆς :

1) Ἡ ἐφαρμογὴ τοῦ νόμου 46 τοῦ 1935, δι' οὗ ἰδρύθη τὸ Ὑφυπουργεῖον Ἐργασίας. Τὸ Ὑφυπουργεῖον τοῦτο ἀπέδειξεν διὰ τῆς δρασεώς του ὅτι εἶναι ἕξ ἴσων ἀπαραίτητον μὲ τὸ ὑπουργεῖον Στρατιωτικῶν. Ἡ δράσις του, περιλαβοῦσα ἐν αὐτῷ ὅλην τὴν ἐθνικὴν ἐργασίαν, κατέδειξεν διὰ πρώτην φοράν εἰς τὴν ἱστορίαν τοῦ Νεοελληνικοῦ ἔθνους, τί δύναται νὰ παρουσιάσῃ ὁ Ἕλληνας ἐργάτης ἐφ' ὅσον διευθύνεται λογικῶς καὶ ἠθικῶς μὲ βᾶσιν τὸ ἐθνικὸν καὶ τὸ γενικὸν συμφέρον.

2) Οἱ νόμοι περὶ συλλογικῶν συμβάσεων καὶ περὶ συλλογικῶν διαφορῶν ἐργασίας. Διὰ τῶν νόμων τούτων ἐτέθη τέρμα εἰς τὰς καταστροφικὰς συγκρούσεις κεφαλαίου καὶ ἐργασίας τὰς δημιουργουμένας διὰ τῆς πάλης τῶν τάξεων. Ὁ οἰκονομικὸς νόμος τῆς προσφοράς καὶ τῆς ζητήσεως διὰ τοῦ ὁποίου ἡ ἐργασία ἐξωμοιοῦτο πρὸς ἐμπόρευμα ἔπαισε νὰ ἔχη ὅσῃν κατὰ τὸ παρελθὸν ἰσχύν. Ἦδη ἡ ἐργασία προσφέρεται καὶ ζητεῖται ἐπὶ καθωρισμένων ἐκ τῶν προτέρων τροχιῶν μὲ ἀπώτερον σκοπὸν τὸ ἐθνικὸν συμφέρον. Διὰ τῶν συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας (ἐφαρμοσθεῖσων τὸ πρῶτον διὰ τῶν ὑπογραφεισῶν τὴν 12ην Αὐγούστου 1936 δύο συλλογικῶν συμβάσεων) καθορίζεται ὁ κατώτερος μισθὸς καὶ τὸ κατώτερον ἐργατικὸν ἡμερομίσθιον βάσει ὄριου συντηρήσεως ἀνταποκρινομένου εἰς τὰς βιωτικὰς ἀνάγκας τοῦ πολιτισμένου ἀνθρώπου. Μέχρι τοῦδε ἔχουν ὑπογραφῆ περὶ τὰς 500 συλλογικὰς συμβάσεις ἀνταποκρινόμεναι εἰς ὅλας τὰς μορφὰς τῆς ἐθνικῆς ἐργασίας.

Ὁ νόμος περὶ συλλογικῆς διαιτησίας κατέστησε τὸν θεσμὸν τῆς διαιτησίας ὑποχρεωτικόν. Διὰ τὸν σκοπὸν τοῦτον ἔχουν ἰδρυθῆ εἰς ὅλας τὰς μεγάλας πόλεις τῆς Ἑλλάδος ἐπιτροπαὶ ἐπιλύουσαι εἰρηρικῶς

τὰς ἀναφυόμενας διαφορὰς μεταξὺ παρέχοντος καὶ προσφέροντος τὴν ἐργασίαν. Κατὰ τὴν παρελθούσαν τριετίαν ἄνω τῶν 70 χιλ. διαφορῶν παρουσιάσθησαν πρὸς ἐπίλυσιν εἰς τὰς ἐπιτροπὰς καὶ τὰ ὄργανα τοῦ ὑφυπουργείου Ἐργασίας, ἕξ ὧν μόνον τὸ 1/12 παρεπέμφθη πρὸς λύσιν εἰς τὰ δικαστήρια, τῶν ὑπολοίπων 11/12 ἐκδικασθεῖσων ἐπιτυχῶς παρὰ τῶν ἐπιτροπῶν.

3) Ἡ πιστὴ ἐφαρμογὴ τῆς πρὸ πολλῶν ἐτῶν (1919) κυρωθείσης διεθνοῦς συμβάσεως τῆς Οὐάσιγκτον, δι' ἧς καθίσταται ὑποχρεωτικὴ ἡ ἑβδομάς τῶν 48 ἐργασίμων ὥρῶν καὶ ἡ 8ωρος ἡμερησία ἐργασία εἰς ὅλους τοὺς βιομηχανικοὺς κλάδους. Μέχρι τῆς 4ης Αὐγούστου 1936 αἱ ἡμίσεις σχεδὸν τῶν βιομηχανικῶν καὶ λοιπῶν ἐπιχειρήσεων ἐφήρμοζον 10ωρον ἡμερησίαν ἐργασίαν. Διὰ διαφορῶν ὅμως διαταγμάτων (14-8-36, 28-4-37, 10-9-37), τὸ ὀκτάωρον ἐγενικεύθη εἰς ὅλους τοὺς κλάδους. Ἐπὶ πλέον διὰ τοῦ νόμου 547 τοῦ 1937 περιορίσθη ἡ ἐργασία τῶν ὑπαλλήλων Ἀνωτάτων Ἐταιρειῶν καὶ Τραπεζῶν εἰς 42 ὥρας ἑβδομαδιαίας. Περιορίσθη ἐπίσης μέχρι τῶν 10 ὥρῶν ἡ ἐργασία τῶν ὑπαλλήλων ζαχαροπλαστείων, καφενεύων κλπ.

Διὰ τῶν μέτρων τούτων κατωρθώθη νὰ προφυλαχθῆ ἡ υἰετία τῶν ἐργαζομένων καὶ μαζὶ μὲ ἄλλα, τὰ μέτρα ταῦτα συνετέλεσαν εἰς τὴν ἀπορρόφησιν μεγάλου ἀριθμοῦ ἀνέργων. Τὰ ἄλλα μέτρα πρὸς **καταπολέμησιν τῆς ἀνεργίας** εἶναι τὰ ἑξῆς :

I) Ἀποσυμφόρησις ὀρισμένων κλάδων, διὰ τῆς ὑποβοηθήσεως τῆς ἀποχωρήσεως καὶ συνταξιοδοτήσεως ἀνικάνων μισθωτῶν καὶ γερόντων.

II) Ἐπαγγελματικὴ κατοχύρωσις (ν. 759 τοῦ 1937).

III) Προσπάθεια τοποθετήσεως τῶν ἀνέργων παλαιῶν πολεμιστῶν (ν. 244 τοῦ 1936, 771 τοῦ 1937). Δι' αὐτῶν τῶν νόμων κατωρθώθη ὥστε οἱ ἀνεργοὶ παλαιοὶ πολεμισταὶ νὰ ἐκλείψουν, ἐνῶ πρὸ τῆς 4ης Αὐγούστου 1936 ὑπῆρχον περὶ τοὺς 6500.

IV) Ἀποζημίωσις διαφορῶν κλάδων πληγέντων ἕξ ἀνεργίας (σαγματοποιοί, λεμβοῦχοι, ἡνίοχοι, κτλ.)

V) Ρύθμισις τῆς ἐργασίας τῶν ἀλλοδαπῶν οὕτως ὥστε νὰ μὴ πιέζουν τὴν ἐπιτόπιον ἐργατικὴν ἀγοράν.

VI) Ἰδρυσις καὶ λειτουργία τῶν γραφείων εὐρέσεως ἐργασίας. Ἀπὸ τοῦ 1931 ὑφίστατο νόμος (31]8]31) «περὶ ρυθμίσεως τῆς ἀγορᾶς τῆς ἐργασίας» δι' οὗ προεβλέπετο ἡ ἰδρυσις γραφείων εὐρέσεως ἐργασίας. Μέχρις ὅμως τοῦ Αὐγούστου 1937 ὅποτε ἐξεδόθη ἀπόφασις τοῦ ὑφυπουργοῦ Ἐργασίας (420]31) ὁ νόμος ἔμεινε νεκρός. Διὰ

τῆς ἀποφάσεως ταύτης ιδρύθησαν εἰς ὅλα τὰ μεγάλα ἐργατικά κέντρα τῆς Ἑλλάδος τ' ἀνωτέρω γραφεῖα, ἐξυπηρετοῦντα οὕτω ἐπιχειρηματίας καὶ ἐργάτας, μεσολαβοῦντα μεταξύ των πρὸς εὐρεσιν ἀλλήλων ἄνευ ταλαιπωρειῶν.

Διὰ πάντων τῶν ἀνωτέρω μέτρων κατορθώθη ὥστε ἐκ τῶν 200.000 ἀνέργων ποῦ ὑπῆρχον πρὸ τοῦ Αὐγούστου τοῦ 1936 νὰ ὑπάρχουν σήμερον μόνον 7000.

5) Ἡ ἐφαρμογὴ τοῦ θεσμοῦ τῶν Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων. Ἡ ἴδρυσις αὐτῶν εἶχε προβλεφθῆ διὰ τοῦ βασικοῦ νόμου 6298 τοῦ 1934. Μέχρις ὅμως τοῦ Αὐγούστου 1936 ἔμενεν ἀνεφάρμοστος. Τὸν νόμον τοῦτον ἐπεξεργάσθη προσωπικῶς ὁ ὑφυπουργὸς τῆς Ἐργασίας, συνεπλήρωσεν αὐτὸν καὶ ἀπὸ τοῦ 1937 ἤρχισαν νὰ λειτουργοῦν παρ' ἡμῖν αἱ Κ. Α. περικλείσασαι ἐν αὐταῖς ὅλους τοὺς ὀπωσδήποτε ἐργαζομένους μισθωτούς. Ἐν δὲ ληφθῆ ὑπ' ὄψιν ὅτι παραλλήλως πρὸς τὰς κοινωνικὰς ἀσφαλίσεις ὑφίσταται πλεία διαφόρων ἀσφαλιστικῶν ταμείων τῶν λοιπῶν ἐργαζομένων τάξεων (ταμεῖα συντάξεως ὑπαλλήλων λιμενικῶν ταμείων, προσωπικοῦ ἠλεκτρικῆς ἐταιρείας μεταφορῶν, Σ.Π.Α.Π., ἀσφαλίσεως ναυτικῶν πρακτόρων, ἐμπόρων, μετοχικὰ ταμεῖα διαφόρων ὑπαλλήλων, στρατοῦ κλπ.) εἴμεθα εἰς θέσιν νὰ εἴπωμεν ὅτι ἡ Ἑλλὰς σήμερον ἀνήκει εἰς τὰ κράτη ἐκεῖνα ἅτινα διὰ τοῦ θεσμοῦ τῶν διαφόρων ἀσφαλίσεων καλύπτουν ὑπὸ τὴν προστασίαν των ὅλους τοὺς ὀπωσδήποτε ἐργαζομένους πολίτας των, ὅταν οὗτοι δὲν εἶναι εἰς θέσιν νὰ ἐργασθῶν.

6) Ἡ ἔξω τῆς ἐργασίας μόρφωσις καὶ ἀναψυχὴ τῶν ἐργαζομένων. Πρὸς ἐπίτευξιν τῶν ἀνωτέρω σκοπῶν ἐνισχύθη ὁ φυτοζωῶν μέχρι τῆς 4ης Αὐγούστου 1936 ὁργανισμὸς δημοσίου δικαίου ἢ «Ἐργατικὴ Ἐστία». Διὰ τοῦ νομ. διατάγματος τῆς 21 Ἰουλίου 1937 «περὶ τροποποιήσεως, συμπληρώσεως καὶ κωδικοποιήσεως τῶν περὶ Ἐργατικῆς Ἐστίας διατάξεων» ἐδημιουργήθησαν οἰκονομικοὶ πόροι δι' αὐτὴν καὶ ἐπεξετάθησαν αἱ ἀρμοδιότητές της. Ἡ μέχρι τοῦδε δρᾶσις αὐτῆς δύναται νὰ συνοψισθῆ εἰς τὰ ἑξῆς :

I) Ἀγορὰ εὐπαρουσιάστων κτιρίων, εἰς ἃ ἐστεγάσθησαν αἱ διάφοροι ἐργατικαὶ ὁργανώσεις.

II) Χρηματικὴ ἐνίσχυσις τῶν διαφόρων νυκτερινῶν ἀστικῶν καὶ ἐπαγγελματικῶν σχολῶν εἰς ἃς φοιτοῦν ἐργαζόμενοι νέοι καὶ νέαι.

III) Δημιουργία ἐκδρομῶν με εὐθηνὴν συμμετοχὴν, οὕτως ὥστε ὅλοι νὰ ἔχουν τὴν ἀπόλαυσιν τῆς ὑπαίθρου με ἄμεσον ἀποτέλεσμα τὴν πνευματικὴν καὶ σωματικὴν ἀνάπαυσιν τῶν συμμετεχόντων. Ἡ μεγα-

λυτέρα ἐκδρομὴ ἐξ αὐτῶν εἶναι ἡ πρὸ μηνὸς εἰς Ρουμανίαν εἰς ἣν ἔλαβον μέρος ἄνω τῶν 1000 ἐργατῶν.

IV) Ἰδρυσις καλλιτεχνικοῦ θιάσου ὅστις ἐναντι μικρᾶς ἀμοιβῆς δίδει παραστάσεις διὰ τοὺς ἐργάτας.

V) Ἰδρυσις ἐργατικῶν χορωδιῶν εἰς τὰς Ἀθήνας καὶ Πειραιᾶ ὡς καὶ ἐργατικῆς φιλαρμονικῆς εἰς τὴν Χαλκίδα.

VI) Ἀποστολὴ εἰς τὰς ἐξοχὰς τοῦ Π. Ι. Π. ἐργατῶν καὶ ἐργατριῶν.

VII) Ἰδρυσις κέντρου ἐργαζομένων εἰς ὃ κατὰ τὰς μεσημβρινὰς ὥρας αἱ ἐργαζόμεναι γυναῖκες εὐρίσκουν ἀνάπαυσιν, ἀναψυχὴν καὶ μόρφωσιν.

VIII) Ἡ διὰ τοῦ Ν. Δ. 606 τοῦ 1937 καθιέρωσις τῆς ἐβδομάδος τῆς Ἐργατικῆς Ἀμίλλης. Σκοπὸς αὐτῆς εἶναι ἡ ἀνταμοιβὴ ἠθικὴ καὶ ὕλική, τῶν καλλίτερον ἐργαζομένων ἐργατῶν ὡς καὶ τῶν ἐργοδοτῶν ἐκείνων οἵτινες ἐφαρμόζουν ἀρίστην ἐργατικὴν πολιτικὴν εἰς τὰς ἐπιχειρήσεις των.

IX) Ἡ ἔκθεσις «Χαρὰ καὶ Ἐργασία» ἣτις παρουσίασεν εἰς τοὺς ἀθρόως ἐπισκεφθέντας αὐτὴν τοὺς ὄρους ὑπὸ τοὺς ὁποίους συντελεῖται σήμερον ἡ ἐργασία.

Ἀὐτὰ ἐν ὀλίγοις εἶναι τὰ μέτρα καὶ νομοθετήματα ἅτινα ἐλήφθησαν πρὸς χάριν τῶν ἐργατῶν. Διὰ τὴν πιστὴν ἐφαρμογὴν τούτων καὶ παρακολούθησιν τῶν προσπαθούτων νὰ παραβλάψουν αὐτὰ, τὸ Ὑφυπουργεῖον ἐπρονόησεν καὶ ἐπαναδιωργάνωσεν τὸ Σῶμα Ἐπιθεωρητῶν Ἐργασίας. Οὗτοι προορισμὸν ἔχουν τὴν αἰφνιδιαστικὴν ἐπιθεώρησιν τῶν διαφόρων βιομηχανιῶν κλπ. ἐγκαταστάσεων πρὸς ἔλεγχον τῆς πιστῆς ἐφαρμογῆς τῶν ἐργατικῶν νόμων, ὡς καὶ τὴν ταχεῖαν λύσιν τῶν παρουσιαζομένων μικροδιαφορῶν. Πάντα τ' ἀνωτέρω κατώρθωσαν νὰ ἀννψώσουν τὸ βιωτικὸν ἐπίπεδον 700 χιλ. Ἑλλήνων καὶ νὰ ἐκδιώξουν ἀπὸ τὰς ψυχὰς των τὴν ἀβεβαιότητα διὰ τὸ μέλλον, ἢ ὁποῖα ἐξεδηλοῦτο πάντοτε βιαίως με τὸσον καταστρεπτικὰ ἀποτελέσματα διὰ τὸ σύνολον. Διὰ τῆς ἐξνψώσεως μάλιστα τοῦ βιωτικοῦ ἐπιπέδου αὐτῶν ὠφελήθη τὸ σύνολον τῶν συναλλασσομένων, διότι ἡ αὔξησις τοῦ τιμαριθμοῦ ἐναντι τῆς αὐξήσεως τῶν μισθῶν καὶ ἡμερομισθίων εἶναι ἐλαχίστη, οὕτως ὥστε οἱ μισθωτοὶ ἀπέβησαν θανμάσιοι καταναλωταί.

Ἄλλὰ τὸ κυριώτερον, καθ' ἡμᾶς, ὅπερ κατορθώθη διὰ τῶν ἐκτεθέντων μέτρων εἶναι ἡ προφύλαξις τῆς ὑγείας τῶν ἐργαζομένων τάξεων. Κράτη ὡς τὸ Ἑλληνικὸν τὸ ὁποῖον ἔχει τοιαύτην ἱστορίαν καὶ παίζει τοιοῦτον σοβαρὸν ρόλον εἰς τὸν πολιτισμὸν τοῦ κόσμου, ὡς

κυριώτερον σκοπόν των πρέπει νὰ ἔχουν τὴν συνέχισιν τῆς ἡρωϊκῆς των ἱστορίας. Ἀλλὰ τοῦτο δὲν εἶναι δυνατὸν ἐὰν αἱ ἐπερχόμεναι γενεαὶ δὲν σφριγοῦν ἀπὸ ὑγείαν. Καὶ διὰ νὰ εἶναι ὑγιεῖς οἱ ἀπόγονοι πρέπει νὰ προέρχωνται ἀπὸ ὑγιεῖς προγόνους. Ἐπειδὴ δὲ οἱ ἐργάται καὶ γενικῶς ἡ λαϊκὴ τάξις εἶναι ἀποδεδειγμένον ὅτι ἀποκτοῦν περισσότερα τέκνα, πρέπει νὰ προφυλαχθῇ ἡ ὑγεία των, προφυλασσομένης οὕτω τῆς ὑγείας μεγάλου μέρους τῶν ἐπερχομένων γενεῶν. Τελευταῖον συμπλήρωμα κατὰ τὴν γνώμην μας θὰ ἦτο ἡ δημιουργία ὁμάδος ἐθελοντῶν ἐπιστημόνων, βιομηχάνων καὶ γενικῶς ἀνθρώπων ἀσχολουμένων ἀμέσως ἢ ἐμμέσως μὲ τοὺς ἐργάτας, οἱ ὅποιοι διὰ σιχρῶν διαλέξεων, καὶ ἐν συνδυασμῶ μὲ τὰς νυκτερινὰς ἐπαγγελματικὰς καὶ λοιπὰς σχολὰς, θὰ ἐξύψωναν τὴν πνευματικὴν στάθμην τῶν ἐργατῶν.

Εἶναι ὄθεν εὐλογος ἡ πρὸς τὸν ἀρχηγὸν τοῦ Κράτους τῆς 4ης Αὐγούστου κ. Ι. Μεταξᾶν καὶ τὸν δραστήριον καὶ ἐπιδέξιον χειριστὴν τῆς Κοινωνικῆς Πολιτικῆς τοῦ Νέου Κράτους ὑφυπουργὸν τῆς Ἔργασίας κ. Ἄρ. Δημητράτον ἐκδηλουμένη αὐθόρμητος εὐγνωμοσύνη τοῦ ἐργαζομένου κόσμου.

ΕΥΑΓ. Γ. ΣΑΒΒΟΠΟΥΛΟΣ
Οἰκονομολόγος—Βιομήχανος

Σ. Ι. ΤΟΥΡΝΑΚΗ

Η ΣΗΜΑΣΙΑ ΜΙΑΣ ΕΠΕΤΕΙΟΥ

Προτιμήσαμε τὴ λέξη «ἐπέτειος» στὸν τίτλο τοῦ ἀρθρου μας ἀντὶ τῆς 4ης Αὐγούστου γιὰ νὰ μὴν παρακουράσουμε τὸν ἀναγνώστη Ἑλληνα καὶ ὡς ἐκ τούτου, φυσικῶ τῷ λόγῳ, γεννημένο μὲ ἓνα ἀσπὸ πνεύματος ἀντιλογίας. Πρέπει ὅμως νὰ πεισθῇ ὁ Ἕλληνας ὅτι ἡ 4η Αὐγούστου ἀντιπροσωπεύει μίαν ἐπέτειον μεγάλης ἱστορικῆς σημασίας διὰ τὸ μέλλον τοῦ ἔθνους. Ἡ πρώτη ἴσως εἰρηνικὴ ἐπέτειος ἵατὶ δὲν ἔγιναν αἱματοχυσίαι τὴν ἡμέρα ἐκείνη, οὔτε κανόνια ἀντήχησαν, οὔτε σάλπιγγες κάλεσαν τὸν πληθυσμὸν σὲ συναγεμῶ, οὔτε ὑπῆρξαν ἄλλοι μάρτυρες ἐκείνης τῆς ἡμέρας. Μὰ τί σημασία ἔχουν ὅλα αὐτὰ ἀφοῦ τὴν 4η Αὐγούστου τοῦ 1936 κηρύχθηκε ὁ πόλεμος ἐναντίον τῶν ἐχθρῶν τῆς φυλῆς μας, ἐχθρῶν ποὺ βγαλμένοι μέσα ἀπ' τὰ ἴδια τὰ σπλάχνα μας δουλεύοντας γιὰ ξένους, ὑπακούοντας σὲ ξενικὴ νοοτροπία, προσπαθοῦσαν νὰ μᾶς ὑποδουλώσουν σὲ καταστάσεις ἀναίρωνιστικῆς ποῦ μύριζαν σαπίλα.

Οὐδέποτε θὰ λησμονήσω τὴ πρώτη καὶ μοναδικὴ φορὰ ποῦ παρηκολούθησα μιὰ συνεδρίαση τῆς Βουλῆς, τὴν ἀτμόσφαιρα τῆ μεσαιωνικῆ ποῦ ἀντίκρισα. Ξεχνοῦσε κανεῖς, μπαίνοντας σὲ κείνη τὴν αἴθουσα, τὸ ρυθμὸ τῆς ζωῆς ποῦ βασίλευε ἔξω, τὰ αὐτοκίνητα ποῦ ἔτρεχαν μὲ 80 χιλ. τὴν ὥρα, τίς πολυκατοικίες ποῦ εἶχαν γεμίσει τὴν Ἀθήνα, τὴν κρίση τὴν οἰκονομικὴν, τὴ δυσκολία γιὰ ἀνεύρεση ἐργασίας καὶ λικνίζονταν σὲ μιὰ ἀμεριμνησία ποῦ θύμιζε τίς αὐλὲς τῶν παλιῶν Ἀθηναϊκῶν σπιτιῶν, τὰ μόνιππα καὶ τὰ τραμ μὲ τᾶλογα. Καὶ πῶς νὰ μὴ σοῦ φέρῃ στὸ νοῦ Ἀνατολὴ καὶ ναργιλέ τὸ θέαμα ὑπερδιακοσίων ἀνθρώπων ποῦ ἄλλοι ροχάλιζαν, ἄλλοι συζητοῦσαν μεταξύ τους, ἄλλοι μάλωναν γιὰ ἀσημαντους λόγους, καὶ ἄλλοι ἐπωφελοῦμενοι περνοῦσαν νομοσχέδια ὄλο συμφέρον καὶ ἀνηθικότητα.

Ἐνας μέσα σ' αὐτοὺς ξεχώριζε ἐπαναστάτης μέσα σὲ κοιμισμένους συντηρητικούς, πατριώτης ἀνάμεσα σὲ πατριδοκάπηλους,

ἄτομο μέσα στη μάζα ὁ ΙΩΑΝΝΗΣ ΜΕΤΑΞΑΣ. Καὶ δὲν ἄργησε ἡ μονὰς, γιατί ἡ μονὰς μὲ τὴν προσωπικότητά της νικάει πάντα τὶς εὐτελεῖς ἀξιώσεις τῆς μάζας, νὰ ἐπιβάλλῃ τὴ θέλησή της, θέληση ποὺ ἐπήγαξε ἀπ' τὶς βαθύτερες ἀνάγκες τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ. Καὶ πρέπει ἐμεῖς ἡ νεώτερη ἑλληνικὴ γενεὰ νὰ τοῦ χρωστοῦμε τεράστια εὐγνωμοσύνη διότι μᾶς ἐξύπνησε ἀπὸ τὸ λήθαργο ποὺ μᾶς ἔφερνε σιγὰ καὶ ἀσφαλῶς στὰ νύχια τῶν ἐχθρῶν μας. Παραδομένοι σὲ μιὰ αἰσιοδοξία ἀπόλυτα ἀνισόροπη, θεωροῦντες ὅτι εὐρισκόμεθα εἰς λαμπρὴν κατάστασιν ἀπλούστατα διότι εἴμεθα ἡ εὐθινοτέρα χώρα τῆς Εὐρώπης!! περιφρονούσαμε τὰ πάντα ὑπνώτοντες μακαρίως. Καὶ εὐτύχημα ὑπῆρξε ἡ ἔγερσις νὰ σημάνῃ ὑπὸ τὴν μορφὴν τοῦ Ἰωάννου Μεταξᾶ.

Ἀντιλαμβανόμενοι πλήρως τὴν σημασίαν τῆς ἐπαναστάσεως ἢ ὅποια συνεχίζεται ἤδη ἐπὶ τρία χρόνια μὲ ὄργανον καὶ ζωὴ καταπληκτικὴ ὀργανωμένη, ἡμεῖς οἱ νέοι, ὅτι οὐδέποτε θ' ἀνακόψωμεν τὴν ὁρμὴν της, οὐδέποτε θ' ἀφίσωμε καὶ πάλι τὴν τύχη μας στὰ χεῖρα τῶν ἀμορφῶτων. **Διότι ὁ βουλευτὴς ἐκλέγεται ἀπ' τὴ μάζα καὶ ἡ μάζα εἶναι ἀμόρφωτη.**

Πῶς εἶναι δυνατόν νὰ κυβερνηθῇ ἓνα ἔθνος, τοῦ ὁποίου αἱ ἱστορικαὶ παραδόσεις τὸ φέρουν πρὸς μεγάλα πεπρωμένα, ἀπὸ ἀνθρώπους οἱ ὅποιοι, ἐν καιρῷ μὲν πολέμου, ἔσπευδον, πρέπει νὰ τ' ὁμολογήσουμε, νὰ θυσιάσθωσιν στὶς πρώτες γραμμὰς τοῦ πυρός, ἐν καιρῷ ὅμως εἰρήνης ἐθυσίαζον τὴν μεγαλυνθεῖσαν, ἰδίως κόποις των, πατρίδα εἰς τὰ μικροσυμφέροντά των. Διότι αὐτὰ ἀτυχῶς συμβαίνουν εἰς τὰ μὴ ὀλοκληρωτικὰ κράτη. Δὲν ἔφταιγαν οἱ ἀνθρώποι, οἱ ψηφοφόροι. Τί φταίει ὁ γεννημένος ἐγκληματίας ἀνασχοτώσῃ ἀφοῦ τοῦ χαρίζεται ἡ ζωὴ καὶ εἶναι ἔξω ἀπ' τὴ φυλακή. Ἐφταιγε τὸ σύστημα καὶ ἔφταιξε ὁ περασμένος αἰώνας μὲ τὸ σύνθημα «ἐλευθερία» ποὺ τόσο κακῶς κυκλοφόρησε σὲ ὅλα τὰ πεδία τῆς ἐθνικῆς ζωῆς. Τόσο ἀπλὰ πράγματα καὶ ὅμως ἐξακολουθοῦν νὰ ὑπάρχουν «ἀντιδραστικοὶ» ποὺ δὲν ἐννοοῦν νὰ τ' ἀντιληφθῶσιν διότι ἀδυνατοῦν νὰ δράσουν ὡς προσωπικότητες ἀλλὰ μόνον ὡς δημαγωγοί, ἀνήκοντες κατὰ τὴν ψυχὴν στὴ μάζα, λείψανα καὶ αὐτοὶ τοῦ περασμένου αἰῶνα.

Εἶναι πολὺ δύσκολο νὰ εἶσαι ΕΛΛΗΝ τὸ ἴδιο ὅπως εἶναι ἐξαιρετικὰ βαρὺ τὸ φορτίον νὰ εἶσαι γόνος οἰκογενείας μὲ μεγάλο ὄνομα. Ἐδῶ στὴν Ἑλλάδα ἔχουμε ὁ καθένας ἀπὸ μᾶς τὸ καθῆκον νὰ αἰσθανθῶμε ὀλόψυχα ἀφ' ἐνὸς τὴν μιζέρια τῆς νεοελληνικῆς

πραγματικότητας καὶ ἀφ' ἑτέρου τὴν ἀπόλυτη ἀνάγκη τῆς δημιουργίας ἀτμοσφαιρας ποὺ θὰ εἶναι σύμφωνη μὲ τὶς παραδόσεις καὶ θὰ βασίζεται στὶς αἰώνιες ἑλληνικὰς ἀξίες. Αὐτὸ σημαίνει τὸ θούριον «Ἐμπρὸς γιὰ μιὰ Ἑλλάδα νέα» καὶ αὐτὸ εἶναι δυνατόν νὰ συντελεσθῇ μόνο ὑπὸ ἓνα καθεστῶς ὅμοιο μὲ τὸ καθεστῶς τῆς 4ης Αὐγούτου.

Χρειαζεται προπαίδευση, kultur, νὰ εἶσαι ἀριστοκράτης τοῦ πνεύματος γιὰ νὰ νοιώσης τὴν ἑλληνικὴ μιζέρια, νὰ διψᾷς γιὰ πραγματικὸ πολιτισμὸ καὶ γιὰ ν' ἀηδιάζῃς μὲ μαιμουδισμοὺς καὶ λόγια κενὰ περιεχομένου γιὰ αὐτὸ ἀποτελεῖ ἀνάγκη τὸ ὀλοκληρωτικὸ κράτος ὅπου δὲν κυβερνοῦν οἱ πάντες καὶ τὰ πάντα ἀλλὰ μονάχα οἱ ὀπλισμένοι μὲ πολιτιστικὴ δύναμη, οἱ ἱκανοὶ νὰ ξεριζώσουν σάπιες ρίζες καὶ συγχρόνως ν' ἀποδώσουν μεστοὺς καρπούς.

Πιστεύουμε ἀκράδαντα στὴν ἐποχὴ ποὺ θὰ κυβερνήσῃ τὴν Ἑλλάδα ἡ ἀριστοκρατία τοῦ πνεύματος, πιστεύουμε ἀκράδαντα στὴ νέα Ἑλληνικὴ ἀναγέννηση ποὺ ἄρχισε τὴν 4η Αὐγούστου 1936 καὶ θὰ συνεχισθῇ ἐλίσσομένη στὰ ἴχνη ποὺ ἐχάραξαν οἱ πρωτοπόροι τῆς νέας ἑλληνικῆς ἀναγεννήσεως ὁ ΒΑΣΙΛΕΥΣ καὶ ὁ ΙΩΑΝΝΗΣ ΜΕΤΑΞΑΣ.

Σ. Ι. ΤΟΥΡΝΑΚΗ

Κ. Δ. ΚΑΡΑΒΙΔΑ

ΔΗΜΟΤΙΚΑ ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ ΚΑΙ ΑΥΛΑΚΙΑ ΚΟΙΝΟΤΙΚΑ

Η ΚΟΙΝΟΤΙΚΗ ΠΑΡΑΔΟΣΙΣ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ ΚΑΙ Η ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΑΝΑΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗ ΤΗΣ

(Άνοικτη επιστολή προς την Διεύθυνσιν τῆς «ΝΕΑΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ»)

«Ὅχι τὴν Ἀγροτικὴν Συντεχνίαν, ποὺ μᾶς διαίρει καὶ μάλιστα ἐπὶ βάσεως μονομεροῦς καὶ νοσηρᾶς—κάτω ἀπὸ φευγαλέας κορομφεωρίης τῆς στιγμῆς· ἀλλὰ τὴν Χωρικὴν μας Κοινότητα, ποὺ μᾶς ἐνώνει μὲ δεσμοὺς γνησίους καὶ ἀκέρειους—σύμφωνα μὲ τὴν πλέον ἔμμονον καὶ τὴν πλέον σεπτὴν ἔθνικὴν μας παράδοσιν».

I

Ὅταν ἐπρόκειτο νὰ ἐκδοθῇ τὸ περιοδικὸν «Νέον Κράτος», ὁ διευθυντῆς τοῦ κ. Ἄρ. Καμπάνης—ἀναφερόμενος εἰς τὰς κυβερνητικὰς προσπάθειάς πρὸς ἀναζωογόνησιν τῶν ἔθνικῶν μας παραδόσεων καὶ προκειμένου εἰδικῶς διὰ τὴν «Κοινοτικὴν» τοιαύτην, μάλιστα δὲ ἀπὸ τὴν ἀποψιν ὑφ' ἣν ὁ ὑποφαινόμενος ἐμελέτησα καὶ ἀνέπτυξα αὐτὴν ἀπὸ ἐτῶν εἰς σειρὰν συγγραφῶν καὶ ἄλλων δημοσιεύσεων—μοὶ ἀπῆλθνε φιλικὴν ἐπιστολήν, ζητῶν τὴν ἐπὶ τούτῳ συνεργασίαν μου καὶ συνάμα διαβεβαιῶν με, ὅτι, μελετήσας κι' ἐκεῖνος προσεκτικὰ τὰ ἐν λόγῳ συγγράμματά μου, εὔρεν ὅτι «ἔχω τὸ δίκαιον καὶ τὸ ὀρθὸν μὲ τὸ μέρος μου».

Ὅταν τις εἶνε νέος καὶ τὸ ἐπικάλυμμα τοῦ πολιτισμοῦ τοῦ ἀρκετὰ εἰσέτι ἔντονον, τείνει μᾶλλον εἰς τὸ ν' ἀποκρούσῃ τὰ κομπλιμέντα· ὅμως, ὡς ὅλοι, ὑποκείμενος κι' ἐγώ, μὲ τὴν προχώρησιν τῆς ἡλικίας, εἰς τὴν ἐπὶ μᾶλλον καὶ μᾶλλον ἀνάπτυξιν τῆς ἐγωϊστικῆς φιλαρσεκειίας, πάνυ εὐχαρίστως περισυνέλεξα ἀπὸ τότε τὴν εὐνοϊκὴν διὰ τὴν ἐργα-

σίαν μου καί, παρὰ τὴν πρόδηλον τυπικότητά της, αὐθόρμητον πάντως ἀναγνώρισιν ταύτην τοῦ κ. Καμπάνη· συνάμα ἔκρινα ὅτι καὶ χρέος, ὡς εὐνόητον, ἔχομεν ὅλοι εἰς τὸ νὰ ἀποδίδωμεν ὡς κτῆμα μᾶλλον κοινὸν πᾶν ὅ,τι ἕκαστος ἐπεξεργάσθη χρήσιμον εἰς τὰ γενικὰ συμφέροντα.

Κατὰ ταῦτα—θεωρῶν ἄλλως καὶ ὡς σφάλμα μου τὸ ὅτι δὲν ἐξοικονόμησα ἐν τῷ μεταξὺ εἰς τὸν ἑαυτόν μου τὸν χρόνον διὰ νὰ διατυπώσω τὴν ἀποψίν μου ἐκλαϊκευτικῶς καὶ δεδομένου, ἐπὶ τούτοις, ὅτι ἡ πρόσκλησις τοῦ κ. Καμπάνη ἐξεθύμανεν πλέον μετὰ ἀπὸ τόσον καιρὸν—εὐχαρίστως ἤδη ἐκτελῶ τὸ ὡς ἄνω χρέος μου εἰς τὴν παρούσαν περίστασιν, καθ' ἣν ἡ «Νέα Πολιτικὴ», ἐπὶ τῇ ἐφετεινῇ ἐπετείῳ τῆς 4ης Αὐγούστου, μοὶ παραχωρεῖ πρὸς τοῦτο ὀλίγας τινας ἐκ τῶν σελίδων της.

II

Ὅπως καὶ πανταχοῦ τοῦ κόσμου μὲ τὰ Δημοτικὰ Τραγούδια—ἀναγνωρίζομενα ἐπὶ μᾶλλον καὶ μᾶλλον ἐν τῇ ἐπιγραμματικῇ λιτότητι, διὰ τῆς ὁποίας, μὲ τὸν ὀλιγώτερον δυνατὸν ἄφορτον κόπον, ἀπηχοῦν καὶ ὑπηρετοῦν εἰς συνθέσεις τόσον περισσότερον πυκνὰς καὶ γνησίας ὅσον καὶ ἀπλᾶς, τὰ ψυχολογικὰ κίνητρα καὶ ἐν γένει τὴν βιωτικὴν πείραν καὶ ἀνάγκην τοῦ λαοῦ—οὔτω ἀκριβῶς καὶ ὑπὸ πολὺ εὐρύτεραν ἔννοιαν συμβαίνει καὶ μὲ τοὺς Κοινοτικὸς κατὰ τόπους Θεσμούς, οἵτινες διὰ τοῦτο καὶ τεκμαίρονται ὡς οἱ προσφύεστατοι, ἵνα ρυθμίσουν τὰ παραγωγικὰ καὶ οἰκονομικὰ προβλήματα τῆς κοινωνικῆς συμβίωσης τοῦ ἐνοίκου εἰς ἐκάστην περιοχὴν πληθυσμοῦ μὲ τὸν μᾶλλον ἀποτελεσματικὸν καὶ συνάμα τὸν μᾶλλον ἐφθηνὸν καὶ ἄμεσον τρόπον.

Ἄλλὰ καὶ πιδὲ γενικὰ ὅμως, ὡς ἄριστοι θεσμοὶ εἰς κάθε τόπον δέον νὰ λογίζονται ἀπὸ τοὺς λαοὺς καὶ νὰ διατηροῦνται ἐν τῇ παραδόσει των ὅχι ὅσοι εἰς τὴν περίοδον τῶν πλουσίων ἀγελάδων ἐπιτρέπουν τὰς προχείρως αὐτοσχεδιαζομένας ἀνέσεις μας ἐν ἀπροσκόπτῳ καὶ ἀδεσμεύτῳ ἐλευθερίᾳ, ἀλλὰ ἐκεῖνοι ποὺ, εἰς τοὺς δυσκόλους ἀκριβῶς καιροὺς, ἀποδεικνύονται διὰ τοῦ μακροῦ χρόνου προσφρεῖς εἰς τὸ νὰ σώζουν τὸ ἔμφυρον πλήρωμα καὶ συνάμα κατεργάζονται τοὺς κανόνας τῆς ἀμοιβαίας συμπεριφορᾶς καὶ τοὺς ἐν γένει νόμους τῆς συναλλαγῆς κατὰ τοιοῦτον σταθερὸν καὶ ἀνεπιβούλευτον τρόπον, ὥστε καὶ εἰς τὰς διδομένας εὐνοϊκὰς περιστάσεις αἱ ἐπιτυχίαι νὰ εἶνε ὅσον τὸ δυνατὸν πληρέστεραι καὶ ἀποδοτικώτεραι.

III

Παιδαριῶδες βεβαίως εἶνε τὸ νὰ ταυτίξῃ τις τοὺς ἡμετέρους Κοινοτικὸς Θεσμούς μὲ τὴν σήμερον κειμένην Διοικητικὴν κυρίως Κοινό-

τητα και με τους συναφείς θορύβους των εκλογών του οίονδηποτε κοινοτικού προέδρου ή και δημάρχου.

Πρόκειται—αντιθέτως, περί θεσμών εθιμικών, κυρίως εκ των συνθηκών της γεωοικονομίας αυτού εις κάθε τόπον γενεαλογουμένων και αναφερομένων εις τα πλέον βασικά προβλήματα της εν αυτώ βιώσεως.

Όταν οί πρόην φερέοικοι ήχησαν κατά μικρόν εις την μόνιμον οίκησιν και έμοίρασαν την άρουραν των άγρων, τούτο έγεινε—όχι επί άμέσῳ και πλήρει ιδιοποιήσει αυτής—μεταγενεστέρως μόνον κυρωθείση, εν συνεχεία της καταβολής μειζόνων επί μάλλον και μάλλον προσωπικών μόχθων και κεφαλαίων προς έντατικήν αξιοποίησιν της—άλλ' άπλῳς προς στοιχειώδη καλλιέργειαν των δημητριακών ιδίως. Έξ ου και, εϋθύς μετά την συγκομιδήν εκάστην, και νέα εκάστοτε επηκολούθει κοινοτοποίησις της ως άνω διανεμημένης γῆς—εφεξής άφηνομένης, μέχρι της νέας καλλιεργητικής περιόδου, εις την διάθεσιν όλων όσοι θα είχαν ζῶα δια να τα εισαγάγουν εις αυτήν. Και τούτο τὸ πανάρχαιο ιδιότυπο σὲ κάθε τόπον «μῖρ» εἶνε και τὸ πρῶτον «Κοινόν» των μονιμοποιηθέντων χωρικών.

Σπονδυλικήν στήλην και εμπρακτον άσκησιν του «Κοινοῦ» τούτου άπετέλεσαν και άποτελοῦν επίσης και τα εκ του τρόπου της χρήσεως και της καρπώσεώς των εν γένει όντα φύσει (ὡς οί βοσκότοποι, τὰ νερά, τὰ δάση...) κοινοτελῆ περιουσιακά εν εκάστῳ τοπείῳ στοιχείῳ, αλλά και η κοινωφελής και καλή περαιτέρω διαχείρισίς των ὡς και η δια των έντεϋθεν ομαδικῶν πόρων άμεσος έποικοδομη ή και η έμμεσος άπλῳς ύποβοήθησις των οικείων και εκασταχοῦ προσιτῶν παραγωγικῶν έργων και κλάδων, όσους η αύξησις του πληθυσμοῦ και η ανάγκη ξευρέσεως νέων πεδίων εργασίας και παραγωγικῆς δραστηριότητος καθιστᾷ επιθυμητοῦς και πραγματοποιησίμους (ὡς αἱ άρδεύσεις, αἱ κοιναὶ αποθήκαι, τὰ έλαιοτριβεῖα, τὰ σχολεῖα, η όδοποιία, τὰ αποστερωτήρια, οἱ μῦλοι...).

Άπέβη έτσι η Κοινότης, με τὸν καιρόν, μία αληθῆς φτωχομάνα και τούτο υπό την έννοιαν, ότι εις καθένα έχοντα ιδίαν εν τῷ τόπῳ και στοιχειώδη έστω βιωτικήν βάση προέβλεπε να παράσχη επίκουρον χείρα, εξασφαλίζουσα εις αυτόν την δωρεάν κατά τὸ δυνατόν χρῆσιν και κάρπωσιν όλων των ὡς άνω φύσει ή και έποικοδομημένων κοινοτελῶν μέσων της παραγωγῆς, συνάμα δὲ και ίνα συγκρατήση επί δικαίας βάσεως και την ένότητα και την ειρήνην εν γένει μεταξύ των ένοίκων—υπό την άνω έννοιαν άνέχουσα και άσκοῦσα τὰς αναγκαίας επί τούτῳ καθαρώς έξουσιαστικᾶς λειτουργίας της εις ὅλας τὰς περιπτώσεις καθ' ἃς

τούτο επέβαλλον αἱ ένυπάρχουσαι φυσικαὶ ή και τεχνηταὶ διαφοραὶ και αντίθεσεις μεταξύ των προσώπων ή και επί του οικονομικοῦ πεδίου είτε και αἱ έξ ίσου ένδεχόμεναι ὅλως καταλυτικαὶ των κειμένων βιωτικῶν αξιῶν και της ένότητος τάσεις.

IV

Όπως και τὸ Κράτος—«μόνιμος λαὸς εν δεδομένῳ τόπῳ»—εἶνε και η Χωρική Κοινότης.

Κατά ταῦτα, τὰ κύρια ενδιαφέροντά της έγκεινται εις πᾶν ὅ,τι συντηρεῖ αυξάνει και βελτιώνει τὸν τόπον, την εδαφικήν της έκτασιν, λαμβανομένην κατ' αρχήν άσχέτως και υπεράνω της ιδιωτικῆς κτήσεως· ταῦτα έγκεινται επίσης εις πᾶν ὅ,τι συντηρεῖ αυξάνει και τονώνει τὸν λαὸν αυτής, υπεράνω των ατομικῶν προσώπων λαμβανόμενον κατ' αρχήν εν τῇ αλύτῳ συνεχείᾳ της γενεᾶς των δημοτῶν αυτής.

Και αυτό μὲν—τὸ υπεριδιοκτητικὸν και τὸ υπερπροσωπικόν—εἶνε τὸ βασικόν κριτήριον των δραστηριοτήτων της Κοινότητος· τόσον δὲ βέβαια τὸ καλύτερον, εν από αυτὰς τὰς δραστηριότητας ήθελαν και άμέσως τυχὸν έπωφεληθῆ αἱ ιδιοκτησίαι αἱ ιδιωτικαὶ και τὰ ατομικὰ πρόσωπα· εις αυτὰ άλλως τε τὰ ιδιωτικὰ έπωφελήματα συνδυάζεται και υπὲρ αυτής συμφέρον και άμεσον και έμμεσον.

V

Ός τόσον—καίτοι κάτω από τὰ ίδια πάντοτε κριτήρια—αἱ Κοινοτικαὶ λειτουργίαι εκασται δὲν εἶνε εν τούτοις αἱ αυταὶ εις ὅλους τὸς τόπους και τὸς καιρούς. Και μεταξύ αυτῶν πάλιν, αἱ ειδικότερον γεωοικονομικαὶ εἶνε και αἱ μάλλον σταθεραὶ, άσκοῦσαι δια τούτο και την μάλλον μόνιμον επίδρασιν εις την άγωγήν των ένοίκων της τοπικῆς εκασταχοῦ κόγχης ὡς και εις την διαμόρφωσιν των Κοινοτικῶν Θεσμῶν εν γένει.

Παρά δὲ τὸ ότι θα εφαινόμην διατρίβων περι μικρά, θ' αναφέρω περιπτώσεις τινὰς αυτού του διαφορισμοῦ.

Οὔτω—δι' όσους κατοικοῦν εν ταῖς Τροπικαῖς Χώραις έγγυς της άγρίας ζούγκλας—η κυρία Κοινοτική Λειτουργία εἶνε η κανονική πρόβλεψις των μεγάλων πυρῶν κατά τὰς προσβάσεις του χωρίου, όπου κάθε βράδυ άνάβουν, ὡς φόβητρον των άγρίων θηρίων και ὡς προστασίαν του πληθυσμοῦ.

Εἰς τὰς Κάτω Χώρας, βασική Κοινοτική Λειτουργία εἶνε η κανονική συντήρησις των κατά της θαλασσίας εισβολῆς ύψουμένων τεχνητῶν φραγμάτων.

Εἰς δὲ την πολύπτυχον Ελλάδα με τὰς άπέιρους και αποτόμους

κλίσεις, κυρία Κ. Λειτουργία εἶνε ἡ πρόβλεψις τῆς ἀμύνης κατὰ τοῦ χειμάρρου, ὁ ὁποῖος ἔρχεται κάθε τόσο καὶ κατατρώγει καὶ παρασύρει τὴν γῆν τοῦ δεδομένου τόπου· εἰς τὴν Ἑλλάδα, χώραν ξηροθερμικὴν, βασικὴ εἶνε καὶ ἡ πρόβλεψις τοῦ ὑδατικοῦ εἰς κάθε τοπεῖον ἐφοδιασμοῦ, εἰς πόσιμα ἀλλὰ καὶ ἀρδευτικά νερά ὡς καὶ ἡ ὀρθὴ διανομὴ αὐτῶν εἰς τὸ δέον· καὶ ἔπειδὴ ὑποκείμεθα, ἐκ τοῦ αὐτοῦ λόγου, εἰς σκληρὰς σιτοδείας, κυρία ἐδῶ πρόβλεψις ἦτο πάντοτε ἡ ἔγκαιρος καὶ σταθερὰ ὑπὸ τῆς Κοινότητος ἀποθήκευσις τοῦ ἀπαρατήτου διὰ τοὺς δυσκόλους καιροὺς σίτου καὶ δὴ εἰς τιμὰς προσιτὰς· ἡ ἀποξήρανσις τοῦ ἐλοτόπου καὶ ἡ συνεπὴς ἀξιοποίησις τῆς νέας γῆς διὰ τοῦ ἐπὶ δημοσίᾳ ὠφελείᾳ ἐπιθυμητοῦ κοινοτικοῦ ἐποικισμοῦ αὐτῆς παραλλήλως τῇ ἐντεινομένῃ δημογραφίᾳ, εἶνε καὶ αὐτὸ ἓνα κύριον διὰ τὴν Κοινότητα πρόβλημα· δια τὸν αὐτὸν λόγον, χάριν τοῦ αὐξάνοντος πληθυσμοῦ, κυριωτάτῃ Κ. Α. ἀποβαίνει ἡ πρόβλεψις τοῦ βιωτικοῦ ἐφοδίου, εἰς τε θετικὰς γνώσεις καὶ εἰς τὰ στοιχειώδη κεφάλαια, πρόβλεψις ἔξ ἧς καὶ ἄλλοτε ἀπέρρευσαν ἡ κοινοτικὴ χειραγώγησις τῶν καλλιεργητικῶν ἐν τῷ ἐσωτερικῷ μετατροπῶν ἀλλὰ καὶ αὐτὰ αἱ ἀποικιστικαὶ κληρονομίαι εἰς τὸ ἐξωτερικόν. Καὶ εἰς τοὺς νεωτέρους δὲ χρόνους—ἀπὸ τὰ ὑψηλὰ Ζαγόρια τῆς Ἡπείρου, κάθε φορὰν ποὺ ἐξεκινούσε τὸ καράκάνι τῶν νέων γιὰ τὴν ξηνητιά, ὁ σεβάσμιος δημογέροντας ἐνεχείριζε ἐπίσης ἐκ τοῦ κοινοτικοῦ ταμείου καὶ ἀπὸ ὀλίγα εἰς τὸν καθένα ἀποδημοῦντα νέον ἄσπρα—ὡς συμβολικὸν ταῦτα καὶ ἄλυτον καὶ πολῦτιμον ἀρραβῶνα τοῦ ὄρειου καὶ πτωχοῦ λίκνου τῆς μητρικῆς κυψέλης πρὸς τὰς μετέπειτα πλουσίας παροικίας μας τοῦ ἐξωτερικοῦ, ὅθεν ἀκριβῶς προῆλθον καὶ οἱ τόσοι μεγαλόψυχοι ἐθνικοὶ μετέπειτα χορηγοὶ καὶ εὐεργέται, οἱ γνησιώτεροι ἀληθῶς καὶ ἐμπρακτότεροι κοινοτισταί.

Ἐπὶ τῆς τοιαύτης δὲ βάσεως—ἣτις ἐστήριξε τὴν πλέον ὑγιᾶ προσωπικὴν ἀγωγὴν καὶ ἐπαρδειγμάτισε τοὺς πλέον ἐντίμους καὶ ἀφοσιωμένους ἄνδρας—διεμορφώθησαν αἱ πυκναὶ καὶ γνησίως ἀνεπιβούλευτοι ἐκεῖναι συντροφικαὶ κοινοπραξίαι, αἵτινες καὶ εἰς τὸ ἐξωτερικὸν ἐθανυματούργησαν, ἰδίως διὰ τοῦ ἐμπορίου καὶ τῆς βιοτεχνίας, ἀλλὰ καὶ μέσα εἰς τὸν τόπον—ἐγγνώμεναι τὸ πλέον ἐξαγνισμένον σύστημα ἐν ταῖς ἰδιωτικαῖς συναλλαγαῖς—ἐποικοδόμησαν τὸν κατὰ τόπους οἰκείον οἰκονομικὸν ρεζιοναλισμὸν διὰ μέσου ὄλων τῶν προσιτῶν ἐπιδόσεων, γεωργικῶν βιοτεχνικῶν καὶ ἐμπορικῶν, ἀπὸ τὰ Ἀμπελάκια ἕως τὸ συντροφικὸ ναυτικὸ τῶν Νήσων μας καὶ ἕως τὸ σημερινὸ Μαρκόπουλο μὲ τὴν κοινοτικὴν συνεργατικὴν τῶν κρασιῶν του.

Αὐτὴ δὲ ἀκριβῶς ὑπῆρξεν ἡ πρακτικὴ τῶν Κοινοτικῶν μας Θεσμῶν : ἀφ' ἑνὸς ἢ εἰς τὸ δέον ἄμεσος δέσμευσις τῆς ἀτομικῆς ἰδιοκτησίας κάτω ἀπὸ τὰς ἀπαιτήσεις τῶν Γεωοικονομικῶν ἰδία καὶ τῶν Παραγωγικῶν Λειτουργικῶν τῆς Κοινότητος—τῶν «Κοινοτικῶν» λεγομένων «Δικαίων», ἔξ ἐθίμου ἰσχυόντων μέσα σὲ κάθε τοπεῖον καὶ ἀφ' ἑτέρου ἢ πάγκοινος ἐγγύησις ἐνὸς πράγματι ἀνεπιβουλεύτου συντροφικοῦ κανόνος εἰς ὅλας τὰς περαιτέρω τρεχούσας ἀστικὰς συναλλαγὰς κάτω ἀπὸ τὸν πλέον αὐστηρὸν ἀμοιβαῖον ἠθικὸν ἔλεγχον. Ἔτσι τὸ πνεῦμα τῆς ἀλύτου βιωτικῆς συνοχῆς καὶ τῆς ἀνεπιφυλάκτου συντροφικῆς κοινοπραξίας ἐπάνω εἰς ὅλους τοὺς προσιτοὺς παραγωγικοὺς κλάδους ἀπέβη τὸ κύριον γνώρισμα τοῦ κοινωνικοῦ καθεστώτος μέσα εἰς τὰς Ἑλλ. Κοινότητας ὑπεράνω τοῦ αἰτήματος τῆς ἀπολύτου ἀτομικῆς ἰδιοκτησίας τοῦ Ρωμαϊκοῦ Νόμου· ἔτσι ἐπίσης ἐπανῆλθεν εἰς τὴν πρακτικὴν τῆς ζωῆς καὶ ἡ παλαιὰ ἀρχή, ἣν ὁ Ἄριστοτέλης εἶχε διαπιστώσει εἰς τὴν βάσιν τῶν Κοινοτικῶν Πόλεων τῆς κλασσικῆς Ἑλλάδος, τὸ ὅτι δηλαδὴ ἀπέβαινε πάντοτε κατὰ κάποιον τρόπον ὥστε ὅλα νὰ εἶναι συγχρόνως καὶ ὅλως ἰδιωτικά καὶ ὅλως κοινὰ—«ἰδιωτικά», ὑπὸ τὴν ἔννοιαν ὅτι ἡ ἀτομικὴ πρωτοβουλία ἐγγυᾶται τὸ μέγιστον τῆς δραστηριότητος καὶ τῆς οἰκονομίας· καὶ—«κοινὰ», ὑπὸ τὴν ἔννοιαν, ὅτι τὰ ἄτομα δὲν ἐξησφάλιζαν τὴν πλήρη ὑπόστασιν των εἰμὴ μόνον ἐν τῷ πλαισίῳ τῆς Κοινότητος, εἰς τὰς βασικὰς λειτουργίας τῆς ὁποίας συνεπῶς ὠφείλαν καὶ νὰ δίδονται ταῦτα ὡς ἐὰν ἦσαν ἴδια ἐαυτῶν.

VI

Πραγματικῶς—εἰς ἓνα τόπον, ὅπου αἱ πλεῖσται τῶν παραγωγικῶν ἐπιδόσεων ἀπαιτοῦν, ὡς ἔξ αὐτῆς τῆς φύσεώς των, κεφάλαια μὲν σχετικῶς μικρὰ καὶ εἰς τοὺς πλείστους ἀτομικῶς προσιτὰ, μεγίστην δ' ἀντιθέτως προσωπικὴν ἐργασίαν καὶ συχνὰ λεπτοτάτας τεχνικὰς εἰδικεύσεις—εἰς τὸν τόπον αὐτόν, καθόλου δὲν εἶναι παράδοξον, ἂν τὰ πάντα τελικῶς ἀνήχθησαν εἰς τὸ πρόβλημα οὐχὶ τοῦ ὄγκου τοῦ φυσικοῦ πλοῦτου τῆς Χώρας ἀλλὰ εἰς τὸ τῆς ἀτομικῆς ἀγωγῆς τῶν προσώπων μᾶλλον καὶ ἰδιαίτατα εἰς τὴν γνησίαν κατὰ βῆμα καὶ κατ' ἄτομον ἀξιολόγησιν αὐτῶν, τοῦθ' ὅπερ καὶ ἀποτελεῖ ἐπίσης τὸ κύριον γνώρισμα τοῦ Κοινοτικοῦ Καθεστώτος—ἐδραιωμένου κατὰ τοῦτο ἐν πλήρει ἀντιθέσει πρὸς τὰ ἄκρα ἀναρχικὰ ἀλλὰ καὶ τὰ ταξικὰ λήμματα· καὶ ἐφ' ὅσον βέβαια αἱ τοιαῦται γενικευτικαὶ ἀναγωγαὶ ἴθ' ἀπερίτευναν ἐντελῶς, ὅταν κάτω ἀπὸ τὰ κοινοτικὰ κριτήρια—δὲν ὑπάρχει ζήτημα ποὺ νὰ μὴ ἠμπορῇ ἐν τῇ γενέσει του κάθε φορὰν, κατὰ βῆμα

καὶ κατὰ πρόσωπον, νὰ ἀναχθῆ εἰς τὴν θετικὴν λύσιν τοῦ μέσα εἰς τὴν ἀδιάκοπα ἐνεργὸν καὶ γνησίως συνθετικὴν ἐν τῇ Κοινοτήτι ἀναπροσαρμογῆν.

Ὑπὸ δὲ τὰ βιωτικὰ ταῦτα ἐμβλήματα δὲν πρέπει διὰ τοὺς ὡς ἄνω λόγους νὰ θεωρηθῆ παράδοξον οὐδ' ἀκόμη τὸ ὅτι—μέσα εἰς τὸν πτωχόν, ἢ μᾶλλον δύσκολον, ὡς ἡ Ἑλλάς, τόπον, μεταξὺ δὲ ἀνδρῶν ἐξ ἴσου ἀπάνω κάτω ὅλων εὐφυῶν,—ἐγκαίρως ἐγένετο, ὑπὸ τὸ εὐνοϊκὸν καὶ ἀληθῶς ἐξαγνισμένον Κοινοτικὸν Καθεστῶς, παραδεκτὸν ἀπὸ ὅλους τοὺς ἀνδρας τούτους τὸ ὅτι ἡ ὀλοκληρωτικὴ ἀπὸ τῆς ἰδιοτελοῦς προσωπικῆς ἐξυπνάδας ἐκάστου παραίτησις ἐν ταῖς ἀμοιβαίαις σχέσεσιν αὐτῶν εἶναι ἢ εὐτυχεστέρα καὶ ἢ μᾶλλον συμφέρουσα καὶ εἰς ὅλους μαζῇ ἀλλὰ καὶ εἰς ἕνα ἕκαστον λύσις.

VII

Πολλοὶ εἶναι, ποὺ θὰ ἔλεγαν : «Εἰς τὸν καιρὸν τοῦ ἀεροπλάνου καὶ τῶν καθολικῶν κοσμοθεωριῶν—ἀσκειτε ἕνα πάρα πολὺ καθυστερημένον, σχεδὸν ἀφόρητον, ρωμαντισμόν, ἐπιμένοντες εἰς τὰ προβλήματα τοῦ μικροῦ χωριοῦ σας καὶ μάλιστα μὲ τὴν ἀπαίτησιν νὰ μᾶς ὑποτάξετε εἰς τὰ κατὰ τόπους καὶ ἐξ ἐθίμου τυχαῖα Κοινοτικὰ Δικαίαιά σας».

Ἄλλὰ ἐὰν ἡ Κοινοτικὴ μας Παράδοσις δὲν ἀνήγετο εἰς οὐσιαστικὸν καὶ ἐξ ἀντικειμένου ἀναγκαῖον καὶ μόνιμον λόγον ὑπάρξεως, θὰ ὄφειλε πρὸ πολλοῦ βεβαίως νὰ εἶχε διακοπεῖ.

Necessitas dat intellectum.

Καὶ ὁ ἀναγνώστης μας θὰ μοὶ ἐπιτρέψῃ ἵνα—ἐπικαλούμενος μερικὰς ἐκ τῶν πολλῶν περιπτώσεων ἐφαρμογῆς τῶν «Κοινοτικῶν Δικαιῶν» τούτων—τὸν πῆσω ἐδῶ, τοῦλάχιστον ὅσον διὰ νὰ παραιτηθῆ ἀπὸ τὴν ὡς ἄνω πρόχειρον ἀντιρρησιολογικὴν ἐξυπνάδα.

Κατὰ τὸ ἰσχύον καὶ τὴν νομιμότητα κατ' ἀρχὴν ὑγειῶς ἐξυπηρετοῦν Ρωμαϊκὸν Δίκαιον, τὸ ἀπὸ μακροῦ ἀσκούμενον δικαίωμα χρήσεως τοῦ ἀρδευτικοῦ νεροῦ ἀναγνωρίζεται ὑπὲρ τοῦ δεδομένου ἐκάστοτε ἀγροῦ καὶ δὲν ἀπομένει οὕτω παρὰ ὁ, εἴτε νομικὸς εἴτε ἐν τῇ ἐλευθέρῃ ἀγορᾷ, ἀναδασμὸς τοῦ ἰδίου τούτου προνομίουχου ἀγροῦ. Διὰ μέσου ἐν τούτοις τῶν ἐθιμικῶν Δικαιῶν τῆς Κοινοτήτος, κατ' ἐπανάληψιν διεμορφώθησαν, ἔτι καὶ νῦν πολλαχοῦ τῆς Ἑλλάδος ἰσχύουσαι, λύσεις καθ' ἃς τὸ ἀρδευτικὸν νερό, ἔξω τοῦ Ρ. Δ. ἀγόμενον, διατίθεται κατὰ οἰκογένειαν, «κατὰ φωτιάν», ἐπὶ βάσεως δηλαδὴ δημογραφικῆς, βάσεως εἰς ὠρισμένας περιπτώσεις κατὰ πολὺ οὐσιαστικωτέρας παρὰ ἢ νόμιμος ἰδιοκτητικὴ—εἰς τρόπον, ὅστε—ἐνῶ μεταξὺ

τῶν ἀρχικῶν οἰκογενειῶν τὸ κοινοτικὸν νερὸ εἶχε διατεθεῖ ἀνὰ ἐκάστην διὰ ἕνα π. χ. στρέμμα ἀρδευόμενον καὶ διὰ α ὥρας—ἡ Κοινοτὴς ἐγγυᾶται εἰς ἐκείνους ποὺ θὰ κάμουν παιδιὰ, ὅτι ταῦτα, εὐθὺς ποὺ συστήσουν ἰδίαν ἕκαστον «φωτιάν» ἤτοι οἰκογένειαν, θὰ δικαιῶνται νὰ ἔχουν χωριστὰ ἤδη ἀνὰ α ὥρας νερὸ διὰ ἕνα στρέμμα, ἐξασφαλισμένου οὕτω τοῦ κήπου, ὡς καθαυτὸ βιωτικῆς βάσεως ὅπως ἀπαραιτήτου διὰ τὴν ὑπαρξίν τῆς οἰκογενείας μέσα εἰς τὰ μακρινὰ καὶ ἀπομονωμένα χωριά μας.

Ἄλλὰ καὶ ἡ καλλιέργεια κτηνοτροφικῶν φυτῶν, πλείονας διδόντων ἀποθηκευσίμους ζωοτροφάς, πρὸς ἐξοικονόμησιν ποιμνίου μείζονος καὶ γονιμωτέρου ἐπὶ τῆς ἐπὶ μᾶλλον καὶ μᾶλλον στενευούσης ἔδαφικῆς βάσεως τῶν φυσικῶν βοσκοτόπων—καὶ αὕτη ἡ περίπτωσις ἤρηται ἐπίσης ἐκ τῆς κοινοτικῆς πρωτοβουλίας διὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῶν ἔργων ποὺ θὰ ἐπηύξαναν τὸ ἀρδευτικὸν νερὸ τοῦ χωριοῦ τὸ ἀπαραιτήτον εἰς τὰς ἐν λόγῳ καλλιέργειας ἀλλὰ καὶ διὰ τὴν μᾶλλον παραγωγικὴν διάθεσίν του. Καὶ πολλαχοῦ δὲ πάλιν, ὅπου ὑπῆρχαν βοσκαί, λόγῳ σπάνιως ὕδατος ποτισμοῦ τῶν ζώων ἀπρόσιτοι τῇ κτηνοτροφίᾳ καὶ νεκραί, ἢ τῇ πιστωτικῇ καὶ τεχνικῇ ἐνισχύσει ἐκ τῆς ΑΤΕ κατασκευὴ καὶ στοιχειώδους τινὸς ἔστω ὕδατοδεξαμενῆς, ἢ λαϊκῶς «λούτσας» λεγομένης, ἀπὸ τὰς Κοινοτήτας δὲν εἶνε βέβαια ἕνα πρῶγμα καὶ τόσο πολὺ μικρὸν ἢ ρωμαντικόν.

Εἶνε, ἀντίθετα, φανερόν, ὅτι ἡ προσεκτικὴ κατὰ τόπους ἔρευνα τῶν Κοινοτικῶν Δικαιῶν ἐπὶ τοῦ ὕδατικοῦ καὶ ἢ ἀναπροσαρμογῆ αὐτῶν εἰς τὰς σημερινὰς συνθήκας—ἔστω δὲ καὶ τὸ ἀπλοῦν τσιμέντωμα τῶν πολλῶν χιλιάδων χιλιομέτρων τῶν κοινοτικῶν ἀυλάκων τοῦ ἀρδευτικοῦ νεροῦ—θὰ ἤρκουν διὰ νὰ δώσουν ἐν Ἑλλάδι πολὺ μείζονα ἢ ὅσον ἐκ πρώτης ὄψεως φαίνεται ὄθησιν εἰς τὴν ἐπιθυμητὴν ἀλλὰ καὶ φύσει διορισμένην διαφοράσιν καὶ ἔντασιν τῶν καλλιεργείων, εἰς τὴν ὕψωσιν τοῦ τεχνικοῦ πολιτισμοῦ μέσα εἰς τὰ χωριά μας καὶ συνάμα εἰς τὸν—ἀνάλογον πρὸς τὰς, εἰς ἐργατικὰς χεῖρας, μείζονας ἀπαιτήσεις τῶν ὡς ἄνω ἀρδευτικῶν καλλιεργείων καὶ λεπτοτέρων ἐν γένει ἐπιδόσεων—πολλαπλασιασμόν τῆς δημογραφικῆς χωρητικότητος εἰς αὐτά.

Καὶ τὰ δεδομένα δὲ αὐτὰ τοῦ προβλήματός μας δὲν ὀφείλει νὰ εἶνε βέβαια ἐντελῶς ἀσήμαντα διὰ ὅσους προχείρως ἐπικαλοῦνται τὴν ἀεροναυτικὴν πρόοδον· ἀρκεῖ δὲ νὰ ξεύρη κανεὶς νὰ πιάσῃ τὰ προβλήματα ὅχι ἀπὸ τὸ τέλος ἢ ἀπὸ τὰς συμπτώσεις ἀλλὰ εἰς τὴν βάσιν τῶν—διὰ νὰ καταλάβῃ, ὅτι τὸ ὡς ἄνω μνησθὲν τσιμέντωμα τῶν κοινοτικῶν ἀυλάκων ἀποτελεῖ ἐξ ἴσου σημαντικὴν πρόοδον, τῆς αὐτῆς δὲ

Πάντα ταυτα αποτελοῦσι γενικὰς κατευθύνσεις διὰ τὴν βαθμιαίαν ἐφαρμογὴν μιᾶς πολιτικῆς σχετικῆς αὐταρκείας ἐπὶ τοῦ οἰκονομικοῦ ἐπιπέδου καὶ ἢ ὁποῖα σὺν τῇ χρόνῳ δύναται νὰ ἐξελιχθῆ εἰς τοιαύτην ἐπὶ ὄλων τῶν πεδίων τῆς ἐθνικῆς δράσεως καὶ σκέψεως.

Ἡ τάσις αὕτη τῆς ἐξάρσεως τῶν ἐθνικῶν ἱκανοτήτων καὶ δυνατοτήτων συμβαδίζει μὲ τὴν ἐπιδίωξιν τῆς δημιουργίας τοῦ τρίτου Ἑλληνικοῦ Πολιτισμοῦ καὶ ἢ ὁποῖα ἀποτελεῖ τὸ ἰδανικὸν μὲ τὸ ὅποιον ἢ Κυβέρνησις τῆς 4ης Αὐγούστου προσπαθεῖ νὰ ἐμφυσήσῃ εἰς ἀπαξάπαντας τοὺς Ἑλληνας.

Ἡ τάσις πρὸς τὴν οἰκονομικὴν μας ἀνεξαρτησίαν εἶναι ἕνας ἀγὼν ἱκανότητος δυνάμεων, πρωτοβουλιῶν, ἀνακαλύψεων, ἐφευρέσεων ἐντὸς τῆς κρατικῆς περιοχῆς καὶ τῆ συμμετοχῆ τοῦ ἐθνικοῦ συνόλου. Ἀποτελεῖ δὲ ἄριστον σύστημα προωθήσεως καὶ ἀγωγῆς. Ἐπιβάλλεται ὅμως νὰ γίνῃ ὑπὸ πάντων ἀντιληπτῶν ὅτι ἐργαζόμεθα διὰ τὴν ἐθνικὴν αὐτάρκειαν ὅταν προβαίνομεν εἰς τὴν ἐφαρμογὴν καταλληλοτέρων τεχνικῶν μέσων, ἀλλὰ κυρίως εἰς ἐρεύνας πρὸς ἐξεύρεσιν τῶν μᾶλλον προσαρμοζομένων τεχνικῶν μέσων καὶ νέων προϊόντων ἢ γνωστῶν προϊόντων δυνάμενων νὰ παραχθῶσιν ἐπιτοπίως ἀντὶ νὰ εἰσάγονται ἐξ ἄλλων χωρῶν καὶ τοῦτο χάριν μεγαλυτέρας ἰσορροπίας τῆς ἐθνικῆς μας οἰκονομίας. Καὶ ὅτι πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον ἀπαιτεῖται πειθαρχία πρὸς τοὺς ἰθύνοντας τὰς τύχας τῆς χώρας μας καὶ ἐνθουσιώδης ἐργασία διὰ τὰς ἑλληνικὰς κατακτήσεις.

Αἱ μεγάλαι αὗται προσπάθειαι προϋποθέτουσι κοινὴν κατεύθυνσιν προθέσεων καὶ ἀποτελεσμάτων, συνεργασίαν δὲ μεταξὺ τῆς γεωργίας, τῆς βιομηχανίας καὶ τοῦ ἐμπορίου, μεταξὺ τοῦ κεφαλαίου καὶ τῆς ἐπιστήμης, μεταξὺ τῆς τεχνικῆς καὶ τῆς ἐργασίας.

* *

Ἡ φάσις τῆς οἰκονομίας σήμερον εἶναι ἡ πολεμική, διότι ἡ περίοδος τῆς εἰρήνης κατήντησε νὰ θεωρεῖται μία φάσις προπαρασκευῆς ἐνὸς νέου ἐνόπλου πολέμου. Ἀπὸ καιροῦ βλέπομεν νὰ διεξάγεται ὁ πλέον ἀδυσώπητος οἰκονομικὸς πόλεμος, πόλεμος τραχύς, τὰ χρησιμοποιούμενα μέσα διὰ τὴν διεξέχωγὴν τοῦ ὁποῖου δὲν εἶναι εὐκόλως ὁρατά. Πόλεμος, ὁ ὁποῖος, ἔχει κυρίως ὡς στόχον τὰς πρώτας ὕλας, αἱ ὁποῖαι ἀποτελοῦσι διὰ τὰ κράτη μέσον ἐπιθέσεως καὶ ἀμύνης, καθότι τροφοδοτοῦσι τὰς βιομηχανίας, ἀνευ τῶν ὁποίων δὲν δύναται νὰ ὑπάρξῃ στρατιωτικὴ δύναμις. Ἄνευ δὲ στρατιωτικῆς δυνάμεως δὲν δύναται νὰ ὑπάρξῃ πολιτικὴ ἀνεξαρτησία ἢ ἐπιβολή.

Πάλη διεξαγομένη διὰ τοῦ χρυσοῦ, τῆς ἐμπορικῆς ἱκανότητος,

τῆς διπλωματικῆς δράσεως, τῆς μυστικῆς δράσεως καὶ ὁ ὁποῖος τέλος φέρει εἰς τὴν αἱματηρὰν σύρραξιν. Τὰ τελωνειακὰ φράγματα, οἱ τραπεζιτικοὶ χειρισμοί, αἱ τεχνηταὶ αὐξομειώσεις τῶν τιμῶν, τὸ ντάμπινγκ, τὸ μπουκοτάζ, ὁ οἰκονομικὸς ἀποκλεισμός, ἡ βιομηχανικὴ κατασκοπεῖα κλπ. ἀποτελοῦσι τὰ ἐπιθετικὰ μέσα τοῦ διεξαγομένου πολέμου, ὁ δὲ ἀγὼν πρὸς κατάκτησιν πρώτων ὕλων ἢ ἐπέκτασιν τῆς κυριότητος ἐπ' αὐτῶν ἀφ' ἐνὸς καὶ ἡ ἄμυνα πρὸς διατήρησιν τῶν κατεχομένων ἀφ' ἑτέρου καὶ τανάπαλιν ἀποτελοῦσι τὴν δυνάμιν τῆς αἰωνίου αὐτῆς πάλης μεταξὺ τῶν ἐθνῶν.

Πόσοι σκληροὶ πόλεμοι δὲν διεξήχθησαν ἐν ὀνόματι τῶν πρώτων ὕλων, τὸ πρόβλημα τῶν ὁποίων εἶναι ἀλληλένδετον μὲ τὸ δημογραφικὸν τοιοῦτο καὶ γενικῶς μὲ τὸ πρόβλημα τῆς ἀνεξαρτησίας ἐκάστης χώρας καὶ τῶν συμμάχων τῆς! Κυριώτερος μεταξὺ τούτων ὑπῆρξε ὁ Παγκόσμιος τοῦ 1914.

Ἡ Ἑλλάς ἢ ὁποῖα ἐλάχιστα ἐκμεταλλεύεται τὰς ὑπαρχούσας πρώτας ὕλας καὶ ἰδίως τὰς τοῦ ὑπεδάφους τῆς ἐλλείπει κεφαλαίων, εἶναι πτωχὴ εἰς χρυσοὺς πρὸς ἀπόκτησιν τοιούτων καὶ εἰς τεχνικὸν ἐξοπλισμὸν πρὸς ἀντικατάστασιν δι' ἄλλων ὕλων. Ἄλλ' ἢ προσπάθειά τῆς πρὸς αὐτάρκειαν εἰς γεωργικὰ προϊόντα, ποὺ ἀποτελοῦσι τὰ εἶδη τῆς μᾶλλον ἐπείγουσας πρώτης ἀνάγκης εἶναι ἀξιοθαύμαστος.

Δι' ἀρκετὰ προϊόντα ἐντὸς ὀλίγων ἐτῶν καλῆς προσπάθειας ἐξοφασίσαμεν τὴν σχετικὴν μας αὐτάρκειαν, ἀλλ' ἐκεῖ ὅπου δὲν δυνάμεθα νὰ ἐπιφέρωμεν ποιὰν τινα ἰσορροπίαν μεταξὺ καταναλώσεως καὶ παραγωγῆς δυνάμεθα νὰ ἐπιφέρωμεν τὴν ὑψίστην δυνατὴν τοιαύτην, ἐρευνηντες καὶ ἀξιοποιοῦντες τὰς ἐθνικὰς ὕλας, γεωργικὰς καὶ ὀρυκτὰς κατὰ πρῶτον λόγον καὶ τῆς χημικῆς τῶν μεταμορφώσεως καὶ συνθέσεως κατὰ δεῦτερον.

Αἱ δυνατότητες ποὺ περικλείει ὁ μεταλλευτικὸς μας πλοῦτος, αἱ αἰσιόδοξοι προβλέψεις διὰ τὸ γεωργικὸν μέλλον τῆς χώρας μας, ἡ εὐρεῖα προοπτικὴ διὰ τὴν ἀνάπτυξιν τῆς βιομηχανίας μας καὶ πάσης οἰκονομικῆς δράσεως μαζί μὲ τὰς πάσης φύσεως ἐγγυήσεις τὰς δημιουργηθείσας ἐντὸς τοῦ νέου Κράτους, εἶναι ἱκανοὶ παράγοντες διὰ νὰ πείσουν μεγάλους Ἑλληνας ἐπιχειρηματίας καὶ μεταξὺ τῶν Ἑλλήνων τοῦ ἐξωτερικοῦ νὰ διαθέσωσι τὰ ἀργοῦντα κεφάλαιά των πρὸς παραγωγικὴν δρᾶσιν, ἢ ὁποῖα θὰ δημιουργήσῃ πλοῦτον δι' αὐτοὺς καὶ τὴν Χώραν των.

Ε. Γ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ

Ν. ΑΛΙΚΑΚΟΥ

ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΙΣ ΚΑΙ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΟΣ ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΣ

Τὸ Κράτος τῆς 4ης Αὐγούστου, ἅμα τῇ ἀναλήψει τοῦ ἀνορθωτικοῦ τοῦ ἔργου, παραλλήλως πρὸς τὰς ἄλλας Ἐθνικὰς φροντίδας, ἐμερίμνησε καὶ διὰ τὸν ἐπαγγελματικὸν προσανατολισμὸν καὶ τὴν ἐπαγγελματικὴν ἐκπαίδευσιν τῶν ἑλληνοπαίδων.

Μέχρι τῆς ἱστορικῆς ἡμέρας τῆς 4ης Αὐγούστου, ἡ ἐν γένει ἐπαγγελματικὴ ἐκπαίδευσις ἐθεωρεῖτο παραπεταμένη καὶ ἄνευ σημασίας. Ἡ προσοχὴ ὅλων τῶν κοινοβουλευτικῶν Κυβερνήσεων ἐστρέφετο πρὸς τὸν κλασικισμὸν, μολοντί βαθύτερα ἀνεγνώριζον τὴν σημασίαν τῆς ἐπαγγελματικῆς ἐκπαίδευσως καὶ διαρκῶς ἐξήγγελλον μέτρα τείνοντα εἰς τὴν ἀνάπτυξιν αὐτῆς καὶ εἰς τὸν περιορισμὸν τῶν κλασσικῶν σχολείων. Δὲν εἶχον ὅμως τὴν δύναμιν νὰ πραγματοποιήσουν τὰς ὑποσχέσεις των καὶ τὰ ὑποδεικνυόμενα ὑπὸ τῶν συνεδρίων καὶ ὑπὸ τῶν ἐιδικῶν συμβουλίων, διότι θὰ δυσηρεστοῦντο οἱ κατὰ τόπους κομματάρχαι καὶ θὰ διέτρεχεν, ὡς ἐκ τούτου, κίνδυνον ἢ ἐν τῷ κοινοβουλίῳ θέσις των. Ἐνθυμοῦμαι Πρωθυπουργὸν λέγοντα δημοσίᾳ ὅτι, «τὸ συμφέρον τῆς χώρας μας ἐπιβάλλει τὴν κατάργησιν Γυμνασίων καὶ τὴν ἴδρυσιν ἐπαγγελματικῶν σχολῶν», τὴν δὲ ἐπομένην παραδόξως οἱ ὑπουργοὶ τοῦ ἐπιβραβεύοντο παρ' αὐτοῦ διότι ἐπραγματοποιοῦν οἰκονομίαν ἐκ τῆς καταργήσεως ἐπαγγελματικῶν σχολῶν, ἐκ τῆς καταργήσεως τοῦ συμβουλίου ἐπαγγελματικῆς ἐκπαίδευσως καὶ ἐκ τῆς περικοπῆς τῆς ἐπιχορηγήσεως τῆς ἐπαγγελματικῆς ἐκπαίδευσως, ἐκ τοῦ 1.000.000 δραχμῶν κατὰ 500.000. Διὰ νὰ προκύψῃ δὲ

τὸ ἀντίθετον ἀκριβῶς τῶν ὄσων ἐξηγγέλλοντο, ἰδρύνοντο συγχρόνως κλασσικὰ σχολεῖα. Εἰς τὸν νομὸν Λακωνίας π. χ. τὰ δύο Γυμνάσια ἔγιναν τέσσαρα μετὰ 20 καὶ πλέον ἡμιγυμνασίων, ἡ δὲ μοναδική, ἐν τῷ νομῷ Ἐμπορικὴ Σχολὴ Γυθείου κατηργήθη καὶ θὰ ἔπαυε λειτουργοῦσα ἐὰν τὴν δαπάνην συντηρήσεως τῆς δὲν ἀνελάμβανεν ἡ κοινότης Γυθείου. Ἀνάλογα συνέβησαν καὶ εἰς ἄλλους νομοὺς (Ἀρκαδίας, Κοζάνης, Ἀττικοβοιωτίας, Εὐβοίας, Σύρου, Χανίων κ.λ.π.). Ἀποτέλεσμα τῆς τοιαύτης ἐκπαιδευτικῆς πολιτικῆς ὑπῆρξεν ὁ ὑπερπληθωρισμὸς τῶν ἀποφοίτων τῶν γυμνασίων, τὸ ἀδύνατον τῆς ἐπαγγελματικῆς των τακτοποιήσεως καὶ ἡ ἐκτροπὴ των ὡς ἐκ τούτου ἐκ τῆς εὐθείας ὁδοῦ, πρὸς κατευθύνσεις ἐπικινδύνους δι' ἑαυτούς, διὰ τὰς οἰκογενείας των καὶ διὰ τὸ Ἔθνος μας.

Ἡ Ἐθνικὴ Κυβέρνησιν τῆς 4ης Αὐγούστου, χωρὶς δημαγωγίαν καὶ χωρὶς θόρυβον, ἀπεφάσισε νὰ θέσῃ τέρμα εἰς τὸ, ἀπὸ τῆς ἰδρύσεως τοῦ Κράτους μας, παρατηρούμενον κακόν. Ἔθεσεν ἐπὶ τάπητος τὸ μεγάλο ἐκπαιδευτικὸν καὶ γλωσσικὸν πρόβλημα καὶ παραλλήλως τὴν προσαρμογὴν ἐπαγγελματικῆς ἐκπαίδευσως εἰς τὰς ἀνάγκας τῆς χώρας μας, ἴδρυσεν διὰ τοῦ νέου νόμου περὶ ἐκπαίδευσως ἀστικά σχολεῖα μὲ ἐπαγγελματικά μαθήματα εἰς ὅλας τὰς πόλεις καὶ εἰς τὰς μεγαλειτέρας κωμοπόλεις τῆς χώρας μας, ἀναδιοργάνωσεν καὶ ἐνίσχυσεν τὰς γεωργικὰς σχολὰς, ἴδρυσεν σχολὰς μηχανικῶν, μηχανοτεχνικῶν καὶ σιδηροβιομηχανίας, ἠύξησεν τὴν ἐπιχορήγησιν τῶν ἐπαγγελματικῶν σχολῶν ἄνευ ἐπιβαρύνσεως τοῦ κρατικοῦ προϋπολογισμοῦ, ἐνίσχυσεν τὴν Σιβιτανίδειον Σχολὴν διὰ 3.500.000 ἔτησίως, ἴδρυσεν σχολὴν Τουριστικῶν Ἐπαγγελμάτων, ἐσυστηματοποίησεν τὴν Γεωργικὴν Συνεταιριστικὴν Σχολὴν, ἀπεφάσισε τὴν ἴδρυσιν δενδροκομικῶν σχολῶν, ὑφαντουργικῶν, κατεργασίας δέρματος, ἀμφίσεως, ἀγγειοπλαστικῆς καὶ ἄλλας.

Σημαντικωτάτῃ ἐπίσης εἰς τὴν ἐπαγγελματικὴν ἐκπαίδευσιν εἶναι ἡ συμβολὴ τῆς Ε.Ο.Ν. διὰ τῆς συστηματοποιήσεως τῶν ἐπαγγελματικῶν μαθημάτων εἰς τοὺς διαφόρους τομεῖς καὶ διὰ τῆς ἰδρύσεως νυκτερινῶν μορφωτικῶν σχολείων, ἥδη δὲ δι' ἐιδικῶν καὶ ἰδίως πατριωτῶν μελετᾶ ὡς πρὸς τὴν ἐπαγγελματικὴν ἐκπαίδευσιν τὰ ἐξῆς :

1) Κατὰ ποῖον τρόπον πρέπει νὰ ὀργανωθῇ ἡ ἐπαγγελματικὴ ἐκπαίδευσις, εἰς τρόπον ὥστε νὰ καταρτίζονται ἐπαγγελ-

ματικώς και έθνικοκοινωνικώς οί υπέρ 150.000 διαρρέοντες κατ' έτος μαθηταί εκ τών ένδιαμέσων τάξεων του δημοτικού σχολείου, ως και οί υπέρ 60.000 άποφοιτώντες εκ του δημοτικού σχολείου και μη συνεχίζοντες περαιτέρω γενικήν ή ειδικήν μόρφωσιν.

2) Κατά ποιον τρόπον θα άφυπνίζονται εκ της νεαρής ηλικίας αί ιδιότητες τών νέων εις τρόπον ώστε να προσανατολίζονται επαγγελματικώς και να στρέφονται εκεί όπου έκαστος έχει κλίσιν.

3) Κατά ποιον τρόπον θα διδαχθί ή λαός και ιδίως οί νέοι, ότι όλα τά επαγγέλματα είναι έξ ίσου παραγωγικά και της αύτης κοινωνικής σημασίας, ότι δέν υπάρχει ουδεμία διάκρισις μεταξύ αυτών και ότι ή καθέννας κρίνεται, ούχι εκ του είδους της έργασίας του, άλλ' εκ του τρόπου της εκτελέσεως αύτης.

4) Ποία εκ τών επαγγελμάτων χρήζουν ειδικής προπαιδεύσεως, θεωρητικής ή πρακτικής, εις τρόπον ώστε να χρησιμοποιηθοῦν έπωφελώς τά πνευματικά κεφάλαια (έπιστήμη και πείρα).

5) Κατά ποιον τρόπον θα άπασχοληθί ή γεωργικός πληθυσμός κατά τόν μη έργάσιμον χρόνον του (ανάπτυξις έν τή υπαίθρῳ της οικιακής χειροτεχνίας).

Τά προβλήματα ταῦτα είναι όμολογουμένως δύσκολα, όταν όμως υπάρχει πίστις και θέλησις, οία έν τή σημερινή Κυβερνήσει και τοίς συνεργάταις αύτης και τά δυσκολώτερα προβλήματα καθίστανται άπλούστατα και λύνονται, ως έλύθησαν άλλα άσυγκρίτως πολυπλοκώτερα και δυσκολώτερα.

Ν. ΑΛΙΚΑΚΟΣ

Λ. ΣΙΓΑΛΑ

ΑΡΜΟΝΙΑ ΚΑΙ ΜΕΤΡΟΝ

Η Έλληνική φύσις είναι κολοσσιαία συνθετική δύναμις, είναι ή διεθνής αρχιτέκτων. Ο Αρχαίος Έλληνικός Πολιτισμός είναι κατά μέγα μέρος προϊόν γνώσεως, πείρας, έθίμων, διαφόρων λαών που οί Έλληνες τά πήραν και με την συνθετική τους δύναμη έδημιούργησαν ένα πολιτισμό, που κάθε άλλος χαρακτηρισμός του θα ήτο άνεπαρκής μπροστά στο μεγαλειό της άρμονίας και του μέτρου που έχει ή Παρθενώνας.

Και όμως στη χώρα αύτη, διαταράχθη τό μέτρον, ή άρμονία της κοινωνικής της ζωής. Αρχοντες έδημιούργησαν συνθηκές και γεγονότα που διέστρεψαν τή φυσική ροή της κοινωνικής ζωής. Και έφτάσαμεν εις τό χειλος του άφανισμού. Μά μόνο εις τό χειλος.

Όταν ένας όργανισμός άσθνεϊ, τά λευκά αίμοσφαίρια αρχίζουν ένα πόλεμο με τά μικρόβια, που εκδηλώνεται ως αντίδρασις του όργανισμού και ή νικούν ή πίπτουν, έτσι και οί κοινωνίες άντιδροῦν από αίσθημα αυτοσυντηρήσεως. Και άντιδροῦν τόσο περισσότερο, όσο μεγαλείτερος είναι ή κίνδυνος και όσο περισσότερο δυναμισμό κλείνουν μέσα τους, κι' έτσι γίνονται οί διάφορες μορφές του Κράτους. Επανάστασις με μεγαλείτερη ή μικρότερη έκταση έξουσίας.

Έτσι και στην Ελλάδα. Όταν τό κράτος συναλλάχθηκε με τά άτομα για τό άτομικό καλό, άδιαφορώντας για τό γενικό, τότε μπορέσαμε να δραματισθοῦμε τόν κρημνό όπου βαδίζαμε. Γιατί αί άλληλο-ισορροπούμενες κοινωνικές και οικονομικές δυνάμεις χάσανε τό μέτρο της ρυθμίσεώς τους και άρχισαν να κινούνται για να γκρεμίσουν τό οίκοδόμημα, για να αρχίσουν άγώνα επικρατήσεως.

Και σταθήκαμε, άντιδράσαμε και σωθήκαμε. Προήλθε ή 4η Αυγούστου. Αυτό δείχνει τόν κολοσσιαίο δυναμισμό της Έλληνικής φυλής.

Η 4η Αυγούστου άποτελεϊ βιολογικό φαινόμενο προκλη-

Κ. ΜΠΟΥΚΗ
 ΝΕΥΡΟΛΟΓΟΥ - ΨΥΧΙΑΤΡΟΥ

ΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΑΙ ΑΣΦΑΛΙΣΕΙΣ

Μία από τὰς μεγαλυτέρας ἐπιτυχίας τοῦ καθεστώτος τῆς 4ης Αὐγούστου εἶναι ἡ ἐφαρμογὴ τοῦ θεσμοῦ τῶν κοινωνικῶν ἀσφαλίσεων. Ἐὰν ἀναλογισθῶμεν πρὸς στιγμὴν τὸ φάσμα τῆς νόσου, τῆς ἀνεργίας, ἀναπηρίας καὶ γηρατειῶν, τὸ ὁποῖον ἐπρόβαλλε διαρκῶς εἰς τὰ ὄμματα τοῦ ἐργάτου καὶ ὑπαλλήλου καὶ τοὺς κατεπόνει ἠθικῶς, ἀντιλαμβάνομεθα τότε ἀμέσως τὴν σημασίαν τοῦ γιγαντιαίου διὰ τὴν Ἑλλάδα πράγματι αὐτοῦ ἔργου. Ὁ ἐργάτης καὶ ὑπάλληλος ἦσαν πρῶτα ὑποχρεωμένοι νὰ στεροῦνται ἀναγκαστικῶς μεγάλου μέρους τῶν ἀπαραίτητων αὐτῶν ἀναγκῶν διὰ νὰ ἐξοικονομοῦσι χρήμα διὰ μίαν ἄγνωστον ἐπαύριον, ἦσαν μοιραίως καταδικασμένοι νὰ ζοῦν εἰς ἀτμόσφαιραν ἀδιακόπου ἀγωνίας, ἦσαν ἀποφασισμένοι νὰ ἀνέχονται τὰς δυσμενεῖς βιωτικὰς συνθήκας, ὑφ' ἃς εὐρέθησαν εἰς μίαν δεδομένην κατάστασιν, καὶ νὰ προσαρμόζονται εἰς αὐτὰς ὑποτάσσοντες σκοποὺς καὶ ἰδανικὰ εἰς μίαν μοιρολατρικὴν καρτερικότητα. Ἡ ἀσφάλις τῆς νόσου, τῆς ἀναπηρίας καὶ τῶν γηρατειῶν ἐπέπρωτο συνεπῶς νὰ ἀκουσθῇ μὲ μεγάλην ἀνακούφισιν ἀπὸ τὰς τάξεις αὐτὰς τῶν πτωχῶν βιοπαλαιστῶν καὶ νὰ ἀναπτέρωσῃ τὸ ἠθικόν των. Τώρα ἀνοίγονται δι' αὐτοὺς εὐρύτεροι ὁρίζοντες, ἡ χαρὰ καὶ εὐτυχία ἀρχίζουν πλέον νὰ τοὺς μειδιοῦν καὶ τὰ θῆλγητρα τῆς ζωῆς νὰ τοὺς προκαλοῦν περισσότερον.

Εἶναι ἀληθὲς ὅτι καὶ πρὸ τοῦ θεσμοῦ τῶν κοινωνικῶν ἀσφαλίσεων ὑπῆρχον κλαδικὰ καὶ ἀσφαλιστικὰ ταμεῖα, τὰ ὁποῖα παρῆχον νοσηλείαν εἰς τοὺς εἰς αὐτὰ ἐργαζομένους καὶ ἀποζημίωον τὸ ἀτύχημα. Ἐν τούτοις ὁμως ταῦτα, ἐξαιρέσει τινῶν, οὔτε διὰ τὰς οἰκογενεῖας τῶν ἐργαζομένων προνόουν οὔτε συντάξεις καὶ ἐπιδόματα ἀνεργίας παρῆχον, προβλήματα ἅτινα ἀφοροῦν ἀμεσώτατα τὰς τάξεις τῶν βιοπαλαιστῶν.

Εἰς τὴν εὐδωσιν τοῦ μεγάλου ἔργου τῶν Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων συνέβαλε καὶ ὀλόκληρος ὁ ἰατρικὸς κόσμος τῆς Ἑλλάδος, ὅστις ἐν πλήρει ἐπιγνώσει τῆς ἀποστολῆς του ἔσπευσεν νὰ τεθῇ εὐθὺς

ἀπὸ τῶν πρώτων ἡμερῶν εἰς τὴν διάθεσιν τοῦ κράτους καὶ ἐξασφάλιση εἰς αὐτὸ μεγαλυτέραν τὴν ἐπιτυχίαν. Μὲ παραδειγματικὴν ἀταπάρνησιν ὑπέταξεν εἰς τὸ γενικὸν καλὸν τὰ ἐπαγγελματικά του συμφέροντα, ἐμφορούμενος μόνον ἀπὸ τὴν ἐπιθυμίαν νὰ φανῇ ὁ πρῶτος στυλοβάτης τοῦ γιγαντιαίου αὐτοῦ οἰκοδομήματος. Καὶ δὲν εἶναι ἡ πρώτη φορά, κατὰ τὴν ὁποίαν ὁ ἰατρὸς ἠσθάνθη τὴν ἀνάγκην νὰ ἐπιδείξῃ ἠθικὴν ἀνωτερότητα καὶ νὰ σταθῇ ὑπεράνω ὑλικῶν ὠφελημάτων, προκειμένου νὰ ἐνισχύσῃ πράξεις κοινωφελοῦς σημασίας. Ἀγογγύστως ὑπήκουσεν πάντοτε τὴν τελευταίαν στιγμὴν εἰς τὴν φωνὴν τῆς ἐπιστημονικῆς του συνειδήσεως καὶ ἦτο ἔτοιμος νὰ διαθέτῃ ἐαυτὸν ἀνιδιοτελῶς πρὸς ἐξυπηρέτησιν γενικωτέρων συμφερόντων. Τὸ ἴδιον ἔπραξεν τώρα καὶ διὰ τὰς κοινωνικὰς ἀσφαλίσεις, καίτοι ὁ φόρτος τῶν ἀλλεπαλλήλων ὑποχρεώσεων, τὰς ὁποίας αὐτοβούλως εἶχεν ἀναλάβει ἔναντι προσπαθειῶν προηγουμένων πολιτικῶν καθεστώτων πρὸς ἐξύψωσιν τοῦ ἐπιπέδου ὑγείας τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ ἦτο πολὺν μέγας. Δὲν ἐδίστασε λοιπὸν ποτὲ πρὸ θυσιῶν καὶ δὲν ἐκλονίσθη οὐδόλως πρὸ καθηκόντων ἀνωτέρων ἴσως τῶν δυνάμεών του. Διότι διὰ τῆς ἠθικῆς ἀμοιβῆς τῆς ὁποίας ἀπελάμβανε, ἐπεζήτει νὰ ἀναπληρώσῃ τὴν ὑλικὴν ζημίαν, τὴν ὁποίαν ὑφίστατο, καὶ νὰ ἐπιφέρῃ οὔτω πως ψυχικὴν ἰσορροπίαν λίαν ἀπαραίτητον διὰ τὴν κοινωνικὴν τουλάχιστον δρᾶσιν του. Δι' ὅλα αὐτὰ ὁμως ὄφειλε νὰ ἦτο προικισμένος καὶ μὲ μεγάλην ὑπομονήν, ἐν ἀναμονῇ τῆς ἡμέρας ἐκείνης, καθ' ἣν ἡ κοινωνία θὰ ἦτο εἰς θέσιν νὰ ἀναγνωρίσῃ τὰς ὑπηρεσίας, τὰς ὁποίας τῆς προσφέρει οὗτος, καὶ ἐμπράκτως δηλ. διὰ καλυτέρας οἰκονομικῆς αὐτοῦ ἐνισχύσεως. Καὶ ὁμολογουμένως ἀναμένει αὐτὴν χωρὶς νὰ ἐπιθυμῇ νὰ βιάσῃ τὰς περιστάσεις καὶ ἐγείρῃ ἀξιώσεις προτεραιότητος διὰ τὴν συζήτησιν πολλῶν ἀρκούντως μάλιστα, ἐπειγουσῶν ἀναγκῶν του.

Διὰ νὰ δώσωμεν τὸ πραγματικὸν περιεχόμενον τῶν ἀνωτέρω λεχθέντων πρέπει νὰ στραφῶμεν ὀλίγον πρὸς τὸ ἰατρικὸν ἐπάγγελμα καὶ νὰ ἀντικρῶσωμεν αὐτὸ ἀπὸ μίαν ἐνδιαφέρουσαν πλευρᾶν, ἀπὸ τὴν πλευρᾶν δηλαδή ἐκείνην, κατὰ τὴν ὁποίαν νόσος καὶ ἰατρὸς ἐφάπτονται ἀλλήλοις. Ὡς γνωστὸν ὁ ἰατρὸς ὡς ἐπαγγελματίας ἀποβλέπει εἰς τὴν νόσον ὡς μέσον βιοποριστικόν, ἐνῶ ἡ κοινωνία, συνεπῶς καὶ τὸ ἄτομον ἀντιμετωπίζουν ταύτην ὡς ἐχθρόν, καὶ ἐπιλαμβάνονται ἐνὸς ἱεροῦ ἀγῶνος ἐξοντώσεώς της. Ἡ κοινωνία λοιπὸν βάλλει συνεχῶς κατὰ τοῦ ἐχθροῦ τῆς ὑγείας αὐτῆς προσεταιριζόμενη εἰς τὴν ἐνέργειάν της ταύτην τὸν ἰατρόν, ὁ ὁποῖος εὐρισκόμενος τότε πρὸ διλήμματος, μεταξὺ δηλ. συμφέροντος καὶ κοινωφελοῦς ἀγαθοεργοῦ πράξεως, ἀνα-

δεικνύεται ἐν τέλει ἀνώτερος τῶν ἀνθρωπίνων αὐτοῦ ἀδυναμιῶν καὶ τὴν ἐνισχύει παντοδαπῶς. Τὸ τί δὲ προκύπτει ἐκ τῆς ἐνισχύσεως ταύτης εἶναι εὐνόητον. Διὰ μὲν τὴν κοινωνίαν ἀποτέλεσμα λίαν εὐεργετικόν, διὰ δὲ τὸν ἰατρὸν ἀντίκτυπος ἐπαγγελματικὸς δυσμενῆς. Τοῦ ἀντίκτυπου τούτου οὐδεμία μέχρι σήμερον τουλάχιστον ἰκανὴ ἀντιστάθμισις κατωρθώθη νὰ παρασχεθῆ, καίτοι αὕτη θὰ ἀπέβαιεν ἐποφελῆς δι' ἀμφοτέρω τὰ μέρη. Δὲν δύναται βεβαίως κανεὶς νὰ βιάσῃ δι' αὐτὸ τὰς περιστάσεις, διότι, ἐὰν εἶναι ἀντίξοοι, δὲν ἔπεται ὅτι ὁ ἰατρὸς ὀφείλει νὰ τὰς καταστήσῃ ἀκόμη περισσότερον ἀντιξόους ζητῶν τὴν πρέπουσαν ἀμοιβὴν διὰ τὰς ὑπηρεσίας, τὰς ὁποίας καλεῖται νὰ προσφέρῃ, οὔτε νὰ ἀπαρνηθῆ αὐτὰς ἀναμένων μίαν εὐνοϊκωτέραν ἐπαύριον. Τοῦτο θὰ ἀντέβαιεν πρὸς τὸ πνεῦμα τῆς ἱπποκρατείου δεοντολογίας καὶ θὰ ἐπαρουσίαζε τὸν ἰατρὸν εἰς τὰ ὅμματα τῆς κοινωνίας ὡς κοινὸν ἐπαγγελματίαν σπουδάσαντα μόνον διὰ λόγους καθαρῶς βιοποριστικούς.

Τὸ καθῆκον λοιπὸν καὶ ἡ ἐπιστημονικὴ συνείδησις τοῦ ὑπαγορεύουν προθυμίαν καὶ ἀνιδιοτέλειαν, στοιχεῖα δηλ. διὰ τῶν ὁποίων περιπλέκεται οὗτος κατ' ἀνάγκην εἰς ἀγῶνα ἐναντίον τῶν ἀναγκῶν καὶ αἰσθησέων του. Καὶ ἡ ἐπικράτησις εἰς ἓνα τοιοῦτον ἀγῶνα ξεύρομεν πόσον σχετικὴ καὶ ἐπιμοχθος εἶναι, ὥστε νὰ δικαιολογῶμεν εὐκολώτατα τὰς ἀντιθέσεις ἢ ἀντιφάσεις τὰς γεννωμένας εἰς τὴν ψυχὴν κάθε ἐπιστήμονος. Τὴν διεκλυστίνδα ὅμως ταύτην θὰ ἦτο δυνατόν νὰ σταματήσωμεν, ἐὰν ἐδημιουργούσαμεν ἰσόβαρα. Καὶ τότε τὸ πρόβλημα θὰ ἐλύετο κατὰ τὸν ἑξῆς τρόπον: Ἐὰν ὁ ἰατρὸς ἦτο εἰς θέσιν, ἐνισχυόμενος καταλλήλως, νὰ ἀντεπεξέρχεται εἰς τὰς ἀπαραιτήτους αὐτοῦ ὑλικὰς ἀνάγκας μὲ ὅσον τὸ δυνατόν ὀλιγωτέραν φθορὰν ἐγκεφαλικῶν καὶ σωματικῶν κυττάρων, θὰ ἐκέρδιζε τότε σημαντικῶς ἀπὸ τῆς ἀνωτέρας, ἠθικῆς πλευρᾶς καὶ θὰ διέθετε ἀφειδῶς ψυχικὴν δύναμιν διὰ κοινωνικὴν δρᾶσιν καὶ ἐπιστημονικὴν παραγωγὴν.

Καὶ τῶρα ἄς συνεχίσωμεν μὲ πλέον συγκεκριμένα γεγονότα. Εἴπομεν ὅτι ἡ κοινωνία βάλλονσα κατὰ τῆς νόσου δημιουργεῖ ἀντίκτυπον δυσμενῆ εἰς τὸ ἰατρικὸν ἐπάγγελμα. Πῶς; Ἄς ἀρχίσωμεν ἀπὸ τὴν τόσον εὐεργετικὴν προσπάθειαν τοῦ κράτους πρὸς βελτίωσιν τοῦ ἐπιπέδου ὑγείας τοῦ λαοῦ. Τοιαύτη προσπάθεια, δὲν ἦτο δυνατόν καὶ διὰ τὸ Ἑλληνικὸν ἔθνος νὰ ἀποτελέσῃ ἀντικείμενον δευτερευούσης σημασίας καὶ νὰ ἀναβληθῆ διὰ προσφορωτέραν ἐποχὴν. Ἐπρεπε συνεπῶς νὰ φανῆ εὐθὺς ἀπὸ τῶν πρώτων ἐτῶν ἀναστηλώσεως τῆς ἐθνικῆς ἡμῶν ἀνεξαρτησίας καὶ νὰ ἐνισχυθῆ σὺν τῷ χρόνῳ παντοδαπῶς. Καὶ πράγ-

ματι παρὰ τὰς δυσμενεῖς καὶ ἀντιξόους ἐξωτερικὰς καὶ ἐσωτερικὰς συνθήκας, πρὸς τὰς ὁποίας ἐπάλαιεν ἀδιακόπως τὸ ἔθνος μας καὶ αἵτινες δὲν ἄφινον εἰς τοὺς κυβερνῶντας τὸν ἀπαιτούμενον χρόνον διὰ νὰ ἐπιληφθῶσι μὲ γοργότερον ρυθμὸν τοῦ ἔργου αὐτοῦ καὶ τὸ προαγάγωσιν εἰς τὸν βαθμὸν τῆς σημερινῆς τελειότητος, ἐν τούτοις αἱ ἐπιτελεσθεῖσαι πρόοδοι τόσον ἐπὶ τῆς δημοσίας ὅσον καὶ κοινωνικῆς ὑγεινῆς δὲν ἦσαν ἀσήμαντοι. Διότι ὡς γνωστὸν ἰδρῦθησαν νοσοκομεῖα, λοιμοκαθαρτήρια, ἀνθελονοσιακά, συνεργεῖα· ἀνεγνωρίσθη ἡ ἀνάγκη καὶ ἐγένετο ἀπαρχὴ ἐξωραϊσμοῦ τῶν πόλεων καὶ προσαρμογῆ αὐτῶν πρὸς τοὺς κανόνες τῆς ὑγεινῆς· ἐλήφθη φροντίς πρὸς λύσιν τοῦ προβλήματος τῆς ὑδρεύσεως τῶν πόλεων, ἐλήφθησαν μέτρα ἔστω καὶ προχειρῶς διὰ τὰς ὀφειλομένας εἰς τὴν κοινωνικότητα τῶν ἀνθρώπων νόσους, ὡς τὴν φυματίωσιν, τὸ τράχωμα, τὰ ἐξανθηματικὰ νοσήματα κ.ο.κ.

Ἡ ἐπιτυχία τοιοῦτου κοινωνικοῦ ἔργου, τοῦ σοβαρωτέρου διὰ μίαν πολιτισμένην χώραν, ἀναγνωρίζεται μετ' εὐγνωμοσύνης ἀκόμη καὶ ἀπὸ τοὺς πλέον πρωτογόνους τὴν σκέψιν λαούς, καθ' ὅσον τὰ ἐξ αὐτῆς ἀποτελέσματα εἶναι ἐξόχως εὐεργετικὰ καὶ συνίστανται εἰς τὴν ἀνακούφισιν τοῦ ἀτόμου ἀπὸ τὴν μάλιστα τῆς κοινωνικῆς, ἐνδημικῆς καὶ ἐπιδημικῆς νόσου ὡς καὶ τὴν παροχὴν πάσης δυνατῆς εὐκολίας εἰς τὴν περίθαλψιν τοῦ νοσοῦντος. Ἐὰν λοιπὸν παραδεχθῶμεν, καὶ πρέπει νὰ τὸ παραδεχθῶμεν, ὅτι αἱ καταβληθεῖσαι παρὰ τῶν ἐκάστοτε κυβερνήσεων προσπάθειαι ἀνυψώσεως τοῦ ἐπιπέδου τῆς ὑγείας τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ ἐκαρποφόρησαν εἰς πολλὰ σημεῖα, τότε διατὶ νὰ μὴν θελήσωμεν νὰ διακρίνωμεν εἰς τὴν συνέπειαν τῶν προσπαθειῶν αὐτῶν καὶ ἓνα δυσμενῆ ἀντίκτυπον ἐπὶ μιᾶς περιορισμένης μάζης ἀνθρώπων; Ἐννοοῦμεν δηλ. τὸν ἀντίκτυπον ἐπὶ τοῦ ἰατρικοῦ ἐπαγγέλματος. Ὅταν οἱ ἔλonoσοῦντες ἔπανον βαθμηδὸν νὰ ἀποτελοῦν διὰ τὰς κεντρικωτέρας κυρίως πόλεις τὴν ἐκλεκτοτέραν τῶν ἰατρῶν πελατείαν, ὅταν οἱ τυφίῳντες, τουλάχιστον εἰς Ἀθήνας καὶ Πειραιᾶ, ἀπέμεναν μετὰ τὴν ἀποπεράτωσιν τῶν ἔργων τῆς λίμνης τοῦ Μαραθῶνος ἐλάχιστοι, διὰ νὰ ἀρκεσθῶμεν εἰς ἀδρᾶ μόνον παραδείγματα ὁ ἰατρὸς δὲν ὑφίστατο τὴν συνέπειαν, ὅσονδῆποτε μικρὰ ἢ μεγάλη καὶ ἂν ἦτο αὕτη, τῆς κοινωνικῆς αὐτῆς εὐεργεσίας. Βεβαίως ἡ ἐργασία διὰ τὴν ἀνύψωσιν τοῦ ἐπιπέδου ὑγείας τοῦ λαοῦ γίνεται κυρίως διὰ τῶν ἰατρῶν, οἱ προσλαμβανόμενοι ὅμως διὰ αὐτὴν εἶναι ὀλίγοι εἰς ἀριθμὸν, ὥστε νὰ μὴν θεωρεῖται ὡς ἐπιχείρημα τὸ ὅτι ὁ ἐπαγγελματικὸς ἀντίκτυπος ἐξουδετεροῦται διὰ τῶν οὕτω πῶς δημιουργουμένων δημοσίων θέσεων.

Προχωροῦμεν περισσότερον. Ἡ ἀπειλή τῆς νόσου ἀποτελεῖ τὸ

ισχυρότερον φόβητρον κάθε ανθρώπου και ιδίως του πτωχού βιοπαλαιστοῦ, διότι ἐὰν ὁ πλούσιος ἀντικρούζει τὴν νόσον μόνον ὡς ἐχθρὸν τῆς υγείας του, ὁ πτωχὸς ἀντικρούζει αὐτὴν συγχρόνως και ὡς τὸν πλέον ἀσύδοτον σφετεριστὴν τῆς μικρᾶς του περιουσίας, καθόσον κινδυνεύει ἀπὸ μίαν βαρείαν και παρατεταμένην νόσον νὰ ἀποστερηθῆ τελείως τῶν ὀλίγων αὐτοῦ οἰκονομιῶν και νὰ ριφθῆ εἰς τὸ ρεῦμα τῆς ζωῆς διὰ μίαν ἀκόμη φορὰν. ἐντελῶς ἄοπλος και συγχρόνως τώρα ἀνίσχυρος, ἐὰν κατὰ κακὴν του τύχην ἠναγκάσθῃ νὰ ἐξαγοράσῃ τὴν ζωὴν του διὰ μιᾶς σωματικῆς ἀναπηρείας. Πόση μεγάλη λοιπὸν θὰ ἦτο ἡ εὐγνωμοσύνη τοῦ ἀνθρώπου αὐτοῦ πρὸς τὴν κοινωνίαν, ἐὰν αὕτη τὸν ἐξησφάλιζεν ἀπὸ μίαν τοιαύτην οἰκονομικὴν καταστροφὴν και τὸν διευκόλυνεν εἰς περιπτώσιν ἀναπηρείας ἢ γήρατος. Τὸ Ἑλληνικὸν γενικὸν ἀστικὸν δίκαιον ἐλάχιστα ἐπρονοεῖ ἄλλοτε διὰ τὴν περιθάλψιν τῶν ἐργαζομένων τάξεων, τὸ δὲ περιθώριον τῆς προνοίας ταύτης ὄφειλε νὰ χρησιμοποιηθῆ ἀρχικῶς διὰ τὴν ἀσφάλισιν τῶν ἀσκούντων τὰ μᾶλλον ἐπίπονα ἔργα ὡς τῶν ναυτικῶν και μεταλλορύχων.

Ὅπως δὲ ὅμως τὸ ἐλάχιστον αὐτό, τὸ ὁποῖον σημαίνει ἐκδήλωσιν κοινωνικῆς ἀσφαλίσεως, ἔπρεπε νὰ εἶχε σὺν τῷ χρόνῳ και τὴν συνέχειάν του, ἐφ' ὅσον παρατηρεῖτο ἐξέλιξις εἰς τὸν πολιτισμὸν τοῦ ἡμετέρου κράτους και πράγματι τὸ 1861 ὀργανοῦται τὸ Ναυτικὸν Ἀπομαχικὸν Ταμεῖον και μετ' ὀλίγον τὸ Ταμεῖον Μεταλλευτῶν, τὸ δὲ 1867 γίνεται ἡ ἀπαρχὴ τῆς συστάσεως διαφόρων ταμείων συντάξεως διὰ τὸ προσωπικὸν τῶν σοβαρωτέρων ἐπιχειρήσεων ἀπὸ τοῦ Ταμείου συντάξεων ὑπαλλήλων τῆς Ἐθνικῆς Τραπεζῆς. Τὸ 1900 συνιστᾶται τὸ Ταμεῖον συντάξεων ὑπαλλήλων Τραπεζῆς Ἀθηνῶν, τὸ 1907 τὸ ταμεῖον τοῦ προσωπικοῦ τῶν σιδηροδρόμων Πειραιῶς—Ἀθηνῶν—Πελοποννήσου και τὸ Ταμεῖον συντάξεων ὑπαλλήλων και διαχειριστῶν τῆς εταιρείας διαχειρίσεως ὑπεγγύων προσόδων, τὸ 1908 τὸ Ταμεῖον συντάξεων προσωπικοῦ τῆς εταιρείας σιδηροδρόμων Θεσσαλονίκης κ.ο.κ.

Ἀπὸ τοῦ 1926 ὅμως σημειοῦται νέα περίοδος διὰ τῆς συστάσεως δι' εἰδικῶν νόμων νέων κλαδικῶν ταμείων ἀφορώντων εὐρυτέρας πλέον μάζας ἐργαζομένων ἐπὶ τῇ βάσει ἄλλης ἀρχῆς ὀργανώσεως, τῆς κατ' ἐπαγγελματικὸς κλάδους και μὲ ὀλοκληρωμένον τὸ ἀσφαλιστικὸν πεδῖον (Ταμεῖον ἀσφαλίσεως καπνεργατῶν, Μυλεργατῶν, Ἀρτεργατῶν και τυπογράφων). Σοβαρὸς ὅμως λόγος περὶ εἰσαγωγῆς γενικοῦ συστήματος κοινωνικῶν ἀσφαλίσεων ἐν Ἑλλάδι ἤρχισε νὰ γίνηται τὸ πρῶτον ἀπὸ τοῦ 1929. Μετὰ πολλὰς συζητήσεις και ἐπὶ τῇ βάσει μελετῶν μετακληθέντος εἰδικοῦ (Schoenbaum) ἐψηφίσθη τὴν 11]10]32

τὸ νομοσχέδιον τῶν κοινωνικῶν ἀσφαλίσεων. Ἡ ἐφαρμογὴ ὅμως αὐτοῦ ἀνεστάλη και ὁ σχετικὸς νόμος ἐτροποποιήθη βραδύτερον.

Τὸ νέον νομοσχέδιον μετὰ μακρὰς συζητήσεις ἐψηφίσθη ὑπὸ τῶν νομοθετικῶν σωμάτων κατὰ Σεπτέμβριον 1934 και ἐγένετο ὁ νόμος 6298 τῆς 10 Ὀκτωβρίου 1934 «περὶ κοινωνικῶν ἀσφαλίσεων» ὅστις ἐτροποποιήθη και μεταγενεστέρως διὰ τοῦ ἀναγκαστικοῦ νόμου τῆς 19 Ἀπριλίου 1935 και τῶν νομοθετικῶν διαταγμάτων τῆς 28 Μαΐου και 29 Ἰουνίου 1935.

Τὸ κοινωνικὸν τοῦτο σύστημα προνοίας διὰ τὰς ἐργαζομένας τάξεις, ἔργον ἀνωτέρου πολιτισμοῦ, ἀντανακλᾷ δυσμενῶς και πάλιν ἐπὶ τοῦ ἱατρικοῦ ἐπαγγέλματος. Ἐκ πρώτης ὄψεως φαίνεται ὅτι διὰ τῶν βαθμιαίως ἐμφανιζομένων ταμείων συντάξεως και κλαδικῶν ταμείων παρείχεται εἰς τοὺς ἱατροὺς ἡ εὐκαιρία, ἀποκτώντες ἐμμίσθους θέσεις, νὰ βελτιώσουν ἔτι περισσότερον τὴν οἰκονομικὴν αὐτῶν κατάστασιν. Αὐτὸ ὅμως ἠδύνατο νὰ ἐφαρμοσθῆ μόνον διὰ τοὺς ὀλίγους ἐκείνους ἐπιτηδεῖους και ἰσχυροὺς τῆς ἡμέρας, οἱ ὁποῖοι διὰ τῆς πολυθεσίας, τὴν ὁποῖαν ἐπεδίωκον, ἐξησφάλιζον ἀνέτως σεβαστὸν μηνιαῖον εἰσόδημα, ἐνῶ συγχρόνως ἀπέβαινον ἐχθροὶ τῶν γενικωτέρων ἐπαγγελματικῶν συμφερόντων. Διότι οὗτοι ὡς ὑπάλληλοι τῶν εταιρειῶν ἠργάζοντο ἔναντι πενιχροῦ μισθοῦ, δυσαναλόγου δηλ. πρὸς τὴν ἐργασίαν, τὴν ὁποῖαν ἀπέδιδον, ἐξ ἧς θὰ ἦτο δυνατόν νὰ ἀποζήσωσι περισσότεροι ἱατροί.

Θὰ ἠδύνατό τις ἴσως νὰ ἰσχυρισθῆ, ὅτι τὸ πρᾶγμα δὲν ἔχει οὕτω, και ὅτι οἱ ἐμμίσθοι εἰς κλαδικὰ και ἄλλα ταμεῖα ἱατροὶ οὐδόλως ἢ τουλάχιστον δὲν ἐπηρέαζον αἰσθητῶς τὰς ἐργασίας τῶν λοιπῶν συναδέλφων των, διότι ὁ ἠσφαλισμένος ἠναγκάζετο πολλάκις νὰ καταφύγῃ και εἰς ἄλλους ἱατροὺς, εἴτε λόγῳ ἐλείψεως ἐμπιστοσύνης πρὸς τοὺς δικούς του, εἴτε λόγῳ ἐπιμονῆς τῆς νόσου αὐτοῦ. Καίτοι τοῦτο εἶναι ἐν πολλοῖς ἀληθές, δὲν εἶναι ὅμως και ὡς ἐπιχείρημα ἀκλόνητον, πρῶτον διότι ὁ ἀριθμὸς τῶν εἰς ἄλλους ἱατροὺς προσφευγόντων ἠσφαλισμένων ἦτο κατ' ἀνάγκην μικρὸς και ἀφεῶρα κυρίως τοὺς ἐκ χρονιωτέρων νοσημάτων πάσχοντας και ἐξ αὐτῶν πάλιν ὄχι ὄλους ἀλλὰ τοὺς εὐπορωτέρους, και δεύτερον διότι ἡ ἐπίσκεψις ξένων ἱατρῶν ὑπὸ ἠσφαλισμένων πολὺ σπανίως ἐπανελαμβάνετο κατ' ὅσον ἡ πρώτη και μοναδική, ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἐπίσκεψις αὕτη, εἶχε χαρακτηρὰ καθαρῶς και μόνον συμβουλευτικόν. Εὐλόγον λοιπὸν εἶναι ὅτι ἡ ἀπόσπασις ἠσφαλισμένης πελατείας ἦτο δυνατόν νὰ λάβῃ χώραν ὑπὸ λίαν περιορισμένην κλίμακα. Ἐνα ἄλλο ἐπιχείρημα τὸ ὁποῖον θὰ ἀνιέτασσε

τις ευχαρίστως κατὰ τῶν ἀποψεῶν μας εἶναι ὅτι οἱ ἠσφαλισμένοι ἀσθενεῖς ἀνήκουσιν εἰς τάξεις στερουμένας ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον τῶν ἀπαραιτήτων μέσων καὶ δὲν δύνανται συνεπῶς νὰ ἐγείρωσι δι' ἑαυτοὺς μεγαλυτέρας ἀξιώσεις. Καὶ τοῦτο πάλι δὲν εἶναι ἀπολύτως ἀληθές, εἶναι ὑπερβολή.

Ἡ περιγραφεῖσα ὡς ἄνω κατάστασις εἶναι μικρογραφία ἐν σχέσει πρὸς τὴν δημιουργηθεῖσαν τελευταίως κατόπιν τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ γενικοῦ συστήματος τῶν κοινωνικῶν ἀσφαλίσεων. Ὡς εἴπομεν κατ' ἀρχάς, ὁ ἱατρικὸς κόσμος τῆς Ἑλλάδος ἀπαρνούμενος τὰ ἴδια αὐτοῦ ἐπαγγελματικὰ συμφέροντα ἔσπευσε νὰ ἔλθῃ καὶ τώρα πάλιν ἐκ τῶν πρώτων ἀρωγὸς τῆς μεγάλης αὐτῆς προσπάθειάς τῆς ἀποτελούσης πραγματικὴν τιμὴν διὰ τὴν χώραν μας. Καὶ τοῦτο τὸ ἔπραξεν ἐν πλήρει γνώσει τῆς μελλούσης νὰ ἐπακολουθήσῃ ἐπαγγελματικῆς αὐτοῦ δοκιμασίας. Πρὸ ἐνὸς τοιούτου ὅμως κοινωφελοῦς ἔργου, σημασίας ἐξαιρετικῆς, ἀντελήφθη ὅτι δὲν ἔπρεπε νὰ δειλιάσῃ νὰ ὑποστῇ τὸ ὅλον αὐτοῦ βάρους διὰ τινὰ τουλάχιστον χρόνον, μέχρις ὅτου δηλ. ἀναλαμβάνον τὸ κράτος οἰκονομικῶς σκεφθῇ νὰ μελετήσῃ καλύτερον τὸν προκύπτοντα δι' αὐτὸν ἐπαγγελματικὸν ἀντίκτυπον καὶ ἐξεύρη τὴν θεραπείαν αὐτοῦ. Μερικοὶ ἀριθμοὶ ἀρκοῦν νὰ δώσουν σαφεῖς εἰκόνα τῆς ὑφισταμένης σήμερον διὰ τὸν ἱατρὸν καταστάσεως. 200 καὶ πλέον χιλιάδες ἄτομα εἰς τὸν Πειραιᾶ, δηλ. τὴν πόλιν τῶν 300 χιλιάδων κατοίκων, καὶ διπλασία περίπου εἰς Ἀθήνας εἶναι κατ' ἄμεσον ἢ ἔμμεσον τρόπον ἠσφαλισμένα, ἀπολαμβάνουν δηλ. τῶν δικαιωμάτων ὑγειονομικῆς περιθάλψεως. Οἱ εἰς τὰ ἱατρεία τοῦ ἰδρύματος ἐργαζόμενοι ἱατροὶ ἀμείβονται ἐπὶ τοῦ παρόντος μὲ 100—150 δραχ. ἡμερησίως, ἐξετάζουσι δὲ ἢ θεραπεύουσι κατὰ μέσον ὄρον 20—60 ἀσθενεῖς ἡμερησίως ἕκαστος. Ὑπάρχουσι καὶ εἰδικοὶ τινὲς ὡς οἱ ὀδοντοῖατροὶ καὶ κυρίως οἱ ὀφθαλμιάτροι οἱ ὁποῖοι ὑπερβαίνουν πολλάκις εἰς ἀσθενεῖς τὸν ἀριθμὸν 100.

(Τὸ τέλος εἰς τὸ προσεχές)

Κ. ΜΠΟΥΚΗΣ

ΖΥΘΟΣ

“ΦΙΞ”

ΤΥΠΟΥ

ΠΙΝΣΕΝ

ΒΙΕΝΝΗΣ

ΜΟΝΑΧΟΥ

ΠΑΡΑΧΑΛΙΝΟΥ

ΤΟ ΜΕΤΟΧΙΚΟΝ ΤΑΜΕΙΟΝ ΣΤΡΑΤΟΥ

ΔΕΧΕΤΑΙ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ :

ΖΩΗΣ—ΠΥΡΟΣ—ΘΑΛΑΣΣΗΣ—ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ

ΑΤΥΧΗΜΑΤΩΝ—ΑΥΤΤΟΚΙΝΗΤΩΝ ΚΑΙ ΕΡΓΑΤΙΚΩΝ

ὑπὸ τοὺς συμφερωτέρους ὄρους καὶ μὲ εὐκολίας πληρωμῆς ἀσφαλίσεων : Ζητήσατε ἀπὸ τὰ Γραφεῖα μας, ἢ ἀπὸ τὸν εἰς τὴν πόλιν σας Πράκτορά μας, νὰ σας ἀναπτύξουν πάντα συνδυασμὸν ἀσφαλείας.

— Προτιμᾶτε τὸ Μ. Τ. Στρατοῦ, ὅπερ διακανονίζει ταχέως καὶ ἀπ' εὐθείας πᾶσαν ζημίαν σας.

— Ὑποστηρίζοντες τὸ Μ. Τ. Στρατοῦ ἐξυπηρετεῖτε τὴν Ἐθνικὴν οἰκονομίαν καὶ τὰ ἴδια σας συμφέροντα.

ΚΕΝΤΡΙΚΑ ΓΡΑΦΕΙΑ

ΑΘΗΝΑΙ, ΟΔΟΣ ΚΟΛΟΚΟΤΡΩΝΗ 13

Τηλ. 21.144 καὶ 29.331

ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΤΑΜΙΕΥΤΗΡΙΟΝ ΜΕΧΡΙ ΔΡΑΧΜΩΝ 125.000 3³/₄ %

ΚΑΤΑΘΕΣΕΙΣ { ΟΨΕΩΣ { Ὑπὸ τοὺς καλλιτέρους ὄρους
 { ΠΡΟΘΕΣΜ. {

Ο ΤΟΚΟΣ ΤΟΥ ΤΑΜΙΕΥΤΗΡΙΟΥ

ΑΡΧΕΤΑΙ ΑΠΟ ΤΗΣ ΕΠΟΜΕΝΗΣ ΤΗΣ ΚΑΤΑΘΕΣΕΩΣ

* Ἀπασαί αἱ παρὰ τῇ Ἀγροτικῇ Τραπεζῇ καταθέσεις εἶναι ἐξ ὀλοκλήρου ἠγγυημέναι ὑπὸ τοῦ Κράτους καὶ ἀπηλλαγμέναι τελῶν χαρτοσήμου καὶ ἐνεργοῦνται εἰς :

ΤΟ ΚΕΝΤΡΙΚΟΝ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ ΟΔΟΣ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ 31

ΤΑ ΥΠΟΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΑ : Ἐν Διδυμοτείῳ, Ξάνθῃ, Δράμῃ, Θεσσαλονίκη, Καβάλλῃ, Σέρραϊς, Καρδίττῃ, Ἀγρινίῳ, Λαμῃ, Ἰωαννίνοις, Ἄργεϊ, Ξυλοκάστρῳ, Τριπόλει, Μυτιλήνῃ, Ἀγίῳ Νικολάῳ, Σάμῳ, Ἡρακλείῳ, Ρεθύμνῃ, Χανίοις, Κερκύρα, Κοζάνῃ, Κομοτινῇ, Τρικκάλοις, Λεβαδείῃ, Μεσσήνῃ, Πύργῳ καὶ Πάτραις,

ΤΑ ΠΡΑΚΤΟΡΕΙΑ : Ἐν Σουφλίῳ, Ν. Ὀρεσιτιάδι, Ἀλεξανδρουπόλει, Σάμπαις, Κάτω Νευροκοπίῳ, Νικηφόρῳ, Προσωστάνῃ, Ἐλευθερουπόλει, Μεγαλουπόλει, Νιγρίτῃ, Ν. Ζίχνη, Ἀξιουπόλει, Πολυγύρῳ, Μουδανίοις, Μεσολογγίῳ Παραμυθιά, Ναυπλίῳ, Κιάτῳ, Σητεῖᾳ, Χίῳ, Λαγκαδῶ, Χρυσουπόλει, Σιδηροκάστρῳ, Ἐλασσῶνι, Ἰστιαίᾳ, Θήβαις, Ληξουρίᾳ, Καλάμαις, Δελβινάκιῳ, Μεγάροις, Κορίνθῳ καὶ Ἱεραπέτρα

ΤΑΣ ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΕΙΑΣ : Εἰς ὅλας τὰς ἐπαρχιακὰς πόλεις ὅπου ὀπάρχουσι Ὑποκαταστήματα τῆς Ἐθνικῆς τὰ ὁποῖα καὶ τὴν ἀντιπροσωπεύουσι.

ΔΙΕΘΝΗΣ ΕΚΘΕΣΙΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

ΜΕΛΟΣ ΤΗΣ ΕΝΩΣΕΩΣ ΔΙΕΘΝΩΝ
ΕΜΠΟΡΟΠΑΝΗΓΥΡΕΩΝ

ΤΕΛΕΙΤΑΙ —————
ΚΑΤΑ ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΝ
— ΕΚΑΣΤΟΥ ΕΤΟΥΣ

ΑΠΟΤΕΛΕΙ ΤΟ ΚΑΛΥΤΕΡΟΝ ΜΕΣΟΝ
ΤΟΠΟΘΕΤΗΣΕΩΣ
ΤΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ ΣΑΣ

ΔΗΛΩΣΑΤΕ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΝ